

ภาคผนวก ง
การสังเคราะห์งานวิจัยจากงานวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การสังเคราะห์งานวิจัยจากงานวิจัยเชิงคุณภาพด้านการเคหะ

รายงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ เป็นรายงานการวิจัยของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งรวมทั้งหมด จำนวน 28 เรื่อง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 การพัฒนาที่อยู่อาศัยในเมือง จำนวน 5 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 101 ชื่อเรื่อง: รายงานวิจัยที่ศึกษาโครงการเมืองใหม่รองรับสนามบินสุวรรณภูมิ
2. งานวิจัยรหัส 113 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาการพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยโดยรอบโครงการวงแหวนอุตสาหกรรม
3. งานวิจัยรหัส 122 ชื่อเรื่อง: โครงการสำรวจความต้องการที่อยู่อาศัยเฉพาะพื้นที่: การสำรวจความเป็นไปได้ด้านความต้องการ การตลาด และการเงินในการพัฒนาพื้นที่บริเวณเคหะชุมชนร่มเกล้า
4. งานวิจัยรหัส 123 ชื่อเรื่อง: การจัดทำแผนและผังแม่บทโครงการที่อยู่อาศัยในเมืองใหญ่อุตสาหกรรม อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา
5. งานวิจัยรหัส 127 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการเมืองใหม่อุตสาหกรรม พื้นที่อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มที่ 2 การพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท จำนวน 8 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 104 ชื่อเรื่อง: โครงการการศึกษาและจัดทำโครงการนำร่องการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนภาคใต้
2. งานวิจัยรหัส 110 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูที่อยู่อาศัยที่ส่งเสริมเอกลักษณ์ของเมือง
3. งานวิจัยรหัส 111 ชื่อเรื่อง: ศึกษาและจัดทำโครงการนำร่องการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนในชนบท
4. งานวิจัยรหัส 112 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาและจัดทำโครงการนำร่องการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนชนบท (พื้นที่ภาคกลาง)
5. งานวิจัยรหัส 114 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท (พื้นที่ภาคกลาง) จ.ฉะเชิงเทรา
6. งานวิจัยรหัส 117 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาวิจัยเคหะพื้นถิ่นแบบบูรณาการเพื่อการพึ่งพาตนเอง งานวิจัยและพัฒนาวัสดุก่อสร้างสำหรับอาคารต้นแบบ (โครงการต่อเนื่องปีที่ 2)
7. งานวิจัยรหัส 119 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาวิจัยวัสดุก่อสร้างบ้านชนบท กรณีศึกษาเรื่องไม้ไผ่เร็ว (ระยะที่ 3) อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2550
8. งานวิจัยรหัส 124 ชื่อเรื่อง: การวิจัยการจัดการองค์ความรู้การใช้วัสดุก่อสร้างพื้นถิ่นและเทคโนโลยีก่อสร้างในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

กลุ่มที่ 3 การพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย จำนวน 5 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 107 ชื่อเรื่อง: โครงการจัดทำหลักสูตรการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย
2. งานวิจัยรหัส 108 ชื่อเรื่อง: โครงการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนงานที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย
3. งานวิจัยรหัส 116 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย: แหล่งเงินทุนเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย
4. งานวิจัยรหัส 125 ชื่อเรื่อง: การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการซื้อ/ยึดคืนอาคารโครงการบ้านเอื้ออาทร
5. งานวิจัยรหัส 128 ชื่อเรื่อง: ดัชนีชี้วัดเพื่อประเมินผลทางสังคมและเศรษฐกิจของการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

กลุ่มที่ 4 การพัฒนาที่อยู่อาศัยโดยรวม จำนวน 10 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 102 ชื่อเรื่อง: รายงานการวิจัยโครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของการเคหะ
2. งานวิจัยรหัส 103 ชื่อเรื่อง: รายงานการวิจัยโครงการการจัดทำดัชนีชี้วัดที่อยู่อาศัยเพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์
3. งานวิจัยรหัส 105 ชื่อเรื่อง: รายงานการวิจัยโครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย
4. งานวิจัยรหัส 106 ชื่อเรื่อง: โครงการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อศึกษาผลกระทบการพัฒนาที่อยู่อาศัย
5. งานวิจัยรหัส 109 ชื่อเรื่อง: โครงการประเมินผลสำเร็จของชุมชนที่ได้ดำเนินการตามมาตรฐานการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ
6. งานวิจัยรหัส 118 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาวิจัยการสีกร่อนของโครงสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่เกิดจากน้ำทะเล
7. งานวิจัยรหัส 120 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาวิจัยออกแบบอาคารพักอาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
8. งานวิจัยรหัส 121 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาหลักการด้านการพัฒนาทางวิศวกรรมศาสตร์ผลกระทบต่อหาแนวทางสำหรับการออกแบบประยุกต์ใช้เพื่อลดผลกระทบจากปัญหาด้านอุทกภัย
9. งานวิจัยรหัส 129 ชื่อเรื่อง: รายงานการศึกษาวิจัยโครงการศึกษาจัดทำแบบมาตรฐานเพื่อรองรับภารกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัยในอนาคต ระยะที่ 1

10. งานวิจัยรหัส 130 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาและวิจัยการออกแบบอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กเพื่อรับแรงแผ่นดินไหวในระบบอุตสาหกรรมชั้นส่วนสำเร็จรูป ภายในปีงบประมาณ 2550

กลุ่มที่ 1 การพัฒนาที่อยู่อาศัยในเมือง จำนวน 5 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 101 ชื่อเรื่อง: โครงการเมืองใหม่รองรับสนามบินสุวรรณภูมิ</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <p>1) เพื่อกำหนดที่ตั้งโครงการและขนาดที่ดิน ขอบเขตของพื้นที่ หรือบริเวณที่เหมาะสมที่มีความชัดเจน และมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลในทางปฏิบัติ</p> <p>2) เพื่อกำหนดบทบาทของเมืองที่เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา และสามารถแก้ไขปัญหาของ กทม. โดยกำหนดองค์ประกอบและกิจกรรมของเมืองใหม่ตามความเหมาะสมของที่ตั้งโครงการและพื้นที่ต่อเนื่องโดยรอบ</p> <p>3) เพื่อกำหนดจำนวนหรือขนาดของประชากรให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมและแหล่งงานในพื้นที่</p> <p>4) ศึกษากระบวนการสร้างพื้นฐาน ที่มีความสัมพันธ์กับกรุงเทพมหานครและในระดับภูมิภาค</p> <p>5) ศึกษาถึงวิธีการและขั้นตอนการทำผังแม่บทโครงการเมืองใหม่ เพื่อสามารถที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติได้</p> <p>6) กำหนดระยะเวลา และลำดับขั้นตอนของการศึกษา</p> <p>7) เสนอแนวทางการลงทุนของโครงการ</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>เมืองใหม่ คือ พื้นที่ที่มีการเพิ่มของจำนวนงานตามภาคอุตสาหกรรมต่างๆ มีอัตราการขยายตัวของประชากรเพิ่มขึ้นจากเดิมที่วางไว้ มีโอกาสการจ้างงานจำนวนมาก</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การศึกษาเชิงสำรวจ โดยศึกษาพื้นที่ ศึกษาเอกสาร ข้อมูลสถิติด้านสังคม เศรษฐกิจ วิเคราะห์และเสนอความเป็นไปได้ในการพัฒนาเมืองที่จะเกิดขึ้น พื้นที่ศึกษา ได้แก่ ศึกษาบริเวณพื้นที่ที่ติดตะวันออกของ กทม. ขอบเขตเนื้อหาของการศึกษา ได้แก่ 1) ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และการจ้างงาน ด้านสังคม และประชากร ด้านการใช้ที่ดิน และกรรมสิทธิ์ที่ดิน ผังเมืองรวมและการใช้ที่ดิน ด้านสิ่งแวดล้อม สภาพทางภูมิศาสตร์และลักษณะกายภาพของบริเวณพื้นที่ศึกษา ด้านระบบคมนาคม การบริการขั้นพื้นฐาน และระบบโทรคมนาคมต่างๆ 2) ศึกษาวิเคราะห์ และคาดการณ์แนวโน้มการพัฒนา จากข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อมูลพื้นฐานด้านระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่มีผลเกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม 3) ดำเนินการนำเสนอผลการศึกษาที่จะนำมาเป็นเกณฑ์กำหนดความเหมาะสมความเป็นไปได้ในด้านต่างๆ เพื่อทำการจัดทำโครงการเมืองใหม่ทางด้านตะวันออกของ กทม.</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ศึกษาความเป็นไปได้ของเมืองใหม่สนามบินสุวรรณภูมิ</p> <p>1) ศึกษาวิเคราะห์ และคาดการณ์แนวโน้มการพัฒนา จากข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อมูลพื้นฐานด้านระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่มีผลเกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม</p> <p>2) ดำเนินการนำเสนอผลการศึกษาที่จะนำมาเป็นเกณฑ์กำหนดความเหมาะสมความเป็นไปได้ในด้านต่างๆ เพื่อทำการจัดทำโครงการเมืองใหม่ทางด้านตะวันออกของ กทม.</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>จากการเจริญเติบโตของ กทม. ที่มีการขยายตัวออกไปทุกทิศทาง รวมถึงการเกิดโครงการพัฒนาต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกิดขึ้นจำนวนมาก ส่งผลให้ต้องมีการจัดระบบที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคตให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ดังนั้นจึงเห็นสมควรที่ทำการศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นในการพัฒนาเมืองใหม่รองรับสนามบินสุวรรณภูมิ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลทางปฏิบัติและบรรลุตามวัตถุประสงค์</p> <p>ตัวแปรที่สำรวจเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของสนามบินสุวรรณภูมิ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และการจ้างงาน - ข้อมูลด้านสังคม และประชากร - ข้อมูลด้านการใช้ที่ดิน และกรรมสิทธิ์ที่ดิน - ข้อมูลผังเมืองรวมและการใช้ที่ดิน - ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สภาพทางภูมิศาสตร์และลักษณะกายภาพของบริเวณพื้นที่ศึกษา - ข้อมูลเกี่ยวกับระบบคมนาคม การบริการขั้นพื้นฐาน และระบบโทรคมนาคมต่างๆ

6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
เพื่อศึกษาถึงแนวคิดที่ชัดเจน และเหมาะสมกับรูปแบบของการพัฒนาเมือง รวมถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนา เพื่อให้การวางผังทางกายภาพมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเมืองของประเทศ โดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาเมืองใหม่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย พร้อมทั้งเสนอแนะแผนงานและแบ่งระยะเวลาการพัฒนาเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้
7. ผลการวิจัย
ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวเกิดจากสาเหตุหลัก ๆ ดังนี้ - ความต้องการที่อยู่อาศัยหลายระดับ โดยเฉพาะผู้มีรายได้ปานกลาง-ต่ำ ที่ส่วนใหญ่เป็นแรงงานภายในพื้นที่สนามบิน - ประชากรแฝง จากการเพิ่มจำนวนประชากรเป็น 1,000,000 คน จะแสวงหาที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น - ราคาที่ดินที่มีการพัฒนาใหม่บริเวณโดยรอบสนามบินจะมีราคาสูงขึ้น - หากไม่มีการวางแผนจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมจะก่อให้เกิดการกระจุกกระจาย โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยที่เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นชุมชนแออัดได้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาได้ในอนาคต
การพัฒนาเศรษฐกิจ - ต้องมีการจัดเตรียมที่ดินใกล้สนามบินไว้อย่างเพียงพอสำหรับเป็นที่ตั้งของกิจกรรมด้านพาณิชย์กรรม และอุตสาหกรรมส่งออกที่เกี่ยวข้องกับการบิน พร้อมทั้งมีสำรองที่ดินไว้สำหรับการเติบโตของกิจกรรมเหล่านี้ในอนาคต
การพัฒนาสังคม - ด้านตะวันออกของสนามบินเป็นพื้นที่ทางการเกษตร มีการปลูกผักทำบ่อเลี้ยงปลา มีที่อยู่อาศัยเบาบาง ซึ่งมีแนวโน้มจะเกิดชุมชนเมืองขึ้น กิจกรรมการเกษตรค่อยหมดไป ชาวชนบทต้องอพยพ ปรับวิถีชีวิตของตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ดังนั้นเมืองที่เกิดขึ้นต้องมีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นที่ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมให้เกิดความเหมาะสมเพื่อให้ผู้อยู่อาศัยเกิดคุณภาพชีวิตที่ดี
การพัฒนาเมือง - เพื่อความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่สถานที่ทำงาน ทำให้เกิดความต้องการที่อยู่อาศัย ซึ่งต้องมีการจัดเตรียมไว้ให้เพียงพอ และไม่ไปใช้พื้นที่ที่จำเป็นต้องใช้ประโยชน์สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการบิน นอกจากนี้ยังต้องจัดเตรียมบริการโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ระบบการระบายน้ำ - พื้นที่บริเวณโดยรอบสนามบินนั้นต้องมีการวางแผนจัดสรรที่ดินอย่างเหมาะสม เพื่อการใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ควรศึกษาวางแผนผังในพื้นที่รัศมี 10 กิโลเมตร, 30 กิโลเมตร, 100 กิโลเมตร แต่ปัญหาคือทำอย่างไรจึงจะสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการใช้ที่ดินที่ขัดแย้งกัน
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองใหม่ซึ่งเป็นผลงานวิจัยยังเป็นภาพกว้าง ไม่เฉพาะเจาะจง จึงไม่เห็นประโยชน์ของงานวิจัยชัดเจน

เรื่องที่ 2

งานวิจัยรหัส 113
ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาการพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยโดยรอบโครงการถนนวงแหวนอุตสาหกรรม
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
1) เพื่อดำเนินการศึกษานโยบายและรูปแบบที่อยู่อาศัย ที่เหมาะสมของการพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยที่การเคหะแห่งชาติได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบทั้ง 5 พื้นที่ ในเขตโดยรอบถนนวงแหวนอุตสาหกรรม
2) เพื่อดำเนินการศึกษผลกระทบจากการรื้อย้ายที่อยู่อาศัย จากการพัฒนาพื้นที่ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม พร้อมทั้งกำหนดพื้นที่รองรับชุมชนที่ถูกรื้อย้าย
3) เพื่อดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยในแต่ละพื้นที่ ภายในเขตและรอบถนนวงแหวนอุตสาหกรรมที่การเคหะแห่งชาติรับผิดชอบ และทำการกำหนดแผนงานหลักและจัดลำดับความสำคัญโครงการ และจัดทำแผนปฏิบัติการโดยกำหนดงบประมาณและประมาณระยะเวลาในการดำเนินของแต่ละโครงการในแต่ละพื้นที่
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา พื้นที่ที่ศึกษา พื้นที่ชุมชนคลองเตย พื้นที่บางนา-บางจาก พื้นที่ปู่เจ้าสมิงพราย พื้นที่ราษฎร์บูรณะเมืองใหม่ พื้นที่ราษฎร์บูรณะริมน้ำ ขั้นตอนการศึกษา 1) ศึกษาบททวนรายงานการศึกษาเดิม ในส่วนของกาารวางผังพื้นที่เฉพาะ 5 บริเวณดังกล่าว และประเมินสถานภาพของแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้อง 2) วิเคราะห์ปัญหา ศักยภาพ และแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยแต่ละพื้นที่ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม แล้วนำมาสรุปผลและจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ทั้ง 5 ว่าพื้นที่ใดมีความเป็นไปได้ที่การเคหะแห่งชาติ ควรที่จะดำเนินการพัฒนามากที่สุด 3) จากข้อสรุป ให้นำเอาพื้นที่ที่มีความเป็นไปได้

มากที่สุด 2 อันดับแรกมาทำการเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยในแต่ละพื้นที่ 4) กำหนดลักษณะการใช้ที่ดินของพื้นที่นั้นๆ รวมถึงกำหนดงบประมาณ ระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละโครงการ มาตรการบริหาร มาตรการดำเนินการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะกลยุทธ์ในการพัฒนา (Growth Strategy) ด้านต่างๆ รวมทั้งถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี โดยดำเนินการจัดการสัมมนาผลการศึกษา
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
แผนพัฒนาที่อยู่อาศัย 5 พื้นที่
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
<p>การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันบริเวณพื้นที่โครงการ</p> <p>2.1 สภาพปัจจุบันบริเวณพื้นที่โดยรอบโครงการ (ขอบเขตที่ตั้ง)</p> <p>2.2 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านเศรษฐศาสตร์ (ข้อมูลประชากร การจ้างงาน รายได้ประชากร นักเรียน)</p> <p>2.3 การศึกษาและวิเคราะห์ระบบสาธารณูปโภค</p> <p>2.4 การศึกษาและวิเคราะห์ระบบคมนาคมและขนส่ง</p> <p>2.5 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่เพื่อการพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทางด้านศักยภาพของพื้นที่ - ความต้องการที่พักอาศัยเพิ่มเติมในระดับต่างๆ ของประชาชน - ราคาที่ดินปัจจุบันกับแนวโน้มความเปลี่ยนแปลง
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
<p>แนวทางที่สำคัญที่สุดของโครงการนี้ คือ วางแนวทางให้เกิดการพัฒนาที่อยู่อาศัยอย่างมีระบบ ในพื้นที่เป้าหมายที่ได้ทำการเลือกเพื่อการพัฒนาที่เป็นไปอย่างเหมาะสม อันที่จะนำไปสู่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาพื้นที่ตามแนวนอนวงแหวนอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบ - ขบวนการพัฒนาเมือง พัฒนาพื้นที่อย่างจริงจัง มีหน่วยงานรับผิดชอบ - การพัฒนาที่อยู่อาศัยอย่างมีระบบ - การจัดทำเขตที่ตั้งที่อยู่อาศัยกับระบบการจราจรใหม่ - การจัดระบบ Job and Housing Balance โดยขยายถึงสถานศึกษา สถานพยาบาล แหล่งการค้าธุรกิจ เพื่อช่วยในการลดระยะการเดินทาง - การสร้างสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตใหม่ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - การมีอาคารพักอาศัยยุคใหม่ เศรษฐกิจ สังคมใหม่
7. ผลการวิจัย
<p>พื้นที่บางนา – บางจาก เป็นพื้นที่ต่อเนื่อง จากพื้นที่ชุมชนคลองเตย มีแนวพื้นที่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาค่อนข้างยาวเช่นกัน พื้นที่บางนา – บางจาก ตั้งอยู่บริเวณแนวนอนวงแหวนอุตสาหกรรม และไม่ไกลจากถนนสุขุมวิท ซึ่งมีรถไฟฟ้า BTS ผ่าน พื้นที่ตั้งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมของภาครัฐ ซึ่งอยู่ในสภาพใกล้หมดอายุควรยกเลิก หรือย้ายออกไปอยู่ในพื้นที่อื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่บางส่วนสามารถจะเริ่มโครงการได้ในระยะสั้น และมีโอกาสขยายขยายได้มากในระยะยาวทางหน่วยงานของ กทม. ได้มีโครงการจัดทำพื้นที่บางส่วนเป็นส่วนสาธารณอยู่แล้ว ถือเป็นความเหมาะสมที่จะมีการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อผลประโยชน์ชุมชนในระยะยาว - จึงเห็นว่าพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ๆ เหมาะสมเป็นอันดับที่ 1 มีคะแนนรวมจากตารางการวิเคราะห์เกณฑ์ที่เหมาะสม = 35 คะแนน <p>พื้นที่ราษฎร์บูรณะเมืองใหม่ เป็นพื้นที่เหมาะสมที่จะโครงการ Urban Redevelopment เนื่องจากการเป็นพื้นที่ด้วยโอกาส (ตาบอด) ที่มีขนาดใหญ่ และในอนาคตจะมีเส้นทางรถไฟฟ้าขนส่งสายสีม่วงตัดผ่านพื้นที่ใกล้เคียง และถ้าไม่มีการวางแผนพัฒนาที่ดีแล้ว จะทำให้เสียโอกาสเป็นอย่างมากทั้งผู้ถือครองที่ดิน และภาครัฐ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรงกันข้ามถ้ามีรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีทั้งจากภาครัฐและหน่วยงานบริหารการพัฒนาขนส่งมวลชนร่วมกัน จะได้รูปแบบการพัฒนาใหม่ที่ส่งเสริมให้ประชาชนเดินทางโดยการขนส่งมวลชน ประหยัดน้ำมัน และยังสร้างรายได้เพิ่มจากการพัฒนาที่ดินได้มาก สามารถนำมาช่วยชดเชยการลงทุนได้มากอีกด้านหนึ่ง (หลายประเทศใช้วิธีนี้อยู่แล้ว) - แต่อาจต้องการรูปแบบการบริหารจัดการใหม่ มีองค์กรรับผิดชอบการพัฒนาใหม่ ซึ่งระหว่างภาครัฐและเอกชน - โครงการได้รับคะแนนจากเกณฑ์การวิเคราะห์เป็นอันดับ 2=33 คะแนน <p>เสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่ในอนาคต</p>

<p>1. แนวทางและกลยุทธ์ในการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานส่วนกลาง องค์กรเอกชน - สนับสนุนแนวทางการพัฒนา แบบให้คนพื้นที่เป็นศูนย์กลาง โดยยึดหลักว่าการพัฒนาต้องให้เกิดความเสมอภาคแก่คนทุกกลุ่มในเมือง ให้สามารถมีวิถีชีวิตอยู่ในเมืองอย่างมีความมั่นคง - สนับสนุนแนวทางการกระจายอำนาจบริหารจัดการให้ท้องถิ่น - ในการพัฒนาด้านกายภาพ จะเน้นการแก้ไขปรับปรุง ขยายขยาย จัดผัง จัดระเบียบชุมชนใหม่มากกว่าการรื้อย้าย เน้น การแบ่งปันการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดรูปที่ดินใหม่
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานวิจัยติดตามวัตถุประสงค์การวิจัย - การนำเสนอรายงานเป็นระบบ

เรื่องที่ 3

<p>งานวิจัยรหัส 122</p> <p>ชื่อเรื่อง: โครงการสำรวจความต้องการที่อยู่อาศัยเฉพาะพื้นที่: การสำรวจความเป็นไปได้ด้านความต้องการ การตลาด และการเงินในการพัฒนาพื้นที่บริเวณเกาะชุมชนร่มเกล้า</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อให้มีข้อมูลที่สามารถประเมินศักยภาพของทำเลที่ตั้งของพื้นที่ ด้านอุปสงค์ อุปทาน ทัศนคติและพฤติกรรมของประชากรเป้าหมาย รวมทั้งความสัมพันธ์และความสอดคล้องที่มีต่อแนวคิดและรูปแบบของการพัฒนาพื้นที่ 2) เพื่อสามารถประเมินรูปแบบการพัฒนาแนวคิด โครงสร้างการออกแบบ และรูปแบบต่างๆ ที่มีความเป็นไปได้ในด้านกายภาพ รูปแบบโครงการ และรูปแบบการพัฒนา การตลาด การเงิน และผลตอบแทนของการลงทุนของแนวคิดและการออกแบบโครงการ พร้อมทั้งผลกระทบ จุดอ่อน จุดแข็ง ของแนวคิดของการออกแบบโครงการในลักษณะต่างๆ 3) เพื่อให้มีแผนแม่บท แผนปฏิบัติการ และกรอบเวลา แนวทางในการดำเนินการ และการบริหารจัดการ 4) นำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงการออกแบบ การพัฒนาที่ดินของโครงการฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชากรในพื้นที่
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ</p> <p>กำหนดวิธีศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ</p> <p>การศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ โดยทบทวนเอกสารผลการศึกษา โดยมีประเด็นที่ศึกษา 18 ประเด็น</p> <p>การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ การวิจัยเชิงปริมาณ โดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเดินสำรวจพื้นที่ในรัศมี 10 กิโลเมตร (กทม. 9 เขต สมุทรปราการ 1 อำเภอ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ โครงสร้างแบบบันทึกข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ภาคสนาม 2. การสัมภาษณ์ตัวต่อตัว กับกลุ่มเป้าหมาย รัศมี 15 กิโลเมตร รอบพื้นที่ทำการศึกษา และกลุ่มผู้ประกอบการที่อยู่อาศัยและพาณิชย์กรรมในรัศมี 10 กิโลเมตร โดยการสุ่มตัวอย่างด้วยความเชื่อมั่น 95% รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,800 ตัวอย่าง <p>ขอบเขตการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทบทวนเอกสารผลการศึกษาและสำรวจพื้นที่ที่บริเวณดังกล่าวซึ่งได้ดำเนินการแล้ว 2. ศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพของทำเลที่ตั้งของพื้นที่ ศึกษาอุปสงค์ และอุปทานที่อาศัยธุรกิจ และบริการที่เกี่ยวข้องในรัศมี 10 กิโลเมตร 3. ศึกษาลักษณะของประชากร อัตราการเพิ่มและแหล่งที่มาของประชากร บริเวณพื้นที่ศึกษา ตลอดจนคาดประมาณแนวโน้มของประชากรในอนาคต ศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาดเพื่อให้ได้รูปแบบเชิงพาณิชย์ของธุรกิจที่จะทำการพัฒนา รวมทั้งรูปแบบอาคาร จำนวนหน่วย ราคาขาย และกลุ่มเป้าหมาย 4. ประเมินราคาที่ดิน และศักยภาพของที่ดิน และแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่ม 5. จัดทำแผนวิเคราะห์ ความเป็นไปได้ด้านการตลาด ด้านการเงิน แหล่งเงิน และแนวทางการลงทุน 6. วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ จุดอ่อน จุดแข็ง รวมทั้งปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการ เช่น กฎหมายลิขสิทธิ์ ราคาที่ดิน หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders)

<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<p>การสำรวจความเป็นไปได้ด้านความต้องการ การตลาด และการเงินในการพัฒนาพื้นที่บริเวณเคหะชุมชนร่วมเกล้า</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>เพื่อกำหนดแผนแม่บท แผนปฏิบัติการ และกรอบเวลา แนวทางในการดำเนินการ และการบริหารจัดการ ตลอดจนนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงการออกแบบ การพัฒนาที่ดินของโครงการฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชากรในพื้นที่</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>ข้อมูลทุติยภูมิ โดยทบทวนเอกสารผลการศึกษา โดยมีประเด็นที่ศึกษา 18 ประเด็น ได้แก่ เอกสารผังเมือง กฎหมาย รายงานสภาวะเศรษฐกิจและการเงิน สถิติจำนวนประชากร บ้านและครอบครัว ขนาดของพื้นที่ศึกษา สถิติการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารประเภทต่างๆ โครงการก่อสร้างต่างๆ ในพื้นที่ การขออนุญาตจัดสรรในพื้นที่ศึกษา ราคาประเมินที่ดินในบริเวณต่างๆ โดยรอบโครงการ พื้นที่จ่ายระบบไฟฟ้าในปัจจุบัน/อนาคต พื้นที่จ่ายน้ำประปาในปัจจุบัน/อนาคต การขยายเส้นทางและระบบคมนาคมในปัจจุบัน/อนาคต การขยายตัวของอุตสาหกรรมในและโดยรอบพื้นที่ การเคลื่อนไหวทางด้านแรงงาน ภาวะราคาตลาดที่ดินโครงการ กศช. และทั่วไป ภาวะสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย การจัดเก็บภาษีอากร สภาพการเติบโตและทิศทางเศรษฐกิจ</p> <p>การเดินทางสำรวจพื้นที่ ข้อมูลที่ทำการจัดเก็บประกอบด้วย ชื่อโครงการ เจ้าของโครงการ ขนาด ที่ตั้ง องค์กรประกอบ รูปแบบที่อยู่อาศัย ในโครงการ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ระยะเวลาที่เปิดดำเนินโครงการ ความคืบหน้าของโครงการ จำนวนหน่วย ราคาขาย ราคาที่ดินที่พัฒนาแล้ว ขนาดพื้นที่อาคาร วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง/ตกแต่งภายใน จุดขายของโครงการ การโฆษณาส่งเสริมการขาย รูปถ่ายหรือแผ่นปลิวโฆษณาโครงการ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>ผลการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ พบว่า พื้นที่บริเวณโครงการเคหะชุมชนร่วมเกล้าและบริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงพร้อมสำหรับการพัฒนา เนื่องจากมีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ และโครงการสนับสนุนของรัฐที่พัฒนาแล้ว และที่กำลังเกิดขึ้นใหม่ โดยเฉพาะการขยายเส้นทางและระบบคมนาคมขนส่งเพื่อรองรับการเติบโตของเมือง ทำให้บริเวณดังกล่าวเหมาะต่อการผลิต การพาณิชย์กรรม และเป็นที่พักอาศัยที่สำคัญจากนี้ไป</p> <p>ผลการศึกษาค้นพบว่า ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการหาที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ ชอบทำกิจกรรมอยู่ที่บ้าน มีรูปแบบการดำเนินชีวิตสมัยใหม่ ดังนั้นบ้านและสิ่งแวดล้อมโครงการ จำเป็นต้องออกแบบให้มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยที่ดี ในลักษณะชุมชนเมืองนำอยู่ที่มีองค์ประกอบสมบูรณ์แบบ ประกอบด้วย ย่านพักอาศัย ผ่านการผลิตผ่านพาณิชย์กรรม แหล่งจับจ่ายสินค้าชุมชน (Community Mall) และคลับเฮาส์ (Health Club) ซึ่งเมื่อทำได้สำเร็จเสร็จสิ้นจะเป็นชุมชนตัวอย่างที่ดีของประเทศ และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้การเคหะ</p> <p>เนื่องจากโครงการในรูปแบบที่นำเสนอ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่แตกต่างกันจากการเคหะดำเนินการในปัจจุบันและเป็นโครงการขนาดใหญ่ จึงเสนอให้ทำโครงการนี้เป็น 3 ระยะ รวมเวลา 6 ปี โดยระยะที่ 1 เป็นการร่วมกันระหว่างการเคหะกับบริษัทเอกชน จากนั้นการเคหะจะเข้ามาบริหารจัดการมากขึ้นในระยะที่ 2 และในระยะที่ 3 ตั้งเป้าหมายให้การเคหะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด</p> <p>ผังแม่บท</p> <p>ศักยภาพของพื้นที่ทำเลที่ตั้ง</p> <p>ปัจจุบันพื้นที่ตั้งบริเวณกรุงเทพฝั่งตะวันออกเฉียงใต้เป็นอาณาบริเวณที่ได้รับความนิยมสูงสุด เนื่องจากมีแหล่งงานขนาดใหญ่ สภาพแวดล้อมของพื้นที่เหมาะแก่การอยู่อาศัยและมีการเจริญเติบโตสูง พื้นที่ตั้งโครงการเคหะร่วมเกล้าจึงเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงพร้อมแล้วสำหรับการพัฒนาที่อยู่อาศัย แหล่งพาณิชย์กรรมและการผลิตขนาดย่อมที่สัมพันธ์กับอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในอาณาบริเวณใกล้เคียงและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดำรงชีวิตในลักษณะชุมชนเมือง</p> <p>แนวความคิดในการวางผังแม่บท</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างถนนทางเข้าออกหลักของโครงการเชื่อมต่อกับถนนกรุงเทพกรีฑา-ร่วมเกล้ากับถนนสายหลักของชุมชนร่วมเกล้าเพื่อเพิ่มศักยภาพการค้าและการอยู่อาศัยให้กับโครงการ 2. จัดให้มีพื้นที่สีเขียวสองฝั่งถนนสายหลัก และสร้างสวนสาธารณะริมคลองโดยจัดให้มีสระรับน้ำ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัย 3. กำหนดให้พื้นที่ที่อยู่ติดกับถนนสายหลักและถนนทางเข้าหลักเป็นส่วนประกอบการค้าและพาณิชย์กรรม เพื่อจัดเป็นศูนย์การค้าระดับชุมชน หรือธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมไม่เกิน 300 ตร.ม. ตามข้อกำหนดผังเมือง 4. ที่ดินริมถนนกรุงเทพกรีฑา-ร่วมเกล้า เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการค้าและพาณิชย์กรรม จัดเป็นการใช้ที่ดินแบบการค้าพักอาศัยหรือธุรกิจบริการ หรืออุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งได้แก่พื้นที่ทางฝั่งใต้ทั้งหมด 5. จัดแบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 ระยะ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและคล่องตัวในการลงทุนซึ่งจะเป็นการลงทุนโดยการเคหะเองทั้งหมด

หรือมีผู้ร่วมลงทุนภายนอกมาร่วมก็ย่อมทำได้ มีความยืดหยุ่นในด้านการตลาดสำหรับประเภทของอสังหาริมทรัพย์ที่ก่อสร้างขายโดยสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับตลาดได้ ทั้งทางด้านบวกและลบ
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
- มีข้อจำกัดเรื่องความชัดเจนของระเบียบวิธีวิจัย - ผลที่ได้เป็นข้อมูลที่ได้ในเชิงสำรวจ ควรเพิ่มเติมบทวิเคราะห์ในเชิงลึกนอกเหนือจากข้อเท็จจริงที่นำเสนอ

เรื่องที่ 4

งานวิจัยรหัส 123 ชื่อเรื่อง: การจัดทำแผนและผังแม่บทโครงการที่อยู่อาศัยในเมืองใหม่อุตสาหกรรม อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
1) พัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับความเจริญเติบโตของเมือง และภูมิภาค ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลอย่างมีแบบแผน 2) จัดทำแผนและผังแม่บท บนที่ดินในกรรมสิทธิ์ของการเคหะแห่งชาติ ที่อำเภอสูงเนิน 3. นำผลการศึกษาโครงการฯ ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 มาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำโครงการฯ ระยะเวลาต่อไป เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของเมืองในระยะ 5 ปี
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา พื้นที่ศึกษา พื้นที่อยู่ในรัศมี 20 กิโลเมตร โดยรอบจากพื้นที่โครงการของการเคหะแห่งชาติ ประกอบด้วย อ. สูงเนิน อ. ขามทะเลสอ อ. นครราชสีมา จ. นครราชสีมา ขอบเขตการดำเนินงาน 1. เสนอร่างรายละเอียด แนวทางในการจัดตั้งองค์กรเพื่อดำเนินงานโครงการ 2. จัดทำโครงการฯ โดยนำผลการศึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 มาวิเคราะห์ในเชิงลึก การศึกษาอุปสงค์ และอุปทานการใช้พื้นที่โดยรอบพื้นที่โครงการ 3. จัดทำผังแม่บท (Master Plan) จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 2. ซึ่งมีเนื้อหาประกอบไปด้วย ผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผังบริเวณและต้นแบบอาคาร ผังระบบคมนาคมและขนส่ง ผังระบบเครือข่ายสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เป็นต้น 4. สัมมนาเชิงปฏิบัติการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เครื่องมือ แบบสอบถาม ประชากรเป้าหมายของโครงการฯ ได้แก่ กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ปานกลาง ค่อนข้างสูง และกลุ่มนักธุรกิจที่ส่วนใหญ่มีแหล่งงานในพื้นที่ โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างกลุ่มประชากร จำนวน 1,092 ตัวอย่าง โดยกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม 1.พนักงานในโรงงานในพื้นที่ศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 416 ตัวอย่าง 2. ประชากรที่อาศัยในชุมชนในพื้นที่ศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง 3. ระดับผู้บริหารโรงงาน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 276 ตัวอย่าง
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
แผนแม่บทโครงการที่อยู่อาศัยในเมืองใหม่อุตสาหกรรม อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา - ข้อจำกัด ปัญหา ศักยภาพของพื้นที่ - สอบถามความต้องการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ปานกลาง ค่อนข้างสูง และกลุ่มนักธุรกิจที่ส่วนใหญ่มีแหล่งงานในพื้นที่ - การวางผังและการออกแบบ
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
ประเทศไทยยังมีปัญหาความยากจนของประชาชนภายในประเทศ ส่งผลให้ไม่สามารถมีที่อยู่เป็นของตนเอง มีการอพยพไปทำงานนอกภูมิภาค ในพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมาถูกกำหนดให้เป็นเมืองศูนย์กลางอุตสาหกรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเคหะแห่งชาติจึงมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาพื้นที่ในอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นเมืองอยู่อาศัย (Dormitory Town) เพื่อรองรับประชากรที่จะเข้ามาทำงานในอำเภอสูงเนิน ตัวแปรสาเหตุที่ศึกษาเพื่อการพัฒนาผังแม่บทโครงการที่อยู่อาศัยเมืองใหม่ ได้แก่ นโยบาย ลักษณะภูมิประเทศ ประชากร การจ้างงาน ระบบสาธารณูปโภค ระบบขนส่ง
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
- นโยบาย และแผนพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์พื้นที่ศึกษาและการวิเคราะห์ที่อยู่อาศัย - แนวคิดในการวางและจัดทำผังการใช้ที่ดิน - แนวทางการลงทุน มาตรการ วิธีดำเนินการโครงการและรูปแบบองค์กร

7. ผลการวิจัย
<p>สรุปการวิเคราะห์พื้นที่ศึกษา</p> <p>1. ข้อจำกัด (1) จากลักษณะภูมิประเทศโดยรอบของพื้นที่ศึกษา พบว่า อาจทำให้เกิดน้ำท่วม โดยมีระยะเวลาในการท่วมขังประมาณ 2-3 วัน โดยมีจุดที่น้ำท่วมสูงที่สุดประมาณ 30 เซนติเมตร ลักษณะเช่นนี้ได้เกิดขึ้นแล้วเมื่อปลายปี 2552</p> <p>2. ปัญหา (1) ในพื้นที่ศึกษามีจำนวนผู้ใช้น้ำ และกำลังการผลิตค่อนข้างน้อย อาจเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาได้ในอนาคต</p> <p>3. ศักยภาพ (1) มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษาประมาณร้อยละ 40 ของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งจังหวัด และมีจำนวนแรงงานมากกว่าร้อยละ 50 ของแรงงานทั้งจังหวัด โดยพบว่าใน พ.ศ. 2570 จะมีแรงงานต่างถิ่นเข้ามาอาศัยและทำงานในพื้นที่ศึกษาประมาณ 1.5 แสนคน (2) พื้นที่ศึกษามีการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้สถานธุรกิจและอุตสาหกรรมมากที่สุด ได้เตรียมการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมรวมทั้งสถานที่ราชการและที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษาไว้เรียบร้อยแล้ว (3) พื้นที่ศึกษาดังอยู่บนพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงกับ กทม. และปริมณฑล ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างรวดเร็ว</p> <p>การวิเคราะห์ที่อยู่อาศัย สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน มีลักษณะส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยว ชั้นเดียว อาคารสูงไม่เกิน 5 ชั้น หรืออาคารพาณิชย์โดยใช้พื้นที่ชั้นล่างเพื่อการค้า ชั้นบนเพื่ออยู่อาศัย</p> <p>โครงการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา (1) โครงการภาคเอกชน โครงการหมู่บ้านจัดสรร รูปแบบบ้านส่วนใหญ่ที่ได้รับคความนิยม เป็นรูปแบบบ้านเดี่ยวชั้นเดียว และบ้านเดี่ยว 2 ชั้น มีขนาดพื้นที่ประมาณ 50 ตารางวา ซึ่งพื้นที่ อ.สูงเนินมีโครงการจัดสรร ประเภทบ้านเดี่ยวชั้นเดียว ขนาดพื้นที่ 50 ตารางวา เริ่มต้นที่ราคา 800,000 – 950,000 บาท และประเภทบ้านเดี่ยว 2 ชั้น ขนาดพื้นที่ 50-70 ตารางวา เริ่มต้นที่ราคา 1,300,000-1,900,000 บาท (2) โครงการภาครัฐ โครงการบ้านเอื้ออาทร จ. นครราชสีมา รับผู้มีรายได้น้อย – ปานกลาง โดยจะต้องมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 22, 000- 30,000 บาทต่อเดือน และต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ราคาหน่วยที่อยู่อาศัย ประมาณ 390,000 บาทต่อหลัง</p> <p>ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพนักงานโรงงานและประชาชนทั่วไป ที่ต้องการที่อยู่อาศัยใหม่ พบว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีผู้ต้องการที่อยู่อาศัยใหม่ประมาณร้อยละ 22 ซึ่งอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 26-30 ปี เป็นเพศหญิงถึงประมาณ ร้อยละ 54 มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยส่วนใหญ่ ระหว่าง 15,001-20,000 บาท และ 25,001-50,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้ระดับปานกลาง มีความสามารถผ่อนที่อยู่อาศัยต่อเดือน 4,500 -8,000 บาท ซึ่งที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับราคาประมาณ 400,000-1,200,000 บาท</p> <p>สาเหตุที่ต้องการย้ายที่อยู่อาศัยใหม่ ส่วนใหญ่ต้องการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ประเภทที่อยู่อาศัยเป็นประเภทบ้านประมาณร้อยละ 90 ในรูปแบบบ้านเดี่ยวชั้นเดียว รองลงมาเป็นบ้านเดี่ยวสองชั้น ปัจจัยการเลือกทำเลของผู้ที่ต้องการที่อยู่อาศัยใหม่ต้องการที่อยู่อาศัยใกล้ที่ทำงาน และเดินทางไปทำงานด้วยจักรยานยนต์ ซึ่งใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 15 นาที ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง 10-30 บาทต่อวัน</p> <p>ผลการวิเคราะห์ความสนใจของผู้บริหารที่ต้องการที่อยู่อาศัยเอง จากข้อมูลพบว่า ผู้บริหารของสถานประกอบการมีความสนใจโครงการเคหะแห่งชาติ บริเวณ ต.นากลาง อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของตนเองใกล้ที่ทำงาน โดยตรงกรในรูปแบบบ้านเดี่ยว มีกรรมสิทธิ์เป็นของตนเอง โดยรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 90,001-95,000 บาท และ 95,001-100,000 บาท</p> <p>การวางแผนและการออกแบบ</p> <p>สรุปองค์ประกอบโครงการที่อยู่อาศัยในเมืองใหม่อุตสาหกรรม ประเภทขององค์ประกอบโครงการประกอบไปด้วย บ้านพักอาศัย อาคารพักอาศัยรวม พื้นที่พาณิชยกรรม สวนสาธารณะ ห้างสมุด สถาบันการศึกษา บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข หน่วยบรรเทาสาธารณภัย สถานีขนส่งย่อย หน่วยบริการอื่นๆ ที่รองรับประชากร 18,640 คน หนาแน่น 40 คน/ไร่</p>
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย องค์ความรู้มีประโยชน์ในเชิงนโยบาย</p>

เรื่องที่ 5

งานวิจัยรหัส 127
<p>ชื่อเรื่อง: การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการเมืองใหม่อุตสาหกรรม พื้นที่อำเภอสูงเนิน จ. นครราชสีมา</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <p>1. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการพัฒนาเมืองในรูปแบบของเมืองใหม่/เมืองรองของ จ. นครราชสีมาเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม</p> <p>2. เพื่อให้มีการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย ผู้ใช้แรงงานและผู้ด้อยโอกาส เป็นการป้องกันการเกิดปัญหาชุมชนแออัด</p> <p>3. เป็นการจัดระเบียบเมืองด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามหลักวิชาผังเมืองที่ดี ให้เป็นเมืองน่าอยู่ ไม่มีปัญหา</p>

สิ่งแวดล้อม
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบแผนการวิจัย การวิจัยเชิงบรรยาย</p> <p>ขอบเขตของการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> สำรวจ ศึกษา การประกอบการด้านอุตสาหกรรมในอดีต-ปัจจุบัน-แผนในอนาคต ใน 10 เขตเทศบาล จ. นครราชสีมา (รัศมี 2,000 ไร่ รอบที่ตั้งโครงการ) ศึกษาจำนวนประชากรกลุ่มแรงงานทุกระดับรายได้จากภาคอุตสาหกรรม ในรัศมีศึกษา แนวโน้มการเคลื่อนย้ายแรงงาน จำนวนความต้องการแรงงานของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท สภาวะการจ้างงาน สภาวะการว่างงาน การคาดการณ์อัตราจ้างและรายได้ของแต่ละกลุ่มอาชีพจากแต่ละประเภทอุตสาหกรรม ศึกษาสภาพการใช้ที่ดินในอดีต – ปัจจุบัน การคาดการณ์การใช้ที่ดินในอนาคต ทิศทางการขยายตัวของเมือง ทิศทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การวิเคราะห์เพื่อการจัดวาง การจัดการระบบสาธารณูปโภค ระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความเป็นเมืองใหม่/เมืองรอง วิเคราะห์ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของปัจจัยหลักต่างๆ ด้านที่จะช่วยสนับสนุนและสอดคล้อง/เมืองรอง <ul style="list-style-type: none"> - ความเหมาะสมทางด้านกายภาพ - ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ-สังคม-การเมือง - ความเหมาะสมและความสัมพันธ์เชื่อมโยงพื้นที่ที่จัดทำโครงการ-พื้นที่โดยรอบโครงการ - ความเหมาะสมด้านการบริหาร การจัดการโครงการ เสนอแนะความรู้ ประสบการณ์ การแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย เพื่อให้เข้าใจระบบการจัดการที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย รายได้ปานกลาง และแนวทางการแก้ปัญหา สรุปแนวโน้มและแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา เพื่อรองรับความเป็นเมืองใหม่/เมืองรอง <p>การประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น</p> <p>ในการวางแผนและวางผังเมืองใหม่อุตสาหกรรมพื้นที่ อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา ได้มีการระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องในจังหวัด จัดขึ้นที่โรงแรมเฮอริเทจ รีสอร์ท จ.นครราชสีมา มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวนประมาณ 50 คน โดยประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่วนราชการและหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอสูงเนินและจังหวัดนครราชสีมา รวม 16 หน่วยงาน การเคหะแห่งชาติ ประกอบด้วยผู้บริหารและคณะกรรมการศึกษาโครงการ ภาคเอกชน ประกอบด้วยผู้ประกอบการ และหอการค้า คณะผู้ศึกษาความเป็นไปได้จาก COT
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
ความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการเมืองใหม่อุตสาหกรรม พื้นที่อำเภอสูงเนิน จ. นครราชสีมา
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
<p>ปัญหาในพื้นที่ ได้แก่</p> <p>ที่ตั้งโครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่เป็นแอ่งรับน้ำจากเทือกเขาทางตอนใต้ จะมีปัญหาน้ำท่วมขังในฤดูฝน <p>การใช้ที่ดิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้พื้นที่เกษตรมาพัฒนาทำให้สูญเสียพื้นที่เกษตร จึงควรเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้านเกษตร - การพัฒนาแบบต่างคนต่างทำจะไม่ได้เมืองใหม่ที่มีคุณภาพ <p>การคมนาคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถนนมิตรภาพและทางหลวงสาย 24 หากไม่เพิ่มจุดให้น้ำไหลลงสู่ที่ต่ำ จะกลายเป็นเขื่อนกั้นน้ำ - การตัดถนนสายย่อยยังไม่เป็นระบบ มีการตัดถนนเล็กๆ กระจุกกระจาย <p>สาธารณูปโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาอาจมีปัญหาเรื่องแหล่งน้ำและการให้บริการน้ำประปา
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
<p>พื้นที่ศึกษา</p> <p>ศึกษาพื้นที่บริเวณที่ตั้งโครงการของการเคหะแห่งชาติ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณริมถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ต.นากลาง อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา ห่างจากศูนย์กลาง อ.เมืองประมาณ 20 กิโลเมตร</p>

<p>การศึกษาความเหมาะสม และความเป็นไปได้จากเหตุปัจจัยหลักๆ ที่จะสนับสนุนการจัดทำโครงการเมืองใหม่อุตสาหกรรม อ.สูงเนิน ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความเหมาะสมด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ที่ได้ข้อสรุปว่า พื้นที่ที่อยู่ในกรอบที่จะพัฒนาไม่ เป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานสามารถรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ของจังหวัด และมีความเป็นไปได้ในแง่การพัฒนาพื้นที่ เนื่องจากมีเจ้าของที่ดินแปลงใหญ่หลายแปลงพร้อมที่จะลงทุน 2. ความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดในฐานะเมืองหลัก แนวโน้มการลงทุน ของภาคเอกชนในพื้นที่โครงการมีความเป็นไปได้สูง 3. ความเหมาะสมด้านสังคม เป็นการวิเคราะห์ความพร้อมและศักยภาพของประชาชนในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นแรงงานช่างฝีมือ นัก บริหารจัดการ พ่อค้า ประชาชน 4. ความเหมาะสมด้านการบริหารจัดการโครงการ เป็นการเสนอแนะด้านการบริหารจัดการโดยสังเคราะห์แผนงาน และงบประมาณ ในโครงการต่างๆ ตลอดจนเพิ่มเติมในส่วนที่จำเป็น 5. ความเหมาะสมด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการและพื้นที่โดยรอบ เป็นการนำเสนอข้อมูลเฉพาะโครงการเมืองใหม่ภูมิภาค จังหวัด นครราชสีมาของการเคหะแห่งชาติ และโครงการเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมนวนคร มาบูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันใน สถานะแห่งงานและชุมชนเมือง
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการเมืองใหม่อุตสาหกรรม</p> <p>ความเหมาะสมด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ท่าเลที่ตั้งเหมาะสม-เพราะพื้นที่อำเภอสูงเนินอยู่ในรัศมีประมาณ 30 กิโลเมตรจาก อ.เมือง โดยมีเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมนวนครเป็นแหล่งงานสำคัญ สภาพภูมิประเทศ-ตั้งอยู่ในที่ราบสูง มีความเหมาะสมที่จะนำมา พัฒนาโครงการ มีคุณค่าทางเศรษฐกิจไม่สูง การคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน-ถ.มิตรภาพจะกลายเป็นแกนหลักของเมืองใหม่สูง เนิน ทั้งนี้ต้องเตรียมทางระบายน้ำควบคู่กับการสร้างถนน ในอนาคตเมื่อมีชุมชนมากขึ้น สิ่งที่ต้องเตรียมการต่อไป คือ การจัดให้มีรถโดยสารประจำทาง สาธารณูปโภค-สาธารณูปโภคในพื้นที่ที่มีความพร้อมในระดับหนึ่ง กล่าวคือ โครงการระยะสั้นสามารถรองรับได้ หมด ในอนาคตสามารถขยายเครือข่ายเพิ่มเติมได้</p> <p>ความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมแหล่งที่ตั้ง อ.สูงเนินมีความได้เปรียบ ทางด้านแหล่งที่ตั้งคือ อยู่บนเส้นทางทาง การคมนาคมสายหลัก มีเส้นทางเดินทางไปท่าเรือแหลมฉบัง และมาตาพูด ได้ระยะทางไม่ไกลมากนัก มีศักยภาพทางด้านจำนวน แรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวนมาก ค่าเช่าที่ดินยังไม่สูงมากนัก มีเอกชนสนใจลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่</p> <p>ความเหมาะสมด้านสังคม จุดแข็งพบว่า ชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนชนบทที่มีอาชีพด้านการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ มีการรวมกลุ่มใน ระดับชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมทางด้านพุทธศาสนา ซึ่งเป็นผลให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนอยู่ในระดับค่อนข้าง สูง</p> <p>ความเหมาะสมด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากการบริหารจัดการในปัจจุบันยังไม่สามารถทำให้การสร้างเมืองใหม่ บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่ต้องการได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ โดยสังเคราะห์แผนงาน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านงบประมาณ งบประมาณโครงการ เสนอเป็น 9 รายการใหญ่ ๆ - ด้านองค์การบริหารจัดการ เห็นว่า ควรรับตั้งคณะกรรมการเพิ่มเติม 3 ชุด ด้านการเงิน การใช้ที่ดิน และประสานงานระบบ สาธารณูปโภค <p>ความเหมาะสมด้านการพัฒนาพื้นที่โครงการของการเคหะแห่งชาติและพื้นที่โดยรอบ</p> <p>พบว่าที่ตั้งของที่ดินโครงการ พื้นที่โครงการในภูมิภาคเมืองใหม่ จ.นครราชสีมา และเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมนวนคร (นวนคร 2) มี พื้นที่ติดกันโดยมีถนนคั่นกลาง ถือเป็นพื้นที่ชุมชนที่สามารถเดินทางไปยังแหล่งงานได้ใกล้ที่สุด หากมีการเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคม ภายในโดยตรง แต่หากต้องติดต่อกันผ่านถนนมิตรภาพที่อยู่หน้าโครงการทั้งคู่ จะต้องอ้อมไม่ประหยัดเวลาและน้ำมัน</p>
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>มีประโยชน์ในแง่การนำไปปฏิบัติ ไม่ระบุเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ</p>

กลุ่มที่ 2 การพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท จำนวน 8 เรื่อง

เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 104</p> <p>ชื่อเรื่อง: โครงการการศึกษาและจัดทำโครงการนำร่องการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนภาคใต้</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <p>1) เพื่อเป็นโครงการนำร่องในการศึกษาปัญหา และนำเสนอแนวทางเลือกในการแก้ไขปัญหาซึ่งใช้กระบวนการวิจัยเชิง ปฏิบัติการ ในเรื่องการฟื้นฟูชนบทในพื้นที่ศึกษาในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และพื้นที่ใกล้เคียง</p>

<p>2) เพื่อเป็นการศึกษาเพื่อออกแบบปรับปรุงพื้นที่ชุมชนริมแม่น้ำในชนบทภาคใต้ โดยนำเสนอเป็นโครงการต้นแบบ (Model) และจัดทำแผนแม่บทในการพัฒนาชุมชน</p> <p>3) เพื่อขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียง ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน</p> <p>4) เพื่อเป็นการสนับสนุนการตั้งกลุ่มใหม่ในกระบวนการฟื้นฟูชุมชน โดยการพึ่งพาตนเอง</p> <p>5) เพื่อสร้าง และพัฒนารูปแบบชุมชนใหม่ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชนบทในปัจจุบัน ที่กลมกลืนรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเดิม และการประหยัดพลังงาน โดยนำวัสดุที่เหลือใช้ในพื้นที่มาแปรรูปเป็นวัสดุใช้ซ้ำควบคู่กับ การนำเสนอเทคนิคในการออกแบบใหม่ตามการใช้งานในปัจจุบัน เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและบริเวณใกล้เคียง</p> <p>6) เพื่อดำเนินงานตามแผนโครงการฟื้นฟูชนบท (ปี งบประมาณ. 2551) ในนามของการเคหะแห่งชาติ โดย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เป็นผู้รับทุนวิจัย และประชาสัมพันธ์ ให้การเคหะแห่งชาติเป็นที่รู้จัก และได้รับการยอมรับในบทบาทการฟื้นฟูชนบท</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา</p> <p>กลุ่มตัวอย่างและวิธีดำเนินการศึกษา</p> <p>เป็นพื้นที่ที่คาบเกี่ยวอยู่ระหว่าง ต.คลองแดน อ.ระโนด จ.สงขลา และ ต.รามแก้ว อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช</p> <p>1.การศึกษาสำรวจพื้นที่ จากการสำรวจ และเอกสาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบทางกายภาพและสังคม ได้แก่ การศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดิน - การศึกษาสภาพทั่วไป - การศึกษาองค์ประกอบทางจินตภาพของชุมชน (เส้นทางสัญจรทางบก ทางน้ำ) - การศึกษาภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมชุมชนคลองแดน <p>2. การประชาสัมพันธ์ และดำเนินการกระบวนการวิจัยในพื้นที่ โดยการประชุมกลุ่ม 3 ครั้ง ผู้เข้าร่วมได้แก่ ผู้วิจัย ครู พระ อบต.</p> <p>3. จัดการประชุมนิเทศ ณ โรงแรมพาวี่เลียน อ.เมือง จ.สงขลา จำนวน 67 คน ผู้เข้าร่วมแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาวบ้าน กลุ่มผู้เกี่ยวข้องในระดับอำเภอและจังหวัด กลุ่มตัวแทนจากผู้ให้ทุนวิจัย</p> <p>4. ลงพื้นที่เพื่อพบชาวบ้าน ได้แก่ คณะกรรมการเคหะแห่งชาติจำนวน 3 คน ร่วมกับผู้วิจัย</p> <p>5. สำนักงานวิจัยฯ จุดเริ่มต้นในการทำงาน</p> <p>5.1 การเดินเท้าสำรวจเพื่อรับฟังความคิดเห็นและการประเมินเพื่อวางแผนงานเบื้องต้น เกี่ยวกับสภาพบ้านและการปรับปรุงบ้านแบ่งกลุ่มชาวบ้านเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบ้านครูสายัณห์ กลุ่มบ้านรองนายก อบต.คุณไพรัช เพชรแก้ว กลุ่มบ้านคุณหม่อฮ้วน</p> <p>5.2 การตั้งเกณฑ์และคัดเลือกบ้านในโครงการเบื้องต้นโดยกลุ่มตัวแทน</p> <p>5.3 รายงานการสำรวจผังชุมชนคลองแดน</p> <p>5.4 ปัญหาที่เกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ</p> <p>5.4 ลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบอาคารพื้นถิ่นภาคใต้</p> <p>5.5 การสำรวจทางสถาปัตยกรรมของบ้านจำนวน 30 หลังคาเรือนในชุมชนคลองแดน</p> <p>5.6 การสำรวจทางวิศวกรรมโครงสร้างและวัสดุก่อสร้างบ้านในพื้นที่ศึกษา</p> <p>5.7 การสำรวจสภาพน้ำดื่ม-น้ำใช้ในพื้นที่</p> <p>5.8 รายงานการสำรวจเรื่องมลภาวะและสิ่งแวดล้อม</p> <p>5.9 โครงการชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการวิจัยฯ</p> <p>5.10 การศึกษาและดูงานเรื่องการปรับปรุงที่อยู่อาศัยประเภทบ้านไม้ นำชาวบ้านจำนวน 10 คน ไปดูงานการปรับปรุงบ้านไม้ ณ ริมคลองอัมพวา จ.สมุทรสงคราม และตลาดร้อยปีสามชุก จ.สุพรรณบุรี</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การออกแบบอาคารพักอาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ในช่วง 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศต่างๆ ต้องประสบกับภัยพิบัติด้านภูมิอากาศต่างๆ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม พายุ คลื่นความร้อน ไฟป่า ภัยแล้ง และแผ่นดินไหว เป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้ เป็นผลทางตรงและทางอ้อมเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ สภาวะโลกร้อน หรือปรากฏการณ์เรือนกระจก ทั้งสิ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกในการชวยลดสาเหตุของปัญหาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มต้นที่ครอบครัวซึ่งก็คือที่พักอาศัยเป็นอันดับแรก</p>

<p>ตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อการออกแบบอาคารพักอาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ 1) การออกแบบทางสถาปัตยกรรม 2) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 3) ระบบทางวิศวกรรม</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>แนวความคิดตามทฤษฎีความยั่งยืน และแนวความคิดความร่วมมือของชุมชนตามทฤษฎี “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน)</p> <p>กายภาพ: ปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชน</p> <p>สังคม: ทำนุบำรุงศาสนาและวัฒนธรรม</p> <p>เศรษฐกิจ: สร้างอาชีพเสริมหลังการเก็บเกี่ยว</p> <p>การศึกษาวิชาชีพองค์ประกอบทางด้านสถาปัตยกรรม</p> <p>การศึกษาวิชาชีพองค์ประกอบและปัจจัยที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>การศึกษาวิชาชีพองค์ประกอบและระบบทางวิศวกรรม</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>Model ในแนวความคิดการชุมชนชีวิตชีวาชุมชนในพื้นที่ชนบทที่มีจุดร่วมคล้าย “คลองแดน”</p> <p>หมายเลข 1 คือพื้นที่ที่ไม่รู้ ความไม่เข้าใจ และความระแวง</p> <p>หมายเลข 2 คือพื้นที่ของความเข้าใจ ใ้ใจ เข้าถึงจากคนในชุมชนโดยง่าย</p> <p>หมายเลข 3 คือทิศทางการทำงานวิจัยในคลองแดน</p> <p>หมายเลข 4 คือการทำงานที่แยกออกเป็นสองแนวทางทำงานพร้อมกัน ทั้งในเรื่องการฟื้นฟูชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว เข้าใจยาก โดยเฉพาะการฟื้นฟูที่ต้องการปัจจัยของความยั่งยืน ที่นับวันคำว่า การ “พัฒนา” ที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวันจะถูกขีดเส้นไว้แต่สิ่งก่อสร้างความศิวิไลซ์ และเป็นหน้าที่ของภาครัฐเท่านั้น</p> <p>หมายเลข 5 ดังนั้นการนำการสื่อความหมายการพัฒนาโดยผ่านวัฒนธรรมที่มีอยู่แต่ดั้งเดิมมาสื่อ เช่น เพลงโนรา บทในหนังตะลุง หรือคำกลอน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ทุกๆ คนเข้าถึงความหมายที่ต้องการสื่อได้ง่าย</p> <p>หมายเลข 6 คือการค้นคว้าวัฒนธรรมดั้งเดิม ที่เข้าถึงจิตใจของคนในชุมชน รุ่นต่อรุ่น มาเพื่อสื่อความหมาย ในกรณีศึกษาคลองแดนคือ “โนรา”</p> <p>หมายเลข 7 หมายถึง การฟื้นฟูชุมชนด้วยเทคนิคการชุมชนชีวิตชีวาชุมชนควบคู่กันไป ทำให้ผู้คนเกิดความสุขทางจิตใจ และอารมณ์ในขณะที่การพัฒนาอย่างไม่บรรลุมิเป็นผลสัมฤทธิ์</p>
<p>แสดง Model ในแนวความคิดการชุมชนชีวิตชีวาที่มีจุดร่วมคล้ายคลองแดน</p> <p>ผลการดำเนินงานของผู้วิจัย พบว่า</p> <p>จากแบบสอบถามบ่งชี้ว่าประชากรในชุมชนคลองแดน จำนวน 30 หลังคาเรือนมีความสุข</p> <p>การย้ายออกของคนในชุมชน พบว่า จำนวนร้อยละของการเคลื่อนย้ายออกของคนในชุมชน พบว่า จำนวนร้อยละของการเคลื่อนย้ายบ้านออกจากชุมชนมีค่าเป็นศูนย์ มีประชากรที่เคยย้ายออกไป ตัดสินใจย้ายกลับเข้ามาอยู่ในพื้นที่จำนวน 3 ครัวเรือน</p>
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>ไม่กล่าวถึงรายละเอียดเครื่องมือ คุณภาพเครื่องมือ</p>

เรื่องที่ 2

<p>งานวิจัยรหัส 110</p> <p>ชื่อเรื่อง: โครงการการศึกษาแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูที่อยู่อาศัยที่ส่งเสริมเอกลักษณ์ของเมือง</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <p>1) เพื่อค้นหารูปแบบ แนวทางและวิธีการในการพัฒนาที่อยู่อาศัยของเมือง ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้อยู่อาศัย และเสริมสร้างเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมและวัฒนธรรมของชุมชน โดยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาสังคม</p> <p>2) เพื่อสร้างจิตสำนึกในประชาชน ให้เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาฟื้นฟูเมืองและที่อยู่อาศัยอย่างยั่งยืน ทำให้เกิดการเรียนรู้กระบวนการพัฒนาเมืองและการจัดการที่อยู่อาศัย ร่วมกับชุมชน หน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>-</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา เป็นการวิจัยเพื่อแลกเปลี่ยนแนวความคิด Dialogue Research กลุ่มตัวอย่าง มี 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้วิจัย นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) กลุ่มคนในชุมชน ได้แก่ ชาวบ้านที่อยู่อาศัยย่านชุมชนเก่า ผู้นำชุมชน พระสงฆ์ 3) หน่วยงานท้องถิ่น พื้นที่ศึกษา ได้แก่ ย่านเมืองเก่าสกลนคร เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม แบบสำรวจกายภาพเมือง วิธีดำเนินการวิจัย 1) ระดับมหภาค โดยศึกษาภาพถ่าย และเอกสารเพื่อให้เห็นภาพรวมของพื้นที่ 2) ระดับพื้นที่ศึกษา ได้แก่ 2.1) สำรวจเมือง 2.2) การเดินสำรวจร่วมกัน ระหว่างผู้วิจัยและชุมชน 2.3) การสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถามคนในชุมชน ผู้นำผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ และ 2.4) การประชุมกลุ่มย่อย ทั้งในระดับชุมชนและระดับเมือง</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษามิติทางประวัติศาสตร์ - การศึกษามิติสภาพแวดล้อมทางกายภาพ - การศึกษามิติทางสังคมและเศรษฐกิจชุมชน
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>จังหวัดสกลนครเป็นเมืองพุทธ ที่มีประเพณีวัฒนธรรมที่โดดเด่น มีวัดและพระธาตุถึง 9 วัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบ้านพักอาศัยที่ล้อมรอบวัด เป็นเรือนไม้โบราณที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมเป็นอย่างยิ่ง เป็นอาคารที่สร้างสมัย ร.5-ร. 7 ผู้นำชุมชนและประชาชนมีพื้นฐานความต้องการที่จะอนุรักษ์อาคารบ้านเรือนของตนไว้ในระดับหนึ่ง สืบเนื่องจากสภาพอาคารส่วนใหญ่ยังคงสภาพดี แต่อย่างไรก็ตาม สภาพเศรษฐกิจ สังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งนักท่องเที่ยว ธุรกิจอุตสาหกรรมที่เข้าไปในจังหวัด อาจทำให้จิตสำนึกของคนรุ่นใหม่ที่จะรักษาคุณค่าทางสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ประเพณีของตนด้อยลง สมควรอย่างยิ่งที่จะหาวิธีการช่วยเหลือชาวสกลนคร ได้มีแนวทางดูแลรักษาอาคารทางวัฒนธรรมให้คงคุณค่าลักษณะสถาปัตยกรรมดั้งเดิม และจัดทำแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยเมือง ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและเอกลักษณ์เมืองมากขึ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>กระบวนการสร้างชุมชนเพื่ออนุรักษ์เอกลักษณ์ของเมือง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชน ทั้งผู้นำตามธรรมชาติ และผู้นำตามกฎหมาย 2) จับความสนใจร่วมของชุมชนเพื่อให้เกิดการรวมกลุ่ม 3) สร้างเวทีประชาคม คนในชุมชนเป็นแกนหลัก โดยให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ ระดมความคิดเห็นถึงแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตนเอง สร้างแผนชุมชนด้านการอนุรักษ์ 4) จัดกิจกรรมนำร่อง โดยคัดเลือกพื้นที่จากแผนที่ชุมชนวางไว้ 5) การเรียนรู้ร่วมกัน 6) การสร้างแผนงานขั้นสุดท้าย เมื่อสร้างกลุ่มทางสังคมได้ชัดเจน 7) นำเสนอแผนและแนวทางปฏิบัติในเวทีประชาคม
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย - ควรจัดระบบการนำเสนอเนื้อหาในรายงาน เนื่องจากข้อมูลมีจำนวนมาก

เรื่องที่ 3

<p>งานวิจัยรหัส 111</p> <p>ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาและจัดทำโครงการนำร่องการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนในชนบท</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <p>1) เพื่อศึกษาและทดลองแนวทางการแก้ไขปัญหที่อยู่อาศัยสำหรับประชาชนในชนบท</p> <p>2) เพื่อหาแนวทางรูปแบบในการดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัยในชุมชนและส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงและยกระดับคุณภาพที่อยู่อาศัยของประชาชนในชนบท</p> <p>3) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานการพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบทซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ พื้นที่หมู่ที่ 1-2 โคกไร่ และพื้นที่หมู่ 8 บ้านแหลมขวัญ (จำนวน 8 พื้นที่ 27 ครัวเรือน) โดยมีเกณฑ์กำหนดพื้นที่ศึกษา ระดับภาค ภาคที่ไม่มีการศึกษาด้านการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนในชนบทโดยการเคหะแห่งชาติมาก่อน ระดับพื้นที่ เป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหาและต้องการการฟื้นฟูแก้ปัญหาเร่งด่วน ระดับชุมชน มีความพร้อมในการให้ความร่วมมือกับโครงการเพื่อใช้เป็นพื้นที่นำร่อง ขอบเขตของพื้นที่ศึกษา ชุมชนโคกไร่ ตำบลพวง จ.สงขลา เครื่องมือ แบบสอบถาม ตารางสำรวจที่พักอาศัย กล้องถ่ายรูป วิธีดำเนินการวิจัย 1) การประชุมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ 2) การสำรวจพื้นที่หมู่ที่ 1-2 โคกไร่ และพื้นที่หมู่ 8 บ้านแหลมขวัญ (จำนวน 8 พื้นที่ 27 ครัวเรือน) มิติที่ 1-4 เทคนิคการสังเกต การเก็บข้อมูลบันทึกถ่ายภาพได้ เพื่อการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป มิติที่ 5 ใช้การสำรวจโดยการสัมภาษณ์ประชาชนผู้เกี่ยวข้องโดยตรง และใช้เครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็นประชาชนเพื่อนำมาเป็นมาตรฐานการวิเคราะห์</p> <p>3) การจัดลำดับการให้คำแนะนำของบ้านเรือน โดยใช้เครื่องมือ ตารางสำรวจคุณภาพที่พักอาศัยของประชาชนในพื้นที่</p> <p>4) วิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาชุมชนชนบทที่เหมาะสม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>โครงการนำร่องการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนในชนบท</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยยังคงเป็นปัญหาหลักของประชาชนในเมืองและชนบทอยู่จนถึงปัจจุบันสาเหตุหนึ่งเกิดจากการเพิ่มของประชากรของประเทศในช่วงเวลา 4 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ย 0.69% เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความต้องการด้านที่อยู่อาศัยตามไปโดยปริยาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในพื้นที่ชนบท ที่นับวันยิ่งต้องการมาตรฐานด้านที่อยู่อาศัยที่สูงมากขึ้นเท่าเทียมกับชุมชนเมือง และจากการศึกษาวิจัย ปรากฏว่าวิถีชีวิตของชนบทไทยได้เปลี่ยนไปมาก ส่วนใหญ่มีสภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมแก่การอยู่อาศัยมากกว่าร้อยละ 30 หรือประมาณ 3 ล้านหลังคาเรือนทั่วประเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องได้รับการดูแลเป็นการเร่งด่วนโดยการยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตและที่สำคัญ ด้านที่อยู่อาศัยที่มั่นคง</p> <p>ตัวแปรสาเหตุที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ประกอบไปด้วย</p> <p>มิติที่ 1 สำรวจสภาพทางกายภาพ ได้แก่ สภาพบ้านเรือน</p> <p>มิติที่ 2 สำรวจด้านสุขอนามัยพื้นฐาน ได้แก่ ระบบสุขาภิบาล ท้องน้ำ ระบบระบายน้ำ</p> <p>มิติที่ 3 โครงสร้างพื้นฐานประกอบบ้านเรือน ได้แก่ เส้นทางคมนาคม ทางเท้า การบริการไฟฟ้า ประปา</p> <p>มิติที่ 4 การสำรวจด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวม ได้แก่ รอบบ้าน และใกล้เคียงที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่</p> <p>มิติที่ 5 การสำรวจโดยการสอบถามด้านสังคมเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ การประกอบอาชีพ รายได้</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>แนวคิดของการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งตามหลักการ Saemaul Undong</p> <p>เป้าหมายหลักของนโยบาย แซมาอิล อิลดอง คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อช่วยให้ชุมชนหลุดพ้นจากความยากจน ซึ่งหมายถึง การมีอาหารการกินที่ดีขึ้น มีเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มที่ดี มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยและน่าอยู่ บุตรหลานมีการศึกษาดีและได้รับการรักษาพยาบาล - เปลี่ยนทัศนคติในทางลบ จากความคิดว่า ความยากจนคือชะตากรรมของเรา ไม่สามารถทำอะไรได้ เป็น ทุกชีวิตย่อมมีความหวังเมื่อมีความมุ่งมั่นและตั้งใจบนพื้นฐานความมุ่งมั่นสร้างตนเอง <p>หลักการ Saemaul Undong คือ การมุ่งเน้นการสร้างผู้นำชุมชนเป็นจุดเริ่มต้น และขยายปรัชญาของการพัฒนาร่วมกัน จนเกิดเป็นพลังความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การประยุกต์ใช้หลักการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง จึงต้องเข้าไปรู้จักปัญหาชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมให้ข้อมูล ร่วมกระบวนการคิด</p> <p>กระบวนการฟื้นฟูชุมชนแบบบูรณาการ ในเชิง 3 มิติ</p>

- ระดับการฟื้นฟูด้านสิ่งแวดล้อม
- ระดับการฟื้นฟูด้านสังคม
- ระดับการฟื้นฟูด้านกายภาพ และการบริการขั้นพื้นฐาน

7. ผลการวิจัย

1. ผลการประจักษ์ร่วมกับประชาชนในพื้นที่

- ประเด็นปัญหาที่สร้างความกังวลให้กับกลุ่มราษฎรในพื้นที่ได้แก่ ความมั่นคงในการตั้งถิ่นฐานที่ประชาชนควรได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในสภาพปัจจุบัน มาตรฐานด้านการบริการโครงสร้างพื้นฐานนับตั้งแต่ เส้นทางคมนาคม ถนนสายหลัก ไฟฟ้า ประปา ยังมิได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงหรือการให้บริการอยู่ในระดับที่ไม่เสมอภาค เช่น หมู่ 1 โคกไร่ อยู่ในระดับที่ได้มาตรฐาน เส้นทางถาวรทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กมีไฟฟ้า ประปาผ่านเข้าถึงพื้นที่ ในขณะที่พื้นที่ตอนกลาง หมู่ 8 บ้านแหลมขวัญ สภาพถนนขาดการดูแลเป็นเพียงถนนลูกรังบดอัด จากการสัมภาษณ์เบื้องต้น ประชาชนยืนยันว่าได้เรียกร้องเงินเพื่อดำเนินการจัดสร้างถนนลูกรังเพื่อการสัญจรของหมู่บ้านเอง โดยปราศจากความช่วยเหลือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ประเด็นปัญหาหลักอีกประการหนึ่งคือ ความไม่แน่นอนของชาวสารจากทางราชการเรื่องการพัฒนาพื้นที่เนื่องจากมีข่าวกระจายออกเป็นระยะว่า ส่วนราชการจะทำการเวนคืน อันเป็นการสร้างความวิตกกังวลให้แก่ประชาชน กอปรกับส่วนราชการไม่มีโครงการเข้าพัฒนาพื้นที่เลยทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจว่า พื้นที่ดังกล่าวขาดการดูแลจากส่วนราชการเนื่องจากจะมีการพัฒนาพื้นที่เพื่อโครงการใหม่ในอนาคต จึงไม่มีการพัฒนาหรือลงทุนในพื้นที่แต่อย่างใด จึงจำเป็นต้องสร้างความกระจ่างให้แก่ประชาชน

2. วิเคราะห์ปัจจัยในพื้นที่

ปัจจัยบังคับจุดแข็งของพื้นที่

- สำนึกของการรักถิ่นฐานและการช่วยเหลือตนเอง เช่น การใช้พื้นที่ว่างน้อยนิดเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีให้กับหน้าบ้าน

ปัจจัยบังคับภัยคุกคามในพื้นที่

- การสำรวจสภาพทางกายภาพในพื้นที่ พบว่า พื้นที่หลายจุดที่ขาดการดูแลเอาใจใส่ ปล่อยให้ทรุดโทรมและกลายเป็นพื้นที่ปัญหาในที่สุด พื้นที่นับหมื่นไร่ไม่ใช้ประโยชน์ แหล่งพันธุ์ยูงและโรคน้ำกัดเท้า พื้นที่ถูกใช้เป็นที่รองรับขยะไม่พึงประสงค์จากเพื่อนบ้าน พื้นที่ประกาศขายสิทธิ์การถือครอง อันเป็นการสร้างความไม่ยั่งยืนให้แก่ชุมชนโดยรอบ

ปัจจัยบังคับโอกาสในการพัฒนาพื้นที่

มีการรวมตัวกันรับรู้ปัญหาและร่วมหาแนวทางช่วยเหลือตนเองในขั้นต้น เช่น การฝากบ้านกับเพื่อน การจัดระบบสำรองน้ำใช้ร่วมกัน

ปัจจัยบังคับจุดอ่อนของพื้นที่

- การบริการไม่ทั่วถึง ความไม่เสมอภาคด้านการบริการ สภาพพื้นที่ใกล้เคียงกัน แต่ยังไม่ปรากฏความไม่เท่าเทียมกันด้านการรับบริการอันเป็นจุดอ่อนของพื้นที่ที่มีความเปราะบาง พื้นที่สภาพด้อยโอกาส พื้นที่หมู่ 8 บ้านแหลมขวัญ

ขาดมาตรฐานด้านสุขอนามัย ไม่มีระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ขาดการบริการน้ำประปา ประชาชนต้องซื้อน้ำใช้ในชีวิตประจำวัน ขาดการบริการไฟฟ้าส่องสว่าง สภาพวัสดุก่อสร้างบ้านเรือนเองแสดงถึงสภาพด้อยโอกาสที่อยู่ในขั้นต้องได้รับความช่วยเหลือโดยเร่งด่วน เนื่องจากสภาพอาคาร หรือบ้านเรือนอยู่ในสภาพไม่ถูกสุขลักษณะ วัสดุเสื่อมสภาพพร้อมที่จะพังทลายได้ทุกขณะ ไม่สามารถต้านแรงลมในกรณีมีพายุใหญ่พัดผ่านได้ จนเป็นที่น่าวิตก เนื่องจากมีสภาพเหมือนเพิ่งพักรั่ว ไม่แข็งแรง ทำให้เกิดสภาพชุมชนที่เสื่อมโทรม ในภาพรวมจึงจำเป็นต้องพิจารณาแก้ไขโดยเร่งด่วน เพื่อสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมทางสังคมต่อไป

3. รูปแบบการพัฒนาชุมชนด้านกายภาพ

สรุปข้อจำกัดในพื้นที่ที่ทำการสำรวจ

- ปัญหาด้านมาตรฐานสาธารณสุข ขาดห้องน้ำ ห้องส้วม เพื่อการอยู่อาศัยมีคุณภาพ
- ปัญหาด้านบ้านไม่แข็งแรง วัสดุขาดมาตรฐานด้านความปลอดภัยและเป็นพิษและอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม
- บริเวณโดยรอบขาดการดูแลเอาใจใส่ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมไม่น่าอยู่อาศัย

รูปแบบบ้านที่นำเสนอ

การมีเส้นทางสัญจรร่วมกันหน้าที่พักอาศัยที่ได้มาตรฐาน เป็นเสมือนพื้นที่ส่วนกลางที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน พร้อมบ้านพักอาศัยที่ได้มาตรฐาน ด้วยวัสดุที่แข็งแรงมั่นคงพร้อมพื้นที่ใช้สอยตามที่แต่ละครอบครัวปรารถนา ด้วยสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีคุณภาพและถูกสุขลักษณะ

4. สรุปแนวทางการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนในชนบท

- การปรับปรุงชุมชนด้านสังคม ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค การเลี้ยงนกหวู่ก เพื่อการพักผ่อน การสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชีวภาพ การจัดระบบแยกย่อยและกำจัดขยะ
- การปรับปรุงชุมชนด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามแนวชีวิตวิถี
- การปรับปรุงด้านกายภาพที่อยู่อาศัย ความต้องการที่แท้จริงของชาวบ้าน คือ ความต้องการห้องน้ำห้องส้วมในบ้าน

<p>- การปรับปรุงด้านพื้นที่ทำกินที่ยั่งยืน การแบ่งพื้นที่บริเวณบ้านเป็นพื้นที่เกษตรยั่งยืน เช่น ปลูกพืชผักสวนครัว พื้นที่ตากอาหาร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานชุมชน ได้แก่ การพัฒนาพื้นที่ทางเท้า เสริมพื้นที่พักผ่อนชุมชน ในพื้นที่ว่างระหว่างบ้าน</p> <p>ผลสรุปจากการลงมติของประชาชนเพื่อร่วมกันพัฒนา 2 กิจกรรม 1) ทางเท้านำเดินเพื่อชุมชน หมู่ที่ 8 บ้านแหลมขวัญ</p> <p>2) การสร้างศาลาเอนกประสงค์เพื่อชุมชน</p>
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>- ผลงานวิจัยจะเน้นให้เห็นถึงปัญหาความไม่เสมอภาคด้านการบริการจากรัฐ แม้จะมีพื้นที่ใกล้เคียงกัน ควรจะมีการสอบถามถึงสาเหตุของความไม่เท่าเทียมกันที่เกิดขึ้นเพิ่มเติม</p> <p>- ควรจัดระบบการนำเสนอในรายงาน</p> <p>- มีข้อจำกัดเรื่องการระบุนักวิชาการวิจัยที่ชัดเจน</p> <p>- บทวิเคราะห์ควรนำเสนอข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากการวิจัยเพิ่มเติม</p>

เรื่องที่ 4

<p>งานวิจัยรหัส 112</p> <p>ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาและจัดทำโครงการนำร่องการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนชนบท (พื้นที่ภาคกลาง)</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <p>1. ศึกษาและทดลองแนวทางแก้ปัญหาที่อยู่อาศัย สำหรับประชากรในชนบท</p> <p>2. เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนชนบท ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุง และยกระดับคุณภาพที่อยู่อาศัยของประชากรในชนบท</p> <p>3. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานการพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>พื้นที่ที่ศึกษา การศึกษาเพื่อจัดทำโครงการนำร่องนี้จะอยู่ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ได้แก่ ต.แม่ลา อ.บางระจัน จ.สิงห์บุรี และตัวอย่างบ้านเพื่อพัฒนานำร่องด้านที่อยู่อาศัย 35 หลังคาเรือน การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจพื้นที่ และการสัมภาษณ์ และจัดทำโครงการพัฒนานำร่องพัฒนาที่อยู่อาศัย</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1. สภาพทั่วไปของพื้นที่ คือ ด้านกายภาพ ได้แก่ พื้นที่ ระยะทางจากหมู่บ้านถึงตัวจังหวัด ภูมิประเทศ ถนน ระบบสาธารณูปโภค สภาพที่อยู่อาศัย ลักษณะบ้าน ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน ด้านสังคม ได้แก่ จำนวนครัวเรือน การบริหารภายในหมู่บ้าน</p> <p>2. รูปแบบพัฒนาเคหะชนบท</p> <p>3. โครงการพัฒนาตัวอย่าง</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ได้แก่</p> <p>1. ปัญหาน้ำท่วมในปี พ.ศ. 2549 ทำให้ที่อยู่อาศัยทรุดโทรมอย่างรวดเร็ว</p> <p>2. วัสดุธรรมชาติที่ใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย เช่น ไม้ ค้อนข้างหายาก และมีราคาแพง</p> <p>3. ชาวบ้านมีรายได้น้อยไม่สามารถออมเงินเงินเพียงพอในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การพัฒนาโครงการนำร่อง ตามแนวทางหลัก 4 ประการ ดังนี้</p> <p>1. การจัดตั้งกองทุนพัฒนาที่อยู่อาศัย คณะทำงาน และอบต.แม่ลา รับภาระฝ่ายละ 400,000 บาท ให้ประชาชนกู้ยืมไปก่อสร้างบ้านหรือซ่อมแซม โดยไม่มีดอกเบี้ย ต้องชำระเงินคืนกับกองทุนเดือนละ 500-1,000 บาท กองทุนนี้ อบต.แม่ลา จะบริหารงานต่อไป</p> <p>2. การก่อสร้างบ้านใหม่ โครงการนำร่อง 9 หลังคาเรือน</p> <p>3. การปรับปรุงบ้านเดิม โครงการนำร่อง 26 หลังคาเรือน โดยบ้านแต่ละหลังมีการปรับปรุงหลายส่วน ได้แก่ เปลี่ยนหลังคา 14 หลัง เปลี่ยนผนัง 19 หลัง เทพื้นชั้นล่าง 12 หลัง ห้องน้ำ 11 หลัง อื่นๆ 3 หลัง</p> <p>4. ใช้แรงงานในครอบครัวและแรงเสริมจากญาติ สร้างบ้านใหม่ใช้แรงงาน 4-5 คน การปรับปรุงบ้านใช้แรงงาน 2-3 คน</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>รูปแบบการพัฒนาเคหะชนบทมี 2 รูปแบบ คือ</p> <p>1. โครงการกู้ยืมวัสดุเพื่อซ่อมแซมบ้าน</p>

<p>เป็นโครงการให้กู้ยืมวัสดุไปซ่อมแซมที่อยู่อาศัยบางส่วน สำหรับบ้านที่มีคุณภาพปานกลาง ที่ยังใช้งานได้ดี เช่น การซ่อมต่อม่อ ผนัง ประตู หน้าต่าง หลังคา และห้องน้ำ ให้มีสภาพใช้งานได้ โดยไม่จำเป็นต้องรื้อบ้านเพื่อสร้างใหม่</p> <p>2. โครงการกู้ยืมวัสดุเพื่อก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่</p> <p>เป็นโครงการให้กู้ยืมวัสดุที่จำเป็นไปก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ ที่มีขนาดพอเหมาะกับสมาชิกในครอบครัว ใช้วัสดุอย่างประหยัด ใช้แรงงานในครอบครัวเป็นผู้ก่อสร้าง เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย</p> <p>มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมประชาคมเพื่อชี้แจงเงื่อนไขของกองทุน 2. คณะทำงานสำรวจบ้าน เก็บข้อมูลที่อยู่อาศัย และเจ้าของบ้าน 3. คณะทำงาน และเจ้าของบ้าน ร่วมกันออกแบบบ้าน (ปรับปรุง หรือสร้างใหม่) 4. เจ้าของบ้านตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการ โดยคำนึงถึงงบประมาณ ความสามารถในการผ่อน 5. จัดทำสัญญาเงินกู้ 6. คณะทำงานและเจ้าของบ้านร่วมกันประมาณการใช้วัสดุและงบประมาณ 7. คณะทำงาน อบต. ตรวจสอบ งบประมาณไม่เกินตามเงื่อนไข 8. เริ่มก่อสร้าง 9. คณะทำงาน กรรมการ ตรวจสอบระหว่างก่อสร้างและหลังก่อสร้าง
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>การดำเนินการตอบวัตถุประสงค์วิจัย และได้องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติ</p>

เรื่องที่ 5

<p>งานวิจัยรหัส 114</p> <p>ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท (พื้นที่ภาคกลาง) จ.ฉะเชิงเทรา</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไป เพื่อทำการคัดเลือกหมู่บ้านตัวอย่างในพื้นที่ภาคกลาง 2) ศึกษาและสำรวจองค์ประกอบด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ของหมู่บ้านที่คัดเลือก 3) จัดทำแผนพัฒนาเคหะชนบทในหมู่บ้านที่คัดเลือก โดยลำดับความสำคัญในการพัฒนาให้ชัดเจน 4) ทำการพัฒนาโครงการตัวอย่าง อย่างน้อย 1 กิจกรรม เพื่อเป็นรูปแบบในโครงการเคหะชนบทต่อไป 5) ทำการประเมินโครงการเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขโครงการอื่นต่อไป
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>บ้านที่อยู่ในสภาพดี = โครงสร้างส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ บางหลังเป็นบ้านครึ่งไม้ครึ่งปูน มีการทำหน้าต่างเพื่อระบายอากาศ ภายในบ้านมีการแยกห้องนอนและห้องครัวไว้เป็นสัดส่วน</p> <p>บ้านที่อยู่ในระดับปานกลาง = ลักษณะโดยรวมอยู่ในสภาพดี จะมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ต้องปรับปรุง เช่นบริเวณห้องน้ำและห้องครัว โครงสร้างส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ หลังคามุงด้วยสังกะสี ฝามันงทำด้วยไม้ซึ่งมีสภาพเก่า เสาค้ำด้วยไม้ หลังบ้านไม่มีหน้าต่าง แต่เจ้าบ้านได้ใช้วิธีนำไม้แผ่นเล็กๆ มาตีไว้เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก</p> <p>บ้านทรุดโทรม = เป็นบ้านที่อยู่ในสภาพที่ทรุดโทรมและต้องการการปรับปรุงโครงสร้างโดยรวมของบ้านนั้น คาดว่าเป็นบ้านที่สร้างเมื่อประมาณ 20-30 ปีที่แล้ว วัสดุก่อสร้างส่วนใหญ่เป็นไม้และสังกะสี เสาค้ำด้วยไม้ พื้นทำด้วยไม้ ส่วนหลังคาและฝามันงทำด้วยสังกะสี บ้านประเภทนี้ขาดการซ่อมบำรุงเป็นระยะเวลานาน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง หมู่บ้านน้อย ตำบลเกาะขนุน อ.พนมสารคาม อําเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 ครัวเรือน เลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 ครัวเรือนอีก 1 ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน เพื่อก่อสร้างตัวอย่าง และ</p> <p>เครื่องมือ ใช้การสำรวจและสอบถามเกี่ยวกับสภาพบ้าน และความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว ขั้นตอนการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับชุมชนในชนบท 2) สำรวจหมู่บ้านตัวอย่างที่คัดเลือกแล้วทางด้านกายภาพ 3) สำรวจหมู่บ้านตัวอย่างทางด้านเศรษฐกิจและสังคม 4) ทำการวางแผนพัฒนาโครงการตัวอย่าง 1 กิจกรรม 5) ทำการพัฒนาโครงการในหมู่บ้านที่เลือกสรรแล้ว โดยทางโครงการจะให้ความช่วยเหลือชาวบ้านในเรื่องเทคนิควิชาการ เครื่องไม้

เครื่องมือที่จำเป็น ตลอดจนวัสดุก่อสร้างบางส่วน ส่วนชาวบ้านจะสนับสนุนในเรื่องของแรงงานและวัสดุในส่วนที่ชาวบ้านมีอยู่แล้ว
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
แผนพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
ปัจจุบันการอยู่อาศัยในชนบทมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชนเมืองทำให้ชนบทเริ่มเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเดียวกับชุมชนเมือง ดังนั้น การเคหะแห่งชาติจึงเห็นว่า การพัฒนาเคหะในชนบทเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีการดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยในเขตเมือง
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน
1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เช่น ศึกษานโยบายของรัฐที่มีต่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย ศึกษานโยบายการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย
2. การสำรวจข้อมูลชุมชน
การสำรวจข้อมูลชุมชนเป็นการศึกษาสภาพการอยู่อาศัยของชุมชนในปัจจุบันทุกๆ ด้าน
- การศึกษาด้านเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน เช่น อาชีพ รายได้ รายจ่าย หนี้สิน ทรัพย์สิน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การศึกษา
- ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภค ที่มีอยู่แล้วในชุมชน เช่น ระบบน้ำใช้ ไฟฟ้า ถนน ทางเข้า การป้องกันน้ำท่วม
- ตรวจสอบข้อมูลด้านที่อยู่อาศัยของชุมชน เป็นการศึกษาวัสดุก่อสร้าง เทคโนโลยีการก่อสร้าง การเข้าอาคาร อายุ สภาพ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงต่อไป
- การสำรวจด้านแรงงานและการจัดการในชุมชน
- ทัศนคติและความต้องการของประชาชน เป็นการสำรวจลำดับขั้นตอนของปัญหาในชุมชนและทัศนคติ ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาของชุมชนพร้อมๆ กับเงื่อนไขของการพัฒนาในด้านต่างๆ ให้ชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจ
3. ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
- ศึกษาการบริหารงานและการจัดการโครงการ เป็นการเสนอแนะแนวทางในการจัดทำโครงการที่มีประสิทธิภาพ
- ศึกษาโครงการจัดสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ จะเป็นการสาธิตรูปแบบของที่อยู่อาศัยที่จะจัดสร้างขึ้นใหม่ วัสดุก่อสร้าง เทคโนโลยีการก่อสร้าง
- ศึกษาโครงการปรับปรุงที่อยู่อาศัย โครงการนี้จะศึกษาว่าส่วนใดของบ้านเรือนที่จะมีความเป็นไปได้ที่ประชาชนจะปรับปรุงที่อยู่อาศัยของตนเอง ตลอดจนแนวทางที่ต้องการให้ภาครัฐเข้าไปช่วยเหลือ
- ตรวจสอบโครงการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค ทั้งในส่วนที่ภาครัฐที่มีหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ หรือจากประชาชนรวมกลุ่มในการแก้ปัญหาชุมชนของตนเอง
หลังการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการต่างๆ ทั้งหมดแล้วจะต้องประเมินผลการเงินและการลงทุนทั้งหมด ทั้งที่มาจากความช่วยเหลือภาครัฐ เงินสนับสนุนโครงการ ตลอดจนในส่วนของประชาชนที่สมทบเข้ามาในโครงการโดยจะกำหนดสัดส่วนให้ชัดเจนเพื่อกำหนดเป็นแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัยต่อไปในอนาคต
4. การออกแบบก่อสร้าง คือการออกแบบ-พัฒนาและก่อสร้างกิจกรรมตัวอย่าง
5. การประเมินผลและจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาเคหะชนบท
7. ผลการวิจัย
สาเหตุปัญหาที่อยู่อาศัยในชนบท คือ ความยากจน ขาดแคลนวัสดุก่อสร้าง ขาดแคลนช่างฝีมือ ขาดแหล่งเงินทุนเพื่อที่อยู่อาศัย ขาดการปรับปรุงที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง
แนวทางการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยในชนบท
แนวนโยบายระดับชาติ 1. รัฐต้องกำหนดให้การพัฒนาเคหะชนบทเป็นส่วนหนึ่งของแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัยในระดับชาติ
2. รัฐต้องให้การอุดหนุนในเรื่องของงบประมาณ โดยให้ประชาชนและองค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ออกสมทบ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของเงินทุน วัสดุก่อสร้าง หรือแรงงาน 3. มอบหมายให้การเคหะแห่งชาติเป็นองค์กรกลางในการบริหารงาน
นโยบายระดับองค์กร 1. บทบาทของการเคหะแห่งชาติควรจำกัดอยู่ในระดับการวางแผนงานหลัก 2. การเคหะแห่งชาติต้องมอบหมายให้องค์กรชุมชนดำเนินงานทั้งในระดับโครงการและระดับปฏิบัติ 3. การเคหะแห่งชาติต้องประสานกับหน่วยงานท้องถิ่นของรัฐอย่างใกล้ชิด
นโยบายระดับโครงการ 1. อบต.เป็นผู้คัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย 2. คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้คัดเลือกครัวเรือน 3. การเคหะแห่งชาติจะเป็นผู้กำหนดมาตรฐานโครงการ
การกำหนดครัวเรือนเป้าหมายในการพัฒนา 1. ครัวเรือนยากจน มีรายได้ไม่เกิน ปีละ 50,000 บาทต่อครัวเรือน/ปี 2. มีสภาพที่อยู่อาศัยทรุดโทรมที่ต้องได้รับการปรับปรุงให้อยู่ในสภาพใช้อยู่อาศัยได้ 3. มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในด้านการก่อสร้าง

<p>และส่งเสริมสมาชิกในครัวเรือนเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 1 คน 4. ต้องเป็นครัวเรือนที่คณะกรรมการหมู่บ้านรับรองให้เข้าร่วมโครงการได้</p> <p>ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบของโครงการเคหะชนบทประกอบไปด้วย การซ่อมแซมที่อยู่อาศัยเดิมให้มีคุณภาพที่ดี การสร้างที่อยู่อาศัยใหม่โดยอาศัยวัสดุเดิมที่ใช้ได้บางส่วน หรือการก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ที่วัสดุใหม่ทั้งหมด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความจำเป็น ฐานะ ความสามารถของประชาชน 2. สำหรับค่าวัสดุก่อสร้างเพื่อการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยเดิม หรือก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ไม่เกิน 40,000 บาท / หลังคาเรือน ทั้งนี้ไม่รวมค่าแรง ประชาชนจะต้องเป็นผู้ดำเนินการเอง 3. รัฐอุดหนุน ร้อยละ 75 อบรม ร้อยละ 25 ค่าแรงงานในการก่อสร้างเป็นหน้าที่ของผู้อยู่อาศัย
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย - การเขียนรายงานอยู่ในรูปของโครงการ - ผลการวิจัยได้รับองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติ

เรื่องที่ 6

<p>งานวิจัยรหัส 117</p> <p>ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาวิจัยเคหะพื้นถิ่นแบบบูรณาการเพื่อการพึ่งพาตนเอง งานวิจัยและพัฒนาวัสดุก่อสร้างสำหรับอาคารต้นแบบ (โครงการต่อเนื่องปีที่ 2)</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อพัฒนากระบวนการจัดหาวัตถุดิบทางการเกษตร ชนิดต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อการผลิตวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่น 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการออกแบบวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่นในงานสถาปัตยกรรมอาคารต้นแบบ ที่มีคุณภาพในระบบที่คิดที่เหมาะสม 3) เพื่อพัฒนาวิทยาการก่อสร้างโดยวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่นในงานสถาปัตยกรรมอาคารต้นแบบ ประเภทผนัง ใช้วิทยาการที่เหมาะสมที่ยกระดับคุณภาพความเป็นอยู่และความรู้สึกสบายของผู้ใช้เพื่อการพึ่งพาตนเองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 4) เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตและก่อสร้างของผลิตภัณฑ์หรือวัสดุก่อสร้างที่ถูกออกแบบให้เสริมสร้างองค์ความรู้ในการประเมินถึงความคุ้มทุนของวัสดุก่อสร้างในหลายมิติ 5) เพื่อพัฒนาคุณสมบัติพื้นฐานทางวิศวกรรมวัสดุศาสตร์ของผลิตภัณฑ์หรือวัสดุก่อสร้างที่ถูกออกแบบ เปรียบเทียบกับวัสดุก่อสร้างในท้องตลาด 6) เพื่อเสนอองค์ความรู้ใหม่สำหรับชาวบ้านที่นำไปใช้งานได้จริง เพื่อสร้างและพัฒนาแบบสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมกับพื้นถิ่น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ 7) เพื่อพัฒนาที่พักอาศัยของชุมชนโดยใช้วัสดุพื้นถิ่น วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและภูมิปัญญาชาวบ้าน 8) เพื่อพัฒนาอาชีพจากการทำวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์การก่อสร้างจากวัสดุพื้นถิ่น วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และเป็นต้นแบบในการผลิตให้แก่คนชนบทมีรายได้เพิ่มมากขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ 9) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของชาวบ้านที่จะสามารถผลิตและประกอบวัสดุก่อสร้างจากวัสดุพื้นถิ่น วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ หมู่บ้านขุนคองหลวง ต.ขุนคอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ เกณฑ์การคัดเลือกหมู่บ้านที่จะใช้เป็นพื้นที่ทำงานวิจัย มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นชุมชนที่มีการทำการเกษตรเป็นหลัก 2) มีวิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น 3) มีสถานที่สำหรับการทำกิจกรรมส่วนรวมของชุมชน 4) มีความร่วมมือกันทำกิจกรรมต่างๆ หรือมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม 5) มีความต้องการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย 6) การเดินทางไปยังพื้นที่สะดวก 7) ผู้นำชุมชนมีความสนใจในการทำงานร่วมกับคณะนักวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การออกแบบผลิตภัณฑ์ หรือวัสดุก่อสร้างพื้นถิ่น 3) ทำการประเมินประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์หรือวัสดุก่อสร้างพื้นถิ่น 4) ทำการก่อสร้างบ้านต้นแบบ 1 หลัง เพื่อประเมินถึงความเหมาะสมในเรื่องราคา ปริมาณ คุณภาพ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ชาวบ้านมีส่วนร่วมผลิตวัสดุก่อสร้างด้วยตนเอง ตลอดจนการสร้างอาคารต้นแบบโดยใช้วัสดุก่อสร้างที่พัฒนาได้และการวิเคราะห์ความเหมาะสม</p>

และศักยภาพในการใช้งานของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นและความเหมาะสมของบ้านต้นแบบเพื่ออยู่อาศัย
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
การออกแบบวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่นในงานสถาปัตยกรรมอาคารต้นแบบ เช่น Natural Fiber Cement แผ่นผนังใยซีเมนต์ที่ทำจากใยไมยราพ ดินซีเมนต์ อิฐผสมแกลบป่นละเอียด
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
สำหรับวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ บางส่วนมีคุณภาพสูงซึ่งราคาก็สูงตามไปด้วยซึ่งชาวบ้านในกลุ่มคนที่มียาได้จำกัดไม่สามารถมีวัสดุก่อสร้างที่มีความเหมาะสมมาใช้กับบ้านเรือนของพวกเขาได้ ช่องว่างดังกล่าวสามารถที่จะพัฒนาวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่นและเทคนิคการก่อสร้างประเภท ผนังและวัสดุผนังหลังคา โดยเป็นส่วนประกอบของโครงสร้างของบ้านที่มีความสำคัญสูง สำหรับชาวบ้านที่มีรายได้จำกัดแต่มีเวลาที่จะผลิตวัสดุก่อสร้างใช้เอง โดยวัสดุของผลิตภัณฑ์จะมุ่งไปที่คุณภาพเป็นที่ยอมรับ ราคาที่เหมาะสม ชาวบ้านประดิษฐ์ขึ้นเองได้
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> - ผลงานวิจัยที่ผ่านมาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวัสดุก่อสร้าง - ดัชนีตัวชี้วัดที่อยู่อาศัย - วัสดุการเกษตรและวัสดุธรรมชาติในเขตภาคเหนือ - วัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นประเภทไม้ในงานก่อสร้าง - ภูมิปัญญาพื้นถิ่นด้านการปลูกเรือนในภาคเหนือ - แนวความคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้าง - ทฤษฎี และทฤษฎีวิเคราะห์เชิงวิศวกรรม - การพัฒนาและตรวจสอบผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างทางเลือก - หลักการวิเคราะห์เชิงระบบทั้งวงจรของการใช้งาน Life Cycle Assessment (LCA) และหลักการวิเคราะห์มูลค่าตลอดวัฏจักรของผลิตภัณฑ์ (LCC: Life Cycle Cost)
7. ผลการวิจัย
<p>ผลการวิจัยพบว่า ไม้สักที่มีอายุ 5-7 ปี ซึ่งเป็นไม้ที่สางออกจากสวนป่าและไม่โตเร็ว เช่น ยูคาลิปตัสและไม้ไผ่ สามารถนำมาใช้เป็นโครงสร้างของบ้านตัวอย่างได้ นอกจากนี้วัสดุเกษตรเช่น กระดาษเย็บกระดาษและไมยราพก็สามารถนำมาผสมกับซีเมนต์เพื่อผลิตเป็นแผ่นผนังใยซีเมนต์และกระเบื้องผนังหลังคาได้ ตลอดจนใช้ผสมกับดินและซีเมนต์เพื่อผลิตเป็นอิฐบล็อกประสาน สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการจัดสานต้นกก หรือผิวไม้ไผ่ และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการถักทอใยกล้วย สามารถนำมาประกอบเป็นวัสดุตกแต่งภายใน ได้เช่นกัน ผลิตภัณฑ์ประเภทผนังและกระเบื้องผนังหลังคาที่ผลิตได้จากโครงการมีคุณสมบัติที่ช่วยลดต้นทุนวัสดุก่อสร้างทั่วไปในท้องตลาดได้ และมีราคาต่ำกว่า ส่วนวัสดุตกแต่งภายในที่ผลิตจากวัสดุจักสานและวัสดุถักทอโดยใช้เทคโนโลยีและวัสดุดิบในท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืนได้หากมีการพัฒนากระบวนการผลิตในเชิงพาณิชย์ สำหรับบ้านต้นแบบที่สร้างขึ้นโดยศึกษารูปแบบของที่อยู่อาศัยในลักษณะต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนและศึกษาลักษณะความต้องการในการใช้สอยของผู้อยู่อาศัยสามารถตอบสนองความพึงพอใจในชุมชนที่ศึกษาได้</p> <p>การวิเคราะห์ด้านห่วงโซ่อุปทาน</p> <p>ผลการเปลี่ยนแปลงจากการนำแนวคิดตามงานวิจัยมาปรับใช้งานให้เกิดขึ้นจริงในชุมชนจะทำรูปแบบห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งจะพบว่าชุมชนจะสามารถเข้าไปสร้างรายได้จากทั้งการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งทำการผลิตและพัฒนาขึ้น และยังสามารถจำหน่ายวัตถุดิบขั้นต้นในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชน ให้แก่โรงงานแปรรูปเอกชนได้อีกด้วย</p> <p>การวิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์ และการบริหารจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายด้านวัสดุก่อสร้างลดลงจากเดิมโดยรวมประมาณ 30% - ด้านศักยภาพและความสามารถในการผลิต จุดเด่น คือ การผลิตเองภายในชุมชนจะมีความยืดหยุ่นสูง จุดด้อย คือ รอบเวลาในการผลิตช้ากว่าเอกชน - ระยะเวลาการก่อสร้างล่าช้าหากขาดการวางแผนที่รัดกุม <p>การวิเคราะห์ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และชุมชน</p> <p>ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 3 รูปแบบ คือ มลพิษทางน้ำ (จัดบริเวณบำบัดก่อนทิ้ง) มลพิษทางเสียง มลพิษจากขยะ ผลกระทบในเชิงบวกกับชุมชน (จัดบริเวณที่ทิ้งเพื่อให้ย่อยสลายตามธรรมชาติ) คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการสร้างรายได้ รายได้จากการขายวัสดุก่อสร้าง รายได้จากการขายวัตถุดิบทางการเกษตร - ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ การก่อสร้างบ้าน การพัฒนาวัสดุก่อสร้างทางเลือก แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน <p>การวิเคราะห์ด้านคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ เช่น ค่าความหนาแน่น ความต้านทานแรงดัด MOR บทวิเคราะห์ และการประเมินเทียบเคียงผลิตภัณฑ์ในตลาดเชิงพาณิชย์ทั่วไป</p>

พบว่าด้านความสวยงาม คุณภาพ และอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์ก่อสร้างทางเลือกจะดีกว่าเล็กน้อย แต่ถ้าเทียบในด้านราคาจะถูกกว่าวัสดุที่ขายในท้องตลาด
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
วิธีการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัย เขียนในลักษณะของประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

เรื่องที่ 7

งานวิจัยรหัส 119 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาวิจัยวัสดุก่อสร้างบ้านชนบท กรณีศึกษาเรื่องไม้โตเร็ว (ระยะที่ 3) อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2550
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
<p>1) เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มที่ผ่านการฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีในการปรับใช้ไม้โตเร็วมาใช้สร้างที่อยู่อาศัย และอื่นๆ รวมทั้งการฝึกอบรมด้านนวัตกรรมวิธี (การปลูกการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน) เกิดแนวทางในการประยุกต์ใช้พัฒนาความสามารถด้านการประกอบอาชีพ รายได้ครัวเรือน และชุมชนในพื้นที่ดินของตน และของส่วนรวมที่ยังใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ หรือถูกทิ้งให้รกร้างและความเสื่อมโทรมของหน้าดิน</p> <p>2) เพื่อให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดการถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกปลูกไม้โตเร็วเนกประสงค์ การบำรุงรักษา การจัดการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การศึกษาสู่ทางการตลาด เพื่อบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ในการนำมาใช้เป็นวัสดุก่อสร้างที่อยู่อาศัยอย่างหมุนเวียน และรักษาสภาพแวดล้อม</p> <p>3) เพื่อให้เกิดพัฒนาการด้านอาชีพ และรายได้ในการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบที่เหมาะสมด้านการบริหารจัดการกระบวนการผลิต การแปรรูปไม้โตเร็วเนกประสงค์ที่มีการบริหารจัดการด้านการตลาด รองรับความมั่นคงและมีกรรับรองทางกฎหมาย เพื่อให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีมาตรฐานและเกิดประโยชน์อย่างหมุนเวียนและยั่งยืนต่อไป</p>
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การเก็บข้อมูลใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมควบคู่กับการประชุมสัมมนาแบบกลุ่ม (Focus Group Discussion) ทั้งกลุ่มในระดับหมู่บ้าน และกลุ่มในระดับ อบต. รวมทั้งกลุ่มเครือข่ายชุมชน และประชาคม กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้ผ่านการฝึกอบรม หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ การประชาสัมพันธ์ เครื่องมือ แบบสำรวจข้อมูลสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง (220 คน) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ควบคู่กับข้อมูลเชิงคุณภาพ</p> <p>วิธีดำเนินการวิจัย 1) การประชุมสัมมนาแบบกลุ่ม “สมาชิกเครือข่ายปลูกไม้โตเร็วและการแปรรูปไม้เพื่อการสร้างบ้าน” จำนวน 60 คน มีผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ ประเด็นการประชุมคือ 1.1) การร่วมตัวกันให้ได้จริงเพื่อที่จะทำกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่การปลูกได้โตเร็ว การปลูกแปลงสาธิต 1.2) สมาชิกเครือข่ายควรส่งเสริมให้คนในชุมชนมีการปลูกต้นไม้ 1.3) ควรมีการสำรวจในแต่ละหมู่บ้านว่ามีสมาชิกเครือข่าย และชาวบ้านที่ปลูกต้นไม้บริเวณใดบ้าง 1.4) ในระยะยาวต้องดูความเป็นไปได้ของการทำผลิตภัณฑ์ชุมชน ให้อยู่ในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน 2) การกระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่ม ได้แก่ การประชุมกลุ่มแกนนำและสมาชิก 3) การปฏิบัติการภาคสนามอย่างต่อเนื่อง - กิจกรรมระยะสั้น รวมตัวประชุมและรับต้นไม้ไปปลูก - กิจกรรมระยะยาวสำรวจความต้องการของชาวบ้าน และวางแผนการปลูกในระยะยาว - ประชุมกลุ่มช่างไม้ 8 คน - ศึกษาดูงานการรวมกลุ่มของ อบต. บ้านช่อง - เยี่ยมชมติดตามผลการปลูกไม้โตเร็วในหมู่ที่ 8 อบต. 4) กิจกรรมที่ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็ง โดยสำรวจข้อมูล จากสมาชิก กลุ่ม จาก อบต. เขาหินซ้อน 119 คน อบต. เกาะขนุน จำนวน 101 คน รวม 220 คน</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
ศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบบริหารจัดการด้านการตลาดการแปรรูปไม้โตเร็วในระบบอุตสาหกรรมชุมชน
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นตัวแทนเกษตรกรที่มาจากหมู่บ้านต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเครือข่ายชุมชน ในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นกรนำข้อเสนอผลการศึกษาวิจัยที่ได้ทั้ง 2 ระยะ มาดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการภาคสนามอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันศึกษาวิเคราะห์หาแนวทาง รูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาความต้องการและความพร้อมของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในการบริหารจัดการด้านการตลาดของอุตสาหกรรมชุมชนการแปรรูปไม้โตเร็วเนกประสงค์ไว้ใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยภายในชุมชนและเครือข่ายชุมชนอื่นๆ ต่อไป

6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
<p>1) การส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมาย มีการร่วมกลุ่มเป็นรูปธรรม</p> <p>2) การส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดการถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้</p> <p>3) การส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการด้านอาชีพและรายได้จากการรวมกลุ่ม</p>
7. ผลการวิจัย
<p>1) การส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมาย มีการร่วมกลุ่มเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ระยะที่ 1 และ 2 โดยการจัดตั้งกลุ่มภายใต้ชื่อ "กลุ่มปลูกไม้โตเร็วเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อบต.เขาหินซ้อน และ อบต.เกาะขนุน</p> <p>2) การส่งเสริมให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดการถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ โดยการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการแปรรูปไม้โตเร็วในรูปวิสาหกิจชุมชน 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1) โครงการฝึกอบรมการแปรรูปไม้โตเร็วใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย หลักสูตร 2 วัน จำนวน 60 คน โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 80 มีความคิดหรือมีแผนจะทำการแปรรูปได้ ไม้ใช้ในการก่อสร้าง ครั้งที่ 2) เป็นการฝึกอบรมงานช่างไม้ เกี่ยวกับการแปรรูปไม้เพื่อทำวงกบประตู หน้าต่างจากไม้โตเร็ว จำนวน 20 คน ผู้เข้าร่วมอบรมคิดว่าความรู้เพียงพอไปใช้ได้จริง</p> <p>3) การส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการด้านอาชีพและรายได้จากการรวมกลุ่ม โดย การรวมกลุ่มวิสาหกิจในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน และ การศึกษาดูงาน อบต.บ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม ที่มีกลุ่มที่ขึ้นทะเบียนในรูปวิสาหกิจชุมชน 98 กลุ่ม เน้น ผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร ครุภัณฑ์ และรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น</p>
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
<p>- ควรจัดระบบการเขียนรายงานผลการวิจัยให้อ่านง่าย</p> <p>- มีข้อจำกัดเรื่องความชัดเจนของวัตถุประสงค์การวิจัย และการออกแบบการดำเนินงานวิจัย</p> <p>- พบข้อมูลไม่สอดคล้องกันในบางจุด</p>

เรื่องที่ 8

งานวิจัยรหัส 124
ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยการจัดการองค์ความรู้การใช้วัสดุก่อสร้างพื้นดินและเทคโนโลยีก่อสร้างในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
<p>1) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย สำหรับประชากรในชนบท</p> <p>2) เพื่อหารูปแบบในการดำเนินการในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชน และส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการปรับปรุงและยกระดับคุณภาพที่อยู่อาศัยของประชากรในชนบท</p> <p>3) เพื่อเป็นการจัดการองค์ความรู้เพื่อกำหนดนโยบายและพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบทซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ</p> <p>4) เพื่อทำการทบทวนและจัดการองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาการพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบทด้านคุณภาพชีวิตและด้านการประสานงานระหว่างองค์กรต่างๆ ของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การให้การศึกษ การฝึกอบรม การถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ชาวบ้าน</p> <p>5) เพื่อเป็นการจัดการองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยด้วยตนเองอย่างยั่งยืน ด้านการจัดทำวัสดุและวิธีก่อสร้างพื้นดิน ชาวบ้านสามารถพึ่งพาตนเองได้ สอดคล้องกับวิถีชีวิตความสามารถและภูมิปัญญาชาวบ้าน</p>
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้มาใช้ในการดำเนินการโครงการ เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับวัสดุก่อสร้างและเทคโนโลยีก่อสร้าง วิธีการก่อสร้าง พื้นที่ในการศึกษา คือ ภาคเหนือตอนบน คัดเลือกพื้นที่ที่ศึกษาจากการศึกษา ลักษณะภูมิปัญญา และวิทยาการ
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
หาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของประชาชนในชนบท
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
<p>- ความต้องการที่อยู่อาศัยชนบท</p> <p>- ขาดความรู้ในการก่อสร้าง ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยและการนำวัสดุพื้นดินและวัสดุทดแทนมาประยุกต์ใช้</p> <p>- ขาดมาตรฐานที่อยู่อาศัยชนบทของชุมชนและเรือนพักอาศัย</p>

6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
- ใช้กระบวนการจัดการความรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน - การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน
7. ผลการวิจัย
ผลการศึกษาพบว่า เดิมชนบทภาคเหนือมีภูมิปัญญาและความรู้ด้านที่อยู่อาศัยที่ดี ความเปลี่ยนแปลงของที่อยู่อาศัยเป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวและขนาดบ้านลดลง ที่อยู่อาศัยมีความมั่นคงแข็งแรงแบบครึ่งตึกครึ่งไม้มีอายุการใช้งานน้อย มีถึงร้อยละ 48 บ้านเรือนไม้แบบเดิม แนวทางหลักการพัฒนาชนบทด้านที่อยู่อาศัยมี 3 แนวทาง คือ 1) ระบบสังคมชนบทแบบรัฐ โดยรัฐบาลให้ความอุปถัมภ์และช่วยเหลือแบบภาพรวมของประเศมุ่งหวังให้รัฐบาลเป็นที่พึ่ง มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว มีกฎเกณฑ์ระเบียบและการผ่อนปรน มีการกำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติ มีการเตรียมงบประมาณอย่างต่อเนื่อง 2) ระบบสังคมชนบทแบบเดิม คือ มุ่งหวังการพึ่งตนเอง มีความสุข ความพอเพียง พื้นฟูธรรมชาติภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการพัฒนาตามศักยภาพของชุมชน เห็นผลช้าแต่ยั่งยืน และ 3) ใช้สองระบบควบคู่กัน
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
มีข้อจำกัดในเรื่องของประโยชน์ของงานวิจัย

กลุ่มที่ 3 การพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย จำนวน 5 เรื่อง
เรื่องที่ 1

งานวิจัยรหัส 107 ชื่อเรื่อง: โครงการจัดทำหลักสูตรการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
1) เพื่อช่วยให้ผู้จัดทำนโยบายและผู้มีส่วนในการตัดสินใจ เกิดความรู้ ความเข้าใจหลักการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายที่อยู่อาศัย และการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย 2) เพื่อสร้างรากฐานให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยโดยการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบรูปแบบต่างๆ รวมทั้ง Best Practices ในประเทศและต่างประเทศ 3) เพื่อให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านการเงินที่อยู่อาศัย รวมทั้งเป็นการสร้างรากฐานที่จะให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการเงินที่อยู่อาศัยในระดับสากล
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย การวิจัยเอกสาร และจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน พร้อมเอกสารประกอบการบรรยาย กลุ่มตัวอย่าง คือ เอกสารในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงิน เครื่องมือ - การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เนื้อหา วิธีดำเนินการศึกษา 1) ทบทวนเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย เช่น ผลงานวิจัย รายงาน และบทความต่างประเทศ 2) รวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้ด้านรูปแบบระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย ศึกษาหลักสูตรการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีอยู่ทั้งในและต่างประเทศ 3) ศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย สำหรับประเทศไทยให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม 4) จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น (อย่างน้อย) 2 ครั้ง
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
โดยศึกษาภาพรวมและรูปแบบระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อจัดทำหลักสูตรการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย (ไม่รวมถึงการฝึกอบรม) ประกอบด้วย 1) ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยจากประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาและแนวโน้มในอนาคต 2) ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยต่างๆ 3) จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน 4) จัดทำคู่มือการเรียนการสอน กรณีศึกษา การทำรายงาน คำศัพท์ต่างๆ เอกสารประกอบการบรรยาย 5) จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อย 2 ครั้ง
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
กระแสโลกาภิวัตน์ และการเปิดเสรีทางการเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ประเทศไทยจะต้องตื่นตัวในภาวะวางแผน และการพัฒนาระบบสินเชื่อที่อยู่อาศัย ประกอบกับในขณะนี้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นชนชั้นกลางมากขึ้น และมีความต้องการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้กำหนดนโยบายและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องที่อยู่อาศัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างระบบสินเชื่อที่อยู่อาศัยที่ดีด้วยหลักการดังกล่าว การคณะแห่งชาติได้จัดให้มีการสร้างหลักสูตรการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

<p>6. แนวทางแนวคิดในการวิจัย</p>
<p>ระบบการเงินที่อยู่อาศัยในต่างประเทศ ระบบการเงินที่อยู่อาศัยในประเทศไทย</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>1) การวิเคราะห์ระบบการเงินที่อยู่อาศัยรูปแบบต่าง ๆ ในด้านข้อดีและข้อเสีย</p> <p>1.1) ระบบสถาบันเงินฝาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทุกประเทศมีระบบสถาบันเงินฝาก (รัฐสนับสนุนให้ผู้มีเงินออมมีความเชื่อมั่นในการฝากเงินกับธนาคาร) - ระบบสถาบันเงินฝากมีสำนักงานให้บริการทางการเงินในทุกชุมชน (เครือข่ายจำนวนมากประชาชนได้รับความสะดวก) - โดยทั่วไประบบธนาคารเป็นตลาดเงินที่สามารถรองรับความต้องการสินเชื่อได้เพียงพอ - ในประเทศที่เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยที่อยู่อาศัยควรจะต้องคิดต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยตลาดระบบสถาบันเงินฝากไม่สามารถรองรับความต้องการสินเชื่อที่อยู่อาศัยได้ - กรณีดอกเบี้ยลอยตัว ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงชันมาก ผู้กู้เกิดปัญหาการผ่านชำระหนี้ ธนาคารอาจได้รับความเสียหาย อย่างไรก็ตาม หากภาวะที่อัตราดอกเบี้ยลดต่ำลงกว่าเดิมผู้กู้ก็ได้รับประโยชน์ - ความรุนแรงของอัตราดอกเบี้ยผันผวน ขึ้นอยู่กับบริการเศรษฐกิจของประเทศ - ในประเทศกำลังพัฒนา ระบบธนาคารอาจไม่ปล่อยเงินกู้ที่อยู่อาศัยระยะยาวถึง 30 ปี <p>1.2) ระบบสหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัย</p> <p>ข้อดีข้อเสียของระบบสหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัยมีความคล้ายคลึงกับระบบสถาบันเงินฝาก แต่ส่วนที่แตกต่างคือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถดึงเงินออกมาให้สินเชื่อที่อยู่อาศัยจากตลาดเงินได้หากธนาคารไม่ปล่อยสินเชื่อ - รัฐอาจให้การอุดหนุนเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยโดยตรงผ่านระบบสหกรณ์ - ระบบสหกรณ์มีข้อจำกัดในการทำธุรกิจอื่นเมื่อเทียบกับธนาคาร - ระบบสหกรณ์มีขนาดเล็กจึงมักทำให้เกิดปัญหาเรื่องต่างๆ เมื่อเปรียบเทียบกับระบบธนาคาร <p>1.3) ระบบสัญญาออมก่อนกู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบนี้สร้างนิสัยออมเงินให้ผู้กู้ตั้งแต่แรก - อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ แต่ได้รับผลตอบแทนเงินออกมต่ำและเป็นระยะเวลานาน ทำให้ผู้ออมเสียโอกาสการลงทุนประเภทอื่น - ระบบนี้ต้องใช้ระยะเวลาเวลานาน นอกจากนั้นเงินกู้ที่ได้รับยังไม่เพียงพอที่จะซื้อที่อยู่อาศัยทำให้ต้องกู้เงินจากระบบอื่นมาสมทบ - ระบบออมก่อนกู้ไม่เป็นที่นิยมในไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์เคยนำมาทดลองใช้ แต่ไม่มีผู้สนใจ <p>1.4) ระบบหุ้นกู้เพื่อที่อยู่อาศัย (Mortgage Bond) และธนาคารจำนอง (Mortgage Bank System)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถให้ทางเลือกผู้กู้ที่ต้องการลดความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยผันผวน <p>ระบบนี้น่าจะเหมาะกับประเทศไทยในปัจจุบัน หากต้องการให้ผู้กู้มีทางเลือกเงินกู้อัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นช่วงๆ</p> <p>2) โครงการอบรมหลักสูตรการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย</p> <p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย และสามารถนำไปประกอบการทำงานที่เกี่ยวข้องได้ 2. เพื่อเป็นเวทีในการพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์สำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย <p>กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บุคลากรที่มาจากสถาบันต่างๆ ดังนี้ 1. การเคหะ 2. สถาบันการเงินทั้งจากภาครัฐและเอกชน 3. สมาชิกสมาคมที่เกี่ยวข้อง</p> <p>4. หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรอิสระ 5. สถาบันการศึกษา</p> <p>ลักษณะการจัดอบรม บรรยายจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ แบ่งกลุ่ม ศึกษาน</p> <p>โครงสร้างเนื้อหา 15 session 5 วัน 30 ชั่วโมง</p>
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p>
<ul style="list-style-type: none"> - เป็นงานวิจัยศึกษาเอกสาร มีข้อจำกัดเรื่องการแสดงระเบียบวิธีดำเนินการที่ชัดเจน - ควรเพิ่มเติมในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม - มีกระบวนการขอขเขตการศึกษา 1) การจัดทำคู่มือการเรียนการสอน กรณีศึกษา การทำรายงาน คำศัพท์ต่างๆ เอกสารประกอบการบรรยาย 2) จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อย 2 ครั้ง แต่ไม่มีการกล่าวถึงรายละเอียดและผลการดำเนินงานในเล่มรายงาน

เรื่องที่ 2

<p>งานวิจัยรหัส 108 ชื่อเรื่อง: โครงการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนงานที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อประเมินแผนงานและการดำเนินการตามแนวนโยบายของรัฐบาล ในการดำเนินงานในสาขาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย 2) เพื่อวิเคราะห์ ปัจจัยต่างๆ โดยละเอียดครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่นำไปสู่ความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง ปรับเปลี่ยนเป้าหมายและแผนงานให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ยิ่งขึ้น 3) เพื่อศึกษาทำความเข้าใจทัศนคติและความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในโครงการ เพื่อการวางแผนงานรองรับที่ต่อเนื่องและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายในอนาคต และความต้องการภายหลังการอยู่อาศัยในโครงการ 4) เพื่อศึกษาบทเรียนที่ได้รับ (Lesson learned) จากการที่รัฐบาลได้ใช้นโยบายกระตุ้นอุปสงค์หรือกำลังซื้อของประชาชน รวมถึงพิจารณาถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและผู้อยู่อาศัย 5) เสนอนโยบายที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ผู้มีรายได้น้อย หมายถึง ผู้มีรายได้น้อยต่อครัวเรือนไม่เกินเดือนละ 15,000 บาท (ณ ปี 2546-2547) หรือไม่เกิน 17,000 บาท (ณ ปี 2548) หรือไม่เกิน 22,000 บาท (ณ ปี 2549)</p> <p>โครงการบ้านเอื้ออาทร หมายถึง โครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยทั่วไป โดยการเคหะแห่งชาติ สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>โครงการบ้านมั่นคง หมายถึง โครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยสำหรับผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัด โดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน)(พอช.)</p> <p>ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ซึ่งเกิดจากการได้รับหรือสมหวังในสิ่งที่ต้องการหรือคาดหวังไว้ของบุคคลนั้น</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การประเมินผลโครงการ ประชากร คือ ผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรทั่วประเทศ มีจำนวนทั้งสิ้น 59,530 ครัวเรือน ผู้ที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านมั่นคงทั่วประเทศ มีจำนวนทั้งสิ้น 10,454 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่าง ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสามขั้นตอน (Three-stages sampling) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่โครงการบ้านเอื้ออาทร มี 15 จังหวัด รวมจำนวน 23 โครงการ (600 ครัวเรือน) โครงการบ้านมั่นคง มี 12 จังหวัด รวมจำนวน 25 โครงการ (600 ครัวเรือน) จำนวนผู้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์ผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับโครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยทั้งทางตรงและทางอ้อม จังหวัดละไม่ต่ำกว่า 20 คน (รวมทั้งสิ้น 340 คน) จำนวนผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยเชิญผู้ที่มีบทบาทความเกี่ยวข้องกับโครงการ อย่างน้อยจังหวัดละ 10 คนรวมทั้งภาคไม่ต่ำกว่า 30 คน (รวมทั้งสิ้น 170 คน) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสำรวจโครงการ เพื่อรวบรวมข้อมูลระดับโครงการบ้านเอื้ออาทรและระดับชุมชนบ้านมั่นคง 2) แบบสัมภาษณ์ เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจสภาพที่อยู่อาศัยเดิมกับสภาพที่อยู่อาศัยปัจจุบัน 3) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก 4) แนวคิดตามการสนทนากลุ่ม วิธีดำเนินการวิจัย 1) รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่นข้อมูลโครงการบ้านเอื้ออาทรและโครงการบ้านมั่นคง ทั้งในด้านการขาย การก่อสร้างและการบริหารโครงการ และข้อมูลทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัย ข้อมูลสถิติ วิทยานิพนธ์และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น 2) จัดทำเกณฑ์การประเมินร่วมกัน จากกระบวนการระดมความคิดของคณาจารย์ที่เป็นผู้วิจัยทุกฝ่ายทั้งทางด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ และจัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รวมถึงการสนทนากลุ่ม ในแต่ละจังหวัด จังหวัดละ 1 กลุ่ม 3) สำรวจโครงการในพื้นที่ศึกษาเบื้องต้น เพื่อสำรวจสภาพที่ตั้งโครงการ สภาพแวดล้อมโดยรอบและทำการทดสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล 4) ดำเนินการสำรวจโครงการตามพื้นที่เป้าหมายและสำรวจความต้องการ ทัศนคติ ความพึงพอใจในการอยู่ร่วมกันหลังจากเข้าอยู่อาศัยในโครงการ 5) วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในทุกขั้นตอน คือ การกำหนดนโยบาย แผนงานการดำเนินการผลิตและการบรรจุผู้อยู่อาศัย 6) สรุปบทเรียนที่ได้รับจากการดำเนินโครงการและข้อเสนอแนะ 7) จัดทำรายงานและเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะโดยการสัมมนา การวิเคราะห์ข้อมูล 1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ สถิติ Mean และ Standard Deviation จะใช้ในกรณีการวิเคราะห์ความพึงพอใจ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะของผู้อยู่อาศัยสถิติ t-test จะใช้กรณีการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มต่อความพึงพอใจของผู้ที่อยู่อาศัยโครงการบ้านเอื้ออาทร บ้านมั่นคง 2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยทำการถอดรหัสข้อความ (coding) จัดเป็นหมวดหมู่ (category) และสรุปรวมประเภทของเรื่อง สรุปเป็นประเด็นหลัก (theme)</p>

<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินแผนงานและการดำเนินงานโครงการบ้านมั่นคง และโครงการบ้านเอื้ออาทร - วิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จและล้มเหลวของการดำเนินโครงการ - ศึกษาความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในโครงการ
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>การแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยทั้งสามโครงการ มีจุดมุ่งหมายคือต้องการจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับผู้มีรายได้น้อยเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในด้านการดำเนินงาน โครงการบ้านเอื้ออาทรเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐเกือบทั้งกระบวนการ แต่โครงการบ้านมั่นคงเน้นการแก้ปัญหาความมั่นคงในการอยู่อาศัยและสร้างโอกาสการพัฒนาในชุมชนแออัดที่มีอยู่เดิมสำหรับโครงการบ้านออมสินเพื่อประชาชนเป็นโครงการที่ดำเนินการโดยธนาคาร เน้นการกู้เพื่อสร้างบ้านบนดินของตนเอง</p> <p>จากการศึกษางานประเมินโครงการทั้งสามที่ผ่านมา พบว่ายังไม่มีการประเมินโครงการที่ให้ข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบระหว่างโครงการบ้านเอื้ออาทร โครงการบ้านมั่นคง และโครงการบ้านออมสินเพื่อประชาชน แม้ว่าจุดมุ่งหมายของทั้งสามโครงการเหมือนกัน นั่นคือเพื่อแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย และเนื่องจากทั้งสามโครงการเป็นโครงการขนาดใหญ่ ใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรมีการศึกษา ประเมินผลความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ ทั้งโครงการบ้านเอื้ออาทรโดยการเคหะแห่งชาติ โครงการบ้านมั่นคงโดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และโครงการบ้านออมสินเพื่อประชาชนโดยธนาคารออมสิน เพื่อให้ได้ภาพรวมของการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยที่ผ่านมา</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>แนวคิด ข้อมูลพื้นฐาน</p> <p>การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ ทั้งโครงการบ้านเอื้ออาทรโดยการเคหะแห่งชาติ และโครงการบ้านมั่นคงโดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน รวมถึง โครงการบ้านออมสินเพื่อประชาชนของธนาคารออมสิน ผู้วิจัยเสนอข้อมูลพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความเป็นมาของโครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย 2. แนวคิดเกี่ยวกับโครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย 3. โครงการบ้านเอื้ออาทร 4. โครงการบ้านมั่นคง 5. โครงการบ้านออมสินเพื่อประชาชน
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>ภาพรวมโครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยของรัฐบาล แสดงความถี่และร้อยละเกี่ยวกับ เพศ ช่วงอายุ สถานภาพ จำนวนคนในครอบครัว การเดินทาง ลักษณะที่อยู่อาศัยเดิม แหล่งที่มาของเงิน (พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.48 ใช้เงินกู้ในการซื้อที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทร, กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.36 ใช้เงินกู้ในการซื้อที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านมั่นคง)</p> <p>เปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในโครงการบ้านเอื้ออาทร ผลสรุปของโครงการบ้านเอื้ออาทรของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทร มีความพึงพอใจกับที่อยู่อาศัยโครงการนี้ 372 คน คิดเป็นร้อยละ 60.39</p> <p>เปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในโครงการบ้านมั่นคง ผู้อยู่อาศัยบ้านมั่นคงมีความพึงพอใจมากกว่าชุมชนเดิม</p> <p>การประเมินแผนงานและการดำเนินการตามแนวนโยบายของรัฐบาล หากจะพิจารณาการประเมินแผนงานและการดำเนินการในเชิงปริมาณ โดยดูจากยอดการก่อสร้างหน่วยพักอาศัยแล้วเสร็จ และมีคนเข้าอยู่แล้ว พบว่า โครงการบ้านเอื้ออาทร (ณ กรกฎาคม 2550) มีจำนวน 59,530 หน่วย (ประมาณร้อยละ 9.89 จากจำนวนเดิมที่ 601,717 หน่วย ซึ่งตามแผนเดิมต้องแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2550) และโครงการบ้านมั่นคงมีการปรับปรุงทั้งที่อยู่อาศัย/สาธารณูปโภคแล้วเสร็จ และมีคนเข้าอยู่แล้ว (ข้อมูล ณ เมษายน 2551) มีจำนวน 51,000 หน่วย) ประมาณร้อยละ 113.33 จากจำนวน 45,000 หน่วย ที่ขออนุมัติและคิดเป็นร้อยละ 17.00 จากจำนวนเป้าหมาย 300,000 หน่วย ซึ่งตามแผนเดิมต้องแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2550) การดำเนินการของทั้ง 2 โครงการ ต่ำกว่าเป้าหมายค่อนข้างมาก โดยในการดำเนินการของโครงการบ้านเอื้ออาทรต่ำกว่าเป้าหมายค่อนข้างมาก สาเหตุเกิดจาก 1) การกำหนดเป้าหมายไม่ได้คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริง 2) ไม่คำนึงถึงขีดความสามารถในการผลิตของการเคหะแห่งชาติ 3) การใช้ Turnkey ต้องใช้เวลาในการหาที่ดินและการก่อสร้าง ทั้งนี้ ทางโครงการบ้านมั่นคงของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนมีการตั้งรับที่ดี กล่าวคือ มีการอนุมัติในการจัดสร้างน้อยกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้มาก อย่างไรก็ตามไม่สามารถเปรียบเทียบผลงานทั้ง 2 โครงการในเชิงปริมาณการก่อสร้างได้เพราะรูปแบบการก่อสร้าง และวัสดุการก่อสร้างแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง หากจะประเมินผลลัพธ์ในเชิงจิตวิทยาที่สามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาลแล้ว ถือว่าประสบความสำเร็จ เพราะกระแสนโยบายเรื่องบ้านเอื้ออาทรและบ้านมั่นคงเป็นแนวนโยบายที่ประชาชนต้องการ การกำหนดนโยบายเรื่องนี้ในอนาคตควรคำนึงถึงจำนวนหน่วยที่สามารถผลิต หรือส่งมอบได้จริง ตามกำลัง</p>

ความสามารถมากกว่าที่จะเป็นนโยบาย "ขายฝัน" ที่ทำไม่ได้ นอกจากนี้หากพิจารณาวัตถุประสงค์ด้านอื่นของโครงการบ้านเอื้ออาทร เช่น การเสริมสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในครอบครัว ชุมชน และสังคม จากลักษณะการออกแบบกายภาพ การส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยจัดให้มีองค์ประกอบของชุมชนรองรับเศรษฐกิจ แล้ว ยังถือว่าไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ยังไม่บรรลุตามการดำเนินการตามแนวนโยบายของรัฐบาล

การวิเคราะห์ ปัจจัยต่างๆ ที่นำไปสู่ความสำเร็จและปัญหาอุปสรรค

โครงการบ้านเอื้ออาทร

ปัจจัยความสำเร็จ

- การประชาสัมพันธ์โครงการที่ต่อเนื่องโดยฝ่ายการเมือง จนเกิดตราสินค้า "เอื้ออาทร"
- สอดคล้องกับเงื่อนไขของระบบก่อสร้างอุตสาหกรรม ที่ต้องสร้างคราวละมากๆ ในระยะเวลาสั้น
- เกิดความร่วมมือระหว่างฝ่ายการเมืองและฝ่ายการบริหารของการเคหะแห่งชาติ

ปัญหาอุปสรรค

- การเปลี่ยนแปลงกระบวนการบริหารโครงการ
- ขาดการสำรวจความต้องการที่แท้จริงในพื้นที่
- ขาดกระบวนการกลั่นกรองลูกค้าย่างเข้มงวด
- จำนวนเป้าหมายที่มากเกินไป (ก่อนที่จะกำหนดเป้าหมายขาดการศึกษาจำนวนความต้องการที่อยู่อาศัยที่แท้จริง)
- การเลือกทำเลที่ตั้งของโครงการ (ทำเลที่ตั้ง ห่างไกลจากชุมชน ขาดระบบขนส่งมวลชน)
- ความล่าช้าในการก่อสร้าง (สาเหตุจากการจัดหาที่ดิน การเปลี่ยนตัวผู้รับเหมาบ่อย)
- รูปแบบโครงการไม่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละพื้นที่ (รูปแบบของบ้าน ขนาดที่ดินไม่เหมาะสม คับแคบ)
- ระบบสินเชื่อที่อยู่อาศัย (เกิดปัญหาผู้ซื้อไม่สามารถกู้เงินธนาคารได้ เพราะรายได้ ลักษณะงานไม่เข้าเกณฑ์)
- การบริหารโครงการ ของการเคหะแห่งชาติ (รวมศูนย์)

โครงการบ้านมั่นคง

ปัจจัยความสำเร็จ

- การมีส่วนร่วมของเครือข่ายและชุมชน
- กลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) 1. การกู้เงินเป็นกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์ 2. มีการออมเงินล่วงหน้าก่อนกู้เงินกับ พอช. 3. กระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการดำเนินการ

ปัญหาอุปสรรค

- ชาวบ้านไม่มีองค์ความรู้ในการดำเนินงาน ขาดเทคโนโลยีในการก่อสร้าง(ปัญหาคุณภาพ-มาตรฐานและวัสดุงานก่อสร้างไม่ได้มาตรฐาน และมีปัญหาในด้านการออกแบบและการใช้วัสดุไม่ถูกต้อง ผิด พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร
- ขาดการประสานแผนในพื้นที่
- ความไม่มีเสถียรภาพในเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดิน
- การเมืองท้องถิ่น (การรวมตัวกันของชุมชนแออัด เกิดผู้นำใหม่)
- ความแตกแยกในชุมชน

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

- ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย
- ระเบียบวิธีวิจัยถูกต้อง ชัดเจน
- ผลการวิจัยมีประโยชน์ สร้างองค์ความรู้ในเชิงวิชาการ และในเชิงของการนำไปปฏิบัติ

เรื่องที่ 3

<p>งานวิจัยรหัส 116 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย: แหล่งเงินทุนเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <p>1) เพื่อศึกษาภาพรวมระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย แหล่งเงินทุน โครงสร้างของระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยในประเทศไทย รูปแบบของแหล่งเงินทุนเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยในต่างประเทศ ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งภาครัฐและเอกชน</p> <p>2) นำเสนอทางเลือกระบบการเงินฯ ซึ่งครอบคลุมถึงคุณสมบัติของผู้มีรายได้น้อย แนวทางดำเนินการเพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน</p> <p>3) การจัดทำแบบจำลองทางการเงิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และศึกษาความเป็นไปได้ในเชิงปริมาณ ประกอบการพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละระบบ</p>

4) ศึกษาถึงแนวทางการจัดตั้ง และขั้นตอนการจัดตั้ง รวมถึงการบริหารจัดการ การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลปัจจัยเสี่ยงและประโยชน์เชิงสังคม
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
คนจน คือ ผู้ที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตตามความจำเป็นพื้นฐาน ผู้มีรายได้น้อย คือ เป็นบุคคลผู้มีรายได้ประจำไม่เกิน 20,000 บาทต่อเดือน
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย คือ การวิจัยเอกสาร กลุ่มตัวอย่าง ไม่ระบุจำนวนเอกสาร
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
1. ระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย 2. ระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยในประเทศไทย 3. โครงสร้างของระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยในต่างประเทศ 4. สรุปประเด็นความคิดเห็นจากหน่วยงานต่างๆ (หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน/ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์)
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
มีเพียงธนาคารอาคารสงเคราะห์เท่านั้นที่เป็นหลักสำคัญในการให้บริการสินเชื่อที่อยู่อาศัยแก่ผู้มีรายได้น้อย โดยมีธนาคารออมสินเริ่มให้บริการอยู่บ้าง แต่ยังคงมีข้อจำกัดหลายประการโดยเฉพาะปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้กู้ ทำให้ผู้มีรายได้น้อยส่วนหนึ่งไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อที่อยู่อาศัยได้
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
-ระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยในประเทศไทย -ระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยในต่างประเทศ
7. ผลการวิจัย
1. นำเสนอทางเลือกระบบการเงินฯ ซึ่งครอบคลุมถึงคุณสมบัติของผู้มีรายได้น้อย แนวทางดำเนินการเพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน 2. แนวทางปฏิบัติเพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน - การกำหนดให้มีเงินดาวน์ขั้นต่ำร้อยละ 10 ของราคาที่อยู่อาศัย - การเข้าโครงการออมก่อนกู้เพื่อเป็นเงินดาวน์ขั้นต่ำร้อยละ 10 ของราคาที่อยู่อาศัย - การเช่าที่มีสัญญาจะซื้อที่อยู่อาศัยในอนาคต 3. แนวทางปฏิบัติในการผ่อนชำระรายเดือน 4. การผ่อนผันการผัดนัดชำระกรณีมีความจำเป็นยิ่งยวด 5. ทางเลือกของระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ทางเลือกที่ 1: ระบบหุ้นกู้จําเองร่วมกับกองทุนประกันความผัดนัดชำระ ทางเลือกที่ 2: ระบบกองทุนเพื่อที่อยู่อาศัย ทางเลือกที่ 3: ระบบกองทุนที่อยู่อาศัยร่วมกับระบบสหกรณ์ที่มีการประกันรับซื้อคืน 6. ศึกษาถึงแนวทางการจัดตั้ง และขั้นตอนการจัดตั้ง รวมถึงการบริหารจัดการ การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลปัจจัยเสี่ยงและประโยชน์เชิงสังคม การจัดตั้งแหล่งเงินทุนทางเลือกสุดท้าย: กองทุนเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีการรับประกันซื้อคืน - แนวทางและขั้นตอนการจัดตั้งรูปแบบองค์กรมหาชน - การบริหารจัดการ แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเพื่อที่อยู่อาศัยนั้นอาจมีลักษณะใกล้เคียงกับแนวทางการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง กล่าวคือ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของกองทุน ทั้งในด้าน การกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ ตลอดจนการดำเนินการจัดเก็บและนำส่งเงินรายได้เข้ากองทุน และการบริหารเงินกองทุน - การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการ ซึ่งเป็นองค์กรมหาชนนั้น ตามความในพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดระเบียบปฏิบัติและขั้นตอนของแนวทางปฏิบัติดังกล่าวที่องค์กรมหาชนและคณะกรรมการต้องดำเนินการ - ปัจจัยความเสี่ยง ได้แก่ การออกกฎหมายใหม่เพื่อการจัดตั้ง ความผันผวนของต้นทุนของเงินระดมทุน(จากการผันผวนของสภาพเศรษฐกิจ) จำนวนเงินงบประมาณสนับสนุนภาครัฐ พฤติกรรมและความสามารถในการผ่อนชำระของผู้กู้ซื้อบ้าน ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ประโยชน์เชิงสังคม ได้แก่ เพิ่มโอกาสในการมีที่อยู่อาศัยให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อย กระจายความเจริญและสร้างชุมชนเข้มแข็ง
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
- มีข้อจำกัดเรื่องภาระระเบียบวิธีวิจัยที่ชัดเจน

- แต่ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ละเอียดน่าสนใจ

เรื่องที่ 4

งานวิจัยรหัส 125 ชื่อเรื่อง: การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการซื้อคืน/ยึดคืนอาคารโครงการบ้านเอื้ออาทร
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย <ol style="list-style-type: none">1) เพื่อค้นหาสาเหตุปัจจัยของการค้างชำระในโครงการบ้านเอื้ออาทร2) เพื่อประเมินความเสี่ยงของการเคหะแห่งชาติจากระบบการเงิน และรูปแบบการจัดการโครงการบ้านเอื้ออาทรที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน3) เพื่อศึกษาหาแนวทางการป้องกันการเกิดปัญหาการค้างชำระตั้งแต่เริ่มแรก4) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาในกรณีที่เกิดการค้างชำระ 1-2 งวด และป้องกันมิให้กลายเป็นปัญหาค้างชำระเกิน 3 เดือน อันเป็นสาเหตุให้เกิดการยึดคืนอาคาร5) เพื่อเสนอแนะแนวทางเลือกในการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระ ตลอดจนวิธีการบริหารการซื้อคืน/ยึดคืนอาคารที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย <p>การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์และเจาะลึกกับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งการเคหะ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารออมสิน และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน จำนวนรวมทั้งสิ้น 20 คน และการสนทนากลุ่มย่อยกับผู้อยู่อาศัยที่มี หรือเคยมีค้างงวดค้างชำระ จำนวนรวมทั้งสิ้น 106 คน ใน 13 โครงการ</p> <p>การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การสำรวจทัศนคติของกลุ่มลูกค้า โดยใช้การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 3,014คน</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา <p>แนวทางการแก้ไขปัญหาการยึดคืนอาคารในโครงการเอื้ออาทร เพื่อลดความเสี่ยงกับฐานการเงินและความมั่นคงของการเคหะแห่งชาติ</p>
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา <p>ภาวะวิกฤติของโลกทั้งด้านการเงิน และเศรษฐกิจซึ่งมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย จำนวนการซื้อคืนสะสมต่อจำนวน post finance คือ ร้อยละ 12</p>
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย <p>การซื้อคืนลูกหนี้โครงการบ้านเอื้ออาทร</p>
7. ผลการวิจัย <ol style="list-style-type: none">1) สาเหตุที่นำไปสู่การซื้อคืนลูกหนี้ ได้แก่ 1) ปัญหาเศรษฐกิจ คือ รายได้ลดลง ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ไม่สามารถหารายได้เสริมภายในโครงการฯ ได้ 2) เงินเดือนออกไม่ตรงกับงวดการผ่อน 3) ขาดแหล่งเงินกู้ฉุกเฉินในระบบ 4) ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการส่งเงินงวด2) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องเนื่องจากระบบในการบริหารการซื้อคืน/ยึดคืนอาคารของโครงการบ้านเอื้ออาทร ได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงด้านนโยบายรัฐบาลโดยมติของ ครม. ปัจจัยเสี่ยงด้านการจัดการของการเคหะแห่งชาติ ปัจจัยเสี่ยงด้านสถาบันการเงินเครือข่าย และปัจจัยเสี่ยงด้านลูกค้า
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย <ul style="list-style-type: none">- องค์ความรู้เกิดประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบาย- มีข้อเสนอเสนอแนะที่นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน

เรื่องที่ 5

งานวิจัยรหัส 128 ชื่อเรื่อง: ดัชนีชี้วัดเพื่อประเมินผลทางสังคมและเศรษฐกิจของการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย <ol style="list-style-type: none">1) ประเมินผลทางสังคมและเศรษฐกิจของการจัดหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ทั้งในระดับบุคคล ระดับครัวเรือน และระดับชุมชน2) ประเมินผลทางเศรษฐกิจต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดหาที่อยู่อาศัย ทั้งในด้านการก่อสร้างและในด้านการให้บริการสินเชื่อ

<p>3) ประเมินผลทางเศรษฐกิจในภาพรวม โดยรวมผลกระทบทางตรงและทางอ้อมทั้งหมดที่เกิดขึ้นเนื่องจากการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย</p> <p>4) สร้างแนวทางในการประเมินผลงานหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยทั้งในด้านการก่อสร้างและในด้านการให้บริการสินเชื่อ</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>เคหะชุมชนระยะยาว หมายถึง ชุมชนที่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยมาแล้วน้อยกว่า 20 ปี</p> <p>เคหะชุมชนระยะปานกลาง หมายถึง ชุมชนที่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยเป็นเวลา 10-20 ปี</p> <p>ชุมชนแออัด หมายถึง ชุมชนที่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยไม่เกินห้าปี</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยเปรียบเทียบ การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสำรวจข้อมูลในระดับครัวเรือน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ที่มีโครงการเคหะแห่งชาติจำนวน 4 โครงการ เป็นโครงการเคหะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลเท่านั้น โดยจะทำการคัดเลือกชุมชนสองประเภทคือ ชุมชนที่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย หรือชุมชนเคหะ และชุมชนเปรียบเทียบ ซึ่งหมายถึงชุมชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับชุมชนเคหะ และมีอายุชุมชนที่ใกล้เคียงกัน แต่ไม่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย กลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ชุมชนที่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 20 ปี ได้แก่ ชุมชนบ่อนไก่ และชุมชนเปรียบเทียบได้แก่ ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ ชุมชนที่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยมาแล้วเป็น 10-20 ปี ได้แก่ ชุมชนหัวหมาก และชุมชนเปรียบเทียบได้แก่ ชุมชนทับช้างนาถุ่ม ชุมชนที่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยไม่เกินห้าปีหรือชุมชนแออัด ได้แก่ ชุมชนแออัดหัวหมาก และชุมชนเปรียบเทียบ ได้แก่ ชุมชนลำสาลีพัฒนา ชุมชนผู้มีรายได้น้อยและการศึกษาไม่สูงมากนัก ได้แก่ ชุมชนเคหะสมุทรปราการ และชุมชนเปรียบเทียบ ได้แก่ ชุมชนคลองหัวลำภู</p> <p>เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ คู่มือลงรหัสแบบสอบถามและโปรแกรมสำหรับคำนวณข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล</p> <p>- ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครัวเรือน ซึ่งจะสัมภาษณ์ครัวเรือนในเคหะชุมชนและเคหะเปรียบเทียบ ซึ่งจะมีข้อคำถามที่ช่วยในการประเมินผลกระทบระดับบุคคล ระดับครัวเรือน และระดับชุมชน</p> <p>- ข้อมูลชุมชน ทั้งด้านกายภาพ และด้านเศรษฐกิจสังคม ใช้แบบสอบถามชุมชน</p> <p>- ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่ได้รับผลประโยชน์ทางอ้อมจากความเปลี่ยนแปลงสภาพชุมชน เช่น สถานีตำรวจที่รับผิดชอบชุมชน</p> <p>- ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่ให้บริการชุมชนผู้มีรายได้น้อย เช่น ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สำนักงานเขต</p> <p>การวิเคราะห์ข้อมูล การคำนวณค่า odds ratio เพื่อเปรียบเทียบ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>เปรียบเทียบชุมชนที่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย (ชุมชนเคหะ) และชุมชนเปรียบเทียบ ซึ่งไม่มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เนื่องจากยังขาดเครื่องมือในการวิเคราะห์และประเมินผลดีและผลเสียที่นอกเหนือจากผลทางเศรษฐกิจโดยตรง โดยเฉพาะผลกระทบทางสังคมซึ่งเป็นสิ่งที่มักจะวัดได้ยากกว่า และแม้แต่ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจก็อาจประเมินได้ไม่ครบถ้วน</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตัวชี้วัดด้านความอยู่ดีมีสุข (well – being) - ตัวชี้วัดด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม - ความเชื่อมั่นในบริการสาธารณะ - ความพึงพอใจต่อเพื่อนบ้าน - การมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชน - คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ - คุณภาพชีวิตด้านสังคม
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>การสัมภาษณ์สำนักงานเขต สำนักงานเขตที่ทำการสัมภาษณ์ประกอบด้วยสำนักงานเขตปทุมวัน เขตบางกะปิ และเขตสะพานสูง การสัมภาษณ์ได้เน้นไปที่การหาข้อมูลและความคิดเห็นใน 3 ประเด็น คือ 1. บทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน 2. ปัญหาต่างๆ ที่ทางสำนักงานเขตมักได้รับการร้องเรียนจากชุมชน 3. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการให้บริการที่สืบเนื่องจากการก่อสร้างและพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย</p>

<p>ผล การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่นั้น จะเข้าไปดูแลทั้งในส่วนที่เป็นชุมชนทั่วไปและส่วนที่เป็นชุมชนของการเคหะฯ อย่างเท่าๆ กัน ตัวอย่างเช่น โครงการทางด้านการพัฒนาสังคม ได้แก่ การจัดอบรมเครือข่ายต่อต้านยาเสพติด สำหรับปัญหาต่างๆ ที่ทางสำนักงานเขตมักได้รับการร้องเรียนจากชุมชนของการเคหะฯ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องจากระบบสาธารณูปโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของท่อระบายน้ำและการจัดการด้านขยะ แต่ละสำนักงานให้ข้อมูลตรงกันว่า การพัฒนาที่อยู่อาศัยมีส่วนช่วยให้สังคมมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่นกรณีของเคหะชุมชนบ่อนไก่ (พัฒนาไม่น้อยกว่า 20ปี) เป็นชุมชนเก่าแก่ รู้จักกันดี ชุมชนมีความเข้มแข็ง ไม่มีปัญหาขัดแย้ง ประกอบกับรูปแบบของที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นแนวตั้ง มีลักษณะเป็นอาคารชุด จึงมีปัญหายาเสพติดน้อย</p> <p>การสัมภาษณ์สำนักงานตำรวจ สัมภาษณ์สถานีตำรวจนครบาลลุมพินี (เคหะชุมชนบ่อนไก่) สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก (บ้านเอื้ออาทร) สถานีตำรวจนครบาลประเวศ (เคหะชุมชนหัวหมาก) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ 3 ด้าน คือ 1. บทบาทหน้าที่ของสถานีตำรวจ 2. ปัญหาและคดีความต่างๆ 3. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงภารกิจที่อาจสืบเนื่องมาจากการก่อสร้างและพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย</p> <p>ผล สถานีตำรวจมีหน้าที่หลักในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้เกิดขึ้นกับชุมชนอย่างยั่งยืน ที่สถานีตำรวจมักได้รับการร้องเรียนจากคนในชุมชนของการเคหะฯ นั้น จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการลักทรัพย์ และการติดยา ทางตำรวจเห็นว่าการมีที่อยู่อาศัยที่เป็นสัดส่วนชัดเจนมีส่วนลดปัญหาอาชญากรรมลงได้เพราะคนมีความรู้สึกมั่นคงขึ้น ส่วนใหญ่คนร้ายจะเป็นคนนอกชุมชนซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียง ถ้าเปรียบเทียบระหว่างชุมชนของการเคหะฯ กับหมู่บ้านเอกชนแล้ว จะพบว่าชุมชนเคหะฯ มีปัญหามากกว่า อาจเนื่องมาจากการขาดผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง</p> <p>สรุปผลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนและชุมชน ผลจากการศึกษาพบว่าในด้านสังคม การมีที่อยู่อาศัยของตนเอง และมีสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่า ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ทั้งนี้ชุมชนของการเคหะฯ มีเหนือกว่าชุมชนเปรียบเทียบอย่างชัดเจนมาก ผู้อาศัยในชุมชนเคหะ/เอื้ออาทร มีความสุขทั้งทางกายและใจ เห็นอกเห็นใจชุมชนเปรียบเทียบ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนค่อนข้างสูงโดยเฉพาะกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงประเด็นปัญหาในครอบครัว เช่น การใช้ความรุนแรงและการทะเลาะเบาะแว้ง ผลที่ได้พบว่า ไม่ต่างจากชุมชนเปรียบเทียบมากนัก นอกจากนี้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนเคหะฯ ยังมีความกังวลต่อปัญหาพฤติกรรมเยาวชนค่อนข้างมาเมื่อเทียบกับชุมชนเปรียบเทียบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำหรับตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า ชุมชนเคหะฯ มีความพึงพอใจต่อการจัดสถานที่สำหรับประกอบการค้าอย่างเป็นระเบียบ การมีโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ -ทางด้านความพึงพอใจต่อบริการ พบว่า ชุมชนมีความพึงพอใจในการบริการทุกๆ ด้านของการเคหะฯ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของที่อยู่อาศัย คุณภาพ ราคา และการให้บริการของเจ้าหน้าที่ -ส่วนดัชนีชี้วัดความพึงพอใจต่อบริการของสถาบันการเงินพบว่าชุมชนมีความพอใจในบริการของธนาคารอาคารสงเคราะห์มากกว่าสถาบันการเงินอื่นๆ ในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะจำนวนเงินที่กู้
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย</p>

กลุ่มที่ 4 การพัฒนาที่อยู่อาศัยโดยรวม จำนวน 10 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 102 ชื่อเรื่อง: โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของการเคหะแห่งชาติ</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการเคหะแห่งชาติ 2) เพื่อสร้างการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายและทัศนคติที่ดีต่อการเคหะแห่งชาติ 3) เพื่อให้มีแผนแม่บทในเรื่องของการสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ลูกค้ำมุงหวัง หมายถึง ผู้ที่มีโครงการที่จะซื้อบ้านภายใน 2 ปี</p> <p>ลูกค้ำเดิม หมายถึง ผู้ที่ซื้อบ้านการเคหะแห่งชาติมาแล้ว 3 ปีขึ้นไป</p> <p>ลูกค้ำใหม่ หมายถึง ผู้ที่ซื้อบ้านการเคหะแห่งชาติมาแล้วไม่เกิน 3 ปี</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย แบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างและวิธีดำเนินการวิจัย ส่วนที่ 1</p> <p>การศึกษาเชิงคุณภาพ การทำ Focus group discussion จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มลูกค้ำดั้งเดิม กลุ่มลูกค้ำใหม่กลุ่มลูกค้ำเป้าหมาย ส่วนที่ 2 การศึกษาเชิงปริมาณ การสำรวจและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับลูกค้ำกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มลูกค้ำที่ใช้</p>

<p>บริการของการเคหะแห่งชาติ จำนวน 3,540 ตัวอย่าง เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เนื้อหา และจำนวนและร้อยละ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาการตรวจวัดสุขภาพแบรนด์ - ผลการสำรวจและวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของการเคหะแห่งชาติ - แผนแม่บทการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กร (สำหรับปีงบประมาณ 2552-2553)
<p>5. สาเหตุของประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ตามแผนยุทธศาสตร์ของการเคหะ 2551-2555 นั้น ได้มีการระบุว่าการเคหะฯ ต้องมีการพัฒนาภาพลักษณ์องค์กรให้เป็นที่น่าเชื่อถือ เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่องค์กร เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่องค์กรและสร้างความเชื่อมั่นให้เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน โดยต้องบริหารจัดการองค์กรด้วยระบบบริหารจัดการที่ดี การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ และประชาสัมพันธ์ทั้งเชิงรุก และเชิงรับ เพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กรให้สอดคล้องกับความคาดหวังของกลุ่มเป้าหมาย</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การตรวจวัดสุขภาพแบรนด์ 9 ด้าน ได้แก่ 1) การรับรู้ต่อแบรนด์ 2) การรับรู้ต่อโฆษณา 3) แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับโครงการบ้านอยู่อาศัย 4) ภาพลักษณ์ของการเคหะแห่งชาติ 5) ภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) 6) ภาพลักษณ์ชื่อเสียงโดยรวม 7) ความสัมพันธ์ต่อผู้ประกอบการ 8) สุขภาพของแบรนด์โดยรวม (Brand Health) 9) บ้านเอื้ออาทร</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1) การรับรู้ต่อแบรนด์ ชื่อของการเคหะแห่งชาติ นับว่าเป็นที่รู้จักในวงกว้าง และมาเป็นอันดับหนึ่งในเรื่องของการรู้จักแบรนด์ในภาพรวม ทั้งนี้สาเหตุสำคัญเนื่องมาจาก ผู้ประกอบการรายอื่นๆ ไม่เข้าเป็น แลนด์แอนด์เข้า พกษา ดำเนินการอยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล</p> <p>2) การรับรู้ต่อโฆษณา แม้ผู้ประกอบการโครงการที่อยู่อาศัยจะมีการทำโฆษณาค่อนข้างมาก แต่ประสิทธิผลของโฆษณาไม่ได้สูงนัก โดยเฉพาะแลนด์แอนด์เข้า และพกษา ซึ่งมีอัตราการรับรู้โฆษณาสูงกว่าแบรนด์อื่นๆ แต่มีสัดส่วนการรับรู้โดยรวมเพียง 44.5%(แลนด์แอนด์เข้า) และ 28.9 (พกษา)</p> <p>3) แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับโครงการบ้านอยู่อาศัย ผู้ที่ต้องการมองหาที่อยู่อาศัยแห่งใหม่มักจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยจากโฆษณาทางโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อพิจารณาในเชิงของประสบการณ์จริง คือจากผู้ที่ได้ซื้อบ้านแล้ว พบว่าส่วนใหญ่หาข้อมูลจากการขอคำแนะนำจากเพื่อน ญาติ หรือลูกค้าเก่า ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลค่อนข้างสูง</p> <p>4) ภาพลักษณ์ของการเคหะแห่งชาติ จุดเด่นภาพลักษณ์เชิงอารมณ์ของการเคหะแห่งชาติ ใกล้เคียงกับความเป็นธรรมชาติทั่วไป ขณะเดียวกันก็ดูอบอุ่นและเป็นมิตร สบายๆ เป็นกันเอง ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการรายอื่น จะเห็นว่า การเคหะแห่งชาติอยู่คนละกลุ่มกับแลนด์แอนด์เข้า แอลพีเอ็น โนเบิลเข้าส์ ซึ่งมีคุณลักษณะใกล้เคียงกันในเชิงความจริงจัง ฉลาดสร้างสรรค์ แข็งแกร่งมุ่งมั่น สุขุมมั่นใจ และมีชีวิตชีวา</p> <p>-ในด้านภาพลักษณ์เชิงเหตุผล การเคหะแห่งชาติสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ใกล้เคียงกับภาพในอุดมคติของลูกค้าได้สามประการ คือ ด้านความมั่นคง น่าเชื่อถือ ไว้วางใจ และนำเสนอราคาที่เป็นธรรมและเหมาะสม (ขาด มาตรฐานระดับสากล ความมุ่งมั่นในการพัฒนา ความโปร่งใสในการทำธุรกิจ บ้านที่มีคุณภาพสูง) นอกจากนี้ การเคหะแห่งชาติยังมีภาพลักษณ์ที่โดดเด่นจากผู้ประกอบการรายอื่นในด้านความเป็นที่รู้จัก</p> <p>5) ภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เชื่อถือได้ต่อลูกค้า เป็นสิ่งที่ลูกค้าให้ความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยและสุขภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการรายอื่นๆ พบว่า การเคหะแห่งชาติมีภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) โดดเด่นกว่าผู้ประกอบการรายอื่นอย่างชัดเจน</p> <p>6) ภาพลักษณ์ชื่อเสียงโดยรวม การเคหะแห่งชาติยังมีภาพลักษณ์ในระดับกลางๆ โดยเป็นรองในตลาดบ่น คือ ยังไม่สามารถชนะแลนด์แอนด์เข้า และโนเบิลเข้าส์ได้ ชนะได้เพียง แอลพีเอ็น และ อยู่เจริญ</p> <p>7) ความสัมพันธ์ต่อผู้ประกอบการ โดยรวมแล้วการเคหะแห่งชาติได้รับคะแนนความพึงพอใจด้านการดำเนินการในระดับกลางๆ แต่ขณะเดียวกัน ก็มีผู้เต็มใจสนับสนุนและแนะนำโครงการของการเคหะแห่งชาติมากกว่าผู้ประกอบการรายอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนจากกลุ่มเป้าหมายที่มีรายได้ระดับ C และต่ำกว่า</p> <p>8) สุขภาพของแบรนด์โดยรวม (Brand Health) ในเชิงของ Product, Image, และ Customer Equity แลนด์แอนด์เข้า มาเป็นอันดับหนึ่ง ขณะที่การเคหะแห่งชาติเป็นอันดับหนึ่งในเรื่องของ Goodwill Equity ซึ่งเป็นเรื่องของชื่อเสียง ความสอดคล้องกับภาพลักษณ์ที่เด่นชัดของการเคหะแห่งชาติในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)</p> <p>9) บ้านเอื้ออาทร โดยส่วนใหญ่รู้จักบ้านเอื้ออาทรและทราบว่าบ้านเอื้ออาทรดำเนินการโดยการเคหะแห่งชาติ แต่อย่างไร</p>

<p>ก็ตาม พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เชื่อมโยงภาพของการเคหะแห่งชาติเข้ากับชื่อบ้านเอื้ออาทรในพื้นที่ ซึ่งให้เห็นว่าภาพของบ้านเอื้ออาทรไม่ได้ขึ้นอยู่กับภาพของการเคหะแห่งชาติ ซึ่งนับว่าจะส่งผลต่อโอกาสในการขยายธุรกิจของการเคหะแห่งชาติเอง</p> <p>- ในส่วนของชื่อ “บ้านเอื้ออาทร” สัดส่วนของผู้ที่มีความเห็นในเชิงบวกต่อชื่อนี้มีสูงกว่าผู้ที่มีความเห็นเชิงลบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ภาพลักษณ์ของชื่อที่สื่อออกไปยังสาธารณชนไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่การเคหะแห่งชาติตั้งเป้าหมายไว้ตั้งแต่แรก คือ “ต้องการให้ผู้ที่มาอยู่ มีความเอื้ออาทรและเป็นห่วงเป็นใยกัน” แต่กลับกลายเป็นภาพของความรู้สึกต่ำต้อย แบ่งแยกชนชั้น นำสงสาร</p>
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>- การอธิบายระเบียบวิธีวิจัยไม่ชัดเจน</p> <p>- ไม่กล่าวถึงที่มา และคุณภาพของเครื่องมือ</p> <p>- ข้อเสนอแนะควรมีความชัดเจนในทางปฏิบัติ</p>

เรื่องที่ 2

<p>งานวิจัยรหัส 103</p> <p>ชื่อเรื่อง: โครงการการจัดทำดัชนีตัวชี้วัดที่อยู่อาศัยเพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <p>1) เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดที่อยู่อาศัยด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ให้ครอบคลุมจังหวัดใหญ่ในทุกภูมิภาคของประเทศ</p> <p>2) เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลและตัวแปรชี้้นำที่สามารถติดตามและประเมินสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยของประเทศได้อย่างทันการณ์ เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และวางแผนยุทธศาสตร์</p> <p>3) เพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดที่อยู่อาศัยด้านต่างๆ ที่เหมาะสม ให้ครอบคลุมทั้ง 5 เขต ภูมิภาคของประเทศ สำหรับนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับดัชนีตัวชี้วัด ที่จัดทำขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>4) เพื่อวางแผนทางในการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นต่อการจัดทำดัชนีตัวชี้วัดที่อยู่อาศัยทั้งในส่วนของข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ สำหรับใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ และติดตามประเมินผลตามแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ</p> <p>5) เสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรการเคหะแห่งชาติ ให้การเคหะแห่งชาติเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านที่อยู่อาศัยของชาติ</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนทั่วไป 4,960 ตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ วิธีดำเนินการวิจัย คือ 1) การวิจัยเชิงเอกสารทางวิชาการ ตำรา รายงานการวิจัย วารสาร สิ่งพิมพ์ ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำดัชนี และการพัฒนาที่อยู่อาศัย 2) การวิจัยเชิงสำรวจภาคสนามและทางไปรษณีย์ การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารภาคการปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มนักวิชาการ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ดัชนีชี้วัดที่อยู่อาศัยด้านบ้านเช่าและค่าเช่า</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เตรียมความพร้อมในการรองรับภารกิจของภาครัฐและภาคเอกชน ที่ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจที่กำลังผันเปลี่ยนอย่างมาก</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>แนวคิดในการจัดทำและพัฒนาตัวชี้วัดที่อยู่อาศัย</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>ดัชนีที่อยู่อาศัย มี 10 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย 2) ความต้องการที่อยู่อาศัย 3) ราคาที่อยู่อาศัย 4) สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย 5) อุปทานที่อยู่อาศัย 6) การลงทุนก่อสร้างที่อยู่อาศัยภาครัฐ 7) การลงทุนก่อสร้างที่อยู่อาศัยภาคเอกชน 8) การขายบ้านใหม่ในภาคเอกชน 9) การขายบ้านมือสอง และ 10) บ้านเช่าและค่าเช่า</p> <p>- การคาดการณ์ความต้องการที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยวและทาวน์เฮ้าส์ ปี 2552 จะเปลี่ยนแปลงโดยลดปริมาณลงจากปีก่อนประมาณร้อยละ 16</p> <p>- การคาดการณ์ความต้องการที่อยู่อาศัยประเภทอาคารชุดจะเปลี่ยนแปลงโดยลดลงจากปีก่อนประมาณร้อยละ 40</p> <p>- ปริมาณที่อยู่อาศัยเปิดตัวใหม่ประเภทบ้านเดี่ยวและทาวน์เฮ้าส์จะลดลงจากปีก่อนประมาณร้อยละ 54.4</p>

<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณที่อยู่อาศัยเปิดตัวใหม่ประเภทอาคารชุดจะลดลงจากปี 2551 ประมาณร้อยละ 22.8 - ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจที่ลดลงร้อยละ 1 จะมีผลให้จำนวนที่อยู่อาศัยเปิดตัวประเภทอาคารชุดลดลงร้อยละ 5.22 - มาตรการส่งเสริมอสังหาริมทรัพย์ส่งผลต่อการเพิ่มอุปทานที่อยู่อาศัยในระดับไม่มาก - ความสามารถในการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยเริ่มมีปัญหา รายได้เฉลี่ยของประชาชนเพิ่มในสัดส่วนน้อยกว่าสัดส่วนของราคาบ้านที่เพิ่มขึ้น - ครวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 20,000 บาท ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 37.5 ของกรุงเทพ ต้องรับภาระผ่อนส่งสินเชื่อเคหะการสูงประมาณร้อยละ 50 ของรายได้ - ครวเรือนที่มีรายได้ระหว่าง 25,000 – 40,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 20 ของกรุงเทพ มีภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องผ่อนส่งสินเชื่อเคหะการสูงเกินร้อยละ 30 ของรายได้ - ปริมาณบ้านเช่าในเขตเมืองมีไม่เพียงพอ ประชากรประมาณ 32.5 ของกรุงเทพ มีทั้งกลุ่มรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง จำเป็นต้องเช่าบ้าน เพื่อความสะดวกในการหาเลี้ยงชีพ
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

เรื่องที่ 3

งานวิจัยรหัส 105
ชื่อเรื่อง: โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) วิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุ ตลอดจนแนวโน้มของปัญหาในการจัดการดำเนินงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน ในอนาคต เพื่อหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาเป็นองค์รวม รวมมือกัน จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 2) ประเมิน ทบทวนบทบาท และวิธีการในการพัฒนาที่อยู่อาศัยของฝ่ายต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลา เพื่อทำความเข้าใจตามองค์การเหล่านั้นว่า มีจุดแข็งหรือจุดอ่อนที่สมควรปรับเปลี่ยน ซึ่งเป็นการเรียนรู้กิจกรรมแต่ละมิติ สำหรับใช้จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละองค์กร ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติต่อไป 3) แยกแยะจำแนกแผนงานขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย (Stakeholders) ให้มีความชัดเจนว่า ส่วนใดจะเป็นผู้ดำเนินการอะไร ที่ไหน ในช่วงเวลาใด เพื่อทำข้อเสนอที่จะช่วยให้การบริหารจัดการเป็นลักษณะบูรณาการ เชื่อมโยงกันทั้งเครือข่าย เสริมสร้างองค์ความรู้ และการใช้เทคโนโลยีแต่ละส่วนให้มีประสิทธิภาพ จนเกิดประสิทธิผล 4) จัดทำยุทธศาสตร์ชาติพร้อมนโยบายด้านต่างๆ เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำแผนงานของผู้บริหารขององค์กรต่างๆ อันเป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัตินำไปดำเนินการตามเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของประชาชน 5) เสนอกลยุทธ์การดำเนินงานที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงภายในการเคหะแห่งชาติซึ่งเป็นองค์การหลักของรัฐบาลในการผลักดันนโยบายที่อยู่อาศัย โดยมีมาตรวัดผลตามเป้าหมายในทุกช่วงเวลา
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างและวิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กระบวนการเรียนรู้ (Lesson Learned) การจัดเวทีระดมความคิดเห็น การเคหะแห่งชาติจัดมีการจัดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อเรียนรู้จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการอย่างเป็นทางการ รวม 3 ครั้ง โดยมีขอบเขตครอบคลุมการพัฒนาที่อยู่อาศัยทุกภาคส่วนของประเทศ รวมทั้งแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัย ระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม ระบบสาธารณูปโภค 2. ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นที่จัดทำโดยมูลนิธิสถาบันที่ดิน <ol style="list-style-type: none"> 2.1 โครงการพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายที่อยู่อาศัย สถาบันที่ดินได้สำรวจความคิดเห็นจากบุคคลต่างๆ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาจัดตั้ง คณะกรรมการนโยบายที่อยู่อาศัยแห่งชาติ โดยดำเนินการใน 3 รูปแบบ คือ <ol style="list-style-type: none"> 1) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ประกอบการ 12 คน 2) จัดเสวนาระดมความคิดเห็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (Focus Group) ได้แก่ ข้าราชการ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประกอบการ 117 คน 3) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้รูปแบบการสำรวจเอกสารแบบสอบถาม โดยการสุ่มแบบเจาะจง(Purposive Sampling) จากผู้เข้าร่วมสัมมนาที่เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพเบื้องต้น และสำรวจเพิ่มเติม จำนวน 200 คน 2.2 โครงการศึกษาเพื่อจัดทำดัชนีตัวชี้วัดที่อยู่อาศัย

ในแต่ละยุคศาสตร์ได้เสนอ ข้อเสนอมาตรการ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด เป้าหมาย โครงการ/กิจกรรม
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
- ขาดการระบุนิยามศัพท์ - ไม่ระบุที่มาของเครื่องมือ และคุณภาพของเครื่องมือ - คุณภาพของงานวิจัยมีประโยชน์ในเชิงของนโยบาย

เรื่องที่ 4

งานวิจัยรหัส 106
ชื่อเรื่อง: โครงการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อศึกษาผลกระทบการพัฒนาที่อยู่อาศัย
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
พัฒนาโปรแกรมและระบบข้อมูลศึกษาผลกระทบของการพัฒนาที่อยู่อาศัย ที่เปิดให้หน่วยงานภายนอกและบุคคลที่สนใจ สามารถเข้าถึงและใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ โดยผ่านทางเว็บไซต์ของการเคหะแห่งชาติ
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ 1) กลุ่มเป้าหมาย(ผู้ที่มีโอกาสนำผลประมาณการที่ได้จากแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการวิเคราะห์หรือพยากรณ์ตามขอบเขตงานของตน) เข้าร่วมทดลองใช้งานระบบทั้งสิ้น 84 ราย (หน่วยงานรัฐ 39 ราย นักวิชาการ 15 ราย เอกชน 30 ราย) 2) คณะผู้พัฒนาระบบได้ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการทดลองใช้งานระบบสารสนเทศรวมทั้งสิ้น 155 ราย (เจ้าหน้าที่ กคช. 71 ราย บุคคลภายนอก 84 ราย) มีผู้ส่งแบบสอบถามกลับ 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.03 โดยในจำนวน 14 ราย มีผู้ที่สามารถเข้าใช้ระบบได้ 12 ราย ผู้ที่ไม่สามารถเข้าระบบได้ 1 ราย และผู้ที่ไม่ประสงค์เข้าร่วมใช้ระบบอีก 1 ราย เครื่องมือ แบบสอบถาม การดำเนินการศึกษา การดำเนินการเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อศึกษาผลกระทบการพัฒนาที่อยู่อาศัยในโครงการนี้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การคัดเลือกโปรแกรมซอฟต์แวร์และเครื่องมือที่เหมาะสมในการพัฒนา 2) การออกแบบระบบ 3) การพัฒนาระบบซอฟต์แวร์ 4) การทดสอบและปรับปรุงระบบ 5) การโอนย้ายและติดตั้งระบบที่พัฒนาแล้วไปยังเว็บไซต์ของการเคหะแห่งชาติ และทดสอบขั้นสุดท้าย
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
ระบบสารสนเทศเพื่อศึกษาผลกระทบการพัฒนาที่อยู่อาศัย 1) การออกแบบระบบ ประกอบด้วย ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของระบบ โปรแกรมและเพิ่มข้อมูลในระบบ นโยบายของระบบบริหารความปลอดภัย ขั้นตอนการทำงานและการไหลเวียนของข้อมูล โครงสร้างเว็บไซต์ในระบบ 2) การออกแบบเว็บเพจและเว็บแอปพลิเคชันในระบบ ประกอบด้วย โครงสร้างของหน้าจอแสดง เครื่องนำทาง เครื่องมือช่วยเหลือ เนื้อหาในแต่ละหน้าเว็บเพจ 3) การสถิติการใช้งานและผลการทดสอบการทำงานของระบบ การสถิติการใช้งาน ผลการทดสอบการทำงานของระบบบริหารความปลอดภัย และผลการทดสอบการใช้งานขั้นพื้นฐานบนเครื่องลูกข่าย
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
ไม่พบ
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
ลักษณะเฉพาะของระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นในโครงการนี้มีดังต่อไปนี้ 1) สามารถเข้าถึงได้โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งช่วยให้บุคคลภายนอกสามารถเข้าระบบที่พัฒนาขึ้นได้ 2) สามารถใช้ได้โดยง่าย เช่น สามารถใช้ผ่านระบบเชื่อมต่อของโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ทั่วไปได้ 3) อนุญาตให้ผู้ใช้สามารถปรับค่าพารามิเตอร์บางตัวได้ตามระดับความปลอดภัยที่กำหนดไว้ เช่น บุคคลทั่วไปสามารถดูได้เฉพาะผลของการศึกษาผลกระทบตามแบบที่จัดเตรียมไว้ ในขณะที่หน่วยงานที่เป็นผู้ใช้หลักจะสามารถปรับค่าพารามิเตอร์บางตัวได้ด้วย 4) สามารถนำผลการคำนวณไปใช้ต่อไปได้ง่าย เช่น สามารถเอ็กซ์พอร์ตข้อมูลออกมาในรูปของตาราง ซึ่งนำไปใช้ในการเขียนรายงานหรือจัดทำกราฟได้
7. ผลการวิจัย
1) ระบบสามารถรับการป้อนข้อมูลผ่านทางหน้าจอ เพื่อส่งไปยังโปรแกรมให้ทำงานต่อไป 2) โปรแกรมสามารถคำนวณผลลัพธ์จากการทำงานได้อย่างถูกต้อง

<p>3) ระบบสามารถแสดงผลหน้าจอดีอย่างถูกต้อง</p> <p>โดยคณะผู้พัฒนาระบบจะสมมติภาพสถานการณ์การลงทุนขึ้น แล้วจึงทดลองคำนวณโดยใช้ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น และเปรียบเทียบกับผลการประมาณการคำนวณที่ได้จากแบบจำลองที่มูลนิธิสถาบันวิจัยได้พัฒนาขึ้น</p> <p>ผลการทดสอบระบบครั้งที่ 1</p> <p>มีข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่การเคหะแห่งชาติ และผู้เชี่ยวชาญต่างๆ ในประเด็นเกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอข้อมูลในแต่ละหน้าเว็บเพจ - ความสวยงามและความง่ายในการใช้งาน <p>ผลการทดสอบระบบครั้งที่ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 155 ราย มีผู้ส่งแบบสอบถามกลับ 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.03 โดยในจำนวน 14 ราย มีผู้ที่สามารถเข้าใช้ระบบได้ 12 ราย ผู้ที่ไม่สามารถเข้าระบบได้ 1 ราย และผู้ที่ไม่ประสงค์เข้าร่วมใช้ระบบอีก 1 ราย - จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ใช้งานได้ให้คะแนนในประเด็นเกี่ยวกับความง่ายในการใช้ 3.83 คะแนน สีสันและหน้าตาของเว็บไซต์ 3.08 คะแนน ความเสถียรของระบบและความถูกต้องของผลลัพธ์ที่ระบบคำนวณได้ 4.00 คะแนน และการนำผลลัพธ์ไปใช้งาน 3.45 คะแนน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้งานหลายรายมีความคิดเห็นว่าระบบควรจะได้รับปรับปรุงแก้ไขบ้างในบางประเด็น และได้ให้ข้อเสนอแนะ เช่น "หลังจากที่ระบบแสดงผลแล้ว ผู้ใช้งานอยากให้มีข้อความเชื่อมโยงกลับไปใช้งานอีกครั้งหนึ่ง"
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลตอบกลับของแบบสอบถามได้น้อยมากเพียงร้อยละ 9.03 - ควรมีการติดตามคุณภาพของระบบสารสนเทศระยะยาว (เช่น เมื่อใช้งานผ่านไป 1 ปี) - ควรเพิ่มเติมข้อมูลในส่วนของการพัฒนาระบบสารสนเทศ

เรื่องที่ 5

<p>งานวิจัยรหัส 109</p> <p>ชื่อเรื่อง: โครงการประเมินผลสำเร็จของชุมชนที่ได้ดำเนินการตามมาตรฐานการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ ปี 2551</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ประเมินผลระดับความสำเร็จของชุมชนที่ได้ดำเนินการตามกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในโครงการของการเคหะแห่งชาติ ทั้งในด้านผลผลิต และผลลัพธ์ 2) พัฒนากลยุทธ์วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในชุมชนให้สอดคล้องกับนโยบายภารกิจขององค์การและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน 3) ให้ข้อเสนอแนะอันจะนำไปสู่การทบทวน ปรับปรุงกระบวนการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานเกณฑ์วัดคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในโครงการของการเคหะแห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับการมีชีวิตที่ดี มีความสุข และมีความพึงพอใจในชีวิต เป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนการดำเนินชีวิตของบุคคลชุมชน</p> <p>ผลสำเร็จของชุมชน หมายถึง ระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของชุมชนที่เป็นผลมาจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามมาตรฐานที่อยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ และดัชนีสังคมของ พม.</p> <p>ผู้อยู่อาศัยในโครงการ หมายถึง ประชาชนผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ทำการประเมินในปี พ.ศ. 2551 ไม่น้อยกว่า 6 เดือน</p> <p>ผู้อยู่อาศัยในโครงการที่เข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง ประชาชนผู้อยู่อาศัยในโครงการที่ทำการประเมินในปี พ.ศ. 2551 ไม่น้อยกว่า 6 เดือน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างน้อย 1 กิจกรรมในองค์ประกอบมาตรฐานคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ</p> <p>ผู้แทนชุมชน หมายถึง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมตามมาตรฐานที่อยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ ปี 2551 ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการสหกรณ์ ผู้บริหารชุมชน และหัวหน้าสำนักงานเคหะชุมชนในพื้นที่แต่ละโครงการ</p> <p>ผลผลิต หมายถึง ตัวแปรหรือกลุ่มตัวแปรที่บ่งชี้เป้าหมายของโครงการ ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในกิจกรรมที่ได้รับจากการดำเนินงานของการเคหะแห่งชาติในโครงการเคหะชุมชน จำนวน 14 กิจกรรม และโครงการเอื้ออาทร จำนวน 15 กิจกรรม</p> <p>ผลลัพธ์ หมายถึง ผลที่ต่อเนื่องจากผลผลิต หรือเป็นการนำผลผลิตมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนร่วมตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติจำนวน 4 องค์ประกอบ 13 ตัวชี้วัด และตามมาตรฐานดัชนีสังคมของ พม. จำนวน 8 องค์ประกอบ 57 ตัวชี้วัด</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>การวิจัยประเมินผล โดยเน้นการประเมินผลสรุปรวม (summative evaluation) ในส่วนที่เป็นผลผลิตและผลลัพธ์ โดย</p>

<p>1) วิธีการเชิงปริมาณ ได้แก่ การสำรวจข้อมูลจากผู้อยู่อาศัยในพื้นที่โครงการ โดยใช้แบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้แทนชุมชน ประกอบด้วยคณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการสหกรณ์ ผู้บริหารชุมชน และหัวหน้าสำนักงานเคหะชุมชนในพื้นที่โครงการ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก</p> <p>2) วิธีการเชิงคุณภาพ ใช้การสังเกตการณ์ในพื้นที่โครงการควบคู่กับประเด็นการประเมินในเชิงปริมาณ และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารของการเคหะแห่งชาติ</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติ
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
<p>การประเมินโครงการ</p> <p>แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต</p>
7. ผลการวิจัย
<p>1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตของการเคหะแห่งชาติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความพึงพอใจในกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี</p> <p>2) คุณภาพชีวิตตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตของการเคหะแห่งชาติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณภาพชีวิตตามดัชนีสังคมอยู่ระดับดีผลสำเร็จของชุมชนได้ดำเนินการตามมาตรฐานการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติปี 2551 อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี และความสำเร็จในโครงการเอื้ออาทรสูงกว่าโครงการเคหะชุมชน</p>
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> - การเขียนกระบวนการวิจัย ครบถ้วนดี - ตอบคำถามครบตามวัตถุประสงค์

เรื่องที่ 6

งานวิจัยรหัส 118
ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาวิจัยการศึกษารองของโครงสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กจากน้ำทะเล
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาและพัฒนาระบบการก่อสร้าง ที่มีความทนทานสูงต่อการเสื่อมสภาพในสิ่งแวดล้อมทะเล 2) เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ในการออกแบบอาคารในกรณีนี้ศึกษา 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างและแนวทางในการป้องกัน
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา ขอบเขตในการดำเนินงาน 1. ศึกษาลักษณะการเสื่อมสภาพของโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กในสภาพแวดล้อมทะเล 2. ศึกษาแนวทางในการออกแบบโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพ เนื่องจากซัลเฟต และคลอไรด์ 3. ปรับปรุงแบบตัวอย่างโครงสร้างอาคาร ประเภทแพลตฟอร์ม บ้านเดี่ยว และบ้านแฝด ให้สามารถทนทานต่อการกัดกร่อนได้ยาวนานมากขึ้น กลุ่มตัวอย่าง คือ โครงการเมืองใหม่บางพลี (เลือกอย่างเจาะจง)</p>

<p>ขั้นตอนการดำเนินงาน</p> <p>1. การสำรวจตาเปล่า โดยการเดินตรวจสอบคร่าวๆ เพื่อตรวจสอบภาพทั่วไป การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง การวางแผน การตรวจสอบด้วยตาเปล่าโดยละเอียด การตีตารางบนผืนโครงสร้างเพื่อสามารถอ้างอิงตำแหน่ง การบันทึกผล</p> <p>2. การแยกประเภทของความเสียหาย โดย การวิเคราะห์สาเหตุของความเสียหาย การระบุระดับความเสียหาย 0-5 (โครงสร้างค่อนข้างใหม่-ไม่สามารถซ่อมแซม)</p> <p>3. กำหนดวิธีซ่อมแซมที่เหมาะสมกับโครงสร้างที่มีระดับความเสียหายต่างๆ</p> <p>4. การวิเคราะห์ปริมาณคลอไรด์ในโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก</p> <p>5. การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแบบโครงสร้างและข้อกำหนดวัสดุของการเคหะสำหรับโครงสร้างที่อยู่ในสภาวะแวดล้อมทะเล ตัวแปรในการศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ สัดส่วนผสมของคอนกรีต ระยะเวลาคอนกรีตหุ้มเหล็ก กำหนดปริมาณคลอไรด์เริ่มต้นในคอนกรีต กำหนดปริมาณคลอไรด์ที่ผิวของคอนกรีต ตัวแปรตาม ได้แก่ อายุใช้งานของโครงสร้าง</p> <p>6. การปรับปรุงตัวอย่างแบบโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กสำหรับสภาวะแวดล้อมทะเล</p> <p>7. การเปรียบเทียบราคาและความคุ้มค่าในการปรับปรุงแบบและการเปลี่ยนข้อกำหนดงานคอนกรีต ตัวแปรต้น 4 กรณี ได้แก่ กรณีที่ 1: อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่ออกแบบตามแบบและข้อกำหนดมาตรฐานงานคอนกรีตของการเคหะแห่งชาติในปัจจุบัน โดยใช้คอนกรีตที่มีวัสดุประสานเป็นปูนซีเมนต์ล้วน กรณีที่ 2: โครงสร้างที่มีระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานงานคอนกรีตของการเคหะแห่งชาติ แต่ใช้คอนกรีตที่ส่วนผสมของเถ้าลอย 30% โดยน้ำหนักของวัสดุประสาน กรณีที่ 3: โครงสร้างที่ได้รับการปรับปรุงแบบตามวิธีการออกแบบที่เสนอในรายงานฉบับนี้ ให้มีระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเพิ่มขึ้นเพื่อให้ความคงทนต่อสภาวะแวดล้อมทะเล แต่ยังใช้คอนกรีตตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานงานคอนกรีตของการเคหะแห่งชาติ กรณีที่ 4: โครงสร้างที่ได้รับการปรับปรุงแบบตามวิธีการออกแบบที่เสนอไว้ในรายงานฉบับนี้เพื่อให้ความคงทนต่อสภาวะแวดล้อมทะเล และใช้คอนกรีตที่ส่วนผสมของเถ้าลอย 30% โดยน้ำหนักของวัสดุประสาน</p> <p>ตัวแปรตาม การเปรียบเทียบความคุ้มค่า (ดูจากราคาวัสดุก่อสร้างและค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมโครงสร้างที่เสื่อมสภาพ)</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การก่อสร้าง ที่มีความทนทานสูงต่อการเสื่อมสภาพในสิ่งแวดล้อมทะเล</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>สภาพการศึกษาร้อนของกลุ่มอาคารโครงการเมืองใหม่บางพลี เนื่องจากน้ำทะเล</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>โครงการศึกษาวิจัยการสึกกร่อนของโครงสร้างอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่เกิดจากน้ำทะเลนี้สามารถ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ การตรวจสอบโครงสร้างที่ได้รับความเสียหายจากการเกิดสนิมของเหล็กเสริม และการปรับปรุงแบบโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กและข้อกำหนดวัสดุให้มีความคงทนต่อสภาวะแวดล้อมมากขึ้น</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>ได้องค์ความรู้ที่มีประโยชน์ในเชิงวิชาการและการนำไปปฏิบัติ</p>

เรื่องที่ 7

<p>งานวิจัยรหัส 120</p> <p>ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาวิจัยออกแบบอาคารพักอาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <p>1) รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การวิจัย และการออกแบบของการเคหะแห่งชาติย้อนหลังกลับไป 10 ปี</p> <p>2) จัดให้มีการรวบรวมองค์ความรู้ด้านวัสดุก่อสร้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับการใช้งานและอ้างอิงในอนาคต</p> <p>3) ศึกษาถึงศักยภาพ ข้อจำกัด วิเคราะห์สภาพปัญหา ความสัมพันธ์ ตัวแปรปัจจัย และผลกระทบที่นำมาซึ่งสภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ</p> <p>4) วิเคราะห์และจัดความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบชั้นรายละเอียด</p> <p>5) รวบรวมแนวทางการบูรณาการองค์ความรู้ด้านต่างๆ ที่จำเป็นต่อการออกแบบ</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>

3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะภายนอก 7 ท่าน เครื่องมือ แบบประเมินอาคารประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ควบคู่กับข้อมูลเชิงคุณภาพ วิธีดำเนินการวิจัย 1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการออกแบบด้านต่างๆ เช่น ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายควบคุมอาคาร 2) ศึกษาคุณสมบัติทางกายภาพและแนวทางการคัดเลือกวัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3) ออกแบบอาคารต้นแบบ 4 แบบ ได้แก่ อาคารบ้านเดี่ยว อาคารบ้านแฝด อาคารบ้านแถว 4) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและสรุปผลการวิจัย
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
- การศึกษาองค์ประกอบทางด้านสถาปัตยกรรม - การศึกษาองค์ประกอบและปัจจัยที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม - การศึกษาองค์ประกอบและระบบทางวิศวกรรม
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สภาวะโลกร้อนหรือปรากฏการณ์เรือนกระจก
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
แนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย ประกอบด้วย 1) แนวคิดในการอยู่อาศัยและปัญหาสิ่งแวดล้อม 2) ความต้องการพื้นฐานของการใช้ชีวิตด้านที่อยู่อาศัย และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อแนวคิดและความต้องการของการออกแบบสถาปัตยกรรม ได้แก่ เสถียรภาพทางการเงินและสภาพเศรษฐกิจ เทคโนโลยีสมัยใหม่ การประหยัดพลังงาน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตที่สูงกว่า และค่านิยมของสังคม
7. ผลการวิจัย
การออกแบบอาคารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควรใช้วัสดุครอบอาคารเป็นผนังคอนกรีตบล็อกใสฉนวน (โพน) ตรงกลาง หรือเรียกว่าผนังคอนกรีตบล็อกเย็น เพราะช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้า เพิ่มสภาวะน่าสบาย และการถ่ายเทความร้อนไม่เกินค่ามาตรฐานที่กำหนด
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
องค์ความรู้ที่ได้มีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติจริง เรื่องที่ศึกษาเป็นประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญในสภาวะแวดล้อมปัจจุบัน

เรื่องที่ 8

งานวิจัยรหัส 121
ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาหลักการด้านการพัฒนาทางวิศวกรรมศาสตร์ผลกระทบต่ำ เพื่อหาแนวทางสำหรับการออกแบบประยุกต์ใช้เพื่อลดผลกระทบจากปัญหาด้านอุทกภัยและนำเสนอแนวทางการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน สำหรับโครงการพัฒนาชุมชนอยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติ (กคช.)
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
1) บูรณาการความรู้ตามหลักการ Low Impact Development โดยสร้างองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับประเทศไทย เพื่อนำมาออกแบบระบบป้องกันน้ำท่วม และการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการจัดสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม เพื่อให้โครงการที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติเป็นโครงการที่อยู่อาศัยของประชาชนที่มีการจัดระบบสาธารณูปโภคและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม 2) เพื่อสนับสนุนให้ผู้ออกแบบเข้าใจในธรรมชาติของสภาพแวดล้อม และตระหนักถึงการจัดสมดุลของน้ำซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการต่อยอดองค์ความรู้ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและกว้างขวางยิ่งขึ้น
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ศัพท์เทคนิค Aggregate Materials เป็นวัสดุผสมรวม เช่น ทราช กรวด หิน ใช้สำหรับรองกันหลุมในพื้นที่รับน้ำทางชีวภาพ
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบแผนการวิจัย การวิจัยและพัฒนา ขอบเขตการดำเนินงาน 1. รวบรวมความรู้ ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับ Low Impact Development พร้อมทั้งศึกษาแนวทางและตัวอย่างการพัฒนาในต่างประเทศ ตลอดจนภูมิปัญญาการจัดการสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยของไทย และบูรณาการองค์ความรู้ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย 2. พิจารณา และคัดเลือกโครงการที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติที่เหมาะสมสำหรับเป็นโครงการนำร่อง ในการออกแบบระบบป้องกันน้ำท่วมและการจัดการน้ำด้วยหลักการ Low Impact Development โดยมีจำนวนไม่เกิน 2 โครงการ

<p>3. ศึกษาลักษณะทางกายภาพของโครงการที่อยู่อาศัยนำร่อง ตลอดจนปัญหาด้านการจัดการน้ำ และปัญหาน้ำท่วม</p> <p>4. ศึกษาปริมาณน้ำในพื้นที่จากสถิติฝน ปริมาณน้ำหลาก ความเร็วของน้ำหลาก</p> <p>5. ศึกษาปริมาณน้ำที่ต้องการกักเก็บไว้ใช้ โดยพิจารณาร่วมกับความต้องการของผู้อยู่อาศัยในโครงการ</p> <p>6. องค์ความรู้ที่ได้จากการพัฒนาทฤษฎีต่างๆ และปริมาณในพื้นที่ มาออกแบบสภาพทางภูมิทัศน์ให้สอดคล้อง ด้วยการจัดการพื้นที่รับน้ำ พื้นที่ปล่อยน้ำ พื้นที่กักน้ำ เส้นทางน้ำ ฯลฯ อย่างเหมาะสมและสวยงาม</p> <p>กรณีศึกษาในการนำร่องในการออกแบบระบบป้องกันน้ำท่วมและการจัดการน้ำด้วยหลักการพัฒนาแบบผลกระทบต่ำ</p> <p>กลุ่มตัวอย่างได้แบบการเลือกแบบเจาะจง 2 กรณีศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการเคหะชุมชนอยุธยา (บ้านเอื้ออาทร จ.พระนครศรีอยุธยา) 2. โครงการที่อยู่อาศัยของตนเองเป็นครั้งแรก ร่มเกล้า (กรุงเทพมหานคร) <p>การจัดทำตารางเปรียบเทียบ</p> <p>ตารางที่ได้จากการเคหะแห่งชาติ นำมาพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะส่วนเนื้อหาที่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา อันเกิดจากการออกแบบด้วยหลักการพัฒนาแบบผลกระทบต่ำ โดยเปรียบเทียบปริมาณงานที่เปลี่ยนไป เปรียบเทียบราคาที่เปลี่ยนไป และคำนวณเป็นอัตราร้อยละเปรียบเทียบในแต่ละหมวดเนื้อหา</p> <p>การแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>การแปลความหมายและวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การอธิบายด้วยสถิติเชิงพรรณนาและประเมินผลด้วยสัดส่วนอัตราร้อยละ โดยมุ่งประเด็นไปที่ปริมาณ เนื้องานที่เปลี่ยนไปในแต่ละหมวด และราคารวมทั้งหมดที่เปลี่ยนไป</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดของการพัฒนาแบบผลกระทบต่ำ (Low Impact Development) - แนวทางการจัดการน้ำอย่างภูมิปัญญาไทย
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ปัจจัยสาเหตุหลักของปัญหาน้ำท่วมในประเทศไทย มาจากปัญหาด้านผังเมืองและนโยบายด้านการจัดการระดับเมือง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงการด้วยระบบการก่อสร้างที่ใช้คอนกรีตและพื้นผิวที่น้ำไม่สามารถซึมผ่านได้เป็นส่วนใหญ่ และมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การพัฒนาแบบผลกระทบต่ำ (Low Impact Development; LID) ที่ให้ความสำคัญกับระบบนิเวศวิทยาและธรรมชาติของที่ตั้งโครงการ โดยมีการศึกษาลักษณะทางอุทกศาสตร์ อันได้แก่ สถิติปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำท่า การระบายและอัตราการไหลของน้ำในพื้นที่ การระเหย การดูดซึมของน้ำผ่านผิวดิน ฯลฯ เพื่อนำมาประยุกต์ร่วมกับการออกแบบพัฒนาโครงการ เพื่อใช้ซึ่งลักษณะการระบายน้ำแบบธรรมชาติให้ใกล้เคียงของเดิมก่อนมีการพัฒนา ซึ่งหลักการ LID จะมีเทคนิควิธีที่ไม่ยุ่งยาก ค่าใช้จ่ายน้อยแต่มีประสิทธิภาพสูง โดยได้มีการศึกษาลงในรายละเอียดในกรณีศึกษาที่เป็นโครงการของการเคหะฯ ที่อยุธยาและในกรุงเทพฯ ที่โครงการ ร่มเกล้า ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้มีการรวบรวมและพัฒนาองค์ความรู้ทั้งหมดรวมถึงการประมาณราคาในส่วนของปรับปรุงด้วยเทคนิค LID เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการตัดสินใจด้านการลงทุนเพื่อพัฒนา</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>จากการศึกษาพบว่าหลักและแนวทางการพัฒนาแบบผลกระทบต่ำ LID มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับการพัฒนาโครงการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่จะได้รับประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยนอกจากช่วยลดปัญหาเรื่องน้ำท่วมในพื้นที่โครงการได้แล้ว ถ้ามองในแง่ของการลงทุนจากกรณีศึกษาซึ่งนับว่าเป็นโครงการขนาดใหญ่ พบว่างานเพิ่มในการปรับปรุงเฉลี่ยทุกหมวดจะใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น จากแบบเดิมเพียงร้อยละ 2-4 เท่านั้น จึงมีความเป็นไปได้ที่จะนำองค์ความรู้ในเรื่องของ LID มาพัฒนาและนำไปใช้ร่วมกับการออกแบบโครงการ ในการนี้ การดำเนินการของโครงการได้มีการรวบรวมจัดทำเป็นคู่มือแนวทางการออกแบบโครงการตามหลักการแบบผลกระทบต่ำ เพื่อลดปัญหาน้ำท่วมและการจัดการน้ำอย่างยั่งยืนสำหรับโครงการบ้านพักอาศัยของการเคหะแห่งชาติในอนาคตไว้ด้วย เพื่อรองรับการเผยแพร่องค์ความรู้ในการจัดการน้ำแก่ชุมชนและผู้สนใจทั่วไป</p> <p>รายละเอียดผลการวิจัย</p> <p>ทำการสำรวจข้อมูลภาคสนามทางกายภาพและสภาพปัจจุบันของที่ดินโครงการ การใช้พื้นที่ดินของโครงการ และการทดสอบด้านรัฐพิธีวิศวกรรม ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลมาสรุปปัญหาเพื่อนำไปสู่การแก้ไขด้านการจัดการน้ำฝนและห้องกันน้ำท่วมตามหลักการ Low Impact Development</p> <p>โครงการเคหะชุมชนอยุธยา (บ้านเอื้ออาทร จ.พระนครศรีอยุธยา)</p> <p>กลุ่มดินทางอุทกวิทยาของโครงการเคหะชุมชนอยุธยาอยู่ในกลุ่มซึ่งเป็นดินที่มีอัตราการซึมของน้ำลงดินต่ำ</p> <p>โครงการที่อยู่อาศัยของตนเองเป็นครั้งแรก ร่มเกล้า (กรุงเทพมหานคร) ตามที่ได้เสนอให้โครงการเคหะชุมชนร่มเกล้าใช้ดินถมที่</p>

<p>มีดินทรายเป็นส่วนประกอบหลัก โดยเฉพาะชั้นดินถมที่มีความลึกจากผิวดินถึงระดับน้ำปกติของลำน้ำรอบพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้ค่าอัตราการซึมน้ำมีค่าสูง</p> <p>ได้นำเสนอแนวทางการออกแบบการจัดวางผังบริเวณ ตามหลัก LID ของกรณีศึกษาโครงการ 1,2 โดยในภาพรวมของแนวความคิดในการออกแบบการจัดวางผังบริเวณนั้น จะเน้นไปที่การจัดการพื้นที่ลาดแข็ง (Hardscape) เช่น ถนน พื้นที่จอดรถ ทางเท้า ลานคอนกรีต เป็นต้น ให้มีพื้นที่ลดลง หรือทำการเปลี่ยนแปลงวัสดุพื้นผิว</p> <p>การสรุปผลการเปรียบเทียบการประเมินค่าก่อสร้างและค่าบำรุงรักษาเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์สำหรับการลงทุน สามารถสรุปผลได้ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การออกแบบด้วยหลักการ LID จะมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายในหมวดสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ลดลง อันเนื่องมาจากการลดพื้นที่ลาดแข็ง 2. หมวดภูมิสถาปัตยกรรม จะมีปริมาณพื้นที่เพิ่มขึ้น และทำให้ต้องลงทุนเพิ่มขึ้นในหมวดนี้ ถึงอัตราร้อยละ 30-80 แต่เมื่อนำมูลค่าการลงทุนของหมวดนี้ไปรวมเข้ากับหมวดงานสาธารณูปโภค สาธารณูปการ จะทำให้ไม่เห็นภาพที่ชัดเจน 3. ด้านการบำรุงดูแลรักษา เนื่องจากการออกแบบด้วยหลักการ LID ทำให้มีพื้นที่ภูมิสถาปัตยกรรมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7-10 ซึ่งมีผลให้เกิดค่าใช้จ่ายการดูแลบำรุงรักษาเพิ่มขึ้นตามอัตราดังกล่าว 4. ด้านการลงทุน จากกรณีโครงการที่ 2 งบประมาณการลงทุนรวมทั้งหมด เมื่อออกแบบด้วยหลักการพัฒนาแบบผลกระทบต่อค่า จำทำให้ลดค่าใช้จ่ายลงได้ประมาณ ร้อยละ 0.10 หรือถือว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้ไม่มีผลกระทบต่อการลงทุน 5. การลงทุนในหน่วยพักอาศัย สำหรับบ้านเดี่ยวที่ออกแบบบริเวณบ้านให้เป็นไปตามหลักการของ LID มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 31,090.00 บาท เมื่อเทียบกับราคาค่าก่อสร้างตัวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 14.67 บ้านแฝด เพิ่มขึ้น 35,242.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.50 บาท <p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย และได้องค์ความรู้ที่มีประโยชน์สู่การปฏิบัติ</p>

เรื่องที่ 9

<p>งานวิจัยรหัส 129</p> <p>ชื่อเรื่อง: รายงานการศึกษาวิจัยโครงการศึกษาจัดทำแบบมาตรฐานเพื่อรองรับภารกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัยในอนาคตระยะที่ 1</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลแบบก่อสร้างที่มีอยู่เดิมของการเคหะแห่งชาติ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการจัดทำมาตรฐานการเขียนแบบก่อสร้างของการเคหะแห่งชาติได้ในอนาคต 2) เพื่อรวบรวมฐานข้อมูลวัสดุก่อสร้างที่มีในท้องตลาดปัจจุบันให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ และสามารถเรียกดูข้อมูลวัสดุก่อสร้างได้ผ่านหน้าเว็บไซต์และจัดระบบรวมศูนย์ข้อมูล (Data Center) แบบก่อสร้างที่การเคหะแห่งชาติเคยออกแบบไว้แล้ว แต่อยู่ในรูปแบบกระดาษ ให้อยู่ในรูปแบบไฟล์คอมพิวเตอร์ 3) เพื่อเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ามาสู่การจัดเก็บข้อมูลบนระบบศูนย์รวมข้อมูล (Data Storage) เพื่อให้การทำงานของ การเคหะแห่งชาติสามารถใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แนวทางการดำเนินการวิจัย ดำเนินงานจัดเก็บแบบก่อสร้างและจัดทำข้อมูลวัสดุก่อสร้างเพื่อให้ได้มาซึ่งศูนย์ข้อมูลกลาง (Data Center) เพื่อเป็นระบบในการจัดเก็บแบบก่อสร้าง นำไปสู่การเขียนแบบมาตรฐานต่อไปในอนาคต โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำการพัฒนาและจัดการ การจัดเก็บ ค้นหาข้อมูลวัสดุก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพกับการเคหะแห่งชาติ เครื่องมือ เครื่อง สแกนเนอร์ ซูดโปรแกรม Oce' Scan Logic Storage</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบการจัดเก็บข้อมูลแบบก่อสร้าง - คู่มือมาตรฐานการเขียนแบบก่อสร้าง - ระบบข้อมูลวัสดุก่อสร้าง
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ขาดระบบการจัดเก็บแบบก่อสร้างและข้อมูลวัสดุก่อสร้าง</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>โครงสร้างการจัดเก็บข้อมูล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูล การเข้าถึงข้อมูลแบบก่อสร้าง ระบบของ server</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>

<p>- แบบก่อสร้างในรูปแบบ Digital ของแบบก่อสร้างที่เขียนขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2545 ซึ่งสามารถเรียกใช้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ที่ทันสมัยและมีมาตรฐานยิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยรักษาสภาพแบบก่อสร้างจากการชำรุดเสียหาย</p> <p>- คู่มือมาตรฐานการเขียนแบบก่อสร้างของการเคหะแห่งชาติ มีเนื้อหาการจัดโครงสร้างการจัดเก็บแฟ้มงานแบบก่อสร้าง การตั้งชื่อแฟ้มโครงการ การตั้งชื่อแบบก่อสร้างแต่ละประเภท การจัดรูปแบบของแบบก่อสร้างอย่างละเอียด ซึ่งคู่มือมาตรฐานการเขียนแบบก่อสร้าง ได้จัดทำเป็นรูปเล่ม จำนวน 30 เล่ม</p> <p>- ระบบฐานข้อมูลเพื่อรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลวัสดุก่อสร้างที่ผลิตและจำหน่ายในประเทศไทย รายละเอียดประกอบด้วย ชนิด ประเภท คุณสมบัติเด่นของวัสดุ ราคา โรงงานผลิต ร้านค้าที่จัดจำหน่าย พร้อมทั้งสถานที่ เบอร์โทรติดต่อ</p> <p>- โครงการจัดทำแบบมาตรฐานเพื่อรองรับภารกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัยในอนาคต อบรมให้กับเจ้าหน้าที่การเคหะผู้ใช้งาน</p>
<p>8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p>
<p>เป็นรายงานผลการดำเนินงาน ลักษณะงานวิจัยมีประโยชน์ในทางปฏิบัติ ไม่ระบุการดำเนินงานวิจัยที่ชัดเจน</p>

เรื่องที่ 10

<p>งานวิจัยรหัส 130 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาและวิจัยการออกแบบอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กเพื่อรับแรงแผ่นดินไหวในระบบอุตสาหกรรมชั้นส่วนสำเร็จรูปภายในปีงบประมาณ 2550</p>
<p>1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย</p> <p>1) เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยในอาคารของการเคหะแห่งชาติในพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และเพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจากผลกระทบของแผ่นดินไหวและความสำคัญของการมีอาคารที่อยู่อาศัยที่มั่นคงแข็งแรงและสามารถต้านทานแผ่นดินไหวได้</p> <p>2) เพื่อศึกษาและพัฒนาระบบก่อสร้างในระบบอุตสาหกรรมชั้นส่วนสำเร็จรูปให้สามารถต้านแรงแผ่นดินไหวได้</p> <p>3) เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการออกแบบอาคาร และการเลือกใช้ระบบการก่อสร้างอาคารเพื่อให้โครงสร้างมีความแข็งแรงและเกิดความปลอดภัยกับผู้อยู่อาศัย</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แนวทางการดำเนินการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> ศึกษาข้อมูลสภาพพื้นที่ของประเทศไทยในเขตเสี่ยงภัยแผ่นดินไหว ศึกษาวิธีการวิเคราะห์ และออกแบบโครงสร้างอาคารระบบเสา-คานกรีตแบบชั้นส่วนสำเร็จรูปเพื่อต้านทานแผ่นดินไหว ออกแบบอาคารชุดสูงประมาณ 5 ชั้น บ้านเดี่ยว 2 ชั้น บ้านแฝด 2 ชั้น และบ้านแถว 2 ชั้น ที่ใช้ในระบบอุตสาหกรรมชั้นส่วนสำเร็จรูปให้สามารถรับแรงแผ่นดินไหวได้ จำนวน 4 แบบ (โครงการบ้านเอื้ออาทร) ทดสอบการรับน้ำหนักและการรับแรงแผ่นดินไหว เพื่อประเมินความแข็งแรงของโครงสร้างและรอยต่อโดยวิธี Reversed Cyclic Loading Test และวิธีสร้างแบบจำลองโครงสร้าง และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ ออกแบบขั้นตอนการก่อสร้างและการติดตั้งชั้นส่วนสำเร็จรูป ทำการประมาณราคาก่อสร้าง จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์และจัดอบรมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาข้อมูลสภาพพื้นที่ของประเทศไทยในเขตแผ่นดินไหว - การวิเคราะห์และออกแบบโครงสร้างชั้นส่วนคอนกรีตเสริมเหล็กสำเร็จรูป - การออกแบบโครงสร้างอาคารมาตรฐาน - การทดสอบการรับน้ำหนักและการรับแรงแผ่นดินไหว - การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความต้านทานแผ่นดินไหวของอาคาร - การก่อสร้างและการติดตั้งชั้นส่วนสำเร็จรูป - การประเมินราคาก่อสร้าง
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> ผลกระทบของแผ่นดินไหวระยะไกลที่มีต่ออาคารสูงใน กทม. จากเหตุการณ์แผ่นดินไหว 2 ครั้ง เมื่อปี 2546 <ul style="list-style-type: none"> - ครั้งแรก จุดศูนย์กลางอยู่ที่เกาะสุมาตรา ห่าง กทม. 1,000 กม. ส่งผลให้อาคารสูงหลายแห่ง ในกทม. ไหวตัวรุนแรง - ครั้งที่ 2 จุดศูนย์กลางอยู่พม่า ห่าง กทม. 850 กม. ทำให้อาคารสูงบางอาคารเกิดความเสียหายเล็กน้อย เช่น กำแพงอิฐรูด

ตำแหน่งแตกร้าง
2. ระบบโครงสร้างชิ้นส่วนสำเร็จรูปโดยส่วนใหญ่ไม่สามารถต้านทานแรงแผ่นดินไหวอย่างปลอดภัย
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
โครงสร้างระบบไฮบริด
7. ผลการวิจัย
1. การก่อสร้างอาคารของการเคหะแห่งชาติ ควรใช้โครงสร้างชิ้นส่วนสำเร็จรูประบบไฮบริด ที่ประกอบด้วยคานและเสาสำเร็จรูปมาประกอบกัน เสาและคานถูกยึดด้วยลวดอัดแรงและเสริมเหล็ก เมื่อเกิดแผ่นดินไหวขึ้นรอยต่อระหว่างเสาและคานจะเปิดออกและสลายพลังงานที่เกิดจากแผ่นดินไหว
2. โครงสร้างระบบใหม่ จะมีค่าก่อสร้างเพิ่มขึ้น ขึ้นอยู่กับขนาดของอาคาร (อาคาร 5 ชั้น ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 16.6 %)
8. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
ได้องค์ความรู้ที่มีประโยชน์ในทางปฏิบัติ

ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor)

ประเด็น (เมือง)	101	113
1. เรื่อง	โครงการเมืองใหม่รองรับสนามบินสุวรรณภูมิ	โครงการศึกษาการพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยโดยรอบโครงการถนนวงแหวนอุตสาหกรรม
2. วัตถุประสงค์	1. เพื่อกำหนดที่ตั้งโครงการและขนาดที่ดิน ที่มี ความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลในทางปฏิบัติ 2. เพื่อกำหนดบทบาทของเมืองที่เป็นตัวชี้้นำการ พัฒนา 3. เพื่อกำหนดจำนวนหรือขนาดประชากรให้มีความ เหมาะสม 4. เพื่อศึกษาโครงสร้างพื้นฐาน 5. ศึกษาวิธีการและขั้นตอนการทำผังแม่บท 6. กำหนดระยะเวลาและขั้นตอนการศึกษา 7. เสนอแนวทางการลงทุนโครงการ	1. เพื่อดำเนินการศึกษาหาแนวทางและรูปแบบที่อยู่ อาศัย โดยรอบถนนวงแหวนอุตสาหกรรม 2. ดำเนินการศึกษาลักษณะจากกรรือย้าย 3. ดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาพื้นที่
3. พื้นที่ศึกษา	สนามบินสุวรรณภูมิ	พื้นที่รอบโครงการถนนวงแหวนอุตสาหกรรม
1.1 ที่ตั้งโครงการ	ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา	บริเวณตอนกลาง กทม. 5 เขต คือ เขตคลองเตย เขต พระโขนง เขตบางนา เขตราชบุรีบูรณะ และเขตทุ่ง ครุ และอำเภอพระประแดง จ.สมุทรปราการ
1.2 ขนาดที่ดินและการ ใช้ประโยชน์ที่ดิน	58,900 ไร่ - พื้นที่อุตสาหกรรม 11,000 ไร่ (19%) - พื้นที่พักอาศัย 12,200 ไร่ (21%) - พื้นที่พาณิชยกรรม 2,000 ไร่ (4%) - พื้นที่สวนสาธารณะ 3,700 ไร่ (6%) - พื้นที่ถนน 11,700 ไร่ (20%) - พื้นที่สีเขียว พื้นที่รับน้ำ พื้นที่สำรอง 18,100 ไร่ (30%) (ผังการใช้ที่ดิน ระยะ 10 กิโลเมตรรอบสนามบิน อีก 30 ปีข้างหน้า เพื่อรองรับประชากรที่จะเข้ามาใน พื้นที่ 350,000 คน)	35,192.5 ไร่ - ที่อยู่อาศัย 12,593.75 ไร่ (35.74%) - เกษตรกรรมและที่ว่าง 9,525.00 ไร่ (27.00%) - อุตสาหกรรม 3,950.00 ไร่ (11.21%) - ถนนและอื่นๆ 2,600.00 ไร่ (7.38%) - คลังสินค้า 1,968.75 ไร่ (5.59%) - สถาบันราชการ 1,362.50 ไร่ (3.87%) - พาณิชยกรรม 1,251.75 ไร่ (3.59%) - อนุรักษ์ชนบท 1,143.00 ไร่ (3.25%) - สถาบันการศึกษา 481.25 ไร่ (1.37%) - สถาบันการศาสนา 225.00 ไร่ (0.64%) - ที่โล่ง สวนสาธารณะ 125.00 ไร่ (0.35%)
1.3 ขอบเขตพื้นที่	ภูมิประเทศมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ระดับ ความชันต่ำ ทำให้เสี่ยงต่อปัญหาดินถล่มน้อยกว่า (ต่ำกว่า 100 เมตรจากระดับน้ำทะเล) ไม่มีภูเขา	- ทิศเหนือ จรดแนวถนนรัชดาภิเษกและถนนพระราม ที่ 3 - ทิศใต้ ถนนวงแหวนรอบนอก อ.พระประแดง
1.3.1 ภูมิประเทศ		
1.3.2 ธรณีวิทยา		

ประเด็น (เมือง)	101	113
1.3.3 ทรัพยากรน้ำ	<p>เป็นอุปสรรคในการเดินทางและการขยายตัวของชุมชนเมือง</p> <ul style="list-style-type: none"> - สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 0.5-1 เมตร - ดินชั้นบนเป็นดินเหนียวอ่อนมา ดินเหนียวแข็ง ดินเหนียวปนทราย ชั้นที่ 3 เป็นทรายหยาบปานกลาง - พอเพียง มีคลอง 5 คลอง คลองหนองงูเห่า หนองตะกั่ว หนองคล้า หนองบอน คลองเทวะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทิศตะวันออก จรดแนวถนนทางรถไฟสายเก่าปากน้ำ - ทิศตะวันตก จรด ถ.สุขสวัสดิ์และ ถ.ประชาธิปไตย
1.4 กิจกรรมในพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1) พื้นที่ย่านที่พักอาศัย มีความหนาแน่นน้อย เป็นบ้านชั้นเดียวและสองชั้นเป็นหลัก และอาคารพาณิชย์กึ่งที่พักอาศัยตามถนนสายหลัก จำนวนที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 35.81 2) พื้นที่อุตสาหกรรม เป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สร้างมลพิษ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> -พื้นที่อุตสาหกรรมทั่วไป ทางตะวันออก -พื้นที่เพื่อกิจกรรมอุตสาหกรรมเกษตรทางตะวันตก -จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ใน กทม. และปริมณฑล เพิ่มขึ้นร้อยละ 1276.44 (13 เท่า) 	<p>เป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งงานของคนจำนวนมาก เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมท่าเรือ คลังสินค้า โรงงานอุตสาหกรรม ส่งผลให้เกิดชุมชนแออัดในหลายพื้นที่ เช่น พื้นที่คลองเตย บางนา-บางจาก</p> <p>พื้นที่ชุมชนคลองเตย มีความหนาแน่นค่อนข้างสูง ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งงาน ชุมชนแออัดในบางพื้นที่ 80% เป็นการจ้างงานในโครงข่ายราชการและงานบริการ ที่เหลือเป็นการจ้างงานในแผนกอุตสาหกรรม</p> <p>พื้นที่บางนา – บางจาก ประชากรอาศัยอยู่พอสมควร การจ้างเป็นประเภทอุตสาหกรรม เช่น PTT โรงงาน Honda</p> <p>พื้นที่ปู้เจ้าสมิงพราย มีที่อยู่อาศัยเป็นจำนวนน้อย สภาพแวดล้อมไม่ค่อยดี มีถนนขนาดใหญ่อยู่มาก การจ้างงาน 70% เป็นประเภทอุตสาหกรรม</p> <p>พื้นที่ราษฎร์บูรณะเมืองใหม่ มีประชากรอาศัยค่อนข้างหนาแน่น มีแหล่งงานอยู่ไม่มากนัก ประชากรค่อนข้างรายได้สูง</p> <p>พื้นที่ราษฎร์บูรณะริมน้ำ ผู้อยู่อาศัยค่อนข้างหนาแน่น พื้นที่ติดริมน้ำเป็นโรงงานและโกดัง การจ้างงานส่วนใหญ่เป็นบริการและการพาณิชย์ เป็นอุตสาหกรรม 40%</p>
2 บทบาทของเมืองที่เป็นตัวชี้้นำการพัฒนา	<p>มีชุมชนชานเมืองที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางรอง (Sub Center) มี 6 แห่ง ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ชุมชนหนองจอก 2) ชุมชนเมืองมีนบุรี 3) ชุมชนบางกะปิ-หัวหมาก 4) ชุมชนศรีนครินทร์-บางนา-ตราด 5) ชุมชนบางพลี-เทพารักษ์ 6) ชุมชนบางป่อ-คลองด่าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1) พื้นที่ชุมชนคลองเตย 2) พื้นที่บางนา-บางจาก 3) พื้นที่ปู้เจ้าสมิงพราย 4) พื้นที่ราษฎร์บูรณะเมืองใหม่ 5) พื้นที่ราษฎร์บูรณะริมน้ำ
3 ขนาดของประชากรและการจ้างงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะทาง 100 กิโลเมตรจากสนามบิน โดยรอบ 17 จังหวัด ประชากรจะเพิ่มจาก 17.39 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2546 เป็น 24.16 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2578 - ประชากรเพิ่มขึ้น 1 ล้านคน ใน กทม. สมุทรปราการ ภายใน 30 ปีข้างหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนประชากรในปี 2548 เท่ากับ 551,200 คน เขตเมืองชั้นนอกมีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากร 3.5-6% - จำนวนแรงงานในปี 2548 เท่ากับ 364,900 คน คาดการณ์ว่าจะมีการจ้างงานในปี 2568 ประมาณ 320,100คน

ประเด็น (เมือง)	101	113
3.1 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับสนามบิน พ.ศ. 2578 จำนวน 343,200 คน - ความต้องการที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะผู้มีรายได้ปานกลาง- ต่ำ - การเพิ่มจำนวนประชากรเป็น 1,000,000 คน - ราคาที่ดินที่มีการพัฒนาใหม่มีราคาสูงขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การกระจุกตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ - ความหนาแน่น ไม่มีพื้นที่ขยายสำหรับครอบครัวใหม่ของพื้นที่เมืองชั้นใน - ราคาที่ดินในเขตเมืองชั้นในและกลางสูงขึ้นมาก ประชาชนและนักพัฒนามุ่งไปหาพื้นที่ราคาถูกลงในเมือง - ผู้หาที่พักได้บ้านเดี่ยวราคาถูกลงกว่าในเขตเมือง
4 ระบบโครงสร้างพื้นฐาน		
4.1 คมนาคม	<ul style="list-style-type: none"> - ถนนมี 3 เส้นทาง คือ ทางหลวงพิเศษสายกรุงเทพฯ-ชลบุรี ทางหลวงหมายเลข 34 ทางพิเศษบูรพาวิถี รองรับการจราจรได้ถึงปี 2558 - รถไฟระบบรางคู่ 3 เส้นทาง หัวลำโพง-ปาร์ควินบุรี หัวลำโพง-องครักษ์ หัวลำโพง-ศรีราชา 	<ul style="list-style-type: none"> - ถนนสายหลัก 6 สาย ต่อเนื่องกันลักษณะวงแหวนขนาด 6-8 ช่องจราจร ได้แก่ ถนนรัชดาภิเษก ถนนสุนทรโกษา ถนนพระรามที่ 4 ถนนสุขุมวิท ถนนปิ่นเกล้า สมิงพราย ถนนสุขสวัสดิ์ - โครงข่ายทางด่วนบริเวณตอนบนของพื้นที่ ได้แก่ ระบบทางด่วนชั้นที่ 1,2 และทางด่วนสายรามอินทรา-อาจณรงค์ - ระบบขนส่งสาธารณะ ได้แก่ ขสมก. รถสองแถว รถไฟ เรือโดยสารข้ามฟาก เรือด่วนเจ้าพระยา และแพขนานยนต์ - ค่าฉิวจราจร 6.03%
4.2 ประปา	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการประปาอะเชิงเทรา และให้เอกชนเข้ามาลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> - การประปานครหลวง รับผิดชอบให้บริการน้ำประปา มีโรงงานผลิตน้ำประปา 4 แห่ง คือ โรงงานผลิตน้ำสามเสน บางเขน ธนบุรี มหาสวัสดิ์ คาดว่าในปี พ.ศ. 2564 พื้นที่โครงการจะใช้น้ำประมาณ 0.159 ลบ.ม/วัน ภาพรวมระบบจ่ายน้ำประปาครอบคลุมพื้นที่โครงการ ส่วนที่ต้องปรับปรุงคือ ระบบท่อจ่ายน้ำสำรองและท่อจ่ายน้ำย่อย
4.3 ระบบไฟฟ้า	<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณการผลิตไฟฟ้าทั้งปี 1,157,092 ล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมง 	<ul style="list-style-type: none"> - คาดว่าความต้องการกำลังไฟฟ้า 12,000 เมกะวัตต์ ในปี พ.ศ. 2564 ภาพรวม กฟน. มีกำลังไฟฟ้านำร่องอย่างเพียงพอ และยังมีแผนการเพิ่มกำลังผลิตในพื้นที่ราษฎร์บูรณะริมน้ำ และราษฎร์บูรณะเมืองใหม่
5 ขั้นตอนการพัฒนาเมืองใหม่	<p>ควรดำเนินการในรูปแบบ “บริษัทพัฒนาเมือง” โดยมีภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการ</p> <p>ขั้นตอนการพัฒนาเมืองใหม่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดตั้งที่ดิน แบ่งพื้นที่พัฒนา 5 ประเภท <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่เกษตรกรรม ในพื้นที่รวบรวม - พื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้ - พื้นที่ชุมชนเมือง 250 ชุมชน พื้นที่ 50,343 ตารางกิโลเมตร 	<p>โครงการนำร่องพื้นที่บางนา-บางจาก</p> <p>ควรดำเนินการแบบ “บริษัทพัฒนาเมือง”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดตั้งพัฒนาพื้นที่ จัดเป็นโครงการที่อยู่อาศัยนำร่อง บนพื้นที่ 80 ไร่ ประมาณ 2,000 ครอบครัว หรือ 8,000 คน 2) การจัดหาที่ดินเพื่อการพัฒนา เป็นพื้นที่ลุ่มที่ว่างเปล่าริมคลองระหว่างโรงกลั่นน้ำมันบางจากและโรงงานไม้อัดไทย

ประเด็น (เมือง)	101	113
	<p>- พื้นที่อุตสาหกรรม</p> <p>- พื้นที่พัฒนาพิเศษ</p> <p>2) การตรวจสอบราคาที่ดิน หากที่ดินราคาถูกจัดการพื้นที่จากเดิมที่อยู่ อ.เมือง จ. ฉะเชิงเทรา ราคา 3,000-30,000 บาทต่อตารางวา ปรับเปลี่ยนมายังพื้นที่ของการเคหะราคา 1,200-3,000 บาทต่อตารางวา</p> <p>3) การจ้างงานต่อการพัฒนาพื้นที่ จัดให้บริเวณที่ทำงานและที่อยู่ของแรงงานใกล้เคียงกันเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง รองรับประชากร 340,000 ตำแหน่ง</p> <p>4) การคาดการณ์ขยายตัวของประชากร ระยะทาง 100 กิโลเมตรจากสนามบิน โดยรอบ 17 จังหวัด ประชากรจะเพิ่มจาก 17.39 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2546 เป็น 24.16 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2578</p> <p>5) ประมาณการณ์การจ้างงาน มีการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับสนามบิน พ.ศ. 2578 จำนวน 343,200 คน</p> <p>6) สร้างระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ</p>	<p>3) พิจารณาความคุ้มค่าในการลงทุน ราคาประเมินที่ดินปี 2550 ตารางวาละ 8,500 - 85,000</p> <p>4) กำหนดแผนการดำเนินงานหลัก ได้แก่ การสำรวจพื้นที่โดยละเอียด การศึกษาราคาที่ดิน การวางผังพัฒนา การจัดหางบประมาณ และการประกวดราคาจ้างเหมา</p> <p>5) การกำหนดงบประมาณและระยะเวลา งบประมาณ 400 ล้านบาท ระยะเวลา 5 ปี</p> <p>6) งานพัฒนาพื้นที่ ก่อสร้างสาธารณูปโภคและอาคาร</p> <p>พื้นที่ราษฎร์บูรณะเมืองใหม่</p> <p>การเคหะควรดำเนินการเองในรูปของโครงการเมืองใหม่ หรือร่วมกันระหว่างการเคหะกับ รพม.หรือจัดตั้งรัฐวิสาหกิจขึ้นใหม่ในรูปบริษัทพัฒนาเมือง</p> <p>1) จัดผังพัฒนาพื้นที่ โครงการที่พักอาศัยราคาถูก</p> <p>2) การจัดหาที่ดินเพื่อการพัฒนา ควรดำเนินการควบคุมการพัฒนาแนวทางรถไฟฟ้ามหานครสายสีม่วง พัฒนาพื้นที่ที่ติดขอบที่เคยเป็นส่วนอยู่ก่อน ซึ่งที่ดินราคาถูก</p> <p>3) พิจารณาความคุ้มค่าในการลงทุน ราคาประเมินที่ดินปี 2550 ตารางวาละ 3,400 - 51,000</p> <p>4) การกำหนดงบประมาณและระยะเวลา งบประมาณ 26,095.8 ล้านบาท ระยะเวลา 3 ปี</p> <p>5) งานพัฒนาพื้นที่ ก่อสร้างสาธารณูปโภคและอาคารและปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรม</p>
<p>6) ความเป็นไปได้ในการพัฒนา</p>	<p>แผนพัฒนาที่พักอาศัย รองรับประชากร 350,000 คน ในระยะ 30 ปี ต้องมีพื้นที่ประมาณ 12,200 ไร่ สำหรับย่านพักอาศัยที่มีความหนาแน่นน้อยและปานกลาง</p> <p>โดยวางแผนให้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ลาดกระบังตะวันตก มีพื้นที่ 2,200 ไร่ รองรับประชากร 60,000 คน - พื้นที่ด้านตะวันออกของสนามบิน มีพื้นที่ 6,000 ไร่ รองรับประชากร 210,000 คน - พื้นที่ลาดกระบังตะวันออก มีพื้นที่ 4,000 ไร่ รองรับประชากร 80,000 คน <p>และต้องมีการเตรียมพร้อมในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และเมือง ดังนี้</p> <p>การพัฒนาเศรษฐกิจ ต้องมีการจัดเตรียมที่ดินใกล้สนามบินไว้เพียงพอสำหรับเป็นที่ตั้งของกิจกรรมด้านพาณิชย์กรรม และอุตสาหกรรมส่งออกที่เกี่ยวข้องกับการบิน พร้อมทั้งการสำรวจที่ดินไว้สำหรับการเติบโตของกิจกรรมเหล่านี้ในอนาคต</p>	<p>พื้นที่ชุมชนคลองเตย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรเน้นที่อยู่อาศัยที่มีความหนาแน่นสูง เช่น คอนโดมิเนียมเป็นกลุ่มที่อยู่อาศัยหลัก <p>พื้นที่บางนา – บางจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ใช้เทคโนโลยีสูง เน้นที่อยู่อาศัยความหนาแน่นสูง ราคาถูก <p>พื้นที่ปู่เจ้าสมิงพราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการสร้างที่อยู่อาศัยความหนาแน่นสูง ราคาถูก <p>พื้นที่ราษฎร์บูรณะเมืองใหม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรพัฒนาพื้นที่ให้เป็นที่อยู่อาศัยระดับกลางหรือสูง เน้นการพัฒนาในรูปแบบการพาณิชย์ <p>พื้นที่ราษฎร์บูรณะริมน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาพื้นที่ริมน้ำให้เป็นพื้นที่อยู่อาศัยระดับสูง ราคาแพง <p>การรองรับชุมชนที่ถูกย้าย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรวางแผนพัฒนาพื้นที่ส่วนแรกที่เป็นพื้นที่โล่งว่างก่อน แล้วจึงย้ายคนให้เข้าอยู่อาศัยรุ่นแรกก่อน

ประเด็น (เมือง)	101	113
	<p>การพัฒนาสังคม</p> <p>การพัฒนาสังคม ต้องมีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นที่ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ให้เกิดความเหมาะสมเพื่อให้ผู้อยู่อาศัยเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น</p> <p>การพัฒนาเมือง ต้องจัดเตรียมบริการโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ และต้องมีการวางแผนจัดสรรที่ดินอย่างเหมาะสม ในระยะรัศมี 10,30 และ 100 กิโลเมตร เพื่อประโยชน์ในการใช้กิจกรรมต่างๆ</p>	
6.1 ปัญหาพื้นที่	<p>การพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่ดำเนินการโดยเอกชนแบบต่างคนต่างทำในลักษณะการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย ระบบถนนไม่เชื่อมต่อกัน ผลกระทบที่ตามมา คือ ปัญหารถจราจรในหลายพื้นที่ เช่น ถนนสุขุมวิท รวมทั้งปัญหาทางด้านสาธารณูปโภคที่ไม่สามารถขยายบริการไปสู่ชุมชนที่อยู่ห่างไกลได้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ชุมชนแออัดที่รุกล้ำคลองริมทางรถไฟและสวนสาธารณะ ประมาณ 34 ชุมชน 2) โรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษสูง เช่น ฆ่าสัตว์ เคมีภัณฑ์ หลอมโลหะ พิมพ์ผ้า 3) ปัญหาพื้นที่พาณิชย์กรรมที่มีการค้าขายอย่างไม่เป็นระเบียบ 4) พื้นที่รื้อน้ำมีสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำริมน้ำ 5) ปัญหาพื้นที่เสื่อมโทรมใต้ทางด่วน 6) บริเวณที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมมีรถบรรทุกจำนวนมากทำให้สภาพจราจรติดขัด
6.2 ข้อเสนอแนะ		<ul style="list-style-type: none"> - ควรให้มีการขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุกให้น้อยลง และเพิ่มการขนส่งรถไฟให้มากขึ้น - ค่ามิวจราจร 6.03% ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ กทม. ที่อยู่ที่ 8.50% ดังนั้นพื้นที่ที่มีการจราจรติดขัดมากๆ เช่น ถนนสุขสวัสดิ์ ถนนทางรถไฟสายเก่า ควรมีการปรับปรุงหรือขยายถนน - ควรต้องเพิ่มถนนสายรอง - ถนนที่เป็น Missing Link และขาดระบบเครือข่าย ต้องได้รับการแก้ไข

ประเด็น (เมือง)	123	127
1. เรื่อง	<p>การจัดทำแผนและผังแม่บทโครงการที่อยู่อาศัยในเมืองใหม่อุตสาหกรรม อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา</p>	<p>การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการเมืองใหม่อุตสาหกรรม พื้นที่อำเภอสูงเนิน จ.นครราชสีมา</p>
2. วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของเมือง 2. จัดทำแผนและผังแม่บทบนที่ดิน อ.สูงเนิน 3. นำผลการศึกษาของโครงการ พ.ศ. 2549 มาประกอบการวิเคราะห์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการพัฒนาเมืองใหม่ของ จ.นครราชสีมา 2. เพื่อพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต 3. จัดระเบียบเมืองด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน
3. พื้นที่ศึกษา	<p>โครงการที่อยู่อาศัยในเมืองใหม่อุตสาหกรรม อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา</p>	<p>โครงการที่อยู่อาศัยในเมืองใหม่อุตสาหกรรม อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา</p>
1.1 ที่ตั้งโครงการ	<p>ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อ.สูงเนิน อ.ขามทะเลสอ อ.นครราชสีมา</p>	<p>ริมถนนมิตรภาพ หลักกิโลเมตรที่ 229 ต.นากลาง อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา ห่างจากศูนย์กลางเมือง 20 กิโลเมตร</p>
1.2 ขนาดที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน	<p>713 ไร่</p>	<p>713 ไร่</p> <p>พื้นที่ อ.สูงเนิน มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน</p>

ประเด็น (เมือง)	123	127
		<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่เกษตรกรรม (90.16%) - ป่าไม้ (6.55%) - ชุมชนหรือสิ่งก่อสร้าง (2.24%) - พื้นที่น้ำ (1.03%)
<p>3.3 ขอบเขตพื้นที่</p> <p>3.3.1 ภูมิประเทศ</p> <p>3.3.2 ธรณีวิทยา</p> <p>3.3.3 ทรัพยากรน้ำ</p>	<p>พื้นที่ศึกษาด้านทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นเทือกเขาและที่ราบสูง คือ ทิวเขาตงพญาเย็นและพนมดงรัก</p> <ul style="list-style-type: none"> - สูงจากระดับน้ำทะเล 250 เมตร - เป็นที่ราบลุ่มลักษณะเป็นพื้นที่รับน้ำ - พื้นที่โดยรอบถึงบริเวณถนนมิตรภาพและพื้นที่ของเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมนวนคร ท่วมขัง 2-3 วัน ระดับน้ำสูงสุด 30 เซนติเมตร 	<p>ตั้งอยู่บนที่ราบสูง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 212 เมตร - เป็นที่ราบลอนคลื่น ประกอบด้วยหินทราย หินดินดาน หินทรายแป้ง และหินปูน - ลำน้ำ 2 สาย ได้แก่ลำน้ำลำตะคอง ลำน้ำคลองห้วยยาง มีการขุดสระรับน้ำในพื้นที่ - มีแหล่งน้ำชลประทาน ต้องการน้ำใช้ 206,178 ลูกบาศก์เมตร การประปาจังหวัดผลิตได้ 80,000 ลบ.ม./วัน มีปัญหาปริมาณผลิตไม่เพียงพอ
1.4 กิจกรรมในพื้นที่	<ol style="list-style-type: none"> 1) ที่พักอาศัย ลักษณะบ้านส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียว สูงไม่เกิน 5 ชั้น อาคารพาณิชย์ใช้ด้านล่างเพื่อการค้า มีที่อยู่อาศัยประมาณ 189, 098 หลังคาเรือน อัตราการเพิ่มของที่อยู่อาศัยในพื้นที่ 3.38% ต่อปี ในปี พ.ศ 2570 ความต้องการที่อยู่อาศัยบ้านเดี่ยว 1,395 หน่วย ทาวน์เฮ้าส์ 698 หน่วย พักอาศัยรวม 5,115 หน่วย 2) มีโรงงานอุตสาหกรรม ประมาณร้อยละ 40 ของโรงงานทั้งจังหวัด มีจำนวนแรงงานมากว่าร้อยละ 50 ของแรงงานทั้งจังหวัด โดยพบว่าใน พ.ศ. 2570 จะมีแรงงานต่างถิ่นเข้ามาอาศัยและทำงานในพื้นที่ศึกษาประมาณ 1.5 แสนคน 	<p>ชุมชน</p> <p>มีการตั้งถิ่นฐานเกาะกลุ่มตามสถานีรถไฟ ถ.สายหลัก รอง ที่อยู่อาศัยเป็นบ้านปลูกอย่างเรียบง่าย เป็นบ้านไม้ชั้นเดียวและสองชั้น</p> <p>อุตสาหกรรม</p> <p>อ.สูงเนิน ปี พ.ศ. 2546 มีโรงงานอุตสาหกรรม 178 แห่ง</p> <p>เกษตรกรรม</p> <p>อ.สูงเนิน มีการทำนาสูงสุด 125,858 ไร่ และปลูกมันสำปะหลัง 62,340 ไร่</p> <p>บุคคลตัว</p> <p>อ.สูงเนิน มีการเลี้ยงสัตว์ทั้งสิ้น 5,174 ราย</p> <p>พาณิชย์กรรม</p> <p>อ.สูงเนิน มีสถานีบริการน้ำมัน 6 แห่ง ธนาคาร 4 แห่ง โรงแรม 2 แห่ง สถานบริการ 10 แห่ง</p> <p>การท่องเที่ยว</p> <p>เมืองโบราณ 2 แห่ง คือ เมืองเสมา เมืองโคราฆะประ และน้ำตกกระกู่แก้ว</p>
4. บทบาทของเมืองที่เป็นตัวชี้้นำการพัฒนา	อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา	อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา
5. ขนาดของประชากรและการจ้างงาน	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ศึกษา มีประชากรรวม 533,821 คน เท่ากับร้อยละ 20.89 ของประชากรทั้งจังหวัด จากการคาดประมาณประชากร พ.ศ. 2570 มีประชากร 606,100 คน - เมื่อคาดประมาณแรงงาน พบว่า พ.ศ. 2555 จะมีแรงงาน 93,248 คน และใน ปี พ.ศ.2570 มีจำนวน 231,236 คน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชากร ต.นากลาง มี 8 หมู่บ้าน 6,443 คน ร้อยละ 58 เป็นวัยทำงาน อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรมีแนวโน้มสูงขึ้น พ.ศ. 2546 มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น 10.58% - แรงงานส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและบุคคลตัวค้าขาย และรับจ้างทั่วไป เข้าสู่แรงงาน กทม. - เนื่องจากในบริเวณพื้นที่มีแหล่งงานเพิ่มมากขึ้น มีผลให้ประชากรในพื้นที่เดิมกลับมาทำงาน มีคนนอกพื้นที่บางส่วนที่เข้ามาทำงาน
3.1 ปัจจัยที่ทำให้เกิด		

ประเด็น (เมือง)	123	127
การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่		
4. ระบบโครงสร้างพื้นฐาน 4.1 คมนาคม 4.2 ประปา 4.3 ระบบไฟฟ้า	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถเชื่อมโยงกับ กทม.และปริมณฑล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกได้อย่างรวดเร็ว 6 เส้นทาง ได้แก่ - ทางหลวงหมายเลข 1 พหลโยธิน - ทางหลวงหมายเลข 2 มิตรภาพ - เส้นทางรังสิต นครนายก - ทางหลวงหมายเลข 205 ไปทางตะวันตก - ทางหลวงหมายเลข 24 และ 226 ไปทางตะวันออก <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค จ.นครราชสีมา รับผิดชอบ ผู้ใช้น้ำ 25,707 ราย กำลังการผลิต 830 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ 6,477,188 ลูกบาศก์เมตร จำนวนผู้ใช้น้ำและกำลังการผลิตค่อนข้างน้อย อาจเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาในอนาคต - การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคนครราชสีมา รับผิดชอบ พ.ศ. 2548 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 181,536 ราย จำนวนกระแสไฟฟ้ารวม 1,272,997,325 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง จำหน่ายกระแสไฟในย่านธุรกิจ 89.33 % สถานที่ราชการร้อยละ 4.40 % ที่อยู่อาศัย 4.29% และมีการเตรียมการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ถนนสายหลัก 2 สาย ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถ.มิตรภาพ) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24 - ถ.สายรอง 3 สาย ได้แก่ ถ.โยธาธิการ ถ.เทศบาล ต.กุดจิก, ถ. อบต.นากลาง - โครงการอนาคต 2 โครงการ ได้แก่ โครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง โครงการมอเตอร์เวย์สายบางปะอิน-นครราชสีมา - ทางรถไฟ 2 สาย คือ กทม.-หนองคาย และ กทม.-อุบลราชธานี - ส.ประปาภูมิภาค อ.สีคิ้ว กำลังการผลิต 700 ลบ.ม./ชั่วโมง อนาคตจำเป็นต้องจัดหาแหล่งน้ำมาผลิตเป็นน้ำประปาเพื่อให้พอเพียง - กฟอ. และกฟผ. 3 คูแฉ มีความต้องการใช้ไฟไม่เกิน 6-8 เมกกะวัตต์ (MW) อนาคตตั้งสถานีไฟฟ้าย่อยเพิ่ม
5 ขั้นตอนการพัฒนาเมืองใหม่	การวางผังและออกแบบ 1) กำหนดแนวคิดการวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน แนวคิดด้านสถาปัตยกรรม แนวคิดด้านสภาพแวดล้อม แนวคิดด้านระบบขนส่ง ระบบโครงสร้างพื้นฐาน 2) กำหนดองค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย ตามอัตราส่วนของการเคหะแห่งชาติ ที่พักอาศัย 60-70% เส้นทางสัญจรและที่โล่งสาธารณะ 15-20% พาณิชยกรรม 8-10% องค์ประกอบอื่นๆ 10-15% 3) กำหนดแผนการดำเนินงาน กำหนดระยะการพัฒนาไว้ 4 ระยะ 20 ปี	การพัฒนาเมืองใหม่อุตสาหกรรมสูงเนิน 1) จัดตั้งองค์กรบริการจัดการโครงการ แต่ตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงาน 3 คณะ ได้แก่ ด้านการเงิน การบริหารเมืองปกครองเมืองใหม่ ด้านการประสานงานระบบสาธารณูปโภค และมีสำนักงานเลขานุการ ขึ้นทำหน้าที่ประสานงาน 2) การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยกำหนดโซนนิ่ง 3) เตรียมแผนสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน จัดเตรียมงบประมาณ และจัดหาให้มีถนน ไฟฟ้า ประปา 4) เตรียมแผนสาธารณูปการ จัดเตรียมงบประมาณ และบุคลากรรองรับ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล 5) เตรียมแผนการให้บริการ จัดเตรียมงบประมาณและบุคลากรรองรับการดูแลชุมชน

ประเด็น (เมือง)	123	127
<p>6 ความเป็นไปได้ในการพัฒนา</p>	<p>- ผังการใช้ที่ดิน รองรับประชากรประมาณ 18,640 คน หนาแน่น 40 คน/ไร่ ประกอบด้วย มีพื้นที่ในการรองรับที่อยู่อาศัยทั้งหมด 290,235 ไร่ 63% ของพื้นที่รองรับการพัฒนา (466 ไร่) และเป็นพื้นที่พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอีก 27 %</p> <p>องค์ประกอบของโครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บ้านพักอาศัย 2,097 หน่วย - (107,734 ตารางวา) - อาคารพักอาศัยรวม 32 อาคาร - (25,600 ตารางวา) - พื้นที่พาณิชย์กรรม 15-18 ไร่ - สวนสาธารณะ 7 -9 แห่ง - ห้องสมุด 1 แห่ง - สถาบันการศึกษา 1 แห่ง - บริการด้านการแพทย์ 1 แห่ง - หน่วยบรรเทาสาธารณภัย 2 แห่ง - สถานีขนส่ง 1 แห่ง - หน่วยบริการอื่นๆ 	<p>เมืองใหม่อุตสาหกรรมสูงเนิน ใน 20 ปีข้างหน้า มีเป้าหมายประชากรที่ 100,000 คน ขนาดของเมืองครอบคลุมพื้นที่ 85 ตารางกิโลเมตร</p> <p>การจัดรูปที่ดิน การเคหะควรซื้อที่ดินเพิ่มอีก 40% และเป็นของเอกชนอีก 60%</p> <p>แผนการพัฒนาพื้นที่เมืองใหม่ 3 ระยะ คือ สั้น (2551) กลาง (2556) ยาว (2566) รวม 20 ปี</p> <p>องค์ประกอบของเมืองใหม่</p> <p>1.แหล่งงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขตอุตสาหกรรม ได้แก่ เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมนวนคร ส่วนที่ระหว่างทางรถไฟและ ถ.มิตรภาพ กำหนดให้เป็นเขตอุตสาหกรรมพิเศษ หรือ คลังสินค้า - สถาบันราชการ กำหนดให้อยูริม ถ.มิตรภาพทั้งสองด้าน - ย่านพาณิชย์กรรม ติดกับ ถ.มิตรภาพ เป็นบริเวณกว้าง <p>2.ชุมชนพักอาศัย</p> <p>ชุมชนพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ด้านใต้ของเมืองใหม่ มีชุมชนเดิม (สูงเนิน และกุดจิก) เป็นศูนย์กลาง เป็นชุมชนบ้านเดี่ยวและบ้านแฝด ส่วนที่ดินของการเคหะและพื้นที่อยู่ใกล้ ถ.ใหญ่และแหล่งงาน สร้างเป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง (มีโครงการบ้านเอื้ออาทรอยู่แล้ว 2,000 หน่วย)</p> <p>3.องค์ประกอบอื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานศึกษา อยู่บริเวณตรงหรือริม ถ.มิตรภาพ สวนสาธารณะใช้พื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ได้น้อย กั้นเขตระหว่างอุตสาหกรรมและที่พัก - สาธารณูปโภค ต้องเตรียมที่สำหรับสถานีย่อยไฟฟ้า และชุมสายโทรศัพท์ - ศูนย์ชุมชนและลานกิจกรรม อาจอยู่บริเวณส่วนราชการ
<p>6.1 ปัญหาพื้นที่</p>	<p>จำนวนผู้ใช้น้ำและกำลังผลิตค่อนข้างน้อย อาจเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาได้ในอนาคต</p>	<p>ที่ตั้งโครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่เป็นแอ่งรับน้ำจากเทือกเขาทางตอนใต้ จะมีปัญหาน้ำท่วมขังในฤดูฝน <p>การใช้ที่ดิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้พื้นที่เกษตรมาพัฒนาทำให้สูญเสียพื้นที่เกษตร จึงควรเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ด้านเกษตร - การพัฒนาแบบต่างคนต่างทำจะไม่ได้เมืองใหม่ที่มีคุณภาพ <p>การคมนาคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถนนมิตรภาพและทางหลวงสาย 24 หากไม่เพิ่มจุดให้น้ำไหลลงสู่ที่ต่ำ จะกลายเป็นเขื่อนกั้นน้ำ - การตัดถนนสายย่อยยังไม่เป็นระบบ มีการตัดถนนเล็กๆ กระจุกกระจาย <p>สาธารณูปโภค</p>

ประเด็น (เมือง)	123	127
		- ระยะเวลาอาจมีปัญหาเรื่องแหล่งน้ำและการให้บริการน้ำประปา
6.2 ข้อเสนอแนะ	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีระบบป้องกันน้ำท่วม เนื่องจากภูมิประเทศเป็นพื้นที่รับน้ำ - ควรคำนึงถึงการผลิตประปา เนื่องจากกำลังการผลิตน้อย - ต้องเตรียมโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับประชากรและแรงงานต่างถิ่น - ต้องมีการปรับปรุง ขยายเส้นทางสำหรับระยะกลางและระยะยาว - ด้านสังคม ต้องคงไว้ซึ่งการจัดวางพื้นที่สำหรับกิจกรรมประเพณีของชาวบ้าน - ด้านการบริหารจัดการ ต้องตั้งองค์กรขึ้นมาบริหารโดยเฉพาะ ให้ผู้ว่าราชการเป็นประธาน ตั้งอนุกรรมการเฉพาะด้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - สิ่งแวดล้อม ต้องมีการปรับปรุง ขยายเส้นทางสำหรับระยะกลางและระยะยาว และมีมาตรการป้องกัน โดยเฉพาะการขาดแคลนน้ำใช้ น้ำหลากในพื้นที่เมือง และท่วมขังในพื้นที่ต่ำมา - ด้านสังคม ต้องคงไว้ซึ่งการจัดวางพื้นที่สำหรับกิจกรรมประเพณีของชาวบ้าน - ด้านการบริหารจัดการ ต้องตั้งองค์กรขึ้นมาบริหาร โดยเฉพาะ ให้ผู้ว่าราชการเป็นประธาน ตั้งอนุกรรมการเฉพาะด้าน

ประเด็น (เมือง)	112
เรื่อง	โครงการสำรวจความต้องการที่อยู่อาศัยเฉพาะพื้นที่: การสำรวจความเป็นไปได้ด้านความต้องการ การตลาด และการเงิน ในการพัฒนาพื้นที่บริเวณเคหะชุมชนร่มเกล้า
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถประเมินศักยภาพของทำเลที่ตั้งของพื้นที่ - เพื่อให้มีแผนแม่บทแนวทางในการดำเนินการโครงการ - เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการออกแบบ การพัฒนาที่ดินของโครงการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชากร
1. พื้นที่ศึกษา	เคหะชุมชนร่มเกล้า
1.1 ที่ตั้งโครงการ	กทม. 9 เขต และ 2 ตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ
1.2 ขนาดที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน	<p>650 ไร่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ที่อยู่อาศัย 97.82 ตร.กม. - พาณิชยกรรม 12.32 ตร.กม. - อุตสาหกรรม 9.06 ตร.กม. - เกษตรกรรมและพื้นที่ว่าง 259.173 ตร.กม.
1.3 ขอบเขตพื้นที่	-
1.4 กิจกรรมในพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> - วิถีชีวิตแบบชุมชนเมืองอยู่บริเวณถนนสายหลัก ส่วนใหญ่เป็นตึกแถวและอาคารพาณิชย์ - วิถีชีวิตริมน้ำ การตั้งถิ่นฐานบริเวณริมคลองบริเวณลาดกระบัง - วิถีชีวิตแบบเกษตรกรรม โดยเฉพาะเขตลาดกระบังและมีนบุรี
2. บทบาทของเมืองที่เป็นตัวชี้้นำการพัฒนา	เขตลาดกระบัง เขตประเวศ เขตมีนบุรี
3. ขนาดของประชากรและการจ้างงาน	ประชากร 1,031,055 คน จำนวนแรงงาน 78,251 คน
4. ระบบโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม	<ul style="list-style-type: none"> - ถนน ทางหลวงแผ่นดิน 2 สาย และถนนสำคัญอีก 11 สาย - รถไฟ บริการรถไฟฟ้าชานเมือง รถไฟสายตะวันออก และมีโครงการก่อสร้างทางรถไฟรางคู่ โครงการระบบขนส่งทางรถไฟเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

	- โครงการรถไฟฟ้า
ประปา	การประปานครหลวงสาขามีนบุรีดูแล กำลังการผลิตน้ำประปาเฉลี่ยวันละ 5.57 ล้าน ลบ.ม.
ไฟฟ้า	บริการทั่วถึง
5. ขั้นตอนการพัฒนาเมืองใหม่	วิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ทำเลที่ตั้งด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านทำเลที่ตั้ง ด้านสภาพแวดล้อม ด้านคมนาคม ด้านการขยายตัวของพื้นที่ และขนาดของโครงการ
6. ความเป็นไปได้ในการพัฒนา	แนวความคิดในการวางผังแม่บท 1. สร้างถนนทางเข้าออกหลักของโครงการเชื่อมต่อกับถนนกรุงเทพกรีฑา-ร่มเกล้า กับถนนสายหลักของชุมชน ร่มเกล้าเพื่อเพิ่มศักยภาพการค้าและการอยู่อาศัยให้กับโครงการ 2. จัดให้มีพื้นที่สีเขียวสองฝั่งถนนสายหลัก และสวนสาธารณะริมนคลอง จัดให้มีสระรับน้ำ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัย 3. กำหนดให้พื้นที่ถนนสายหลักจัดสร้างเป็นศูนย์การค้าระดับชุมชน หรือธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม 4. ที่ดินริมถนนกรุงเทพกรีฑา-ร่มเกล้า จัดให้เป็นการใช้ที่ดินแบบการค้าพักอาศัย ธุรกิจบริการ หรือ อุตสาหกรรมขนาดย่อม 5. จัดแบ่งการลงทุนเป็น 3 ระยะ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น คล่องตัวในการลงทุน

ประเด็น(ชนบท)	114	111
เรื่อง	โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท (พื้นที่ภาคกลาง) จังหวัดฉะเชิงเทรา	โครงการศึกษาและจัดทำโครงการนำร่องการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนในชนบท
วัตถุประสงค์	1. คัดเลือกหมู่บ้านตัวอย่าง 2. ศึกษาและสำรวจองค์ประกอบด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม 3. จัดทำแผนพัฒนาเคหะชนบท 4. ทำการพัฒนาโครงการตัวอย่าง อย่างน้อย 1 กิจกรรม 5. ทำการประเมินโครงการเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข	1. เพื่อศึกษาและทดลองแนวทางแก้ไขที่อยู่อาศัยสำหรับประชาชนในชนบท 2. เพื่อหารูปแบบดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัย 3. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานการพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท
พื้นที่ศึกษา	หมู่บ้านน้อย ต.เกาะขนุน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา	พื้นที่หมู่ 1, 2,8 ชุมชนโคกไร่ อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา
กายภาพ		
พื้นที่	8.35 ตารางกิโลเมตร	2,000 ไร่
ระยะทางจากหมู่บ้านถึงตัวจังหวัด	50 กิโลเมตร	-
ภูมิประเทศ	ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำเกษตร และประมง	พื้นที่ส่วนกลางเป็นที่ราบลุ่มชายน้ำ และมีพื้นที่เนินเขาบริเวณตอนใต้ ด้านทิศเหนือติดทะเลสาบสงขลา
ภูมิอากาศ	ร้อนชื้น มี 3 ฤดูกาล	-
ถนน	ถนนลาดยางและถนนคอนกรีต คอนกรีตอัดแรง	ไม่เสมอภาค หมู่ที่ 1 เส้นทางทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก หมู่ที่ 8 เป็นถนนลูกรัง ไม่มีทางระบายน้ำ
ไฟฟ้า	ครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน แต่ไฟฟ้าสาธารณะไม่ทั่วถึง	ไม่เสมอภาค หมู่ที่ 1 มีไฟฟ้าเข้าถึงพื้นที่ หมู่ที่ 8 ขาดการบริการไฟฟ้าส่องสว่าง
ประปา	มีน้ำประปาใช้ และใช้น้ำจากน้ำฝน บ่อขุดเอง มีโอ่งเก็บน้ำฝน	ไม่เสมอภาค หมู่ที่ 1 มีประปาเข้าถึงพื้นที่ หมู่ที่ 8 มีเฉพาะถนนสายหลัก ประชาชนต้องซื้อน้ำกินประจำวัน
ระบบกำจัดขยะ	อบต.จัดถังขยะให้ครอบครัวละ 1 ถัง เก็บสัปดาห์และครั้ง	-
สภาพที่อยู่อาศัย	บ้านอยู่ในสภาพดี 29%	ระดับดีได้มาตรฐาน 0%

ประเด็น(ชนบท)	114	111
	บ้านอยู่ในสภาพปานกลาง 29% บ้านอยู่ในสภาพทรุดโทรม 42%	ระดับปานกลาง 30% ระดับเดือนร้อนสูง 70%
เศรษฐกิจ		
อาชีพ	ร้อยละ 80 มีอาชีพทำนา หากปรับปรุงชลประทานจะ ทำนาได้ปีละ 3 ครั้ง และรับจ้างทั่วไป เช่น ดึงยาง ประกอบอะไหล่เครื่องไฟฟ้า	รับจ้างทั่วไป ทำแปปลา
รายได้เฉลี่ยของ ประชากรในหมู่บ้าน	ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	ต่ำกว่า 4,000 บาทต่อเดือน และรายได้ไม่แน่นอน
สังคม		
จำนวนครัวเรือน	90 ครัวเรือน	755 ครัวเรือน
จำนวนประชากร	ประมาณ 714 คน	-
ลักษณะของผู้ อาศัย	ส่วนใหญ่เป็นวัยชราและเด็ก วัยรุ่นไปทำงาน กทม. โดยส่งเงินกลับมาให้ทางบ้านเป็นครั้งคราว	มีทั้งเด็ก วัยแรงงาน วัยชรา ขนาดครอบครัว 2-8 คน
การบริหารภายใน หมู่บ้าน	มีคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อดำเนิน กิจกรรมต่างๆ มี อบต. คอยดูแลความเรียบร้อย ประชุมเดือนละ1ครั้ง	-
สภาพปัญหา		
ปัญหาในพื้นที่	แล้งจัด ยาเสพติด	<ul style="list-style-type: none"> - การให้บริการขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน ยังขาดความ ทั่วถึงเสมอภาค หมู่ที่ 8 ไม่มีระบบระบายน้ำ และ บำบัดน้ำเสีย - รัฐไม่เข้ามาพัฒนาพื้นที่เลย - ความไม่แน่นอนของข่าวสาร เช่น รัฐจะเวนคืนที่ดิน - สภาพพื้นที่ถูกน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน - พื้นที่หลายจุดปล่อยเป็นที่รกร้าง น้ำท่วมขังไม่ใช่ ประโยชน์ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง เป็นที่รองรับขยะ รวมถึงพื้นที่ประกาศขายสิทธิ์ อันเป็นการสร้างความ ไม่ยั่งยืนให้แก่ชุมชนโดยรอบ
ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่ อาศัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพที่อยู่อาศัยทรุดโทรมบางส่วน เนื่องจาก ก่อสร้างเป็นเวลานาน ใช้วัสดุต่อเติมไม่เหมาะสม บางหลังยังมีวัสดุพื้นฐาน เช่น ไม้พื้น ผนัง ประตู หน้าต่าง ที่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้ดี 2. ที่อยู่อาศัยขนาดใหญ่ เคยมีครอบครัวใหญ่ แต่ ปัจจุบันสมาชิกแยกออกไปทำให้ไม่มีการ บำรุงรักษา เกิดการทรุดโทรม 3. การปรับปรุงควรเน้นวัสดุที่จำเป็น เช่น เสา หลังคา ปูนซีเมนต์ นอกจากนั้นให้เจ้าของบ้าน ดำเนินการเองทั้งการนำวัสดุเก่ามาใช้ และจัดหา ใหม่เองเพิ่มเติม 	วัสดุก่อสร้างบ้านเรือนแสดงถึงสภาพด้วยโอกาส ต้อง ได้รับความช่วยเหลือเร่งด่วน บ้านเรือนสภาพไม่ถูก สุขลักษณะ หลายบ้านไม่มีห้องน้ำ บ้านไม่สามารถ ต้านแรงลมในกรณีมีพายุใหญ่ เป็นเพิงพักชั่วคราว ไม่ แข็งแรง สภาพชุมชนเสื่อมโทรม
แผนพัฒนาเคหะ ชนบท	<ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบประกอบไปด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1) การซ่อมแซมที่อยู่อาศัยเดิม 2) การก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่โดยใช้วัสดุเดิม บางส่วน 3) การก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ที่วัสดุใหม่ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาด ความจำเป็น ฐานะและ ความสามารถของประชาชน 	<p>รูปแบบการพัฒนาชุมชนชนบท</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบการพัฒนาด้านกายภาพ ได้เสนอ <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบบ้านไม้ชั้นเดียว พื้นที่ใช้สอยพอประมาณกับ การพักอาศัย มีห้องน้ำและพื้นที่ใช้สอยเอนกประสงค์ รูปทรง และวัสดุเรียบง่ายแต่มั่นคง - ให้มีเส้นทางสัญจรร่วมกันหน้าที่พักอาศัยที่ได้ มาตรฐาน วัสดุแข็งแรง

ประเด็น(ชนบท)	114	111
	<p>2. สำหรับวัสดุ ก่อสร้างไม่เกิน 40,000 บาท/หลังคาเรือน ทั้งนี้ไม่รวมค่าแรงในการก่อสร้างซึ่งประชาชนเป็นผู้ออกเอง</p> <p>3. สัดส่วนในการอุดหนุนโครงการ ภาครัฐ ร้อยละ 75/ครัวเรือน (30,000 บาท) อบต.ออกค่าใช้จ่ายสมทบ ร้อยละ 25 (10,000 บาท) ส่วนค่าแรงเป็นหน้าที่ของผู้อยู่อาศัย</p> <p>4. การบริหารงาน</p> <p>4.1 การเคหะเป็นผู้กำหนดมาตรฐาน รายละเอียดโครงการและการประเมินผล</p> <p>4.2 อบต. เป็นผู้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ประมาณการค่าใช้จ่าย จัดหาวัสดุ ตลอดจนการบริหารโครงการ</p> <p>4.3 คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชน จัดหาแรงงาน</p>	<p>2. การปรับปรุงด้านสังคม เสนอ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างสวนครัวเพื่อเศรษฐกิจครัวเรือน - ส่งเสริมการเลี้ยงไข่ไก่ เพื่อสำรองอาหารให้แก่ครอบครัว - การเลี้ยงนกหัวจุก เนื่องจากเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน เพื่อการพักผ่อนและพบปะ - การสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชีวภาพ เพื่อดูแลสิ่งแวดล้อม และใช้เป็นปุ๋ยของพืชสวนครัว - การจัดระบบแยกขยะและจัดเก็บขยะ เพื่อดูแลสิ่งแวดล้อม และสร้างวินัยในการดูแลความสะอาด
<p>โครงการพัฒนาตัวอย่าง</p>	<p>รูปแบบที่ 1 โครงการปรับปรุงที่อยู่อาศัยเดิม พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ต้องการให้ซ่อมแซมหลังคา กับห้องน้ำ ค่าใช้จ่าย ไม่เกิน 25,000 บาท โดยจะใช้แรงงานของคนในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ หรือจ้างแรงงานในชุมชน เสียค่าแรงประมาณ 8,000 บาท ใช้ระยะเวลาประมาณ 10 วัน เมื่อสร้างเสร็จชาวบ้านมีความภูมิใจและพึงพอใจมาก</p> <p>รูปแบบที่ 2 โครงการก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ใช้วัสดุเดิมบางส่วน พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ต้องการให้ช่วยเหลือเรื่องเงินบางส่วน และวัสดุก่อสร้าง เช่น ปูนซีเมนต์ สังกะสี โดยจ้างแรงงานในชุมชน เสียค่าแรงประมาณ 8,000 บาท ใช้ระยะเวลาประมาณ 20 วัน เมื่อสร้างเสร็จชาวบ้านมีความสุขมาก ค่าใช้จ่ายโครงการสนับสนุน 35,000 บาท ส่วนที่เหลือชาวบ้านออกเองแล้วแต่กำลังอยู่ในช่วง 5,000-80,000 บาท</p> <p>รูปแบบที่ 3 การก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ โดยใช้วัสดุใหม่ พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ต้องการให้ช่วยเหลือเรื่องวัสดุก่อสร้าง เช่น ปูนซีเมนต์ เสาคอนกรีต โดยจ้างแรงงานในชุมชน เสียค่าแรงประมาณ 8,000-20,000 บาท ใช้ระยะเวลาประมาณ 20-30 วัน เมื่อสร้างเสร็จชาวบ้านมีความพอใจมาก ค่าใช้จ่ายโครงการสนับสนุน 35,000 บาท ส่วนที่เหลือชาวบ้านออกเองแล้วแต่กำลังอยู่ในช่วง 12,000-50,000 บาท</p> <p>การก่อสร้างศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ใช้วัสดุในระบบอุตสาหกรรม และได้รับความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย ได้แก่ โครงการสนับสนุนเรื่องวัสดุทั้งหมด ประมาณ 300,000 บาท อบต. สนับสนุนการก่อสร้างฐานรากและเสา 100,000 บาท ทางชุมชนเป็นผู้ก่อสร้าง โดยเป็นค่าแรง 50,000 บาท รวม</p>	<p>จากการลงมติของประชาชน ได้มีการซ่อม 2 อย่าง คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทางเท้าเดินเพื่อชุมชน ที่หมู่ 8 บ้านแหลมขวัญ เป็นทางเท้าคอนกรีต โดยระดมแรงงานก่อสร้างในชุมชน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ออกแบบและจัดซื้อวัสดุก่อสร้าง 2. สร้างปรับปรุงศาลาเอนกประสงค์ ที่ยังก่อสร้างไม่เสร็จเนื่องจากขาดงบประมาณ ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบ โดยมีห้องน้ำ พื้นที่ประกอบกิจกรรม ผู้วิจัยออกแบบปรับปรุง จัดหาวัสดุ ประชาชนร่วมแรงร่วมมือ เนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ โครงการจึงตัดสินใจจ้างช่างก่อสร้างในพื้นที่เพื่อดำเนินงานต่อ

ประเด็น(ชนบท)	114	111
	450,000 บาท ระยะเวลาก่อสร้างประมาณ 60 วัน	
ข้อเสนอแนะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการเคหะชนบทเป็นโครงการที่ทั้งภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และประชาชนต้องมีส่วนร่วมทั้งในแง่งบประมาณ การดำเนินการ วัสดุก่อสร้าง และแรงงาน 2. ความช่วยเหลือภาครัฐต้องไม่ก่อให้เกิดหนี้สินระยะยาว 3. ทุนภาคประชาชนมีเพียงแรงงานและวัสดุจากอาคารเดิม รัฐต้องให้การอุดหนุนด้านวัสดุก่อสร้าง สร้างปลักแก่ประชาชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐต้องสร้างหลักประกันในการถือครองที่ดิน ประชาชนไม่ต้องกังวลเรื่องการเวนคืน หรือไล่ออก 2. ควรเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการสร้างชุมชนเอื้ออาทร ที่มีความเป็นเอกภาพ เน้นความอบอุ่นและผาสุกของครอบครัว 3. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินตามหลักการชีวิวิถี เช่น การปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชปลอดสารพิษ ใช้วิถีชีวิตอย่างพอเพียง 4. สนับสนุนความต้องการที่แท้จริงของชุมชน คือ 1 บ้าน 1 ห้องน้ำ 5. สนับสนุนให้เกิดการจัดสรรพื้นที่ทำกินอย่างยั่งยืน โดยแบ่งพื้นที่ 1 ใน 10 ของทั้งแปลงเป็นที่อยู่อาศัยที่เหลือใช้ประกอบการเกษตร หรืออาชีพตามความถนัด เช่น ตากอาหารทะเล 6. รัฐต้องเข้ามาดูแลระบบโครงสร้างพื้นฐาน นับตั้งแต่เส้นทางคมนาคม ระบบระบายน้ำ ไฟฟ้า ประปา

ประเด็น (ชนบท)	112	104
เรื่อง	โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท (พื้นที่ภาคกลาง)	โครงการการศึกษาและจัดทำโครงการนำร่องการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและชุมชนในชนบทภาคใต้
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาและทดลองแนวทางแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยสำหรับประชากรในชนบท 2. เพื่อหาแนวทางรูปแบบในการดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัย 3. เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานการพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาปัญหา และนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาซึ่งใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในเรื่องการฟื้นฟูชุมชนริมน้ำ 2. นำเสนอโครงการต้นแบบและจัดทำแผนแม่บทในการพัฒนาชุมชน 3. เพื่อขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียง 4. เพื่อสนับสนุนการตั้งกลุ่มใหม่ในกระบวนการฟื้นฟูชุมชน 5. พัฒนารูปแบบชุมชนใหม่ที่สอดคล้องวิถีชีวิตชนบท รูปแบบสถาปัตยกรรมถิ่นเดิม
พื้นที่ศึกษา	ต.แม่ลา อ.บางระจัน จ.สิงห์บุรี	ตำบลคลองแดน อ.ระโนด จ.สงขลา
กายภาพ		
พื้นที่	52 ตารางกิโลเมตร	29.28 ตารางกิโลเมตร ประมาณ 18,200 ไร่
ระยะทางจากหมู่บ้านถึงตัวจังหวัด	10 กิโลเมตร	89 กิโลเมตร
ภูมิประเทศ	พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตร มีลำน้ำแม่ลาไหลผ่าน ชุมชนอยู่กระจัดกระจายตามพื้นที่การเกษตร โดยอยู่กันเป็นกลุ่มเล็กๆ	เป็นที่ราบทุ่งนา ที่ราบลุ่มไปจดทะเลอ่าวไทย ดินส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นดินเหนียว มีแม่น้ำ ลำคลองเป็นสายหลักในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพ
ถนน	คอนกรีต	- ทางบก มีทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 408 และมีถนนสายหลักอีก 4 สาย - ทางน้ำ คลอง 5 คลอง

ประเด็น (ชนบท)	112	104
ไฟฟ้า	สาธารณะส่วนภูมิภาค ค่อนข้างสมบูรณ์	-
ประปา	ประปาหมู่บ้าน ค่อนข้างสมบูรณ์	ขาดประปาดำบลในเขตพื้นที่ อบต.รามแก้ว
การกำจัดขยะ	การกำจัดขยะ เทศบาลตำบลเป็นผู้จัดเก็บ	การกำจัดขยะใช้วิธีการเผากลับ บ้านบางหลังแอบทิ้งขยะในพื้นที่สาธารณะ
สภาพที่อยู่อาศัย	- คุณภาพค่อนข้างดี มีทั่วไป - คุณภาพปานกลาง มีจำนวนมากที่สุด - สภาพทรุดโทรม มีจำนวนไม่มาก สามารถพบเห็นได้โดยทั่วไป	
ลักษณะบ้าน	เป็นบ้านที่ยกระดับ 2 ชั้น โครงสร้างชั้นล่างเป็นตอม่อ คอนกรีต ส่วนชั้น 2 เป็นเสาไม้ โครงหลังคาเป็นไม้ ผนังเป็นสังกะสี/ไม้ เนื่องจากเคยประสบน้ำท่วมมาก่อน ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้ใช้วิธีแก้ไขโดยยกบ้านให้พ้นจากระดับน้ำท่วม	เป็นบ้านไม้ ชั้นเดียว สภาพเก่า ปลูกกิน ขนนานอยู่ริมคลอง
เศรษฐกิจ		
อาชีพ	อาชีพหลัก ทำนา ทำไร่และรับจ้าง อาชีพเสริม ค้าขายและเลี้ยงสัตว์	เกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ 30.27% ประมง 30.27% ค้าขาย 17.32% อื่นๆ 19.58%
รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน	5,300 ต่อเดือน	-
สังคม		
จำนวนครัวเรือน	871 ครัวเรือน	1,194 ครัวเรือน
จำนวนประชากร	3,067 คน	3,743 คน
ลักษณะของผู้ที่อยู่อาศัย	-	ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ
การบริหารภายในหมู่บ้าน	อบต. แม่ลาดูแล 3 ตำบล คือ ต.แม่ลา 6 หมู่บ้าน ต.สิงห์ 9 หมู่บ้าน ต.โพชนไก่ 11 หมู่บ้าน	อบต. คลองแดน อ.ระโนด จ.สงขลา ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน
สภาพปัญหา		
ปัญหาในพื้นที่	- ปี พ.ศ. 2549 ประสบปัญหาน้ำท่วม ชาวบ้านต้องอพยพไปอยู่ตามถนน	- ขาดประปาดำบลในเขตพื้นที่ อบต.รามแก้ว ต้องใช้วิธีเก็บกักน้ำฝนไว้ใช้ และอาศัยการดึงน้ำประปาจาก ต.คลองแดน - ความทรุดโทรมและฝุ่นของทางเดินริมน้ำ - ความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย เนื่องจากอาคารริมน้ำในชุมชนเป็นบ้านไม้เก่า อายุ 50 ปี
ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	1. ปัญหาน้ำท่วมในปี พ.ศ. 2549 ทำให้ที่อยู่อาศัยทรุดโทรมอย่างรวดเร็ว 2. วัสดุธรรมชาติที่ใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย เช่น ไม้ ค่อนข้างหายาก และมีราคาแพง 3. ชาวบ้านมีรายได้น้อยไม่สามารถออมเงินจนเพียงพอในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย 4. ยังไม่มีหน่วยงานใดให้ความช่วยเหลือในเรื่อง	สภาพเก่าทรุดโทรม

ประเด็น (ชนบท)	112	104
<p>รูปแบบพัฒนา เคหะชนบท</p>	<p>การปรับปรุงซ่อมแซมบ้าน</p> <p>มี 2 รูปแบบ คือ</p> <p>1. โครงการกู้ยืมวัสดุเพื่อซ่อมแซมบ้าน เป็นโครงการให้กู้ยืมวัสดุไปซ่อมแซมที่อยู่อาศัย บางส่วน สำหรับบ้านที่มีคุณภาพปานกลาง ที่ยังใช้ งานได้ดี เช่น การซ่อมต่อม่อ ผนัง ประตู หน้าต่าง หลังคา และห้องน้ำ ให้มีสภาพใช้งานได้ โดยไม่ จำเป็นต้องรื้อบ้านเพื่อสร้างใหม่</p> <p>2. โครงการกู้ยืมวัสดุเพื่อก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ เป็นโครงการให้กู้ยืมวัสดุที่จำเป็นไปก่อสร้างที่อยู่ อาศัยใหม่ ที่มีขนาดพอเหมาะสำหรับสมาชิกในครอบครัว ใช้วัสดุอย่างประหยัด ใช้แรงงานในครอบครัวเป็นผู้ ก่อสร้าง เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย</p> <p>มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมประชาคมเพื่อชี้แจงเงื่อนไขของกองทุน 2. คณะทำงานสำรวจบ้าน เก็บข้อมูลที่อยู่อาศัย และเจ้าของบ้าน 3. คณะทำงาน และเจ้าของบ้าน ร่วมกันออกแบบ บ้าน (ปรับปรุง หรือสร้างใหม่) 4. เจ้าของบ้านตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม โครงการ โดยคำนึงถึงงบประมาณ ความสามารถในการผ่อน 5. จัดทำสัญญาเงินกู้ 6. คณะทำงานและเจ้าของบ้านร่วมกันประมาณ การใช้วัสดุและงบประมาณ 7. คณะทำงาน อบต. ตรวจสอบ งบประมาณไม่เกิน ตามเงื่อนไข 8. เริ่มก่อสร้าง 9. คณะทำงาน กรรมการ ตรวจสอบระหว่าง ก่อสร้างและหลังก่อสร้าง 	<p>การปรับปรุงและฟื้นฟูที่อยู่อาศัยและชุมชนในพื้นที่ คลองแดนเพื่อความยั่งยืน</p> <p>1. การพัฒนากายภาพ คือการพัฒนาที่อยู่อาศัย และชุมชนในคลองแดนใน ทุกๆ ส่วนที่เป็นปัญหา จากปัญหาที่สำคัญที่สุดและ เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย เช่น สะพานทางเดิน ระบบไฟฟ้า การตกแต่งภูมิทัศน์ด้วยต้นไม้ การปรับ แต่เฟอร์นิเจอร์ภายในบ้าน</p> <p>2. การพัฒนาด้านสังคม กิจกรรมต่างๆ เพื่อสื่อความหมายของศาสนา และ วัฒนธรรมการรำโนรา</p> <p>3. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การมุ่งแก้ปัญหาในเรื่องการสร้างอาชีพเสริมในชุมชน การตั้งกลุ่มอาชีพเสริมและการดำเนินการสอนชาวบ้าน ในเรื่องของการตลาดของกลุ่มอาชีพต่างๆ</p>
<p>โครงการพัฒนา ตัวอย่าง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 5. การจัดตั้งกองทุนพัฒนาที่อยู่อาศัย คณะทำงาน และอบต.แม่ลา รับภาระฝ่ายละ 400,000 บาท ให้ประชาชนกู้ยืมไปก่อสร้างบ้านหรือซ่อมแซม โดยไม่มีดอกเบี้ย ต้องชำระเงินคืนกับกองทุน เดือนละ 500-1,000 บาท กองทุนนี้ อบต. แม่ลา จะบริหารงานต่อไป 6. การก่อสร้างบ้านใหม่ โครงการนำร่อง 9 หลังคา เรือน 7. การปรับปรุงบ้านเดิม โครงการนำร่อง 26 หลังคาเรือน โดยบ้านแต่ละหลังมีการปรับปรุง หลายส่วน ได้แก่ เปลี่ยนหลังคา 14 หลัง เปลี่ยนผนัง 19 หลัง เทพื้นชั้นล่าง 12 หลัง ห้องน้ำ 11 หลัง อื่นๆ 3 หลัง 8. ใช้แรงงานในครอบครัวและแรงเสริมจากญาติ 	<p>1. การปรับปรุงทางกายภาพ โดยใช้ใช้ฝีมือช่าง ชาวบ้าน และวัสดุพื้นถิ่นที่สามารถหาได้ง่าย การ ออกแบบจะเน้นรูปทรงพื้นถิ่น เช่น หลังคาทรงปั้นหย่า และ อบต.สนับสนุนงบประมาณบางส่วน เช่น การปรับปรุงสะพานและทางเดินเรียบริมคลอง การ เสริมต้นไม้บริเวณชุมชน การสร้างถนน และสะพาน สร้างเสาไฟรูปโนรา</p> <p>การปรับปรุงและทำความสะอาดคลอง การสร้างโรง โนรา เป็นต้น ทั้งนี้มีการสร้างสำนักงานโครงการวิจัยใน พื้นที่</p> <p>ในส่วนของ การปรับปรุงบ้านจะใช้ทีมนักวิจัย ช่างในพื้นที่ และแรงงานของคนในบ้าน บ้านหลังที่ไม่ ทรวดโถมมากนัก จะใช้การตกแต่ง ย้ายเฟอร์นิเจอร์ใน บ้านเพื่อให้น่าอยู่ขึ้น</p>

ประเด็น (ชนบท)	112	104
	สร้างบ้านใหม่ใช้แรงงาน 4-5 คน การปรับปรุงบ้านใช้แรงงาน 2-3 คน	<p>2. การพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการรวมกลุ่มในด้านต่างๆ ที่คลองแดนมีอยู่ เช่น กลุ่มผลิตกะปิ แป้งแดง คลองแดน กลุ่มโฮมสเตย์</p> <p>3. การพัฒนาสังคม เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับหมู่บ้านวิถีพุทธ คลองแดน เนื่องจากพื้นที่มีต้นทุนทางวัฒนธรรม และมีการสร้างที่สื่อความหมาย เช่น เสาไฟรูปโนรา ของที่ระลึกรูปโนรา</p>
ข้อเสนอแนะ	<p>ข้อเสนอแนะในการจัดทำโครงการต่อไป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องคัดเลือกตำบลที่ผู้บริหารมีความพร้อม และมีความต้องการพัฒนาที่อยู่อาศัย 2. อบต. ต้องให้ความร่วมมือทั้งด้านบุคลากร เงิน และการสนับสนุนข้อมูล 3. การคัดเลือกหมู่บ้าน ให้ อบต. เป็นผู้คัดเลือกเบื้องต้นเพราะเข้าใจปัญหา ส่วนการคัดเลือกเป้าหมายให้เป็นหน้าที่ของ สมาชิกสภา อบต. โดยจัดความสำคัญก่อนหลัง 4. การปรับปรุงบ้าน ต้องคำนึงถึงความจำเป็นก่อนหลัง งบประมาณ และความสามารถในการชำระเงินกู้คืน 5. การคัดเลือกวัสดุ ควรเลือกใช้วัสดุคุณภาพ ราคา ถูก หาได้ง่ายในท้องถิ่น และชาวบ้านคุ้นเคย 6. การจัดทำโครงการควรคำนึงถึงระยะเวลา การประกอบอาชีพ เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างเป็นรายวัน 	

ประเด็น (ชนบท)	119	110
เรื่อง	โครงการศึกษาวิจัยวัสดุก่อสร้างบ้านชนบทกรณีศึกษาเรื่องไม้ไผ่เร็ว (ระยะที่ 3) อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2550	โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูที่อยู่อาศัยที่ส่งเสริมเอกลักษณ์ของเมือง
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้เกษตรกรปรับใช้ไม้ไผ่เร็วมาใช้สร้างที่อยู่อาศัย 2. เพื่อให้เกษตรกรเกิดการถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการปลูกไม้ไผ่เร็ว 3. เพื่อให้เกิดพัฒนาการด้านอาชีพ และรายได้ในการรวมกลุ่มเกษตรกร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อค้นหารูปแบบ แนวทางและวิธีการในการพัฒนาที่อยู่อาศัยของเมือง ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้อยู่อาศัย และเสริมสร้างเอกลักษณ์ 2. เพื่อสร้างจิตสำนึกในประชาชน ให้เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาฟื้นฟูเมือง และที่อยู่อาศัยอย่างยั่งยืน
พื้นที่ศึกษา	เขต อบต. เขาหินซ้อน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา และ อบต.เกาะขนุน"	เขตเมืองเก่าสกลนคร เทศบาลเมืองสกลนคร
กายภาพ		
พื้นที่		122.5 ตร.ม.
ระยะทางจากหมู่บ้านถึงตัวจังหวัด		2 กิโลเมตร
ภูมิประเทศ		เป็นเขตที่ราบบันได้ชั้นกลาง เป็นแอ่งกระทะ มีหนองหารเป็นบึงน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่
ภูมิอากาศ		แบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน

ประเด็น (ชนบท)	119	110
ถนน		มีความคล่องตัวทางคมนาคม มีถนนเชื่อมต่อจังหวัดอื่นทุกภูมิภาค
เศรษฐกิจ		
อาชีพ		ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมมากที่สุด
รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน		7,747 บาท /เดือน
สังคม		
จำนวนครัวเรือน		19,525 หลังคาเรือน
จำนวนประชากร		53,993 คน
สภาพปัญหา		
ปัญหาในพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> - การปลูกยูคาลิปตัส เป็นจำนวนมากจะมีผลเสียต่อสภาพดินและสภาพแวดล้อม - เกษตรกรบางคนไม่เห็นด้วยกับการปลูกไม้โตเร็ว เนื่องจากจะทำให้เสียพื้นที่ทำนา 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความภูมิใจในประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตการอยู่อาศัยในเรือนไม้เก่าแก่ - ขาดนวัตกรรมการก่อสร้าง ปรับปรุงซ่อมแซมบ้านไม้ - มีวิถีชีวิตแบบพึ่งภายนอก ระบบรัฐอุปถัมภ์ - ประชาชนส่วนใหญ่ หาเช้ากินค่ำ
รูปแบบพัฒนาเคหะชนบท	<p>รูปแบบบริหารจัดการด้านการตลาดการแปรรูปไม้โตเร็วในระบบอุตสาหกรรมชุมชนเขาหินซ้อน ดำเนินงาน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การรวมกลุ่มที่เป็นรูปธรรมและมีความเข้มแข็งของเกษตรกรภายใต้ชื่อ “กลุ่มปลูกไม้โตเร็วเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อบต.เขาหินซ้อน และ อบต.เกาะขนุน” 2. จัดเวทีให้เกิดการถ่ายทอดความรู้และสร้างการปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างเกษตรกร และหน่วยงานต่างๆ โดยใช้วิถีฝึกอบรม และกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นสื่อเชื่อมโยงความรู้ 3. การปลูกไม้โตเร็ว สมาชิกกลุ่มสามารถเลือกปลูกต้นไม้ตามความต้องการของสมาชิกและเหมาะสมแต่ละพื้นที่ แต่มีหน่วยงานภาครัฐ และผู้มีความรู้คอยแนะนำ 4. ขยายเครือข่ายสมาชิก 5. สร้างชุมชนเครือข่ายให้มีการปลูกไม้ใหม่เพิ่มเติม 6. การจัดการแปรรูปไม้ เพื่อทำเป็นผลิตภัณฑ์ขึ้นส่วนวัสดุก่อสร้าง เช่น วงกบ ประตู หน้าต่าง ติ๊ะ แก้ว ี่ ขึ้นวางของ 7. นำกลุ่มเข้าจดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 	<p>แนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูที่อยู่อาศัยที่ส่งเสริมเอกลักษณ์ของเมือง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำผังการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์ระดับเข้มข้นระดับกลาง และการพัฒนาเชิงพาณิชย์ 2. การปรับปรุงเมืองเก่า ได้แก่ คูเมือง ภูมิทัศน์ บริเวณเส้นทางประเพณี และสภาพแวดล้อมกายภาพในพื้นที่พาณิชย์กรรม 3. การปรับปรุงเรือนทรงคุณค่า 4. การปรับปรุงอาคารริมถนน โดยรักษาอาคารไม้เมืองเดิม 5. การปรับปรุงรูปแบบรั้วและวัสดุพื้นผิวถนนที่เหมาะสมกับย่านประวัติศาสตร์ 6. การปรับปรุงพื้นที่สาธารณะเพื่อใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการ 7. การปรับปรุงภูมิทัศน์วัด 9 วัด 8. การพัฒนาเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยวย่านเมืองเก่า สกลนคร
ข้อเสนอแนะอื่นๆ	<p>เงื่อนไขความสำเร็จของการวิสาหกิจชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ต้องให้คำปรึกษาและสนับสนุนให้กลุ่มดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ - ภารกิจหลักสำคัญของกลุ่ม คือการส่งเสริมให้ 	<p>กระบวนการสร้างชุมชนเพื่ออนุรักษ์เอกลักษณ์ของเมือง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชน ทั้งผู้นำตามธรรมชาติ และผู้นำตามกฎหมาย 2) จับความสนใจร่วมของชุมชนเพื่อให้เกิดการรวมกลุ่ม

ประเด็น (ชนบท)	119	110
	สมาชิกและเครือข่าย ปลูกไม้โตเร็วและไม่ อเนกประสงค์อื่นๆ เพื่อเป็นทุนสะสมให้สามารถ ดำเนินงานได้ระยะยาว	3) สร้างเวทีประชาคม คนในชุมชนเป็นแกนหลัก โดย ให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ ระดมความคิดถึงแผนการ อนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนตนเอง สร้างแผนชุมชนด้าน การอนุรักษ์ 4) จัดกิจกรรมนาร่อง โดยคัดเลือกพื้นที่จากแผนที่ ชุมชนวางไว้ 5) การเรียนรู้ร่วมกัน 6) การสร้างแผนงานขั้นสุดท้าย เมื่อสร้างกลุ่มทาง สังคมได้ชัดเจน 7) นำเสนอแผนและแนวทางปฏิบัติในเวทีประชาคม

ประเด็น (ชนบท)	124	117
เรื่อง	โครงการวิจัยการจัดการองค์ความรู้การใช้วัสดุ ก่อสร้างพื้นถิ่นและเทคโนโลยีก่อสร้างในพื้นที่ ภาคเหนือตอนบน	โครงการศึกษาวิจัยคณะพื้นถิ่นแบบบูรณาการเพื่อการ พึ่งพาตนเอง งานวิจัยและพัฒนาวัสดุก่อสร้างสำหรับ อาคารต้นแบบ (โครงการต่อเนื่องปีที่ 2)
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย สำหรับประชากรในชนบท - เพื่อหารูปแบบในการดำเนินการในการปรับปรุงที่ อยู่อาศัยและชุมชน และส่งเสริม สนับสนุน ให้มี การปรับปรุงและยกระดับคุณภาพที่อยู่อาศัยของ ประชากรในชนบท 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อพัฒนาระบบการจัดการวัสดุทางการเกษตร ชนิดต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อการผลิตวัสดุก่อสร้างและ ผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่น - เพื่อพัฒนาแนวทางการออกแบบวัสดุก่อสร้างและ ผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่นในงานสถาปัตยกรรม อาคารต้นแบบ ที่มีคุณภาพในระบบที่ เหมาะสม - เพื่อพัฒนาวิทยาการก่อสร้างโดยวัสดุก่อสร้างและ ผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่นในงานสถาปัตยกรรม อาคารต้นแบบ ประเภทผนัง ใช้วิทยาการที่ เหมาะสมที่ยกระดับคุณภาพความเป็นอยู่และ ความรู้สึกสบายของผู้ใช้เพื่อการพึ่งพาตนเองและ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม - เพื่อพัฒนาระบบการผลิตและก่อสร้างของ ผลิตภัณฑ์หรือวัสดุก่อสร้างที่ถูกออกแบบให้ เสริมสร้างองค์ความรู้ในการประเมินถึงความคุ้มทุน ของวัสดุก่อสร้างในหลายมิติ - เพื่อพัฒนาคุณสมบัติพื้นฐานทางวิศวกรรมวัสดุ ศาสตร์ของผลิตภัณฑ์หรือวัสดุก่อสร้างที่ถูก ออกแบบ เปรียบเทียบกับวัสดุก่อสร้างในท้องตลาด - เพื่อเสนอองค์ความรู้ใหม่สำหรับชาวบ้านที่นำไปใช้ งานได้จริง เพื่อสร้างและพัฒนาแบบสถาปัตยกรรม ที่เหมาะสมกับพื้นถิ่น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อ ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ - เพื่อพัฒนาที่พักอาศัยของคนชนบทโดยใช้วัสดุพื้น ถิ่น วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและภูมิปัญญา ชาวบ้าน - เพื่อพัฒนาอาชีพจากการทำวัสดุก่อสร้างและ ผลิตภัณฑ์การก่อสร้างจากวัสดุพื้นถิ่น วัสดุเหลือใช้ ทางการเกษตร และเป็นต้นแบบในการผลิตให้แก่

ประเด็น (ชนบท)	124	117
		<p>คนชนบทมีรายได้เพิ่มมากขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของชาวบ้านที่จะสามารถผลิตและประกอบวัสดุก่อสร้างจากวัสดุพื้นถิ่น วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
2.สภาพปัญหา		
- ปัญหาด้านกายภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความรู้ในการก่อสร้าง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงรูปแบบที่อยู่อาศัยและการนำวัสดุพื้นถิ่นวัสดุทดแทนมาประยุกต์ใช้ - ขาดมาตรฐานที่อยู่อาศัยชนบทของชุมชนและเรือนพักอาศัย - ขาดโครงการสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ - ขาดพื้นที่กิจกรรมสาธารณะของชุมชน - ความมั่นคงในกรรมสิทธิ์ที่ดินและการอยู่อาศัย - ขาดแคลนแหล่งน้ำสำหรับทำกินและอุปโภคบริโภค - สภาพพื้นที่ตั้งถิ่นฐานเกิดภัยธรรมชาติ หรือมีการเปลี่ยนแปลง 	<ul style="list-style-type: none"> - สำหรับวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ บางส่วนมีคุณภาพสูงซึ่งราคาก็สูงตามไปด้วยซึ่งชาวบ้านในกลุ่มคนที่มียาได้จำกัดไม่สามารถมีวัสดุก่อสร้างที่มีความเหมาะสมมาใช้กับบ้านเรือนของพวกเขาได้ ช่องว่างดังกล่าวสามารถที่จะพัฒนาวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์จากวัสดุพื้นถิ่นและเทคนิคการก่อสร้างประเภท ผังและวัสดุมุ่งหลังคา โดยเป็นส่วนประกอบของโครงสร้างของบ้านที่มีความสำคัญสูง สำหรับชาวบ้านที่มีรายได้จำกัดแต่มีเวลาที่จะผลิตวัสดุก่อสร้างใช้เอง โดยวัสดุของผลิตภัณฑ์จะมุ่งไปที่คุณภาพเป็นที่ยอมรับราคาที่เหมาะสม ชาวบ้านประดิษฐ์ขึ้นเองได้
- ปัญหาด้านคุณภาพชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - สังคมแตกแยก ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน - ขาดการศึกษา การถ่ายทอดเทคโนโลยี - ขาดแหล่งงาน อาชีพและรายได้เสริม - ขาดกิจกรรมสนับสนุนการดำรงชีพ - สุขภาพและอนามัยไม่ดี - ขาดการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณี - ขาดการบริหารจัดการชุมชน/การปกครอง 	-
2.พื้นที่ในการศึกษา	ภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง แพร่ พะเยา น่าน เชียงราย จังหวัดละ 5 หมู่บ้าน	หมู่บ้านขุนคองหลวง ต.ขุนคอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่
3.ลักษณะการที่อาศัย	<ul style="list-style-type: none"> - แบบชั่วคราว เรือนเครื่องผูก เปีง ที่อยู่อาศัยถ้อยคุณภาพ ร้อยละ 2 - แบบเดิม เรือนเครื่องไม้ยกใต้ถุน ร้อยละ 33 - แบบร่วมสมัย ครึ่งตึกครึ่งไม้ ร้อยละ 48 - แบบสมัยใหม่ ปูน คอนกรีต วัสดุสมัยใหม่ ร้อยละ 17 	<ul style="list-style-type: none"> - เรือนไม้/เรือนเครื่องผูก ยกใต้ถุนสูง - เรือนไม้ยกใต้ถุนสูงและบ้านพักอาศัย 2 ชั้นครึ่งไม้ครึ่งปูน - บ้านก่ออิฐฉาบปูนหนึ่งชั้นและสองชั้น
4.ลักษณะความต้องการ	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างบ้านใหม่จากการแยกเรือน ต้องการทุนทรัพย์ในการสร้างบ้านจำนวนมาก และใช้เวลานาน เพราะต้องใช้วัสดุก่อสร้างใหม่ทั้งหมด มีอยู่ร้อยละ 20 ของความต้องการที่อยู่อาศัยในชนบท - การสร้างบ้านใหม่จากการรื้อเรือนเดิม โดยการใช้วัสดุเดิม หรือนำไปขายเพื่อซื้อวัสดุใหม่ คิดเป็นร้อยละ 20 - การซ่อมแซมปรับปรุงบ้านจากบ้านเดิมของพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 60 	

ประเด็น (ชนบท)	124	117
5. ภูมิปัญญา ก่อสร้าง วัสดุ และ วิทยาการก่อสร้าง	<ul style="list-style-type: none"> - วัสดุก่อสร้างพื้นถิ่นที่ใช้ในชนบท เป็นวัสดุหาได้ในพื้นที่และประหยัดค่าใช้จ่าย แต่มีจุดอ่อนด้านความแข็งแรง มาตรฐาน - แรงงานช่างมีการจัดสรรแรงงานหมู่บ้าน ทำให้ลดค่าใช้จ่าย ช่างในชนบทมีการเรียนรู้ แต่ละหมู่บ้านจะมีช่างหลักประจำหมู่บ้าน “สล่าเก่า” แต่ช่างชนบทจะมีข้อจำกัดในด้านทักษะ ความรู้ในวิทยาการสมัยใหม่ และต้องไปทำงานในเมือง - เครื่องมือเครื่องจักรหาได้ง่ายขึ้น ทำให้เครื่องมือพื้นถิ่นถูกทอดทิ้ง ทำให้ขาดการสืบทอดแบบเก่าจากพ่อสู่ลูก - เงินทุน การสร้างบ้านมาจากเงินออมเป็นหลัก - ใช้ระบบสังคมชนบทแบบเดิมเป็นแรงผลักดัน 	<ul style="list-style-type: none"> - วัสดุการเกษตรและวัสดุธรรมชาติในเขตภาคเหนือ - วัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นประเภทไม้ในงานก่อสร้าง - ภูมิปัญญาพื้นถิ่นด้านการปลูกเรือนในภาคเหนือ - แนวความคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้าง - ทฤษฎี และการวิเคราะห์เชิงวิศวกรรม - การพัฒนาและตรวจสอบผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างทางเลือก - หลักการวิเคราะห์เชิงระบบทั้งวงรอบของการทำงาน Life Cycle Assessment (LCA) และหลักการวิเคราะห์มูลค่าตลอดวัฏจักรของผลิตภัณฑ์ (LCC: Life Cycle Cost)
6. แนวทางการ แก้ไข/ ข้อเสนอแนะ	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านวัสดุก่อสร้าง ร่วมมือกับภาคเอกชนผลิตวัสดุก่อสร้างในระบบอุตสาหกรรมราคาถูกให้แก่ชุมชน - ฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานและช่างในหมู่บ้าน - จัดหาเครื่องมือช่างประจำบ้านที่จำเป็นให้มีราคาถูกและคุณภาพดีให้กับช่าง - สนับสนุนระบบการออกเพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน สร้างระบบการเงินและระบบสหกรณ์ - การเคหะแห่งชาติจัดทำแผนและนโยบายที่เพิ่มประสิทธิภาพในด้านที่อยู่อาศัย - ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและรวมพลังกันระหว่างชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม้สักที่มีอายุ 5-7 ปี ซึ่งเป็นไม้ที่ส่งออกจากสวนป่าและไม้โตเร็ว เช่น ยูคาลิปตัส และไม้ไผ่ สามารถนำมาใช้เป็นโครงสร้างของบ้านตัวอย่างได้ - กระดาษเย็บและไมยราพยักษ์สามารถนำมาผสมกับซีเมนต์เพื่อผลิตเป็นแผ่นผนังซีเมนต์และกระเบื้องมุงหลังคาได้ ตลอดจนใช้ผสมกับดินและซีเมนต์เพื่อผลิตเป็นอิฐบล็อกประสาน สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการจัดสาน - ต้นคร้าหรือแหียง ต้นกก หรือผิวไม้ไผ่ และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการถักทอใยกล้วย สามารถนำมาประกอบเป็นวัสดุตกแต่งภายใน ได้เช่นกัน ผลิตภัณฑ์ประเภทผนังและกระเบื้องมุงหลังคาที่ผลิตได้จากโครงการมีคุณสมบัติที่ใช้ทดแทนวัสดุก่อสร้างทั่วไปในท้องตลาดได้ และมีราคาต่ำกว่าส่วนวัสดุตกแต่งภายในที่ผลิตจากวัสดุจักสานและวัสดุถักทอโดยใช้เทคโนโลยีและวัสดุดิบในท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืนได้หากมีการพัฒนากระบวนการผลิตในเชิงพาณิชย์ - บ้านต้นแบบที่สร้างขึ้นโดยศึกษารูปแบบของที่อยู่อาศัยในลักษณะต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนและศึกษาลักษณะความต้องการในการใช้สอยของผู้อยู่อาศัยสามารถตอบสนองของความพึงพอใจในชุมชนที่ศึกษาได้
เชิงนโยบาย	-	<ul style="list-style-type: none"> - หากต้องการให้มีการนำแนวคิดของการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองให้เกิดเป็นรูปธรรมในชุมชนภาคหน้า ควรมีการสนับสนุนชุมชนพื้นที่เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากทางภาครัฐ นักวิชาการ ในด้านการลงทุน และองค์ความรู้

ประเด็น (ผู้มีรายได้น้อย)	125	108
1. เรื่อง	การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการซื้อคืน/ยึดคืนอาคารโครงการบ้านเอื้ออาทร	โครงการติดตามประเมินผลนโยบายและแผนงานที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

ประเด็น(ผู้มีรายได้น้อย)	125	108
2. วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินสถานการณ์ ระดับความรุนแรง ความเสี่ยง และผลกระทบ - จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและแก้ไข <p>ปัญหาการซื้อคืน/ยึดคืนอาคารโครงการบ้านเอื้ออาทร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อประเมินแผนงานและการดำเนินงานในสาขาที่อยู่อาศัยเพื่อผู้มีรายได้น้อย - เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอน - เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยในโครงการเพื่อวางแผนงานรองรับที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายในอนาคต - เพื่อศึกษาบทเรียนที่ได้รับจากการที่รัฐบาลใช้นโยบายกระตุ้นกำลังซื้อ - เสนอแนะนโยบายที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย
4. สภาพปัญหา		
- สถานการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - การซื้อคืนลูกหนี้คิดเป็นร้อยละ 51 ของโครงการทั้งหมด การเคหะแห่งชาติต้องเป็นผู้รับภาระดอกเบี้ยค้างจ่าย ซึ่งการเคหะแห่งชาติซื้อคืนลูกหนี้ในมูลค่าที่ต่ำกว่าวงเงินกู้ลูกค้าที่การเคหะแห่งชาติได้รับจากธนาคารอาคารสงเคราะห์ประมาณ 300,000 บาท - การขยายเวลาการก่อสร้างทำให้การขายหน่วยที่อยู่อาศัยไม่เป็นไปตามแผน - การให้เข้าซื้อกับลูกค้า - การประสานงานกับสถาบันการเงิน - สัญญาสินเชื่อที่การเคหะฯรับประกันการซื้อคืนจากสถาบันการเงินทำให้สถาบันการเงินขาดแรงจูงใจในการติดตามหนี้ 	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการบ้านเอื้ออาทรเป็นโครงการเสริมสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัยให้แก่ผู้มีรายได้น้อย (ไม่เกิน 10,000 – 15,000 บาท) โดยมีกรรมสิทธิ์ในลักษณะการเช่าซื้อเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง มีเป้าหมายดำเนินการทั้งโครงการ 11,727 หน่วย - โครงการบ้านมั่นคง เพื่อแก้ปัญหาการอยู่อาศัยคนจนในชุมชนแออัดมีโครงการนำร่อง 10 โครงการ รวม 1,525 หน่วย
- สาเหตุ	<ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้ลด รายได้ไม่สม่ำเสมอ - ปัญหาขาดแหล่งเงินกู้ฉุกเฉินในระบบ - ปัญหาการขาดความเข้าใจในระบบการส่งค่างวด - ปัญหาการติดต่อสื่อสารซึ่งลูกหนี้มีความสะดวกใจในการติดต่อกับการเคหะแห่งชาติแทนที่จะเป็นสถาบันการเงิน 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการพิจารณาต้นทุน - แบกรับภาระดอกเบี้ยจากหน่วยที่ซื้อคืนจากธนาคาร - การก่อสร้างโครงการล่าช้า - ผู้รับจ้างก่อสร้างบางรายไม่สามารถดำเนินโครงการได้ตามสัญญา - ทำเลที่ตั้งโครงการไม่เหมาะสม - ต้นทุนการก่อสร้างไม่เท่ากัน - การกำหนดระดับรายได้ทำให้ตัดโอกาสของครัวเรือนผู้มีรายได้น้อย - ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย - ขาดการใช้ประโยชน์จากรายงานการติดตามความก้าวหน้าโครงการก่อสร้าง - สัญญาร่วมดำเนินการกับผู้ประกอบการไม่รัดกุม
5. ข้อเสนอแนะ		
เชิงนโยบาย	<ul style="list-style-type: none"> - ชดเชยส่วนต่างดอกเบี้ยเพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถผ่อนชำระได้ - ให้เงินอุดหนุนพิเศษในการทำโครงการเช่าซื้อเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน - กำหนดมาตรการจูงใจทางภาษีสำหรับองค์กรที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้เป็นวาระแห่งชาติด้านที่อยู่อาศัยของทุกรัฐบาล มีการจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่อยู่อาศัยที่ครอบคลุมทุกกลุ่มรายได้ และทุกพื้นที่ โดยให้หลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม - กระจายอำนาจเรื่องการจัดการด้านที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย สนับสนุนให้หน่วยงานระดับ

ประเด็น(ผู้มีรายได้น้อย)	125	108
	ให้ความช่วยเหลือแก่พนักงานที่มีที่อยู่อาศัยในโครงการ	ท้องถิ่น เช่น อปท. หรือจังหวัด
เพื่อป้องกัน	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงกระบวนการติดตามหนี้ให้เป็นระบบมากขึ้น - ปรับปรุงแบบฟอร์มจดหมายแจ้งการค้างชำระให้ถึงมือลูกค้าย่างแน่นอน - กวดขันผู้บริหารชุมชนให้ทำการตรวจสอบประเมินผลการติดตามหนี้อย่างใกล้ชิด - จัดทำข้อมูลลูกค้ายาบุคคลที่จะสามารถวิเคราะห์ต้นทุนดอกเบี้ยซื้อคืน <p>กลุ่มลูกค้าผู้อยู่อาศัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำเอกสารเตือนอย่างง่าย ๆ เพื่อให้เกิดการจดจำ - จัดอบรมผู้อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง - จัดตั้งศูนย์สื่อสาร <p>สถาบันการเงิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เจรจาให้ธนาคารจัดส่งใบเสร็จให้ลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ - เจรจาให้ธนาคารติดตามหนี้อย่างสม่ำเสมอ - เจรจาให้ธนาคารงดคิดดอกเบี้ยกรณีขาดส่งค่างวด หรือไม่คิดในอัตราที่สูงสุด - บริการหารื้อกับธนาคารอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ระบบ bonus ลดความเสี่ยงทางการเงิน - จัดระบบการเงินระยะยาว ให้ ธอส. เป็นสถาบันหลักในการปล่อยสินเชื่อ - รัฐต้องสนับสนุนงบประมาณ ดอกเบี้ยต่ำ ดอกเบี้ยคงที่ - ลดเงื่อนไขทางการเงินให้แก่ผู้มีรายได้น้อย - ควรให้การช่วยเหลือโดยการให้เงินอุดหนุนในส่วนของอัตราดอกเบี้ยโดยรัฐบาลเข้ามารับประกันราคาส่วนต่างของดอกเบี้ยแทน
เพื่อแก้ปัญหาสภาพคล่องทางการเงินของการเคหะแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> - บริหารโครงการก่อสร้างให้เสร็จทันเวลา เพื่อไม่ให้เกิดภาระดอกเบี้ยสูงขึ้นและเสียโอกาสในการขายหน่วย - เร่งการขายหน่วยสร้างใหม่ให้เร็วขึ้น - พิจารณาให้มีการเช่าหน่วยเพื่อชดเชยดอกเบี้ยที่แบกรับอยู่ - พิจารณาเพิ่มจำนวนหน่วยในการเช่าซื้อสำหรับกลุ่มลูกค้าที่ไม่ผ่านการอนุมัติจากสถาบันการเงิน - เพิ่มจำนวนสถาบันการเงินเครือข่าย 	

ประเด็น(ผู้มีรายได้น้อย)	116	107
1. เรื่อง	โครงการศึกษาระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย: แหล่งเงินทุนเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย	โครงการจัดทำหลักสูตรการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย
2. วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษารูปแบบของแหล่งเงินทุนเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยในประเทศ - นำเสนอแนวทางเลือกระบบการเงินเพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงแหล่งเงินทุน - เพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้ง ขั้นตอนการจัดตั้ง รวมถึงการบริหารจัดการ การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลปัจจัยเสี่ยงและประโยชน์เชิง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อช่วยให้ผู้ทำนโยบายและผู้มีส่วนในการตัดสินใจเกิดความรู้ ความเข้าใจหลักการที่เกี่ยวกับนโยบายที่อยู่อาศัย และการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย 2. เพื่อสร้างรากฐานให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเงิน 3. เพื่อให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านการเงินที่อยู่อาศัย

ประเด็น(ผู้มีรายได้น้อย)	116	107
	สังคม	
3. สภาพปัญหา		
-	<ul style="list-style-type: none"> - การระดมเงินจากแหล่งเงินระยะสั้นมาให้ผู้ระยะยาวทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาการขาดแคลนสภาพคล่อง - หนี้ค้างชำระจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย - ความไม่มั่นใจของสถาบันการเงิน ทำให้ไม่มีแหล่งเงินที่สามารถปล่อยกู้ให้ผู้มีรายได้น้อย - ความหละหลวมของการปล่อยสินเชื่อและการประเมินราคาหลักทรัพย์ประกัน ขาดระบบข้อมูลของการตลาด 	
4. แนวทางการแก้ไข	<p>รัฐมีนโยบายสนับสนุนความมั่นคงในชีวิตให้กลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยจัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการบ้านเอื้ออาทร ให้แก่ผู้มีรายได้น้อยไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน ต้นทุนในการก่อสร้าง คือ 470,000 บาท โดยรัฐให้เงินอุดหนุน 80,000 บาท - โครงการปล่อยกู้ให้ผู้มีรายได้น้อยซื้อบ้านหลังแรก ที่มีรายได้น้อยไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน วงเงินกู้ไม่เกิน 600,000 บาท ดอกเบี้ยคงที่ 4% เวลา 7 ปี - โครงการบ้าน BOI ส่งเสริมกิจการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย 15,000 – 20,000 บาทต่อเดือน ราคาที่อยู่อาศัยไม่เกิน 600,000 บาท - จำแนกกลุ่มผู้มีรายได้น้อย คือ การได้รับการยกเว้นภาษี (รายได้ 20,000 บาทต่อเดือน) 	<p>ระบบการเงินที่อยู่อาศัยและรูปแบบที่เหมาะสมกับประเทศไทย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบสถาบันเงินฝาก โดยใช้ระบบระยะเวลาเงินกู้ปรับได้ 2. ระบบสหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัย 3. ระบบสัญญาออมก่อนกู้ 4. ระบบแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์หรือซีเคียวริไทเซชัน 5. ระบบหุ้นกู้เพื่อที่อยู่อาศัย และธนาคารจำนอง
5. ข้อเสนอแนะ		
เชิงนโยบาย	<p>ทางเลือกของระบบการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบหุ้นกู้จำนองร่วมกับกองทุนประกันการผิดนัดชำระ เพื่อลดความเสี่ยงของสถาบันการเงิน และสร้างความมั่นใจให้กับสถาบันการเงินในการได้รับเงินลงทุนคืน อีกทั้งยังผู้กู้ซื้อได้รับอัตราดอกเบี้ยคงที่ระยะยาวที่สามารถลดความเสี่ยงของผู้กู้ แต่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมธนาคารสูงกว่า 2. ระบบกองทุนเพื่อที่อยู่อาศัยทำหน้าที่ปล่อยกู้สินเชื่อโดยตรง เพื่อลดข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ มีความยืดหยุ่นในการรองรับการเปลี่ยนแปลงของสมมติฐานหลักค่าน้ำขึ้นน้ำลงดี โดยอาศัยเงินจากภายนอกเพียงเล็กน้อย แต่กองทุนยังมีความซับซ้อน 3. ระบบกองทุนเพื่อที่อยู่อาศัยร่วมกับระบบสหกรณ์ที่มีการประกันรับซื้อคืน ซึ่งสมาชิก 	

ประเด็น(ผู้มีรายได้น้อย)	116	107
	สามารถสะสมตามกำลังของตนเอง มีความยืดหยุ่น สามารถกระจายภาระการระดมทุนไปยังแหล่งเงินทุนอื่น อีกทั้งเป็นการขยายฐานของกลุ่มผู้มีรายได้น้อยไปสู่สมาชิกของสหกรณ์ แต่กองทุนยังมีความซับซ้อนในทางเลือกที่ 2 เนื่องจากการระดมทุนที่ซับซ้อนในการออกแบบตราสารหนี้ที่มีเงื่อนไขแตกต่างกัน	
ปัญหา อุปสรรค/ความเสี่ยง	1. การออกกฎหมายใหม่เพื่อการจัดตั้งฯ อาจติดปัญหาในข้อกำหนด 2. ความผันผวนของต้นทุนของการระดมทุน 3. จำนวนเงินงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ 4. พฤติกรรมและความสามารถในการผ่อนชำระของผู้กู้ 5. ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
ประโยชน์	1. เพิ่มโอกาสการมีที่อยู่อาศัยให้ผู้มีรายได้น้อย 2. กระจายความเจริญและสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง 3. กระตุ้นธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ สภาวะเศรษฐกิจและการเงิน 4. เพิ่มทางเลือกและรูปแบบของผลตอบแทนให้กับนักลงทุน	

ประเด็น(ผู้มีรายได้น้อย)	128
เรื่อง	ดัชนีชี้วัดเพื่อประเมินผลทางสังคมและเศรษฐกิจของการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย
วัตถุประสงค์	1) ประเมินผลทางสังคมและเศรษฐกิจของการจัดหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย 2) สร้างแนวทางในการประเมินผลงานหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย
พื้นที่ที่ศึกษา	เคหะชุมชนบ่อนไก่ ชุมชนพัฒนาบ่อนไก่ เคหะชุมชนห้วยหมาก ชุมชนทับช้างนาหลุม ชุมชนเอื้ออาทรห้วยหมาก ชุมชนลำสาฬหพัฒนา เคหะชุมชนสมุทรปราการ ชุมชนคลองหัวลำภู
สภาพปัญหาในพื้นที่	ระบบสาธารณูปโภค ได้แก่ - การระบายน้ำไม่ทัน การอุดตันของท่อระบายน้ำ - ขยะส่งกลิ่นเน่าเหม็น การบริหารจัดการ - สำนักงานเขตมีข้อจำกัดไม่สามารถเข้าดำเนินการในพื้นที่ของการเคหะฯ รวมทั้งพื้นที่เอกชน แม้มีเรื่องร้องเรียน - ปัญหาอาชญากรรม เนื่องจากชุมชนมีลักษณะเปิด - ปัญหาความขัดแย้งของคนในชุมชนอันเนื่องมาจากที่จอดรถ - ปัญหาการลักทรัพย์โดยเฉพาะจักรยานยนต์ การพนัน และยาเสพติด
แนวทางแก้ไขปัญหา/การพัฒนา	1) ชุมชนจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเฉพาะเพื่อดูแลปัญหาอาชญากรรมในชุมชน โดยกำหนดโซนรับผิดชอบการดูแลอย่างทั่วถึง 2) การเคหะฯ ควรออกระเบียบให้ชุมชนมีผู้จัดการปัญหาอาชญากรรมในชุมชน 3) แต่ละชุมชนควรมีการระดมทุนเพื่อจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัย โดยมีตำรวจในพื้นที่เป็นพี่เลี้ยง

ประเด็น	121	118
เรื่อง	โครงการศึกษาหลักการด้านการพัฒนาทางวิศวกรรมศาสตร์ผลกระทบต่อ (Low Impact Development) เพื่อหาแนวทางสำหรับการออกแบบประยุกต์ใช้เพื่อลดผลกระทบจากปัญหาด้านอุทกภัยและนำเสนอแนวทางการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน สำหรับโครงการพัฒนาชุมชนอยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติ (กคช.)	โครงการศึกษาวิจัยการสึกกร่อนของโครงการอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่เกิดจากน้ำทะเล
วัตถุประสงค์	1. บูรณาการความรู้ตามหลักการ Low Impact Development เพื่อมาออกแบบป้องกันน้ำท่วมและการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน 2. เพื่อสนับสนุนให้ผู้ออกแบบเข้าใจธรรมชาติของสภาพแวดล้อม และตระหนักถึงการจัสตสมดุลของน้ำ	1. เพื่อศึกษาและพัฒนาระบบการก่อสร้าง ที่มีความทนทานสูงต่อการเสื่อมสภาพในสิ่งแวดล้อมทะเล 2. เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการออกแบบอาคารในกรณีศึกษา 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโครงสร้าง และแนวทางในการป้องกัน
พื้นที่ที่ศึกษา	- บ้านเอื้ออาทร จ. พระนครศรีอยุธยา - โครงการที่อยู่อาศัยของตนเองเป็นครั้งแรก ร่มเกล้า (กทม.)	โครงการเมืองใหม่บางพลี อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ
ที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพของพื้นที่	บ้านเอื้ออาทร จ.พระนครศรีอยุธยา ที่ตั้งอยู่ ต.บ่อโพง อ.นครหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา ห่างจากตัวเมือง 10 กิโลเมตร ลักษณะจะเป็นลานค้าขาย ชุมชน อาคารพาณิชย์ ที่พักอาศัย ทั้ง บ้านแถว แฟลต บ้านเดี่ยว บ้านแฝด มีศูนย์ชุมชน เป็นอาคาร 2 ชั้น อยู่ใจกลางพื้นที่ โครงการที่อยู่อาศัยของตนเองเป็นครั้งแรก ร่มเกล้า (กทม.) ที่ตั้งอยู่เขตลาดกระบัง กทม. เนื้อที่ประมาณ 27.15 ไร่ ยังไม่ได้มีการก่อสร้างอาคารใดๆ ลงพื้นที่	เป็นกลุ่มอาคาร และกลุ่มอาคารตัวอย่างที่ได้รับการตรวจสอบคือ อาคาร 30 ถึงอาคาร 45
การใช้พื้นที่ดิน	บ้านเอื้ออาทร จ.พระนครศรีอยุธยา - อาคารทั่วไป (25.69%) - ที่อยู่อาศัย (26.92%) - ถนน (22.94%) - อื่นๆ (24.45%) โครงการที่อยู่อาศัยของตนเองเป็นครั้งแรก ร่มเกล้า (กทม.) มีผังแม่บทของโครงการแนวโครงการในอนาคต - อาคารพักอาศัย 15 อาคาร (22.29%) - ถนน ทางเท้า (38.09%) - อื่นๆ (39.62%)	-
สภาพปัญหา	บ้านเอื้ออาทร จ.พระนครศรีอยุธยา กลุ่มดินของโครงการ ซึ่งเป็นดินเหนียวปนทราย มีอัตราการซึมของน้ำลงดินต่ำ เกิดปริมาณน้ำฝนส่วนเกิน เป็นสาเหตุของปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ โครงการที่อยู่อาศัยของตนเองเป็นครั้งแรก ร่มเกล้า (กทม.)	ความเสียหายภายนอกอาคาร 1. ปัญหารอยร้าวจากการหดตัวบริเวณผิวภายนอกของอาคาร 2. การแตกร้าวของโครงสร้างที่เกิดจากการรั่วซึมของน้ำจากท่อที่อยู่ในอาคาร 3. เกิดรอยร้าวอื่นเนื่องมาจากการท่วมขังของน้ำฝน ความเสียหายภายในอาคาร 1. การแตกร้าวของเสาเข็มอาคารและกาทะาะของปูนฉาบ

ประเด็น	121	118
		2. การแตกรั่วของเสาคอนกรีตเสริมเหล็ก ซึ่งมีสาเหตุจากการที่เหล็กเป็นสนิม 3. การรั่วซึมของน้ำจากพื้นชั้นบนสู่ตัวคานคอนกรีตเสริมเหล็ก ความเสียหายได้อาคาร 1. การเกิดรอยร้าวในตอม่อ 2. การเกิดสนิมเป็นจุดๆ ที่บริเวณแผ่นพื้นชั้นที่ 1 3. การกะเทาะของผิวคอนกรีตของคานใต้พื้นชั้น 1
การวางแผนโครงการพัฒนา	การปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อลดปัญหาน้ำท่วม ตามหลักการพัฒนาแบบผลกระทบต่ำ โดย 1. เน้นไปที่การจัดพื้นที่ลาดแข็ง (Hardscape) เช่น ถนน ทางเท้า ลานคอนกรีต ให้มีพื้นที่ลดลง 2. เปลี่ยนแปลงวัสดุผิว เพื่อให้ฝนสามารถซึมลงดินได้ ลดภาระระบบท่อระบายน้ำ บ้านเอื้ออาทร จ.พระนครศรีอยุธยา 1. ควรวางแผนแนวท่อระบายน้ำจำนวนมาก เพื่อช่วยระบายน้ำ 2. ตั้งบ่อน้ำให้อยู่บริเวณท้ายโครงการ เพื่อรองรับปริมาณฝนส่วนเกิน 3. ควบคุมการเปิด-ปิด เพื่อระบายน้ำออกจากบ่อหน้าให้สัมพันธ์กับการตกของปริมาณน้ำฝน กล่าวคือ ถ้าฝนไม่ตก ควรพยายามระบายน้ำออกจากบ่อเพื่อรองรับปริมาณน้ำฝนลูกต่อไป โครงการที่อยู่อาศัยของตนเองเป็นครั้งแรก ร่มเกล้า (กทม.) 1. พื้นที่โครงการเป็นอาคารเกือบทั้งหมด (17 หลัง) จึงไม่จำเป็นต้องมีแนวท่อระบายน้ำมา เพราะจะทำให้ระยะเวลาการไหลของน้ำผิวดินมีค่ามาก 2. ควรติดตั้งบ่อน้ำให้อยู่ใกล้คลองลำอ้อ 2. ควรใช้ดินถมที่มีดินทรายเป็นส่วนประกอบหลัก เพื่อให้อัตราการซึมน้ำมีค่าสูง	1. ผู้ออกแบบต้องปรับเปลี่ยนมาตรฐานงานคอนกรีตให้เหมาะสมมากขึ้น 2. การควบคุมงานก่อสร้างที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น
ข้อเสนอแนะอื่นๆ	- พบว่า เมื่อออกแบบตามหลักผลกระทบต่ำไม่มีผลกระทบต่อการลงทุน	- การตรวจสอบติดตามสภาพอาคารอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้ดูแลอาคารสามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างทันที่ - ผู้ออกแบบต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาที่จะลดลงจากการที่โครงสร้างมีความคงทนมากขึ้น

ประเด็น	120	130
เรื่อง	โครงการศึกษาวิจัยออกแบบอาคารพักอาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบอาคารที่สามารถต้านทานแผ่นดินไหว
วัตถุประสงค์	1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการออกแบบต่างๆ 2. บูรณาการแนวทางการออกแบบอาคารที่พักอาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	1. เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2. เพื่อศึกษาและพัฒนาระบบก่อสร้างในระบบอุตสาหกรรมชิ้นส่วนสำเร็จรูปให้สามารถต้านทานแผ่นดินไหว

ประเด็น	120	130
		3. สร้างองค์ความรู้ใหม่ในการออกแบบอาคารที่มีความแข็งแรง
สภาพปัญหา	การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สภาวะโลกร้อน หรือปรากฏการณ์เรือนกระจก	<ol style="list-style-type: none"> ผลกระทบของแผ่นดินไหวระยะไกลที่มีต่ออาคารสูงใน กทม. จากเหตุการณ์แผ่นดินไหว 2 ครั้ง เมื่อปี 2546 <ul style="list-style-type: none"> - ครั้งแรก จุดศูนย์กลางอยู่ที่เกาะสุมาตรา ห่าง กทม. 1,000 กม. ส่งผลให้อาคารสูงหลายแห่ง ใน กทม. ไหวตัวรุนแรง - ครั้งที่ 2 จุดศูนย์กลางอยู่พม่า ห่าง กทม. 850 กม. ทำให้อาคารสูงบางอาคารเกิดความเสียหายเล็กน้อย เช่น กำแพงอิฐบางตำแหน่งแตกร้าว ระบบโครงสร้างชิ้นส่วนสำเร็จรูปโดยส่วนใหญ่ไม่สามารถต้านทานแรงแผ่นดินไหวอย่างปลอดภัย
การวางแผนโครงการพัฒนา	การออกแบบอาคารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควรใช้วัสดุกรอบอาคารเป็นผนังคอนกรีตบล็อกใสฉนวน (โฟม) ตรงกลาง หรือเรียกว่าผนังคอนกรีตบล็อกเย็น เพราะช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้า เพิ่มสภาวะน่าสบาย และการถ่ายเทความร้อนไม่เกินค่ามาตรฐานที่กำหนด	<ol style="list-style-type: none"> การก่อสร้างอาคารของกระทรวง แห่งชาติ ควรใช้โครงสร้างชิ้นส่วนสำเร็จรูประบบไฮบริด ที่ประกอบด้วยคานและเสาสำเร็จรูปมาประกอบกัน เสาและคานถูกยึดด้วยลวดอัดแรงและเสริมเหล็ก เมื่อเกิดแผ่นดินไหวขึ้นรอยต่อระหว่างเสาและคานจะเปิดออกและสลายพลังงานที่เกิดจากแผ่นดินไหว โครงสร้างระบบใหม่ จะมีค่าก่อสร้างเพิ่มขึ้นขึ้นอยู่กับขนาดของอาคาร (อาคาร 5 ชั้น ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 16.6 %)
ข้อเสนอแนะอื่นๆ	<ol style="list-style-type: none"> ควรจัดให้มีการชี้แจงผู้อยู่อาศัยในด้านความรู้ความเข้าใจในการใช้อาคาร ช้อก้าจัดในการใช้อาคาร ตลอดจนการบำรุงรักษาอาคาร ควรมีการสำรวจผลการใช้อาคาร ความพึงพอใจของผู้ใช้อาคาร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง การเคหะแห่งชาติควรมีส่วนร่วมในการผลักดันการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ-ก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่ออนุรักษ์พลังงาน เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน 	สถาปนิก วิศวกร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องของการเคหะแห่งชาติ ควรได้ศึกษาและเข้าใจถึงพฤติกรรม วิธีการออกแบบ และวิธีการก่อสร้างโครงสร้างระบบไฮบริด

ประเด็น	106	105
เรื่อง	โครงการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อศึกษาผลกระทบการพัฒนาที่อยู่อาศัย	โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย
วัตถุประสงค์	การพัฒนาโปรแกรมและระบบข้อมูลการศึกษาผลกระทบของการพัฒนาที่อยู่อาศัย	<ol style="list-style-type: none"> วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ จัดทำยุทธศาสตร์ของชาติ ประเมิน ทบทวนบทบาท และวิธีการในการพัฒนาที่อยู่อาศัยของฝ่ายต่างๆ แยกแยะ จำแนกแผนงานขององค์กรต่างๆ ให้มีความชัดเจนว่า ส่วนใดจะเป็นผู้ดำเนินการใดที่ ไหน

ประเด็น	106	105
สภาพปัญหา	-	<ul style="list-style-type: none"> - เครื่องมือทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยยังไม่เพียงพอ - ขีดความสามารถในการจ่ายไม่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาของผู้ให้กู้ - ไม่มีแผนการใช้ที่ดินล่วงหน้า สำหรับที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย แต่เป็นการวางแผนตามหลังการพัฒนา - กฎระเบียบการใช้ที่ดินที่ไม่เหมาะสม/การเกร็งกำไรและการบังคับใช้ - ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านการพัฒนาและประสานงาน ส่วนใหญ่จะรับผิดชอบเฉพาะเรื่อง - ภาคการเมืองไม่เข้าใจหลักการเรื่องที่อยู่อาศัย ถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองเพื่อให้ได้รับคะแนนเสียง - ไม่มีพันธะ/ข้อผูกพันทางการเมือง ไม่มีนโยบายด้านที่อยู่อาศัยและยุทธศาสตร์ที่เป็นพันธะระยะยาว - ไม่มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน และแผนงาน - การศึกษาการบริหารจัดการองค์ความรู้ด้านวิชาชีพเรื่องที่อยู่อาศัย ไม่เพียงพอ
แนวทางแก้ไข ปัญหา/การพัฒนา	<p>พัฒนาโปรแกรม Housing Investment Impact (HIT) สำหรับการประมาณการผลกระทบจากการลงทุนทางด้านที่อยู่อาศัย เพื่อให้ผู้สนใจและหน่วยงานภายนอกเข้าถึงและใช้โปรแกรมผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ โดยผ่านทางเว็บไซต์ของการเคหะ</p> <p>URL/investmentimpact.nhannet.or.th</p>	<p>ข้อเสนอมาตรการ และแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์</p> <p>ยุทธศาสตร์ 1 สนองความต้องการที่อยู่อาศัยของประชาชนที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10</p> <p>ยุทธศาสตร์ 2 การพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสิ่งแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการพัฒนา</p> <p>ยุทธศาสตร์ 3 เสริมสร้างกลไกทางการเงินที่เอื้อต่อการพัฒนายุทธศาสตร์ที่อยู่อาศัย</p> <p>ยุทธศาสตร์ 4 เสริมสร้างศักยภาพของภาคเอกชนในการพัฒนาบริการที่อยู่อาศัยแก่ประชาชนทุกภาคส่วน</p> <p>ยุทธศาสตร์ 5 เสริมสร้างความรู้ที่อยู่อาศัยทุกภาคส่วนของสังคม</p> <p>ยุทธศาสตร์ 6 คุณภาพของที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>ยุทธศาสตร์ 7 สร้างมาตรฐานของคุณภาพของที่อยู่อาศัย</p>
ข้อเสนอแนะอื่นๆ	-	<p>บทบาทการเคหะ กลไก และเงื่อนไขความสำเร็จ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเคหะควรเป็นหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ - ฝ่ายการเมือง ต้องตระหนักถึงความสำคัญของที่อยู่อาศัยต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างแท้จริง

ประเด็น	106	105
		<ul style="list-style-type: none"> - การเข้ามามีส่วนร่วมเสนอข้อคิดเห็นและจัดทำแผนกลยุทธ์ขึ้นมาปฏิบัติ โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ - มีนวัตกรรมใหม่ในการปรับเปลี่ยน กฎ ระเบียบ ภาครัฐ เสริมประสิทธิภาพด้านการระดมทุน - มีระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ - โครงการต่างๆ ต้องมีกลไกการติดตามผลงาน

ประเด็น	102	103
เรื่อง	โครงการเสริมภาพลักษณ์ของการเคหะแห่งชาติ	โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดที่อยู่อาศัยเพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการเคหะแห่งชาติ 2. เพื่อสร้างการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายและทัศนคติที่ดีต่อการเคหะแห่งชาติ 3. เพื่อให้มีแผนแม่บทในเรื่องของการสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดที่อยู่อาศัยด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง 2. เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลและตัวแปรชี้วัดที่สามารถติดตามและประเมินสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยของประเทศได้อย่างทันการ 3. เพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดที่อยู่อาศัยด้านต่างๆ ที่เหมาะสม 4. เพื่อวางแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นต่อการจัดทำดัชนีชี้วัดที่อยู่อาศัย 5. เสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรของการเคหะ
พื้นที่ที่ศึกษา		
สภาพ/ปัญหา	<p>ภาพลักษณ์ของการเคหะ คือ ความเป็นธรรมดาทั่วไป ขณะเดียวกันก็ดูอบอุ่นและเป็นมิตร มีความมั่นคง น่าเชื่อถือ ไว้วางใจ และนำเสนอราคาที่เป็นธรรมและเหมาะสม</p> <p>กลุ่มเป้าหมายที่มีรายได้ระดับ C และต่ำกว่า</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยเริ่มมีปัญหา รายได้เฉลี่ยของประชาชนเพิ่มขึ้นในสัดส่วนน้อยกว่าสัดส่วนของราคาบ้านที่เพิ่มขึ้น - คร่าวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 20,000 บาท ต้องรับภาระผ่อนส่งสินเชื่อเคหะการสูงประมาณร้อยละ 50 ของรายได้ - ปริมาณบ้านเช่าในเขตเมืองมีไม่เพียงพอ ประชากรของกรุงเทพฯ ทั้งกลุ่มรายได้น้อยและปานกลางจำเป็นต้องเช่าบ้านเพื่อความสะดวกในการหาเลี้ยงชีพ
แนวทางแก้ไข ปัญหา/การพัฒนา	<p>หลักการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างภาพลักษณ์ ตำแหน่งแบรนด์ (Brand Positioning) ด้านการสร้างสังคมชุมชน (Community based) - การให้บริการเป็นมืออาชีพ เป็นมิตร - ปรับปรุงภาพลักษณ์ด้านความโปร่งใส คล่องตัว อบอุ่น เป็นมิตร แข็งแกร่ง <p>กระบวนการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การกำหนดอัตลักษณ์ขององค์กร 2) โครงการปรับปรุงด้านกายภาพ 3) โครงการปรับปรุงระบบการทำงาน 4) โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร 	<p>ตัวชี้วัดที่อยู่อาศัย 10 ด้าน เพื่อคาดคะเนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้านความต้องการที่อยู่อาศัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในการกำหนดนโยบาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย 2. ความต้องการที่อยู่อาศัย 3. ราคาที่อยู่อาศัย 4. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย 5. อุปทานที่อยู่อาศัย 6. การลงทุนก่อสร้างที่อยู่อาศัยภาครัฐ 7. การลงทุนก่อสร้างที่อยู่อาศัยภาคเอกชน 8. การขายบ้านใหม่ในภาคเอกชน 9. การขายบ้านมือสอง

ประเด็น	102	103
	5) กิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมในองค์กร 6) การประชาสัมพันธ์ สื่อมวลชนสัมพันธ์ 7) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม	บ้านเช่าและค่าเช่า
ข้อเสนอแนะอื่นๆ	ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา - การตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายการเมือง - ระบบราชการ (ดูธรรมดา เก็บตัว ไม่ทันสมัย)	1.การเคหะรับเป็นองค์การปฏิบัติยุทธศาสตร์ชาติด้านที่อยู่อาศัย โดยสนับสนุนหน่วยงานอื่น ช่วยกันจัดทำโครงการสวัสดิการสงเคราะห์แก่ผู้มีรายได้น้อย และโครงการพิเศษทั้งข้าราชการ ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ประสบภัย 2.รับผิดชอบกิจกรรมบ้านเช่าสวัสดิการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ NGO ทำโครงการ 2 ประเภท 2.1 ทำโครงการบ้านเช่าสำหรับบุคคลทั่วไปที่มีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายจะโดนให้ NGO หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการแทนภาครัฐ 2.2 บ้านเช่าสวัสดิการสงเคราะห์ ในอัตราค่าเช่าที่เหมาะสมในแต่ละชุมชน โดยรัฐบาลและ อปท. ให้เงินอุดหนุนจากงบประมาณประจำปี เพื่อชดเชยส่วนต่างของต้นทุนดำเนินการกับค่าเช่าที่เรียกเก็บ

ประเด็น (การพัฒนาโดยรวม)	129	109
1. เรื่อง	รายงานการศึกษาวิจัยโครงการศึกษาจัดทำแบบมาตรฐานเพื่อรองรับภารกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัยในอนาคต ระยะที่ 1	โครงการประเมินผลสำเร็จของชุมชนที่ได้ดำเนินการตามมาตรฐานการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติปี 2551
2. วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลแบบก่อสร้างที่มีอยู่เดิมของการเคหะแห่งชาติ 2. เพื่อรวบรวมฐานข้อมูลวัสดุก่อสร้างที่มีในท้องตลาดปัจจุบันให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ 3. เพื่อเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ามาสู่การจัดเก็บข้อมูลบนระบบศูนย์รวมข้อมูล	- เพื่อประเมินผลระดับความสำเร็จของชุมชนที่ดำเนินการตามกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในโครงการของการเคหะแห่งชาติ - เพื่อพัฒนาเกณฑ์ชี้วัดมาตรฐานคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในชุมชนให้สอดคล้องกับนโยบายภารกิจขององค์กรและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน - เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการทบทวนปรับปรุงกระบวนการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในโครงการของการเคหะแห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. สภาพปัญหา	- แบบก่อสร้างของการเคหะมีการชำรุดเสียหาย - การเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลยังไม่มี การแบ่งหมวดหมู่ - ไม่มีมาตรฐานการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการก่อสร้างของการเคหะ - ไม่มีรูปแบบการเขียนแบบก่อสร้างที่ใช้งานเหมือนกันทุกหน่วยงาน	- การเคหะแห่งชาติได้จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตการอยู่อาศัยในชุมชนของการเคหะแห่งชาติในพื้นที่โครงการบ้านเอื้ออาทร 9 โครงการ และโครงการเคหะชุมชน 7 โครงการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของการเคหะแห่งชาติและเป็นเครื่องมือในการวัดระดับการพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ยังสามารถสะท้อนความอยู่ดีมีสุข การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความสามารถในการพึ่งตนเอง การดูแลเอื้ออาทรกันและกัน ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนต่อไป

ประเด็น (การพัฒนาโดยรวม)	129	109
4.แนวทางการแก้ไข	- จัดทำคู่มือมาตรฐานการเขียนแบบก่อสร้างของ การเคหะแห่งชาติ - จัดทำระบบฐานข้อมูลวัสดุก่อสร้าง ที่สามารถ ค้นหาข้อมูลผ่านเว็บไซต์ภายในของการเคหะ แห่งชาติ	จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ ชุมชนเข้มแข็ง ครอบครัวอบอุ่น เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง สภาพแวดล้อมดี
5.ข้อเสนอแนะ		
ทั่วไป		1. ผู้นำชุมชนต้องมีศักยภาพ 2. คนในชุมชนต้องมีความเข้าใจในกิจกรรมและควรมีส่วน ร่วมในการจัดกิจกรรม 3. เจ้าหน้าที่การเคหะควรมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมจะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ได้ 4. การจัดกิจกรรมต้องจัดอย่างต่อเนื่อง และหาวิทยวิธีที่จะ ทำให้ชาวชุมชนให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น 5. จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับกิจกรรม
ปัญหา อุปสรรค/ ความเสี่ยง		1. ระบบสาธารณูปโภคของการเคหะซ่อมแซมยาก 2. ชุมชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือ 3. ขบประมาณ

2. การสังเคราะห์งานวิจัยจากงานวิจัยเชิงคุณภาพด้านเด็กและเยาวชน

รายงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ เป็นรายงานการวิจัยของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จำนวน รวมทั้งหมด จำนวน 15 เรื่อง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่ม 1 เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา/ไม่เหมาะสม จำนวน 11 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 201= เด็กติดเกม จังหวัดสมุทรสงคราม
2. งานวิจัยรหัส 202= แนวทางการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนในจังหวัดภูเก็ตด้านความมั่นคงของมนุษย์ใน 5 มิติ
3. งานวิจัยรหัส 203= กระบวนการเข้าสู่ความเป็นแก๊งและวัฒนธรรมย่อยของแก๊งวัยรุ่นในเมืองเชียงใหม่:กรณีศึกษากลุ่ม
วัยรุ่นเอ็นดีอาร์
4. งานวิจัยรหัส 204= กระบวนการประทับตราบาปจากสังคม: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในความผิด
เกี่ยวกับการเสพยาบ้าในจังหวัดเชียงราย
5. งานวิจัยรหัส 205= การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม: พฤติกรรมเสี่ยงของเด็กในจังหวัดยโสธร
6. งานวิจัยรหัส 209= รูปแบบนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาคriminal ความรุนแรงของนักเรียนและนักศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์
7. งานวิจัยรหัส 214= ปัญหาเด็กและเยาวชน และแนวทางการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามาตรฐานพัฒนาใน
จังหวัดชัยนาทอย่างบูรณาการ
8. งานวิจัยรหัส 215= ปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กเยาวชนในจังหวัดยโสธร
9. งานวิจัยรหัส 219= สถานการณ์เด็กและเยาวชนในจังหวัดภูเก็ต
10. งานวิจัยรหัส 222= พฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคบุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสิ่งเสพติด จังหวัดระนอง
11. งานวิจัยรหัส 311= ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร

กลุ่ม 2 ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 2 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 218= ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุทัยธานี
2. งานวิจัยรหัส 301= แนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านเด็ก ในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็ก

กลุ่ม 3 องค์การชุมชนด้านเด็กและเยาวชน จำนวน 2 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 208= การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์: ศึกษาเฉพาะกรณี
นโยบายเกี่ยวกับกลุ่มวัยรุ่น

- งานวิจัยรหัส 309=บทบาทขององค์กรชุมชนในการป้องกันความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาชุมชนเคหะทุ่งสองห้อง 324 เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

กลุ่ม 1 เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา/ไม่เหมาะสม จำนวน 11 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>1. งานวิจัยรหัส 201 ชื่อเรื่อง: เด็กติดเกม จังหวัดสมุทรสงคราม</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาสาเหตุการติดเกมของเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรสงคราม 2) ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาคาการติดเกมของเด็กและเยาวชน จังหวัดสมุทรสงคราม
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>เด็กและเยาวชน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปี 2550</p> <p>ติดเกม หมายถึง การเล่นเกมไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมงต่อวันทุกวัน เล่นตามเพื่อน เล่นแล้วเกิดสนุกสนานเพลิดเพลิน ภูมิใจที่ชนะหรือผ่านสูงขึ้น มีการพูดคุยในเรื่องเดียวกัน เล่นเกมอย่างเดียวไม่สนใจอย่างอื่น</p> <p>เกม หมายถึง เกมประเภทวิดีโอเกม คอมพิวเตอร์เกม และอินเทอร์เน็ตเกม</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 19,994 คน ตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรสงครามและชมรมร้านเกม จำนวน 99 ร้าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษาที่ติดเกมจำนวน 8 คน ตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 10 คน และตัวแทนชมรมร้านเกมจำนวน 5 คน โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกตามความสมัครใจของนักเรียน และเป็นผู้ประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมการสนทนากลุ่มตามความสมัครใจ สำหรับตัวแทนชมรมร้านเกม วัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับชมรมร้านเกม เข้าร่วมสนทนากลุ่มตามความสมัครใจ เครื่องมือที่ใช้: ไม้ระบุ (แต่จากการอ่าน คาดว่าน่าจะมีแบบสังเกตร้านเกม, ประเด็นในการทำ focus group) การวิเคราะห์ข้อมูล: ใช้วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สาเหตุการติดเกม 2) แนวทางแก้ไข
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เกมคอมพิวเตอร์มีคุณสมบัติที่ทำให้คนที่เล่นติดได้ ยิ่งเล่นเกมบ่อยและเล่นติดต่อกันเป็นเวลานานก็ยิ่งมีโอกาสมีปัญหาติดเกมมากขึ้นตามไปด้วย คนที่ติดเกมจะมีพฤติกรรมคล้ายคนติดยาเสพติด คือ มีความสุขเวลาที่ได้เล่นเกม ฟังพ็อบใจที่เล่นเกมชนะ และต้องการเอาชนะมากขึ้น มักใช้เวลาเล่นเกมมากขึ้นเรื่อยๆ จนมีความคิดหมกมุ่นกับเกมอย่างมาก ต้องการเล่นตลอดเวลา แม้จะมีผลกระทบต่อตนเอง ความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม แต่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ มักใช้เวลาเล่นมากกว่าที่ตั้งใจไว้ อาจเคยพยายามลดหรือเลิกแต่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ บางคนจะรู้สึกหงุดหงิดกระวนกระวายใจหรือมีอาการทางกายจากความเครียดเมื่อถูกขัดขวางการเล่น เกม ยอมละทิ้งกิจกรรมอื่นที่เคยสนุกสนาน และมักมีปัญหาพฤติกรรมหลายอย่างตามมา เช่น โกหก ขโมย ก้าวร้าว หนีเรียน ป่วยจากไม่รับประทาน อดนอน และบางคนฆ่าตัวตายเลียนแบบเนื้อหาในเกมที่เล่น ประกอบกับจากรายงานสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด จังหวัดสมุทรสงคราม และจัดเรียงลำดับสถานการณ์ปัญหา พบว่า เด็กเล่นอินเทอร์เน็ต เป็นปัญหาอันดับแรกๆ การวิจัยนี้จึงทำเพื่อศึกษาสถานการณ์ดังกล่าวเพื่อทราบสาเหตุและนำผลไปใช้เป็นแนวทางแก้ไขต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>เกมคอมพิวเตอร์ทำให้ติดได้เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการทางจิตใจของคน ได้แก่ ความสนุกสนาน การระบายความก้าวร้าว เป็นต้น การเล่นเกมจะยากมากขึ้นตามลำดับจึงทำให้เกิดความท้อแท้ ผู้เล่นมีโอกาสชนะจากการเล่นซ้ำๆ และจะได้รางวัล จึงเป็นแรงเสริมทางบวกจากการชนะทันที จึงเกิดความพึงพอใจที่ประสบความสำเร็จได้ เด็กและวัยรุ่นที่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จจากกิจกรรมอื่น จึงพึงพอใจกับความสำเร็จจนไม่สามารถควบคุมได้ ปัญหาเด็กติดเกมพบได้บ่อยในครอบครัวไทยปัจจุบัน พ่อแม่หลายคนลำบากใจที่จะบังคับให้ลูกเลิกเล่นเกม เด็กบางคนติดมากจนเสียการเรียน เมื่อพ่อแม่ห้ามมากๆ เด็กแอบหนีไปเล่นเกมที่ร้านเกมนอกบ้าน</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>

จากการสนทนากลุ่ม (focus group) 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ติดเกมจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 8 คน เป็นเพศชาย 7 คน หญิง 1 คน ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพครอบครัว การเล่นเกม สาเหตุ; กลุ่มตัวอย่างจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ สาเหตุของเด็กติดเกม และแนวทางแก้ไข; กลุ่มตัวอย่างจากชมรมร้านเกมจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ สาเหตุของเด็กติดเกม และแนวทางแก้ไข

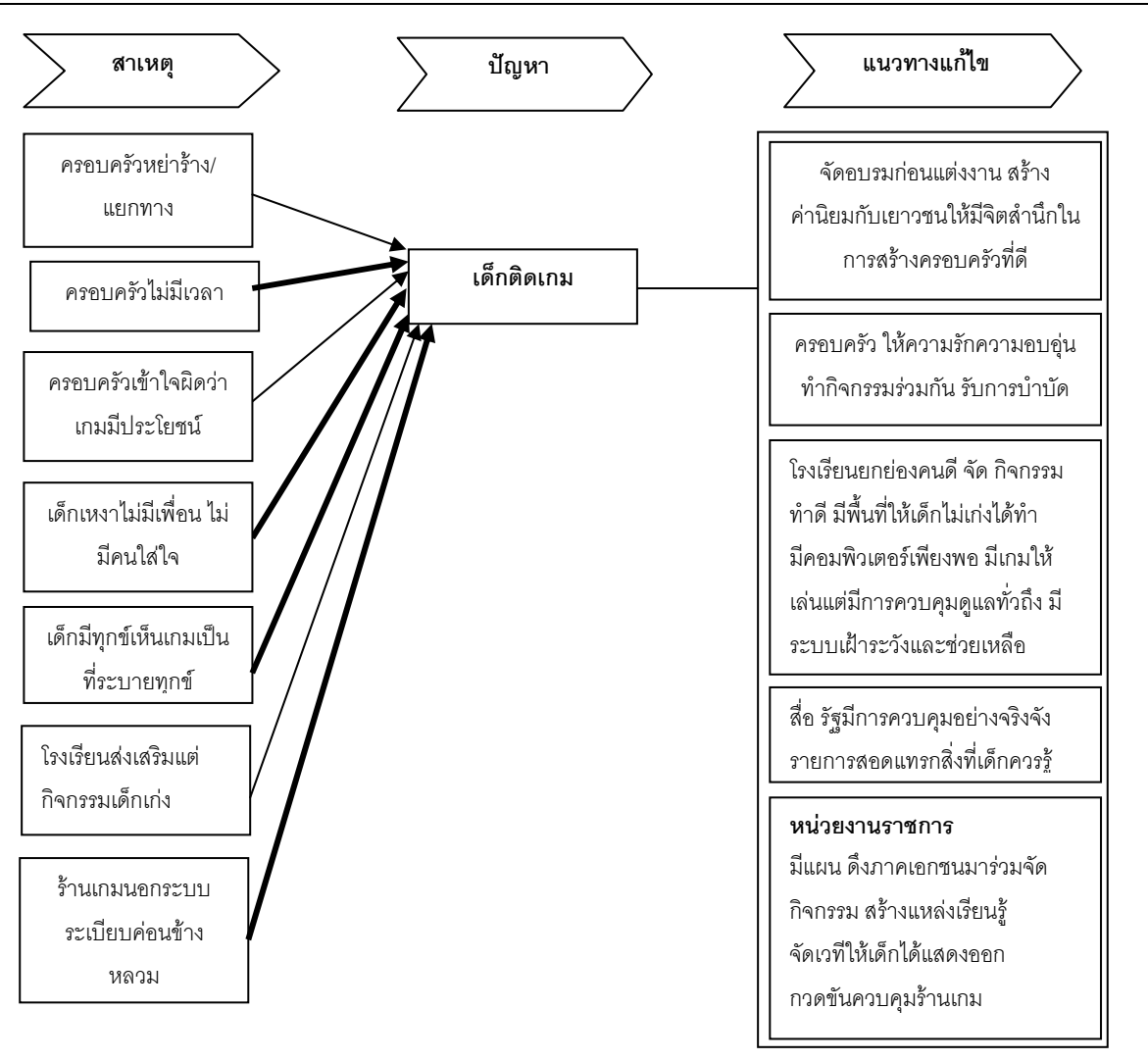
สรุปผลการสนทนากลุ่มพบว่า

บริบทครอบครัวเด็กติดเกม สภาพครอบครัว บิดามารดาหย่าร้างกัน แยกทางกัน ทำงานคนละแห่ง บิดาหรือมารดาจะกลับบ้านเดือนละครั้งหรือนานๆ ครั้ง เด็กอาศัยอยู่กับแม่ หรือญาติ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ป้า อา ความสัมพันธ์ในครอบครัว แต่ละคนมีสภาพความสัมพันธ์ในครอบครัวแตกต่างกัน เด็กที่แม่ชอบบ่นปนกันหลายเรื่อง กลับบ้านเร็วก็บ่นกลับช้าก็บ่น จึงไม่รู้จะทำตัวอย่างไร ความสัมพันธ์ในบ้านจะห่างเหิน มีปัญหาปรึกษาคนอื่นนอกบ้าน เพราะปรึกษาแม่แล้วแม่บ่น ต้องนั่งฟังจนชิน ทำให้ไม่ค่อยอยากอยู่บ้าน เด็กบางคนอยู่กับพ่อแม่แต่พ่อแม่ไม่มีเวลา ไม่ค่อยได้คุยกับลูก มักพูดว่า “ไม่มีเวลางานเยอะ” ต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ไม่เคยทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว พอถูกกลับจากโรงเรียนมาถึงบ้านแล้วก็แล้วกัน ไม่ได้พูดคุยซักถาม ลูกรู้สึกขาดความอบอุ่น ไม่มีใครสนใจ เวลาแม่หยุดงานเด็กอยากหยุดเรียนเพื่อจะได้อยู่กับแม่ แต่แม่รำคาญไม่ชอบ เด็กก็เลยไปเล่นเกม

สาเหตุของเด็กติดเกม ครอบครัวดูแลไม่ทั่วถึง หาเงินอย่างเดียว เด็กไม่รู้จะไปไหน เด็กเหงา ไม่มีเพื่อน อยู่บ้านไม่รู้จะคุยกับใคร ไม่อยากเล่นกับน้องที่บ้าน พ่อแม่แยกทางกันรู้สึกไม่มีใครรักใครสนใจ เมื่อเล่นเกมสามารถหาความสุขได้ด้วยตนเอง มีเวลามากไม่รู้ว่าทำอะไร ไม่รู้จะไปไหนก็ไปร้านเกม เด็กตามเพื่อนไปเล่น เล่นเพลิน ลืมเรื่องต่างๆ ทำให้ไม่อยากไปเรียน เปื่อเพื่อน ครู วิชา ไม่มีความสุขกับการเรียน เมื่อเล่นเกมจะรู้สึกสนุก ได้ระบายความเครียด นำความทุกข์ที่เก็บไว้มาระบายด้วยการฆ่า ระบายอารมณ์ใส่คู่ต่อสู้ ให้คู่ต่อสู้อยู่ได้อ่านาเรา เล่นเกมที่ร้านจะสนุกได้มีเพื่อน เล่นที่บ้านไม่มีเพื่อน จึงหนีออกมาเล่น ช่วงเวลาที่เล่นเกมเหมือนอยู่อีกโลกหนึ่งที่สามารถทำอะไรก็ได้ คุยกอมรับแต่นักเรียนห้องที่เรียนเก่งๆ เด็กที่เรียนอ่อนรู้สึกน้อยใจ โรงเรียนส่งเสริมแต่เด็กเก่ง ไม่มีกิจกรรมให้เด็กอ่อนได้ทำกิจกรรมและมีพื้นที่กิจกรรมน้อยมาก ผู้ใหญ่สร้างปัญหาให้เขา ถ้าผู้ใหญ่ให้ความรัก ความอบอุ่น ดูแล และผู้ใหญ่ไม่เปิดร้านเกม ร้านเกมไม่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นวันละหลายๆ ชั่วโมง เด็กก็ไม่สามารถทำได้ สาเหตุของปัญหาจึงมาจากผู้ใหญ่ไม่รู้จักรักหน้าที่ และผู้ใหญ่ที่หวังผลประโยชน์จากเด็ก รวมถึงพ่อแม่ที่ฝากลูกไว้กับร้านเกมเวลาไปทำธุระ พ่อแม่ที่เข้าใจผิดมองด้านดีด้านเดียวว่าเกมเป็นการได้เรียนรู้ออนไลน์ พ่อแม่ที่ตามใจลูกซื้อคอมพิวเตอร์และต่ออินเทอร์เน็ตเพราะคิดว่าให้ลูกเรียนรู้อะไรใหม่ๆ ทันสมัย คิดว่าลูกได้ประโยชน์ ร้านเกมที่อยู่บนอกระบบ มีระเบียบค่อนข้างหลวม มีพื้นที่ไม่เหมาะสม สภาพแวดล้อมไม่ดี แสงสว่างไม่พอ บางร้านแอบให้เด็กเปลี่ยนชุด และให้เด็กที่โดดเรียนเล่นได้ ร้านเกมมีการแข่งขันกัน มีโปรโมชันลดแลกแจกแถม ให้เครดิตเล่นก่อนจ่ายที่หลัง มีคูปองส่วนลด ติดโปสเตอร์หน้าร้านแนะนำเกมใหม่ มีบริการขายอาหารตามสั่ง แต่ละร้านมีวิธีดึงดูดลูกค้า เกมสะสมแต้มสามารถขายเป็นเงินสดได้ ราคาขายตั้งแต่ 1,000- 3,000 บาท หรือมากกว่านั้น กว่าจะเล่นได้แต้มสะสมประมาณ 4-5 เดือน ขายคนเล่นด้วยกัน เวลาขายรู้สึกเสียดายเหมือนกันแต่ก็อยากได้เงิน

แนวทางแก้ไข ครอบครัว ควรให้ความรักความอบอุ่นกับเด็ก ทำกิจกรรมร่วมกัน พูดคุยให้เวลากันมากขึ้น พ่อแม่ควรเป็นต้นแบบที่ดีให้ลูกได้เลียนแบบ ส่งเสริมให้เด็กได้ค้นพบศักยภาพของตน (แนวทางแก้ไขที่ครอบครัวเนื่องจากเด็กกล่าวว่า “คุยกับเรา อยู่กับเราให้มาก ขอเวลาว่างให้เราบ้าง เวลาแม่หยุดงานหนูจะหยุดเรียน เพื่อจะได้อยู่กับแม่ แต่แม่เขารำคาญไม่ชอบ.....” “เราไม่ต้องการคอมพิวเตอร์ แต่เราต้องการแม่พ่อดีๆ กับเรา เข้าใจเรา รับฟังเรา” “เราไม่ต้องการเงิน”), การจัดกิจกรรมครอบครัวบำบัด ครอบครัวอบอุ่น ช่วยให้การครอบครัวเปิดใจยอมรับข้อผิดพลาด สนับสนุนให้กินข้าวพร้อมกันอย่างน้อยวันละ 1 มื้อ, การจัดอบรมก่อนแต่งงาน เพื่อให้คู่สมรสเรียนรู้อการใช้ชีวิตครองเรือน, การจัดอบรมให้นักเรียนและบุคคลทั่วไป เกี่ยวกับการเลือกคู่ การวางแผนครอบครัว, ให้ความรู้และสร้างค่านิยมกับเยาวชน ให้มีจิตสำนึกในการสร้างครอบครัวที่ดี, นำหลักคุณธรรมมาฟื้นฟู คัดเลือกครอบครัวที่ดีรับเกียรติบัตร และเผยแพร่คุณงามความดีที่เลี้ยงลูกดี**โรงเรียน** จัดหลักสูตร “บ ว ร” บ้าน วัด โรงเรียน เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ฝึกให้คิด วิเคราะห์ ยกย่องคนดี คุรุดี อบรมรวมคนดีในท้องถิ่น และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เด็กรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีกิจกรรมทำดีไม่เน้นเด็กเก่ง ยกย่องนักเรียนที่เป็นคนดีในหลายๆ สาขาวิชา จัดกิจกรรมที่เด็กอยากทำ เด็กได้เรียนแล้วสนุก มีพื้นที่ให้เด็กไม่เก่งได้ทำกิจกรรม มีการประเมินพฤติกรรมของเด็กและยกย่อง จัดสิ่งแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้เน้นความปลอดภัยของเด็กทุกเรื่อง และมีคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอ มีเกมให้เด็กเล่น แต่มีการควบคุมดูแลให้ทั่วถึง มีระบบเครือข่ายเฝ้าระวัง ระบบช่วยเหลือในโรงเรียน คัดแยกเด็กดี เด็กกลุ่มเสี่ยง รุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง เพื่อนช่วยเพื่อน **สื่อ** รัฐบาลควรควบคุมอย่างจริงจัง รายการที่ไม่ควรอยู่ช่วง 4-5 ทุ่ม สื่อของจังหวัดน่าจะมีส่วนให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นหรือนำเสนอเด็กที่ประสบผลสำเร็จออกรายการเคเบิลทีวีของจังหวัด วิฑูษุฒชน วิทยุชุมชน วิทยุร่วมใจจะมีส่วนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม หรือสิ่งที่เด็กควรรู้ เช่น เศรษฐกิจพอเพียง สิ่งดีที่เด็กทำ **หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับเด็ก** ต้องมีการวางแผนและประสานงานควบคุมให้ทั่วถึง ดึงภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ในการดูแลเด็ก อบรมให้ความรู้แก่เอกชน เช่น ร้านเกม ให้มีจิตสำนึกและร่วมมือกันแก้ไขปัญหา จังหวัดจัดเวทีส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออก เพื่อเด็กจะได้สร้างภูมคุ้มกัน เด็กจะเป็นผู้สะท้อนให้เด็กได้คิด ได้ลงมือทำ ได้แก้ไขปัญหา ควรจัดการแข่งขันกีฬาในระดับต่างๆ กีฬาหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อคัดเลือกตัวแทนนักกีฬาจังหวัด จังหวัดสร้างคนดี ต้นแบบที่ดี แหล่งเรียนรู้ สอนสุขภาพ และกวาดขันควบคุมร้านเกม

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์การวิจัยค่อนข้างดี ครบทั้งสองข้อ งานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีการค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนใหญ่ แต่การให้ข้อมูลอ้างอิงยังไม่ครบถ้วน เช่น ไม่ได้บอกรวันที่ retrieved ข้อมูล เป็นต้น ทำให้ความน่าเชื่อถือและความทันสมัยของข้อมูลไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตามจากการได้อ่านผลการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ทำให้เข้าใจเด็กที่ติดเกมมากขึ้น มองว่าเป็นเด็กอีกกลุ่มที่ควรให้การดูแลช่วยเหลือ สำหรับสาเหตุของปัญหาเด็กติดเกมสะท้อนปัญหาความไม่แข็งแรงของครอบครัว การใช้เวลา ความเข้าใจในความต้องการของเด็ก การตอบสนองความต้องการทางจิตสังคมของเด็ก รวมถึงความเข้าใจผิด การประทับตราเด็กเร็วเกินไปก่อนที่จะศึกษาทำความเข้าใจบริบทที่ทำให้เด็กหันมาใช้เวลากับการเล่นเกม จึงมีความเห็นว่า การดูแลปัญหาเด็กติดเกมเป็นอีกงานหนึ่งที่กระทรวง พม. ควรเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไข โดยต้องแก้ไขที่รากเหง้าปัญหาเด็กกลุ่มนี้ซึ่งก็คล้ายคลึงกับรากเหง้าปัญหาเด็กเรื่องอื่นๆ ด้วย คือ การแก้ไขที่การสร้างเสริมเข้มแข็งในการทำหน้าที่ดูแลเด็กให้เติบโตพัฒนาสมวัยและความสัมพันธ์ในครอบครัว

เรื่องที่ 2

<p>2.งานวิจัยรหัส 202</p> <p>ชื่อเรื่อง: แนวทางการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนในจังหวัดภูเก็ต 5 มิติ</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนในจังหวัดภูเก็ตด้านความมั่นคงของมนุษย์ใน 5 มิติ</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่ระบุในส่วนต้น (บทที่ 1,2) แต่มาเพิ่มตรงบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบสรุปก่อนนำเสนอผลการวิเคราะห์ว่า</p> <p>1.มิติครอบครัว เป็นประเด็นด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว (เช่น มีความรักใคร่ปรองดองกันในครอบครัว มีความเคารพให้เกียรติซึ่งกัน</p>

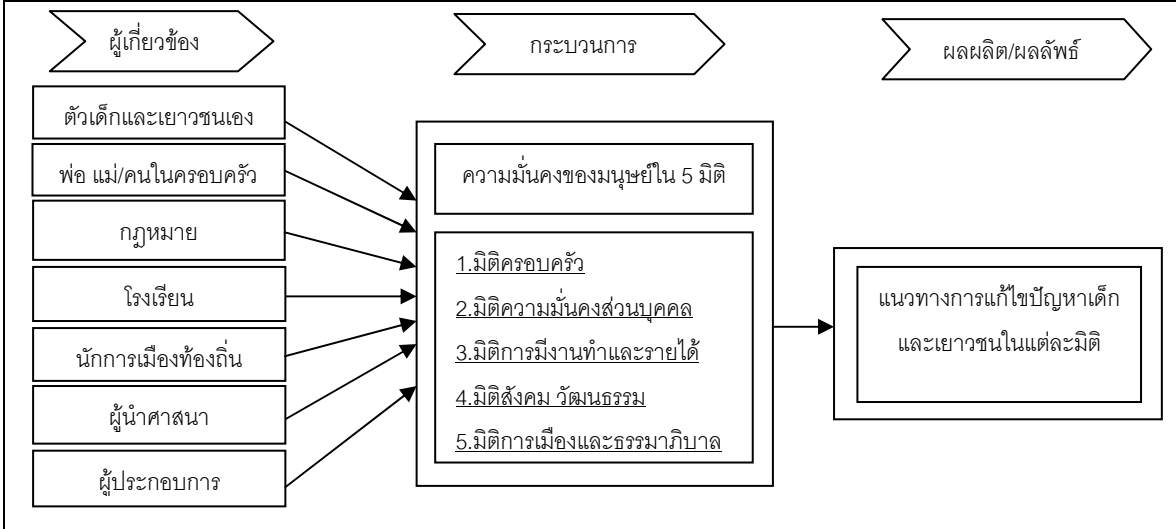
<p>และกัน สมาชิกในครอบครัวใช้วาจารุนแรงและหยาบคายต่อกัน สมาชิกในครอบครัวมีการทะเลาะตบตี) และด้านการแบ่งหน้าที่ (เช่น มีส่วนร่วม รับผิดชอบร่วมกันของครอบครัว มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือภารกิจครอบครัว)</p> <p>2. มิติความมั่นคงส่วนบุคคล มีด้านการประสบเหตุการณ์ประทุษร้ายร่างกายและทรัพย์สิน (เช่น เคยประสบเหตุการณ์ประทุษร้ายทรัพย์สิน)และด้านความรู้สึกลดลงภายในชีวิตและทรัพย์สิน (เช่น มีความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) หรือไม่ อย่างไร ด้านหลักประกันในชีวิต (มีหลักประกันชีวิตเช่น ประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บำเหน็จบำนาญ ได้รับการคุ้มครองคือ ฌาปนกิจสงเคราะห์ ประกันชีวิต หรือไม่ อย่างไร)</p> <p>3. มิติการมีงานทำและรายได้ ประกอบด้วยประเด็นด้านสถานการณ์ทำงาน ด้านรายได้จากการทำงานและทรัพย์สิน ด้านปริมาณและภาระหนี้สิน ด้านเงินออม ด้านความพึงพอใจและความมั่นคงในงานที่ทำ</p> <p>4. มิติสังคม-วัฒนธรรม ประกอบด้วยด้านการใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อน (เช่น มีเวลาว่างเพื่อการพักผ่อนและบันเทิง ใช้เวลาในการติดตามข่าวสารสังคม วัฒนธรรม และบันเทิง ใช้เวลาสวดมนต์หรือทำจิตใจให้สงบ ใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อนต่อวัน) ด้านการร่วมปฏิบัติศาสนกิจ ไม่ได้ปฏิบัติศาสนกิจเลย) ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรม (เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มหรือชมรม เข้าร่วมกิจกรรมสังคม-วัฒนธรรม)</p> <p>5. มิติการเมืองและธรรมาภิบาล มีด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการไปใช้สิทธิ (เช่น ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง คิดว่าการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาระดับท้องถิ่นมีความสำคัญต่อระดับการเมืองไทย ด้านการร่วมกิจกรรมทางการเมืองเช่น ร่วมกิจกรรมทางการเมือง/ร่วมรับฟังการแถลงนโยบายทางการเมือง)</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กและเยาวชนในจังหวัดภูเก็ต แบบเจาะจง จำนวน 30 คนการดำเนินการวิจัย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และจัดเป็น 5 กลุ่มๆละ3-5 คน สำหรับการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>แนวทางการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชน</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>จากการวิจัยสถานการณ์เด็กใน จ.ภูเก็ต พบพฤติกรรมเสี่ยงต่อปัญหาเสพติด ปัญหาการมีวามสุข/ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม ปัญหาการติดเกม/รูดแข่ง ปัญหาเด็กมีคุณภาพการศึกษาต่ำ ไม่ตั้งใจเรียน ปัญหาเด็กมีเพศสัมพันธ์ไม่เหมาะสมแควย/โรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการก่ออาชญากรรม ซึ่งมีสาเหตุปัญหาที่หลากหลายเช่น ตัวเอง ครอบครัวมีปัญหาและอื่นๆ</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>แนวทางการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนของแต่ละภาคส่วนควรมีบทบาทหรือขอบเขตความรับผิดชอบอย่างไร โดยจำแนกตาม ความมั่นคงของมนุษย์ใน 5 มิติดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มิติครอบครัว เกี่ยวข้องกับพ่อแม่ ,ปู่ย่า กรณีครอบครัวขยาย เป็นต้น 2. มิติความมั่นคงส่วนบุคคล เน้นที่เด็กเอง เกี่ยวข้องกับและ พ่อแม่/คนในครอบครัว หมู่บ้าน ,โรงเรียน และ กฎหมาย เป็นต้น 3. มิติการมีงานทำและรายได้เกี่ยวข้องกับพ่อแม่, ผู้ประกอบการ/นายจ้าง , วิทยาลัย และ กฎหมาย เป็นต้น 4. มิติสังคม วัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับพ่อแม่/ครอบครัว , วิทยาลัย และภาครัฐ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กร่วมกิจกรรมมากขึ้น เข้าร่วมกลุ่มในทางสร้างสรรค์ ผู้นำศาสนา เป็นต้น 5. มิติการเมืองและธรรมาภิบาล เกี่ยวข้องกับพ่อแม่/ครอบครัว , สื่อ และ นักการเมือง เป็นต้น
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>แนวทางการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนจำแนกตาม หลักความมั่นคงของมนุษย์ใน 5 มิติดังนี้;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มิติครอบครัว; พ่อแม่ ไม่ควรทะเลาะต่อหน้าเด็กแต่ควรใช้เวลาช่วงหลังเลิกงาน/สนใจบุคคลในครอบครัวมากขึ้นและควรเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกเรื่องเช่น การแสดงออก พุดจา มีเหตุผลอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งควรสอนให้เด็กทำงานบ้านและแบ่งหน้าที่ชัดเจน โดยสอนให้ทำงานเป็นในแต่ละอย่าง และมีการติดตามผลงานโดยดูสภาวะแวดล้อมด้วยว่าช่วยเหลือกันหรือไม่ ปู่ย่า ช่วยให้การปรึกษา พุดคุย อบรมสั่งสอนเมื่อพ่อแม่ไม่อยู่บ้าน เด็กเองควรมีจิตสำนึกในการช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองด้วย 2. มิติความมั่นคงส่วนบุคคล;เด็กเอง ควรป้องกันตัวเองและระวังตัวมากๆไม่เที่ยวเตร่ ไม่นำตัวเองไปเสี่ยง การคบเพื่อน เทียวเตร่ การชื้อแวะอบายมุข เก็บรักษาของมีค่าให้ต้อย่านาทรัพย์สินออกมาให้เป็นจุดสนใจ พ่อแม่/คนในครอบครัว หมู่บ้าน ต้องช่วยสอดส่องดูแลซึ่งกันและกัน ตำรวจ ควรตรวจตราให้บ่อยขึ้นในทุกเส้นทาง ทุกหมู่บ้านละแวด ชอกชอย โรงเรียน ควรมีความเข้มงวดให้เด็กประพฤติตามกฎอย่างเคร่งครัด กฎหมาย ควรมีที่คุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของเด็ก และควรมีประกันชีวิตฟรี มีเงินทุนให้กับเด็กที่ยากจนจริงๆ โดยไม่ยึดที่ผลการเรียน

3.มิติการมีงานทำและรายได้; **พ่อแม่** ควรให้เงินลูกเท่ากับความเป็นที่ต่อใช้ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทำงานเพื่อเป็นค่าขนม และการเรียนช่วยให้เด็กภาคภูมิใจ ฝึกช่วยเหลือตนเอง รู้คุณค่าของเงิน อดทนและคิดมากขึ้น **ผู้ประกอบการ/นายจ้าง** ควรมีอัตราค่าจ้างแรงงานเด็กที่อยู่ติธรรม ไม่น้อย/มากเกินไป และระบุลักษณะงานที่เด็กและเยาวชนทำได้ให้เป็นสากล **โรงเรียน** ควรมีหน่วยจัดทำงานให้ร.น.ศ. ทำระหว่างเรียน/ปิดเทอม **กฎหมาย** ควรมีมาตรการในการกักเงินเรียนต้องชัดใช้ระหว่างเรียนโดยทำงานให้โรงเรียนนั้น เพื่อตัดปัญหาคนที่ไม่อยากจนจริงมาสู่

4.มิติสังคม วัฒนธรรม; **พ่อแม่/ครอบครัว** ควรมีเวลาอบรมสั่งสอนลูกให้อยู่ในกรอบศีลธรรม จริยธรรม ทำให้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและได้ใช้เวลาด้วยกัน สร้างระเบียบวินัยการใช้เงิน สอนให้รักกมลสงวนตัว เป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้าน และสนับสนุนให้เด็กได้ทำและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมให้มากยิ่งขึ้น เช่น ตื่นเช้ามาทำบุญตักบาตรและสวดมนต์ก่อนเข้านอน แต่ไม่ควรสนับสนุนพฤติกรรมกาบริโภคนิยมที่เกินตัว **โรงเรียน** สนับสนุนและให้ความสำคัญต่อความเป็นคนเก่งและคนดีมีวัฒนธรรม พาเด็กไปศาสนสถาน **ภาครัฐ** ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กร่วมกิจกรรมมากขึ้น เข้าร่วมกลุ่มในทางสร้างสรรค์ ผู้นำศาสนา ควรดำเนินการเชิงรุกเช่น นำธรรมะมาสอนในร.มากขึ้น

5.มิติการเมืองและธรรมาภิบาล; **พ่อแม่/ครอบครัว** สร้างความตระหนักและให้เด็กเห็นความสำคัญมากขึ้น เปิดรับข้อมูลข่าวสารรอบด้านให้มากขึ้นเพื่อให้เด็กเคยชิน อธิบายข่าวสารการเมืองให้ลูกฟังอย่างเข้าใจและสร้างระบบการเมืองในครอบครัวให้ยุติธรรม และให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองบ้าง **สื่อ** ควรนำเสนอในเรื่องการเมืองที่น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ/เครียด **นักการเมือง** ระดับท้องถิ่นและประเทศ ควรมีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

รายงานวิจัยฉบับนี้มีรายละเอียดของการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งระบุคุณสมบัติที่จะคัดเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างไม่ชัดเจน ขาดการอธิบายผลที่ดีเนื่องจากมีการใช้ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 มาช่วยในการอธิบายผลการวิจัยน้อยมากทั้งที่มีแนวคิดมากมายที่น่าจะเขียนสนับสนุนได้เช่น แนวคิดคุณภาพชีวิต แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดการพิจารณาความมั่นคงมนุษย์อย่างครอบคลุม ทฤษฎีโดมิโน แนวคิดแรงสนับสนุนทางสังคม ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ทฤษฎีวัฒนธรรมย่อย คุณลักษณะเด็กไทยที่พึงประสงค์ หลักการเรียนรู้และพัฒนาการเด็กแต่ละวัย ฯลฯ รวมทั้งยังขาดนิยามศัพท์ด้วย

เรื่องที่ 3

<p>3. งานวิจัยรหัส 203 ชื่อเรื่อง:กระบวนการเข้าสู่ความเป็นแก๊งและวัฒนธรรมย่อยของแก๊งวัยรุ่นในเมืองเชียงใหม่:กรณีศึกษากลุ่มวัยรุ่นนเอ็นดีอาร์</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) ศึกษาว่ากลุ่ม/แก๊งวัยรุ่นเกิดขึ้นมาได้อย่างไร และศึกษาว่าการเกิดกลุ่ม/แก๊งของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์อย่างไร กับบริบทของเมืองเชียงใหม่</p> <p>2) ศึกษาว่าวัยรุ่นมีกระบวนการสร้างหรือดำรงวัฒนธรรมย่อยของตนเองอย่างไร ตลอดจนศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม/พฤติกรรม/เอกลักษณ์ของกลุ่มและอิทธิพลของวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มที่มีต่อสมาชิกในกลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจกับวิถีชีวิตตามธรรมชาติของเด็กกลุ่มนี้</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p>

<p>ผู้วิจัยไม่ได้รับอนุญาตโดยตรง แต่มีการสรุปในส่วนบททบทวนวรรณกรรมไว้เกี่ยวกับบางคำสำคัญ คือ วัยรุ่น หมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 11-21 ปี (หน้า 7)</p> <p>แก๊ง หมายถึง การรวมกลุ่มของบุคคลที่มากกว่า 2 คนขึ้นไป มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีวัฒนธรรมเดียวกันและมีปฏิสัมพันธ์อยู่ตลอดเวลา มักมีความหมายในแง่ลบ พฤติกรรมของแก๊งจะเป็นไปในทางเบี่ยงเบนหรือกระทำความผิด (หน้า 12) (อีกแห่งที่ให้ความหมายไว้ในกรอบแนวคิดที่หน้า 27: ความเป็นกลุ่มของเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเสี่ยง เรียกว่า “แก๊งวัยรุ่น”)</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีการดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่นเอ็นดีอาร์หรือกลุ่มหน้าดารา สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเด็กวัยรุ่นชาย อายุ 13-20 ปี สมาชิกของกลุ่มในช่วงที่ศึกษามีประมาณ 1,400 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เลือกเด็กวัยรุ่นจากกลุ่มเอ็นดีอาร์มาเป็นกรณีศึกษา จำนวน 16 คน เลือกแบบเจาะจงเด็กที่มีลักษณะแตกต่างกันเพื่อให้นักศึกษามีมิติที่หลากหลาย คือ เด็กที่เป็นแกนนำกลุ่มและเด็กที่เป็นลูกน้อง เด็กที่เคย/ไม่เคยผ่านกระบวนการยุติธรรม เด็กที่อยู่ในเมือง/ชนบท เด็กที่มีฐานะดี/ยากจน เด็กที่เรียน/ไม่เรียนหนังสือ วิธีการศึกษา: ใช้การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ โดยให้ผู้เด็กในกลุ่มเคารพและไว้วางใจเป็นผู้ประสานงาน ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participatory observation) ในการศึกษาหาโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม, และใช้การทำ focus group ในการทำความเข้าใจธรรมชาติของความเป็นกลุ่มในประเด็นการรวมกลุ่ม ภูมิหลัง บริบทของกลุ่ม, ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ในประเด็นเกี่ยวกับภูมิหลังครอบครัว/ชุมชน/การศึกษา วิถีชีวิตก่อนเข้ากลุ่ม สาเหตุที่มาเข้ากลุ่ม วิถีชีวิตหลังจากเข้ากลุ่มแล้ว ความสัมพันธ์กับเพื่อนและบทบาทในกลุ่ม ทักษะการให้ความหมายต่อตนเอง/กลุ่ม การให้ความหมายต่อพฤติกรรมรุนแรงของกลุ่ม/ตนเอง และจุดมุ่งหมายของชีวิตในอนาคต การวิเคราะห์ข้อมูล: ใช้วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) การนำเสนอข้อมูลทำในภาพรวม ไม่เปิดเผยชื่อจริงของเด็กที่ให้ข้อมูล ใช้ชื่อบุคคลเป็นชื่อสมมุติทั้งหมด และไม่ระบุชื่อสถานที่ที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การเข้าสู่ความเป็นแก๊งของวัยรุ่น 2) วัฒนธรรมย่อยของแก๊งวัยรุ่น
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>สังคมเดือดร้อนจากแก๊งวัยรุ่นออกอาละวาดทำร้ายผู้คนเป็นประจำ ทำลายร้านอาหารทำร้ายลูกค้าได้รับบาดเจ็บ มีปัญหาพฤติกรรมรุนแรงเป็นข่าวอยู่เป็นประจำ หลายครั้งก่อความเดือดร้อนรำคาญให้ประชาชนทั่วไป ทำลายทรัพย์สินสาธารณะ หรือบางกรณีปล้นทรัพย์สินของชาวบ้านในเมืองเชียงใหม่ กลุ่มเอ็นดีอาร์ (ย่อมาจาก No drugs ruler) เป็นกลุ่มแก๊งที่โด่งดังและมีสมาชิกมากที่สุดในเชียงใหม่ แม้ว่าตำรวจจะพยายามเข้ามาจัดระเบียบและปราบปรามอย่างเข้มงวดแต่แก๊งวัยรุ่นตามข่าวก็ยังไม่สามารถปราบปรามได้และกลับมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ การปราบปรามและการประโคมข่าวของสื่อยิ่งผลักดันให้เด็กวัยรุ่นเหล่านี้ออกไปจากสังคม เป็นคนนอก ของสังคม และไม่ได้แก้ปัญหา ประเด็นของงานวิจัยนี้จึงเป็นการเข้าไปศึกษาหากระบวนการและรูปแบบวัฒนธรรมของกลุ่มแก๊งเพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาที่มีมิติใกล้เคียงกับธรรมชาติของวัยรุ่น</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>กรอบแนวคิดในการศึกษาความเป็นกลุ่มของเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเสี่ยง หรือที่เรียกว่า แก๊งวัยรุ่น อยู่บนฐานความคิดที่ว่า เด็กวัยรุ่นเหล่านี้เป็นเหยื่อของระบบสังคม เด็กไม่ใช่ผู้กระทำความผิดโดยตรงแต่มีการรวมตัวกันเพราะกระบวนการทางสังคมมีส่วนทำให้รวมตัวกันและสร้างวัฒนธรรมย่อยของตนขึ้นมา แนวความคิดมี 2 ความคิดหลัก คือ แนวคิดเกี่ยวกับ ความเปลี่ยนแปลงจาก สังคม เกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรมของเชียงใหม่ พิจารณาบริบทความเป็นเมืองเชียงใหม่ และแนวคิดทฤษฎีตีตราของ Howard Bexker (1965)</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>ข้อมูลส่วนตัวของกรณีศึกษา</p> <p>ส่วนใหญ่มีอายุ 19-20 ปี ร้อยละ 50 รองลงมาคืออายุ 17-18 ปี และ 21-24 ปี ร้อยละ 25 ส่วนใหญ่มีสภาพครอบครัวพ่อแม่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 43.75 รองลงมาพ่อแม่หย่าร้าง และพ่อหรือแม่เสียชีวิตแล้ว ร้อยละ 37.50 และร้อยละ 18.75 ตามลำดับ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 50 เคยใช้ยาเสพติด (ยาบ้า) เนื่องจากหาง่ายและไม่แพง และร้อยละ 50 เคยมีคดีความ ในจำนวนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เคยมีคดีความนั้นคดีความที่มากที่สุดคือ พยายามฆ่า/ฆาตกรรม รองลงมาคือคดีลักทรัพย์และคดียาเสพติด กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่เคยประสบกับความรุนแรงในครอบครัว ร้อยละ 56.25</p> <p>ประเด็นที่เป็นผลการวิเคราะห์เนื้อหาของผู้วิจัย</p> <p>สรุปเป็นประเด็นสำคัญ (ในแต่ละประเด็นมีสาระที่ให้อำตอบวัตถุประสงค์ทั้งสองข้อปนอยู่ด้วย)คือ ปัญหาครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน, ความรุนแรงในครอบครัวและพฤติกรรมรุนแรง, สิ่งแวดล้อม แก๊งและพฤติกรรมรุนแรง เพื่อนต้องช่วยเพื่อนเมื่อสถานการณ์อันตรายมาถึง, การถูกเบียดขับ กดดัน ตีตราและความเป็นคนนอก</p> <p>ปัญหาครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน</p> <p>ปัญหาในครอบครัวของกรณีศึกษา หมายถึงปัญหาทางกายภาพจากการหย่าร้างหรือแยกทางกันของพ่อแม่และรวมถึงปัญหา</p>

ทางด้านจิตใจ เช่น ความขัดแย้งกับพ่อแม่ ความไม่เข้าใจ ซาดคนดูแลเอาใจใส่ ไม่มีเวลาให้ ตามใจลูกมากเกินไป ซาดกฎเกณฑ์และขาดระบบการให้รางวัลและการลงโทษ บางครอบครัวก็มีสาเหตุมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ บางคนด้วยความเหงาจากครอบครัวแตกสลาย จึงเลือกเข้าแก๊ง ยอมฟังคำสั่งผู้นำแก๊งเพียงต้องการสถานภาพและบทบาททางสังคมภายในแก๊งซึ่งเป็นการยืนยันพื้นฐานของมนุษย์ นอกจากนี้พบว่าเด็กที่มีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกับครอบครัวมีพฤติกรรมโหด ความห่างเหินทำให้สลายใจความผูกพันระหว่างเขา กับครอบครัวเขาบาง อาจจะเป็นสาเหตุทำให้กล้าเสี่ยงในสถานการณ์ที่อันตรายได้มากกว่าเด็กที่มีสลายใจอันเหนียวแน่นกับครอบครัว

กรณีศึกษาบางคนเข้าสู่กระบวนการจากปัญหาความขัดแย้งในจิตใจ เรื่องที่พ่อแม่รายน้อยทำให้เขาเสียใจมากจนถึงขนาด การเรียนตกต่ำ เดิมเป็นเด็กขี้แยและถูกรังแกบ่อยๆ เริ่มสูบบุหรี่และยกพวกตีกัน ตัดสินใจผู้ด้วยเหตุผลว่า “เพื่อนสูเร้าไม่สู้ได้ไง” จากนั้นก็ เรียนรู้การต่อสู้มาเรื่อยๆ

อายุเฉลี่ยของกรณีศึกษาที่เริ่มมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนคือ ช่วงอายุ 14 ปี โดยพบว่า เริ่มโดดเรียน ไม่สนใจเรียนจนถูกโรงเรียนทำโทษและบางรายถึงขั้นให้ออกจากโรงเรียน เริ่มทะเลาะวิวาท เสพยา เที่ยวกลางคืน และเข้าสู่แก๊งในที่สุด

ความรุนแรงในครอบครัวและพฤติกรรมรุนแรง

กรณีศึกษาที่เคยได้รับการทำโทษอย่างรุนแรงจากพ่อแม่ จำนวน 3 คนเป็นคนที่มีพฤติกรรมโหด ความรุนแรงที่เคยได้รับการ ครอบครัวยังใจจนเขาอาจจะมีความสัมพันธ์กับความรุนแรงที่เขาเป็นผู้กระทำ

บางคนไม่เคยมีความรุนแรงในครอบครัวแต่โหดเพราะต้องเป็นผู้นำแก๊ง ถ้าทำไม่ได้ยกยกว่าหัวหน้าคนก่อนจะไม่สามารถคุมแก๊งได้และไม่สามารถทำให้แก๊งอื่นยำเกรงได้ กรณีศึกษาบางคนโหดจากการเรียนรู้การต่อสู้จากเพื่อนร่วมแก๊ง และไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ เวลาโกรธ

สิ่งแวดล้อม แก๊งและพฤติกรรมรุนแรง

นอกจากปัจจัยเรื่องครอบครัว พฤติกรรมรุนแรงของกรณีศึกษาเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้จากสังคม เพื่อน แก๊ง ที่เขาอยู่ การเข้าแก๊งเป็นสาเหตุหนึ่งของการใช้ความรุนแรงในชีวิตประจำวัน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่ากรณีศึกษาทั้งหมดจะมีพฤติกรรมรุนแรงเพราะแก๊ง หลายรายมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว การอยู่ในแก๊งทำให้พวกเขาเรียนรู้ที่จะใช้ความรุนแรง และใช้มากขึ้นกว่าตอนที่อยู่นอกแก๊ง

แนวคิดความเป็นลูกผู้ชายและความเป็นนักเลงเกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้ความรุนแรงในชีวิตประจำวันของกรณีศึกษาและของแก๊งเอ็นดีอาร์ บุคลิกของความเป็นนักเลงต้องใจถึง กล้า โหด เด็ดขาด ไม่ยอมให้ใครมารังแก และปกป้องผู้ที่อ่อนแอกว่าเป็นสิ่งที่สมาชิกแก๊งโดยเฉพาะระดับหัวหน้าต้องมี กรณีศึกษาทั้ง 16 คน พูดเป็นเสียงเดียวกันว่าหัวหน้าหรือแกนนำจำเป็นต้องมีฝีมือในการต่อสู้ ความรุนแรงในชีวิตประจำวันไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมของแก๊งเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในสังคมทั่วไปด้วย เพียงแต่แก๊งใช้ความรุนแรงเป็นประจำและอยู่ในระดับที่สังคมมองว่าผิดปกติ คือ มีการตีกันระหว่างแก๊งเป็นประจำและใช้อาวุธในการตีกันซึ่งทำให้ผู้ที่ตีกันบาดเจ็บล้มตายจนเป็นข่าวหลายราย

นอกจากแนวคิดข้างต้น จุดหักเหในชีวิตของกรณีศึกษาเปรียบเสมือนเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาการใช้ความรุนแรงให้เร็วหรือร้ายแรงขึ้น สถานการณ์ที่กรณีศึกษาประสบเป็นกลไกสำคัญในการเลือกใช้ความรุนแรง โดยเฉพาะสถานการณ์ที่คับขัน บีบคั้น กดดันและอันตราย สัญชาตญาณในการเอาตัวรอดพวกเขาจึงเลือกที่จะใช้กำลังในการแก้ปัญหา เพราะความรุนแรงทำให้เขาอยู่รอดและเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยเฉพาะสังคมของแก๊ง

เพื่อนต้องช่วยเพื่อนเมื่อสถานการณ์อันตรายมาถึง

ความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันเป็นเอ็นดีอาร์เหมือนกันจึงต้องช่วยกัน แนวคิดนี้ได้รับการสืบทอดจากรุ่นก่อตั้งสู่รุ่นต่อมา พวกเขาจะพูดเสมอว่า “เพื่อนต้องไม่ทิ้งกัน” “สู้จนหลังชนฝา” “ใจเหนือฟ้า” ผู้ที่มีน้ำใจช่วยเพื่อนจะได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ฝีมือในการต่อสู้ อาจไม่สำคัญเท่ากับความใจถึง ความกล้าหาญ ซึ่งก็เหมือนเป็นการตอบแทนซึ่งกันและกัน สมาชิกที่คุ้มครองคนอื่นก็จะได้รับการช่วยเหลือและคุ้มครองเช่นกัน

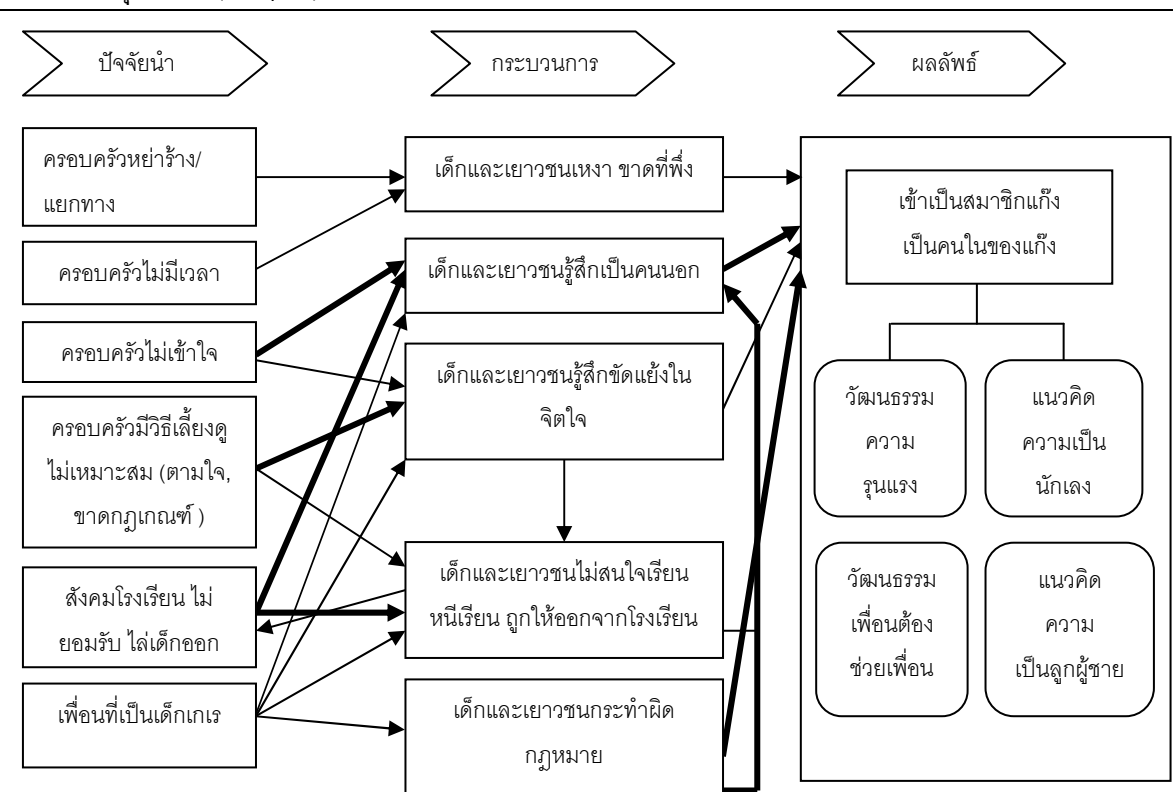
การถูกเบียดขับ กดดัน ตีตราและความเป็นคนนอก

กรณีศึกษา 9 จาก 16 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 56.25 ของกรณีศึกษาทั้งหมดเคยผิดหวัง น้อยใจ เสียใจในเรื่องครอบครัวหรือการเรียน มีตราประทับจากสถานพินิจหรือเรือนจำและการประเมินคุณค่าของตนเองต่ำ บางคนคิดว่าตัวเองเป็น “เด็กสีด้า” แตกต่างจากเด็กทั่วไป กรณีศึกษาบางคนไม่เคยมีตราประทับจากสถานพินิจ ไม่เคยถูกจับและไม่เคยต้องคดี แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าเขาไม่เคยทำผิดกฎหมาย เขาหลงเสพยาเสพติดมาแล้วเกือบทุกชนิด เคยทำร้ายคนและเคยฆ่าคน แต่การกระทำผิดของเขาไม่มีใครรู้ แต่เขาเองก็รู้สึกผิดกับการกระทำของตนเอง การสอบเข้าโรงเรียนของรัฐไม่ได้ทำให้เขารู้สึกเป็น “คนนอก” ของครอบครัว เขาคิดว่าตัวเองส่งไปเรียนในโรงเรียนที่เป็นที่รวมของเด็กที่ไม่มีใครต้องการหรือเป็นคนนอก เขาจึงสร้างความเป็น “คนใน” จากการเสพยา ค้ายา ไม่เรียนหนังสือ และพฤติกรรมรุนแรง ทำให้สังคมเด็กเกลียดชังเขาด้วยการเป็นเด็กเกลียดชังเอง มีกรณีศึกษาที่รู้สึกว่าพวกเขาและเด็กในแก๊งแตกต่างจากเด็กอื่น เขาคือ “คนนอก” ของสังคมอย่างแท้จริง โดยเปรียบเปรยว่าพวกเขาคือ เด็กสีด้า และเด็กคนอื่นคือเด็กสีขาว ส่วนระดับการประทับตราของแต่ละคนแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ตราประทับที่ระดับสูงคือตราประทับของเด็กที่ได้รับโทษในเรือนจำ คำ

ว่า "คุก" ต่างกับสถานพินิจโดยสิ้นเชิงทั้งใน ความหมายและสภาพชีวิตภายในนั้น ตอนแรกที่พันโทคือดีใจที่ได้เป็นอิสระแต่ ความรู้สึกที่ตามมาก็คือความแปลกแยก ตนไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพื่อนที่เลือกคบหลังออกมาจากเพื่อนในแก๊งก็คือเพื่อนที่ เคยอยู่ในคุกด้วยกัน รู้สึกตลอดเวลาว่าตนเองต่ำต้อย ปฏิกริยาทางสังคมที่ได้รับทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมล้วนตอกย้ำว่าพวกเขา คือ เด็กอันธพาลและเด็กที่สังคมไม่ต้องการ ผู้วิจัยพบว่าเมื่อถามว่าตอนนี้ต้องการอะไรมากที่สุด พวกเขา มักจะตอบว่า **อยากให้สังคม เข้าใจ**

โดยสรุป จากผลการศึกษาทำให้ทราบถึงที่มาที่ไปของเด็กวัยรุ่นที่เข้ามารวมตัวกันว่า พวกเขาถูกสังคมเบียดขับออกมาจาก หลายสาเหตุและปัจจัยครอบครัวยุติ ความไม่อบอุ่น ขาดที่พึ่ง ขาดคนดูแล สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตไปในทางที่ดี ของเด็ก สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าพวกเขาแทบจะไม่มีทางเลือก ทำให้ขาดกำลังใจในการดำรงอยู่ในสังคมปกติ การไม่สามารถทำตาม เป้าหมายที่สังคมและพ่อแม่วางไว้ได้ทำให้เขาถูกมองว่าเป็นเด็กเกเรจากครู เป็นเด็กที่ไม่ได้เรื่องจากพ่อแม่ จึงออกห่างจากสังคมที่ไม่ ยอมรับเพื่อหาพื้นที่ทางสังคมให้ตนเอง เมื่อพบเด็กที่ต้องเผชิญปัญหาเช่นเดียวกันจึงรู้สึกว่ามีคนเข้าใจมีเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุข ต้องการ พื้นที่ การยอมรับ บทบาท ความสำคัญ และความอบอุ่นเหมือนเด็กทั่วไป แต่สังคมปกติไม่มีให้ พวกเขาจึงรวมตัวกับคนที่มีความต้องการ เหมือนๆกันและสร้างสิ่งที่เขาต้องการขึ้นมาเอง สร้างพื้นที่ บทบาท และความสำคัญให้กับตนเอง

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

โดยรวมผลการศึกษาในงานวิจัยนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 2 ข้อ เพียงแต่การนำเสนอข้อสรุปอาจจะมีการนำเสนอเพื่อตอบวัตถุประสงค์แต่ละข้อนั้นผู้วิจัยนำเสนอปนๆกันไปในแต่ละประเด็น ผู้อ่านต้องใช้เวลาพอสมควรในการทำความเข้าใจและดึงสาระเพื่อนำมาตอบวัตถุประสงค์

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อดีของวิธีการรวบรวมข้อมูลมีหลากหลาย ได้แก่ ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participatory observation) ในการศึกษาหาโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม, การทำ focus group ในการทำความเข้าใจธรรมชาติของความเป็นกลุ่มและบริบทของกลุ่ม, การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ในประเด็นวิถีชีวิต ทศนคติ การให้ความหมายจุดมุ่งหมายชีวิต

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีการพัฒนาการนำเสนอข้อมูล เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อค้นพบได้ง่ายขึ้น เพราะข้อมูลที่นำเสนอปนๆกันไปแต่เมื่ออ่านทั้งหมดก็สามารถทำให้เข้าใจเยาวชนกลุ่มนี้ดีขึ้น เห็นว่าเขาเป็นเด็กที่ต้องการความเข้าใจ การดูแล การเอาใจใส่ ที่สำคัญคือ การยอมรับตัวตนและคุณค่าความเป็นคน และมีความเห็นว่าจะงานแก้ไขปัญหากังวัยรุ่นเป็นอีกงานหนึ่งที่กระทรวง พม. ควรเข้ามามีส่วนร่วมดึงภาคส่วนต่างๆ ในสังคมโดยเฉพาะครอบครัวเข้ามาช่วยกันป้องกันและแก้ไข โดย

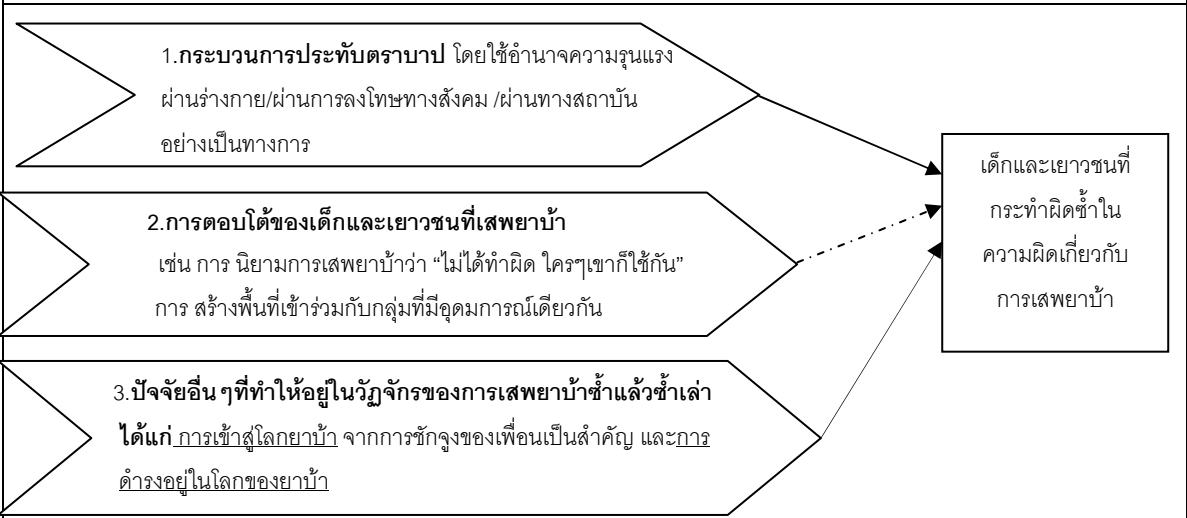
ต้องแก้ไขที่รากเหง้าปัญหาของเด็กกลุ่มนี้ ที่สำคัญคือ บทบาทของครอบครัวและโรงเรียนในการดูแลเด็กๆ ก่อนที่จะสายเกินไป การให้เวลา การหลีกเลี่ยงการใช้การลงโทษด้วยวิธีรุนแรง การอบรมสั่งสอนถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติในการใช้ชีวิต การใช้แนวคิดความเป็นลูกผู้ชาย ในทางที่สร้างสรรค์ การให้โอกาสกับเด็กที่เคยผิดพลาดไปแล้วอย่างจริงใจและเปิดโอกาสให้เขามีชีวิตใหม่อย่างจริงจัง นอกจากนี้ควรมองหาจุดดีของการรวมกันของวัยรุ่นมาใช้ในทางสร้างสรรค์ เพราะด้วยวัยของพวกเขาต้องการเพื่อนและการยอมรับ

เรื่องที่ 4

<p>4. งานวิจัยรหัส 204 ชื่อเรื่อง: กระบวนการประทับตราบาปจากสังคม: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับการเสพยาบ้าในจังหวัด เชียงราย</p>
<p>1.วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) ศึกษาว่ากระบวนการประทับตราบาปจากสังคม จากบุคคลที่แวดล้อมเด็กทั้งครอบครัว เพื่อนฝูง ครูและเพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการลงโทษผู้เสพยาเสพติดส่งผลกระทบต่อกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เสพยาบ้าอย่างไร</p> <p>2) ศึกษาการตอบโต้ของเด็กและเยาวชนที่เสพยาบ้าต่อตราบาปที่ได้รับจากสังคมว่ามีกระบวนการอย่างไรและกระบวนการตอบโต้นั้นมีผลต่อการกลับไปเสพยาบ้าซ้ำแล้วซ้ำเล่าอย่างไร</p> <p>3) ศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้เด็กและเยาวชนเสพยาบ้าตกอยู่ในวัฏจักรของการเสพยาบ้าซ้ำแล้วซ้ำเล่า</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมี จำนวน 5 คน แบบเจาะจง การดำเนินการวิจัย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ร่วมกับการสังเกตการณ์ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลใน 3 ระดับคือ 1)ระดับองค์การทำงาน ของกระบวนการยุติธรรมได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาลจังหวัดและสำนักงานคุมความประพฤติ จ.เชียงราย 2) ระดับบุคคลที่มีนัยสำคัญและอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนที่เสพยาบ้า ได้แก่ ครอบครัว ญาติพี่น้องที่ใกล้ชิด เพื่อนบ้าน เพื่อน ครูอาจารย์ เป็นต้น 3)ระดับข้อมูลตัวเด็กและเยาวชนผู้เสพยาบ้าเองว่ามีสภาพ เงื่อนไข สถานการณ์ และลักษณะร่วมของประสบการณ์ในชีวิตอะไรบ้างที่เกิดขึ้นในลำดับชีวิตที่ผ่านมา รวมถึงความนึกคิดที่เกี่ยวกับตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>กระบวนการประทับตราบาปจากสังคม การเสพยาบ้า</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>การเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชนไทยเป็นปัญหาสังคมของประเทศไทยที่มีนโยบายแก้ไขที่สำคัญและเร่งด่วนแต่ในการดำเนินการมีความเกี่ยวข้องกับการประทับตราบาปจากสังคม</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>แนวคิดหลักที่ใช้คือ 1.ความเปราะบางทางสังคม 2.กระบวนการประทับตราบุคคลว่าเป็นผู้เปราะบาง 3. อำนาจและการตอบโต้ของมิเชล ฟูโก้</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1.กระบวนการประทับตราบาป ประเภทของการประทับตราบาป มี 3 ประเภท: 1)โดยใช้อำนาจความรุนแรงผ่านร่างกาย;เมื่อเด็กและเยาวชนถูกจับได้ว่าเสพยาและได้รับการลงโทษโดยการเสียนดีหรือทำร้ายร่างกายให้เกิดความหลบจำ โดยผู้ใหญ่หรือมีอำนาจทางสังคม</p> <p>2)ผ่านการลงโทษทางสังคม; การได้รับปฏิสัมพันธ์เชิงลบจากบุคคลใกล้ชิดทั้งในครอบครัว บุคคลใกล้ชิด ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน ครูและเพื่อนในสถานศึกษาด้วยการดูต่ำ ว่ากล่าวตักเตือน การพูดจาเสียดสี มีท่าทางรังเกียจและปฏิเสธการคบหาสมาคมกับเขา</p> <p>3)ผ่านทางสถาบันอย่างเป็นทางการ; เกิดในขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมและกระบวนการลงโทษผู้เสพยาเสพติดของรัฐ เช่น การจับกุม ใส่กุญแจมือ กลไกการสร้างวินัย ด้วยตารางเวลาในเรือนจำ เครื่องแต่งกายแบบนักโทษและโซ่ตรวน</p> <p>2.การตอบโต้ของเด็กและเยาวชนที่เสพยาบ้า ผู้เสพยาพยายามตอบโต้ต่อวาทกรรมหลักในรูปแบบต่างๆเช่น การนิยามการเสพยาบ้าว่า "ไม่ได้ทำผิด ใครๆเขาก็ใช้กัน" การสร้างพื้นที่เข้าร่วมกับกลุ่มที่มีอุดมการณ์เดียวกัน มีกิจกรรมที่ทำหายอำนาจผู้ใหญ่ ยังคงเสพต่อมีการเรียนรู้และพัฒนาเทคนิคเอาตัวรอดไม่ให้ถูกจับกุมในครั้งต่อไป</p> <p>3.ปัจจัยอื่น ๆที่ทำให้อยู่ในวัฏจักรของการเสพยาบ้าซ้ำแล้วซ้ำเล่า</p> <p>1)การเข้าสู่โลกยาบ้า; เกิดจากการชักจูงของเพื่อนเป็นสำคัญ รองลงมาคือปัจจัยสภาพแวดล้อมและความง่ายในการเข้าถึงยาบ้าของเด็กและเยาวชน</p> <p>2)การดำรงอยู่ในโลกของยาบ้า;หลังจากเด็กเข้าสู่โลกยาบ้าแล้ว มีการเรียนรู้ที่จะไต่รตรองและทดสอบประสบการณ์ใหม่ๆจากเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่มีประสบการณ์การเสพยาบ้ามาก่อนทั้งด้านการเสพ และการซื้อจากแหล่งที่มีราคาถูก รวมถึงการติดต่อกับผู้จำหน่ายบ่อยครั้ง ทำ</p>

ให้ถูกชักจูงเข้าเป็นผู้จำหน่ายรายย่อยและได้เรียนรู้วัฒนธรรมกลุ่มย่อยนี้
 มूलเหตุสำคัญที่ผลักดันให้เด็กเข้าสู่วิถีการของการเสพยาบ้าซ้ำมี 2 ข้อคือ 1) การถูกจับกุมอย่างเป็นทางการ 2) การได้รับปฏิสัมพันธ์เชิงลบจากบุคคลใกล้ชิด

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ตีระดับปานกลาง เพราะผลการวิจัยสอดคล้องและตอบวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วนแต่ไม่เรียงลำดับให้เป็นหมวดหมู่ความคิด
 รวมทั้งในการอภิปรายผลมีการสอดแทรกแนวคิดทฤษฎีที่ทับทวนมาประกอบอยู่บ้าง แต่ขาดคำนิยามศัพท์และข้อเสนอเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เรื่องที่ 5

5. งานวิจัยรหัส 205

ชื่อเรื่อง: การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม: พฤติกรรมเสี่ยงของเด็กในจังหวัดยโสธร

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) สํารวจข้อมูลพื้นฐานพฤติกรรมของเด็ก เพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม
- 2) วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่คาดว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมของกลุ่มเสี่ยง
- 3) นำเสนอความรุนแรงปัญหาในลักษณะการเตือนภัยพฤติกรรมเด็ก

2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เด็ก หมายถึง เด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์:
เด็กนักเรียน หมายถึง เด็กนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในจังหวัดยโสธร: **พฤติกรรมเสี่ยง** หมายถึง การกระทำที่ไม่เหมาะสมก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อตนเองหรือผู้อื่น:
พฤติกรรมด้านการเรียน หมายถึง กิจกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวกับการเรียน:
พฤติกรรมการใช้ความรุนแรง หมายถึง กิจกรรม พฤติกรรมของนักเรียนและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา:
พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการเดินทาง หมายถึง กิจกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวกับการใช้ยานพาหนะ:
ความเครียด หมายถึง ความรู้สึก พฤติกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวกับความตึงเครียดจากการใช้ชีวิต ความรู้สึกหดหู่ การคิดฆ่าตัวตาย การปรึกษาเมื่อเกิดความเครียด:
พฤติกรรมการบริโภคบุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาเสพติด หมายถึง กิจกรรมของนักเรียนที่เกี่ยวกับบุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาเสพติด โดยพิจารณาจากอายุที่เริ่มต้น ปริมาณการเสพ/ดื่ม แหล่งที่มา:
พฤติกรรมด้านการดูแลสุขภาพ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อรูปร่าง ตนเองของนักเรียน และการกระทำต่อร่างกายของตนเอง: **พฤติกรรมเกี่ยวกับความรักและความสัมพันธ์ทางเพศ** หมายถึง กิจกรรมและความรู้สึกของนักเรียนในด้านที่เกี่ยวกับเพศ และการป้องกันตนเองจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์:
พฤติกรรมด้านการใช้เวลาว่าง หมายถึง กิจกรรมของนักเรียนโดยพิจารณาจากเวลาที่เหลือจากการเรียน

3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย

แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จากโรงเรียน 18 โรงเรียนในจังหวัดยโสธร

จำนวน 3,298 คน โดยเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2,154 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 1,142 คน ใช้ multi-stage sampling จากทุกอำเภอ จำนวน 9 อำเภอ อำเภอละ 2 โรงเรียน รวม 18 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสำรวจการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กไทย

4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
พฤติกรรมของเด็ก เพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม; ปัจจัยเสี่ยงที่คาดว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมของกลุ่มเสี่ยง; ความรุนแรงปัญหาในลักษณะการเตือนภัยพฤติกรรมเด็ก

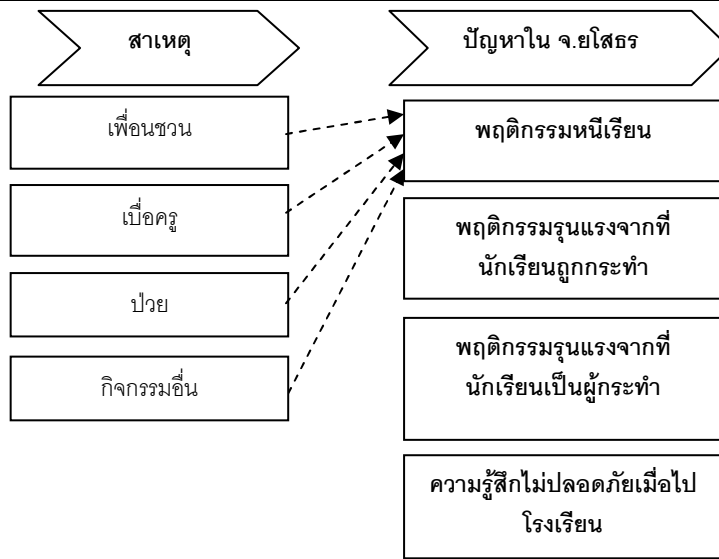
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
การศึกษาพฤติกรรมเด็กนักเรียนจังหวัดยโสธร เป็นการศึกษาที่เกิดจากการอบรมหลักสูตรเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม โดยทำการศึกษาในสองระดับ ได้แก่ระดับประเทศ และประมวลภาพรวมในระดับจังหวัด เพื่อให้ทราบว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในด้านใด มีพฤติกรรมใดบ้างที่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงและส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียนประสบปัญหาในการดำเนินชีวิต

6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
ใช้แนวการศึกษาเชิงพฤติกรรมในเชิงประจักษ์

7. ผลการวิจัย

ตัวแปร	ม.1 (%)	ม.2 (%)	ม.3 (%)	ม.4 (%)	ม.5 (%)	ม.6 (%)
พฤติกรรมหนีเรียน	18.8	36.6	47.4	46.2	58.2	58.6
สาเหตุสำคัญ 3 อันดับแรกของพฤติกรรมหนีเรียนในแต่ละชั้น						
- เพื่อนชวน	3.9	8.7	11.3	11.4	11.6	15.1
- เบื่อครู	4.1	5.9	10.6	8.2		15.9
- ป่วย	5.4	7.3	10.8	7.3	10.4	
- กิจกรรมอื่น					12	11.2
พฤติกรรมรุนแรงจากที่นักเรียนถูกกระทำ						
- ถูกทำร้ายจากคนในครอบครัว 1-2 ครั้งต่อปี	13.4	9.9	11.5	10.2	5.6	7.3
- ถูกทำร้ายร่างกายบาดเจ็บต้องรับการรักษา 1-2 ครั้งต่อปี	5	4.1	4.4	4.1	5	3.4
- ถูกลักขโมยของ/ถูกชิงทรัพย์ 1-2 ครั้งต่อปี	12.9	15.9	15.7	14.3	12.3	14.2
- ทะเลาะวิวาทอย่างรุนแรง 1-2 ครั้งต่อปี	12.9	13	14.3	13.63	10.7	13.8
- ไม่เคยข้างต้น	83.9- 94.8	81.8- 95.2	80.9- 94.3	85.3- 95.1	84.9- 94.4	84.5- 96.2
พฤติกรรมรุนแรงจากที่นักเรียนเป็นผู้กระทำ						
- จำนวนวันที่ต้องพกอาวุธติดตัว 1-2 ครั้งต่อปี	4.1	5.2	5.5	4.5	5	7.3
- ไม่เคยข้างต้น	85.4- 94.1	85.1- 92.4	81.6- 89.7	84.0- 94.3	87-92	84.4- 89.6
ความรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อไปโรงเรียน						
- 1-2 ครั้งต่อปี	16.3	14.7	13.5	18	14.6	19
- ไม่เคย	81	81.4	79.7	76.7	78.2	76.3

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

หมายเหตุ: เส้นประแสดงถึงมีข้อมูลเสนอว่าเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยคำร้อยละ น้อยกว่า 50

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

สรุปผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์บางส่วน ไม่ครอบคลุมทุกหัวข้อ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีน้อย จำนวนที่มีอ้างอิงในเนื้อหา มีเพียง 2 เล่ม ผู้วิจัยไม่ได้เสนอเอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม แบบแผนการวิจัยอยู่ในเกณฑ์พอใช้เนื่องจากใช้แบบแผนการวิจัยที่ร่วมวางแผนร่วมกันกับทีมส่วนกลางที่รับผิดชอบงานวิจัยภาพรวมทั้งประเทศ แต่จุดอ่อนของรายงานวิจัยฉบับนี้คือ ผลการศึกษาข้อมูลในระดับจังหวัดไม่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในภาพของระดับจังหวัดโดยโยธ ช่างทำเล่มผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลภาพรวมประเทศไทย ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในการวิจัยครั้งต่อไป ควรระมัดระวังการสรุปผลการเรียนและนำเสนอข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย การจัดทำข้อมูลให้ถูกต้อง

เรื่องที่ 6

<p>7. งานวิจัยรหัส 209</p> <p>ชื่อเรื่อง: การศึกษารูปแบบนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนและนักศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทั่วไปแบบมีส่วนร่วมกับครู ผู้ปกครองของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนและนักศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ที่เป็นปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษารูปแบบเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วมกับครู ผู้ปกครองนักเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนและนักศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ 3) เพื่อศึกษาสังเคราะห์ให้เป็นรูปแบบเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนและนักศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>นักเรียน หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1-4 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6</p> <p>นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการศึกษานอกสถานที่เลือกให้เป็นแหล่งข้อมูล ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์และมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อายุไม่เกิน 25 ปี</p> <p>พฤติกรรมความรุนแรง หมายถึง การกระทำ การถูกกระทำหรือประสบการณ์การเห็นผู้ถูกกระทำรุนแรงทั้งด้านจิตใจและร่างกาย ที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลด้วยกายหรือวาจา การบังคับ ชูเชิญ ทำร้าย ทบตีและต่อย ตลอดจนคุกคามจำกัดและกีดกันเสรีภาพ ซึ่งป็นผลหรืออาจจะเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจแก่ผู้ถูกกระทำ</p> <p>รูปแบบเชิงนโยบาย หมายถึง แนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย ที่ได้จากการมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) กลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 17 แห่ง ที่เกี่ยวข้องกับงานเฝ้าระวังทางสังคม ได้แก่ ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างานสังคมสงเคราะห์ นักสังคมสงเคราะห์นักจิตวิทยา นักพัฒนาการ นักพัฒนาสังคมและเจ้าหน้าที่อื่นๆรวม 231 คน สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง</p>

<p>เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ประธานและกรรมการ และทำ pre-test ได้ค่าความเชื่อมั่น= .8013</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>รูปแบบเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมความรุนแรง</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>มีปัญหาคือความรุนแรงในสังคมที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นแต่ยังขาดการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับแนวทางในการป้องกันและแก้ไข โดยเน้นการค้นหาสภาพปัญหาและการหารูปแบบเชิงนโยบายเพื่อหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การมีส่วนร่วม (participation) หลักการกระจายอำนาจ (decentralization) และหลักการพัฒนาโดยเน้นประโยชน์ของวัยรุ่นเป็นสิ่งสำคัญ (youth matters)</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>สภาพปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงที่พบเป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจ ด้านร่างกายทั้งที่เป็นผู้ถูกกระทำและเป็นผู้กระทำ ความรุนแรงซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มเพื่อน จากรุ่นพี่ จากผู้ปกครองและจากครู</p> <p>สภาพปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงด้านจิตใจ <i>ที่เคยถูกกระทำ</i> ได้แก่ การถูกเพื่อนขโมยเงิน เพื่อนล้อเลียน ข่มขู่และตะคอก ใช้คำหยาบคายทั้งจากเพื่อน รุ่นพี่ในโรงเรียนและในชุมชน เกิดจากครูลงโทษด้วยการไล่ออกจากห้องเรียน การถูกดุด่าจากครู ให้ภาระงานหนัก การเมืองในโรงเรียน การแบ่งพรรคแบ่งพวกของครู จากพ่อแม่ ผู้ปกครองเช่นบังคับให้แต่งงาน บังคับให้ออกจากโรงเรียน พ่อแม่แยกทางกัน และพ่อแม่นำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ ส่วนในชุมชนพบว่างานประเพณีต่างๆจะมีการเล่นพนัน การดื่มสุรา การชักชวนให้เล่นการพนันและดื่มสุราซึ่งผู้ใหญ่กระทำให้เป็นตัวอย่างเมื่อมีกิจกรรมของชุมชน <i>ที่เป็นผู้กระทำต่อผู้อื่น</i> ได้แก่ การชักชวนให้กลุ่มเพื่อนๆมาดื่มสุราเล่นการพนัน ดื่มสุรา หนีเที่ยว หนีเรียน แสดงความก้าวร้าวกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและผู้ใหญ่ในชุมชน การบังคับข่มขู่รีดไถเงินจากเพื่อน จากรุ่นน้อง การแอบสูบบุหรี่ ทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน</p> <p>สภาพปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงด้านร่างกาย <i>ที่เคยถูกกระทำ</i> ได้แก่ การถูกพ่อแม่ทุบตี ทำร้ายร่างกาย ครู อาจารย์ทำโทษด้วยการเขียนตี การถูกเพื่อนในห้องขกตอย การถูกลูกหลงจากกลุ่มยกพวกตีกัน ในด้านของการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรง เช่น กลุ่มวัยรุ่นยกพวกตีกัน ทั้งกลุ่มในโรงเรียนและกลุ่มในชุมชน ผู้หญิงตบ ตีกันเองบางครั้งกับเพื่อนผู้ชายและการเคยเห็นการฆ่าตัวตายของเพื่อนนักเรียนในโรงเรียนเดียวกัน</p> <p><i>ที่เป็นผู้กระทำต่อผู้อื่น</i> ได้แก่ การทะเลาะวิวาทระหว่างเพื่อนในโรงเรียน ตบเพื่อนผู้หญิง ทำร้ายร่างกายรุ่นน้อง กระทำอาจารย์เพื่อนผู้หญิง (จับหน้าอก จับก้น) และที่ร้ายที่สุดคือการล่วงละเมิดทางเพศโดยการข่มขืนและที่ฝ่ายหญิงยินยอม</p> <p>สาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรง การทะเลาะวิวาทเกิดจากการเลียนแบบจากสิ่งเร้าที่มากกระตุ้น กระแทกกระทั้นกันเล็กน้อย อาจมาจากการแข่งขันและเชียร์กีฬา ปัญหาครอบครัว กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดเพื่อเป็นการลงโทษที่มีความรุนแรงแฝงอยู่ พัฒนาการของเด็ก เช่น การแสวงหารายอมรับ อยากรทดลองหาประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้นและการเลียนแบบจากรุ่นพี่</p> <p>แนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมความรุนแรง</p> <p>นักศึกษาเอง ต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ผู้ปกครอง การทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี สภาพแวดล้อมในชุมชนปลอดภัยเป็นเมืองน่าอยู่ โรงเรียนให้การศึกษารอบรรวมและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัยและหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายจะต้องบังคับใช้อย่างเต็มที่ นโยบายสำหรับการแก้ไขปัญหาจะต้องชัดเจนและต่อเนื่อง</p> <p>สถาบันครอบครัว ควรให้การดูแลเอาใจใส่ สั่งสอนอบรมและปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี รัฐควรส่งเสริมอาชีพให้กับครอบครัวที่มีรายได้น้อย ส่งเสริมให้มีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ชุมชน ระหว่างชุมชน</p> <p>สถาบันการศึกษา ให้เปลี่ยนจากการลงโทษเป็นการตักเตือน การให้ความรู้แก่ครู สร้างจิตวิญญาณความเป็นครู เปิดใจกว้างรับความคิดเห็นจากเด็ก ช่วยแก้ไขปัญหาและเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนอย่างจริงจัง เน้นกิจกรรมสร้างสรรค์ให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติดโทษของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกและการฝึกให้เป็นผู้มีจิตสาธารณะ</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีอำนาจใช้กฎหมายควรใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด รัฐบาลควรทำสื่อสาธารณะเพื่อรณรงค์และปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมตามแบบไทย เผยแพร่ผลงานของผู้ทำความดีเพื่อเป็นต้นแบบให้แก่เด็กและเยาวชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของชุมชน กำหนดพื้นที่กิจกรรมนำร่อง สร้างชุมชนต้นแบบเพื่อพัฒนาให้ทั่วทั้งจังหวัด</p> <p>รูปแบบเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมความรุนแรง</p> <p>สรุปผลการนำนโยบายของรัฐมากำหนดเป็นนโยบายระดับจังหวัด ระดับหน่วยงาน เพื่อหารูปแบบเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงของนักเรียน นักศึกษา จำเป็นต้องใช้กระบวนการความร่วมมือจากหลายฝ่ายเช่น ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจากตัวนักเรียน นักศึกษาเพื่อหาแนวทางร่วมกันด้วยเพื่อการสะท้อนภาพความเป็นจริงจากล่างสู่บน ซึ่งงานวิจัยนี้เสนอรูปแบบใน</p>

ภาพรวมเรียงลำดับความสำคัญเร่งด่วนคือ

1. ขั้นตอนปฏิบัติ 1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, 1.2 การคัดกรอง กลุ่มเสี่ยง, 1.3 การเยี่ยมบ้าน เพื่อติดตามสร้างความไว้วางใจและใกล้ชิดกับปัญหา, 1.4 การป้องกัน แก้ไข โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ครูกับผู้ปกครอง และเด็กกับครูเพื่อความสัมพันธ์อันดีด้วยการ 1)เน้นกลุ่มที่เป็นกลุ่มเสี่ยงโดยการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นการสร้างความรู้เกี่ยวกับการดูแลเอาใจใส่และศึกษาสภาพปัญหาทางสังคมของครอบครัวและตัวเด็ก 2) เน้นวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการนุมนวเวลาศัยการบอกอย่างผู้รู้ 3) เน้นกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน , 1.5 ส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก เช่น นักจิตวิทยา โรงพยาบาล สาธารณสุข เป็นต้น

2.บทกำหนดโทษ/มาตรการลงโทษ

2.1 มาตรการลงโทษ (มาตรการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม) กำหนดระเบียบวินัยร่วมกันเน้นการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กนักเรียนและนักศึกษาเช่น กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสาธารณประโยชน์เพื่อลดเวลาว่างของเด็กแต่สามารถสร้างที่ยืนทางสังคมให้กับเด็กเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งลดพื้นที่มั่วสุม

2.2 อบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยเน้นตัวเด็กที่เป็นกลุ่มแกนนำ (หัวใจ) 1)ควรเน้นการขับเคลื่อนงานแบบบูรณาการ การมีส่วนร่วมของสื่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงเรียน ชุมชน ครอบครัว เด็กและเยาวชน 2)หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด3)ขับเคลื่อนงานประเด็นเด็กและเยาวชนให้เป็นวาระเร่งด่วนของจังหวัดที่ต้องสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ4)ควรมีการประเมินผลกิจกรรมที่นำมาขยายผล

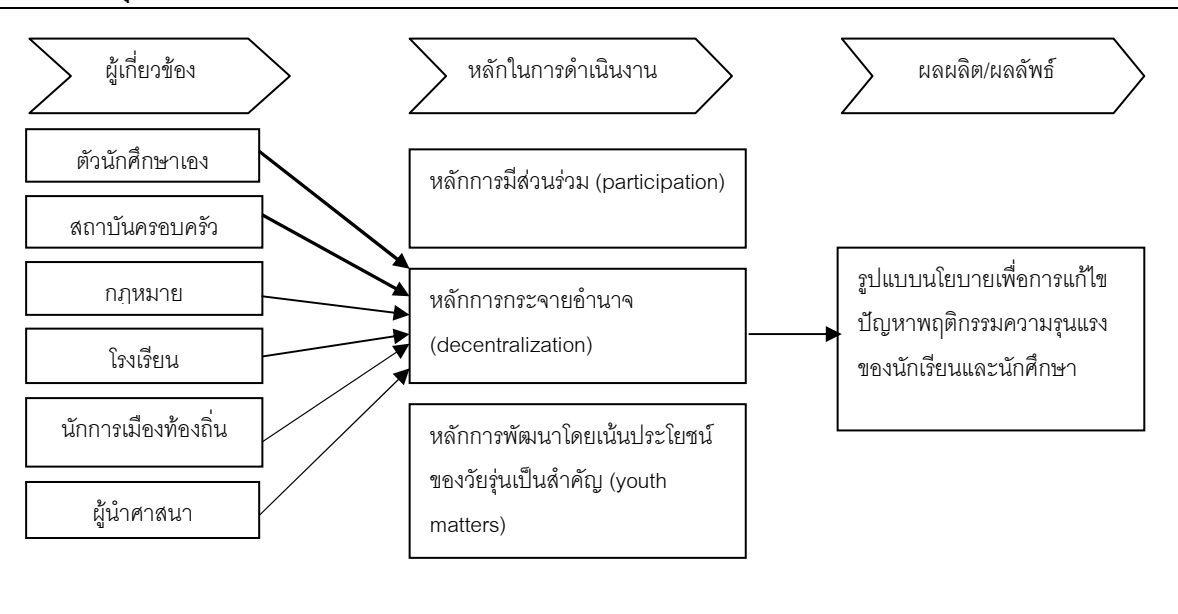
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

- หลักการพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย** ยึดหลัก 3 ประการคือการมีส่วนร่วม (participation)จากตัววัยรุ่น,หลักการกระจายอำนาจ (decentralization)โดยแนวนโยบายและการดำเนินงานควรกระจายไปภาคส่วนอื่นๆทั้งจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน หรือผู้ปกครอง, หลักการพัฒนาโดยเน้นประโยชน์ของวัยรุ่นเป็นสิ่งสำคัญ (youth matters)
- การบริหารจัดการ** ควรมีการบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ มีการจัดสรรงบประมาณ และส่งเสริมบทบาทของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น
- วิธีดำเนินงาน** 1)รูปแบบวิธีการดำเนินงานควรอาศัยแนวคิดด้านการตลาดจากภาคเอกชนมาใช้ในการบริหารโครงการ,2)ควรประชาสัมพันธ์เชิงกว้างเพื่อสร้างความตระหนักและการยอมรับให้เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน,3)ควรสนับสนุนอย่างจริงจังในการดำเนินงานและงบประมาณในการใช้โครงการสภาพเด็กและเยาวชนจังหวัด เป็นพื้นที่ให้ วัยรุ่นและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา,4)ควรให้โอกาสวัยรุ่นที่กระทำผิดหรือเกิดความผิดพลาดในชีวิตให้มีโอกาสอยู่ในสังคมได้ เช่นตั้งท้องก่อนวัยอันควร รัฐฯอาจเปิดโอกาสให้เล่าเรียนจนสำเร็จหรือ การทำงานที่อยู่อาศัย,5)จัดให้มีโครงการหรือช่องทางรับฟังเสียงจากวัยรุ่น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ผลวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนได้ทราบถึงปัญหา สาเหตุและรูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ใช้ในปัจจุบันแล้วสังเคราะห์ให้เป็นรูปแบบเชิงนโยบายสำหรับใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงยังไม่ได้นำไปทดลองใช้ให้เกิดผลเชิงประจักษ์ ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลองเพื่อนำรูปแบบไปทดลองใช้แล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์เป็นต้นแบบในการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัยมี ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปที่ชัดเจน สมเหตุสมผลคือ ผลวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนได้ทราบถึงปัญหา สาเหตุและรูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ใช้ในปัจจุบันแล้ว สังเคราะห์ให้เป็นรูปแบบเชิงนโยบายสำหรับใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงยังไม่ได้นำไปทดลองใช้ให้เกิดผลเชิงประจักษ์ ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลองเพื่อนำรูปแบบไปทดลองใช้แล้วนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์เป็นต้นแบบในการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

เรื่องที่ 7

<p>8. งานวิจัยรหัส 214 ชื่อเรื่อง: ปัญหาเด็กและเยาวชน และแนวทางการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของภาคีร่วมพัฒนาใน จังหวัดชัยนาทอย่างบูรณาการ</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) ศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหาเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดชัยนาท 2) ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคีร่วมพัฒนาในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในจังหวัดชัยนาทอย่าง บูรณาการ 3) ได้รูปแบบและวิธีการสำหรับกรป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในจังหวัดชัยนาท</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>เด็ก หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 12-17 ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงร่างกาย มีการเจริญเติบโตในระบบต่างๆของร่างกาย ตลอดจนมีลักษณะความแตกต่างของความเป็นเพศชายและหญิงที่ชัดเจนมากขึ้น เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ซึ่งเป็นไปตามคำจำกัดความของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์: ปัญหาเด็กและเยาวชน หมายถึง สิ่งที่เป็นพฤติกรรมไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน แนวทางการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของภาคีร่วมพัฒนาอย่างบูรณาการ หมายถึง แนวคิดในรูปแบบและวิธีการร่วมกันของการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในเรื่องที่เป็นพฤติกรรมไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน โดยตัวแทนสถาบันต่างๆ ในจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วย สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันของรัฐ สถาบันของชุมชน องค์กรต่างๆ และสื่อมวลชน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณผสมผสานวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร กำหนดไว้ 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้งที่อยู่ในระบบและนอกระบบ ของจังหวัดชัยนาท; 2) กลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ภาคเอกชน สื่อมวลชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น กลุ่มตัวอย่าง มี 3 กลุ่ม โดย กลุ่มที่ 1 และ 2 จำนวน 34 คน เลือกแบบเจาะจงให้ตอบแบบสำรวจโดย กลุ่มที่ 1 เป็นเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและมีงานทำที่ได้สำรวจโดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/จังหวัดชัยนาท รวม 8 อำเภอๆ ละ 2 คน รวม 16 คน ส่วนกลุ่มที่ 2 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการค่ายสร้างเครือข่ายคนรุ่นใหม่ด้านยาเสพติด ประกอบด้วย ครูอาจารย์ เด็กและเยาวชนจากอำเภอต่างๆ ของจังหวัดชัยนาทที่มาร่วมกิจกรรม จำนวน 18 คน และกลุ่มที่ 3 จำนวน 25 คน เลือกแบบเจาะจงโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยนาท พิจารณาเลือกตัวแทนจาก 5 สถาบัน (สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันของรัฐ สถาบันชุมชน องค์กรต่างๆ) สถาบันละ 5 คน เข้าประชุมกลุ่มย่อย (focus group): เครื่องมือที่ใช้ 1) แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา-อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในเรื่องเด็กและเยาวชนจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล; ส่วนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับเด็กและ เยาวชนของครูและอาจารย์ ผู้ปกครองต่อสถาบันต่างๆ; ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ จำนวน 5 ข้อ, 2) แบบสัมภาษณ์ ใช้ในการทำ focus group กับตัวแทนจาก 5 สถาบัน โดยมี 3 ประเด็น (ปัญหาของเด็กและเยาวชนในจังหวัดชัยนาท;สาเหตุของปัญหาเด็กและเยาวชน ในจังหวัด ชัยนาท; แนวทาง/รูปแบบการมีส่วนร่วมของ ภาคีร่วมพัฒนาในการแก้ไข ปัญหาเด็กและเยาวชน ในจังหวัดชัยนาท) การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลจากการตอบแบบสำรวจวิเคราะห์ด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ คือ นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสำรวจมาจัดกลุ่มคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ เรียงลำดับความสำคัญ ข้อมูลที่ได้จากการ focus group นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) และวิเคราะห์เชิงเหตุผล (logical reasoning) เชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ของข้อมูล</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ปัญหาเด็กและเยาวชน สาเหตุของปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าสูงสุดเหนือทรัพยากรใดในโลก ต้องได้รับการดูแลทั้งร่างกายและจิตใจ ปัจจัยสำคัญต่อพฤติกรรมเด็กและเยาวชนมาจากสภาพครอบครัว การเลี้ยงดู สถาบันการศึกษาก็มีบทบาทสำคัญเช่นกัน เพื่อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมที่มีค่านิยมให้คุณค่ากับวัตถุมากกว่าจิตใจ รักสบายมากกว่าความพยายาม ชาตินิยมในตนเอง บริโภคสื่อสารสนเทศที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา</p>

<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>แนวคิดในการวิจัยมีการกล่าวอ้างถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ทฤษฎีการกระทำทางสังคม และทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้ทราบว่า กระบวนการเกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาค ต้องมีการกระทำทางสังคม คือ ต้องมีปัจจัยดึงดูด ทำให้เกิดการกระทำ ประกอบด้วย การกระทำที่มีเหตุผล ที่เกี่ยวกับค่านิยม ทางประเพณี และที่แฝงด้วยความเสนาหา และขณะเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต้องส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดและการกระทำด้วย จึงเกิดแรงขับเคลื่อน ดังนั้น การแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนและแนวทางการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของภาคร่วมพัฒนาในจังหวัดชัยนาทอย่างบูรณาการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องสร้างการกระทำทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องให้สำเร็จจึงเกิดผลในทางปฏิบัติ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>ผลวิจัยเชิงคุณภาพ:</p> <p>ปัญหาเด็กและเยาวชนในจังหวัดชัยนาท เรียงตามลำดับความสำคัญ: (1) สถาบันครอบครัว อ่อนแอ แยกแยก มีภาวะหนี้สิน (2) เด็กและเยาวชนทั้งในและนอกระบบมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เกิดปัญหาตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การทอดทิ้งบุตร เบี่ยงเบนทางเพศ (3) ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กและเยาวชนยังไม่ทำงานในเชิงยุทธศาสตร์ ไม่มีเป้าหมาย พันธกิจ ตัวชี้วัด ไม่ทำงานเชิงรุก ไม่ยึดและจัดข้อมูลเพื่อการวางแผน ตลอดจนการทำงานแบบไม่บูรณาการ (4) เด็กและเยาวชนบางส่วนทั้งในและนอกระบบ มีเวลาว่างมากเกินไป ใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์ เช่น เล่นการพนัน ดื่มสุรา แข่งรถ ยกพวกตีกัน ลักขโมย (5) เด็กและเยาวชนบางส่วน หนีเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ต้องเรียนซ้ำชั้น ไม่จบการศึกษาตามระยะเวลา (6) เด็กและเยาวชนบางส่วนเลียนแบบคาวา เลียนแบบสื่อ สื่อไม่สร้างสรรค์ สื่อยั่วยุให้เกิดกิเลส/ ความต้องการ ส่งผลให้เกิดความโลภ ความอยากมี แต่ไม่สามารถหารายได้มาใช้จ่าย ส่งผลให้เด็กและเยาวชนบางคนกระทำผิด เด็กและเยาวชนเลียนแบบต่างชาติโดยไม่แยกแยะ ไม่รักษานขนบธรรมเนียมที่ดีของสังคมไทย (7) ขาดแคลนครู/ อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ สัดส่วนระหว่างครูกับศิษย์ไม่สมดุล บางแห่งมีครูแต่ครูยังขาดความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด ขาดจิตวิญญาณของความเป็นครู (8) เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ ไม่รักษาวินัย ขนบธรรมเนียมที่ดีของสังคมไทย เลียนแบบต่างชาติ โดยไม่แยกแยะ</p> <p>สาเหตุสำคัญของปัญหาเด็กและเยาวชนในจังหวัดชัยนาท: (1) เศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้ผู้ปกครองต้องไปทำงานหารายได้ ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนแนะนำบุตร ส่งผลให้เด็กและเยาวชนบางคนไปคบเพื่อนนอกบ้าน เพื่อนที่คบบางคนมีพฤติกรรมเป็นอันตรายต่อสังคม ก้าวร้าว ทำให้เด็กและเยาวชนติดนิสัยเหล่านั้นมา (2) การเลียนแบบจากสื่ออินเทอร์เน็ต เลียนแบบจากเพื่อน ตามแบบวัฒนธรรมตะวันตกโดยไม่แยกแยะว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด (3) การพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นการกระทำทางสังคม ซึ่งต้องทำต่อเนื่องและใช้เวลาไม่เหมือนผลประโยชน์ (4) การหย่าร้างของครอบครัวสูง เป็นสาเหตุสำคัญทำให้เด็กและเยาวชนขาดความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ (5) ขาดความสมดุลการพัฒนาาระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท (6) สื่อต่างๆ ยั่วยุ โฆษณาเกินความเป็นจริง ไม่แยกแยะให้คิดเชิงเหตุผล ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเกิดความฟุ้งเฟ้อ อยากมีอยากได้ (6) นโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชน ยังไม่ชัดเจน บางครั้งสวนกระแสกับนโยบาย เช่น บอกให้เยาวชนรักษานขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม แต่กลับนำสิ่งที่ไม่ใช่วัฒนธรรมที่ดีมาเผยแพร่ อาทิ การเปิดบ่อนเสรี การขายห้างสรรพสินค้าต่างชาติ (7) การขยายอัตราค่าจ้างครู-อาจารย์ในชนบทมีน้อย ไม่ให้ตำแหน่งครู ไม่มีอัตราจ้างหรือมีอัตราจ้างน้อย ส่งผลต่อสัดส่วนระหว่างครูกับศิษย์ไม่สมดุล</p> <p>แนวทาง/รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคร่วมพัฒนาในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในจังหวัดชัยนาท: (1) ปัญหาสถาบันครอบครัว สร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน, สร้างการปกครองระบบประชาธิปไตยในครอบครัว, ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเด็กและเยาวชน, ทุกภาคส่วนส่งเสริม/สนับสนุน โครงการกิจกรรมที่มีกิจกรรมการทำร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว, ให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว, (2) ปัญหาด้านการศึกษา ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น, ส่งเสริมให้เด็กที่เรียนอ่อนแต่ละวิชา มีโอกาสเรียนพิเศษเพิ่มเติมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย, เสริมทักษะและแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ใฝ่เรียน, ส่งเสริม/สนับสนุน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา, (3) ปัญหาอิทธิพลของสื่อ รัฐต้องกวดขัน สื่อ/เว็บไซต์ ที่มีผลกระทบต่อร่างกาย/อารมณ์/ จิตใจ/พฤติกรรมกับเด็กและเยาวชน, ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำสื่อในเชิงสร้างสรรค์แก่เด็กและเยาวชน, ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เด็ก/เยาวชนและผู้ปกครอง ให้ได้ใช้ดุลพินิจ ในการ ดูสื่อที่เหมาะสม, (4) ปัญหาทางเพศ ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง ในเรื่องเพศศึกษาอย่างถูกต้อง, ให้ความรู้ว่าจะไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, ส่งเสริม/สนับสนุน การประชาสัมพันธ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภูมิคุ้มกันเรื่องเพศ, (5) ปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ส่งเสริมให้เด็กใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และแสดงออกในทางที่ถูกต้องและสร้างสรรค์, ส่งเสริม/และจัดกิจกรรมเพื่อสร้างพฤติกรรมในทางบวกแก่เด็กและเยาวชน, ส่งเสริม/สนับสนุน การประชาสัมพันธ์เรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน</p> <p>ผลสำรวจเชิงปริมาณ:</p> <p>แนวทางแก้ไขเรื่องเด็กและเยาวชน ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรกและลำดับรอง (N=34) มีดังนี้</p> <p>สถาบันครอบครัว: ครอบครัวควรร่วมกันปรึกษาหารือ พุดคุยเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน และร่วมแก้ไขปัญหาด้วยกัน (mean 3.72, SD.76) พ่อแม่และต้องเป็นตัวอย่างในการแบ่งความรับผิดชอบช่วยเหลือกัน (mean 3.72, SD.76) ครอบครัวควรแสวงหาความรักความห่วงใย</p>

ความซื่อสัตย์ซึ่งกันและกัน มีการดูแลและมีความเอื้ออาทรต่อกัน (mean 3.62, SD.58)

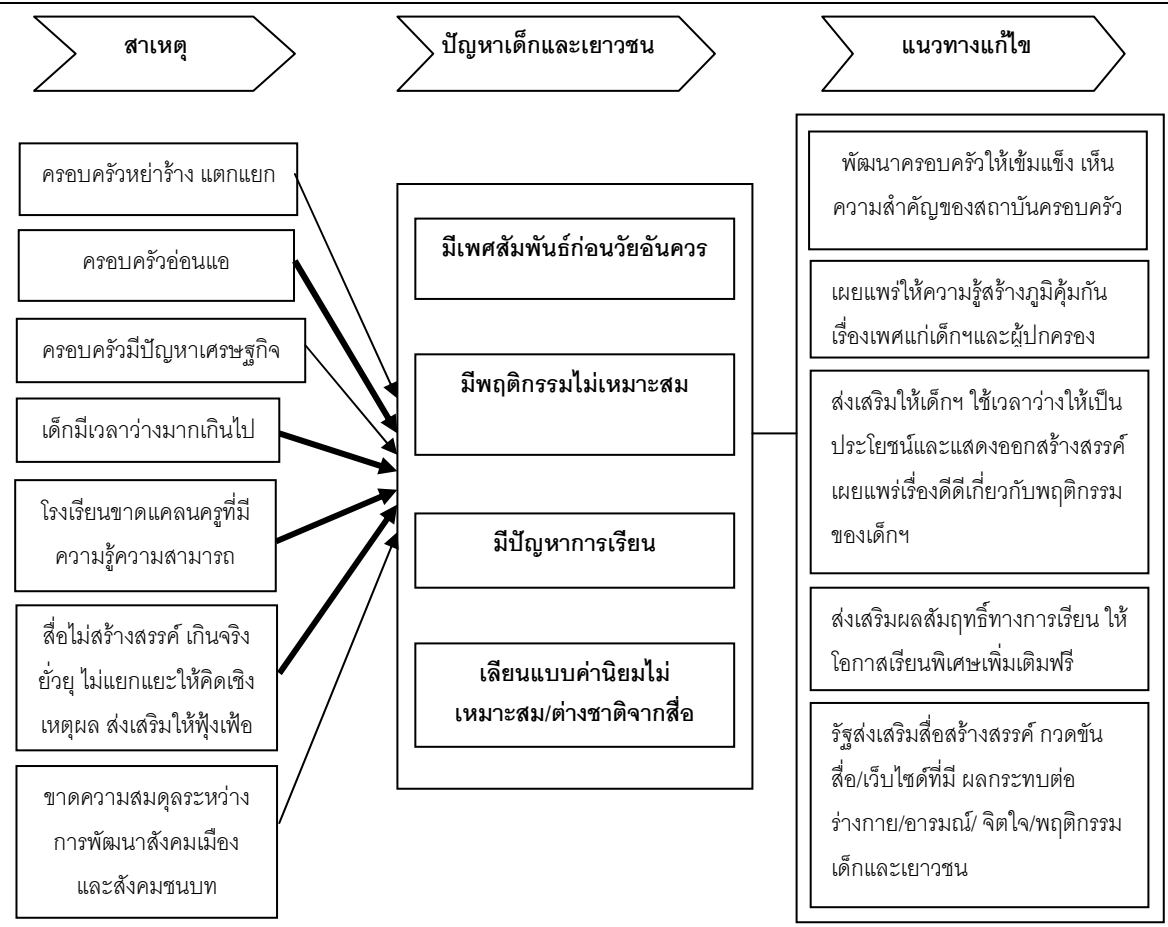
สถาบันการศึกษา: สถานศึกษาต้องจัดสื่อ ข้อมูลเพื่อเชื่อมข่าวสารกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว ของนักเรียน/นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง (mean 3.99, SD.85) สถาบันการศึกษาควรมีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในลักษณะการทำงานเชิงบูรณาการของทุกภาคส่วน (mean 3.83, SD.63)

สถาบันของรัฐ: ควรร่วมจัดให้มีการประชุม/สัมมนาความรู้แก่สมาชิกในหน่วยงานของรัฐ ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน (mean 3.92, SD.83) ควรมีโครงการ/กิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก/เยาวชนอย่างต่อเนื่อง (mean 3.89, SD.71)

สถาบันสื่อมวลชน: ควรมีระบบติดตามประเมินผลการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง (mean 3.94, SD.86) สถาบันของรัฐที่เกี่ยวข้องควรกำหนดยุทธศาสตร์ พันธกิจ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนร่วมกัน (mean 3.92, SD.83)

สถาบันชุมชน องค์กรต่างๆ: กลุ่ม/องค์กรชุมชน อาทิ กลุ่มอาชีพ กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นต้น ควรสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน (mean 3.78, SD.71) คณะกรรมการหมู่บ้าน ควรจัดเวทีประชาคมเพื่อกำหนดแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้ปรากฏในแผนชุมชน (mean 3.77, SD.72)

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

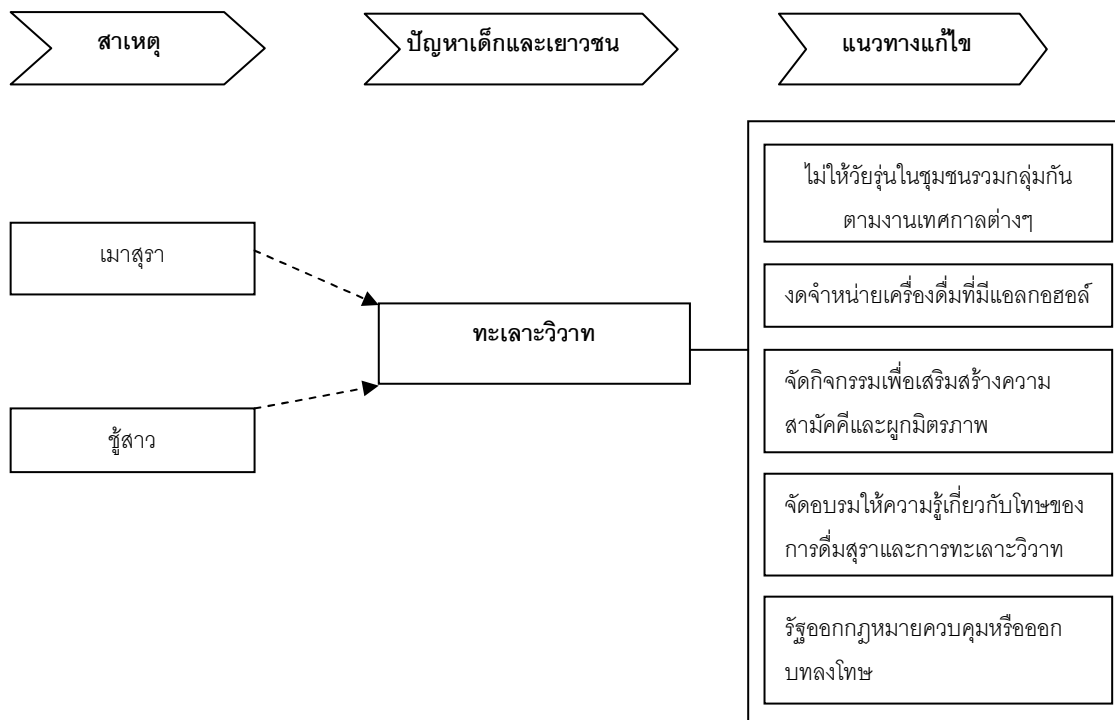
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ครบทั้งสามข้อ ข้อดีมีการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะหลากหลาย อย่างไรก็ตามยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเป็นกลุ่มตัวอย่างในส่วนการศึกษาเชิงปริมาณ ยังไม่มั่นใจในความเป็นตัวแทนของประชากรที่ต้องการศึกษา นอกจากนี้มีข้อควรพัฒนาคือ การนำเสนอข้อมูลที่ได้ให้เกิดผลที่เป็นภาพสรุปตามวัตถุประสงค์ยังไม่ชัดเจนนัก เพราะนำเสนอแยกส่วนและไม่ลำดับ ผู้อ่านต้องศึกษาหาเอง เพราะผู้วิจัยมีการนำเสนอผลการวิจัยแยกส่วนตามวิธีที่ได้ข้อมูลแต่ไม่ได้ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลักในการนำเสนอ การวิเคราะห์เนื้อหา บางแห่งเนื้อหาสับสน มีสาเหตุปนอยู่ในส่วนที่บอกว่าเป็นปัญหา

เรื่องที่ 8

<p>9. งานวิจัยรหัส 215</p> <p>ชื่อเรื่อง: ปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กเยาวชนในจังหวัดยโสธร</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) เพื่อจัดทำข้อมูลด้านสถานการณ์ปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กเยาวชนในจังหวัดยโสธร</p> <p>2) วิเคราะห์แปลผลและจัดทำรายงาน พร้อมทั้งเสนอแนวคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กเยาวชนในจังหวัดยโสธร</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย วิจัยเชิงสำรวจ ประชากร ประชาชนทั่วไปในจังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน สุ่มแบบโควตา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองจังหวัดยโสธร จำนวน 150 คน ในจำนวนนี้มีมาจากในเขตเทศบาล 100 คนและจากโรงเรียนยโสธรพิทยาคม 50 คน กลุ่มตัวอย่างอำเภอเลิงนกทา 150 คนในจำนวนนี้มีมาจากโรงเรียนเลิงนกทา 50 คน วิทยาลัยอาชีพเลิงนกทา 50 คน และจากตำบลกุดแห่ 50 คน นอกจากนี้มาจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จังหวัดยโสธร 50 คน โรงเรียนทรายมูลวิทยา 50 คน เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 11 คำถาม การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าความถี่ ร้อยละ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชนในจังหวัดยโสธร แนวคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กเยาวชนในจังหวัดยโสธร</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชนทั้งในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท อาจมีสาเหตุมาจากหลายอย่าง หนึ่งในนั้นอาจมาจากปัญหาทางครอบครัว ความเครียดหรือการไม่รู้จักรับผิดชอบอารมณ์ แยกแยะถูกผิด ซึ่งอาจทำให้หาทางออกของปัญหาโดยวิธีที่ผิดได้ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่สำคัญอีกหนึ่งปัญหาที่ต้องการการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากสิ่งที่ตามมาจะมีแต่ผลเสีย และก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคมหรือในครอบครัวและชุมชน</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>แนวคิดเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง คือ ระบบและกลไกที่สร้างขึ้นเพื่อติดตามสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุม ป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น หรือนำไปใช้เพื่อการดำเนินการลดปัจจัยเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>ข้อมูลด้านสถานการณ์ปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กเยาวชนในจังหวัดยโสธร</p> <p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยเห็นเด็กวัยรุ่นทะเลาะวิวาทกับคนในสังคม คิดเป็นร้อยละ 83.8 ส่วนใหญ่เคยเห็นเกิดขึ้นบ่อยเฉลี่ย 4 เดือนต่อครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.8 รองลงไปเฉลี่ย 2 เดือนต่อครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 24.0 ส่วนช่วงเวลาของการเกิดเหตุทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น มากที่สุดคือ ตามงานบุญประเพณีต่างๆ ในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 49.0 การทะเลาะวิวาทส่วนใหญ่เป็นการทะเลาะวิวาทของเด็กกลุ่มเดิม จำนวน 11-20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 และเด็กและเยาวชนที่ทะเลาะวิวาทกันส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาคืออยู่ตามลำพังในหอพัก/บ้านแบ่งให้เช่า คิดเป็นร้อยละ 38.5 นอกจากนี้พบว่าระดับผลกระทบที่เกิดจากการทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชนต่อคนในครอบครัวและชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่าอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 51.2</p> <p>สาเหตุการทะเลาะวิวาทส่วนใหญ่เกิดจากเมาสุรา คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงไปเกิดจากรื่องชู้สาว คิดเป็นร้อยละ 25.5</p> <p>แนวคิดและวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาหรือลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชน สามารถทำได้โดย:ไม่ให้วัยรุ่นในชุมชนรวมกลุ่มกันตามงานเทศกาลต่างๆ เช่น บุญบั้งไฟ งานวัด, งดจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์, จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและเป็นการผูกมิตรภาพต่อกัน หรืออาจเป็นการฝึกอบรมด้านอาชีพต่างๆ ให้กับเด็กเยาวชนกลุ่มนี้ เพื่อเป็นการลดปัญหาเด็กเยาวชนทะเลาะวิวาทกัน</p>

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

หมายเหตุ: เส้นประแสดงถึงมีข้อมูลเสนอว่าเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยค่าร้อยละ น้อยกว่าร้อยละ 50

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

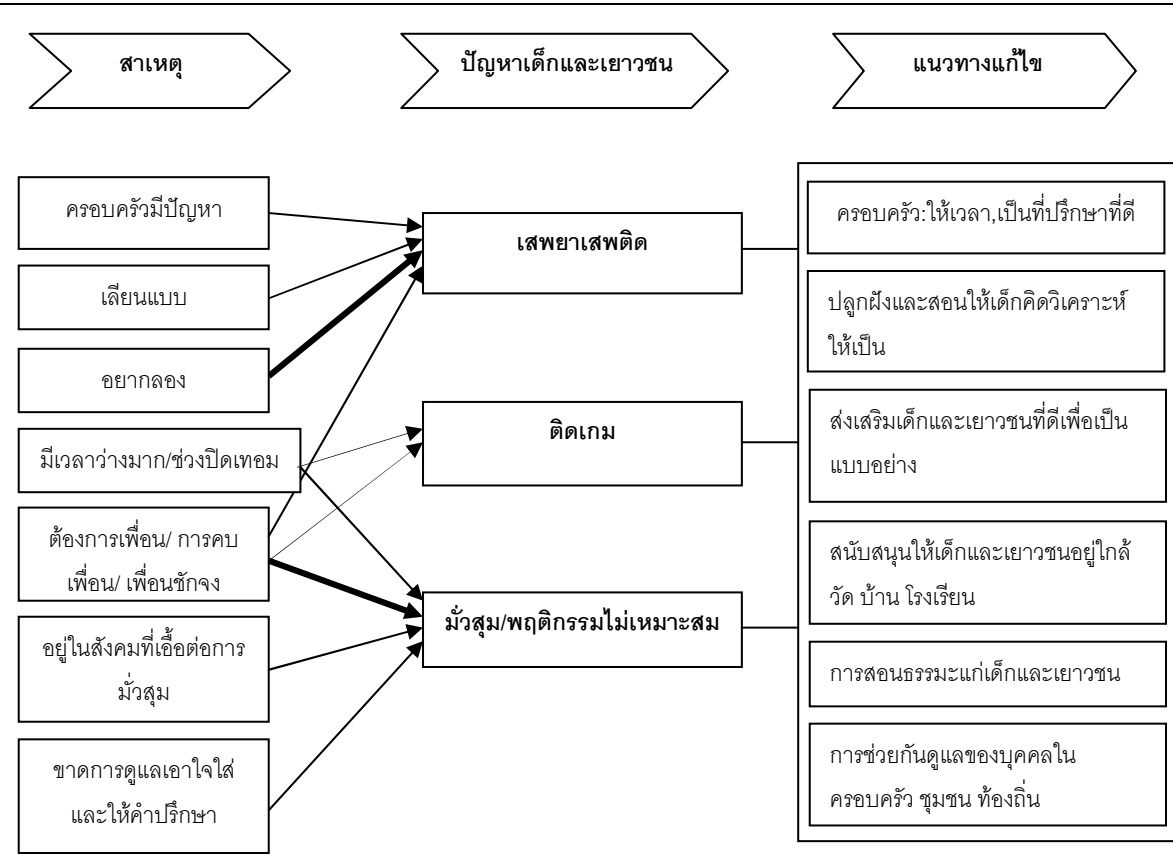
สรุปผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่ข้อค้นพบที่ได้ อาจยังไม่สะท้อนสถานการณ์ปัญหาชัดเจนนัก สำหรับการออกแบบการวิจัยมีข้อควรพัฒนาคือ ควรระบุนิยามศัพท์ประเด็นสำคัญที่ศึกษา ซึ่งโยงไปสู่การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัย ในการศึกษาครั้งนี้บอกเพียงว่าใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 11 คำถาม ไม่ได้บอกวิธี การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในเรื่องความตรงตามเนื้อหา มีเพียงการบอกถึง การหา reliability อย่างไรตาม ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้ก็มีประโยชน์ในทางปฏิบัติพอสมควรสำหรับนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาและป้องกันปัญหานี้ต่อไป

เรื่องที่ 9

11. งานวิจัยรหัส 219
ชื่อเรื่อง: สถานการณ์เด็กและเยาวชนในจังหวัดภูเก็ต
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
1) อะไรคือสาเหตุของปัญหาเด็กและเยาวชนในจังหวัดภูเก็ต
2) แนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในจังหวัดภูเก็ต เป็นอย่างไร
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย คือ วิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กและเยาวชน พ่อแม่และผู้ปกครอง ในจังหวัดภูเก็ต จำนวนทั้งหมด 487 คน เป็นชาย 257 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 หญิง 230 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 6 ปี ถึง 60 ปีขึ้นไป ในจำนวนนี้เป็นเด็กและเยาวชนอายุ 6-18 ปี จำนวน 217 คน โดยแยกเป็นเด็กและเยาวชนที่มีอายุ 6-11, 12-14, และ 15-18 ปี จำนวน 39, 66, และ 112 คน คิดเป็นร้อยละ 8, 13.6, และ 23 ตามลำดับ การศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาปริญญาตรี และประถมศึกษา จำนวน 126 คน และ 104 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 และ 21.4ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไป, สภาพปัญหาและสาเหตุของการเกิดปัญหาเด็กและเยาวชนในประเด็นต่างๆ, แนวทางการแก้ไขปัญหาลูกเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเด็นต่างๆ, ข้อเสนอแนะอื่นๆ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข

<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของประเทศ เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมต่อไปในอนาคต จำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนทุกด้านทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต รวมทั้งได้รับการยอมรับ การคุ้มครองและโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ในการดำรงอยู่ในยุคข้อมูลข่าวสาร ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่แทรกซึมวิถีชีวิตของสังคมไทยทุกรูปแบบ สังคมต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติด้วยกระบวนการทุนนิยมและบริโภคนิยมที่มีผลทำให้วัฒนธรรมเดิมถูกบดบัง จึงเป็นความจำเป็นที่ต้องสร้างภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งให้สังคม โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งอ่อนด้อยด้วยความรู้และประสบการณ์ และเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการรับผลกระทบทางลบจากสภาพสังคมในปัจจุบัน อันส่งผลให้เด็กและเยาวชนไทยบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมอันดีงาม เช่นเดียวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนในจังหวัดภูเก็ตที่เผชิญกับปัญหาหลายด้าน เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงและจำเป็นต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน</p>	
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>วัยรุ่นเป็นวัยเปลี่ยนจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ ความต้องการของวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับค่านิยมที่แต่ละคนยึดถือและส่วนใหญ่มักยึดถือค่านิยมตามกลุ่มที่ตนเข้าร่วมด้วย ปัญหาเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาสังคมซึ่งจำเป็นต้องศึกษาข้อเท็จจริงและสาเหตุของปัญหาเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหานั้นที่ถูกต้องของหน่วยงานต่างๆ ผู้วิจัยมีการประมวลผลการทบทวนวรรณกรรมถึงสาเหตุของปัญหาในเด็กและเยาวชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู เพื่อน และปัจจัยอื่น</p>	
<p>7. ผลการวิจัย</p>	
<p>ผลจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 487 คน:</p> <p>ปัญหาเด็กและเยาวชนที่พบเห็นมากที่สุด 3 อันดับ แรก คือ ยาเสพติด (61.0%), ติดเกม (56.1%), มั่วสุม (41.7%)</p> <p>สาเหตุสำคัญของปัญหา ยาเสพติด: อยากลอง (81.1%), การคบเพื่อน (62.2%);</p> <p>สาเหตุสำคัญของปัญหา ติดเกม: เพื่อนชักจูง/ กลุ่มเพื่อน (64.9%), มีเวลาว่าง/ ช่วงปิดเทอม (58.3%);</p> <p>สาเหตุสำคัญของปัญหา มั่วสุม (ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลสาเหตุมั่วสุมร่วมกับมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม): ต้องการเพื่อน (73.3%), ขาดการดูแล เอาใจใส่และให้คำปรึกษา (63.4%)</p> <p>แนวทางการแก้ไขปัญหา: การให้เวลาของคนในครอบครัว (59.1%), การเป็นที่ปรึกษาที่ดีของพ่อแม่ผู้ปกครอง (54.4%), ปลูกฝังและสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ให้เป็น (45.2%), การอบรมสั่งสอนให้ความรู้ความเข้าใจบุคคล ในครอบครัว (38.4%), ส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่าง (34.3%), การช่วยกันดูแลของบุคคลในครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น (32.2%)</p>	<p>ผลจากการดึงข้อมูลเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 6-18 ปี จำนวน 217 คนมาวิเคราะห์: ปัญหาเด็กและเยาวชนที่พบเห็นมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ติดเกม (62.2%), ยาเสพติด (55.8%), มั่วสุม (39.2%)</p> <p>สาเหตุสำคัญของปัญหา ติดเกม: เพื่อนชักจูง/ กลุ่มเพื่อน (64.5%), มีเวลาว่าง/ ช่วงปิดเทอม (57.1%);</p> <p>สาเหตุสำคัญของปัญหา ยาเสพติด: อยากลอง (77.0%), การคบเพื่อน (58.1%), ครอบครัวมีปัญหา (55.8%), ลอกเลียนแบบ (51.2%);</p> <p>สาเหตุสำคัญของปัญหา มั่วสุม (ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลสาเหตุมั่วสุมร่วมกับมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม): ต้องการเพื่อน (71.9%), ขาดการดูแลเอาใจใส่และให้คำปรึกษา (63.6%), อยู่ในสังคมที่เอื้อต่อการมั่วสุม (58.1%), มีเวลาว่างมาก (57.6%)</p> <p>แนวทางการแก้ไขปัญหา: การให้เวลาของคนในครอบครัว (49.8%), ส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่าง (45.2%), ปลูกฝังและสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ให้เป็น (37.8%), การสอนธรรมะแก่เด็กและเยาวชน (35.9%), ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กเข้าวัด (32.3%), สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนอยู่ใกล้บ้าน วัด โรงเรียน (30.0%)</p>

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ครบทั้งสองข้อ แบบแผนการวิจัยยังมีข้อควรพัฒนา เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการสำรวจดังนั้นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรที่สนใจศึกษาจึงมีความสำคัญ ในงานวิจัยไม่ได้ระบุ สเกลของประชากร เด็กและเยาวชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในจังหวัดภูเก็ต ไม่ได้บอกพื้นที่หรือรายละเอียดของการได้มาซึ่งจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับคุณภาพของเครื่องมือ แม้มีการระบุลำดับขั้นของการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แต่ไม่ได้ให้สาระเชิงเนื้อหาเลย และไม่ได้ให้ข้อมูลของผู้ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา อย่างไรก็ตามผลการวิจัยมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในทางปฏิบัติได้พอสมควร

เรื่องที่ 10

<p>12. งานวิจัยรหัส 222</p> <p>ชื่อเรื่อง: พฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคบุหรี่ย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสิ่งเสพติด จังหวัดระนอง</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาพฤติกรรมในการบริโภคบุหรี่ยของเด็กและเยาวชน 2) ศึกษาพฤติกรรมในการดื่มสุราของเด็กและเยาวชน 3) ศึกษาพฤติกรรมในการเสพยาเสพติดของเด็กและเยาวชน
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>เด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กและเยาวชนที่อยู่ในระดับอาชีวศึกษา</p> <p>เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เหล้า เบียร์ และไวศูลเลอร์</p> <p>บุหรี่ย หมายถึง บุหรี่ยที่มีจำหน่ายทั่วไปในร้านค้า</p> <p>สิ่งเสพติด หมายถึง ยาบ้า กัญชา กระท่อม กาว ยาอี ยาไอซ์ และวันทูดอล</p> <p>พฤติกรรม หมายถึง การแสดงออกด้วยร่างกายหรือจิตใจของผู้เสพ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ วิจัยเชิงสำรวจ ประชากร เป็นเด็กนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคระนอง จำนวน 1,800 คน ประกอบด้วย เด็กนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 1,000 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 800 คน; กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคระนอง จำนวน 330 คน ประกอบด้วยเด็กนักเรียนในระดับ</p>

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 198 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 132 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ยามานะ $n = N / (1 + NE^2)$ ค่าความคลาดเคลื่อน = .05 หรือ 5%: **เครื่องมือที่ใช้** แบบสอบถามมี 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ ส่วนที่ 2 สภาพข้อเท็จจริงในการบริโภค บุหรี่ การดื่ม เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การเสพสิ่งเสพติด: **การวิเคราะห์ข้อมูล** โดยใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าร้อยละ

4. ประเด็นหลักที่ศึกษา

พฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภค บุหรี่ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และสิ่งเสพติดของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดระนอง

5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา

ปัจจุบันการบริโภคบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ และการเสพยาเสพติดในกลุ่มเด็กและวัยรุ่นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น นับว่าเป็นภาระของประเทศที่ต้องมาดูแล เด็กและวัยรุ่นเป็นอนาคตของชาติ และเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นวัยที่คะนองชอบลองสิ่งใหม่ๆ และเป็นวัยกล้าเสี่ยงอันตราย ทำให้เสี่ยงกับสิ่งยั่วยุต่างๆ การบริโภคบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ และการเสพยาเสพติดมีพิษต่อสุขภาพของเด็กและเยาวชน การศึกษาครั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมและตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ และการเสพยาเสพติดและเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านี้ในจังหวัดระนองต่อไป

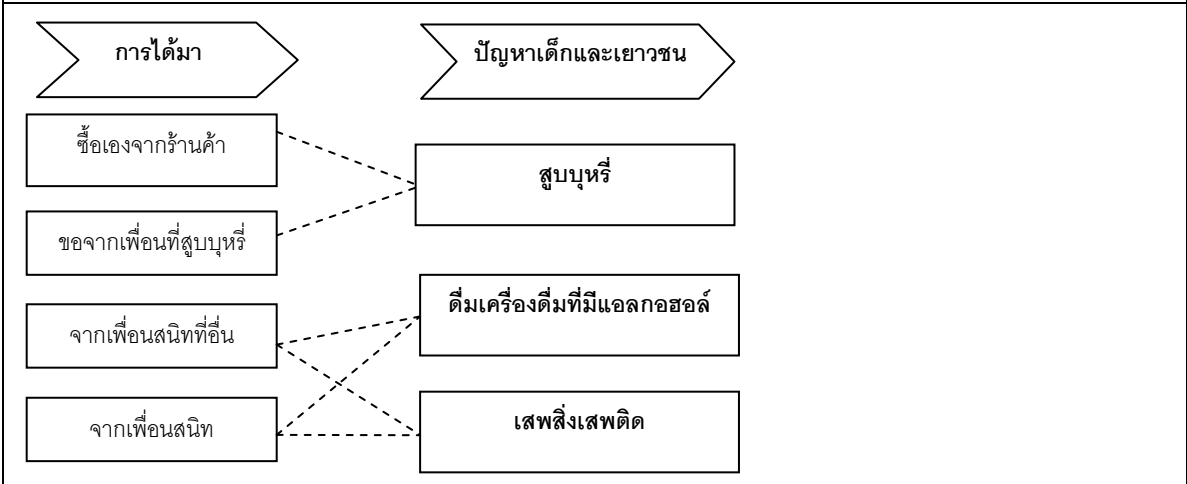
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงในการบริโภคบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ และการเสพยาเสพติด ในเด็กนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของเด็กนักเรียนอาชีวศึกษา

7. ผลการวิจัย

จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง 330 คน พบว่า
มีพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่ ดังนี้ มีผู้เคยสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 24.5 โดยในผู้ที่สูบบุหรี่นั้นส่วนใหญ่สูบครั้งแรกเมื่ออายุ 15-16 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.2 รองลงมาคือเมื่ออายุ 13-14 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.7 โดยส่วนใหญ่มีความถี่การสูบบุหรี่ในรอบ 1 เดือน 1-2 วัน คิดเป็นร้อยละ 9.7 จำนวนบุหรี่ที่สูบส่วนใหญ่ 2-5 มวน/วัน คิดเป็นร้อยละ 9.4 โดยวิธีการได้มาของบุหรี่ส่วนใหญ่ซื้อเองจากร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 11.5 รองลงมา ขอจากเพื่อนที่สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 9.4
มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังนี้ มีผู้เคยดื่ม คิดเป็นร้อยละ 52.1 โดยในผู้ที่ดื่มนั้นส่วนใหญ่ดื่มครั้งแรกเมื่ออายุ 15-16 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.9 รองลงมาคือเมื่ออายุ 17-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.8 โดยส่วนใหญ่มีความถี่การดื่มในรอบ 1 เดือน 1-2 วัน คิดเป็นร้อยละ 30.0 วิธีการได้มา ส่วนใหญ่ซื้อเองจากร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 25.8 รองลงไปคือ เพื่อนให้มา คิดเป็นร้อยละ 10.0
มีพฤติกรรมด้านการเสพสิ่งเสพติด ดังนี้ มีผู้เคยเสพ คิดเป็นร้อยละ 14.5 โดยส่วนใหญ่เคยเสพครั้งแรกเมื่ออายุ 15-16 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.7 รองลงมาคือเมื่ออายุ 17-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.8 โดยวิธีการได้มาของสิ่งเสพติดส่วนใหญ่ได้มาจากเพื่อนสนิทที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 7.6 รองลงมาได้จากเพื่อนสนิท คิดเป็นร้อยละ 5.8

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

หมายเหตุ: เส้นประแสดงถึงมีข้อมูลตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน โดยค่าร้อยละ น้อยกว่า 50

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผลการศึกษาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและตอบวัตถุประสงค์วิจัยครบทั้งสามข้อ คือ ศึกษาพฤติกรรมในการบริโภคบุหรี่ ดื่มสุรา และเสพยาเสพติดของเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตามมีข้อควรพัฒนาในการตั้งชื่องานวิจัยควรระบุบริบทเกี่ยวกับประชากรที่สนใจ จากชื่อไม่ทราบว่าจะศึกษาในกลุ่มใด ในรายงานวิจัยเล่มเต็มหน้า 4 มีการกำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ จำนวน 9 ข้อ เช่น เพศ

แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมในการบริโภคบุหรี่ปริมาณที่มีแอลกอฮอล์ และสิ่งเสพติดที่ต่างกัน เป็นต้น แต่จากการวางแผนวิเคราะห์ข้อมูลไม่พบการบอกถึงสถิติที่จะทดสอบสมมติฐานเหล่านี้ ทั้งไม่มีการกล่าวถึงในผลการศึกษาและสรุปด้วย จึงเห็นว่าเป็นข้อควรระวังครั้งอีกสิ่งหนึ่งในการออกแบบการวิจัยให้มีความสอดคล้องกันทั้งชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย รวมถึงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ สำหรับการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแม้ว่าจะมีมากพอสมควรแต่ยังขาดการเชื่อมโยงสู่กลุ่มประชากรที่สนใจศึกษาและไม่ได้เชื่อมโยงองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วกับปัญหาให้เห็นชัดเจน ข้อค้นพบที่ได้มีประโยชน์พอควรต่อการนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ต่อไป

เรื่องที่ 11

<p>งานวิจัยรหัส 311 ชื่อเรื่อง: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่และเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>เยาวชน หมายถึง เยาวชนที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ ที่มีอายุระหว่าง 11-24 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร รายได้ของเยาวชน หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของเยาวชนที่ได้รับจากผู้ปกครองรวมถึงรายได้ที่ได้รับจากการทำงานพิเศษ ความรู้เรื่องโทษของบุหรี่ หมายถึง ข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของบุหรี่ ซึ่งนักเรียนได้รับจากการศึกษาค้นคว้า และการรับรู้ผ่านสื่อต่างๆ ความคิดเห็นทั่วไป เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เคยมีเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การเห็นผู้อื่นสูบบุหรี่</p> <p>ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ หมายถึง องค์ประกอบหรือสิ่งกระตุ้นที่มีผลต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน แบ่งออกเป็น 1) ปัจจัยภายในบุคคล คือ ปัจจัยที่เป็นปัจจัยพื้นฐานและก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษของบุหรี่ ความคิดเห็นทั่วไป เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และลักษณะทางประชากร 2) ปัจจัยภายนอกบุคคล คือ ปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นถึงสาเหตุในการเกิดพฤติกรรมนอกตัวบุคคล เช่น ระดับการศึกษาของมารดา รายได้ของครอบครัว เขตที่อยู่อาศัย บุคคลที่พักอาศัยด้วย ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลที่สูบบุหรี่ การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์เรื่องบุหรี่</p> <p>พฤติกรรมการสูบบุหรี่ หมายถึง พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยการแสดงออกทางอาการหรือการกระทำที่เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของเยาวชน เช่น การสังเกตทางด้านร่างกายของผู้สูบบุหรี่ในแต่ละบุคคล เช่น การไปบ่อย การมีเสียงแหบใหญ่ การมีริมฝีปากคล้ำแห้งเขียว การมีนิ้วเหลืองเล็บเหลือง การมีดวงตาที่แห้งและแดง ร่างกายผอม ขาดการดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของร่างกาย หลุกลุกลิม สมารถสั้น บางครั้งมีอาการมึนงงเวียนหัวตึงตัง หรือการสังเกตเกี่ยวกับปริมาณการสูบบุหรี่ ความถี่ในการสูบบุหรี่ เป็นต้น</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ คือ วิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง เชิงปริมาณ-สถาบันการศึกษาในระดับประถมศึกษา สถาบันการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า (สายสามัญในระดับ ม.1-ม.6 และสายวิชาชีพในระดับ ปวช.1-ปวช.3) สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า (ระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1-4 และสายวิชาชีพในระดับ ปวส. ขึ้นไป) ทั้งหมด 24 สถาบันการศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 630 ชุด เชิงคุณภาพ- เก็บข้อมูลเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ โดยเก็บตัวอย่างเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 11-24 ปี จำนวน 10 คน และเป็นชาย 6 คน และหญิง 4 คน เลือกมาสัมภาษณ์โดยใช้การสังเกตจากอาการทางด้านร่างกายของเยาวชนที่สูบบางอย่าง การดำเนินการวิจัย เชิงปริมาณ-การสำรวจ เชิงคุณภาพ-โดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการจัดบันทึกแบบพรรณนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การศึกษานี้ มุ่งให้ความสนใจเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของเยาวชนที่มีความสัมพันธ์ต่อกันอันส่งผลให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพในรูปแบบต่างๆ ที่ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการแก้ปัญหาการสูบบุหรี่ของเยาวชนในอนาคต</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ถึงแม้จะมีงานวิจัยหรือการสำรวจเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดโดยเฉพาะบุหรี่ของประชาชนคนไทยมามากมายทั้งในกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ใหญ่และประชากรที่เป็นกลุ่มเยาวชน แต่ผลการวิจัยเหล่านั้นไม่ได้ถูกนำไปใช้เพื่อหามาตรการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมสุขภาพที่แท้จริงจะนั้นปัญหาจึงยังวนเวียนไม่หมดไปจากสังคมต่อไปยังคงมีการใช้กันอย่างต่อเนื่องและใช้มากขึ้น ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนเพื่อที่จะหาความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกน่าจะจะเป็นแนวทางที่นำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวของเยาวชน</p>

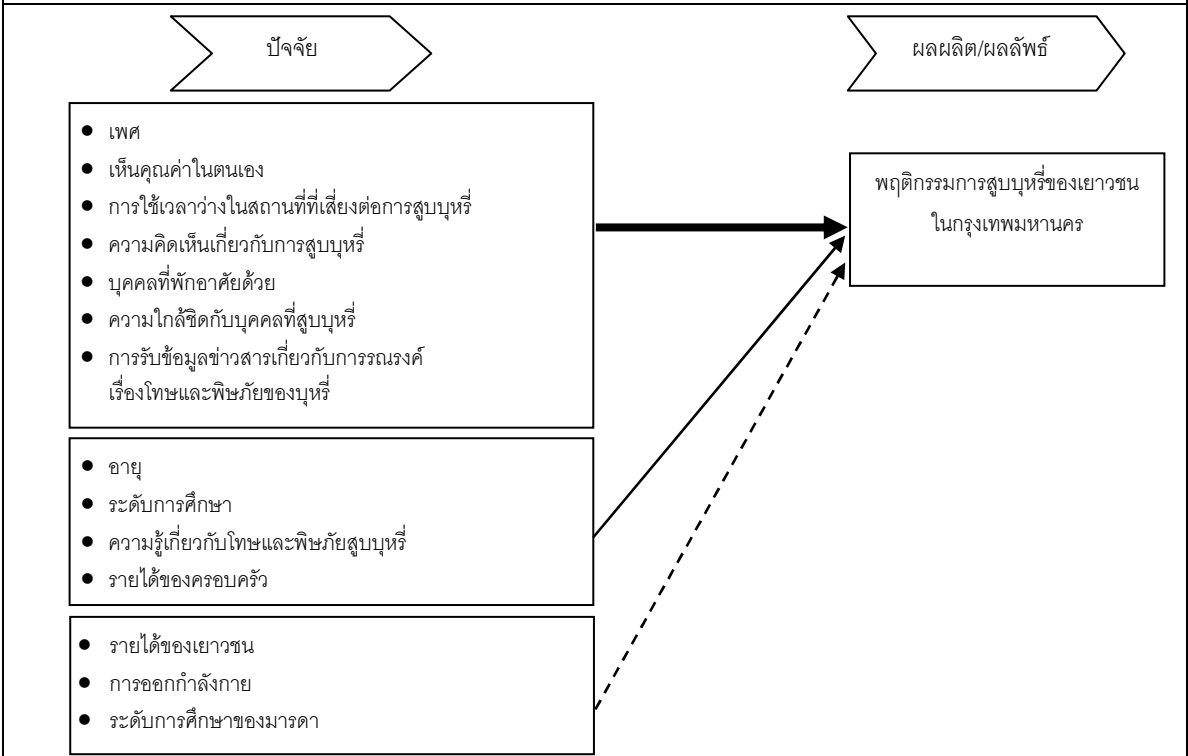
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

แนวคิดที่เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของบุหรี่ ที่มีต่อสุขภาพ แนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ ความสัมพันธ์ของการสูบบุหรี่กับเพศของเยาวชน ช่วงอายุส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน การศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน การมีรายได้ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน การออกกำลังกายนำไปสู่พฤติกรรมสุขภาพของเยาวชน การเห็นคุณค่าในตนเองกับการแสดงออกทางพฤติกรรมสุขภาพของเยาวชน การใช้เวลาว่างในสถานที่เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่ สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของบุหรี่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน ระดับการศึกษาของมารดาสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน รายได้ของครอบครัวสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน บุคคลที่เยาวชนพักอาศัยสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน สัมพันธ์ภาพกับบุคคลที่สูบบุหรี่ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน การรับข้อมูลข่าวสารการรณรงค์เรื่องบุหรี่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน

7. ผลการวิจัย

เยาวชนที่สูบบุหรี่มีสัดส่วนของผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำสูงสุด สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเห็นคุณค่าในตนเอง การใช้เวลาว่างในสถานที่เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่ ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของบุหรี่ รายได้ ครอบครัว บุคคลที่เยาวชนพักอาศัย ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลที่สูบบุหรี่ การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์เรื่องโทษและพิษภัยบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่มีความสัมพันธ์ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของมารดา และรายได้ของเยาวชนพบว่ามีความสัมพันธ์ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และในการออกกำลังกายของเยาวชนนั้นพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผลการวิจัยสามารถตอบได้ครบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยความประทับใจของงานวิจัยนี้ตรงที่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาไปถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งพบว่าเยาวชนที่ไม่เห็นคุณค่าในตนเองมีสัดส่วนของผู้ที่สูบบุหรี่หรือเคยสูบบุหรี่มาก่อนมากกว่าเยาวชนที่เห็นคุณค่าในตนเอง รวมทั้งการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสถานที่เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่ ส่วนจุดอ่อนของงานนี้อยู่ตรงการออกแบบการวิจัย ควรมีการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพควบคู่กันไปด้วย ควรจะเก็บเยาวชนที่มีอาการหนักหรือป่วยเรื้อรังมานาน เพื่อจะได้ทราบถึงประวัติและความเป็นมาของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่เกิดขึ้นจนต้องป่วยเป็นโรคอะไร สาเหตุหรือแรงจูงใจที่ทำให้ต้องสูบบุหรี่ รวมถึงศึกษาแบบเจาะลึกในกลุ่มเยาวชนที่ชอบเที่ยวสถานบันเทิง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดและครอบคลุมมากขึ้น บทเรียนที่ได้รับ ครูอาจารย์ องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวให้สอดคล้องและเหมาะสม

กับเยาวชน อีกทั้งพ่อ แม่ ผู้ปกครองควรมีความเข้าใจและให้โอกาสกับเยาวชนหากเยาวชนทำผิดพลาดไป ตลอดจนมีความใกล้ชิดรับฟังปัญหาพร้อมกับเป็นที่ปรึกษาให้กับเยาวชนได้ตลอดเวลาเมื่อเยาวชนต้องการคำปรึกษา

กลุ่ม 2 ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 2 เรื่อง
เรื่องที่ 1

10. งานวิจัยรหัส 218 ชื่อเรื่อง: ศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุทัยธานี
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<p>1) ศึกษาวิเคราะห์สภาพการให้บริการสาธารณะด้านการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของภาครัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุทัยธานี</p> <p>2) ประเมินศักยภาพของท้องถิ่นในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กของทั้งผู้ให้บริการและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ท้องถิ่นหรือชุมชนและครอบครัว</p> <p>3) เพื่อศึกษารูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุทัยธานี</p>
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงพัฒนามุ่งศึกษา วิเคราะห์สภาพการให้บริการสาธารณะด้านการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของ อปท. จังหวัดอุทัยธานี และสร้างรูปแบบหรือกระบวนการในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมกับบริบท อปท. จังหวัดอุทัยธานี: ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงที่ 1 ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น จำนวน 64 คน ใช้ทั้งหมดเพื่อศึกษาสภาพการให้บริการสาธารณะด้านการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของ อปท. จังหวัดอุทัยธานี ส่วนช่วงที่ 2 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำรวจ ครู ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มูลนิธิพันธกิจ กลุ่มตัวอย่างเลือกจากประชากร จำนวน 70 คน เพื่อสร้างรูปแบบหรือกระบวนการในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมกับบริบท อปท. จังหวัดอุทัยธานี: เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ตอบ, แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง เช่น ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน เด็กและเยาวชน, ประเด็นการสนทนากลุ่ม: การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1: วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณค่าสถิติเชิงบรรยาย; ส่วนที่ 2: วิเคราะห์เนื้อหา เพื่อระบุช่องว่างด้านศักยภาพท้องถิ่นหรือปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในบริบทของจังหวัดอุทัยธานี</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
สภาพปัจจุบันของการบริการด้านการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน; ศักยภาพของท้องถิ่น; รูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพของสังคมโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนหลายประการ จากประกาศวาระแห่งชาติ ด้านเด็กและเยาวชน 5 ด้าน จนผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและคุ้มครองเด็กสำคัญๆ หลายฉบับ และเกิดกองทุนรวมทั้งงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่ชัดเจน โดยเฉพาะหน่วยงานทุกระดับของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งต้องปรับบทบาทมาให้ความสำคัญกับกระบวนการศึกษารวมทั้งคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนที่เป็นระบบและยั่งยืน
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความพร้อมทางด้านการจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กและเยาวชนในหลายๆ กรณี คำนึงถึงวาระแห่งชาติเพื่อเด็กและเยาวชน พ.ศ.2550 สิทธิเด็กที่ควรได้รับและกรอบมาตรฐานและตัวบ่งชี้สำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน
7. ผลการวิจัย
1) สภาพการให้บริการสาธารณะด้านการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของภาครัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุทัยธานี: ข้อมูลบุคลากรในระดับผู้บริหารท้องถิ่น บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็ก จำนวน 64 คน เป็นเพศชายร้อยละ 42.2 เพศหญิงร้อยละ 57.8 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 50.0 รองลงมาไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 31.2 สภาพการให้บริการเกี่ยวกับระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาปฐมวัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 68.8 ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ไม่พร้อมร้อยละ 65.6

สำหรับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.3 ถึงร้อยละ 56.3 มีหนึ่งด้านที่อยู่ในระดับมากคือ ปัญหาด้านงบประมาณเพื่อใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 34.4

2) ประเมินศักยภาพของท้องถิ่นในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กของทั้งผู้ให้บริการและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง: เมื่อใช้มาตรฐานการพัฒนาคัดกรองเด็กและเยาวชน ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยมาเป็นเครื่องมือในการตัดสินศักยภาพของท้องถิ่นแต่ละด้านตามเกณฑ์ เกณฑ์คือ กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปฏิบัติต่ำกว่าร้อยละ 50 อยู่ในระดับ "ต้องปรับปรุง"; มีการปฏิบัติร้อยละ 50-75 อยู่ในระดับ "พอใช้"; มีการปฏิบัติ ร้อยละ 75 ขึ้นไปอยู่ในระดับ "ดี" ผลการพิจารณาสรุปเป็น 4 ประเด็นหลักที่สำคัญ ด้านผู้บริหาร สภาวะตัวบ่งชี้ด้านสุขภาพอนามัย สภาวะตัวบ่งชี้ด้านการศึกษา และสภาวะตัวบ่งชี้ด้านสังคม ดังตารางข้างล่างนี้

ลำดับ	กรอบมาตรฐานและตัวบ่งชี้	จำนวน (รายการ)	ปรับปรุง	พอใช้	ดี
1	ด้านผู้บริหาร (1.1-4.6)	24	15	6	3
2	สภาวะตัวบ่งชี้ด้านสุขภาพอนามัย (5.1-5.3)	3	1	0	2
3	สภาวะตัวบ่งชี้ด้านการศึกษา (6.1-6.5)	5	0	0	5
4	สภาวะตัวบ่งชี้ด้านสังคม (7.1-7.5)	5	2	2	1

สำหรับสิทธิเด็กที่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นได้รับ จากการให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นว่า ขณะนี้เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นมีสิทธิทั้ง 4 ด้านในระดับดี ดังนี้

สิทธิเด็กด้านการอยู่รอด การมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัยอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 70.3)

สิทธิเด็กด้านการได้รับการพัฒนาทางการศึกษา มีเกือบร้อยละอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 65.6)

สิทธิเด็กด้านการได้รับการดูแลคุ้มครองเท่าเทียมกันอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 64.1)

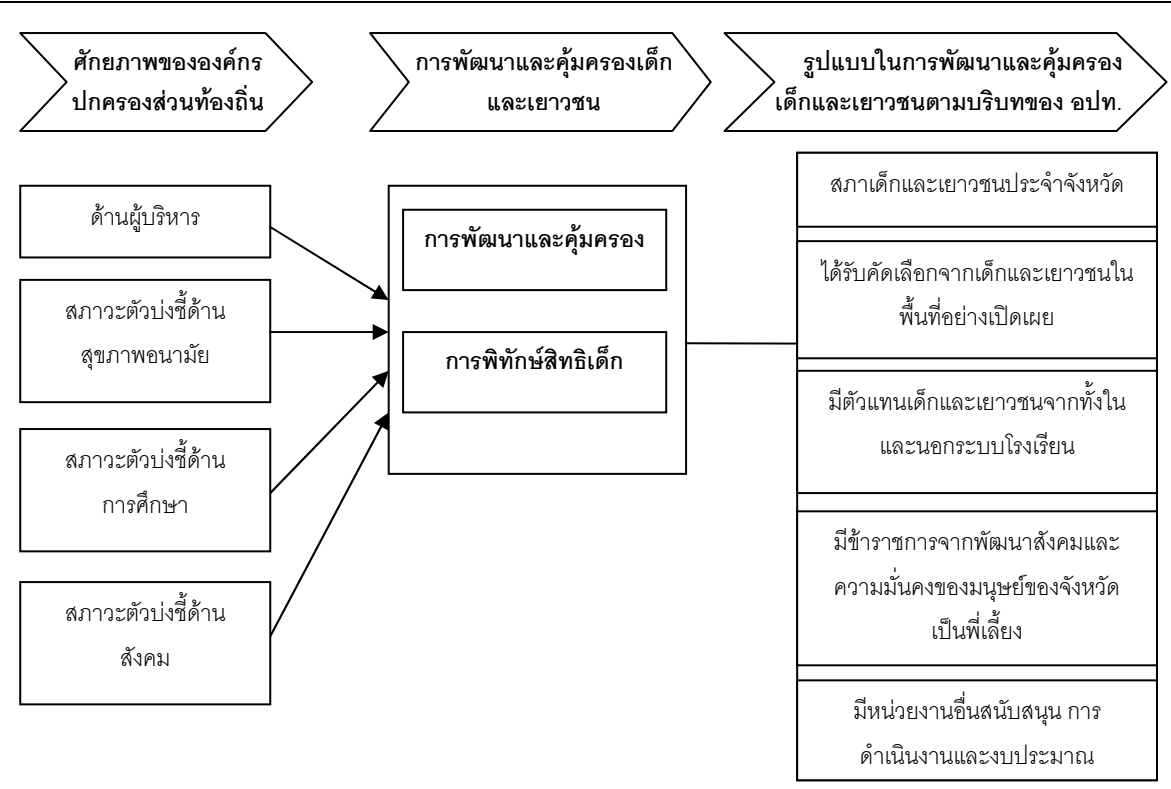
สิทธิเด็กด้านการมีส่วนร่วมการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 59.4)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กร ผู้ประสานงาน และผู้ปฏิบัติกรมีแนวคิดเรื่องสิทธิเด็กทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับพอใช้ ขาดแนวคิดเรื่องนี้ค่อนข้างมาก เป็นเพียงการช่วยเหลือ การให้การสนับสนุนตามบทบาทหน้าที่ที่ถูกกำหนดขึ้นเสียเป็นส่วนใหญ่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3) เพื่อศึกษารูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุทัยธานี

รูปแบบที่เหมาะสมกับการดูแลเด็กและเยาวชนในสังคมบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุทัยธานี รูปแบบนี้มีจุดสำคัญอยู่ที่สภาเด็กและเยาวชน ซึ่งเกิดขึ้นจากการดำเนินการโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่างๆ การจัดโครงการสาธารณะในแต่ละพื้นที่ที่ตั้งอยู่ โดยมีตัวแทนเลือกเด็กและเยาวชนจากโรงเรียน/สถานศึกษา รวมทั้งเด็กนอกระบบ เพื่อเป็นคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนประจำจังหวัด สภาเด็กฯ มีโครงสร้างแบ่งเป็นประธาน รองประธาน ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายเหรียญกษาปณ์ ฝ่ายโครงการและกิจกรรม และอื่นๆ โดยมีข้าราชการจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของแต่ละจังหวัดเป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำและงบประมาณสนับสนุนบางส่วน สภาเด็กฯมีหน้าที่ดำเนินการด้วยตนเอง โครงสร้างและระบบนี้เป็นรากฐานและจุดเริ่มต้นของการก่อตัวของเด็กและเยาวชนให้มาร่วมกัน คิดและปฏิบัติ ทั้งนี้เด็กและเยาวชนที่เป็นตัวแทนในสภาเด็กฯต้องได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส ยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับของเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ การมีผู้ว่าราชการจังหวัดที่เห็นความสำคัญ การมีหน่วยงานอื่นที่เข้ามาขับเคลื่อน เป็นองค์กรสนับสนุนช่วยเหลือในเบื้องต้น เช่น สถาบันอุดมศึกษา มูลนิธิต่างๆ เพื่อเข้ามานำเสนอข้อมูล ประชุมหารือ ร่วมมือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับเด็กและเยาวชนที่ทำกิจกรรมเข้าศึกษาต่อ สนับสนุนงบประมาณบางส่วน เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องและเกิดแนวทางที่ประสานงานกับหน่วยงานราชการต่อไป จุดอ่อนที่ควรระมัดระวังของสภาเด็กฯ คือ สภาฯมีระบบการจัดตั้งเชิงโครงสร้างของราชการมากเกินไป ข้าราชการที่เกี่ยวข้องอาจขึ้นนำความคิดของสภาเด็กฯ ให้เป็นไปตามแนวทางที่หน่วยงานกำหนดจนเด็กฯขาดอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการและการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรมโครงการติดกรอบเงินงบประมาณประจำปีมากเกินไป

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

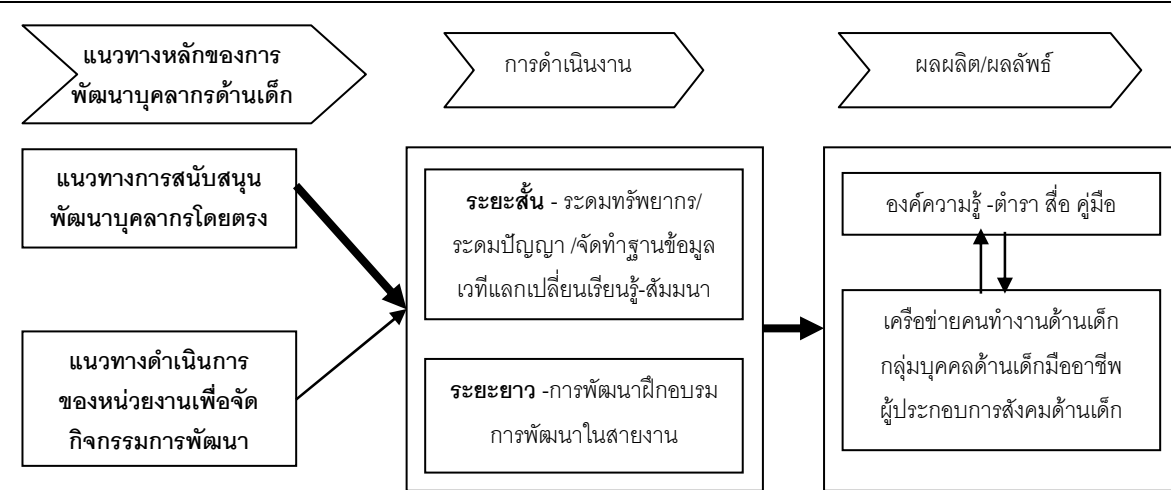
เป็นงานวิจัยเชิงพัฒนาที่ได้บทเรียนและข้อมูลจากพื้นที่ค่อนข้างดี พอเห็นสภาพบริการ และศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบทบาทสำคัญที่จะพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 และ 2 ค่อนข้างดี ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เห็นรูปแบบการดูแลเด็กและเยาวชนในสังคมบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพอสมควร อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อควรดำเนินการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของโครงสร้างและระบบการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามสิทธิที่เด็กและเยาวชนพึงได้รับอีกมาก โดยจำเป็นต้องสร้างความตระหนัก และประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้มากขึ้น

เรื่องที่ 2

<p>งานวิจัยรหัส 301 ชื่อเรื่อง: แนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านเด็ก ในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็ก</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>แนวทาง ปัญหา และอุปสรรคการพัฒนาบุคลากรด้านเด็กในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็กในอำนาจหน้าที่ของ สท. ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2550</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>บุคลากรด้านเด็ก (Child Worker) หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเด็กทั้งผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่มีบทบาทหน้าที่ต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ผลงานให้กับเด็กโดยตรงหรือสนับสนุนการดำเนินงานด้านเด็ก บุคลากรนี้อาจเป็นบุคลากรของหน่วยงาน องค์กร ภาคีรัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน หรือผู้ประกอบการอิสระ และในระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น</p> <p>แนวทางการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ใช้ในการสนับสนุนและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะคนดี ในการปฏิบัติงานด้านเด็กให้กับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมทั้งความจำเป็นและความต้องการของเด็ก ตามภารกิจปรัชญาของหน่วยงาน ในการพัฒนาบุคลากรต้องประกอบด้วยกระบวนการในรูปแบบต่างๆ</p> <p>การปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็ก หมายถึง การที่บุคลากรของหน่วยงานองค์กรหรือบุคลากรอิสระทั่วไปได้ดำเนินการใด ๆ ให้กับเด็กโดยตรงหรือสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยอาศัยความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก รวมทั้งดำเนินการต่างๆ มีผลให้เด็กได้รับการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และในการดำเนินการจะใช้วิธีการ กระบวนการในลักษณะใดก็ได้ตามความจำเป็นหรือความต้องการของเด็กและภารกิจของหน่วยงานนั้น</p>

<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p>
<p>แบบการวิจัย คือ คือ วิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง เชิงปริมาณ-ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน ทั้งในส่วนกลาง และภูมิภาค ในระดับ กรม สำนักงาน กอง ศูนย์จังหวัด และระดับท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทั่วประเทศ 76 จังหวัด จำนวน 612 คน 612 แห่ง เชิงคุณภาพ- ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์ในงานด้านเด็ก จำนวน 10 ท่าน การดำเนินการวิจัย เชิงปริมาณ-การสำรวจ เชิงคุณภาพ-การสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<p>ปัญหาการพัฒนาบุคลากรด้านเด็กในการปฏิบัติงานส่งเสริมการพัฒนารูปแบบเด็ก และแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านเด็กในการปฏิบัติงานส่งเสริมการพัฒนารูปแบบเด็ก</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>ในการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบเด็กนอกเหนือจากผู้ปกครองซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อเด็กยังมีบุคลากรอีกกลุ่ม คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนรวมทั้งภาคประชาชน ซึ่งรวมทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในการให้บริการ นักวิชาการ ที่มีบทบาท สำคัญต่อเด็ก บุคลากรกลุ่มนี้จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และทัศนคติที่ดีในการดำเนินงานด้านเด็ก</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>1) ประเด็นการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาบุคลากร แนวคิดเกี่ยวกับทุนมนุษย์ แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ และองค์กรแห่งการเรียนรู้ แนวคิดเรื่องสมรรถนะ แนวคิดการพัฒนาบุคลากรทางไกลในระบบ e-learning</p> <p>2) ประเด็นการปฏิบัติงานเพื่อการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบเด็ก ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กของสหประชาชาติ (Convention on the Rights of the Child: CRC) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนารูปแบบเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 นโยบายยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (พ.ศ. 2549-2559) นโยบายและแผนส่งเสริมการพัฒนารูปแบบเยาวชนระยะยาว ตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2551-2555) มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์เด็ก แนวคิดการพัฒนาเด็กที่มองคุณลักษณะที่ดีเป็นที่ตั้ง (Positive youth-based)</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>ปัญหาอุปสรรคของการพัฒนารูปแบบบุคลากรด้านเด็กคือ งบประมาณในการพัฒนารูปแบบบุคลากรมีจำกัด การขาดแคลนผู้ถ่ายทอดความรู้ที่ต้องการ และไม่มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใหม่ๆ แนวทางหลักของการพัฒนารูปแบบบุคลากรด้านเด็ก คือ บุคลากรต้องพัฒนาตนเอง และการสนับสนุนของหน่วยงานซึ่งแบ่งเป็น 2 แนวทางคือ แนวทางการสนับสนุนพัฒนารูปแบบบุคลากรโดยตรง เช่น การให้ทุนศึกษาต่อหรือฝึกอบรม การส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน การสนับสนุนบุคลากรที่ใฝ่เรียนรู้และนำความรู้มาใช้พัฒนาหน่วยงาน และแนวทางดำเนินการของหน่วยงานเพื่อจัดกิจกรรมการพัฒนารูปแบบบุคลากร โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากร การสนับสนุนให้มีการผลิตคู่มือ สื่อ จากผู้เชี่ยวชาญเพื่อถ่ายทอดและต่อยอดงาน การจัดฝึกอบรมที่เป็นหลักสูตรเชิงรุก การสนับสนุนให้กิจกรรม/งานพัฒนารูปแบบบุคลากรเป็นงานสำคัญของหน่วยงานโดยสนับสนุนงบประมาณ การกระจายให้โอกาสบุคคลได้รับการพัฒนารูปแบบต่างๆ อย่างทั่วถึงตามความจำเป็น สำหรับแนวคิดที่เห็นว่าให้บุคลากรพัฒนาตนเองนี้ มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงปริมาณที่ว่าหน่วยงานควรสนับสนุนบุคลากรที่ใฝ่รู้ และนำความรู้มาพัฒนาหน่วยงาน นอกจากนี้การศึกษาระดับคุณภาพ ให้ความสำคัญที่ สท. ในฐานะมีหน้าที่ในเรื่องพัฒนารูปแบบบุคลากรด้านเด็กในภาพรวมของประเทศที่ต้องกำหนดเป้าหมายของการพัฒนารูปแบบบุคลากรให้ชัดเจน ซึ่งอาจต้องจัดอบรมเอง เช่น หลักสูตรด้านนโยบาย และต้องโดดเด่นนำสนใจต่างจากที่มีอยู่ และจัดสร้างวิทยากรต้นแบบพร้อมกับกระจายความร่วมมือให้หน่วยปฏิบัติ สำหรับความรู้ที่บุคลากรเห็นว่าจำเป็นมากที่สุดคือ พัฒนาการของเด็ก สถานการณ์และการแก้ไขปัญหา การจัดทำโครงการพัฒนารูปแบบต่างๆ ส่วนทักษะที่จำเป็นคือ การแก้ไขปัญหาเชิงบวก การถอดบทเรียน และการทำคู่มือ การทำงานอย่างมีความสุข และที่สำคัญคือ บุคลากรต้องมีทัศนคติที่ให้ความเท่าเทียมเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเด็ก และให้เด็กมีส่วนร่วม</p>

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผลการวิจัยสามารถตอบได้ครบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยความประทับใจของงานวิจัยนี้ตรงที่เป็นงานวิจัยที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของคนทำงาน รวมถึงการออกแบบการวิจัยแบบผสมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทำให้ได้ข้อมูลที่มาเสริมกันอย่างเป็นประโยชน์ อีกทั้งการที่ผู้วิจัยเป็นทำงานด้านเด็กโดยตรงและมีประสบการณ์สูง ส่งผลให้การดำเนินการวิจัยครอบคลุมในทุกประเด็นของผู้ทำงานอย่างแท้จริง ส่วนจุดอ่อนของงานนี้อยู่ตรงการออกแบบการวิจัยในส่วนเชิงคุณภาพควรจะมีเก็บข้อมูลแบบสนทนากลุ่ม (focus group) ตามพื้นที่ภาคต่างๆ รวมถึงในส่วนกลางด้วย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึกที่ไม่อาจได้จากแบบสอบถาม และน่าจะเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น **บทเรียนที่ได้รับ** จากปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านเด็กที่พบจากงานวิจัยทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย การจัดฝึกอบรม หรือจัดทำโครงการต่างๆ ที่จะเป็นการพัฒนาบุคลากรด้านเด็กและเป็นประโยชน์ต่อการทำงานกับเด็กต่อไปในอนาคตได้

กลุ่ม 3 องค์กรชุมชนด้านเด็กและเยาวชน จำนวน 2 เรื่อง
เรื่องที่ 1

6.งานวิจัยรหัส 208
ชื่อเรื่อง: การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์: ศึกษาเฉพาะกรณีนโยบายเกี่ยวกับกลุ่มวัยรุ่น.
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาพฤติกรรมวัยรุ่นไทยทั้งในแง่บวกคือสิ่งที่ดีที่พึงประสงค์และในแง่ลบคือสิ่งที่สร้างปัญหาให้แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม 2) ศึกษาแนวคิด นโยบาย แผนงาน โครงการและการปฏิบัติของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายุวรุ่นให้อยู่ในสภาพจากสภาพที่พึงประสงค์ ตลอดจนความสำเร็จ ช่องว่าง และข้อขัดแย้งระหว่างผลงานกับปัญหาที่คงอยู่และเกิดใหม่ 3) ศึกษาแนวคิด นโยบาย แผนงาน โครงการและการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหายุวรุ่นในภูมิภาคอื่นว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างจากสภาพปัญหาและแนวนโยบายของหน่วยงานภาครัฐของไทย 4) เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการพัฒนานโยบายสาธารณะเกี่ยวกับวัยรุ่นที่เหมาะสมเกี่ยวกับหนทางที่จะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลและประสิทธิภาพอย่างเต็มที่
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มวัยรุ่นและผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับวัยรุ่นทั้งในระดับวางแผนและปฏิบัติ จำนวน 793 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) การดำเนินการวิจัย รวบรวมข้อมูลมาจาก 4 แหล่งคือ ข้อมูลจากเอกสาร ข้อมูลจากการศึกษาดูงานในต่างประเทศ ข้อมูลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (50คน) และการระดมความคิดเห็นในลักษณะการประชุมย่อย
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
การศึกษาระบบการนโยบาย ตามความคิดของ Bullockและคณะ (1983,4-9) มี 5 ขั้นตอนคือ การก่อตัวของปัญหา (problem formulation) การหยิบยกปัญหาขึ้นมาพิจารณาโดยผู้มีอำนาจ (policy agenda) การกำหนดนโยบายและพิจารณารับรองอนุมัติให้ใช้ (policy formulation) การปฏิบัติตามนโยบาย (policy implementation) และการประเมินผลนโยบาย (policy evaluation)

5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
นโยบายสาธารณะเกี่ยวกับวัยรุ่นยังต้องการการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมต่อไป
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
นโยบายสาธารณะเกี่ยวกับวัยรุ่น
7. ผลการวิจัย
แนวทางแก้ไขปัญหายูวรุ่น (สรุปจากการระดมสมอง) 1. ปรับปรุงสถาบันครอบครัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี ให้ความรักความอบอุ่น จัดกิจกรรมร่วมกัน ตักเตือนและให้คำชี้แนะในการดำรงชีวิตในสังคม 2. ควรใช้มาตรการภาครัฐซึ่งประกอบด้วย การควบคุม เพิ่มมาตรการหรือบทลงโทษ ตลอดจนสร้างระบบตรวจสอบปัญหาเบื้องต้น 3. ควรกำหนดแนวทางในการพัฒนายูวรุ่นในการพัฒนาความคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและปลูกฝังจิตสำนึกในทางที่ดี 4. ควรสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 5. สถาบันการศึกษาควรมีบทบาทในการแก้ไขปัญหามากขึ้น 6. ควรปรับปรุงสื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดี 7. สถาบันศาสนาควรมีบทบาทในการแก้ไขปัญหามากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ผลการวิเคราะห์ : เนื่องจากนโยบายสาธารณะเกี่ยวกับวัยรุ่นมาจากหลายแหล่ง เช่น นโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อรัฐสภา นโยบายที่มาจากรัฐมนตรี นโยบายตามแผนชาติและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะยาว พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก การดำเนินการตามพันธสัญญาระหว่างประเทศ และมีมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีการปรับจุดเน้น ที่แตกต่างกันบ้างเล็กน้อย ตามกระบวนการนโยบาย 3 ขั้นตอน คือ 1. การกำหนดนโยบายและตัวนโยบาย (ไม่ชัดเจน) 2. การนำนโยบายไปปฏิบัติและกลไกที่เกี่ยวข้อง (ยังขาดความเป็นเอกภาพและความชัดเจน ขาดการมีส่วนร่วมจากกลุ่มวัยรุ่น และขาดการให้การสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างจริงจัง) 3. การประเมินผลนโยบาย (ขาดตัวชี้วัดเป้าหมายที่ชัดเจน)
8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
งานวิจัยชิ้นนี้ระดับปานกลาง เพราะผลการวิจัยสอดคล้องและตอบวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วนแต่ไม่เรียงลำดับให้เป็นหมวดหมู่ความคิด แต่ขาดคำนิยามศัพท์และข้อเสนอเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ในการอภิปรายผลมีการสอดแทรกแนวคิดทฤษฎีที่ทบทวนมาประกอบอยู่บ้าง

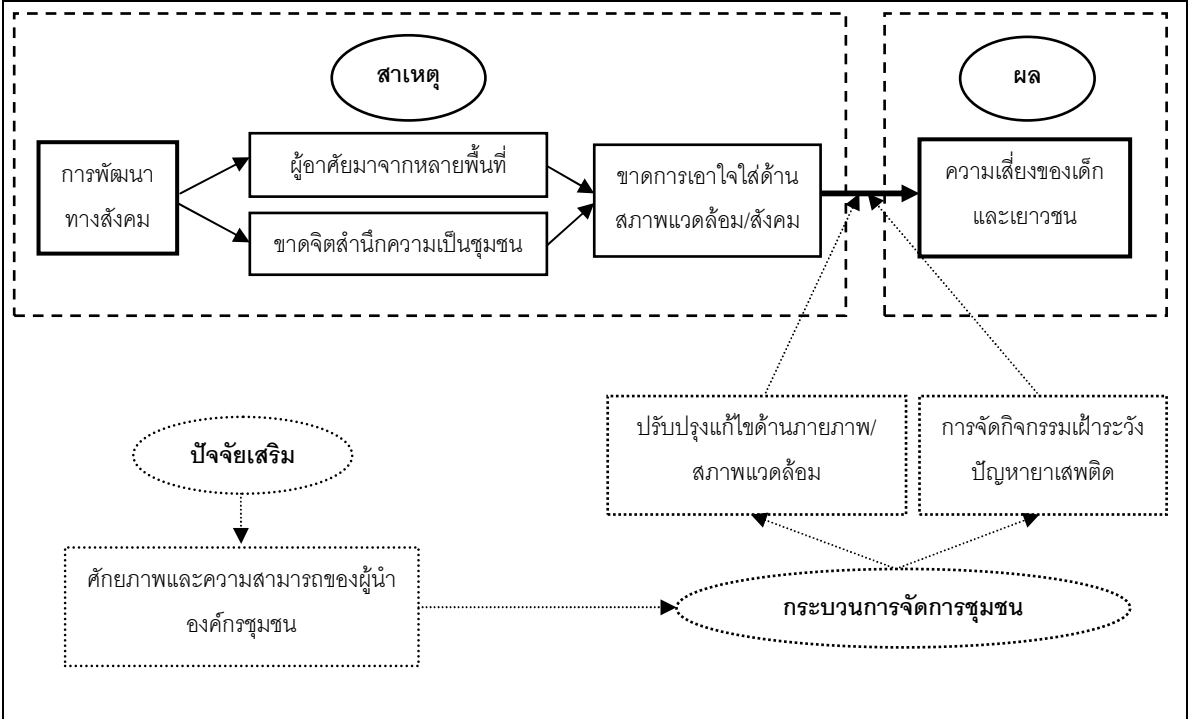
เรื่องที่ 2

งานวิจัยรหัส 309
ชื่อเรื่อง: บทบาทขององค์กรชุมชนในการป้องกันความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาชุมชนเคหะทุ่งสองห้อง 324 เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
1) เพื่อวิเคราะห์กระบวนการจัดการชุมชนนอกระบบและชุมชนเข้มแข็งอื่นทำให้เกิดการดูแลและป้องกันความเสี่ยงทางสังคมของ

<p>เด็กและเยาวชน</p> <p>2) เพื่อวิเคราะห์บทบาทขององค์กรชุมชนในการดูแลและป้องกันปัญหาความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน</p> <p>3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานด้านการดูแลและป้องกันความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนต่อองค์กรชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำตามสถานภาพของบุคคลนั้น ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม แต่ในการศึกษานี้หมายถึงบทบาทของผู้นำและคณะกรรมการชุมชนเคหะทุ่งสองห้อง 324</p> <p>ชุมชน หมายถึง ชุมชนเคหะทุ่งสองห้อง 324 เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร</p> <p>องค์กรชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่มีระบบการจัดการที่สมาชิกของชุมชนจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ พัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม หรือพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่ม ในการศึกษานี้หมายถึง คณะกรรมการชุมชน และสมาชิกในชุมชนที่ทำหน้าที่เป็นแกนนำจัดการให้เกิดการดำเนินการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคมในชุมชนเคหะทุ่งสองห้อง 324 เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกชุมชน ประกอบด้วย คณะกรรมการชุมชน ชาวบ้าน (กลุ่มผู้ใหญ่) เด็ก และเยาวชน บุคคลภายนอกชุมชนที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของคณะกรรมการชุมชน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตหลักสี่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเคหะทุ่งสองห้อง เจ้าหน้าที่มูลนิธิภูมิพลังชุมชนไทย เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง คณะกรรมการเครือข่ายชุมชนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ฯลฯ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การจัดสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) กระบวนการจัดการชุมชนนำอยู่และชุมชนเข้มแข็งเพื่อการดูแลและป้องกันความเสี่ยงทางสังคมของเด็กและเยาวชน</p> <p>2) บทบาทขององค์กรชุมชนในการดูแลและป้องกันปัญหาความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน</p> <p>3) แนวทางการดำเนินงานด้านการดูแลและป้องกันความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนต่อองค์กรชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ในเขตหลักสี่กรุงเทพมหานคร พบว่า เป็นพื้นที่อยู่อาศัยรองรับการขยายตัวของเมือง และมีประชากรหนาแน่น มีคดียาเสพติดที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ในการศึกษานี้ได้มุ่งศึกษาที่ชุมชนเคหะทุ่งสองห้อง 324 ที่มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อเด็กและเยาวชนเป็นระยะเวลานาน และมีสมาชิกในชุมชนกลุ่มหนึ่งได้ผลักดันให้เด็กและเยาวชนได้มีกิจกรรมทำเพื่อสร้างทางเลือกให้เด็กและเยาวชนได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และมีกระบวนการทำงานที่เด่นชัดขึ้น ซึ่งการดำเนินงานกว่าทศวรรษทำให้ปัญหาพฤติกรรมความเสี่ยงของเด็กมีแนวโน้มลดลงและปรากฏผลได้รับการยอมรับอย่างเป็นรูปธรรมจึงเป็นที่มาของการศึกษาบทบาทขององค์กรชุมชนในการป้องกันความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในครั้งนี้</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>งานวิจัยนี้ได้ใช้ 3 แนวคิด คือ แนวคิดเมืองนำอยู่ ชุมชนนำอยู่ยั่งยืน แนวคิดชุมชนเข้มแข็ง และแนวคิดสังคมความเสี่ยง</p> <p>1) แนวคิดเมืองนำอยู่ ชุมชนนำอยู่ยั่งยืน โดยทำการศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนำมาสู่ความน่าอยู่ในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ สังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ</p> <p>2) แนวคิดชุมชนเข้มแข็ง โดยศึกษากระบวนการของชุมชน ที่อาศัย ผู้นำ การมีส่วนร่วม และกระบวนการเรียนรู้ อันนำมาสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในด้านต่าง ๆ</p> <p>3) แนวคิดสังคมความเสี่ยง เพื่อใช้ทำความเข้าใจปรากฏการณ์ความเสี่ยงทางสังคมที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชน และทราบทัศนคติต่อความเสี่ยงทางสังคมจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>ความเสี่ยงทางสังคมของเด็กและเยาวชนในชุมชนเคหะทุ่งสองห้อง 324 มีสาเหตุมาจากการพัฒนาทางสังคม ทำให้มีผู้อาศัยในชุมชนมาจากหลากหลายพื้นที่ จึงทำให้ขาดสำนึกของความเป็นชุมชน ทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่ทั้งด้านสภาพแวดล้อมและด้านสังคมในชุมชน ส่งผลให้ชุมชนอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมสำหรับการพักอาศัย เช่น ปัญหาสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นต้น สภาพการณ์เหล่านี้ได้สร้างความรู้สึกไม่มั่นคงในการพักอาศัย และกลายเป็นความเสี่ยงทางสังคมต่อเด็กและเยาวชน</p> <p>องค์กรชุมชนเคหะทุ่งสองห้อง 324 มีการจัดการกับความเสี่ยงทางสังคม โดยอาศัยกระบวนการจัดการชุมชนให้น่าอยู่ และการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ซึ่งเริ่มจากการปรับปรุงแก้ไขด้านกายภาพและสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องดูแลได้ง่าย ควบคู่กับการจัดกิจกรรม</p>

การเฝ้าระวังปัญหาหายาเสพติดและจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน เงื่อนไขสำคัญที่ทำให้การจัดการความเสี่ยงทางสังคมเป็นไปได้ต้องมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมก็คือ ศักยภาพและความสามารถของผู้นำองค์กรชุมชนที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนกระบวนการให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ผลจากการศึกษาพบว่า หากการป้องกันความเสี่ยงจะเกิดความยั่งยืนได้นั้น การสร้างผู้นำรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพจึงมีความสำคัญและจำเป็น

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ตอบคำถามวิจัยได้ตรงตามวัตถุประสงค์ทุกข้อ จุดแข็งของงานวิจัยอยู่ที่การนำเสนอผลรายงานมีความละเอียดชัดเจน นำเสนอข้อมูลตามข้อเท็จจริง และมีการแสดงหลักฐานและภาพ/แผนภาพประกอบได้อย่างชัดเจนและเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้นำเสนอ ผู้วิจัยมีคุณลักษณะเป็นนักวิจัยเชิงคุณภาพเนื่องจากมีการฝังตัวกับกรณีศึกษาอย่างลึกซึ้งเพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นคำถามวิจัยอย่างชัดเจน จุดที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมคือการอภิปรายผลการวิจัยในแต่ละส่วนว่ามีความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาหรือสภาพความเป็นจริงอย่างไรบ้าง ความประทับใจในงานวิจัยนี้คือเป็นตัวอย่างงานวิจัยคุณภาพที่มีความละเอียดลึกซึ้ง มีการวิเคราะห์ที่ชัดเจน ผู้วิจัยใส่ใจในรายละเอียดของกรวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างมาก

เมื่อนำสาระสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มเด็กและเยาวชน (กลุ่ม 2 และ 3) จำนวน 15 เล่ม คือ รหัส 201,202, 203, 204, 205, 208, 209, 214,215,218,219,222, 301, 309, 311 ได้ปัจจัยหรือประเด็นที่เป็นสาเหตุ กระบวนการและผลลัพธ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนไทยรวม 30 ปัจจัย ซึ่งปัจจัยต่างๆ นำเสนอรายละเอียดไว้ในตารางการวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มเด็กและเยาวชน (กลุ่ม 2 และ 3) ดังต่อไปนี้

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มเด็กและเยาวชน

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9
1. ครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1. หย่าร้าง/แยกทาง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2. อ่อนแอ/มีปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3. มีปัญหาเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9
1.4. ไม่มีเวลา	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.5. ไม่เข้าใจเด็กและเยาวชน	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.6. เข้าใจผิดคิดว่าเกมมีประโยชน์	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7. มีวิธีเลี้ยงดูไม่เหมาะสม (ตามใจ, ขาดกฎเกณฑ์)	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.8. รายได้ของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.9. ระดับการศึกษาของมารดา	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. โรงเรียน										1																		
2.1. ขาดแคลนครูที่มีความรู้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. ส่งเสริมแต่กิจกรรมเด็กเก่ง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3. สังคม/องค์กรโรงเรียนไม่ยอมรับ ไล่เด็กออก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. สังคม/องค์กร													1															
3.1. ร้านเกมนอกระบบระเบียบค่อนข้างหลวม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. สื่อไม่สร้างสรรค์ เกินจริง ยั่วเย้า ไม่แยกแยะให้คิดเชิงเหตุผล ส่งเสริมให้ฟุ้งเฟ้อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3. อยู่ในสังคมที่เอื้อต่อการมั่วสุม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4. ขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาสังคมเมืองและสังคมชนบท	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.5. ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.6. การสนับสนุนพัฒนาบุคลากรโดยตรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.7. แนวทางดำเนินการของหน่วยงานเพื่อจัดกิจกรรมการพัฒนา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. เด็กและเยาวชน																					1							
4.1. เหนงาไม่มีเพื่อน ไม่มีคนสนใจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
4.2. ขาดการดูแลเอาใจใส่และให้คำปรึกษา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
4.3. คบเพื่อน/เพื่อนซี้จนงุ่มง่าม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9
เพื่อนที่เป็นเด็กเกเร																												
4.4. มีเวลาว่างมากเกินไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5. มีทุกข์เห็นแกมเป็นที่ ระบายทุกข์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6. เมาสุรา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.7. มีเรื่องขู่สาว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.8. อยากลอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.9. เลียนแบบ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.10. เบื่อครู	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.11. ป่วย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.12. มีกิจกรรมอื่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.13. เห็นคุณค่าในตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.14. การใช้เวลาว่างใน สถานที่ที่เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.15. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.16. บุคคลที่พักอาศัยด้วย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.17. ความใกล้ชิดกับ บุคคลที่สูบบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.18. การรับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการรณรงค์ เรื่องโทษและพิษภัยของ บุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.19. ระดับการศึกษา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.20. รายได้ของเยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.21. การออกกำลังกาย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. กระบวนการที่เกิดในตัว เด็กและก่อให้เกิดปัญหา																												
5.1. เด็กและเยาวชนแห่งชาติ ผู้ศึกษาที่พึง	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2. เด็กและเยาวชนผู้ศึกษา เป็นคนนอกของครอบครัว/ สังคม/การประทับตราบาป	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
5.3. เด็กและเยาวชนผู้ศึกษา ขัดแย้งในจิตใจ	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
5.4. เด็กและเยาวชนไม่ สนใจเรียน หนีเรียน ถูกให้ ออกจากโรงเรียน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
5.5. เด็กและเยาวชนกระทำ ผิดกฎหมาย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
6. การพัฒนาและคุ้มครอง/ การพิทักษ์สิทธิ																												

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9
6.1. การพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.2. การพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. ระยะสั้น - ระดมทรัพยากร/ ระดมปัญญา / จัดทำฐานข้อมูล เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้-สัมมนา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. ระยะยาว -การพัฒนาฝึกอบรม การพัฒนาในสายงาน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9. ปัญหาเด็กและเยาวชน																												
9.1. เด็กและเยาวชนติดเกม	1	0	0	2	0	1	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	2	0	0	0	0
9.2. เด็กและเยาวชนเข้าแก๊ง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.3. เด็กและเยาวชนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	1	2	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
9.4. เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	1	2	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	0	1	2	2	0	0	0	0	0	0
9.5. เด็กและเยาวชนมีปัญหาการเรียน	1	2	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
9.6. เด็กและเยาวชนเลียนแบบค่านิยมไม่เหมาะสม/ต่างชาติจากสื่อ	1	2	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
9.7. เด็กและเยาวชนทะเลาะวิวาท	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.8. เด็กเสพยาเสพติด	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	1	
9.9. พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร/ จังหวัดระนอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. รูปแบบการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามบริบทของ อปท.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. แนวทางแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน																												
11.1. แนวทางแก้ไขที่สถาบันครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.2. แนวทางแก้ไขที่เด็กและเยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.3. แนวทางแก้ไขโดยรัฐ/หน่วยงาน ภาครัฐ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9
11.4. แนวทางแก้ไขโดยชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12. รูปแบบเงินนโยบายแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. องค์ความรู้ - ตำรา สื่อคู่มือ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14. เครือข่ายคนทำงานด้านเด็ก กลุ่มบุคคลด้านเด็กมืออาชีพ ผู้ประกอบการสังคมด้านเด็ก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ผลรวม	7	9	4	5	3	2	3	1	1	8	1	4	2	8	2	4	12	4	2	2	1	8	9	2	0	0	2	1

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มเด็กและเยาวชน (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	4.10	4.11	4.12	4.13	4.14	4.15	4.16	4.17	4.18	4.19	4.20	4.21	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	6.1	6.2	7	8							
1. ครอบครั																												
1.1. หย่าร้าง/แยกทาง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
1.2. ชอนแอม/มีปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3. มีปัญหาเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4. ไม่มีเวลา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
1.5. ไม่เข้าใจเด็กและเยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.6. เข้าใจผิดคิดว่าเกมมีประโยชน์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
1.7. มีวิถีเลี้ยงดูไม่เหมาะสม (ตามใจ, ขาดกฎเกณฑ์)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.8. รายได้ของครอบครั	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.9. ระดับการศึกษาของมารดา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. โรงเรียน																												
2.1. ขาดแคลนครูที่มีความรู้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. ส่งเสริมแต่กิจกรรมเด็กเก่ง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
2.3. สังคม/องค์กรโรงเรียนไม่ยอมรับ ไล่เด็กออก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. สังคม/องค์กร																												
3.1 ร้านเกมนอกระบบระเบียบ ค่อนข้างหลวม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
3.2. สื่อไม่สร้างสรรค์ เกินจริง ยั่ว ไม่แยกแยะให้คิดเชิงเหตุผล ส่งเสริม ให้ฟังเพื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3. อยู่ในสังคมที่เอื้อต่อการมั่วสุม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																				
	4.10	4.11	4.12	4.13	4.14	4.15	4.16	4.17	4.18	4.19	4.20	4.21	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	6.1	6.2	7	8
3.4. ขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาลังคมเมืองและสังคมชนบท	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.5. ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
3.6. การสนับสนุนพัฒนาบุคลากรโดยตรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
3.7 แนวทางดำเนินการของหน่วยงานเพื่อจัดกิจกรรมการพัฒนา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
4. เด็กและเยาวชน																					
4.1. เหนงไม่มีเพื่อน ไม่มีคนสนใจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
4.2. ขาดการดูแลเอาใจใส่และให้คำปรึกษา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3. คบเพื่อน/เพื่อนซี้/มีเพื่อนที่เป็นเด็กเกเร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0
4.4. มีเวลาว่างมากเกินไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
4.5. มีทุกข์เห็นเกมเป็นที่ระบายทุกข์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
4.6. เมาสุรา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.7. มีเรื่องขี้สว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.8. ขยากลอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.9. เลียนแบบ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.10. เบื่อครู	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.11. ป่วย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.12. มีกิจกรรมอื่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.13. เห็นคุณค่าในตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.14. การใช้เวลาว่างในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.15. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.16. บุคคลที่พักอาศัยด้วย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.17. ความใกล้ชิดกับบุคคลที่สูบบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.18. การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์เรื่องโทษและพิษภัยของบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.19. ระดับการศึกษา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.20. รายได้ของเยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.21. การออกกำลังกาย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. กระบวนการที่เกิดในตัวเด็กและก่อให้เกิดปัญหา																					
5.1. เด็กและเยาวชนหงารู้สึกขาดที่พึ่ง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5.2. เด็กและเยาวชนรู้สึกเป็นคน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																					
	4.10	4.11	4.12	4.13	4.14	4.15	4.16	4.17	4.18	4.19	4.20	4.21	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	6.1	6.2	7	8	
นอกของครอบครัว/สังคม/การ ประทับตราบาป																						
5.3. เด็กและเยาวชนรู้สึกขัดแย้งใน จิตใจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5.4. เด็กและเยาวชนไม่สนใจเรียน หนังสือ ถูกให้ออกจากโรงเรียน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
5.5. เด็กและเยาวชนกระทำความผิด กฎหมาย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
6. การพัฒนาและคุ้มครอง/การ พิทักษ์สิทธิ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.1. การพัฒนาและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน																						
6.2. การพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. ระยะสั้น - ระดมทรัพยากร/ ระดม ปัญญา /จัดทำฐานข้อมูล เวย์ที่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้-สัมมนา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. ระยะยาว -การพัฒนาฝึกอบรม การ พัฒนาในสายงาน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9. ปัญหาเด็กและเยาวชน																						
9.1. เด็กและเยาวชนติดเกม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.2. เด็กและเยาวชนเข้าแก๊ง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0
9.3. เด็กและเยาวชนมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.4. เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรม ไม่เหมาะสม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.5. เด็กและเยาวชนมีปัญหาการ เรียน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.6. เด็กและเยาวชนเลียนแบบ ค่านิยมไม่เหมาะสม/ต่างชาติจากสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.7. เด็กและเยาวชนทะเลาะวิวาท	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.8. เด็กเสพยาเสพติด	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.9. พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของ เยาวชนในกรุงเทพมหานคร/ จังหวัด ระนอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. รูปแบบการพัฒนาและคุ้มครอง เด็กและเยาวชนตามบริบทของ อปท.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
11. แนวทางแก้ไขปัญหาเด็กและ เยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
11.1. แนวทางแก้ไขที่สถาบัน ครอบครัว																						
11.2. แนวทางแก้ไขที่เด็กและ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																					
	4.10	4.11	4.12	4.13	4.14	4.15	4.16	4.17	4.18	4.19	4.20	4.21	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	6.1	6.2	7	8	
เยาวชน																						
11.3. แนวทางแก้ไขโดยรัฐ/ หน่วยงาน ภาครัฐ/องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0	
11.4. แนวทางแก้ไขโดยชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	
12. รูปแบบเชิงนโยบายแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับวัยรุ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13. องค์ความรู้-ตำรา สื่อ คู่มือ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14. เครือข่ายคนทำงานด้านเด็กกลุ่ม บุคคลด้านเด็กมืออาชีพผู้ประกอบการ สังคมด้านเด็ก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ผลรวม	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6	2	3	1	6	6	23	9	

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มเด็กและเยาวชน (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ														ผลรวม						
	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.7	9.8	9.9	10	11.1	11.2	11.3	11.4		12	13	14			
1. ครอบครัว																					
1.1. หย่าร้าง/แยกทาง	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
1.2. ช้อนแถมมีปัญหา	0	0	2	2	2	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
1.3. มีปัญหาเศรษฐกิจ	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
1.4. ไม่มีเวลา	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
1.5. ไม่เข้าใจเด็กและเยาวชนฯ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.6. เข้าใจผิดคิดว่าเกมมีประโยชน์	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
1.7. มีวิธีเลี้ยงดูไม่เหมาะสม (ตามใจ, ขาด กฎเกณฑ์)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.8. รายได้ของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
1.9. ระดับการศึกษาของมารดา	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2. โรงเรียน																					
2.1. ขาดแคลนครูที่มีความรู้/ความสามารถ	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
2.2. ส่งเสริมแต่กิจกรรมเด็กเก่ง	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
2.3. สังคม/องค์กรโรงเรียนไม่ยอมรับ ไล่เด็ก ออก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
3. สังคม/องค์กร																					
3.1 ร้านเกมนอกระบบระเบียบค่อนข้าง หลวม	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
3.2. สื่อไม่สร้างสรรค์ เกินจริง ยั่วเย้า ไม่ แยกแยะให้คิดเชิงเหตุผล ส่งเสริมให้ฟังเพื่อ	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
3.3. อยู่ในสังคมที่เอื้อต่อการมั่วสุม	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ														ผลรวม			
	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.7	9.8	9.9	10	11.1	11.2	11.3	11.4		12	13	14
3.4. ขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาสังคมเมืองและสังคมชนบท	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
3.5. ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	2	2	10
3.6. การสนับสนุนพัฒนาบุคลากรโดยตรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
3.7. แนวทางดำเนินการของหน่วยงานเพื่อจัดกิจกรรมการพัฒนา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
4. เด็กและเยาวชน																		
4.1. เหนงาไม่มีเพื่อน ไม่มีคนสนใจ	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
4.2. ขาดการดูแลเอาใจใส่และให้คำปรึกษา	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
4.3. คบเพื่อน/เพื่อนซี้/มีเพื่อนที่เป็นเด็กเกเร	1	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
4.4. มีเวลาร่างมากเกินไป	1	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
4.5. มีทุกข์เห็นเกมเป็นที่ระบายทุกข์	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
4.6. เมาสูรา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.7. มีเรื่องขู่สาว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.8. อายกลอง	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
4.9. เลียนแบบ	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
4.10. เปื้อนครู	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.11. ป่วย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.12. มีกิจกรรมอื่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.13. เห็นคุณค่าในตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
4.14. การใช้เวลาร่างในสถานที่ที่เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
4.15. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
4.16. บุคคลที่พ่อกาอาศัยด้วย	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
4.17. ความใกล้ชิดกับบุคคลที่สูบบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
4.18. การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรงค์เรื่องโทษและพิษภัยของบุหรี่	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
4.19. ระดับการศึกษา	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
4.20. รายได้ของเยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
4.21. การออกกำลังกาย	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5. กระบวนการที่เกิดในตัวเด็กและก่อให้เกิดปัญหา																		
5.1. เด็กและเยาวชนเหงา รู้สึกขาดที่พึ่ง	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
5.2. เด็กและเยาวชนรู้สึกเป็นคนนอกของครอบครัว/สังคม/การประทับตราบาป	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
5.3. เด็กและเยาวชนรู้สึกขัดแย้งในจิตใจ	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
5.4. เด็กและเยาวชนไม่สนใจเรียน หนีเรียน ถูกให้ออกจากโรงเรียน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
5.5. เด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ														ผลรวม			
	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.7	9.8	9.9	10	11.1	11.2	11.3	11.4		12	13	14
6. การพัฒนาและคุ้มครอง/การพิทักษ์สิทธิ																		
6.1. การพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6.2. การพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
7. ระยะสั้น - ระดมทรัพยากร/ ระดมปัญญา / จัดทำฐานข้อมูล เวิร์กแลงเปลี่ยนเรียนรู้-สัมมนา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	11
8. ระยะยาว -การพัฒนาฝึกอบรม การพัฒนาในสายงาน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	7
9. ปัญหาเด็กและเยาวชน																		
9.1. เด็กและเยาวชนติดเกม		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
9.2. เด็กและเยาวชนเข้าแก๊ง	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
9.3. เด็กและเยาวชนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0	0	0	16
9.4. เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0	0	0	19
9.5. เด็กและเยาวชนมีปัญหาการเรียน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0	0	0	16
9.6. เด็กและเยาวชนเลียนแบบค่านิยมไม่เหมาะสม/ต่างชาติจากสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0	0	0	16
9.7. เด็กและเยาวชนทะเลาะวิวาท	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	4
9.8. เด็กเสพยาเสพติด	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	0	0	0	11
9.9. พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร/ จังหวัดระนอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
10. รูปแบบการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามบริบทของ อปท.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
11. แนวทางแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน																		
11.1. แนวทางแก้ไขที่สถาบันครอบครัว	2	0	2	2	2	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
11.2. แนวทางแก้ไขที่เด็กและเยาวชน	2	0	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
11.3. แนวทางแก้ไขโดยรัฐ/หน่วยงานภาครัฐ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
11.4. แนวทางแก้ไขโดยชุมชน	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
12. รูปแบบเชิงนโยบายแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
13. องค์ความรู้ -ตำรา สื่อ คู่มือ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
14. เครือข่ายคนทำงานด้านเด็กกลุ่มบุคคลด้านเด็กมืออาชีพผู้ประกอบการสังคมด้านเด็ก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
ผลรวม	20	6	16	19	16	16	4	11	18	0	9	12	6	2	2	6	6	331

3. การสังเคราะห์งานวิจัยจากงานวิจัยเชิงคุณภาพด้านครอบครัว

รายงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ เป็นรายงานการวิจัยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งหมด จำนวน 20 เรื่อง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ครอบครัวไม่เข้มแข็ง จำนวน 11 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 401 ชื่อเรื่อง: แบบแผนการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยในจังหวัดแพร่
2. งานวิจัยรหัส 403 ชื่อเรื่อง: โครงการสำรวจสภาพครอบครัวตามตัวชี้วัดสถาบันครอบครัวเข้มแข็ง
3. งานวิจัยรหัส 404 ชื่อเรื่อง: การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในจังหวัดนครสวรรค์
4. งานวิจัยรหัส 411 ชื่อเรื่อง: การศึกษาข้อมูลมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ตำบลหนองแห่น อำเภอภูซำ จังหวัดยโสธร
5. งานวิจัยรหัส 414 ชื่อเรื่อง: การศึกษาระบบรองรับความอ่อนแอของครอบครัวไทยจังหวัดฉะเชิงเทรา
6. งานวิจัยรหัส 415 ชื่อเรื่อง: การส่งเสริมศักยภาพของครอบครัวเพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนแก่ชุมชน กรณีศึกษา ชุมชน 4 แห่ง ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
7. งานวิจัยรหัส 416 ชื่อเรื่อง: การสำรวจความเสี่ยงในครอบครัวไทยในจังหวัดยโสธร ปี 2550
8. งานวิจัยรหัส 419 ชื่อเรื่อง: พฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว
9. งานวิจัยรหัส 421 ชื่อเรื่อง: รายงานความเสี่ยงครอบครัวไทย 2551 จังหวัดนครศรีธรรมราช
10. งานวิจัยรหัส 422 ชื่อเรื่อง: รูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืน: กรณีศึกษา 3 ชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี
11. งานวิจัยรหัส 423 ชื่อเรื่อง: สัมพันธภาพในครอบครัวไทย

กลุ่มที่ 2 พฤติกรรมความรุนแรงภายในครอบครัวและสังคม จำนวน 5 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 405 ชื่อเรื่อง: การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของวัยรุ่นในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่
2. งานวิจัยรหัส 406 ชื่อเรื่อง: การมีส่วนร่วมของครอบครัวตามหลักการปฏิรูปการศึกษา กรณีให้การอบรมกลุ่มเกมลา พฤติกรรมที่พึงประสงค์
3. งานวิจัยรหัส 410 ชื่อเรื่อง: การศึกษาเครือข่ายทางสังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการกระทำรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
4. งานวิจัยรหัส 412 ชื่อเรื่อง: การศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อและกลุ่มเสี่ยงที่มีผลให้เกิดการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะกรณีการค้าหญิงและเด็ก
5. งานวิจัยรหัส 420 ชื่อเรื่อง: มิติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความรุนแรงในเด็กและเยาวชน

กลุ่มที่ 3 ครอบครัวไม่สมบูรณ์ จำนวน 3 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 408 ชื่อเรื่อง: การวิเคราะห์สถานการณ์และการศึกษานโยบายและมาตรการในการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ: ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน ระยะที่ 1
2. งานวิจัยรหัส 409 ชื่อเรื่อง: การวิเคราะห์สถานการณ์และการศึกษานโยบายและมาตรการในการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ: ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน ระยะที่ 2
3. งานวิจัยรหัส 418 ชื่อเรื่อง: ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการปฏิบัติพัฒนากิจ ในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น

กลุ่มที่ 4 ครอบครัวผู้ประสบภัยธรรมชาติ จำนวน 1 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 402 ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่ประสบภัยสึนามิ

กลุ่มที่ 1 ครอบครัวไม่เข้มแข็ง จำนวน 8 เรื่อง

เรื่องที่ 1

งานวิจัยรหัส 401 ชื่อเรื่อง: แบบแผนการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยในจังหวัดแพร่
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
1) เพื่อศึกษาการรับรู้การเป็นบิดา-มารดาในทัศนะของพ่อแม่ในจังหวัดแพร่
2) เพื่อศึกษาให้เข้าใจถึงรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวของพ่อแม่ในจังหวัดแพร่
3) เพื่อศึกษาถึงแบบแผนการเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ในจังหวัดแพร่

<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p>
<p>การเลี้ยงดูบุตร หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของพ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กเพื่อสนองความจำเป็นพื้นฐานของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมถึงการให้คำแนะนำ อบรมสั่งสอนให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมด้วย</p> <p>ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมครัวเรือนเดียวกันและอาศัยอยู่ในจังหวัดแพร่ โดยกลุ่มคนนั้นมีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด หรือทางกฎหมายและมีเด็กอายุระหว่าง 13-18 ปี อยู่ในความอุปการะดูแล</p> <p>การรับรู้ในการเป็นบิดามารดา หมายถึง การรู้และเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของการเป็นบิดามารดาที่จะต้องให้การอบรมสั่งสอน เลี้ยงดู และให้ความรักความเอาใจใส่ต่อบุตรหลาน</p> <p>การสื่อสารภายในครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกระหว่างสมาชิกภายในครอบครัวเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะทำให้สมาชิกมีพฤติกรรมที่เหมาะสมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p>
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ บิดามารดาที่มีบุตรอายุระหว่าง 13-18 ปี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<p>แบบแผนการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทย</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>วิธีการเลี้ยงดูลูกเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมต่างๆ เป็นการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อไป ด้วยวิธีการถ่ายทอดจากพ่อแม่ไปสู่ลูก คือ ลูกเห็นพ่อแม่ทำอะไร เขาก็จะปฏิบัติเช่นนั้น ขนบธรรมเนียมของวิธีการเลี้ยงดูเด็กมีการพัฒนาไปตามความรู้และความเจริญในสังคมด้านต่างๆ และด้วยภายใต้ภาวะของการเปลี่ยนแปลงและความผันผวนทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการบีบรัดทางการประกอบอาชีพ พ่อแม่จึงมีเวลาให้ลูกน้อยลง ซึ่งวิธีการเลี้ยงดูเด็กในปัจจุบันที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป รูปแบบหรือวิธีการปรับตัวของการเลี้ยงดูลูกของครอบครัวควรเป็นอย่างไร เพื่อให้บุตรหลานของครอบครัวสามารถอยู่ในได้สังคมปัจจุบัน การศึกษาเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาสังคมต่อไปได้</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>การศึกษาเรื่องแบบแผนการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยในจังหวัดแพร่ได้ทำการศึกษาตามแนวคิด ทฤษฎีได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว ทฤษฎีพัฒนาการเด็ก แนวคิดทฤษฎีและปัจจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูก เมื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเพื่อกำหนดเป็นตัวแปรที่จะใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยตัวแปรอิสระคือข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลภูมิหลังของครอบครัวเดิม ได้แก่ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวเดิม ตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวและการปฏิบัติตัวต่อบุตร</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>มารดาส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้การเป็นบิดา มารดาอยู่ในระดับปานกลาง เห็นด้วยกับการรับรู้การเป็นบิดามารดาในการให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของบุตรที่โรงเรียนจัดให้และให้ความสำคัญต่อกิจกรรมต่างๆ ของบุตรที่โรงเรียนจัดให้มากที่สุด รองลงมาคือการเป็นแบบอย่างในการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ครอบครัวส่วนใหญ่มีระดับการสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวนั้นเมื่อบุตรจะออกไปเที่ยวต้องชี้แจงอย่างละเอียดและต้องได้รับอนุญาตก่อนทุกครั้งมากที่สุด รองลงมาคือบุตรสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนคบหากับบุคคลภายนอกได้อย่างเสรีแต่ต้องอยู่ในสายตาของผู้ปกครอง นอกจากนี้แบบแผนการเลี้ยงดูบุตรที่บิดามารดาทำเป็นประจำ คือการอบรมและสอนให้บุตรรู้จักประหยัดและมีเงินเก็บออมเพื่อครอบครัว รองลงมาคือคอยดูแลและป้องกันไม่ให้บุตรยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ส่วนแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบุตร คือการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว และให้ความอบอุ่นกับบุตรให้มากขึ้นจะเป็นการปรับลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบุตรมากที่สุด รองลงมาการสั่งสอน อบรมดูแลบุตรให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมให้มากยิ่งขึ้น</p>

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์	
<p>พฤติกรรมการเล่นดูบุตร</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>การอบรมสั่งสอนให้มีความรับผิดชอบ ให้เกียรติเพศหญิง และไม่ใช่ความรุนแรง</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>การให้บุตรช่วยทำงานบ้าน โดยพ่อแม่ทำเป็นแบบอย่าง รวมทั้งสอนให้ลูกไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> <p>การสั่งสอนอย่างเคร่งครัดในเรื่องของความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม รวมถึงเรื่องมารยาทของสังคม</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>การให้เหตุผลและประพฤติตนเป็นแบบอย่างเพื่อให้บุตรปฏิบัติตามในเรื่องต่างๆ</p> </div>	
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย	
งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบถ้วนตามวัตถุประสงค์งานวิจัย	

เรื่องที่ 2

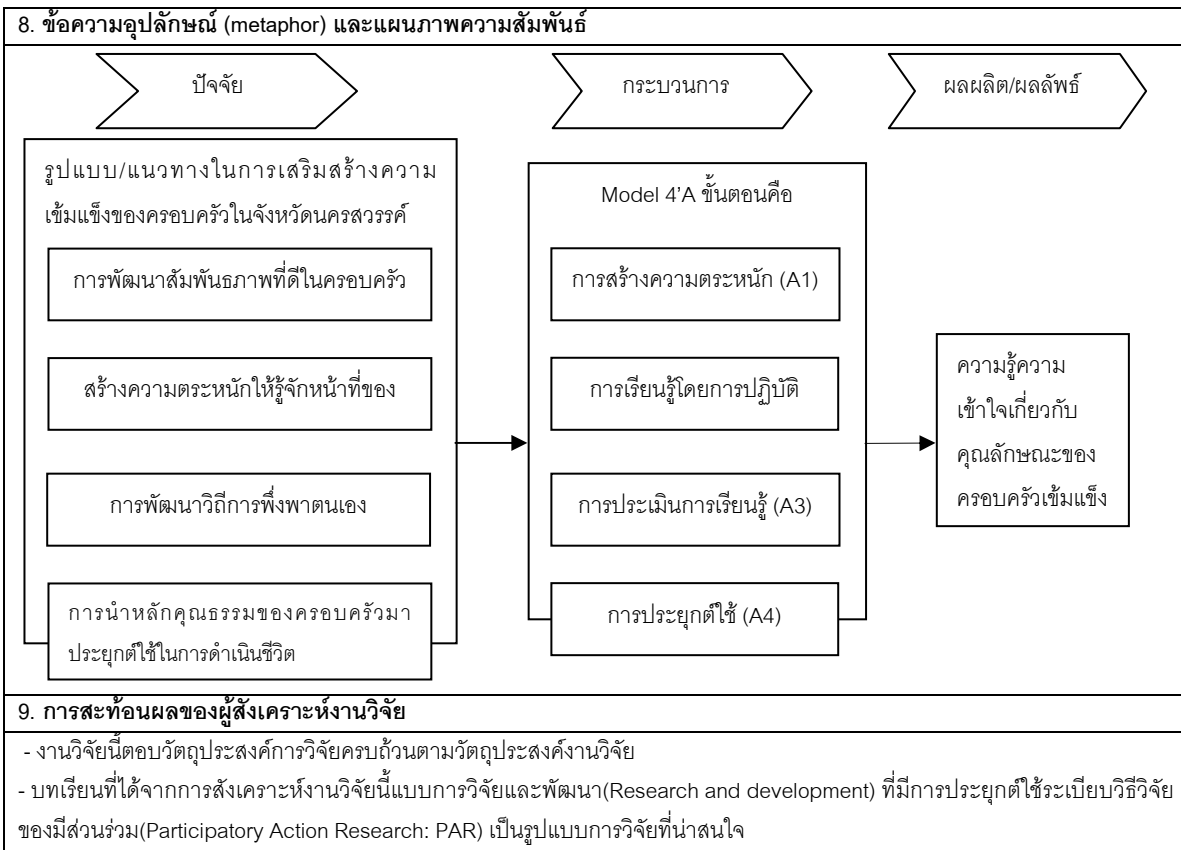
งานวิจัยรหัส 403
ชื่อเรื่อง: โครงการสำรวจสภาพครอบครัวตามตัวชี้วัดสถาบันครอบครัวเข้มแข็ง
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
เพื่อสำรวจสภาพครอบครัวตามตัวชี้วัดสถาบันครอบครัวเข้มแข็ง
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนครอบครัว จำนวน 4,608 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจ ประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วนคือ ข้อมูลด้านครอบครัว ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลและข้อมูลเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดครอบครัวเข้มแข็ง การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์สถิติเบื้องต้น
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
สำรวจสภาพครอบครัวตามตัวชี้วัดสถาบันครอบครัวเข้มแข็ง
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้ส่งผลกระทบต่อคนในสังคมเป็นจำนวนมาก ครอบครัวจำนวนมากในชนบทต้องถูกผลักดันออกจากฐานการผลิตและวิถีชีวิตดั้งเดิมกลายเป็นทรัพยากรแรงงานในภาคพาณิชย์และภาคบริการ ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่เคยเป็นต้นทุนด้านความเกื้อกูล ความเอื้ออาทรที่มีต่อกัน ในระดับครอบครัวและชุมชนเสื่อมถอย ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ของครอบครัวได้ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตทั้งทางร่างกายและจิตใจถูกทำให้อ่อนแอ
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
ทำการสำรวจข้อมูลสภาพครอบครัวตามตัวชี้วัดสถาบันครอบครัวเข้มแข็งในประเด็นดังนี้ มิติด้านสัมพันธภาพ มิติด้านการพึ่งพาตนเอง (มิติด้านการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ ทางสุขภาพและทางข้อมูลข่าวสาร โอกาสการเรียนรู้และพัฒนา) มิติทุนทางสังคม มิติด้านการปรับตัวในภาวะยากลำบาก และมิติด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยง
7. ผลการวิจัย
ครอบครัวที่มีความเข้มแข็งจะมีสัมพันธภาพในครัวเรือน ความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางด้านเศรษฐกิจ ทางด้านสุขภาพ มีการปรับตัวได้ในภาวะเสี่ยง รวมทั้งมีทุนทางสังคมมากกว่าครอบครัวที่มีความเข้มแข็งปานกลางและน้อยอย่างเด่นชัด ส่วนองค์ประกอบด้านการมีภาวะเสี่ยงในครัวเรือนที่มีความเข้มแข็งมากไม่แตกต่างกันกับครอบครัวที่มีความเข้มแข็งปานกลางและน้อย

<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px auto; width: fit-content;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-bottom: 5px;">สัมพันธ์ภาพในครอบครัว</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-bottom: 5px;">การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-bottom: 5px;">การพึ่งพาตนเองด้านข้อมูลข่าวสาร</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-bottom: 5px;">การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก</div> <div style="margin-left: 100px;">→</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center; margin-left: 100px;">ครอบครัวเข้มแข็ง</div> </div>
<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>- งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบถ้วนตามวัตถุประสงค์งานวิจัย</p>

เรื่องที่ 3

<p>งานวิจัยรหัส 404</p> <p>ชื่อเรื่อง: การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในจังหวัดนครสวรรค์</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ในระดับบุคคลและระดับพื้นที่ ที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของครอบครัวในจังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อสร้างรูปแบบ/แนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในจังหวัดนครสวรรค์ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบ/แนวทางการเสริมสร้างครอบครัวเข้มแข็งในพื้นที่ต้นแบบ
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนสองเพศอย่างน้อยสองคนขึ้นไปและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันและมีความผูกพันทางสายโลหิตหรือทางกฎหมาย มีข้อตกลงกฎเกณฑ์ มีความรับผิดชอบร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนการดำเนินชีวิตครอบครัวในด้านต่างๆ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ของสมาชิกในครอบครัว</p> <p>ความเข้มแข็งครอบครัว หมายถึง ครอบครัวที่มีองค์ประกอบในด้านสัมพันธ์ภาพ ด้านการแบ่งหน้าที่ ด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านทุนสังคม ด้านการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงอยู่ในระดับมาก</p> <p>สัมพันธ์ภาพ หมายถึง การที่ครอบครัวที่สมาชิกมีความมุ่งมั่นในการสร้างและคงความเป็นครอบครัวร่วมกัน มีความรักใคร่ปรองดองกัน การเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ไม่ใช้อาวุธหรือการปฏิบัติที่รุนแรงต่อกัน และรู้สึกมีความสุขเมื่ออยู่บ้าน</p> <p>รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว หมายถึง แนวทางที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและอาศัยการสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว โดยเสนอออกมาในรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างครอบครัวเข้มแข็งตามองค์ประกอบในด้านสัมพันธ์ภาพ ด้านการแบ่งหน้าที่ ด้านกาพึ่งตนเอง ด้านทุนทางสังคม ด้านการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงซึ่งทำให้เกิดคุณภาพในบริบทต่างๆทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เพื่อการอยู่ดีมีสุขของคนในครอบครัวและชุมชน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา(Research and development) โดยประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(Participatory Action Research: PAR) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครรวัเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 15 อำเภอ รวม 5,838 ครรวัเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนครรวัเรียนในจังหวัดนครสวรรค์อำเภอละ 50 ครรวัเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านครอบครัวศึกษา จิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร/และที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวนทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความเข้มแข็งของครอบครัว มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 4 ระดับ และแนวทางการประชุมระดมสมอง (Brainstorming) และแนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา(Content Analysis) ข้อมูลเชิงปริมาณใช้วิเคราะห์ค่าสถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ</p>

<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<p>การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>ประการแรกคือความชัดเจนของภาพครอบครัวไทยโดยรวมที่มีลักษณะสมบูรณ์กำลังลดน้อยลง หากจะปรากฏภาพครอบครัวในรูปแบบหรือลักษณะหลากหลายมากขึ้น ยังให้เกิดผลกระทบต่อเรื่องสำคัญต่างๆ เช่น สัมพันธภาพระหว่างกันของสมาชิกในครอบครัว การทำหน้าที่ของครอบครัว การถ่ายทอดค่านิยมครอบครัว การจัดการดูแลทรัพยากรครอบครัว และความสามารถในการเผชิญกับภาวะวิกฤตครอบครัวและสังคม ประการที่สองคือนอกจากครอบครัวที่มีแม่หรือพ่อโดยลำพังเท่านั้นเป็นผู้รับผิดชอบต่อครอบครัวกำลังจะมีจำนวนมากขึ้นแล้วยังพบว่าเด็กจำนวนไม่น้อยและนับวันจะเพิ่มขึ้นที่ไม่ได้อยู่กับครอบครัวของตนโดยเฉพาะอยู่กับพ่อแม่ในช่วงวัยเด็กเล็กซึ่งจัดเป็นวัยวิกฤตของพัฒนาการซึ่งอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดลักษณะจิตใจและพฤติกรรมที่เป็นปัญหาแก่ทั้งครอบครัวและสังคมในระยะต่อมา ประการต่อมาคือครอบครัวทุกระดับมีความตระหนกอย่างแท้จริงลดน้อยลงและความสำคัญในบทบาทหน้าที่ของตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แต่หลักการความรับผิดชอบสำคัญนี้ให้แก่สถาบันอื่นๆ เช่น สถานเลี้ยงดูเด็ก สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สื่อต่างๆ และด้วยเหตุที่ครอบครัวไม่ได้ทำหน้าที่ของตนอย่างรับผิดชอบนี้เองจึงนำมาสู่ปัญหาวิกฤตต่างๆเพิ่มขึ้นแก่สังคม คือปัญหาคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัวและสังคมซึ่งเป็นตัวกำหนดที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของคุณภาพชีวิต (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2547: 7-8)</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ในระดับบุคคลและระดับพื้นที่ ที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของครอบครัวในจังหวัดนครสวรรค์</p> <p>ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบ/แนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในจังหวัดนครสวรรค์ ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ/แนวทางการเสริมสร้างครอบครัวเข้มแข็งในพื้นที่ต้นแบบ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรการพึ่งพาตนเอง ทูทางสังคม การแบ่งหน้าที่ สัมพันธภาพ และการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยง ส่งผลทางบวกต่อความเข้มแข็งของครอบครัว โดยที่การพึ่งพาตนเองส่งผลต่อความเข้มแข็งของครอบครัวสูงสุด และการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงส่งผลต่อความเข้มแข็งของครอบครัวต่ำสุด ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ตัว สามารถพยากรณ์ความเข้มแข็งของครอบครัวได้ร้อยละ 18 โดยรูปแบบ/แนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในจังหวัดนครสวรรค์ประกอบด้วย 1.การพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว 2. การสร้างความตระหนักให้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง 3. การพัฒนาวิธีการพึ่งพาตนเอง และ 4. การนำหลักคุณธรรมของครอบครัวมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเรียกว่า Model 4'A แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1. การสร้างความตระหนัก(A1) 2. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (A2) 3. การประเมินการเรียนรู้(A3) 4. การประยุกต์ใช้(A4) โดยรูปแบบดังกล่าวประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 7 กิจกรรม คือ 1. กิจกรรมรู้จักฉัน รู้จักเธอ 2. กิจกรรมรู้จักตนเองและครอบครัว 3. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว 4. กิจกรรมบริโภคด้วยปัญญาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5. กิจกรรมคุณธรรมนำสุข 6. กิจกรรมบ้านนี้มีรัก 7. กิจกรรมจากใจถึงใจโดยรูปแบบดังกล่าวมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการทดลองใช้รูปแบบ/แนวทางการเสริมสร้างครอบครัวในพื้นที่ต้นแบบพบว่า 1. ความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านการดำเนินการฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของครอบครัวเข้มแข็งว่าสมาชิกในครอบครัวต้องมีความเอื้ออาทรต่อเพื่อนบ้าน/คนในชุมชน รองลงมาเห็นว่าครอบครัวเข้มแข็งสมาชิกในครอบครัวควรมีการเอาใจใส่ต่อกันทั้งในยามปกติ ยามเจ็บป่วย และเมื่อมีปัญหา ต้องมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและครอบครัว ต้องช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานซึ่งกันและกัน ต้องเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่จะนำมาดำเนินชีวิต ตลอดจนสามารถวางแผนครอบครัวและยังเห็นว่าครอบครัวเข้มแข็งสมาชิกในครอบครัวทุกด้านอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครอบครัวที่เข้ารับการฝึกอบรมที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลมีระดับความเข้มแข็งของครอบครัวไม่แตกต่างกันกับครอบครัวที่เข้ารับการฝึกอบรมที่ภูมิลำเนาอยู่นอกเขตเทศบาล</p>

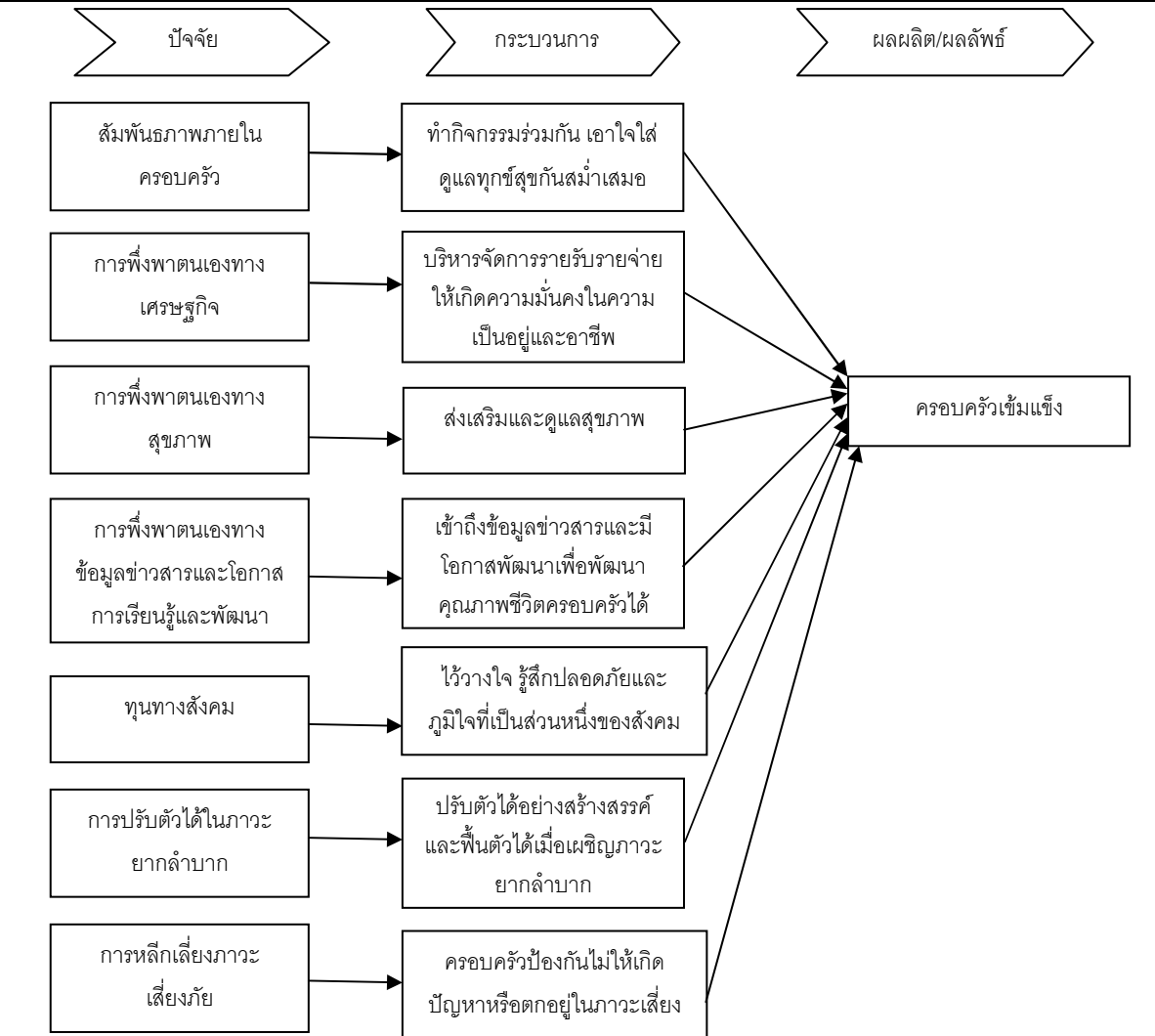
เรื่องที่ 4

<p>งานวิจัยรหัส 411 ชื่อเรื่อง: การศึกษาข้อมูลมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ตำบลหนองแห่น อำเภอกุศชุม จังหวัดยโสธร</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาข้อมูลมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ตำบลหนองแห่น อำเภอกุศชุม จังหวัดยโสธร</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ครอบครัวเข้มแข็ง หมายถึง บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างมีจุดหมาย มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยวิธีการพึ่งพาตนเอง พร้อมทั้งจะเกื้อกูลสังคมและคนรอบข้าง ปรับตัวในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ไม่สิ้นคลอนกับปัญหาหรืออุปสรรคเมื่อเผชิญปัญหาที่สามารถร่วมกันแก้ไขจนลุล่วงไปได้ด้วยดี มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง หมายถึง ข้อกำหนดที่ได้รับการยอมรับในเรื่องครอบครัว เข้มแข็ง เพื่อนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติ การประเมินผลและการอ้างอิงเทียบเคียงซึ่งแบ่งเป็นมาตรฐานระดับประเทศ/จังหวัด และระดับครอบครัว</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง 1. บุคคลที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนของครอบครัวที่อยู่ในเขตตำบลหนองแห่น อำเภอกุศชุม จังหวัดยโสธร จำนวน 1,273 คน เครื่องมือที่ใช้ 1. แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา ข้อมูลมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา การจัดทำมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งมีความสำคัญที่จะช่วยให้ประเทศไทยได้มีการกำกับ ดูแลและติดตามประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรการที่กำหนด</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย การศึกษาข้อมูลมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ตำบลหนองแห่น อำเภอกุศชุม จังหวัดยโสธร โภประเด็นเกี่ยวกับครอบครัวเข้มแข็ง ได้มีการกำหนดเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาสถาบันครอบครัวเข้มแข็ง</p>

7. ผลการวิจัย

ข้อมูลมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง 7 ด้าน คือ ด้านสัมพันธภาพ ด้านการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ ด้านการพึ่งพาตนเองทางสุขภาพ ด้านการพึ่งพาตนเองทางข้อมูลข่าวสารและโอกาสการเรียนรู้และพัฒนา ด้านทุนทางสังคม ด้านการปรับตัวในภาวะยากลำบาก และด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงภัย มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.32

8. ข้อความอุปมาภพ (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

- งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบถ้วน
- บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ คือการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยเกี่ยวกับสถาบันครอบครัว ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปเห็นความเป็นมาตรฐานเดียวกันของการพัฒนาสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง

เรื่องที่ 5

งานวิจัยรหัส 414

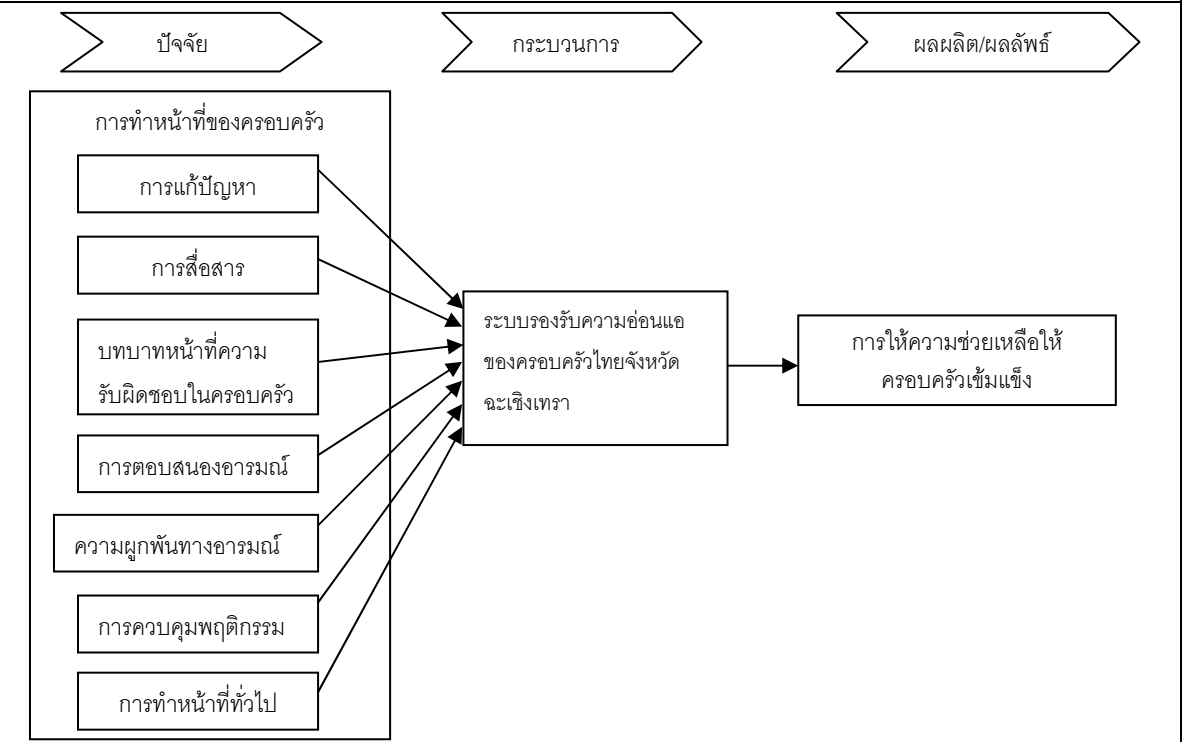
ชื่อเรื่อง: การศึกษาระบบรองรับความอ่อนแอของครอบครัวไทยจังหวัดฉะเชิงเทรา

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์ครอบครัวในจังหวัดฉะเชิงเทรา
- 2) เพื่อศึกษาระบบรองรับความอ่อนแอของครอบครัวจังหวัดฉะเชิงเทรา
- 3) เพื่อนำผลการศึกษาพัฒนาเป็นแนวทางกำหนดนโยบายและแผนงานพัฒนาครอบครัวในจังหวัดฉะเชิงเทรา

<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p>
<p>สภาพการณ์ครอบครัว หมายถึง สถานการณ์ของครอบครัวที่เป็นอยู่ในขณะที่ศึกษา ด้านโครงสร้าง องค์ประกอบ รวมถึงความเข้มแข็งหรือความอ่อนแอของครอบครัวขณะนั้น</p> <p>ระบบรองรับความอ่อนแอของครอบครัว หมายถึง ระบบการช่วยเหลือหรือการบริการสวัสดิการที่ครอบครัวเข้าถึงและได้รับทั้งในรูปแบบทุนทางสังคม เช่น สมาชิกในครอบครัวช่วยเหลือกันเอง เครือญาติบุคคล กลุ่มในชุมชน และบริการสวัสดิการที่ได้รับจากภาครัฐและเอกชน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p>
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำหรือประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน(ศพค.) จำนวน 10 ราย และสมาชิกหรือกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จำนวน 400 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย และแนวคำถามผู้นำหรือประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<p>1) สภาพการณ์ครอบครัวในจังหวัดฉะเชิงเทรา 2) ระบบรองรับความอ่อนแอของครอบครัวจังหวัดฉะเชิงเทรา</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>ผลจากการสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์มีติครอบครัวปี 2550 และผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2550 พบว่าสภาพการณ์ครอบครัวในจังหวัดฉะเชิงเทรามีความอ่อนแอ</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>ศึกษาสภาพการณ์ครอบครัวและระบบรองรับความอ่อนแอของครอบครัวเพื่อนำผลการศึกษาพัฒนาเป็นแนวทางกำหนดนโยบายและแผนงานพัฒนาครอบครัวในจังหวัดฉะเชิงเทรา</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>1) สภาพการณ์ของครอบครัวด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัวทั้งด้านการแก้ปัญหา การสื่อสาร บทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบในครอบครัว การตอบสนองอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม และการทำหน้าที่ทั่วไปส่วนใหญ่การรับรู้ของสมาชิกในครอบครัวเห็นว่าอยู่ในระดับดีพอควร ค่าเฉลี่ย 2.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.28 ซึ่งการทำหน้าที่ของครอบครัวที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคือความผูกพันทางอารมณ์อยู่ในระดับพอใช้ค่าเฉลี่ย 2.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51</p> <p>2) ระบบรองรับหรือการช่วยเหลือการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัวใน 5 ประเด็น คือ 1. ปัญหาด้านรายได้และหนี้สินและประเด็นปัญหาสังคม 2. ปัญหาการถูกคุกคามจากภายนอกครอบครัว/ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน 3. ปัญหาการรู้สึกไม่มีความสุขเมื่ออยู่ในบ้านของตนเอง 4. การใช้เวลาร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว 5. ปัญหาการอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัว ผลการสำรวจพบว่าระบบที่ทำหน้าที่รองรับความอ่อนแอของครอบครัวยังไม่มีระบบใดเข้ามาทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือให้ครอบครัวเข้มแข็งได้ กรณีระบบรองรับครอบครัวในด้านปัญหาเศรษฐกิจคือบุคคลจะพึ่งพาผู้ที่เคารพนับถือในชุมชนอยู่ในระดับมาก (เฉลี่ย 3.60) รองลงมาคือพี่น้องสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน ส่วนหน่วยงานภาครัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การภาคประชาชน และองค์การสาธารณประโยชน์ ยังไม่สามารถทำหน้าที่ที่เป็นผลที่จะช่วยรองรับความอ่อนแอของครอบครัวที่ชัดเจน</p>

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

- งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 3 ข้อ แต่ยังไม่ครบถ้วนกล่าวคือควรมีการกำหนดนโยบายและได้แผนงานพัฒนาครอบครัวในจังหวัดฉะเชิงเทราออกมาให้ชัดเจน เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ที่กล่าวว่าเพื่อนำผลการศึกษาพัฒนาเป็นแนวทางกำหนดนโยบายและแผนงานพัฒนาครอบครัวในจังหวัดฉะเชิงเทรา

เรื่องที่ 6

งานวิจัยรหัส 415

ชื่อเรื่อง: การส่งเสริมศักยภาพของครอบครัวเพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนแก่ชุมชน กรณีศึกษาชุมชน 4 แห่ง ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาถึงกระบวนการสร้างพลังส่งเสริมศักยภาพของครอบครัวและชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ อันจะนำไปสู่ความเป็นครอบครัวและชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการค้นหาปัญหาทางครอบครัว/ชุมชน และแก้ไขปัญหาด้วยบริบทของชุมชนท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมยุคปัจจุบัน
- 3) เพื่อสร้างนักวิจัยในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบในการแก้ไขปัญหาของครอบครัวในชุมชนอย่างบูรณาการ เพื่อเป็นแกนนำในการสร้างความเข้มแข็งและสันติสุขแก่ครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การส่งเสริมศักยภาพ หมายถึง กลยุทธ์ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว/ชุมชนเช่นการให้ความรู้ การจัดกิจกรรมการระดมสมอง การสร้างอนาคตร่วมกัน การกำหนดทิศทาง คุณค่าและวิถีชีวิต การดำเนินชีวิตที่พอเพียงมีเอกลักษณ์ของตนเอง และปรับตัวให้รู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ครอบครัว/ชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง ครอบครัวที่เป็นหน่วยสมาชิกย่อยหลายๆครอบครัวรวมตัวกันเป็นชุมชนที่สามารถพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองได้อย่างยั่งยืน โดยมีจุดมุ่งหมายมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พร้อมทั้งจะเกื้อกูลกันและสังคมที่อยู่รอบข้างระหว่างครอบครัวหลายๆครอบครัวในชุมชน

การมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นกระบวนการทางประชาธิปไตยอย่างหนึ่งที่บุคคลจำนวนหนึ่งนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยที่เกิดขึ้นจากชุมชน โดยชุมชนเพื่อชุมชนและของชุมชน โดยการลงมือกระทำด้วยตนเองมาปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสังคมชุมชนของตนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยอาศัยการขับเคลื่อนของทุกครอบครัวในชุมชนร่วมกัน

กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครอบครัวสมาชิกในชุมชนตลอดจนบุคลากรผู้นำในท้องถิ่น เช่น

<p>ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ในด้านต่างๆ ทูทางสังคม เช่น ข้าราชการบำนาญ และเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในชุมชนที่มีกิจกรรมต่างๆขึ้นต่อเนื่องหลากหลายและไม่หยุดนิ่ง โดยวิธีการร่วมพลังร่วมคิดร่วมทำด้วยการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้รูปแบบต่างๆในชุมชน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครอบคลุมในชุมชนในและนอกเขตเทศบาล จำนวน 400 ครอบครัวนักวิจัยในชุมชนรวม 12 คน และครอบครัวยุทธศาสตร์วิจัยเลือกประเมินจำนวน 400 ครอบครั เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานประวัติของชุมชน และแบบประเมินตัวชี้วัดความเข้มแข็งของครอบครัว/ชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์และใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การส่งเสริมศักยภาพของครอบครัวเพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนแก่ชุมชน</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมล้วนเริ่มต้นมาจากระบบครอบครัวสะท้อนให้เห็นว่าสังคมมีความเจริญเติบโตรวดเร็ว สถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันหลักทางสังคมเป็นสถาบันรากเหง้าของสังคมกลับมีความอ่อนแอเป็นบ่อเกิดแห่งปัญหาทางสังคมตามมา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนพื้นถิ่นกลับจากความล้มเหลวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>สร้างนักวิจัยในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบในการแก้ไขปัญหาของครอบครัวในชุมชนอย่างบูรณาการ เพื่อเป็นแกนนำในการสร้างความเข้มแข็งและสันติสุขแก่ครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1) ทำให้ทราบกระบวนการส่งเสริมศักยภาพของครอบครัว/ชุมชนให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนได้จากการร่วมพลังกันในชุมชนที่จะเข้ามาเรียนรู้และขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆเช่นแผนงาน โครงการที่เกิดขึ้นในชุมชนทำให้ชุมชนได้ข้อมูลที่เป็นประวัติความเป็นมาของชุมชน 4 แห่ง เกี่ยวกับสภาพพื้นที่ทั่วไปของชุมชน ลักษณะภูมิประเทศ จำนวนประชากรในชุมชน ระบบเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ทั่วไปของชุมชน ลักษณะภูมิประเทศ จำนวนประชากรในชุมชน ระบบครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การบริการ และศักยภาพของชุมชน ทั้งลักษณะร่วมลักษณะต่างของชุมชนในเขตเทศบาลและชุมชนชานเมือง</p> <p>2) ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหาที่แท้จริงของชุมชนทั้ง 4 ชุมชน ซึ่งมีปัญหาด้านครอบครัว/ชุมชน ในประเด็นต่างๆแยกออกเป็น 11 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านอาหาร ด้านการศึกษา ด้านศาสนา ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ด้านชุมชน ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองและธรรมาภิบาล</p> <p>3) ทำให้มีนักวิจัย/แกนนำชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่จากเดิมที่คัดเลือกไว้เพียงชุมชนละ 3 คน รวม 12 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานวิจัยในชุมชนเพิ่มขึ้นจำนวนชุมชนละ 3-5 คน นักวิจัยชุมชนเหล่านี้จะเป็นแกนนำและสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมการดำเนินงานต่างๆของครอบครัวและชุมชนให้มีความเคลื่อนไหวต่อไป และสามารถเรียนรู้กระบวนการแก้ไขปัญหาของครอบครัว/ชุมชน และกำหนดอนาคตของชุมชนของตนเองด้วยตนเองอย่างยั่งยืน</p>
<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p>
<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>- งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบถ้วน</p>

เรื่องที่ 7

<p>งานวิจัยรหัส 416 ชื่อเรื่อง: การสำรวจความเสี่ยงในครอบครัวไทยในจังหวัดยโสธร ปี 2550</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) เพื่อจัดทำข้อมูลด้านสถานการณ์ความเสี่ยงของครอบครัวไทยในจังหวัดยโสธร และวิเคราะห์สภาพปัญหา และประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวไทย</p> <p>2) เพื่อจัดทำระบบข้อมูลสถานะเสี่ยงของครอบครัวไทย จำแนกรายพื้นที่ เพื่อการศึกษาเปรียบเทียบวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาด้านครอบครัวในแต่ละพื้นที่และในแต่ละประเด็นปัญหา</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครอบครัวหลักเพื่อเป็นตัวแทนครอบครัวจำนวน 9 อำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่และร้อยละ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ความเสี่ยงครอบครัวไทย</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>-</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>มุ่งศึกษาประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงครอบครัวไทยปี 2550 ในจังหวัดยโสธร และเพื่อจัดทำข้อมูลสถานการณ์สถานการณ์ความเสี่ยงครอบครัวไทยปี 2550 ในจังหวัดยโสธร เพื่อที่จะทำให้ทราบสถานการณ์ความเสี่ยงของครอบครัวไทยเนื้อหาประเด็นการสำรวจ 4 ด้าน คือ ด้านข้อมูลทั่วไป ด้านความพร้อมก่อนมีครอบครัว ด้านความสัมพันธ์ของครอบครัว และด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>พบว่าสมาชิกของครอบครัวส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ร่วมกันประมาณ 4 คน มีระดับการศึกษาสูงสุดที่ระดับประถมศึกษา ด้านความพร้อมก่อนการมีครอบครัวพบว่ามีการวางแผนเรื่องการมีบุตรร้อยละ 61.8 ส่วนความพร้อมด้านการเงินอยู่ที่ระดับปานกลางคือร้อยละ 51.5 ด้านที่อยู่อาศัยร้อยละ 50 มีความพร้อมปานกลาง ส่วนความมั่นคงของอาชีพของคู่สมรสพบว่าร้อยละ 49.5 มีความมั่นคงของอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักพบว่าคู่สามีภรรยา มีการจดทะเบียนกันเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 82.8 ส่วนการยอมรับคู่สมรสของครอบครัวพบว่าส่วนใหญ่ให้การยอมรับอยู่ระดับปานกลาง ความแตกต่างด้านแผนดำเนินชีวิตของครอบครัวพบว่าส่วนใหญ่คู่สมรสจะไม่มีความรู้สึกว่าแตกต่าง ด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวพบว่าส่วนใหญ่สมาชิกจะพูดคุยกันได้ทุกเรื่องและมีการทำกิจกรรมทางศาสนาด้วยกัน ส่วนการไปเยี่ยมญาติมิตรประมาณเดือนละครั้งเท่ากัน ส่วนความขัดแย้งในครอบครัว/ความรุนแรงในครอบครัวพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากสามีภรรยา และการทำร้ายร่างกายพบว่าสมาชิกในครอบครัวร้อยละ 92.5 ไม่ค่อยทำร้ายร่างกายกัน การทำร้ายจิตใจกันของสมาชิกพบว่าการทำร้ายจิตใจกันของสมาชิกในครอบครัวร้อยละ 75.5 ไม่เคยทำร้ายจิตใจกัน การดูแลเอาใจใส่ทั้งในยามปกติและยามเจ็บป่วยพบว่าอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์กับคู่สมรสพบว่าส่วนใหญ่มีการส่วน ใหญ่มีความสัมพันธ์ความผูกพันกันในระดับดี การอบรมเลี้ยงดู/ส่งสอนลูกหลานในครอบครัวเรื่องการใช้จ่ายเงินพบว่าครอบครัวส่วนใหญ่มีการสั่งสอนเกือบทุกวันและสรุปความสุขโดยรวมของครอบครัวไทยในจังหวัดยโสธรปี 2550 พบว่าครอบครัวไทยในจังหวัดยโสธรปี 2550 จากการสำรวจและวิเคราะห์แปลผลแล้วจะพบว่ามีความสุขอยู่ที่ระดับปานกลางมากที่สุดซึ่งคิดเป็นร้อยละ 64.8</p>

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์	
<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 0 auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">ความเสี่ยงครอบครัวไทย</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 60%;">ด้านข้อมูลทั่วไป</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 60%;">ด้านความพร้อมก่อนมีครอบครัว</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 60%;">ด้านความสัมพันธ์ของครอบครัว</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 60%;">ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว</div> </div>	
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย	
งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบถ้วน	

เรื่องที่ 8

งานวิจัยรหัส 419	
ชื่อเรื่อง: พฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว	
1. วัตถุประสงค์การวิจัย	
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา 2) เพื่อศึกษาการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวที่มารดาบุตรสมองพิการได้รับ 	
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	
<p>เด็กสมองพิการ หมายถึง เด็กที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าป่วยด้วยภาวะสมองพิการที่มีอายุ 3 เดือน – 6 ปี ที่มีความผิดปกติด้านการเคลื่อนไหวและสติปัญญา</p> <p>มารดา หมายถึง ผู้ที่ให้กำเนิดบุตรป่วยสมองพิการและเป็นผู้ดูแลหลักซึ่งพานบุตรมารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก สถาบันพัฒนาการเด็ก รามอินทรี จังหวัดเชียงใหม่</p> <p>พฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา หมายถึง การปฏิบัติของมารดาในการดูแลบุตรสมองพิการ เพื่อคงไว้ซึ่งการมีสุขภาพที่ดีของบุตรประกอบด้วยการดูแลต่อไป การดูแลสุขภาพอนามัยทั่วไป การป้องกันโรค การดูแลเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร การขับถ่าย การหายใจ การมีกิจกรรมพักผ่อน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การเผชิญความเครียด การสังเกตอาการผิดปกติต่างๆ การดูแลรักษาบุตร และการกระตุ้นพัฒนาการเด็ก</p> <p>การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว หมายถึง การที่มารดาบุตรสมองพิการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆจากบุคคลในครอบครัว ในด้านการสนับสนุนทางอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านการประเมินค่า การสนับสนุนด้านทรัพยากร</p>	
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย	
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาที่นำบุตรที่ป่วยด้วยภาวะสมองพิการมีอายุ 3 เดือน – 6 ปี รวม 9 ครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา(content analysis)</p>	
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา	
พฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว	
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา	
<p>มารดาของบุตรสมองพิการมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่ดูแลบุตรไม่ให้เกิดภาวะแทรกซ้อนและสามารถแก้ไขความพิการที่เกิดขึ้นให้ลดลงได้โดยการกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนทางสังคมจะส่งผลทางบวกต่อสุขภาพที่ดีของเด็ก ซึ่งถ้าหากผู้ดูแลเด็กสมองพิการมีความสามารถในการดูแลสูงก็จะยิ่งส่งผลให้เกิดการสนับสนุนทางสังคมมากด้วย ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงให้ความสนใจศึกษาพฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว</p>	

<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>ศึกษาพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดา และการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวต่อการดูแลบุตรของมารดา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ความช่วยเหลือส่งเสริมศักยภาพการดูแลเด็กของมารดา การเสริมสร้างการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้เกิดคุณภาพชีวิตของเด็กและครอบครัว</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>พฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดามีดังนี้ 1) การทำความสะอาดร่างกาย 2) การป้องกันโรคและอุบัติเหตุ 3) การดูแลให้ได้อาหารครบถ้วนทั้งชนิดและปริมาณที่มากเพียงพอ 4) การดูแลให้การขับถ่ายเป็นไปตามปกติ 5) การดูแลให้มีการระบายอากาศให้เป็นไปตามปกติ 6) การดูแลให้มีความสมดุลระหว่างการมีกิจกรรมและการพักผ่อน 7) การดูแลให้มีความสมดุลระหว่างการอยู่คนเดียว และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 8) การดูแลให้มีการพักผ่อนหย่อนใจ 9) การรับรู้อาการผิดปกติ 10) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและการกระตุ้นพัฒนาการของมารดาได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสามี และญาติอย่างเพียงพอ ในด้านการสนับสนุนทางอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านการประเมินค่า การสนับสนุนด้านทรัพยากร ส่งผลให้มารดามีพลังความสามารถในการดูแลบุตรของมารดา</p>
<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p>
<pre> graph LR subgraph Research [วิจัย] A[พฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดา] B[การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว] end subgraph Intervention [กระบวนการ] C["1) การทำความสะอาดร่างกาย 2) การป้องกันโรคและอุบัติเหตุ 3) การดูแลให้ได้อาหารครบถ้วนทั้งชนิดและปริมาณที่มากเพียงพอ 4) การดูแลให้การขับถ่ายเป็นไปตามปกติ 5) การดูแลให้มีการระบายอากาศให้เป็นไปตามปกติ 6) การดูแลให้มีความสมดุลระหว่างการมีกิจกรรมและการพักผ่อน 7) การดูแลให้มีความสมดุลระหว่างการอยู่คนเดียว และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 8) การดูแลให้มีการพักผ่อนหย่อนใจ 9) การรับรู้อาการผิดปกติ 10) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและการกระตุ้นพัฒนาการของมารดา"] D["การสนับสนุนทางอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านการประเมินค่า การสนับสนุนด้านทรัพยากร"] end subgraph Outcome [ผลผลิต/ผลลัพธ์] E[มารดามีพลังความสามารถในการดูแลบุตรของมารดา] end A --> C B --> D C --> E D --> E </pre>
<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p>
<p>งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบถ้วน</p>

เรื่องที่ 9

<p>งานวิจัยรหัส 421 ชื่อเรื่อง: รายงานความเสี่ยงครอบครัวไทย 2551 จังหวัดนครศรีธรรมราช</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา และประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัว 2) เพื่อจัดระบบข้อมูลสถานะเสี่ยงของครอบครัวไทย เพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาในแต่ละประเด็นปัญหา 3) เพื่อนำเสนอความรุนแรงของปัญหาครอบครัวที่สามารถนำไปสู่การป้องกันและแก้ไข
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนที่รู้สึกสัมพันธ์ในระดับสายโลหิตร่วมกัน ได้แก่ พ่อ แม่ ลูก หลาน ปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งรวมถึงพ่อแม่ฝ่ายคู่สมรสที่อยู่ร่วมกัน และรวมถึงสมาชิกของครอบครัวที่มีภาระต้องไปพำนักที่อื่นเป็นการชั่วคราว เช่น ไปทำงาน เรียนต่างถิ่น แต่ยังมีส่วนร่วมในการหารายได้หรือใช้จ่ายร่วมกัน</p> <p>ความเสี่ยงครอบครัวไทย หมายถึง สถานการณ์ที่อาจจะเป็นอันตรายต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวของคนไทย ได้แก่ พ่อ แม่ และลูก</p> <p>ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว หมายถึง การที่สมาชิกที่เป็นส่วนประกอบของครอบครัว มีการติดต่อ พูดคุย มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน รวมถึงการมีกิจกรรมร่วมกัน</p> <p>ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง การที่ครอบครัวมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่ายตลอดจนมีเงินออมจำนวนหนึ่งเพื่อไว้ใช้จ่ายจำเป็น</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครอบครัวหรือคู่สมรสซึ่งเป็นตัวแทนของครอบครัว จำนวน 800 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจ จำนวน 47 ข้อ ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม และใช้แนวการสัมภาษณ์กับหัวหน้าครอบครัวหรือคู่สมรส ครอบคลุมประเด็นการสำรวจ 4 ด้าน คือ ด้านความพร้อมก่อนการมีครอบครัว ด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านสภาพการดำรงชีวิตของครอบครัว การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวนและร้อยละ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ความเสี่ยงครอบครัวไทย</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>จากการสำรวจข้อมูลผู้เป็นปัญหาสังคมจังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่าปัญหาครอบครัวเป็นปัญหาหลักจึงเห็นสมควรเป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไขด่วน</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>สำรวจ รวบรวม วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา และประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัว เพื่อจัดระบบข้อมูลสถานะเสี่ยงของครอบครัวไทย เพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาในแต่ละประเด็นปัญหา และเพื่อนำเสนอความรุนแรงของปัญหาครอบครัวที่สามารถนำไปสู่การป้องกันและแก้ไข</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>พบว่าความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว ครอบครัวส่วนใหญ่มีรายได้พอดีกับการใช้จ่ายกินอยู่ มีหนี้สินที่คาดว่าจะสามารถชำระคืนได้ทั้งหมดภายในระยะเวลา 5 ปี และได้นำเงินทุนไปประกอบอาชีพ และการประมาณรายรับรายจ่ายของครอบครัวมีการคิดคร่าวๆด้วยตนเอง ด้านความพร้อมก่อนการมีครอบครัว โดยรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวส่วนใหญ่รับประทานอาหารร่วมกัน สมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่รับประทานอาหารร่วมกัน มีการทำกิจกรรมทางศาสนาด้วยกันประมาณเดือนละครั้ง พูดคุยเรื่องต่างๆได้ทุกอย่าง ความขัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นมีระหว่างสามีและภรรยา ส่วนใหญ่ไม่มีการทำร้ายร่างกายและจิตใจกัน ครอบครัวมีความเอื้ออาทร รักใคร่กลมเกลียวกัน โดยช่วยกันแบ่งเบาภาระในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างบิดากับลูกเป็นความสัมพันธ์ที่ดี สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีการดื่มสุราหรือของมีเมาในบ้าน การอบรมสั่งสอนลูกหลานเรื่องการใช้เงินมีเกือบทุกวัน ความรู้สึกแตกต่างกันในเรื่องของการศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้สึกที่แตกต่าง ครอบครัวส่วนใหญ่มีบ้านที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง หัวหน้าครอบครัวส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดไม่มีหลักประกันสุขภาพ/ชีวิตเลย ด้านสภาพการดำรงชีวิตของครอบครัว ครอบครัวส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเงินซึ่งรายจ่ายมากกว่ารายรับ การแก้ปัญหาในครอบครัวโดยร่วมกันคิดโดยปรึกษาหรือแก้ไขปัญหาด้วยเหตุผล ปรึกษาหารือกันครอบครัว และมีความต้องการความช่วยเหลือในเรื่องการประกอบอาชีพให้มีรายได้เพิ่มขึ้นโดยหาอาชีพเสริมให้สมาชิกในครอบครัว มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สรุปโดยรวมครอบครัวมีความสุขในระดับปานกลาง (ร้อยละ 63.0) รองลงมาคือมีความสุขมาก (ร้อยละ 31.9)</p>

<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px auto; width: fit-content;"> <p style="text-align: center;">ความเสี่ยงครอบครัวไทย</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">ด้านความพร้อมก่อนการมีครอบครัว</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">ด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">ด้านสภาพการดำรงชีวิตของครอบครัว</p> </div> </div>
<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยไม่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์งานวิจัย</p>

เรื่องที่ 10

<p>งานวิจัยรหัส 422</p> <p>ชื่อเรื่อง: รูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืน: กรณีศึกษา 3 ชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบของสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืนที่ปรากฏในชุมชนปัจจุบัน ผ่านประสบการณ์ภูมิปัญญาจากอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของสถาบันครอบครัวในชุมชน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดรูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวเข้มแข็งและยั่งยืนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม 3) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคที่คอยบั่นทอนรูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืนให้อ่อนแอและแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับครอบครัวและชุมชนได้อย่างไร
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>รูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืน หมายถึง วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละครอบครัวในชุมชนที่เอื้ออาทรต่อกันอย่างเป็นระบบ สภาพของครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีและพอเพียงทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สภาพปัญหาทางสังคมในชุมชนมีน้อย ได้รับการดูแลเอาใจใส่ มีการควบคุมทางสังคมที่ดี ชุมชนมีความรักเอื้ออาทรต่อกัน</p> <p>ครอบครัวเข้มแข็ง หมายถึง สภาพการดำเนินชีวิตครอบครัวทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่พอเพียง มีความรักความอบอุ่นเอื้ออาทรต่อกันในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน</p> <p>ชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง ชุมชนที่สมาชิกมีกิจกรรมรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเอื้ออาทรกัน ได้เรียนรู้และได้ประโยชน์ในการกระทำร่วมกัน สภาพวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตของครอบครัวในชุมชนมีคุณภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีรายได้ มีความเป็นอยู่ตามอัตภาพของตนเอง ปราศจากปัญหาความขัดแย้งในชุมชน มีความเอื้ออาทรต่อกันและกัน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาสในชุมชนได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึง</p> <p>ความยั่งยืนของชุมชน หมายถึง ครอบครัวหลายครอบครัวมีวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ที่ดีมีความเป็นอยู่ที่ดีมีความเป็นครอบครัวยังมีจิตวิญญาณของความเป็นชุมชนที่มีการพัฒนาการไปสู่ความรักความเอื้ออาทรต่อกันและกันในชุมชน ตลอดจนดำรงชีวิตไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีการดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่าง คือ ครอบครัวกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ชุมชน อย่างน้อยชุมชนละ 100 ครอบครัว รวม 300 ครอบครัว และนักวิจัยชุมชนชุมชนละ 5 คน รวม 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามข้อมูลสภาพทั่วไปของชุมชนรูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืน แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม และอุปกรณอื่นๆ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การพรรณนาวิเคราะห์</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>รูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืน</p>

<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ปัจจุบันมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในรูปแบบของสถาบันครอบครัวที่หลากหลาย เพราะสภาพปัญหาทางสังคมมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละครอบครัวในชุมชน ความรุนแรง ความแตกแยก ปัญหาสังคมด้านต่างๆที่เกิดขึ้นล้วนมาจากพื้นฐานทางสังคมของมนุษย์ คือ ระบบสถาบันครอบครัวจึงมีความต้องการศึกษารูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งยั่งยืนของคนในชุมชนควรจะเป็นอย่างไร วิถีชีวิตความเป็นอยู่และปัจจัยอะไรที่ก่อให้เกิดสถาบันครอบครัวและชุมชนในชนบทเกิดความยั่งยืน ปัญหาและอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในสิ่งที่พวกเขาต้องการจะเป็นควรมีรูปแบบอย่างไร</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>ศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบของครอบครัวในอดีตที่ยังดำรงอยู่ในวิถีชีวิตของคนในชุมชนปัจจุบัน และรูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งชุมชนในอนาคตที่อยากให้รูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืนให้ดำรงอยู่แบบยั่งยืน เพื่อสามารถเข้าใจผลกระทบต่อระบบครอบครัวมาจากปัจจัยอะไรบ้างในวิถีการดำรงชีวิต และจะสร้างภูมิคุ้มกันให้เกิดขึ้นในระบบครอบครัวของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งขึ้นได้อย่างไร</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>พบว่ารูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืนในชุมชน 3 แห่ง มีลักษณะที่เหมือนกัน ประกอบด้วย 1) มีโครงสร้างทางครอบครัวขนาดใหญ่ มีคนหลายวัยมีอิสระในการเลือกคู่ครอง การเลือกที่อยู่อาศัย มีการสืบทอดมรดกและสืบทอดวงศ์สกุล 2) มีความมั่นคงทางอาชีพรายได้ในการดำรงชีวิต 3) ครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 4) มีการใช้อำนาจในการแก้ไขปัญหาต่างๆในครอบครัวร่วมกัน 5) มีการอบรมเลี้ยงดูและขัดเกลาสมาชิกในครอบครัวให้เป็นคนดี 6) มีการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว 7) มีการสืบทอดสถาบันครอบครัวในอนาคต ปัจจัยที่ทำให้สถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืนของชุมชนเกิดจากการมีที่อยู่อาศัยที่เป็นของตนเองและมั่นคงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสทางการศึกษาที่ดีและเท่าเทียมกัน ครอบครัวยึดหลักตามศาสนาและความเชื่อในการส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรมในการดำเนินชีวิต มีการสาธารณสุขที่สมาชิกในครอบครัวรู้จักดูแลตนเองครอบครัวมีภาษาถิ่นและประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสื่อสารท้องถิ่นที่สามารถนำไปใช้ในครอบครัวสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทัน ครอบครัวมีจริยธรรมนันทนาการร่วมกัน มีระบบการเมืองท้องถิ่นและกฎหมายที่มีความยุติธรรมในชุมชนและปัจจัยอื่นๆ เช่น มีผู้นำชุมชนที่เสียสละและสมาชิกในครอบครัวมีความซื่อสัตย์ ปัญหาและอุปสรรค ที่ทำให้ครอบครัวขาดความเข้มแข็ง คือปัญหาที่มีผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม และทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้น้อย ความยากจน ยาเสพติด การไม่วางใจกันและกันในครอบครัว การพนัน หนี้สิน ปัญหาทางการเกษตร เช่น การใช้ปุ๋ยเคมี มีผลกระทบต่อดิน น้ำ สัตว์ต่างๆ ปัญหาเด็กและเยาวชนที่ก้าวร้าวและสอนยาก โรคภัยที่นำกลัวและรักษายากขึ้นล้วนเป็นตัวบั่นทอนให้สถาบันครอบครัวอ่อนแอลงและแนวทางที่จะสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีแก่สถาบันครอบครัวก็คือ ครอบครัวมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่กันและกันในชุมชนจนกระทั่งเกิดเป็นโครงการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สถาบันครอบครัวในชุมชน เป็นบทเรียนและแบบฝึกหัด ที่จะสร้างทักษะให้เกิดการเรียนรู้แก่สถาบันครอบครัวให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาทางครอบครัวด้วยตนเองและนำไปสู่การสืบทอดและการดำรงอยู่ในรูปแบบสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืน</p>

<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">รูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืน</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p>มีโครงสร้างทางครอบครัวขนาดใหญ่ มีคนหลายวัยมีอิสระในการเลือกคู่ครอง การเลือกที่อยู่อาศัย มีการสืบทอดมรดกและสืบทอดวงศ์สกุล</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">มีความมั่นคงทางอาชีพรายได้ในการดำรงชีวิต</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">ครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">มีการใช้อำนาจในการแก้ไขปัญหาต่างๆในครอบครัวร่วมกัน</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">มีการอบรมเลี้ยงดูและขัดเกลาสมาชิกในครอบครัวให้เป็นคนดี</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">มีการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center;">มีการสืบทอดสถาบันครอบครัวในอนาคต</p> </div> </div>
<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบถ้วนตามวัตถุประสงค์งานวิจัย</p>

เรื่องที่ 11

<p>งานวิจัยรหัส 423</p> <p>ชื่อเรื่อง: สัมพันธภาพในครอบครัวไทย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>เพื่อสำรวจสัมพันธภาพในครอบครัวของคนไทย</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ครอบครัว หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่างๆ ไปอาศัยอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 2 คนขึ้นไป โดยมีความสัมพันธ์กันทางสายโลหิตหรือมีความผูกพันกันทางด้านจิตใจ</p> <p>โครงสร้างครอบครัว หมายถึง การรวมตัวของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล จำนวน 2 คนขึ้นไปที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีรูปแบบและลักษณะของครอบครัวที่แตกต่างกัน</p> <p>สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวและเครือญาติ หรือบุคคลอื่นๆ ที่อาศัยรวมอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน โดยใช้เวลาในการทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ร่วมกัน มีการสนทนาพูดคุย ปรึกษาหารือกัน มีการแสดงออกซึ่งความรัก เอื้ออาทรต่อกันทั้งทางกาย วาจาและใจ และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสมซึ่งอาจจะเป็นสัมพันธภาพที่ดีหรือไม่ดีก็ได้</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีการดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง หัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนในครอบครัว จำนวน 2,033 ราย เครื่องมือที่ใช้ 1. แบบสอบถามสำรวจสัมพันธภาพในครอบครัว การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวของคนไทย</p>

5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
สภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของครอบครัวและนำไปสู่ปัญหาของสังคมต่างๆ มากมาย สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันโครงสร้างพื้นฐานของสังคมซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดแต่มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ ตลอดจนสร้างค่านิยม เจตคติ อุปนิสัยและบุคลิกภาพของบุคคล
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัวเพื่อใช้ประกอบการวางแผนดำเนินงานโครงการ
7. ผลการวิจัย
สัมพันธภาพในครอบครัวไทยวัดจากความผูกพันทางอารมณ์ที่สมาชิกมีต่อกัน ความร่วมมือและการปรับตัวของสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นแบบสมดุล (50.7%) ซึ่งสมาชิกจะมีความผูกพันกันมาก มีความร่วมมือ และมีการปรับตัวอยู่ในระดับดี รองลงมาเป็นครอบครัวแบบระดับกลางค่อนข้างไปทางสมดุล (41.8%) ในแต่ละภาค สัมพันธภาพในครอบครัวพบว่าส่วนใหญ่เป็นแบบสมดุล โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีครอบครัวแบบสมดุลมากกว่าภาคอื่นๆ (65.1%) สัมพันธภาพในครอบครัวแบบสุดขั้วพบได้น้อยมากและไม่พบเลยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ครอบครัวที่อยู่นอกเขตเทศบาลเป็นครอบครัวแบบสมดุลมากกว่าครอบครัวที่อยู่ในเขตเทศบาล
8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบถ้วน

กลุ่มที่ 2 พฤติกรรมความรุนแรงภายในครอบครัวและสังคม จำนวน 5 เรื่อง
เรื่องที่ 1

งานวิจัยรหัส 405
ชื่อเรื่อง: การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของวัยรุ่นในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของวัยรุ่นในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 จังหวัดเชียงใหม่
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
การทำหน้าที่ของครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมของสมาชิกในครอบครัวตามแนวคิดการทำหน้าที่ของครอบครัวของแมคมาสเตอร์ 7 ด้าน คือ การแก้ปัญหา การสื่อสาร บทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม และการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไป ซึ่งสามารถประเมินได้โดยใช้แบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัวจุฬาลงกรณ์แฟมิลีอินเวนทอรี ที่แปลจากแบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว ตามแนวคิดของแมคมาสเตอร์ โดยอุมาพร ตรังคสมบัติ (2544)
วัยรุ่นในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หมายถึง ชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 14-18 ปี ได้พิพากษาว่ามีความผิดตามกฎหมาย

<p>จริงและมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสถานที่ที่ทำหน้าที่ในการควบคุม ดูแล ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม รวมทั้งให้การศึกษาศึกษาและฝึกอาชีพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ศาลตัดสินว่ามีความผิดจริง</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p>
<p>แบบการวิจัย คือ การศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนทั้งชายและหญิงอายุ 14-18 ปี รวม 190 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัวจุฬาลงกรณ์แฟมิลีอินเวนท์อรี การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<p>การทำหน้าที่ของครอบครัวในการดูแลและป้องกันปัญหาด้านสุขภาพจิตของวัยรุ่น</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>วัยรุ่นเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญยิ่งของประเทศ ถ้าประเทศมีวัยรุ่นที่มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไม่ก่อปัญหาให้สังคมก็จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การอบรมสั่งสอนเพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นมีคุณภาพเป็นหน้าที่ที่สำคัญในครอบครัวที่ผู้ปกครองต้องให้ความสำคัญและดูแลเอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง ปัญหาวัยรุ่นที่เป็นอันตรายและกระทำผิดกฎหมายเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกประเทศทั่วโลกกำลังประสบอยู่และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนและลักษณะการกระทำผิดและความรุนแรงมากขึ้น เห็นได้จากสถิติ พ.ศ. 2533-2542 พบวัยรุ่นกระทำผิดกฎหมายและถูกส่งเข้าสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นประมาณ 15 เท่าภายในระยะเวลา 10 ปี จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า สาเหตุจากครอบครัวเป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลมากที่สุดที่ทำให้วัยรุ่นกระทำผิด ซึ่งปัญหาของครอบครัวมักสัมพันธ์กับการทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านต่างๆ</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>ศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของวัยรุ่นในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนใช้รูปแบบความคิด การทำหน้าที่ของครอบครัวตามแนวคิดของแมคมาสเตอร์ เพื่อให้ผลการศึกษาที่ได้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานของพยาบาลในการสนับสนุนส่งเสริมในด้านการแสดงออกทางอารมณ์ของวัยรุ่น</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>ผลการศึกษาพบว่าการทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของวัยรุ่นในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่โดยรวมและรายด้าน 7 ด้าน คือ การแก้ปัญหา การสื่อสาร บทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม และการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไป อยู่ในระดับดีพอควร อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่าในด้านการตอบสนองทางอารมณ์ คะแนนการแสดงออกทางอารมณ์คนในครอบครัวแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกอยู่ในระดับดีเล็กน้อย และในด้านการควบคุมพฤติกรรม คะแนนของครอบครัวมีมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการปฏิบัติร่วมกัน และในครอบครัวไม่สามารถจะทำอะไรได้ตามใจชอบอยู่ในระดับดีเล็กน้อย</p>
<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p>
<pre> graph LR A[การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการแก้ปัญหา] --> H[เยาวชนกระทำผิด] B[การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการสื่อสาร] --> H C[การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านบทบาท] --> H D[การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการตอบสนองทางอารมณ์] --> H E[การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านความผูกพันทางอารมณ์] --> H F[การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรม] --> H G[การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไป] --> H </pre>

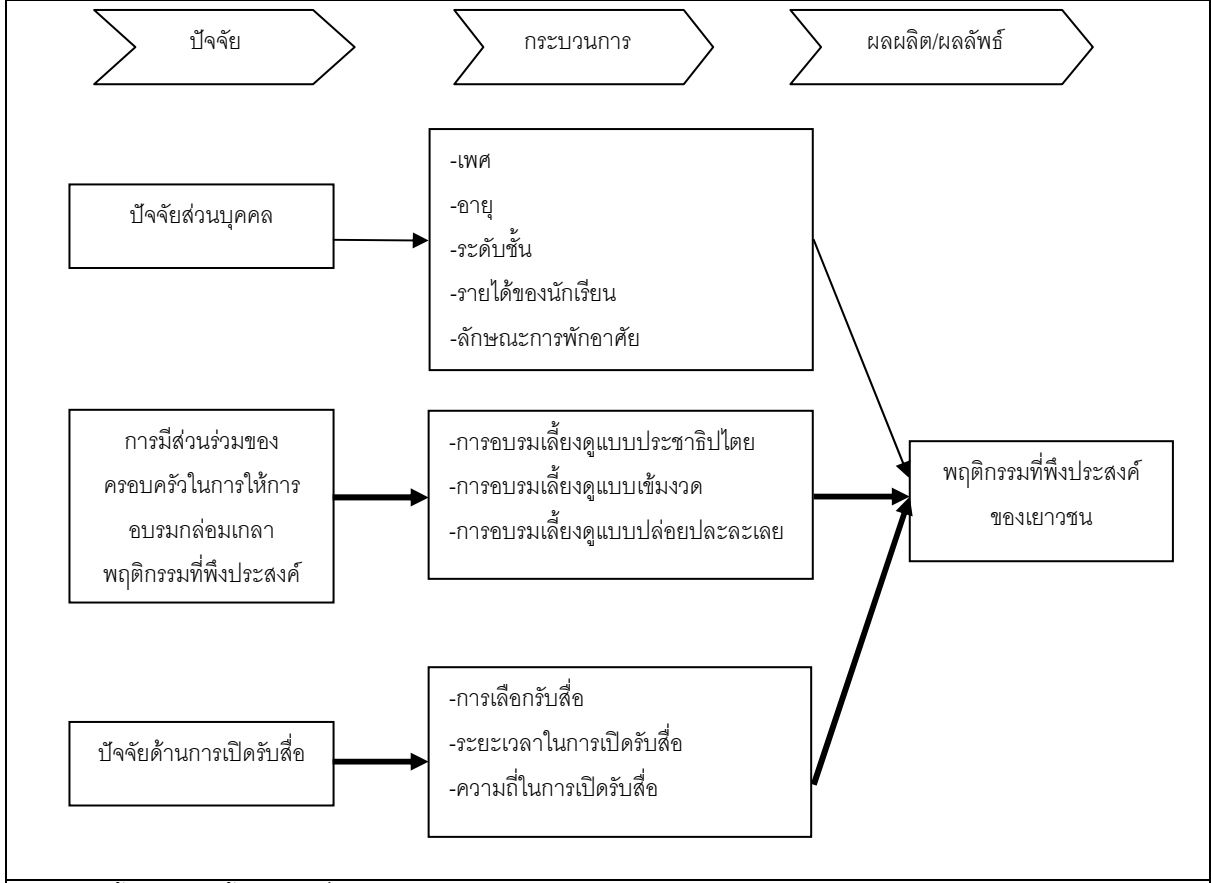
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
- งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบถ้วน - บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ คือกรอบแนวคิดของการทำหน้าที่ของครอบครัวของแมคมาสเตอร์ 7 ด้าน มีความน่าสนใจและน่าเชื่อถือ รวมถึงการที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญในการพิทักษ์สิทธิของกุ่มตัวอย่างโดยการทำหนังสือขอความยินยอมเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงและนำมาเป็นแบบอย่าง

เรื่องที่ 2

งานวิจัยรหัส 406
ชื่อเรื่อง: การมีส่วนร่วมของครอบครัวตามหลักการปฏิรูปการศึกษา กรณีให้การอบรมกลุ่มกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึงประสงค์
1.วัตถุประสงค์การวิจัย
1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้การอบรมกลุ่มกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึงประสงค์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อของเยาวชน 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชน 4) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้การอบรมกลุ่มกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึงประสงค์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชน 5) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชน
2.นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
พฤติกรรมที่พึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมการตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งของในลักษณะต่างๆ ทั้งทางกาย และวาจาในลักษณะต่างๆ ที่เหมาะสม ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนทั้งทางร่างกาย จิตใจและทรัพย์สิน การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การปฏิบัติการดูแลและเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่เลี้ยงดูและปฏิบัติต่อเยาวชน แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ คือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การเปิดรับสื่อ หมายถึง การเลือกรับสื่อ ความถี่ในการเปิดรับสื่อ และช่วงเวลาในการเปิดรับสื่อ
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสตรีวิทยา 2 จำนวนทั้งสิ้น 372 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1.ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.สถิติวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าไคสแควร์ 3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชนและหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้การอบรมกลุ่มกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึงประสงค์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชน
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
ในปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นซึ่งมีทั้งประโยชน์และโทษ ประกอบกับสถาบันครอบครัวมีเวลาให้น้อยลง ส่งผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นและอาจก่อให้เกิดปัญหาขึ้นได้ เช่นการทำร้ายตนเองหรือบุคคลอื่นตามที่ได้เห็นในหน้าหนังสือพิมพ์
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของพฤติกรรมก้าวร้าว การเปิดรับข่าวสาร และการอบรมเลี้ยงดู แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ
7. ผลการวิจัย
1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้การอบรมกลุ่มกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกรับสื่อประเภทอ่านหนังสือ โดยมีระยะเวลาในการเปิดรับสื่อมากกว่า 1 ชั่วโมงและมีความถี่ในการเปิดรับสื่อ 4-7 ครั้งต่อสัปดาห์ 3. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

4. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้การอบรมกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ด้านพฤติกรรมทางวาจา) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ด้านพฤติกรรมทางร่างกาย) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ข้อความอุปมาภพ (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

- งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบถ้วน

เรื่องที่ 3

งานวิจัยรหัส 410

ชื่อเรื่อง: การศึกษาเครือข่ายทางสังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานี

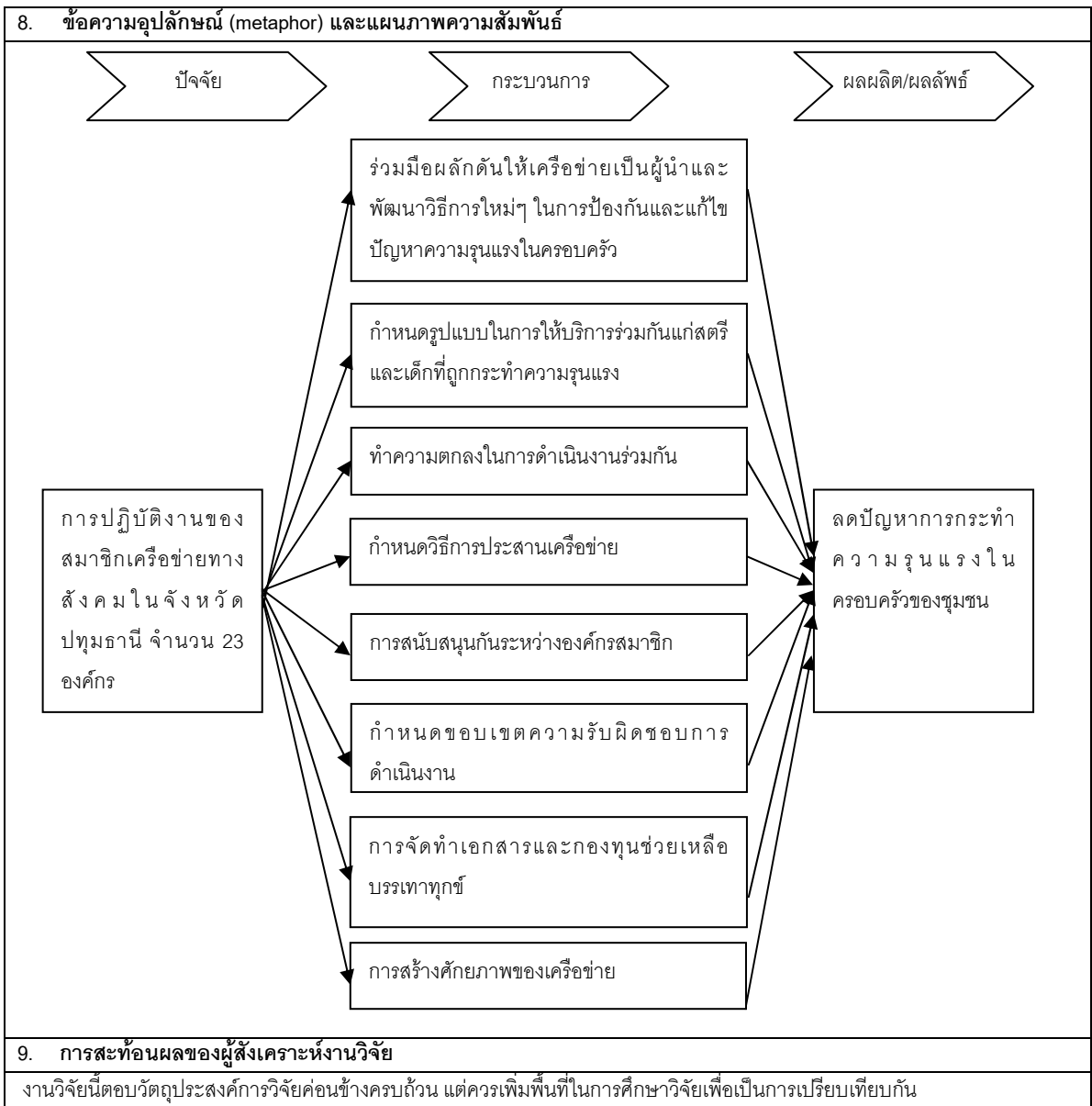
1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาเครือข่ายทางสังคมในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี
- 2) เพื่อสร้างเครือข่ายการประสานการดำเนินงานในพื้นที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
- 3) สำรวจจำนวนเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
- 4) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการสร้างเครือข่าย

2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

- 1.) ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจหรือสุขภาพหรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจหรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัวหรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการหรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด โดยมีขอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท
- 2.) บุคคลในครอบครัว หมายถึง คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม

<p>สมาชิกในครอบครัวรวมทั้งบุคคลใดๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน</p> <p>3.) เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ หมายถึง ค่าทดแทนความเสียหายเบื้องต้น สำหรับเงินหรือทรัพย์สินใดๆ ที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวสูญหายไป โดยผลของการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและให้หมายความรวมถึง รายได้ที่สูญหายไป ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการหาที่อยู่ใหม่และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น</p> <p>4.) เครือข่ายทางสังคม หมายถึง การจัดการความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานจำนวนหลายแห่งในลักษณะที่พึ่งพาอาศัยกันและกัน โดยที่ไม่มีองค์กรหนึ่งองค์กรใดมีอำนาจควบคุมหรืออำนาจสั่งการเหนือกว่าองค์กรอื่นๆ โดยที่องค์กรต่างๆ ภายในเครือข่ายมีเป้าหมาย ค่านิยมในทางวิชาชีพหรืออุดมการณ์ในการดำเนินงานร่วมกัน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม กลุ่มตัวอย่าง คือ คนในชุมชน 500 คน กลุ่มผู้นำชุมชน 48 คน รวม 548 คน สำหรับการเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นายก อบต. 7 คน เจ้าหน้าที่ 5 คน ผู้กำกับ การสถานีตำรวจ 7 คนและผู้บังคับการตำรวจภูธรพื้นที่ 1 คน รวม 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความรุนแรงในครอบครัว</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาของสังคมไทยมาเป็นเวลานานเนื่องจากวัฒนธรรมเดิมของไทยถือว่าชายเป็นใหญ่ จากปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวจะเห็นว่าผู้กระทำผิดส่วนมากเป็นชายและผู้ถูกกระทำเป็นเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่พบว่าเป็นคนในครอบครัวเดียวกันอันเป็นลักษณะความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาสำคัญของสังคมที่จำเป็นต้องหาทางป้องกันและแก้ไข แต่เนื่องจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน มีความสลับซับซ้อนแตกต่างจากปัญหาอาชญากรรมโดยทั่วไปเกี่ยวข้องกับบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานี ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานีขึ้น การดำเนินงานของศูนย์ฯ จำเป็นต้องมีเครือข่ายการดำเนินงานที่มีศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนกลไกอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างเครือข่ายสิ่งที่ขาดไม่ได้คือการมีส่วนร่วมซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมภายในเครือข่ายจะมีหลักปฏิบัติในการสร้างเครือข่าย</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>ศึกษาองค์กรเครือข่ายทางสังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคชุมชน ท้องถิ่นและศึกษาการจัดทำเครือข่ายชุมชน แนวคิด ทฤษฎี การประสานเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคชุมชนท้องถิ่นอย่างสอดคล้องกันเพื่อผลักดันกลไกการดำเนินงานเครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดปทุมธานี ศึกษาแนวคิดทางการเพิ่มศักยภาพการจัดตั้งกองทุนบรรเทาทุกข์เบื้องต้นแก่ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งศึกษาเครือข่ายเฉพาะในจังหวัดปทุมธานี 7 อำเภอ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1) การศึกษาเครือข่ายทางสังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำรุนแรงในครอบครัวจังหวัดปทุมธานีนั้นผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลมีการพัฒนาชุมชนเพื่อเสริมสร้างครอบครัวเป็นหลักอยู่แล้วมีความพร้อมในการให้ความร่วมมือเป็นเครือข่ายส่วนองค์กรเอกชนแม้จะมีน้อยแห่งแต่มีประสบการณ์การทำงานที่มีชื่อเสียงโดดเด่นเป็นที่ยอมรับทั่วปศัยภาพของเครือข่ายจึงพร้อมในทุกส่วนสำหรับการปฏิบัติงานเป็นเครือข่ายทางสังคมร่วมกันได้</p> <p>2) กลุ่มสมาชิกเครือข่ายมีลักษณะการทำงานที่เอื้ออำนวยต่อการร่วมกันดำเนินงานเป็นเครือข่ายอย่างเหมาะสมเป็นลูกโซ่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550</p> <p>3) ลักษณะการดำเนินกลุ่มเครือข่าย องค์กรสมาชิก 3 กลุ่มเครือข่ายมีจำนวนสมาชิก 23 แห่ง มีการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกัน พึ่งพาอาศัยกัน ถ่ายทอดวิทยากรและการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน</p>

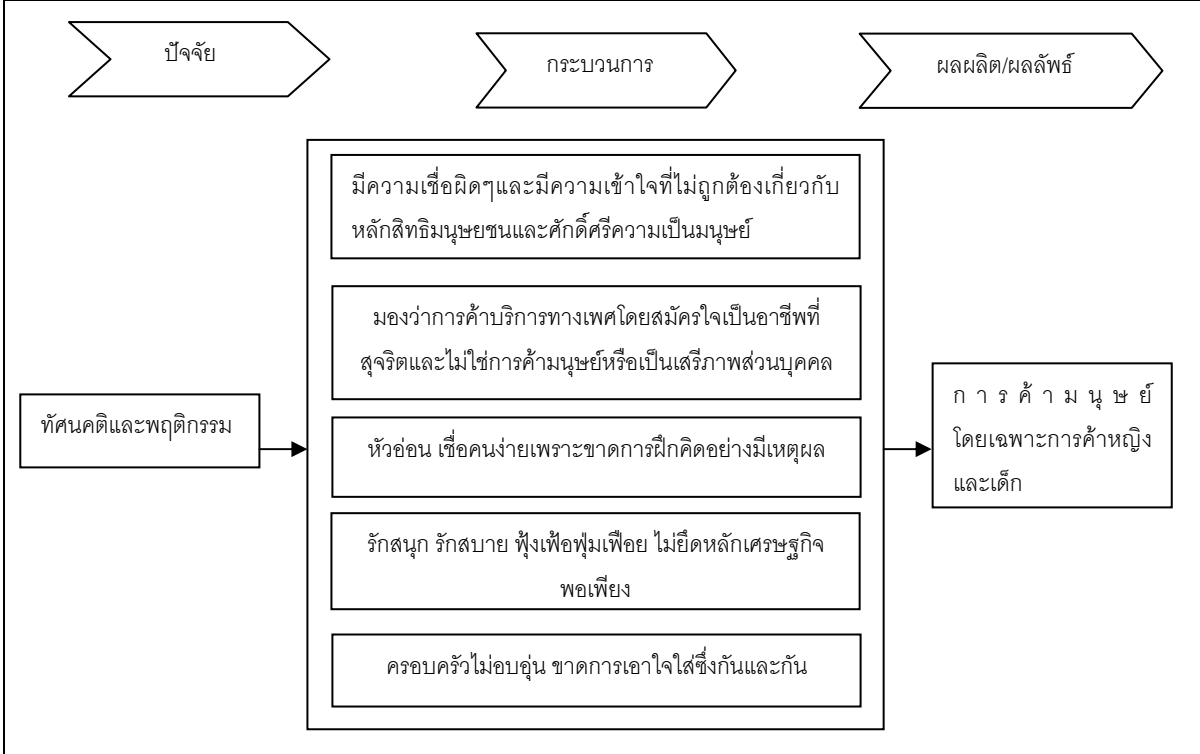

เรื่องที่ 4

<p>งานวิจัยรหัส 412</p> <p>ชื่อเรื่อง: การศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อและกลุ่มเสี่ยงที่มีผลให้เกิดการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะกรณีการค้าหญิงและเด็ก</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของครอบครัวผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ำมนุษย์ 2) เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของหญิงและเด็กกลุ่มเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อของการค้ำมนุษย์ 3) เพื่อแสวงหาแนวทางในการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการถูกล่อลวงและตกเป็นเหยื่อของการค้ำมนุษย์
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>การค้ำมนุษย์ หมายถึง การที่หญิงหรือเด็กถูกบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรแสวงหาประโยชน์ด้วยการเป็นธุระจัดหา ชื่อขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง ซ่อนเร้นซึ่งหญิงหรือเด็ก โดยการคุกคาม ชูเชิญ ใช้กำลังบีบบังคับ ประทุษร้าย ลักพาตัว ใช้อุบายล่อลวง หลอกลวง ชักจูง ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม อาศัยช่องว่างจากสภาพที่อ่อนแอเฉพาะบางในทางมิชอบ หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใดเพื่อให้ได้รับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดจากการค้าประเวณีของหญิงและเด็กนั้น</p> <p>การค้าหญิงและเด็ก หมายถึง หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ำมนุษย์ในรูปแบบของการค้าบริการทางเพศ</p>

<p>กลุ่มเสี่ยง หมายถึง กลุ่มหญิงและเด็กที่ตกอยู่ในสภาวะที่ง่ายต่อการถูกล่อลวง ชักจูง บีบบังคับหรือขู่เข็ญให้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ เพราะเหตุปัจจัยอันเกี่ยวกับความยากจน การขาดการศึกษาที่เพียงพอ อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมแออัดและเต็มไปด้วยสิ่งเร้า</p> <p>ครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อ หมายถึง บิดามารดา พี่น้อง ญาติสืบสายโลหิตและผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ร่วมกันในครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อในการค้ามนุษย์ในลักษณะถาวรหรือมีลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกัน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การศึกษาเชิงคุณภาพและการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพมีจำนวน 80 คน และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณมีจำนวน 1,000 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นและการพรรณนาวิเคราะห์</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ทัศนคติและพฤติกรรมครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อและกลุ่มเสี่ยงที่มีผลให้เกิดการค้ามนุษย์</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ประเทศไทยถูกพาดพิงว่ามีความเกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก คือ เป็นประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่านและประเทศปลายทาง และถูกคัดค้านจากสังคมโลกให้เร่งแก้ไขปัญหามาโดยเร็ว ซึ่งพื้นฐานสำคัญของปัญหาการค้ามนุษย์ส่วนใหญ่มีจุดเริ่มจากความไม่มั่นคงในชีวิตและการขาดเสถียรภาพของสถาบันครอบครัว รวมทั้งทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อและกลุ่มเสี่ยงเป็นสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่ปัญหาการค้ามนุษย์ ดังนั้นการศึกษาย่างจริงจังเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อที่จะนำผลการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การศึกษาแนวคิด ทัศนคติและทฤษฎีพื้นฐานทางพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้ามนุษย์อันได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิในชีวิตร่างกายและสิทธิที่ได้รับการปฏิบัติด้วยความเสมอภาค แนวคิดเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางร่างกาย จิตใจ สังคมและสภาวะแวดล้อม แนวคิดเกี่ยวกับความยากจน แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคล เพื่อนำฐานความรู้ดังกล่าวไปประกอบเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มของทัศนคติและพฤติกรรมของครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อและกลุ่มเสี่ยงที่มีผลให้เกิดการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1) ทัศนคติและพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็น “วัตถุนิยม” ส่งผลกระทบต่อการตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าบริการทางเพศของหญิงและเด็กในปัจจุบัน และส่วนใหญ่เดินเข้าสู่อาชีพด้วยความเต็มใจ</p> <p>2) ปัญหาความยากจน ภาระหนี้สินส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าบริการทางเพศของหญิงและเด็กในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับหญิงและเด็กที่มีฐานะเป็นหลักของครอบครัว โดยทั้งความเต็มใจและถูกขยาดจากครอบครัวโดยไม่เต็มใจ</p> <p>3) ทัศนคติที่เกี่ยวกับความเชื่อในเรื่องการตอบแทนบุญคุณบิดามารดาหรือการแสดงความกตัญญูโดยการยอมค้าบริการ เพื่อให้ครอบครัวได้สุขสบายและเป็นการปลดปล่อยภาระหนี้สิน ซึ่งทัศนคติดังกล่าวที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าบริการของหญิงและเด็กในปัจจุบันจำนวนไม่น้อย</p>

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

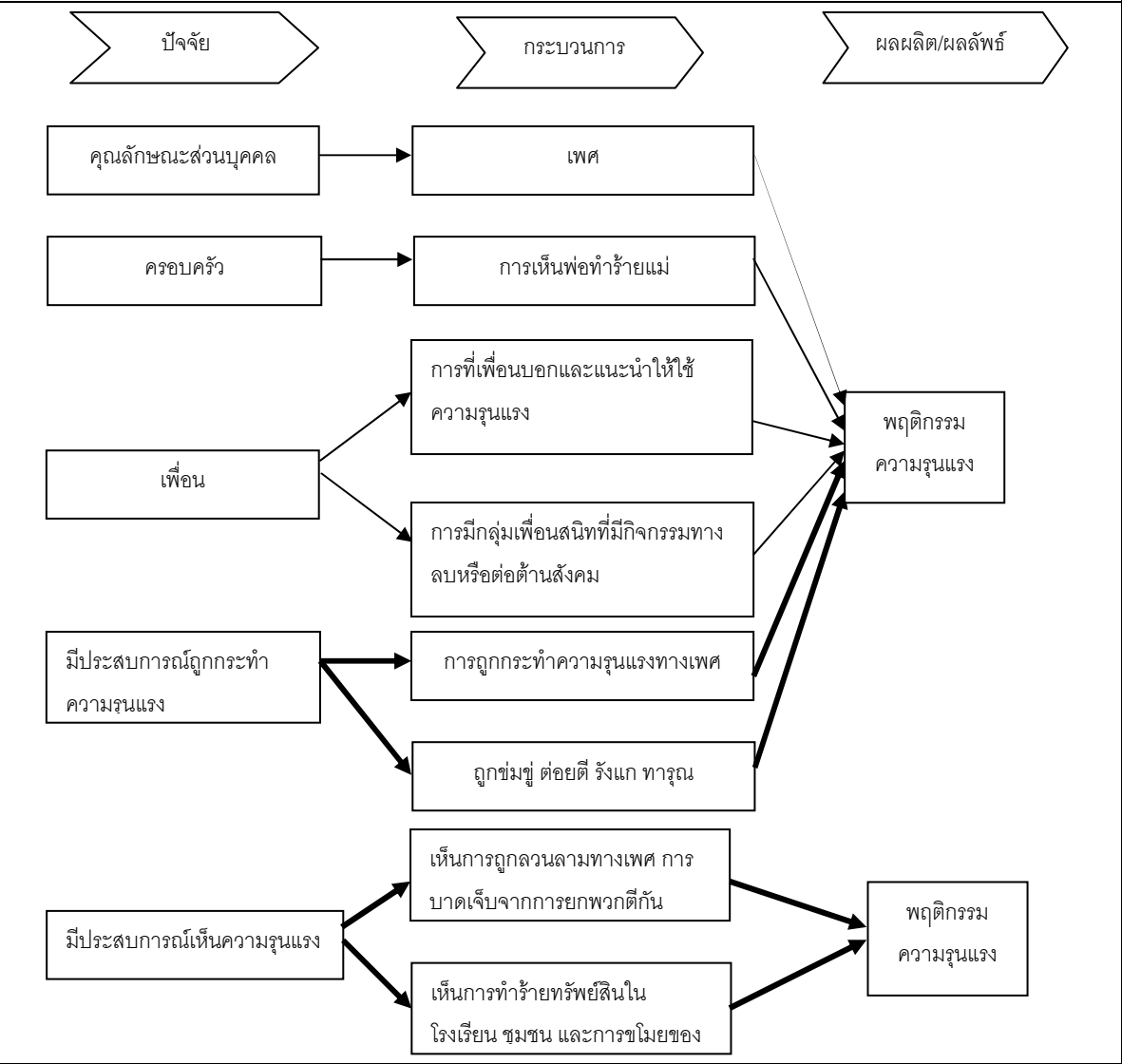
- งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบถ้วนตามวัตถุประสงค์งานวิจัย

เรื่องที่ 5

<p>งานวิจัยรหัส 420</p> <p>ชื่อเรื่อง: มิติทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความรุนแรงในเด็กและเยาวชน</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อการศึกษา สถานการณ์ปัญหา และปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน 2) เพื่อศึกษาโครงสร้างทางสังคมและระบบวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน 3) เพื่อศึกษาความหมายและรูปแบบของพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน 4) เพื่อได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและปฏิบัติการในการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>โครงสร้างทางสังคม หมายถึง บทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์เชิงอำนาจของครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน กับเด็กและเยาวชน</p> <p>ระบบวัฒนธรรม หมายถึง การให้ความหมาย ความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติที่สนับสนุนต่อการใช้ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน</p> <p>เด็กและเยาวชน หมายถึง หญิงและชายอายุ 10-25 ปี โดยโครงการนี้ใช้เกณฑ์สากลขององค์การอนามัยโลกซึ่งกำหนดนิยามความรุนแรงในเด็กและเยาวชนว่าคืออายุ 10-24 ปี และใช้เกณฑ์ของประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550 มาตรา 4 ซึ่งกำหนดว่าเยาวชนหมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ถึง 25 ปีบริบูรณ์</p> <p>ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน หมายถึง ประสบการณ์การเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงการถูกกระทำความรุนแรง และการเป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่น ทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย และความรุนแรงทางเพศ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ 1) เด็กและเยาวชนหญิงและชายที่เรียนหนังสือและไม่ได้เรียนหนังสืออายุ 10-25 ปี เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกต 2) เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน และผู้นำชุมชน รวม 60 กลุ่ม เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม 3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญอื่นๆ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่ 1) เด็กและเยาวชนในชุมชน จำนวน 1,105 ราย 2) เด็กและเยาวชนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอที่เป็นพื้นที่ศึกษา จำนวน 2,897 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ 1) แนวการสังเกตแบบมีส่วนร่วม 2) แนวการสัมภาษณ์แบบลึก 3) แนวการจัดสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามศึกษาภาคตัดขวาง การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลเชิงคุณภาพการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณใช้</p>

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และใช้การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วยการวิเคราะห์ MANOVA และการวิเคราะห์ Structural Equation Model
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
จากการรายงานขององค์การอนามัยโลก(WHO, 2002) ได้นำเสนอรายงานโดยระบุว่าในปี 2544 เด็กและเยาวชนทั่วโลกเสียชีวิตจากการถูกทำร้ายโดยประมาณถึงปีละ 199,000 คน (หรือ 9.2 คนต่อแสนประชากร) อีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าแต่ละวันมีเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 10-29 ปี เสียชีวิตด้วยสาเหตุจากการกระทำ ความรุนแรงต่อกันเฉลี่ยวันละ 565 คน สำหรับประเทศไทยในรายงานฉบับเดียวกันระบุว่าเด็กและเยาวชนเสียชีวิตจากการถูกทำร้ายปีละ 6.2 คนต่อแสนประชากรซึ่งถือว่าสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศทางฝั่งยุโรป ซึ่งกล่าวได้ว่าประเทศไทยมีเด็กและเยาวชนเสียชีวิตจากการถูกทำร้ายถึง 4.5 – 5.8 เท่าในประเทศดังกล่าว (WHO, 2002) นอกจากนี้ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัวไทยที่สำนักงานพัฒนานโยบายระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุขได้ระบุว่าเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจถึงปีละ 36,687 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.5 ของ GDP ในประเทศไทย(สำนักข่าวไทย, พฤศจิกายน 2549) นอกจากนี้ยังพบว่าความรุนแรงในเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยพบว่าอัตราการตายจากความรุนแรงในเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก สิ่งที่เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรมแห่งความรุนแรงในเด็กและเยาวชนได้เป็นอย่างดี การวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งศึกษาเพื่อสะท้อนปรากฏการณ์ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนทั้งเชิงลึกและเชิงกว้าง
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
การวิจัยมุ่งเน้นการใช้กรอบแนวคิดในการอธิบายปรากฏการณ์ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน โดยใช้การวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology Research) การวิจัยแนวนี้เป็นการตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายซึ่งมีประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจโดยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพเป็นการสะท้อนให้เห็นบริบทและประสบการณ์ของเด็กและเยาวชนในเรื่องความรุนแรง และการศึกษาเชิงปริมาณโดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาใช้ประกอบกันเพื่อตอบคำถามการวิจัย
7. ผลการวิจัย
ผลการวิจัยพบว่า ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนมีหลายรูปแบบทั้งการเป็นผู้สังเกต ผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำ พฤติกรรมความรุนแรงแฝงอยู่ในชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชนจนกลายเป็นสิ่งธรรมดา ความรุนแรงเกิดขึ้นในทุกมิติของชีวิตเด็กและเยาวชนทั้งการเห็นความรุนแรงในบ้าน ถูกกระทำความรุนแรงในบ้าน เห็นหรือถูกกระทำความรุนแรงระหว่างเส้นทางจากบ้านไปโรงเรียน หน้าโรงเรียน รอบๆโรงเรียน ในโรงเรียน ในกลุ่มเพื่อน บ้ายรถเมล์ งานวัด งานบุญ การศึกษานี้พบรูปแบบความรุนแรงในเด็กและเยาวชนทั้งการใช้วาจาข่มขู่รีดไถ การมีพฤติกรรมรังแก แกล้งผู้อื่น การตบตี ต่อย ตะ ทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคล และภายในกลุ่ม การลวนลามและการกระทำความรุนแรงทางเพศ ขนาดของปัญหาความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความรุนแรง พบว่า เด็กและเยาวชนร้อยละ 30.4 ยอมรับว่าเคยตบ ตี ต่อย คนอื่นในระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 22.4 ยอมรับว่าได้เข้าร่วมในการทะเลาะวิวาทเป็นกลุ่ม ร้อยละ 21.4 เคยข่มขู่หรือสิ่งของไปยังผู้อื่น ร้อยละ 18 เคยข่มขู่เพื่อนด้วยอาวุธ ร้อยละ 15 ทำให้คนอื่นได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้ ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงพบว่าเพศชายมีความสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ ตัวแปรในระดับครอบครัวพบว่าการมีประสบการณ์การเห็นพ่อทำร้ายแม่สัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนพบว่าเวลาที่เพื่อนบอกและแนะนำให้ใช้ความรุนแรง และการมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่มีกิจกรรมทางลบหรือต่อต้านสังคม เช่น ดื่มสุรา เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท สัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในเวลาต่อมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ ส่วนตัวแปรที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำในด้านการถูกข่มขู่ ตบตี และการถูกกระทำความรุนแรงทางเพศพบว่ามีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในเวลาต่อมาเช่นกัน นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า พฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชนพบทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยพบว่าเพศชายมีพฤติกรรมความรุนแรงสูงกว่าเพศหญิง 1-2 เท่า ปัจจัยที่กำหนดการกระทำความรุนแรงของผู้หญิงคือการมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมด้านลบและการมีประสบการณ์ความรุนแรงในบ้านและในโรงเรียน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบถ้วนตามวัตถุประสงค์งานวิจัย

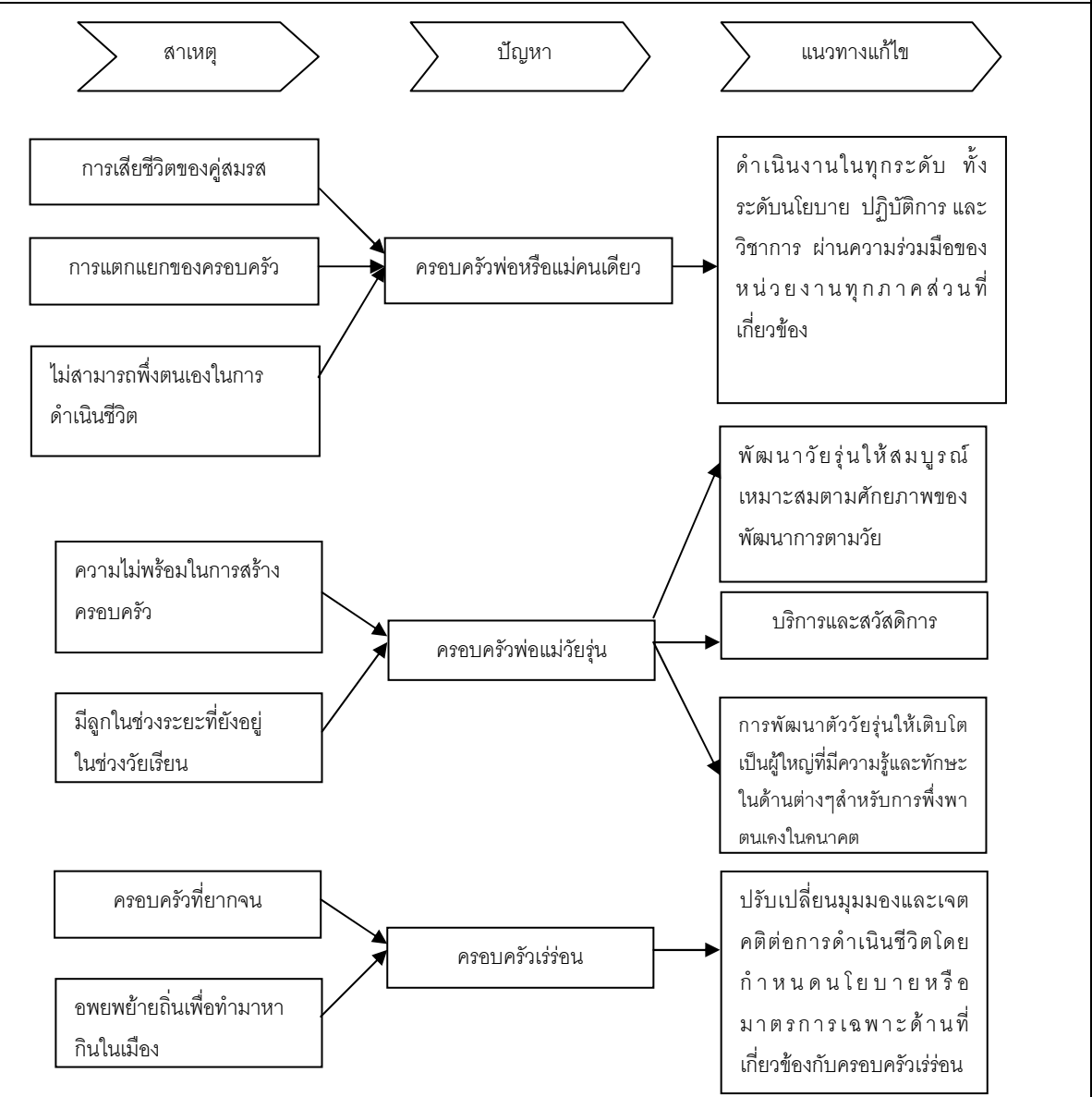
กลุ่มที่ 3 ครอบครัวไม่สมบูรณ์ จำนวน 3 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 408 ชื่อเรื่อง: การวิเคราะห์สถานการณ์และการศึกษานโยบายและมาตรการในการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ: ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน ระยะที่ 1</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) เพื่อศึกษาลักษณะของครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ โดยเป็นครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน</p> <p>2) เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยง สภาพปัญหา และความต้องการความช่วยเหลือของครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ โดยเป็นครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ครอบครัวลักษณะพิเศษ หมายถึง ครอบครัวที่มีความไม่สมบูรณ์หรือประสบปัญหาความยากลำบากอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิตครอบครัว ซึ่งเป็นครอบครัวที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี อาศัยอยู่ด้วยกัน</p> <p>ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น หมายถึง ครอบครัวที่พ่อและ/หรือแม่เป็นเด็กวัยรุ่นชายหรือหญิงที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และมาใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ทั้งที่กำลังตั้งครภหรือมีบุตรแล้ว หรือขณะที่มีบุตรคนแรกเมื่อแม่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี</p>

<p>ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว หมายถึง ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว อาศัยอยู่กับบุตรอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยมีสาเหตุมาจากการที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต หรืออย่างร้าง หรือแยกกันอยู่ หรือมีปัญหาอื่นใดที่ฝ่ายหนึ่งต้องรับผิดชอบในการทำหน้าที่ดูแลบุตรเพียงผู้เดียว อาจเรียกว่าครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวก็ได้</p> <p>ครอบครัวเร่ร่อน หมายถึง ครอบครัวที่มีพ่อและ/หรือแม่อาศัยอยู่กับบุตรอายุต่ำกว่า 18 ปีหรือบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวและมีเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีรวมอยู่ด้วย ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติมาใช้ชีวิตร่วมกัน โดยพักอาศัยอยู่คนเดียวกัน ในลักษณะของการเคลื่อนย้ายที่พักไปเรื่อยๆ ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งถาวร ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง/ไม่มีหลักแหล่งแน่นอน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีการในการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว จำนวน 43 ครอบครัว ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว จำนวน 49 ครอบครัว และครอบครัวเร่ร่อน จำนวน 49 ครอบครัว รวม 133 ครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย แนวคำถามเจาะลึกครอบครัวลักษณะพิเศษ แนวคำถามสัมภาษณ์ศึกษาเฉพาะรายกรณี แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัว และอุปกรณ์อื่นๆ ได้แก่ สมุดจดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา(content analysis)</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ: ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว และครอบครัวเร่ร่อน</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เนื่องจากความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ การขาดความรู้ ทักษะชีวิตครอบครัว และการยึดถือค่านิยมทางสังคม เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ผลักดันให้เกิดปัญหาครอบครัว</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>ศึกษาลักษณะของครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษานโยบายหรือมาตรการให้ความช่วยเหลือครอบครัวเหล่านี้เหมาะสม</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1) ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียวเป็นลักษณะครอบครัวอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบันซึ่งยังไม่ปรากฏข้อมูลที่ชี้ชัดถึงจำนวนที่แท้จริงหรือสถานการณ์แนวโน้มของปัญหาและความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนเท่าใดนัก เนื่องจากเป็นรูปแบบของครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์และยังขาดการยอมรับในสังคมในการเปิดเผยข้อมูล โดยมีสาเหตุของปัญหาเกิดจากการเสียชีวิตของคู่สมรสและการแตกแยกของครอบครัวอันเนื่องมาจากความขัดแย้งในครอบครัวและการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่วนใหญ่จะพบครอบครัวที่แม่เลี้ยงลูกตามลำพังทำให้ประสบปัญหาที่ไม่สามารถพึ่งตนเองในการดำเนินชีวิตและต้องการความช่วยเหลือในด้านที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ การอบรมเลี้ยงดูบุตร การศึกษาบุตร และสวัสดิการในการรักษาพยาบาล การให้คำปรึกษาแนะนำ และบริการต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว การให้ความช่วยเหลือครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียวจำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงานในทุกระดับ ทั้งระดับนโยบาย ปฏิบัติการ และวิชาการ ผ่านความร่วมมือของหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเชิงบูรณาการได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่เฉพาะเจาะจงตามลักษณะของครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว</p> <p>2) ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเป็นรูปแบบครอบครัวที่แฝงตัวไม่ปรากฏข้อมูลทางสถิติที่ชัดเจน แต่พบเห็นเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นปัญหาในสังคมไทยโดยเฉพาะผ่านทางสื่อในหน้าหนังสือพิมพ์ที่นับวันจะมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น โดยที่การอยู่ร่วมกันของพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเกิดจากความไม่พร้อมในการสร้างครอบครัวและการมีลูกในช่วงระยะที่ยังอยู่ในช่วงวัยเรียน ทำให้เสียโอกาสในการเรียนและความเสี่ยงด้านสุขภาพอนามัย โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงมักต้องโดยไม่ได้ตั้งใจและมีปัญหาเรื่องภาระในการเลี้ยงดูลูกพร้อมๆกับการดูแลตนเองตามพัฒนาการของวัย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ต้องอาศัยกับครอบครัวเดิมที่มีฐานะยากจน ทำให้ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวประสบปัญหาความยากลำบากในด้านต่างๆที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากครอบครัว ชุมชน และสังคมในการคลี่คลายปัญหา โดยเฉพาะระยะหลังคลอดบุตรและเลี้ยงดูบุตรวัยเยาว์ การให้ความช่วยเหลือครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและถือได้ว่าเป็นเรื่องที่มีลำดับความสำคัญเร่งด่วน เนื่องจากวัยรุ่นเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของการเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กเป็นวัยผู้ใหญ่ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้สมบูรณ์เหมาะสมตามศักยภาพของพัฒนาการตามวัย บริการและสวัสดิการสำหรับครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพื่อแบ่งเบาภาระการดำเนินชีวิตครอบครัวและการทำหน้าที่ของครอบครัวพร้อมๆกับการพัฒนาตัววัยรุ่นให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรู้และทักษะในด้านต่างๆสำหรับการพึ่งพาตนเองในอนาคต</p> <p>3) ครอบครัวเร่ร่อนยังเป็นปรากฏการณ์ที่เห็นภาพไม่ชัดเจนนัก ส่วนใหญ่จะพบเห็นคนเร่ร่อนและเด็กเร่ร่อนที่หนีออกจากบ้านมาใช้ชีวิตอิสระไม่มีหลักแหล่งที่แน่นอน แต่การออกมาเร่ร่อนทั้งครอบครัวหรือต่างคนต่างเร่ร่อนมาพบกันและอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวที่มีอยู่ด้วยยังไม่ปรากฏชัด ส่วนใหญ่ยังเป็นครอบครัวที่ยากจนและอพยพย้ายถิ่นเพื่อทำมาหากินในเมือง ซึ่งพบบ่อยบ้านเช่าเป็นกลุ่ม ส่วนต่างจังหวัดมักอาศัยอยู่ริมทางรถไฟซึ่งชีวิตความเป็นอยู่ลำบากในด้านสุขภาพอนามัย อาหารการกิน สภาพความเป็นอยู่อาศัยและความปลอดภัย การให้ความช่วยเหลือครอบครัวเร่ร่อนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนมุมมองและเจตคติต่อการดำเนินชีวิตของคนเร่ร่อนจากผลพวง</p>

ของปัญหาสังคมและความยากจนโดยมีการกำหนดนโยบายหรือมาตรการเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวเร่ร่อนที่มีลักษณะของการอาศัยที่ไม่แน่นอน ไม่เป็นหลักแหล่งซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาบุตรให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เนื่องจากการใช้ชีวิตของครอบครัวเร่ร่อนมีความเสี่ยงหลายด้าน โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิกในครอบครัวในการเจริญเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ ตลอดจนความยากลำบากในการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวให้สามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุข

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

- งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบถ้วนตามวัตถุประสงค์งานวิจัย

เรื่องที่ 2

งานวิจัยรหัส 409

ชื่อเรื่อง: การวิเคราะห์สถานการณ์และการศึกษานโยบายและมาตรการในการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ: ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน ระยะที่ 2

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

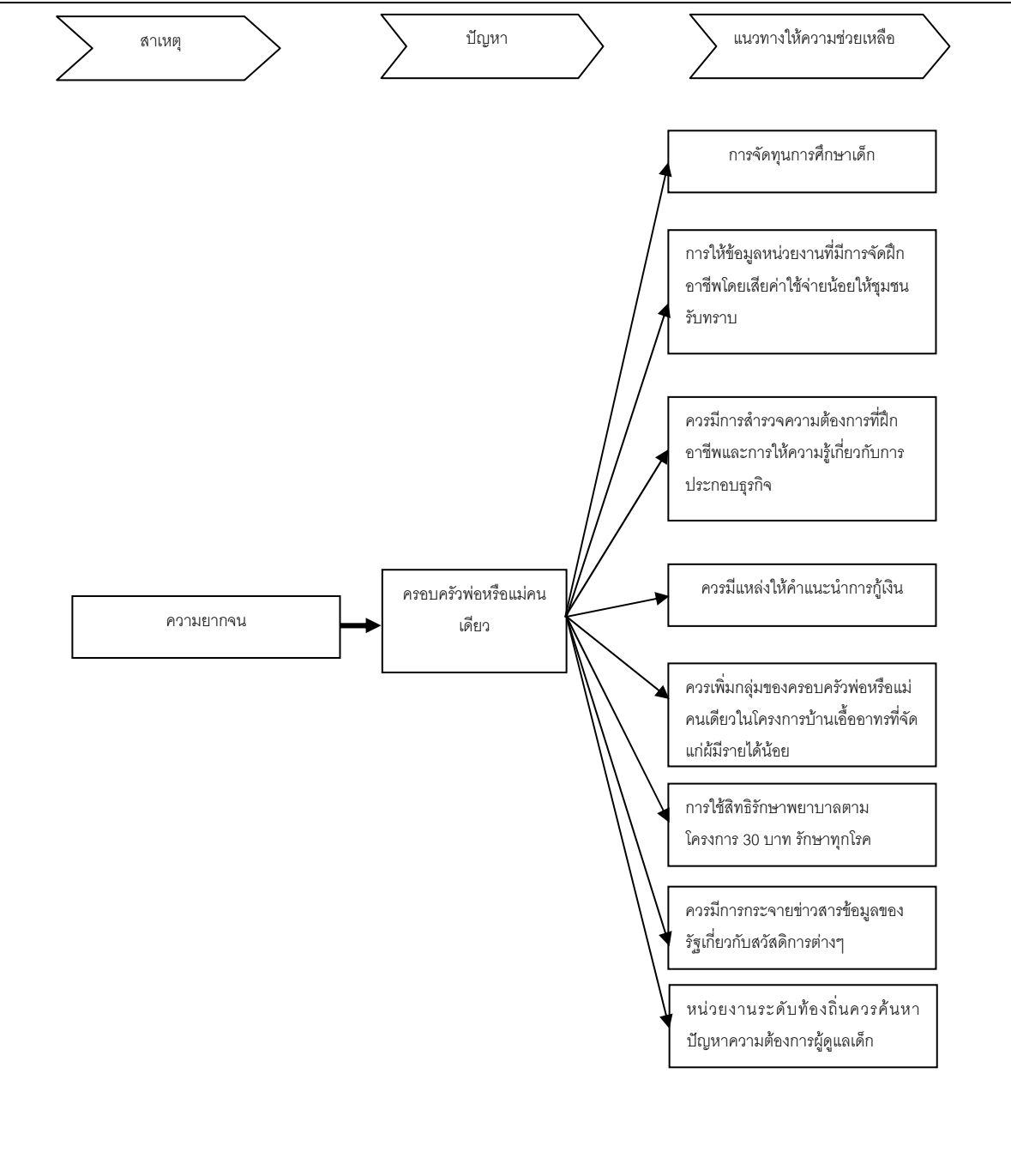
- 1) เพื่อศึกษานโยบายและมาตรการในการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ(ครอบครัวพ่อแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน)
- 2) เพื่อศึกษาและนำเสนอแนวทางการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ (ครอบครัวพ่อแม่คนเดียว

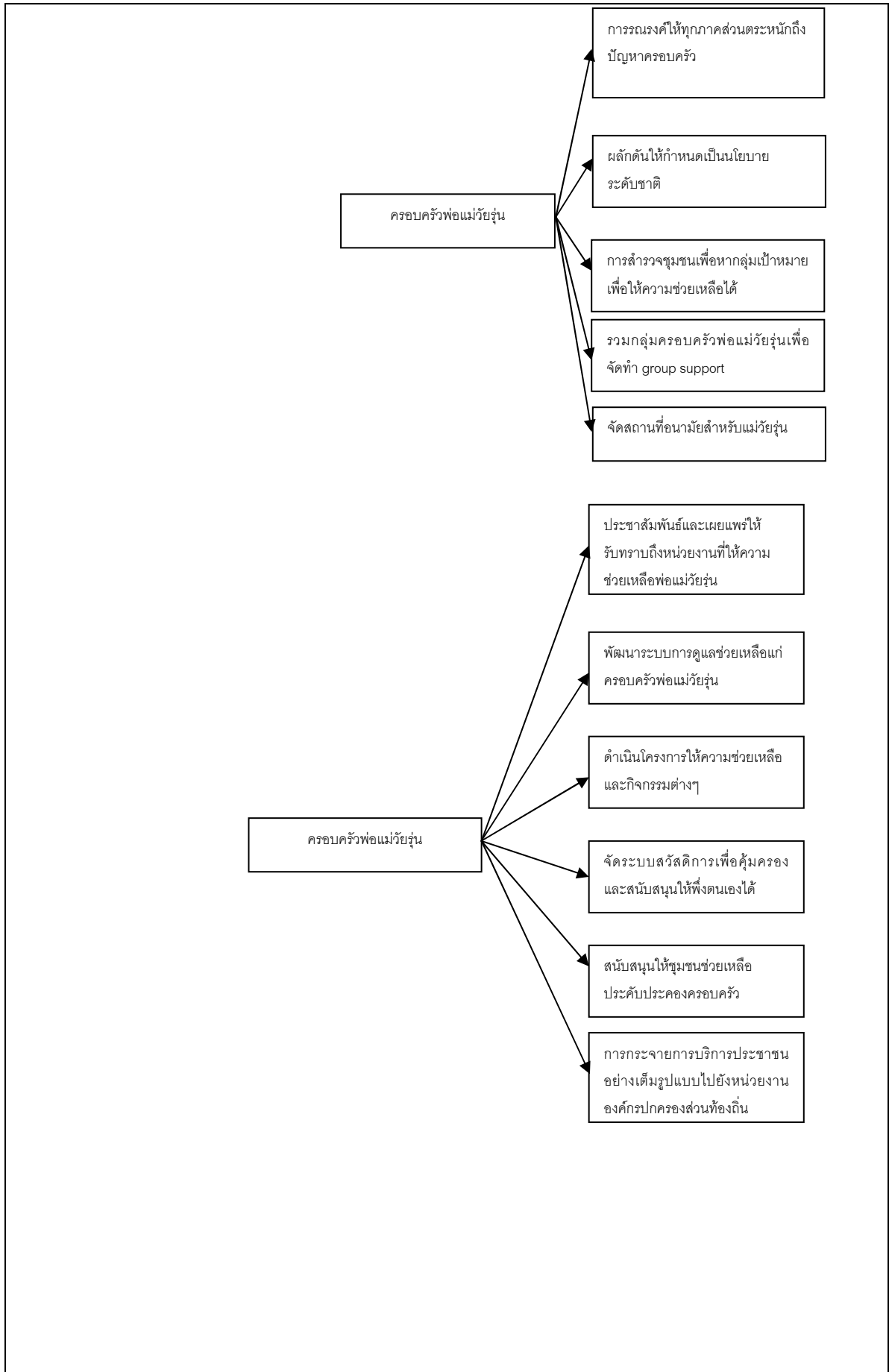
ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน) ในทางปฏิบัติ
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
<p>ครอบครัวลักษณะพิเศษ หมายถึง ครอบครัวที่มีความไม่สมบูรณ์หรือประสบปัญหาความยากลำบากอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิตครอบครัว โดยมีความต้องการได้รับการช่วยเหลือที่แตกต่างจากครอบครัวทั่วไป ในที่นี้จะครอบคลุมครอบครัวที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี อยู่ด้วยกันเป็นประจำ</p> <p>ครอบครัวพ่อแม่คนเดียว หมายถึง ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว อาศัยอยู่กับบุตรอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยมีสาเหตุมาจากการที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต หรือหย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ หรือมีปัญหาอื่นใดที่ฝ่ายหนึ่งต้องรับผิดชอบในการทำหน้าที่ดูแลบุตรเพียงผู้เดียว อาจเรียกว่าครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวก็ได้</p> <p>ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น หมายถึง ครอบครัวที่พ่อและ/หรือแม่เป็นเด็กวัยรุ่นชายหรือหญิงที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และมาใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ทั้งที่กำลังตั้งครรภ์หรือมีบุตรแล้ว หรือขณะที่มีบุตรคนแรกเมื่อแม่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี</p> <p>ครอบครัวเร่ร่อน หมายถึง ครอบครัวที่มีพ่อและ/หรือแม่อาศัยอยู่กับบุตรอายุต่ำกว่า 18 ปีรวมอยู่ด้วย ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติมาใช้ชีวิตร่วมกัน โดยพักอาศัยอยู่ในที่เดียวกันในลักษณะของการเคลื่อนย้ายที่พักไปเรื่อยๆ ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งถาวร ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง/ไม่มีหลักแหล่งแน่นอน</p>
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครอบครัวพ่อแม่คนเดียว จำนวน 44 ครอบครัว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น จำนวน 52 ครอบครัว ครอบครัวเร่ร่อน จำนวน 41 ครอบครัว รวม 137 ครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย แนวคำถามการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์เฉพาะรายการ และอุปกรณ์อื่นๆ ได้แก่ สมุดจดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา(content analysis)</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
การให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ: ครอบครัวพ่อแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
เนื่องจากความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ การขาดความรู้ ทักษะชีวิตครอบครัว และการยึดถือค่านิยมทางสังคม เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ผลักดันให้เกิดปัญหาครอบครัว
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
มุ่งศึกษาลักษณะของการให้บริการทางสังคมหรือรูปแบบการดำเนินงานของหน่วยงานในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวและการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของครอบครัวที่ประสบปัญหา โดยสะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการได้รับความช่วยเหลือของครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษแต่ละลักษณะในระยะที่ 1 เชื่อมต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้รับทราบ เพื่อค้นหาแนวทางในการกำหนดเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายที่เป็นลักษณะร่วมและลักษณะเฉพาะในการเสนอนโยบายหรือมาตรการให้ความช่วยเหลือครอบครัวเหล่านี้้อย่างเหมาะสมต่อไป
7. ผลการวิจัย
<p>1) ครอบครัวพ่อแม่คนเดียวโดยทั่วไปจะเป็นสวัสดิการสำหรับครอบครัวในลักษณะรวมๆเช่นเดียวกับครอบครัวปกติ มิได้มีการจัดสวัสดิการให้เฉพาะ ซึ่งครอบครัวพ่อแม่คนเดียวมักมีปัญหของความยากจนเป็นประเด็นร่วมเนื่องจากผู้หารายได้หลักมีเพียงคนเดียว ส่วนใหญ่เป็นหญิงการให้ความช่วยเหลือจึงมักอยู่ในลักษณะครอบครัวยากจน แนวทางการให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ การจัดหาทุนการศึกษาเด็กที่มาจากครอบครัวพ่อแม่คนเดียว การให้ข้อมูลหน่วยงานที่มีการจัดฝึกอาชีพโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยให้ชุมชนรับทราบ ควรมีการสำรวจความต้องการที่ฝึกอาชีพและการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ ควรมีแหล่งให้คำแนะนำการกู้เงิน ควรเพิ่มกลุ่มของครอบครัวพ่อแม่คนเดียวในโครงการบ้านเอื้ออาทรที่จัดแก่ผู้มีรายได้น้อย การใช้สิทธิรักษาพยาบาลตามโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ควรมีการกระจายข่าวสารข้อมูลของรัฐเกี่ยวกับสวัสดิการต่างๆ หน่วยงานระดับท้องถิ่นควรค้นหาปัญหาความต้องการผู้ดูแลเด็ก</p> <p>2) ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่นมีความต้องการความช่วยเหลือและรูปแบบการให้บริการดังนี้ นมเลี้ยงลูก ทุนการศึกษาของลูก ทุนในการเรียนต่อของวัยรุ่น ทุนในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมให้มีอาชีพ(ฝึกอาชีพหางานให้) แหล่งเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ยหรือเสียดอกเบี้ยน้อยที่สุด การอนุญาตให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานได้ถูกต้องตามกฎหมาย ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงเด็ก สถานที่ให้พ่อแม่วัยรุ่นมารับความรู้ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โครงการ 30 บาท ให้ครอบครัวการฉีดวัคซีนป้องกันโรค การให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเยี่ยมเยียนถึงบ้าน ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่จะให้ความช่วยเหลือได้ สำหรับแนวทางการช่วยเหลือ ได้แก่ การรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงปัญหาครอบครัว ผลักดันให้กำหนดเป็นนโยบายระดับชาติ การสำรวจชุมชนเพื่อหาข้อมูลเป้าหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือได้ รวมกลุ่มครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่นเพื่อจัดทำ group support จัดสถานที่อนามัยสำหรับแม่วัยรุ่น ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้รับทราบถึงหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือพ่อแม่วัยรุ่น พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือแก่ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น ดำเนินโครงการให้ความช่วยเหลือ</p>

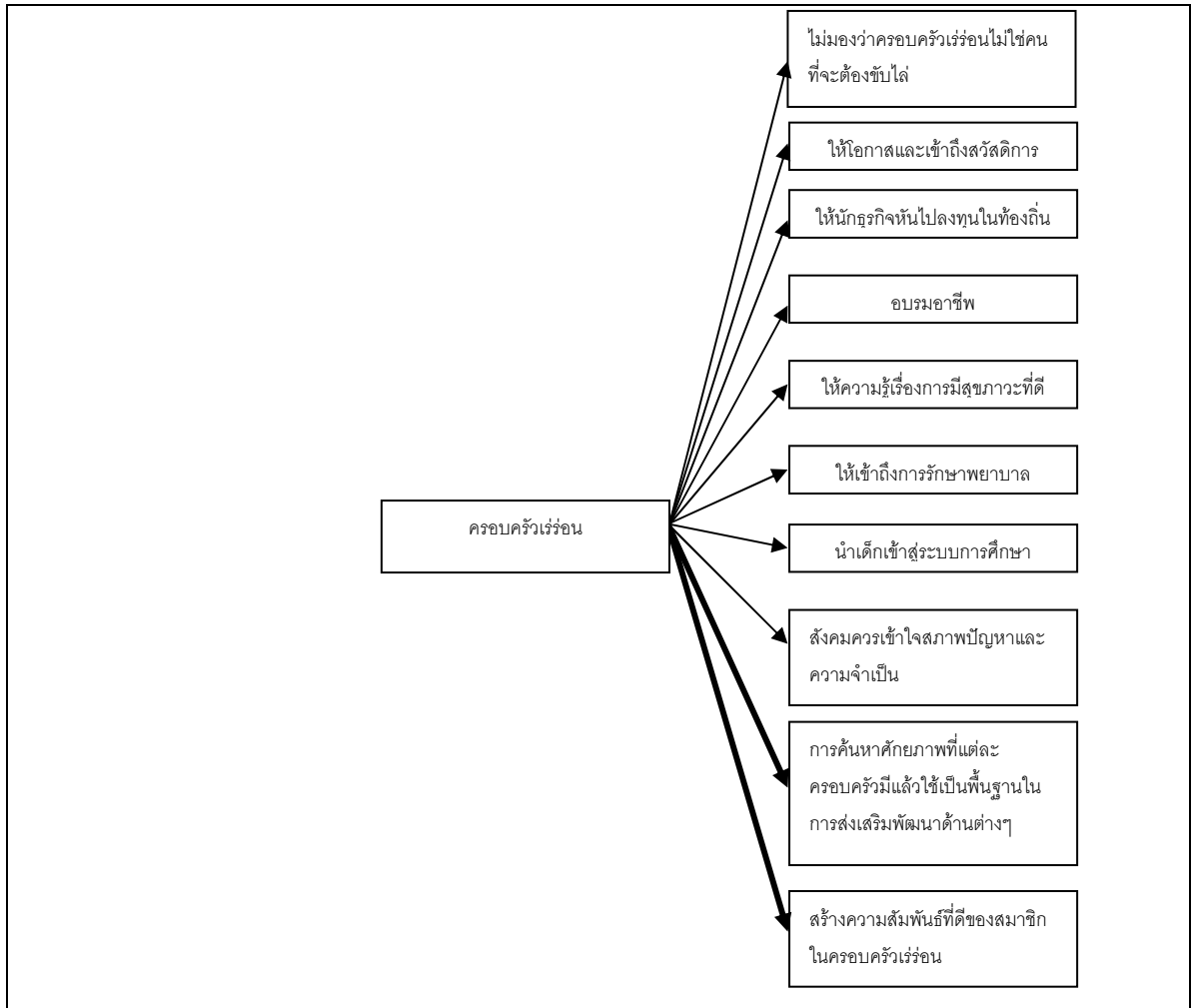
และกิจกรรมต่างๆ จัดระบบสวัสดิการเพื่อคุ้มครองและสนับสนุนให้พึ่งตนเองได้ สนับสนุนให้ชุมชนช่วยเหลือระดับประคองครอบครัว การกระจายการบริการประชาชนอย่างเต็มรูปแบบไปยังหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) ครอบครัวเร่ร่อนมีความต้องการด้านที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย ต้องการเงินทุน/ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถใช้สิทธิพยาบาลได้ มีความรู้เรื่องสาธารณสุข ต้องการให้เด็กได้เรียนหนังสือฟรี ต้องการให้รัฐดูแลให้ที่อยู่อาศัยในที่สาธารณะ บางแห่ง เพื่อทำมาหากิน แนวทางการให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐต้องไม่มองว่าครอบครัวเร่ร่อนไม่ใช่คนที่จะต้องขับไล่ ให้โอกาสและช่วยให้เข้าถึงสวัสดิการสังคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานส่งเสริมการลงทุนควรส่งเสริมให้นักธุรกิจหันไปลงทุนในท้องถิ่นต่างๆมากขึ้น อบรมอาชีพที่ไม่ต้องพึ่งพาความรู้/ทักษะระดับสูงควบคู่กับการสนับสนุนเงินทุนประกอบ ให้ความรู้ครอบครัวเร่ร่อนเรื่องการมีสุขภาพที่ดี ดำเนินการให้ผู้ด้อยโอกาสมีบัตรประจำตัวเพื่อให้เข้าถึงการรักษาพยาบาล นำเด็กในครอบครัวเร่ร่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา สังคมควรเข้าใจสภาพปัญหาและความจำเป็นของครอบครัวเร่ร่อน และควรมองว่าเป็นกลุ่มที่ต้องการพื้นที่อยู่ในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของคนสังคม การช่วยเหลือควรเน้นที่การค้นหาศักยภาพของแต่ละครอบครัวมีแล้วใช้เป็นพื้นฐาน ในการส่งเสริมพัฒนาในด้านต่างๆ และควรเน้นสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกในครอบครัวเร่ร่อน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

- งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบถ้วน
- บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ คือการที่ผู้วิจัยสนใจศึกษากับกลุ่มตัวอย่างครอบครัวที่มีปัญหาที่หลากหลาย แตกต่างกันทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ รวมถึงในการนำเสนอแนวทางการช่วยเหลือและข้อเสนอเชิงนโยบายในรูปแบบตารางมีความชัดเจนเข้าใจได้ง่าย

เรื่องที่ 3

งานวิจัยรหัส 418
ชื่อเรื่อง: ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการปฏิบัติพัฒนากิจ ในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัวหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 2) เพื่อศึกษาการปฏิบัติพัฒนากิจในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัวกับพัฒนากิจในบทบาทมารดาหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
<p>หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น หมายถึง หญิงวัยรุ่นที่มีการตั้งครรภ์แรกหรือการตั้งครรภ์ที่ยังไม่ผ่านการคลอด มีอายุไม่เกิน 19 ปี มีสถานภาพคู่โดยอยู่กับสามี อาจมีการจดทะเบียนสมรสหรือไม่ได้จดทะเบียนสมรส แต่ไม่ได้หย่าร้าง แยกกันอยู่กับสามีหรือสามีเสียชีวิต</p> <p>ลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัว หมายถึง ความสามารถของครอบครัวในการจัดการหรือลดความรุนแรงของปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เครียดที่เกิดขึ้น เพื่อทำให้เกิดความปกติสุขหรือมีความสมดุลในครอบครัว</p>
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) กลุ่มตัวอย่าง หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นซึ่งรับบริการฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์และโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จำนวน 81 คน เครื่องมือที่ใช้ แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ 1) แบบประเมิน</p>

<p>ข้อมูลทั่วไปของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและสามี 2) แบบประเมินลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัว และ 3) แบบประเมินการปฏิบัติพัฒนาภกิจในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น การวิเคราะห์ข้อมูล 1.ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน 3. การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการปฏิบัติพัฒนาภกิจในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เนื่องจากการตั้งครรภ์วัยรุ่นเป็นปัญหาที่รัฐบาลให้ความสนใจในการป้องกันและลดอัตราการตั้งครรภ์วัยรุ่น เพราะมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมารดาและทารก รวมทั้งเศรษฐกิจและสังคม</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>มุ่งศึกษาการปฏิบัติพัฒนาภกิจในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการ (Developmental Task Theory) โดยหญิงตั้งครรภ์ต้องปฏิบัติภารกิจไปตามขั้นตอน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงภาวะสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ในด้านร่างกายและจิตใจ อารมณ์ สังคม รวมไปถึงในระยะหลังคลอด</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัวหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีคะแนนอยู่ในระดับสูง และพบว่าการทำหน้าที่ของครอบครัวในแต่ละด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทุกด้าน 2. การปฏิบัติพัฒนาภกิจในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางและพบว่าการสร้างสัมพันธภาพกับทารกในครรภ์ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสัมพันธภาพกับคู่สมรสและการยอมรับบทบาทการเป็นมารดามีคะแนนอยู่ในระดับดี ส่วนการยอมรับการตั้งครรภ์ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในตนเองและการเตรียมตัวสำหรับการคลอดและการเป็นมารดา มีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง 3. ลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติพัฒนาภกิจในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=0.668$) และพบว่าลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัวทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติพัฒนาภกิจในบทบาทมารดาที่ระดับ .01 โดยด้านความเกาะเกี่ยวในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่สูงที่สุด รองลงมาคือความยืดหยุ่นของครอบครัว การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและกิจกรรมพิเศษ ความเข้มแข็งของครอบครัว และความผูกพันของครอบครัว ($r=0.677, 0.590, 0.588, 0.581$ และ 0.497) ตามลำดับ 4. ลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัวสามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติพัฒนาภกิจในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นได้ร้อยละ 44.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 30%;"> <p>ลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัว</p> <ul style="list-style-type: none"> -ความเกาะเกี่ยวในครอบครัว -ความเข้มแข็งของครอบครัว -ความยืดหยุ่นของครอบครัว -ความผูกพันของครอบครัว -การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและ กิจกรรมพิเศษของครอบครัว </div> <div style="text-align: center; width: 10%;"> <p>→</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 30%;"> <p>การปฏิบัติพัฒนาภกิจในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> -การยอมรับการตั้งครรภ์ -การสร้างสัมพันธภาพกับทารกในครรภ์ -การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง -การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสัมพันธภาพกับคู่สมรส -การเตรียมตัวสำหรับการคลอดและการเป็นมารดา -การยอมรับบทบาทการเป็นมารดา </div> </div>
<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบถ้วน</p>

กลุ่มที่ 4 ครอบครัวยุโรปสมัยธรรมชาติ จำนวน 1 เรื่อง
เรื่องที่ 1

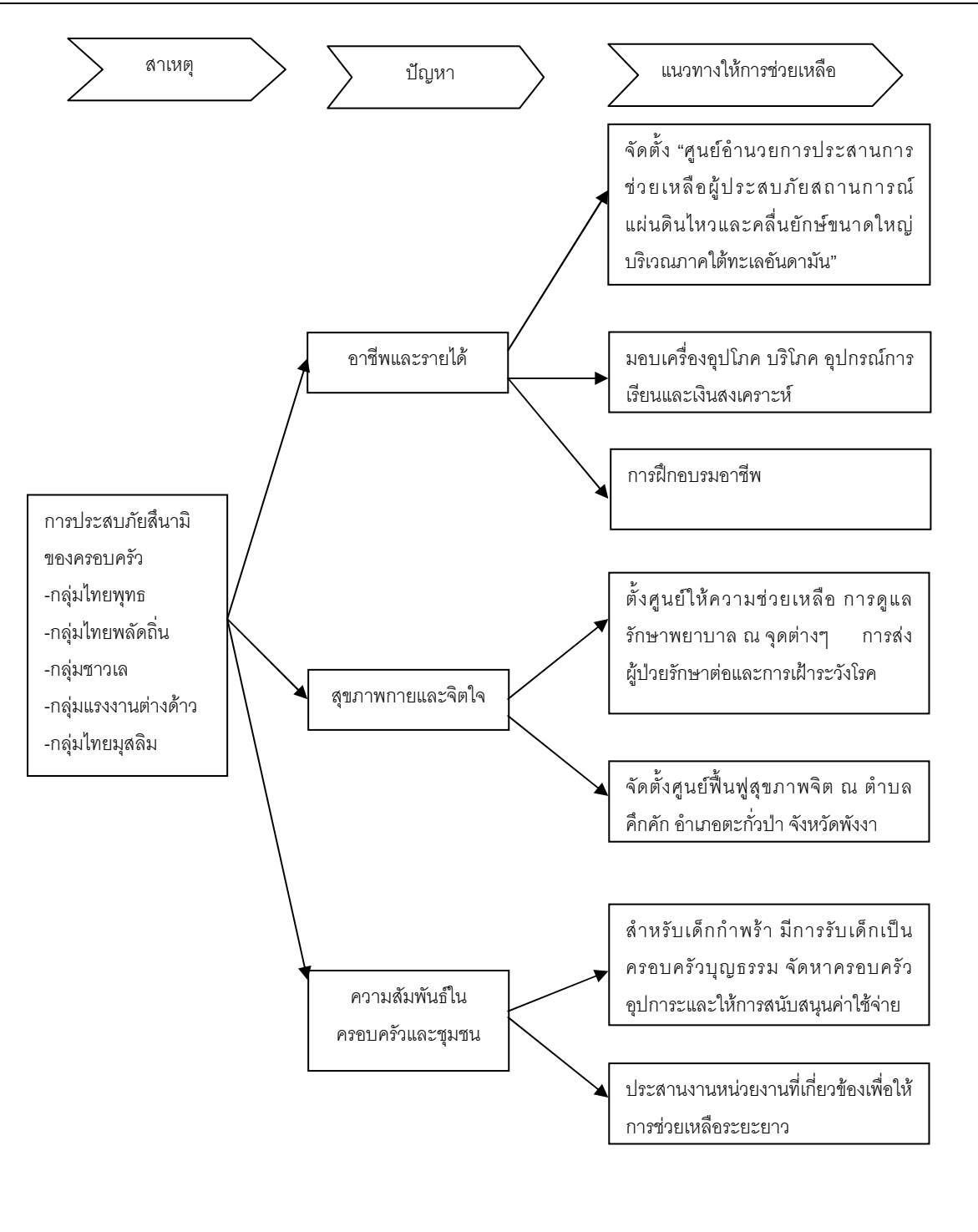
<p>งานวิจัยรหัส 402 ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่ประสบภัยสึนามิ</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การดำเนินชีวิต ความสามารถในการทำหน้าที่และปัญหาของครอบครัวที่ประสบภัยสึนามิ 2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ระบบการให้ความช่วยเหลือและบริการแก่ครอบครัวที่ประสบภัยสึนามิจากหน่วยงานและชุมชนในพื้นที่ 3) เพื่อศึกษาความต้องการรับความช่วยเหลือและบริการของครอบครัวที่ประสบภัยสึนามิและหาแนวทางการให้ความช่วยเหลือและการให้บริการแก่ครอบครัวที่ประสบภัยสึนามิในระยะต่อไป 4) เพื่อศึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อบทบาทของหน่วยงานและชุมชนในการให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูภาวะครอบครัวที่ประสบภัยธรรมชาติ
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครอบครัวไทยพุทธ ไทยมุสลิม ไทยพลัดถิ่น ชาวเลและแรงงานต่างด้าวทั้งหมด 8 ชุมชนในจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ตและกระบี่ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวนทั้งหมด 44 คน,สนทนากลุ่ม จำนวน 10 กลุ่ม จำนวนทั้งหมด 201 คน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กรณีศึกษา ประเด็นคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มและแบบสัมภาษณ์องค์กรหรือหน่วยงาน การวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยนี้ได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลทุติยภูมิร่วมกับวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรณีศึกษา สนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ และการจัดประชุมรับฟังข้อคิดเห็นจากรายงานการศึกษา</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การดำเนินชีวิตครอบครัวของครอบครัวที่ประสบภัยสึนามิ</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤติจากเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิซึ่งสร้างความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวและสังคมอย่างรุนแรง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวของผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิทำให้กลายเป็นครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตทั้งในด้านเศรษฐกิจและการทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตรและสมาชิกในครอบครัว จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาถึงสถานการณ์การดำเนินชีวิตครอบครัวและความสามารถในการทำหน้าที่ของครอบครัวที่อยู่ในภาวะวิกฤติเนื่องมาจากสูญเสียสมาชิกในครอบครัวจากภัยพิบัติสึนามิ รวมทั้งการสนับสนุนทางสังคมแก่กลุ่มครอบครัวเหล่านี้เพื่อหาแนวทางส่งเสริมศักยภาพของครอบครัวที่ประสบภาวะวิกฤติอันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นกลไกฟื้นฟูทางสังคม กรณีภัยพิบัติขนาดใหญ่อย่างยั่งยืนต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวและแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาศึกษาตามกรอบประเด็นของภาพรวมสถานการณ์การดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตของครอบครัวที่ประสบภัยสึนามิ ปัจจัยที่สนับสนุนหรือเป็นปัญหาในการทำหน้าที่ของครอบครัวที่ประสบภัยสึนามิ บทบาทของครอบครัวและชุมชนในสนับสนุนและช่วยเหลือกันเอง บทบาทของหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือฟื้นฟูและสนับสนุนครอบครัวที่ประสบภัย ปัญหาอุปสรรคที่พบในการช่วยเหลือ ฟื้นฟูและสนับสนุนครอบครัวที่ประสบภัยความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของครอบครัว การเผชิญสภาวะเปลี่ยนแปลง การปรับตัวและทำใจของบุคคล ครอบครัวและชุมชน และบทเรียนที่ได้รับ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หลังเกิดสึนามิ รูปแบบของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัวของชาวไทยพุทธเปลี่ยนแปลงไปบ้างและบทบาทของสมาชิกในครอบครัวเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจเป็นอย่างมาก ส่วนชุมชนไทยพลัดถิ่น รูปแบบโครงสร้าง ความสัมพันธ์และอำนาจหน้าที่ภายในครอบครัวยังเหมือนเดิม ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก ส่วนกลุ่มชาวเลและกลุ่มแรงงานต่างด้าว รูปแบบและโครงสร้างของครอบครัวยังเหมือนเดิมแต่บทบาทในครอบครัวเปลี่ยนไปบ้างเล็กน้อย 2. ความช่วยเหลือจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทำให้มีการสร้างบ้านใหม่หรือซ่อมแซมบ้านเดิมให้แข็งแรงและมีชีวิตขึ้น แต่มีชุมชนที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องบ้านคือแรงงานต่างด้าวและชุมชนไทยมุสลิม ส่วนในด้านการประกอบอาชีพ ครีวเรือนในชุมชนเหล่านี้ (ยกเว้นแรงงานต่างด้าว) ได้รับบริจาคเครื่องมือในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ครอบครัวและชุมชนได้ช่วยเหลือกัน เมื่อมีการ

ส่งเสริมอาชีพ ผู้คนในชุมชนจะรวมกลุ่มอาชีพต่างๆ ซึ่งจะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามาในชุมชน

3. ความช่วยเหลือที่ไม่เท่าเทียมกันและขาดการประสานงานกันทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจและความขัดแย้งกันในหลายชุมชน โดยเฉพาะชุมชนที่กลุ่มผู้นำหรือแกนนำที่เป็นผู้บริหารจัดการเงินและของบริจาค นั้นค่อนข้างจะเลือกปฏิบัติ ทำให้การเข้าถึงข่าวสาร ข้อมูลและความช่วยเหลือไม่กระจายกันอย่างทั่วถึงและยุติธรรม

4. ระบบความสัมพันธ์กับชุมชน หลายชุมชนได้สะท้อนสภาพปัญหาเรื่องผลประโยชน์ อำนาจและการผูกขาดของผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดระบบพรรคพวก คนที่เข้าถึงอำนาจจะได้รับความช่วยเหลือมากกว่าและความช่วยเหลือต่างๆ จะลงมาถึงพรรคพวกญาติพี่น้องและคนใกล้ชิดเป็นอันดับแรก จึงส่งผลให้เกิดความไม่ไว้วางใจผู้นำอย่างชัดเจนและกลายเป็นข้อขัดแย้งในชุมชนระหว่างชาวบ้านและผู้นำอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

- งานวิจัยนี้ต่อบัณฑิตวุฒิปริญญาตรีก่อนเข้าครบถ้วน แต่ประเด็นการให้ข้อเสนอแนะต่อบทบาทของหน่วยงานและชุมชนในการให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูสภาพครอบครัวที่ประสบภัยธรรมชาติขาดความชัดเจนและความเป็นรูปธรรม

การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มครอบครัว ประกอบด้วยรหัสงานวิจัย 401 403 404 406 410 411 412 414 415 418 419 420 และ 423 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มครอบครัว

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	2.11	2.12	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	3.8	3.9	
1. ปัจจัยส่วนบุคคล																													
1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2 มีประสบการณ์ถูกกระทำรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3 มีประสบการณ์เห็นความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4 ทักษะคิดและพฤติกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.5 การเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.6 การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7 การหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงภัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. ลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัว																													
2.1 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการแก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการสื่อสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการตอบสนองอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านความผูกพันทางอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.6 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.7 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการทำหน้าที่ทั่วไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.8 การพึ่งพาตนเองของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.9 การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.10 การพึ่งพาตนเองทางสุขภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.11 การพึ่งพาตนเองทางข้อมูลข่าวสารและโอกาสการเรียนรู้และ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																																						
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	2.11	2.12	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	3.8	3.9											
พัฒนา																																							
2.12 การพัฒนาวิธีการพึ่งพาตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3. พฤติกรรมหรือการปฏิบัติภายในครอบครัว																																							
3.1 การพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3.2 สร้างความตระหนักให้รู้จักหน้าที่ของตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.3การนำหลักคุณธรรมของครอบครัวมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.4การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.5 การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้การอบรมกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึงประสงค์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.6 สัมพันธภาพภายในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.7 การส่งเสริมศักยภาพของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.8 พฤติกรรมการดูแลบุตรธิดาของพ่อกับมารดา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.9 การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.10.ปัจจัยด้านสื่อและสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.11.ทุนทางสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.12 ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4. กระบวนการส่วนบุคคล																																							
4.1 การสร้างความตระหนัก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.2 การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.3 การประเมินการเรียนรู้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.4 การประยุกต์ใช้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.5. ระบบรองรับความอ่อนแอของครอบครัวไทยจังหวัดฉะเชิงเทรา	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.6 เพศ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.7 การเห็นพ้องทำร้ายแม่	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.8 การที่เพื่อนบอกและแนะนำให้ใช้ความรุนแรง	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.9 การมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่มีกิจกรรมทางลบหรือต่อต้านสังคม	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.10 การถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.11 ถูกข่มขู่ ต่อภัย รังแก ทารุณ	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	2.11	2.12	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	3.8	3.9
4.12 เห็นการถูกลวนลามทางเพศ การบาดเจ็บจากการยกพวกตีกัน	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.13. เห็นการทำร้ายทรัพย์สินใน โรงเรียน ชุมชน และการขโมยของ	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.14 อายุ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.15 ระดับชั้น	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.16.รายได้ของนักเรียน	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.17 ลักษณะการพักอาศัย	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.18 การเลือกรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.19. ระยะเวลาในการเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.20ความถี่ในการเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. กระบวนการดูแลบุตร																												
5.1 การทำความสะอาดร่างกาย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.2 การป้องกันโรคและอุบัติเหตุ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.3 การดูแลให้อาหารครบถ้วน ทั้งชนิดและปริมาณที่มากเพียงพอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.4 การดูแลให้การขับถ่ายเป็นไปตามปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.5 การดูแลให้มีการระบายอากาศ ให้เป็นไปตามปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.6 การดูแลให้มีความสมดุล ระหว่างการมีกิจกรรมและการ พักผ่อน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.7 การดูแลให้มีความสมดุล ระหว่างการอยู่คนเดียว และการมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.8 การดูแลให้มีการพักผ่อนหย่อน ใจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.9 การรับรู้การผิดปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.10 การฟื้นฟูสมรรถภาพทาง ร่างกายและการกระตุ้นพัฒนาการ ของมารดา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
5.11 การอบรมเลี้ยงดูแบบ ประชาธิปไตย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
5.12 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
5.13 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย ปล่อยละเลย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
6. การสนับสนุนจากครอบครัว																												
6.1 การสนับสนุนทางอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6.2 การสนับสนุนด้านข้อมูล ข่าวสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6.3 การสนับสนุนด้านการประเมิน ค่า	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	2.11	2.12	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	3.8	3.9	
6.4 การสนับสนุนด้านทรัพยากร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
7. ลักษณะการดำเนินชีวิต																													
7.1 มีความเชื่อผิดๆและมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.2 มองว่าการค้าบริการทางเพศโดยสมัครใจเป็นอาชีพที่สุจริตและไม่ใช่การค้ามนุษย์หรือเป็นเสรีภาพส่วนบุคคล	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.3 หัวอ่อน เชื่อคนง่ายเพราะขาดการฝึกคิดอย่างมีเหตุผล	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.4 รักสนุก รักสบาย ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ไม่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.5 ครอบครัวยุคใหม่อบอุ่น ขาดการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.6 การอบรมสั่งสอนให้มีความรับผิดชอบ ให้เกียรติเพศหญิงและไม่ใช้ความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.7 การให้บุตรช่วยทำงานบ้านโดยพ่อแม่ทำเป็นแบบอย่าง รวมทั้งสอนให้ลูกไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.8 การสั่งสอนอย่างเคร่งครัดในเรื่องของความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม รวมถึงเรื่องมารยาทของสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.9 การให้เหตุผลและประพฤติตนเป็นแบบอย่างเพื่อให้บุตรปฏิบัติตามในเรื่องต่างๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.10 การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.11 การพูดคุย ปรึกษาหารือและตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ ของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.12 การแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทรต่อกันทั้งทางกาย วาจาและใจของสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.13 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.14 สัมพันธภาพในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.15 การพึ่งพาตนเองทาง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	2.11	2.12	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	3.8	3.9	
เศรษฐกิจ																													
7.16 การพึ่งพาตนเองด้านข้อมูลข่าวสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.17 การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.18 ทำกิจกรรมร่วมกัน เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขกันสม่ำเสมอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
7.19 บริหารจัดการรายรับรายจ่ายให้เกิดความมั่นคงในความเป็นอยู่และอาชีพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.20 ส่งเสริมและดูแลสุขภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.21 เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีโอกาสพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวได้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.22 ครอบครัวป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหรือตกอยู่ในภาวะเสี่ยง	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.23 การปฏิบัติพัฒนากิจในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. กระบวนการดำเนินงานของสังคม																													
8.1 ร่วมมือผลักดันให้เครือข่ายเป็นผู้นำและพัฒนาวิธีการใหม่ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.2 กำหนดรูปแบบในการให้บริการร่วมกันแก่สตรีและเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.3 ทำความตกลงในการดำเนินงานร่วมกัน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.4 กำหนดวิธีการประสานเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.5 การสนับสนุนกันระหว่างองค์กรสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.6 กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบการดำเนินงาน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.7 การจัดทำเอกสารและกองทุนช่วยเหลือบรรเทาทุกข์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.8 การสร้างศักยภาพของเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.9 ใ่วางใจ รู้สึกปลอดภัยและภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.10 ปรับตัวได้อย่างสร้างสรรค์และฟื้นตัวได้เมื่อเผชิญภาวะ	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	2.11	2.12	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	3.7	3.8	3.9	
ยากลำบาก																													
8.11 การรวมพลังในชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
8.12 ปัญหาและความต้องการ แก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
8.13 ทีมวิจัย/แกนนำชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
9. ครอบคลุมเข้มแข็ง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. ลดพฤติกรรมความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. พฤติกรรมที่พึงประสงค์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ผลรวม	4	4	4	5	0	1	1	2	2	2	2	1	2	3	0	1	1	1	8	8	8	8	0	6	1	3	1	4	

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มครอบครัว (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	3.10	3.11	3.12	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9	4.10	4.11	4.12	4.13	4.14	4.15	4.16	4.17	4.18	4.19	4.20	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	
1. ปัจจัยส่วนบุคคล																													
1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2 มีประสบการณ์ถูกกระทำ ความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3 มีประสบการณ์เห็นความ รุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4 ทำศนคติและพฤติกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.5 การเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.6 การปรับตัวได้ในภาวะ ยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7 การหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงภัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. ลักษณะการทำหน้าที่ของ ครอบครัว																													
2.1 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการแก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการสื่อสาร	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านบทบาทหน้าที่ความ รับผิดชอบในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการตอบสนองอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านความผูกพันทางอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.6 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการควบคุมพฤติกรรม	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.7 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	3.10	3.11	3.12	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9	4.10	4.11	4.12	4.13	4.14	4.15	4.16	4.17	4.18	4.19	4.20	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	
2.8 การพึ่งพาตนเองของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.9 การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.10 การพึ่งพาตนเองทางสุขภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.11 การพึ่งพาตนเองทางข้อมูลข่าวสารและโอกาสการเรียนรู้และพัฒนา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.12 การพัฒนาวิธีการพึ่งพาตนเอง	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. พฤติกรรมหรือการปฏิบัติภายในครอบครัว																													
3.1 การพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว	0	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 สร้างความตระหนักให้รู้จักหน้าที่ของตนเอง	0	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3การนำหลักคุณธรรมของครอบครัวมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	0	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.5 การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้การอบรมกลุ่มเยาวชนพฤติกรรมที่พึงประสงค์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.6 สัมพันธภาพภายในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.7 การส่งเสริมศักยภาพของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.8 พฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
3.9 การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.10.ปัจจัยด้านสื่อและสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.11.ทุนทางสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.12 ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0
4. กระบวนการส่วนบุคคล																													
4.1 การสร้างความตระหนัก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 การเรียนรู้โดยการเรียนรู้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 การประเมินการเรียนรู้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4 การประยุกต์ใช้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	3.10	3.11	3.12	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9	4.10	4.11	4.12	4.13	4.14	4.15	4.16	4.17	4.18	4.19	4.20	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5
4.5. ระบบรองรับความ อ่อนแอของครอบครัว ไทยจังหวัดฉะเชิงเทรา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6 เพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.7 การเห็นพ่อทำร้ายแม่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.8 การที่เพื่อนบอกและ แนะนำให้ใช้ความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.9 การมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่มี กิจกรรมทางลบหรือต่อต้าน สังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.10 การถูกกระทำความ รุนแรงทางเพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.11 ถูกข่มขู่ ต่อยตี รั้งแก ทารุณ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.12 เห็นการถูกกลั่นแกล้งทาง เพศ การบาดเจ็บจากการยก พวกตีกัน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.13. เห็นการทำร้ายทรัพย์สิน ในโรงเรียน ชุมชน และการ ขโมยของ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.14 อายุ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.15 ระดับชั้น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.16.รายได้ของนักเรียน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.17 ลักษณะการพักอาศัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.18 การเลือกรับสื่อ	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.19 .ระยะเวลาในการเปิดรับ สื่อ	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.20ความถี่ในการเปิดรับสื่อ	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. กระบวนการดูแลบุตร																												
5.1 การทำความสะอาด ร่างกาย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2 การป้องกันโรคและ อุบัติเหตุ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3 การดูแลให้ได้อาหาร ครบถ้วนทั้งชนิดและปริมาณที่ มากเพียงพอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4 การดูแลให้การขับถ่าย เป็นไปตามปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.5 การดูแลให้มีการระบาย อากาศให้เป็นไปตามปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 การดูแลให้มีความสมดุล ระหว่างการมีกิจกรรมและการ พักผ่อน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	3.10	3.11	3.12	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9	4.10	4.11	4.12	4.13	4.14	4.15	4.16	4.17	4.18	4.19	4.20	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5
5.7 การดูแลให้มีความสมดุลระหว่างการอยู่คนเดียว และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.8 การดูแลให้มีการพักผ่อนหย่อนใจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.9 การรับรู้อาการผิดปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.10 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและการกระตุ้นพัฒนาการของมารดา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.11 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.12 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.13 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. การสนับสนุนจากครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.1 การสนับสนุนทางอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.2 การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 การสนับสนุนด้านการประเมินค่า	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.4 การสนับสนุนด้านทรัพยากร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. ลักษณะการดำเนินชีวิต																												
7.1 มีความเชื่อผิดๆและมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.2 มองว่าการค้าบริการทางเพศโดยสมัครใจเป็นอาชีพที่สุจริตและไม่ใช่การค้ามนุษย์หรือเป็นเสรีภาพส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.3 หัวอ่อน เชื่อคนง่ายเพราะขาดการฝึกคิดอย่างมีเหตุผล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.4 รักสนุก รักสบาย ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ไม่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.5 ครอบครัวไม่อบอุ่น ขาดการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.6 การอบรมสั่งสอนให้มีความรับผิดชอบ ให้เกียรติเพศหญิงและไม่ใช้ความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	3.10	3.11	3.12	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9	4.10	4.11	4.12	4.13	4.14	4.15	4.16	4.17	4.18	4.19	4.20	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	
7.7 การให้บุตรช่วยทำงานบ้าน โดยพ่อแม่ทำเป็นแบบอย่าง รวมทั้งสอนให้ลูกไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.8 การสั่งสอนอย่างเคร่งครัดในเรื่องของความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม รวมถึงเรื่องมารยาทของสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.9 การให้เหตุผลและประพจน์ตนเป็นแบบอย่างเพื่อให้บุตรปฏิบัติตามในเรื่องต่างๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.10 การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.11 การพูดคุย ปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ ของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.12 การแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทรต่อกันทั้งทางกาย วาจาและใจของสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.13 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.14 สัมพันธภาพในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.15 การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.16 การพึ่งพาตนเองด้านข้อมูลข่าวสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.17 การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.18 ทำกิจกรรมร่วมกัน เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขกันสม่ำเสมอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.19 บริหารจัดการรายรับรายจ่าย ให้เกิดความมั่นคงในความเป็นอยู่และอาชีพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.20 ส่งเสริมและดูแลสุขภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.21 เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีโอกาสพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวได้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.22 ครอบครัวบ่มบักไม่ให้เกิดปัญหาหรือตกอยู่ในภาวะเสี่ยง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.23 การปฏิบัติพัฒนาภกิจใน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	3.10	3.11	3.12	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	4.9	4.10	4.11	4.12	4.13	4.14	4.15	4.16	4.17	4.18	4.19	4.20	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	
บทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น																													
8. กระบวนการดำเนินงานของสังคม																													
8.1 ร่วมมือผลักดันให้เครือข่ายเป็นผู้นำและพัฒนาวิธีการใหม่ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.2 กำหนดรูปแบบในการให้บริการร่วมกันแก่สตรีและเด็กที่ถูกกระทำรุนแรง	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.3 ทำความตกลงในการดำเนินงานร่วมกัน	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.4 กำหนดวิธีการประสานเครือข่าย	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.5 การสนับสนุนกันระหว่างองค์กรสมาชิก	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.6 กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบการดำเนินงาน	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.7 การจัดทำเอกสารและกองทุนช่วยเหลือบรรเทาทุกข์	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.8 การสร้างศักยภาพของเครือข่าย	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.9 ไว้วางใจ รู้สึกปลอดภัยและภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.10 ปรับตัวได้อย่างสร้างสรรค์และฟื้นตัวได้เมื่อเผชิญภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.11 การรวมพลังในชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.12 ปัญหาและความต้องการแก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.13 ทีมวิจัย/แกนนำชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9. ครอบครัวเข้มแข็ง	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. ลดพฤติกรรมความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. พฤติกรรมที่พึงประสงค์	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1
ผลรวม	8	1	6	7	9	9	9	16	3	2	2	2	4	4	4	4	2	2	2	2	4	4	4	4	2	2	2	2	2

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มครอบครัว (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10	5.11	5.12	5.13	6.1	6.2	6.3	6.4	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	7.6	7.7	7.8	7.9	7.10	7.11	7.12	7.13	7.14	7.15	7.16	
1. ปัจจัยส่วนบุคคล																													
1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2 มีประสบการณ์ถูกกระทำ ความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3 มีประสบการณ์เห็นความ รุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4 ทักษะคิดและพฤติกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.5 การเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.6 การปรับตัวได้ในภาวะ ยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7 การหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงภัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. ลักษณะการทำหน้าที่ของ ครอบครัว																													
2.1 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการแก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการสื่อสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านบทบาทหน้าที่ความ รับผิดชอบในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการตอบสนองอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านความผูกพันทางอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.6 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการควบคุมพฤติกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.7 การทำหน้าที่ของครอบครัว ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.8 การพึ่งพาตนเองของ ครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.9 การพึ่งพาตนเองทาง เศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.10 การพึ่งพาตนเองทางสุขภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.11 การพึ่งพาตนเองทาง ข้อมูลข่าวสารและโอกาสการ เรียนรู้และพัฒนา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.12 การพัฒนาวิธีการพึ่งพาตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. พฤติกรรมหรือการปฏิบัติ ภายในครอบครัว																													
3.1 การพัฒนาสัมพันธภาพที่ดี ในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10	5.11	5.12	5.13	6.1	6.2	6.3	6.4	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	7.6	7.7	7.8	7.9	7.10	7.11	7.12	7.13	7.14	7.15	7.16	
3.2 สร้างความตระหนักให้รู้จักหน้าที่ของตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 การนำหลักคุณธรรมของครอบครัวมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4 การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.5 การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้การอบรมกลุ่มেলাพฤติกรรมที่พึงประสงค์	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.6 สัมพันธภาพภายในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.7 การส่งเสริมศักยภาพของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.8 พฤติกรรมการดูแลบุตรสมองพิการของมารดา	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.9 การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.10 ปัจจัยด้านสื่อและสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.11 ทูทางสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.12 ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. กระบวนการส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1 การสร้างความตระหนัก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 การประเมินการเรียนรู้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4 การประยุกต์ใช้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5 ระบบรองรับความอ่อนแอของครอบครัวไทยจังหวัดฉะเชิงเทรา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6 เพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.7 การเห็นพ่อทำร้ายแม่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.8 การที่เพื่อนบอกและแนะนำให้ใช้ความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.9 การมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่มีกิจกรรมทางลบหรือต่อต้านสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.10 การถูกกระทำทารุณทางเพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.11 ถูกข่มขู่ ต่อยตี รั้งแกทารุณ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.12 เห็นการถูกลวนลามทางเพศ การบาดเจ็บจากการยกพวกตีกัน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10	5.11	5.12	5.13	6.1	6.2	6.3	6.4	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	7.6	7.7	7.8	7.9	7.10	7.11	7.12	7.13	7.14	7.15	7.16	
4.13 เห็นการทำร้ายทรัพย์สิน ในโรงเรียน ชุมชน และการ ขโมยของ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.14 อายุ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.15 ระดับชั้น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.16 รายได้ของนักเรียน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.17 ลักษณะการพักอาศัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.18 การเลือกรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.19 ระยะเวลาในการ เปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.20 ความถี่ในการเปิดรับ สื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. กระบวนการดูแลบุตร																													
5.1 การทำความสะอาด ร่างกาย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2 การป้องกันโรคและ อุบัติเหตุ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3 การดูแลให้ได้อาหาร ครบถ้วนทั้งชนิดและปริมาณที่ มากเพียงพอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4 การดูแลให้การขับถ่าย เป็นไปตามปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.5 การดูแลให้มีการ ระบายอากาศให้เป็นไป ตามปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.6 การดูแลให้มีความสมดุล ระหว่างการมีกิจกรรมและการ พักผ่อน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.7 การดูแลให้มีความสมดุล ระหว่างการอยู่คนเดียว และ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.8 การดูแลให้มีการพักผ่อน หย่อนใจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.9 การรับรู้อาการผิดปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.10 การฟื้นฟูสมรรถภาพทาง ร่างกายและการกระตุ้น พัฒนาการของมารดา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.11 การอบรมเลี้ยงดูแบบ ประชาธิปไตย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.12 การอบรมเลี้ยงดูแบบ เข้มงวด	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.13 การอบรมเลี้ยงดูแบบ ปล่อยปละละเลย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10	5.11	5.12	5.13	6.1	6.2	6.3	6.4	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	7.6	7.7	7.8	7.9	7.10	7.11	7.12	7.13	7.14	7.15	7.16	
6. การสนับสนุนจากครอบครัว																													
6.1 การสนับสนุนทางอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.2 การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 การสนับสนุนด้านการประเมินค่า	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.4 การสนับสนุนด้านทรัพยากร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. ลักษณะการดำเนินชีวิต																													
7.1 มีความเชื่อผิดๆและมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.2 มองว่าการค้าบริการทางเพศโดยสมัครใจเป็นอาชีพที่สุจริตและไม่ใช้การค้ามนุษย์หรือเป็นเสรีภาพส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.3 หัวอ่อน เชื่อคนง่ายเพราะขาดการฝึกคิดอย่างมีเหตุผล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.4 รักสนุก รักสบาย ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.5 ครอบครัวไม่อบอุ่น ขาดการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.6 การอบรมสั่งสอนให้มีความรับผิดชอบ ให้เกียรติเพศหญิงและไม่ให้ความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.7 การให้บุตรช่วยทำงานบ้านโดยพ่อแม่ทำเป็นแบบอย่างรวมทั้งสอนให้ลูกไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.8 การสั่งสอนอย่างเคร่งครัดในเรื่องของความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม รวมถึงเรื่องมารยาทของสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.9 การให้เหตุผลและประพฤติตนเป็นแบบอย่างเพื่อให้บุตรปฏิบัติตามในเรื่องต่างๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.10 การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10	5.11	5.12	5.13	6.1	6.2	6.3	6.4	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	7.6	7.7	7.8	7.9	7.10	7.11	7.12	7.13	7.14	7.15	7.16	
7.11 การพูดคุย ปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ ของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.12 การแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทรต่อกันทั้งทางกาย วาจาและใจของสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.13 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.14 สัมพันธภาพในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.15 การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.16 การพึ่งพาตนเองด้านข้อมูลข่าวสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.17 การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.18 ทำกิจกรรมร่วมกัน เอาใจใส่ ดูแลทุกข์สุขกันสม่ำเสมอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.19 บริหารจัดการรายรับรายจ่าย ให้เกิดความมั่นคงในความเป็นอยู่และอาชีพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.20 ส่งเสริมและดูแลสุขภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.21 เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีโอกาสพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวได้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.22 ครอบครัวป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหรือตกอยู่ในภาวะเสี่ยง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.23 การปฏิบัติพัฒนาภิบาลในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. กระบวนการดำเนินงานของสังคม																													
8.1 ร่วมมือผลักดันให้เครือข่ายเป็นผู้นำและพัฒนาวิธีการใหม่ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.2 กำหนดรูปแบบในการให้บริการร่วมกันแก่สตรีและเด็กที่ถูกกระทำรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.3 ทำความตกลงในการดำเนินงานร่วมกัน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10	5.11	5.12	5.13	6.1	6.2	6.3	6.4	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	7.6	7.7	7.8	7.9	7.10	7.11	7.12	7.13	7.14	7.15	7.16
8.4 กำหนดวิธีการประสาน เครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.5 การสนับสนุนกันระหว่าง องค์กรสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.6 กำหนดขอบเขตความ รับผิดชอบการดำเนินงาน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.7 การจัดทำเอกสารและ กองทุนช่วยเหลือบรรเทาทุกข์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.8 การสร้างศักยภาพของ เครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.9 ใ่วางใจ รู้สึกปลอดภัย และภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของ สังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.10 ปรับตัวได้อย่าง สร้างสรรค์และฟื้นตัวได้เมื่อ เผชิญภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.11 การรวมพลังในชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.12 ปัญหาและความต้องการ แก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.13 ทีมวิจัย/แกนนำชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9. ครอบคลุมเข้มแข็ง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	1	1	1	1
10. ลดพฤติกรรมความ รุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. พฤติกรรมที่พึงประสงค์	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ผลรวม	2	2	2	2	2	4	4	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0	2	1	2	1	1	1

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มครอบครัว (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ														ผลรวม										
	7.17	7.18	7.19	7.20	7.21	7.22	7.23	8.1	8.2	8.3	8.4	8.5	8.6	8.7		8.8	8.9	8.10	8.11	8.12	8.13	9	10	11	
1. ปัจจัยส่วนบุคคล																									
1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
1.2 มีประสบการณ์ถูกกระทำรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
1.3 มีประสบการณ์เห็นความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
1.4 ทักษะคิดและพฤติกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
1.5 การเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.6 การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
1.7 การหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงภัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
2. ลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัว																									
2.1 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการ แก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
2.2 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																								
	7.17	7.18	7.19	7.20	7.21	7.22	7.23	8.1	8.2	8.3	8.4	8.5	8.6	8.7	8.8	8.9	8.10	8.11	8.12	8.13	9	10	11	ผลรวม	
สื่อสาร																									
2.3 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้าน บทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบใน ครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
2.4 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการ ตอบสนองอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
2.5 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านความ ผูกพันทางอารมณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
2.6 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการ ควบคุมพฤติกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
2.7 การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการ ทำหน้าที่ทั่วไป	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
2.8 การพึ่งพาตนเองของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.9 การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2.10 การพึ่งพาตนเองทางสุขภาพ	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2.11 การพึ่งพาตนเองทางข้อมูลข่าวสาร และโอกาสการเรียนรู้และพัฒนา	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2.12 การพัฒนาวิถีการพึ่งพาตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
3. พฤติกรรมหรือการปฏิบัติภายใน ครอบครัว																									
3.1 การพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีใน ครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
3.2 สร้างความตระหนักให้รู้จักหน้าที่ของ ตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
3.3 การนำหลักคุณธรรมของครอบครัวมา ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
3.4 การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.5 การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้ การอบรมกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึง ประสงค์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
3.6 สัมพันธภาพภายในครอบครัว	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3.7 การส่งเสริมศักยภาพของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
3.8 พฤติกรรมการดูแลบุตรสงมพิการ ของมารดา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
3.9 การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
3.10. ปัจจัยด้านสื่อและสังคม	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
3.11. ทูทางสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3.12 ปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
4. กระบวนการส่วนบุคคล																									
4.1 การสร้างความตระหนัก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	9
4.2 การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	9
4.3 การประเมินการเรียนรู้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	9
4.4 การประยุกต์ใช้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	9

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																								
	7.17	7.18	7.19	7.20	7.21	7.22	7.23	8.1	8.2	8.3	8.4	8.5	8.6	8.7	8.8	8.9	8.10	8.11	8.12	8.13	9	10	11	ผลรวม	
4.5. ระบบรองรับความอ่อนแอของครอบครัวไทยจังหวัดฉะเชิงเทรา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	14
4.6 เพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	4
4.7 การเห็นพ่อทำร้ายแม่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
4.8 การที่เพื่อนบอกและแนะนำให้ใช้ความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
4.9 การมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่มีกิจกรรมทางลบหรือต่อต้านสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
4.10 การถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4
4.11 ถูกข่มขู่ ต่อยตี รังแก ทา รุน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4
4.12 เห็นการถูกลวนลามทางเพศ การบาดเจ็บบกการยกพวกตีกัน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4
4.13. เห็นการทำร้ายทรัพย์สินในโรงเรียน ชุมชน และการขโมยของ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4
4.14 อายุ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
4.15 ระดับชั้น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
4.16.รายได้ของนักเรียน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
4.17 ลักษณะการพักอาศัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
4.18 การเลือกรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4
4.19 .ระยะเวลาในการเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4
4.20ความถี่ในการเปิดรับสื่อ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4
5. กระบวนการดูแลบุตร																									
5.1 การทำความสะอาดร่างกาย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5.2 การป้องกันโรคและอุบัติเหตุ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5.3 การดูแลให้ได้อาหารครบถ้วนทั้งชนิดและปริมาณที่มากเพียงพอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5.4 การดูแลให้การขับถ่ายเป็นไปตามปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5.5 การดูแลให้มีภาวะระบายอากาศให้เป็นไปตามปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5.6 การดูแลให้มีความสมดุลระหว่างการมีกิจกรรมและการพักผ่อน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5.7 การดูแลให้มีความสมดุลระหว่างการอยู่คนเดียว และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5.8 การดูแลให้มีการพักผ่อนหย่อนใจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5.9 การรับรู้อาการผิดปกติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5.10 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย และการกระตุ้นพัฒนาการของมารดา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
5.11 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4
5.12 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4
5.13 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4
6. การสนับสนุนจากครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																								
	7.17	7.18	7.19	7.20	7.21	7.22	7.23	8.1	8.2	8.3	8.4	8.5	8.6	8.7	8.8	8.9	8.10	8.11	8.12	8.13	9	10	11	ผลรวม	
6.1 การสนับสนุนทางอารมณ์																									
6.2 การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
6.3 การสนับสนุนด้านการประเมินค่า	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
6.4 การสนับสนุนด้านทรัพยากร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
7. ลักษณะการดำเนินชีวิต																									
7.1 มีความเชื่อผิดๆและมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
7.2 มองว่าการค้าบริการทางเพศโดยสมัครใจเป็นอาชีพที่สุจริตและไม่ใช้การค้ามนุษย์หรือเป็นเสรีภาพส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
7.3 หัวอ่อน เชื่อคนง่ายเพราะขาดการฝึกคิดอย่างมีเหตุผล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
7.4 รักสนุก รักสบาย ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย ไม่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
7.5 ครอบครัวยุคใหม่อบอุ่น ขาดการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
7.6 การอบรมสั่งสอนให้มีความรับผิดชอบให้เกียรติเพศหญิงและไม่ใช้ความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.7 การให้บุตรช่วยทำงานบ้าน โดยพ่อแม่ทำเป็นแบบอย่าง รวมทั้งสอนให้ลูกไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.8 การสั่งสอนอย่างเคร่งครัดในเรื่องของความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม รวมถึงเรื่องมารยาทของสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.9 การให้เหตุผลและประพฤติตนเป็นแบบอย่างเพื่อให้บุตรปฏิบัติตามในเรื่องต่างๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.10 การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
7.11 การพูดคุย ปรึกษาหารือและตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ ของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
7.12 การแสดงออกซึ่งความรักและความเอื้ออาทรต่อกันทั้งทางกาย วาจาและใจของสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
7.13 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
7.14 สัมพันธภาพในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
7.15 การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
7.16 การพึ่งพาตนเองด้านข้อมูลข่าวสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
7.17 การปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
7.18 ทำกิจกรรมร่วมกัน เอาใจใส่ ดูแล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																									
	7.17	7.18	7.19	7.20	7.21	7.22	7.23	8.1	8.2	8.3	8.4	8.5	8.6	8.7	8.8	8.9	8.10	8.11	8.12	8.13	9	10	11	ผลรวม		
ทุกขั้วกันสม่ำเสมอ																										
7.19 บริหารจัดการรายรับรายจ่ายให้เกิดความมั่นคงในความเป็นอยู่และอาชีพ	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	
7.20 ส่งเสริมและดูแลสุขภาพ	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	
7.21 เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีโอกาสพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวได้	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	
7.22 ครอบครัวป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหรือตกอยู่ในภาวะเสี่ยง	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	
7.23 การปฏิบัติพัฒนากิจในบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
8. กระบวนการดำเนินงานของสังคม																										
8.1 ร่วมมือผลักดันให้เครือข่ายเป็นผู้นำและพัฒนาวิธีการใหม่ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	
8.2 กำหนดรูปแบบในการให้บริการร่วมกันแก่สตรีและเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	
8.3 ทำความตกลงในการดำเนินงานร่วมกัน	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	
8.4 กำหนดวิธีการประสานเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	
8.5 การสนับสนุนกันระหว่างองค์กรสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	
8.6 กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบการดำเนินงาน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	
8.7 การจัดทำเอกสารและกองทุนช่วยเหลือบรรเทาทุกข์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	
8.8 การสร้างศักยภาพของเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	
8.9 ใ่วางใจ รู้ลึกปลอดภัยและภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	1	0	0	2	
8.10 ปรับตัวได้อย่างสร้างสรรค์และฟื้นตัวได้เมื่อเผชิญภาวะยากลำบาก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	1	0	0	2	
8.11 การรวมพลังในชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	1	0	0	2	
8.12 ปัญหาและความต้องการแก้ปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	1	0	0	2	
8.13 ทีมวิจัย/แกนนำชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	1	0	0	2	
9. ครอบครัวเข้มแข็ง	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	25	
10. ลดพฤติกรรมความรุนแรง	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25
11. พฤติกรรมที่พึงประสงค์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	
ผลรวม	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	7	20	25	3	1		

4. การสังเคราะห์งานวิจัยจากงานวิจัยเชิงคุณภาพด้านชุมชนและสังคม

รายงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ เป็นรายงานการวิจัยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งหมด จำนวน 31 เรื่อง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1: องค์การชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 509 ชื่อเรื่อง: การฟื้นฟูวิถีชีวิตผู้ประสบภัยจากคลื่นยักษ์สึนามิ (ฟ้าใหม่...อันดามัน)
2. งานวิจัยรหัส 601 ชื่อเรื่อง: การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยองค์การชุมชน กรณีศึกษา อ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. งานวิจัยรหัส 604 ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยและพัฒนาความรู้การประเมินมูลค่าการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยองค์การชุมชน: กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
4. งานวิจัยรหัส 608 ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยและพัฒนาความรู้การประเมินมูลค่าการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยองค์การชุมชน: กรณีศึกษาป่าภูถ้า ภูกระแต อ.แวงน้อย อ.แวงใหญ่ จ.ขอนแก่น

กลุ่มที่ 2: กลุ่มเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชน จำนวน 12 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 504 ชื่อเรื่อง: การพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. งานวิจัยรหัส 507 ชื่อเรื่อง: ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย
3. งานวิจัยรหัส 510 ชื่อเรื่อง: ทูทางสังคมกับระบบการจัดสวัสดิการสังคมในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย: กรณีศึกษาชุมชนชนบทในจังหวัดลำพูน
4. งานวิจัยรหัส 511 ชื่อเรื่อง: รายงานการศึกษา การสังเคราะห์องค์ความรู้การพัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน ระดับอำเภอ 12 พื้นที่
5. งานวิจัยรหัส 520 ชื่อเรื่อง: ทูทางสังคมกับระบบการจัดสวัสดิการสังคมในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย: กรณีศึกษาชุมชนชนบทในจังหวัดเชียงใหม่
6. งานวิจัยรหัส 521 ชื่อเรื่อง: ทูทางสังคมกับระบบการจัดสวัสดิการสังคมในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย: กรณีศึกษาชุมชนชนบทในจังหวัดเชียงใหม่
7. งานวิจัยรหัส 605 ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ: กรณีศึกษาอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
8. งานวิจัยรหัส 606 ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ: กรณีศึกษาอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
9. งานวิจัยรหัส 610 ชื่อเรื่อง: การดำเนินงานขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน
10. งานวิจัยรหัส 611 ชื่อเรื่อง: การบริหารจัดการศูนย์วิสาหกิจอย่างยั่งยืน
11. งานวิจัยรหัส 613 ชื่อเรื่อง: การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมในจังหวัดนครสวรรค์
12. งานวิจัยรหัส 616 ชื่อเรื่อง: พลวัตของระบบสวัสดิการสังคมของท้องถิ่นกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

กลุ่มที่ 3: กลุ่มผู้รับบริการจากหน่วยงานของกระทรวง พม. จำนวน 3 เรื่อง และ

1. งานวิจัยรหัส 515 ชื่อเรื่อง: การศึกษาทัศนคติเกษตรกรในการสร้างความมั่นคงทางรายได้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง: ศึกษาเฉพาะกรณีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในโครงการรวมน้ำ+ใจ ถวายในหลวง
2. งานวิจัยรหัส 612 ชื่อเรื่อง: การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานี
3. งานวิจัยรหัส 620 ชื่อเรื่อง: รายงานการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อภาพรวมในการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปี 2550

กลุ่มที่ 4: กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของกระทรวง พม. จำนวน 12 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 501 ชื่อเรื่อง: ระบบการพัฒนาสังคมที่นำไปสู่ความมั่นคงของมนุษย์
2. งานวิจัยรหัส 503 ชื่อเรื่อง: การประเมินผลโครงการเตรียมความพร้อมครอบครัวผาสุก
3. งานวิจัยรหัส 506 ชื่อเรื่อง: ความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง
4. งานวิจัยรหัส 516 ชื่อเรื่อง: การประเมินความเสี่ยงและความเปราะบางทางสังคม: การประเมินการ

คุ้มครองทางสังคมในระดับองค์การ และสถาบันของประเทศ

5. งานวิจัยรหัส 517 ชื่อเรื่อง: การวิจัยปฏิบัติการเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านการวิจัย และติดตามผลโครงการวิจัยของบุคคลากรกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 6. งานวิจัยรหัส 518 ชื่อเรื่อง: รายงานการวิจัย เรื่อง: ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
 7. งานวิจัยรหัส 519 ชื่อเรื่อง: รายงานการศึกษา พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551
 8. งานวิจัยรหัส 602 ชื่อเรื่อง: การประเมินผลการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 9. งานวิจัยรหัส 614 ชื่อเรื่อง: การวิจัยประเมินผล “ผลลัพธ์ของการสนับสนุนเงินอุดหนุนองค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชนต่อการพัฒนาสังคม
 10. งานวิจัยรหัส 618 ชื่อเรื่อง: รายงานผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุน อปท. มีการดำเนินโครงการพัฒนาสังคม ประจำปี 2550
 11. งานวิจัยรหัส 619 ชื่อเรื่อง: การศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในด้านมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 12. งานวิจัยรหัส 621 ชื่อเรื่อง: รายงานผลการสำรวจความพึงพอใจของเครือข่ายที่ทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ประจำปี 2550
- ผลการสังเคราะห์งานวิจัยแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1: องค์การชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 509 ชื่อเรื่อง: การฟื้นฟูวิถีชีวิตผู้ประสบภัยจากคลื่นยักษ์สึนามิ (ฟ้าใหม่...อันดามัน)</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อผลกระทบวิถีชีวิตจากคลื่นยักษ์สึนามิในกลุ่มผู้ประสบภัย 2) เพื่อศึกษาแนวทางการฟื้นฟูวิถีชีวิตผู้ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามิ 3) เพื่อศึกษาลักษณะเครือข่ายการพึ่งพาแบบทางการและไม่เป็นทางการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ผู้ประสบภัยจากคลื่นยักษ์สึนามิ ในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ กระบี่ พังงา ภูเก็ต ระนอง ตรัง และสตูลจำนวนพื้นที่ละ 30 คน การดำเนินการวิจัย เชิงปริมาณ-แบบสัมภาษณ์ เชิงคุณภาพ- การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เจาะลึก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เจาะลึก</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ผลกระทบวิถีชีวิตจากคลื่นยักษ์สึนามิ แนวทางการฟื้นฟูวิถีชีวิตผู้ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามิ และ ลักษณะเครือข่ายการพึ่งพาแบบทางการและไม่เป็นทางการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เนื่องจากการเกิดภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิไม่ได้ทำให้เกิดความเสียหายด้านชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนเท่านั้น แต่ยังผลสืบเนื่องที่สำคัญในด้านจิตใจ สังคมและชุมชนของผู้ประสบภัย ซึ่งเป็นผลกระทบที่มีความรุนแรงและสืบเนื่องต่อไปอย่างยาวนาน</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางในการให้ความช่วยเหลือ <ul style="list-style-type: none"> - มีการประสานงานกันทั้งภาครัฐและเอกชน - ให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประสบภัย - มีการสำรวจข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการให้การช่วยเหลือ - สถาบันการศึกษาควรมีบทบาทในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน เช่น เป็นสถานฝึกงานในภาคเข้าไปเรียนรู้ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น - ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น

- ความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชนควรได้รับการพัฒนาให้กลับมาเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมที่เคยมีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูล

2. ด้านวัฒนธรรมชุมชน

- จัดให้มีการรณรงค์เผยแพร่วัฒนธรรม
- ให้มีวิถีชีวิตทางวัฒนธรรมที่อยู่คู่กันกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความสมดุล
- พัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลอันดามันในเชิงวัฒนธรรม เพื่อความยั่งยืนของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- สร้างความเข้มแข็งด้านเครือข่ายภาคประชาชน
- ให้ชุมชนวางแผนการฟื้นฟูชุมชนด้วยตนเอง
- มีการออกกฎหมายและระเบียบการอยู่ร่วมกันของชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่เกิดขึ้นใหม่

3. การสื่อสาร

- ระบบการสื่อสารควรมีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจเพื่อความคล่องตัว
- มีการวางแผนการสื่อสารเพื่อรับมือกับภัยพิบัติ เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนลดความหวาดกลัว
- จัดระบบอาสาสมัครเพื่อรับมือกับภัยพิบัติสามารถประสานงานหรือสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นกับหน่วยงานต่างๆ
- มีเครื่องเตือนภัยที่ชัดเจน
- มีบุคลากรทางด้านความปลอดภัยที่มีความพร้อมและทั่วถึง
- มีระบบการบริหารภาครัฐในพื้นที่ที่เสี่ยงภัย ที่มีความพร้อม ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยพิบัติ ดูแลช่วยเหลือ และรับผิดชอบเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

7. ผลการวิจัย

ผลกระทบวิถีชีวิตจากคลื่นยักษ์สึนามิในกลุ่มผู้ประสบภัย

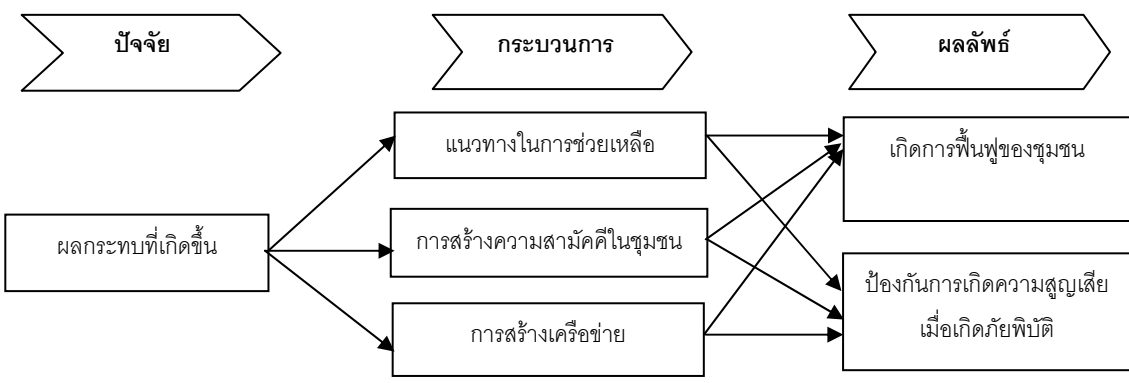
- ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน
- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เช่น รายได้จากการท่องเที่ยว
- ผลกระทบต่อวิถีชีวิต โครงสร้างของสังคมมีการเปลี่ยนแปลง เดิมเป็นสังคมที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน หลังจากประสบเหตุการณ์ความสามัคคีของคนในชุมชนลดน้อยลงเนื่องจากความขัดแย้งของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการช่วยเหลือไม่เท่ากัน
- ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยและเชื่อมั่นในอนาคตของชุมชนลดน้อยลง
- ผลกระทบทางร่างกายและจิตใจ เกิดความหดหู่ เศร้า หวาดกลัว เครียด ระวัง วิตกกังวล และฝันร้าย อยู่ในระดับมาก เมื่อเวลาผ่านไปพบว่าอาการเหล่านั้นลดลงอยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางการฟื้นฟูวิถีชีวิตผู้ที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามิ

- ส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้
- การพัฒนาสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม
- การบริหารจัดการความเสี่ยงของชุมชนจากภัยพิบัติ
- การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- การสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชน
- การฟื้นฟูจิตใจให้แก่ผู้ประสบภัย

3. ลักษณะเครือข่ายการพึ่งพาแบบทางการและไม่เป็นทางการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- เครือข่ายการพึ่งพาแบบทางการควรเป็นบทบาทของหน่วยงานต่างๆตามบทบาทและความรับผิดชอบของสายงานที่เกี่ยวข้อง
- สร้างการประสานงาน ความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานต่างๆและประชาชน
- เครือข่ายการพึ่งพาแบบไม่เป็นทางการ เน้นความสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชน จัดตั้งเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่รอคอยความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆเท่านั้น เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์		
		
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เหตุผลและรายละเอียดในการทำวิจัยที่น่าสนใจ 2. นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของตารางทำให้อ่านมีความสะดวกและเข้าใจง่าย 3. รายงานวิจัยฉบับนี้ถ้ามีการให้ข้อมูลในส่วนของ methodology ที่ดีและแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบ การเลือกและการสุ่มตัวอย่างที่ดี จะทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น 		

เรื่องที่ 2

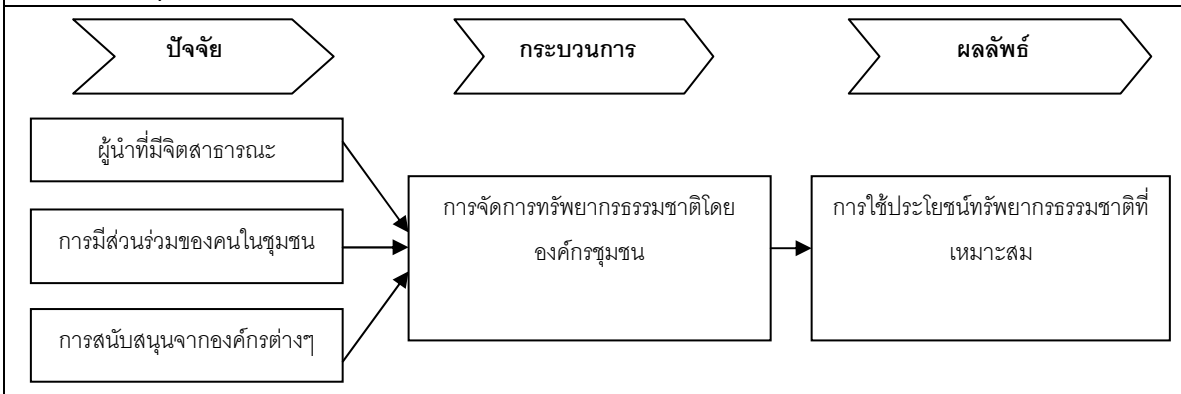
<p>งานวิจัยรหัส 601 ชื่อเรื่อง: การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยองค์กรชุมชน กรณีศึกษา อ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ชุมชนเป้าหมายเกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินมูลค่าจากการใช้ประโยชน์โดยตรงของระบบนิเวศ 2) นักวิจัยชุมชนมีทักษะความสามารถในการประเมินมูลค่าจากการใช้ประโยชน์โดยตรงของระบบนิเวศ 3) องค์กรชุมชนมีเครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินมูลค่าจากการใช้ประโยชน์โดยตรง
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ชุมชนบริเวณอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 4 ชุมชน การดำเนินการวิจัย มีการคัดเลือกทีมผู้ช่วยนักวิจัยในชุมชน เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสืบค้นข้อมูลพื้นฐานของชุมชน การจัดเวทีชุมชนเพื่อทำความเข้าใจกับชุมชนในการทำวิจัย การจัดเวทีกลุ่มย่อยเพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดย่อยของทรัพยากรพื้นที่การเก็บหา ราคาต่อหน่วย และช่วงเวลาจัดเก็บได้ การทำแบบสอบถามรายครัวเรือน และการจัดเวทีคืนข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยองค์กรชุมชนบริเวณ อ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เพื่อพัฒนาความรู้การประเมินมูลค่าจากการใช้ประโยชน์โดยตรงของระบบนิเวศโดยองค์กรชุมชน มุ่งหวังในการส่งเสริมและสนับสนุนศักยภาพขององค์กรชุมชนในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้เป็นแนวทางในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ชุมชนทราบถึงมูลค่าที่แท้จริงจากการจับสัตว์น้ำของประมงพื้นบ้านอ่าวบ้านดอน ทั้งในด้านมูลค่า ต้นทุนและปริมาณชนิดของทรัพยากร แหล่งที่อยู่อาศัย ความหนาแน่น เครื่องมือที่ใช้จับสัตว์น้ำแต่ละชนิดและช่วงฤดูกาลจับสัตว์น้ำ</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>โครงการวิจัยและพัฒนาความรู้เพื่อการประเมินมูลค่าจากการใช้ประโยชน์โดยตรงของระบบนิเวศโดยองค์กรชุมชน เพื่อนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน เป็นการประเมินมูลค่าจากการใช้ประโยชน์โดยตรง ที่เกิดขึ้นจากการทำหน้าที่ของระบบนิเวศด้านการให้ผลผลิตทางธรรมชาติเป็นหลัก ทั้งในรูปแบบค่าที่ครัวเรือนในชุมชนสามารถใช้ประโยชน์ได้โดยตรงเพื่อการบริโภคหรือสร้างรายได้ และใช้ในรูปแบบวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิต มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่ประเมินจะแสดงในรูปแบบมูลค่าสุทธิจากการใช้ประโยชน์โดยตรง ใช้วิธีการประเมินค่าโดยอาศัยมูลค่าตลาดที่มีอยู่เป็นหลัก</p>

7. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า มูลค่าการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวบ้านดอน ในปี 2551 มีมูลค่าซึ่งยังไม่ได้ทำการหักต้นทุนค่าใช้จ่ายรวม 75,801,547 บาท/ปี โดยมีต้นทุนซึ่งประกอบด้วย แรงงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ และพลังงานรวม 28,846,176 บาท/ปี เมื่อทำการหักต้นทุนค่าใช้จ่ายจะมียอดมูลค่ารวมสุทธิ 46,955,370 บาท/ปี อ่าวบ้านดอนเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของประมงพื้นบ้าน ซึ่งการจัดการทรัพยากรเหล่านี้จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประมงพื้นบ้านและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในส่วนของกรวางแผน การจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวบ้านดอน การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการสร้างรูปธรรมของแหล่งเรียนรู้กับพื้นที่ที่มีความสนใจ

- ข้อเสนอแนะ**
- 1) เนื่องจากต้นทุนในการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านค่อนข้างสูง ดังนั้นจึงควรมีการจัดตั้งกองทุนเครื่องมือประมงและแพชุมชนรับซื้อสัตว์น้ำเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าการซื้อขายทรัพยากร
 - 2) หน่วยงานของรัฐในท้องถิ่น ควรประกาศให้พื้นที่เป็นเขตควบคุมการใช้เครื่องมือประมงบางชนิด เช่น ลอบปู เรือรุน เรือลากชายฝั่ง นอกจากนี้ต้องร่วมกับชุมชนจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรชายฝั่งและนำมาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
 - 3) องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนควรสนับสนุนการวิจัยให้ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งอ่าวบ้านดอนและชนิดของทรัพยากร
 - 4) เกษนนำต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีจุดยืน มีจิตสาธารณะ รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย ประสานการทำงานได้ดี และมีการสร้างแกนนำใหม่ ๆ
 - 5) สมาชิกในชุมชน ต้องเชื่อมั่นผู้นำ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ไม่ค่อยชัดเจนนัก โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ข้อ 2 และ 3 คือนักวิจัยชุมชนมีทักษะความสามารถในการประเมินมูลค่าจากการใช้ประโยชน์โดยตรงของระบบนิเวศ และองค์กรชุมชนมีเครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินมูลค่าจากการใช้ประโยชน์โดยตรง เนื่องจากไม่มีผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่านักวิจัยชุมชนมีทักษะความสามารถในการประเมินมูลค่าและไม่มีผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้เพียงใด

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการสืบค้นข้อมูลพื้นฐานของชุมชน การจัดเวทีชุมชนเวทีกลุ่มย่อย และเวทีคืนข้อมูล แสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมีความถูกต้อง เหมาะสม เพราะผ่านการตรวจสอบจากชุมชน บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า รูปแบบการวิจัยยังไม่ถูกต้อง ขาดในหลาย ๆ ส่วน ทั้งนิยามศัพท์ และบทที่ 2 (เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง) ส่วนความประทับใจที่ได้ คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับชุมชนของผู้วิจัยที่มีการวางแผนอย่างดี

เรื่องที่ 3

งานวิจัยรหัส 604

ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยและพัฒนาความรู้การประเมินมูลค่าการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยองค์กรชุมชน: กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) ประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านดง และจัดทำฐานข้อมูลทางชุมชนให้มีความสมบูรณ์
- 2) พัฒนาศักยภาพของชุมชนให้มีทักษะความสามารถในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างง่าย
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการจัดทำข้อมูลของชุมชน
- 4) สร้างความเชื่อมโยงกับประเด็นงานอื่น ๆ ในพื้นที่

<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p>
<p>การจัดการทรัพยากรโดยชุมชน หมายถึง การที่ชุมชนดูแลปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ใช้ในการดำรงชีวิต รวมทั้งเป็นรายได้ของครอบครัว ซึ่งมีการผสมผสานระหว่างการใช้ทรัพยากรกับการดำเนินชีวิต หรือเรียกว่า การผสมผสานชีวิตกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>การใช้ประโยชน์ทางตรงในทรัพยากรชุมชน หมายถึง การอธิบายคุณค่าของทรัพยากรชุมชนในรูปแบบมูลค่าที่เกิดจากการบริโภคทรัพยากรที่เป็นป่าของชุมชนตามแนววิถีชุมชนที่พึ่งพิงป่า</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p>
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในชุมชน 4 ชุมชนที่มีการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนบ้านดง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเมี่ยง – ภูทอง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก การดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของชุมชน การสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มหรือเวทีชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม และแบบบันทึกการประชุม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) การใช้ประโยชน์ทางตรงจากทรัพยากรเพื่อการบริโภคในครัวเรือน หรือขายเป็นรายได้เสริมให้ครอบครัว แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพืชเห็ด กลุ่มผัก กลุ่มหน่อไม้ กลุ่มไม้ไผ่ และกลุ่มสัตว์ 2) ทักษะความสามารถของชุมชนในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างง่าย 3) การมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการจัดทำข้อมูลของชุมชน
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>ชาวบ้านในชุมชนตำบลบ้านดงบางส่วนไปรับจ้างกรีดยางพาราที่ภาคใต้ได้เห็นป่าในภาคใต้มีป่าชุมชน จึงเกิดแนวคิดที่จะรักษาป่าเพื่อชุมชนขึ้นในพื้นที่ตำบลบ้านดง มีการกันพื้นที่จากการเกษตรในพื้นที่ป่าตำบลบ้านดงจำนวน 2,200 ไร่ เพื่อฟื้นฟูสภาพให้เป็นป่าไม้ที่มีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติอีกครั้ง และมีการรวมการดูแลในรูปแบบ “เครือข่ายป่าชุมชนบ้านดง” ได้รับการสนับสนุนทั้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน (ปตท.) ทำให้สามารถตั้งกองทุนป่าชุมชนบ้านดงเพื่อใช้ในการอนุรักษ์ป่าชุมชน โครงการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ได้แสดงข้อมูลให้เห็นว่า การจัดการป่าชุมชนบ้านดงช่วยลดค่าใช้จ่ายจากค่าอาหารภายในครัวเรือน โดยเฉพาะผักที่ทดแทนผักจากท้องตลาด นอกจากนี้ยังมีเห็ด หน่อไม้ และไม้ไผ่ ที่ชาวบ้านสามารถขายเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนได้ ตลอดจนสามารถลดต้นทุนในการใช้น้ำเนื่องจากมีระบบประปาภูเขาไว้ใช้ในพื้นที่ ผลการศึกษาดังกล่าวได้ทำให้เครือข่ายป่าชุมชนบ้านดงมีความตื่นตัวและมีความประสงค์ให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมการผลิตในรอบปี และให้ชุมชนที่อยู่บริเวณข้างเคียงมาร่วมศึกษาเรียนรู้ด้วย ดังนั้น โครงการวิจัยนี้จึงเกิดขึ้นในพื้นที่ป่าบ้านดง เพื่อจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าทางตรงจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้มีความถูกต้อง สามารถนำไปใช้อ้างอิงและสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนางานด้านอื่นได้ รวมทั้งจะช่วยสร้างความตระหนักและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ป่าชุมชน</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>การนำเครื่องมือที่มีแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์มาเป็นเครื่องมือในการวิจัยผสมผสานกับกระบวนการพัฒนาจิตสำนึกของคนในชุมชนให้เกิดการตระหนัก รับรู้ เข้าใจ เห็นความสำคัญของมูลค่าการใช้ประโยชน์ทางตรงของทรัพยากรที่ได้ในชุมชน ผนวกกับการพัฒนานักจัดการเรียนรู้ภายในชุมชน (นักวิจัยชุมชน) ที่เป็นทั้งผู้ดำเนินกิจกรรมของชุมชน ผู้รวบรวมข้อมูล ผู้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน และนำเสนอผลการศึกษาย่อยผ่านเวทีแลกเปลี่ยนระดับจังหวัดและสื่อมวลชน ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้นำในกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาของเครือข่ายป่าชุมชนบ้านดง และเครือข่ายพัฒนาทรัพยากรดิน น้ำ ป่า ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง งานวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน (นักวิจัยชุมชนสู่ชุมชน) ในกระบวนการทำงาน และมีการเชื่อมโยงกับความรู้ท้องถิ่นในมิติต่าง ๆ ได้แก่ แหล่งเสี่ยงภัยพิบัติธรรมชาติและระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GPS) รอบการผลิตและใช้ทรัพยากรธรรมชาติใน 1 ปี ปฏิทินการผลิต การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ รายรับรายจ่าย และภาวะหนี้สินของคนในชุมชน วัฒนธรรมและความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร รวมทั้งการใช้ประโยชน์ที่ดินและการจัดการป่าชุมชน และสิทธิชุมชน</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>1) ผลการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่ป่าภูถ้ำภูกระแต และผลการจัดทำฐานข้อมูลทางชุมชนให้มีความสมบูรณ์</p> <p>มูลค่าการใช้ประโยชน์ทางตรงจากป่าไม้แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพืชเห็ด กลุ่มผัก กลุ่มหน่อไม้ กลุ่มไม้ไผ่ และกลุ่มสัตว์ของประชาชนในชุมชน 4 ชุมชน ในปี 2551 พบว่า กลุ่มหน่อไม้ มีมูลค่ามากที่สุด คิดเป็นเงินจำนวน 910,501 บาท รองลงมา ได้แก่ กลุ่มสัตว์ มีมูลค่าคิดเป็นเงินจำนวน 649,816 บาท กลุ่มเห็ด มีมูลค่าคิดเป็นเงินจำนวน 308,585 บาท กลุ่มไม้ไผ่ มีมูลค่าคิดเป็นเงินจำนวน 234,847 บาท และกลุ่มผักมีมูลค่าคิดเป็นเงินจำนวน 136,789 บาท รวมมูลค่าทั้งหมดประมาณ 2.2 ล้านบาท เฉลี่ยหลังคาเรือนละ 8,060 บาทต่อปี</p>

สำหรับการผลการจัดทำฐานข้อมูลทางชุมชน พบว่า ทำให้มีข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ได้แก่ จำนวนประชากร แหล่งทรัพยากรที่สำคัญของชุมชน (แผนที่ทรัพยากรชุมชน) ชนิดและประเภททรัพยากรธรรมชาติจำแนกตามรอบปี และมูลค่าการใช้ประโยชน์ทางตรง

2) ผลการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้มีทักษะความสามารถในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างง่าย

ชาวบ้านหรือผู้นำชุมชนโดยเฉพาะนักวิจัยชุมชนสามารถอธิบายผลผลิตจากทรัพยากรที่เป็นข้อมูลทางสถิติ วิธีการทำงานบนฐานของข้อมูล รวมทั้งเป็นวิทยากรที่สามารถถ่ายทอดผลการศึกษาและกระบวนการวิจัยให้กับคนในชุมชนและภายนอกชุมชนได้

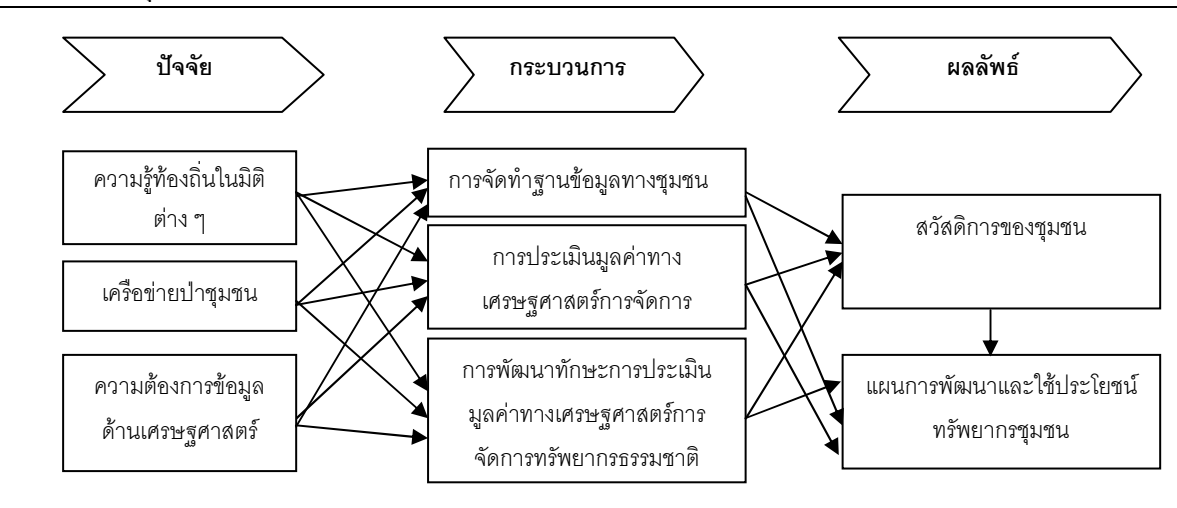
3) ผลการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการจัดทำข้อมูลของชุมชน

ชาวบ้านหรือชุมชนสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากโครงการวิจัยไปใช้ในการจัดทำข้อเสนอโครงการหรือแผนงานเพื่อรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โครงการจัดการขยะและเพิ่มพื้นที่สีเขียว โครงการชุมชนพอเพียง และแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น เป็นต้น

4) ผลการสร้างเชื่อมโยงกับประเด็นงานอื่น ๆ ในพื้นที่

ชาวบ้านหรือชุมชนมีการจัดสรรและแบ่งปันทรัพยากรชุมชนอย่างเท่าเทียม และแลกเปลี่ยนทรัพยากรชุมชนอย่างเกื้อกูลกันจนสามารถพัฒนาเป็นสวัสดิการของชุมชน และผลักดันเป็นแผนการพัฒนาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรชุมชนของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เครือข่ายสิ่งแวดล้อมภาคประชาชนจังหวัดพิษณุโลก เครือข่ายป่าชุมชนบ้านดง เครือข่ายทรัพยากรดิน น้ำ ป่า ภาคเหนือตอนล่าง แผนของสภาองค์กรชุมชนตำบล และแผนพัฒนาระยะ 3 ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง เป็นต้น เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและฐานที่มั่นของชุมชนท้องถิ่นในการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับคน และคนกับป่า

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 4 ข้อ แต่ขาดการสะท้อนผลที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาทักษะความสามารถของชุมชนในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างง่าย งานวิจัยนี้มุ่งเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลของชุมชน ซึ่งยังไม่สะท้อนการเรียนรู้เชิงกระบวนการในกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงไม่อาจสะท้อนภาพความสำเร็จที่แท้จริงของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยอิงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งอาจทำให้ได้ทฤษฎีฐานรากของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นในเชิงมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่มีความแกร่ง

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้เชิงกระบวนการในกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทและกระบวนการที่สามารถอธิบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นในเชิงมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐ ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสารสนเทศเพื่อจัดทำนโยบายหรือการปฏิบัติที่สามารถเข้าถึงสภาพและการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในท้องถิ่น

เรื่องที่ 4

<p>งานวิจัยรหัส 608 ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยและพัฒนาความรู้การประเมินมูลค่าการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยองค์กรชุมชน: กรณีศึกษาป่าภูถ้ำ ภูกระแต อ.เวียงน้อย อ.เวียงใหญ่ จ.ขอนแก่น</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่ป่าภูถ้ำภูกระแต และจัดทำฐานข้อมูลทางชุมชนให้มีความสมบูรณ์ 2) พัฒนาศักยภาพของชุมชนให้มีทักษะความสามารถในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างง่าย 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการจัดทำข้อมูลของชุมชน 4) สร้างความเชื่อมโยงกับประเด็นงานอื่น ๆ ในพื้นที่
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ระบบนิเวศ หมายถึง สถานที่ใดที่หนึ่งซึ่งสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่และมีความสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งมีชีวิตในถิ่นนั้นกับสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต เช่น มีการถ่ายทอดพลังงานและสสารระหว่างหน่วยต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งก่อให้เกิดความสมดุล และดำรงชีวิตอยู่รอดร่วมกัน ความสัมพันธ์ที่มีในระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตจะมีในระดับหน่วยย่อยขึ้นไปจนถึงหน่วยใหญ่ จากระดับอนุหรือโมเลกุลไปจนถึงระดับชุมชน</p> <p>บทบาทและหน้าที่ของระบบนิเวศป่าไม้ หมายถึง การให้บริการในด้านต่าง ๆ ของระบบนิเวศป่าไม้ที่เป็นประโยชน์หรือตอบสนองในการดำรงชีวิตของมนุษย์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริการด้านการให้ผลผลิต เป็นการให้ผลผลิตตามธรรมชาติซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้โดยตรงเพื่อการบริโภค และใช้เป็นปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างผลผลิตสุดท้าย 2) การบริการด้านการควบคุม เป็นการใช้ประโยชน์โดยการกักเก็บควบคุมกระบวนการทางธรรมชาติ 3) การบริการด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นแหล่งให้ข้อมูลข่าวสารในฐานะเป็นแหล่งวัฒนธรรมประเพณี ประวัติศาสตร์ ตำนาน ความเชื่อ นิทาน เรื่องเล่าที่เชื่อมโยงกับภูมิสังคม เรื่องเหนือธรรมชาติ ศาสนา และวิถีชีวิตพื้นบ้าน รวมทั้งเป็นแหล่งใช้ประโยชน์เชิงสุนทนาการ และการศึกษาวิจัย และ 4) การบริการด้านการค้าจุน เป็นการทำหน้าที่เสริมสร้างระบบนิเวศที่สมดุลทางธรรมชาติ ให้ที่อยู่อาศัยแก่สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตทั้งหลาย เป็นการให้บริการที่มีความเชื่อมโยงกับบริการด้านอื่น ๆ ของระบบนิเวศเพื่อตอบสนองการดำรงชีวิตของมนุษย์</p> <p>การวัดคุณค่าของทรัพยากรในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การวัดประโยชน์ด้านต่าง ๆ เชิงมูลค่าของทรัพยากรที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ ได้แก่ ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการบริโภคทรัพยากรทั้งโดยตรงและโดยอ้อม รวมถึงความพึงพอใจแม้ไม่ได้เกิดจากการใช้ทรัพยากร</p> <p>การประเมินมูลค่า หมายถึง การประเมินคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในเชิงเศรษฐศาสตร์ในทางอ้อมตามหลักการของการวัดสวัสดิการทางเศรษฐกิจในการบริโภคสินค้าและบริการ ใช้หน่วยนับเป็นจำนวนเงินเพื่อความสะดวกในการนำผลไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับสิ่งอื่น การประเมินมูลค่าแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) การประเมินโดยใช้ราคาตลาด สำหรับประเมินค่าทรัพยากรที่มีการใช้ประโยชน์ผ่านระบบตลาดโดยตรง และ 2) การประเมินโดยใช้มูลค่าตัวแทน สำหรับประเมินค่าทรัพยากรที่มีการใช้ประโยชน์ผ่านระบบตลาดโดยอ้อม เช่น มูลค่าด้านนันทนาการและการท่องเที่ยว</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในชุมชน 5 ชุมชนที่มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติทางตรงอย่างเข้มข้นจากป่าภูถ้ำภูกระแตในพื้นที่อำเภอเวียงน้อย และอำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น การดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของชุมชน การสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มหรือเวทีชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบสอบถาม และแบบบันทึกการประชุม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การใช้ประโยชน์ทางตรงจากทรัพยากรเพื่อการบริโภคในครัวเรือน หรือขายเป็นรายได้เสริมให้ครอบครัว แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพืชผัก กลุ่มเห็ด กลุ่มสัตว์เล็กกินได้ กลุ่มพื้ และกลุ่มการเลี้ยงสัตว์ 2) ทักษะความสามารถของชุมชนในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างง่าย 3) การมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการจัดทำข้อมูลของชุมชน
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>พื้นที่ป่าต้นน้ำภูถ้ำภูกระแตในพื้นที่อำเภอเวียงน้อย และอำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น เป็นพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม เป็นแหล่งต้นน้ำของลำห้วยสาขาของแม่น้ำชี เป็นพื้นที่ป่าทางวัฒนธรรมของชุมชนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีกระบวนการในการดูแลรักษาป่าแบบบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ผ่านผู้นำหลายรุ่น สืบทอดมารึกจากรุ่นสู่รุ่นมาหลายปี หากเกิดกรณีการบุกรุกป่าขึ้นอีก เมื่อมีการอธิบายหรือยกข้อมูลเชิงมูลค่าเข้ามาประกอบกับคุณค่าของป่าก็อาจทำให้มีพลังในการต่อต้านการทำลายป่าได้เพิ่มขึ้น การหาตัวเลข</p>

ในเชิงมูลค่า หรือการมีฐานข้อมูลด้านมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่มีความถูกต้องจะสร้างความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้อ้างอิงและสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนางานด้านอื่น ๆ ได้ รวมทั้งช่วยสร้างความตระหนักและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าแก่ชุมชนโดยรอบ

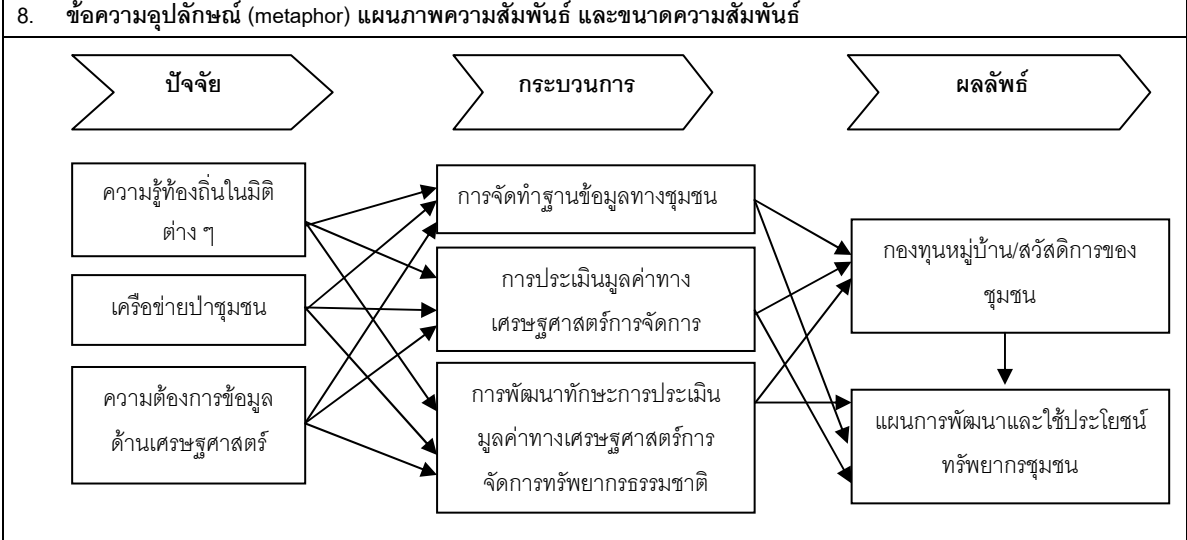
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

คุณค่าในเชิงมูลค่าที่ชุมชนได้รับประโยชน์จากป่าซึ่งรักษาป่าโดยตัวชุมชนเองสามารถช่วยสร้างจิตสำนึกในการดูแลทรัพยากรส่วนรวมได้อย่างยั่งยืน เพื่อเป็นการติดอาวุธให้กับตัวชุมชนหรือตัวทรัพยากรให้สามารถต่อสู้หรือปกป้องตัวเองจากการถูกรุกรานได้อย่างมีน้ำหนักและน่าเชื่อถือมากขึ้น จากข้อมูลที่เป็นตัวหนังสือ ลงน้ำหนักไปที่การบรรยายถึงคุณประโยชน์ องค์ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากร การทำงานร่วมกับชุมชนและความเข้มแข็งขององค์กรที่ทำงานในพื้นที่ งานวิจัยนี้ได้เพิ่มเรื่องของมูลค่าของป่าที่ให้แก่ชุมชนเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นภาพของความสัมพันธ์แบบพึ่งพา และผลที่เกิดขึ้นในลักษณะของความเดือดร้อนและความเสียหายหากไม่มีป่า งานวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน (นักวิจัยชุมชนสู่ชุมชน) ในกระบวนการทำงาน การสร้างความรู้เชิงวิชาการและการวิจัยเชิงองค์รวมที่ไม่ใช่เฉพาะประเด็นทางเศรษฐศาสตร์เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมความรู้ของท้องถิ่นในมิติทางสังคม วัฒนธรรม และระบบนิเวศด้วย

7. ผลการวิจัย

- 1) **ผลการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่ป่าภูถ้ำภูกระแต และผลการจัดทำฐานข้อมูลทางชุมชนให้มีความสมบูรณ์**
มูลค่าการซื้อประโยชน์ทางตรงจากป่าไม้แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพืชผัก กลุ่มเห็ด กลุ่มสัตว์เล็กกินได้ กลุ่มฟืน และกลุ่มการเลี้ยงสัตว์ ของประชาชนในชุมชน 5 ชุมชน ในปี 2551 พบว่า กลุ่มการเลี้ยงสัตว์ (วัว) มีมูลค่ามากที่สุด คิดเป็นเงินจำนวน 6,984,560 บาท รองลงมา ได้แก่ กลุ่มเห็ดมีมูลค่าคิดเป็นเงินจำนวน 1,920,268 บาท กลุ่มสัตว์เล็กกินได้มีมูลค่าคิดเป็นเงินจำนวน 1,126,686 บาท กลุ่มพืชผักมีมูลค่าคิดเป็นเงินจำนวน 755,752 บาท และกลุ่มฟืนมีมูลค่าคิดเป็นเงินจำนวน 283,557 บาท รวมมูลค่าทั้งหมดประมาณ 11 ล้านบาท
สำหรับการผลการจัดทำฐานข้อมูลทางชุมชน พบว่า ทำให้มีข้อมูลพื้นฐานของชุมชนในภาพรวม ได้แผนที่ชุมชน แผนที่การใช้ประโยชน์จากป่า ภูมินิเวศชุมชน และจำนวนประชากร
- 2) **ผลการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้มีทักษะความสามารถในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างง่าย**
ชาวบ้านหรือประชาชนสามารถประมาณการและมีความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหากไม่มีป่า ชาวบ้านจะขาดรายได้หรือต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้นในการซื้อหาทรัพยากรที่เคยได้จากป่าเป็นมูลค่าเท่าใด
- 3) **ผลการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการจัดทำข้อมูลของชุมชน**
การดำเนินการวิจัยมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีการประสานการทำงานแบบชาวบ้านทั้งนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย และชาวบ้านมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการทำให้ประเด็นการศึกษาวิจัยของงานวิจัยชิ้นนี้มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย สามารถปลุกจิตสำนึกให้กับชาวบ้านได้ในทุกขั้นตอน ทำให้ชาวบ้านมีความตระหนักต่อความสำคัญของป่าที่เปรียบเสมือนกองทุนหมู่บ้านที่ไม่เคยถูกประเมินราคาหรือคิดมูลค่าที่ได้จากป่ามาก่อน เมื่อจบกระบวนการวิจัยทำให้ชาวบ้านได้ข้อมูลเรื่องมูลค่าของป่า รวมทั้งมีแผนการพัฒนาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรของชุมชน
- 4) **ผลการสร้างความเชื่อมโยงกับประเด็นงานอื่น ๆ ในพื้นที่**
นักวิจัยในพื้นที่ได้เรียนรู้เทคนิควิธีการจัดเวทีและจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมถึงหลักการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ทำให้ได้ฐานข้อมูลที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการพัฒนาตนเองให้สามารถสร้างกระบวนการในการวิจัยมูลค่าซึ่งเป็นงานที่ผู้นำเครือข่ายการพัฒนาสิ่งแวดล้อม หรือแม้แต่ตัวชุมชนเองไม่เคยคิดมาก่อน ทำให้ได้คู่มือการประเมินมูลค่าซึ่งเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปสู่การขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 4 ข้อ แต่ขาดการสะท้อนผลที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาทักษะความสามารถของชุมชนในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างง่าย งานวิจัยนี้มุ่งเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลของชุมชน ซึ่งยังไม่สะท้อนการเรียนรู้เชิงกระบวนการในกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน รวมทั้งงานวิจัยนี้ยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการของกลุ่มเป้าหมายหลังจากได้รับข้อมูลของชุมชนแล้ว ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงไม่อาจสะท้อนภาพความสำเร็จที่แท้จริงของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยอิงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งอาจทำให้ได้ทฤษฎีฐานรากของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นในเชิงมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่มีความแกร่ง

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้เชิงกระบวนการในกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทและกระบวนการที่สามารถอธิบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นในเชิงมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐ ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสารสนเทศเพื่อจัดทำนโยบายหรือการปฏิบัติที่สามารถเข้าถึงสภาพและการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในท้องถิ่น

กลุ่มที่ 2: เครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชน จำนวน 12 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 504 ชื่อเรื่อง: การพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนามาตรฐานด้านระบบสวัสดิการสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. เพื่อพัฒนากรอบและขอบเขตของข้อมูลสำหรับการจัดทำระบบฐานข้อมูลสวัสดิการ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการระบบสวัสดิการท้องถิ่น ด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างองค์กร 4. เพื่อสนับสนุนความเชื่อมโยงประสานกลุ่มและองค์กรด้านการจัดสวัสดิการภายในเขตรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างนักวิชาการ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และฝ่ายสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 6 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 190 คน การดำเนินการวิจัย เชิงปริมาณ-แบบสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>

การสร้างกรอบมาตรฐานและตัวชี้วัดการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
สวัสดิการที่มีอยู่ให้ความสำคัญเพียง ครัวเรือน ตลาด และรัฐ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับคนในชุมชนของประเทศ สวัสดิการชุมชน จึงเป็นสวัสดิการทางเลือกที่มีความสำคัญยิ่ง ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีภารกิจหลักที่สำคัญและดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอันดับแรก
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
การพัฒนากรอบมาตรฐานสวัสดิการและพัฒนาแบบของการเก็บข้อมูล เพื่อใช้สำหรับการวัด และติดตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. ผลการวิจัย
กรอบมาตรฐานที่ใช้ในการทำงานพัฒนาสวัสดิการ มี 3 ด้าน
1. มาตรฐานด้านผู้รับบริการ
ด้านผู้รับบริการ คือ ผู้มีความจำเป็น หรือยากลำบาก ได้รับการบริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
ข้อมูลที่ต้องการ
- ประเภทผู้ให้บริการ/ จำนวน
- ประเภทของบริการ/ จำนวน
เกณฑ์
- สัดส่วนของผู้ให้บริการต่อประชากรในกลุ่มนั้น
- การจัดลำดับความสำคัญ
- คุณภาพของบริการ ประกอบด้วย ความพึงพอใจของผู้รับ และความเป็นธรรม
2. ด้านผู้ให้บริการ(กระบวนการ) คือ มีธรรมาภิบาล ในการให้บริการ
ข้อมูลที่ต้องการ
- การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย/ ผู้รับบริการ
- ความสม่ำเสมอของการสำรวจข้อมูล
- ความรวดเร็วของการให้บริการ
- ความคุ้มค่าของบริการ
เกณฑ์
- การมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย/ ชุมชน ในการคัดเลือก
• ฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับสวัสดิการ/ มีการปรับทุกปี
- ผลประโยชน์ที่ผู้รับบริการได้รับ ต่องบประมาณ
- การร้องเรียน
3. ด้านทรัพยากร คือ มีการระดมทรัพยากรมาใช้อย่างกว้างขวาง ลดการพึ่งพิงทรัพยากรภายนอก และมีการนำเอาทุนทางสังคมมาใช้ให้มีประสิทธิภาพ
ข้อมูลที่ต้องการ
- งบจากส่วนกลาง
- งบของ อบต.
- กลุ่ม/ องค์กรชุมชน
เกณฑ์
- สัดส่วนงบส่วนกลางต่อ งบ อบต.
- สัดส่วนงบพัฒนาโครงสร้าง ต่อ การพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ฐานข้อมูลองค์กรชุมชน/ การปรับฐานข้อมูล
- ขนาด(จำนวนผู้ให้บริการ หรือ งบ) จากองค์กรชุมชน(สัดส่วน)
การจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย
1. ด้านการบริหารและดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น มีการจัดงบประมาณมากขึ้นและมีสวัสดิการรูปแบบอื่นและทั่วถึง รวมทั้งมีการติดตาม ประเมินการดำเนินงาน มีกฎระเบียบข้อบัญญัติเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการที่ชัดเจน
2. สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย มีการตรวจสุขภาพ เช่น รถรับส่งผู้ป่วย ส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง การดูแลเรื่องขยะมูลฝอย
3. สวัสดิการด้านการศึกษา เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่เด็กกำพร้า เด็กเรียนดีแต่ยากจน

<p>4. สวัสดิการด้านการประกอบอาชีพ เช่น การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกลุ่มอาชีพ และการฝึกอบรมแก่คนในชุมชน</p> <p>5. สวัสดิการด้านนันทนาการ เช่น มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น</p> <p>6. สวัสดิการด้านการบริการสังคมทั่วไป เช่น การให้เบี้ยยังชีพ การมีกองทุนสำหรับผู้ด้อยโอกาส</p> <p>การพัฒนาการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต</p> <p>1. การนำเรื่องสวัสดิการบรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>2. การนำกรอบมาตรฐานไปใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานกับชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฐานข้อมูลผู้ด้อยโอกาสที่ควรได้รับสวัสดิการในชุมชน - การสร้างทุน เช่น กองทุนออมทรัพย์ - สร้างข้อเรียกร้องเชิงนโยบาย คือ การออกนโยบายต้องการของประชาชน <p>3. การประเมินผู้บริหาร</p> <p>4. การสร้างเครือข่าย เช่น มีการสร้างเครือข่ายในท้องถิ่นหรือตำบล</p> <p>การปรับปรุงการดำเนินงาน เช่น มีกระบวนการประชุม สรุปรายงานหรือข้อบกพร่องในการดำเนินงาน</p>
<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p>
<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>1. หลักการและเหตุผลไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจน รวมถึง การให้คำนิยาม</p> <p>2. การวิจัยต่อบัตถุประสงค์ในการวิจัยเพียงบางส่วน และข้อมูลที่ให้มาในบางส่วนไม่ตรงกับวัตถุประสงค์</p> <p>3. รายงานวิจัยฉบับนี้ถ้ามีการให้ข้อมูลในส่วนของ methodology ที่ดีและแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบ การเลือกและการสุ่มตัวอย่างที่ดี จะทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น</p>

<p>เรื่องที่ 2</p> <p>งานวิจัยรหัส 507</p> <p>ชื่อเรื่อง: ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย</p> <p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาถึงกลไกของนโยบาย กลไกการบริหารจัดการและกลไกการดำเนินงานการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย 3) เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาอุปสรรค ทางเลือกของรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต 4) เพื่อศึกษาทิศทางการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทยในอนาคต <p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรมและให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรมและบริการสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ</p> <p>การจัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การจัดบริการสวัสดิการตามมาตรฐานที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546</p> <p>ในที่นี่รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆในการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม เป็นธรรม ทั่วถึงเท่าเทียม มีมาตรฐาน เป็นรูปแบบที่มีความหลากหลาย เป็นสวัสดิการแบบทางเลือกให้กับกลุ่มเป้าหมายต่างในสังคม</p> <p>กลไกการจัดสวัสดิการสังคม หมายถึง กลไกที่ทำให้การจัดสวัสดิการสังคมเกิดขึ้น ได้แก่ กลไกของนโยบาย กลไกการบริหารจัดการ</p>

<p>และกลไกการดำเนินงาน ซึ่งการจัดสวัสดิการสังคมจะบรรลุวัตถุประสงค์มากขึ้นโดยอัตโนมัติกับการใช้กลไกการทำงานทั้ง 3 ส่วนไปพร้อมๆกัน</p> <p>ทางเลือกของรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การที่ภาคส่วนต่างๆของสังคมมีส่วนร่วมกำหนด ร่วมจัดรูปแบบสวัสดิการสังคมที่มีมากกว่า 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบรัฐสวัสดิการ รูปแบบสวัสดิการสังคมพหุลักษณะ รูปแบบสวัสดิการสังคมประชานิยม รูปแบบสวัสดิการสังคมท้องถิ่น และรูปแบบสวัสดิการสังคมเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น</p> <p>รูปแบบสวัสดิการ หมายถึง รูปแบบสวัสดิการที่เกิดจากการจัดสวัสดิการมากกว่า 1 รูปแบบขึ้นไป ถือเป็นรูปแบบใหม่ที่เกิดจากการจัดระเบียบโลกใหม่(New world order model) ของนักคิดสวัสดิการสังคมทั่วโลก ที่เชื่อว่าหลักยุคโลกาภิวัตน์ ได้ส่งผลให้ระบบสวัสดิการสังคมในอดีตที่ผ่านมาต้องปรับตัวใหม่ เนื่องจากความหลากหลายของชนเผ่า เชื้อชาติ วัฒนธรรมมากขึ้น การจัดสวัสดิการในรูปแบบนี้จึงให้ความสำคัญกับมนุษย์ทุกคน (Welfare for all) ภายใต้หลักการสิทธิ ความเท่าเทียม ความเป็นธรรม การมีส่วนร่วม และความต้องการของประชาชน ในที่นี้หมายถึง 3 ส่วนหลัก ได้แก่ สวัสดิการกระแสหลัก สวัสดิการกระแสรอง และ สวัสดิการท้องถิ่น</p> <p>ทิศทางการจัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การคาดการณ์ถึงการปรับตัวของระบบการจัดสวัสดิการสังคมไทยในอนาคตที่น่าจะเกิดขึ้นหรือเป็นไปได้ในระยะ 5-10 ปี ข้างหน้า ในที่นี้จะคาดการณ์เป็นระยะ ได้แก่ ระยะสั้น (5 ปี) และระยะยาว (10 ปีขึ้นไป)</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ เชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มต่างๆ และภาคประชาชน ในพื้นที่ 5 ตำบล ในอำเภอชุมแสง (2 ตำบล) อำเภอลาดยาว (2 ตำบล) และอำเภอไพศาลี (1 ตำบล) จังหวัดนครสวรรค์ รวม 268 ราย ประกอบด้วย 1) กลุ่มประชากร 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10-15 คน กลุ่มผู้ให้บริการภาครัฐ กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชน กลุ่มข้าราชการและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 205 ราย 2) กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำงานในเขตปริมณฑล และจังหวัดใกล้เคียง รวม 53 ราย 3) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารงานระดับสูง ผู้เชี่ยวชาญด้านสวัสดิการสังคมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 ราย การดำเนินการวิจัย ใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสมวิธี โดยเน้นวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดเวทีประชาคม การจัดทำแผน การดำเนินการตามแผน และการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน</p> <p>เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) / การจัดกลุ่มสนทนา (Group interview)</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ทิศทางการพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มประชาชนทั่วไป กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ได้แก่ คนจน เด็ก คนพิการ สตรี ผู้สูงอายุ และกลุ่มตกขอบทางสังคมให้เข้าถึงบริการของรัฐ ภายใต้หลักสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางสังคมได้อย่างไร</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>จากการขึ้นทะเบียนคนจน มีประชากรมาขึ้นทะเบียน 8.0 ล้านคน ส่วนใหญ่มีปัญหาการไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง ด้านหนี้สิน ในและนอกระบบและอีกส่วนหนึ่งไม่มาขึ้นทะเบียน คณะผู้วิจัยเห็นความสำคัญว่า ถึงเวลาที่ต้องมีการศึกษาทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมใหม่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนผ่านของสังคม จากแนวคิดเชิงสังเคราะห์ มาเป็นแนวคิด คู่ครองและพัฒนา ประกอบกับกลไกการดำเนินงานด้านต่างๆ ตั้งแต่ต้นนโยบายของสวัสดิการสังคมยังขาดความชัดเจน จึงทำให้เกิดการศึกษาครั้งนี้</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>เพื่อทบทวนแนวคิดรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของไทยให้มีการปรับปรุงให้เหมาะสม และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาสังคมไทยในอนาคต เพื่อนำผลไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสวัสดิการสังคมไทยให้เหมาะสม และก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในกระแสโลก และกระแสภูมิภาคต่อไป</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดของการเกิดรูปแบบสวัสดิการสังคมปัจจุบันเกิดจากแนวคิดสังคมประชาธิปไตย แนวคิดด้านศาสนา แนวคิดเชิงสิทธิของกระแสสากล และพัฒนาการจากรูปแบบสถาบันที่รัฐเป็นผู้รับผิดชอบหลัก มาสู่รูปแบบหลากหลายที่ภาคีต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น - รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมที่ค้นพบมี 3 รูปแบบ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1) สวัสดิการสังคมกระแสหลัก ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ร่วมกันของภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น ที่จัดให้ตามสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับ เป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมการสร้างหลักประกันการบริหารทางสังคม การสงเคราะห์ ประกอบด้วยบริการทางสังคม 7 ด้าน คือ การศึกษา สาธารณสุข ที่อยู่อาศัย การมีงานทำและการมีรายได้ นันทนาการ และบริการสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกัน บำบัด แก้ไข พื้นฟูและพัฒนาการ 2) สวัสดิการสังคมกระแสรองหรือกระแสทางเลือก อาจหมายถึง รูปแบบสวัสดิการแบบพหุลักษณะ (Pluralism model) เป็นรูปแบบที่ต้องคำนึงถึงความหลากหลาย ความต้องการของมนุษย์ แนวคิด วิธีการที่ต้องผสมผสานกัน ภายใต้หลักการสำคัญ 4 ประการ คือ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ความเป็นธรรมทางสังคม ความเสมอภาค ความยั่งยืนและความสามารถในการเข้าถึงความต้องการของ

กลุ่มเป้าหมาย

3) สวัสดิการสังคมท้องถิ่น เป็นการผสมผสานระหว่างสวัสดิการสังคมกระแสหลัก และกระแสรองเป็นผลจากการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการถ่ายโอนอำนาจระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้ท้องถิ่นทำหน้าที่ดูแลประชาชนในเขตการปกครองที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมก่อให้เกิดการเข้าถึงบริการ ความเป็นธรรมทางสังคม ความเสมอภาคและความเท่าเทียม

2. เพื่อศึกษาถึงกลไกของนโยบาย กลไกการบริหารจัดการและกลไกการดำเนินงานการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย

- กลไกนโยบาย พบว่า นโยบายสวัสดิการสังคมของประเทศไทยยังไม่มีทิศทางชัดเจน ทำให้สังคมไม่เห็นภาพรวม ข้อเสนอแนะควรพัฒนานโยบายสวัสดิการสังคมให้มีความเป็นสาธารณะมากขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดทำนโยบายในประเด็นต่างๆ หรือใช้งานวิจัยเป็นฐาน

- กลไกการบริหารจัดการและการดำเนินงาน กลไกนี้มีข้อจำกัด และยังไม่สามารถจัดรูปแบบสวัสดิการสังคมอยู่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพได้ เช่น ขาดเอกภาพ ความคลุมเครือของส่วนราชการที่กระจายอำนาจไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน ขั้นตอนยุ่งยาก งบประมาณไม่เพียงพอ ปริมาณและคุณภาพของบุคลากรไม่เหมาะสม ความไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม ขาดระบบการติดตามตรวจสอบ ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย และอิทธิพลของการเมืองท้องถิ่น

3. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาอุปสรรค ทางเลือกของรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน และอนาคต

- จุดแข็ง ชุมชนทั่วไปมีฐานวัฒนธรรมชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีความเข้มแข็งระดับหนึ่ง และส่งผลให้เกิดการสร้างฐานสวัสดิการสังคมกระแสรอง หรือสวัสดิการสังคมท้องถิ่นขึ้นมาเป็นทางเลือกที่มีพลังในสังคมไทย

- จุดอ่อน / ปัญหาอุปสรรค

จุดอ่อนของกลไกนโยบายที่สำคัญ คือ ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมในองค์รวม ทำให้เกิดการกำหนดนโยบายและวางแผนอย่างแยกส่วนขาดกลไกประสานเชื่อมโยง มีความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย

จุดอ่อนกลไกการบริหารจัดการ พบว่า กฎหมาย มาตรการต่างๆ ขาดความยืดหยุ่น และเป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน บุคลากรมีไม่เพียงพอ และบุคลากรที่มีอยู่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพในด้านความรู้ที่ทันสมัยและทักษะการปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่ซับซ้อนขึ้น ขณะที่ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่และการเข้าถึงสิทธิของตน ระบบงบประมาณมีจำกัด และการบริหารงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพ ขาดระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย

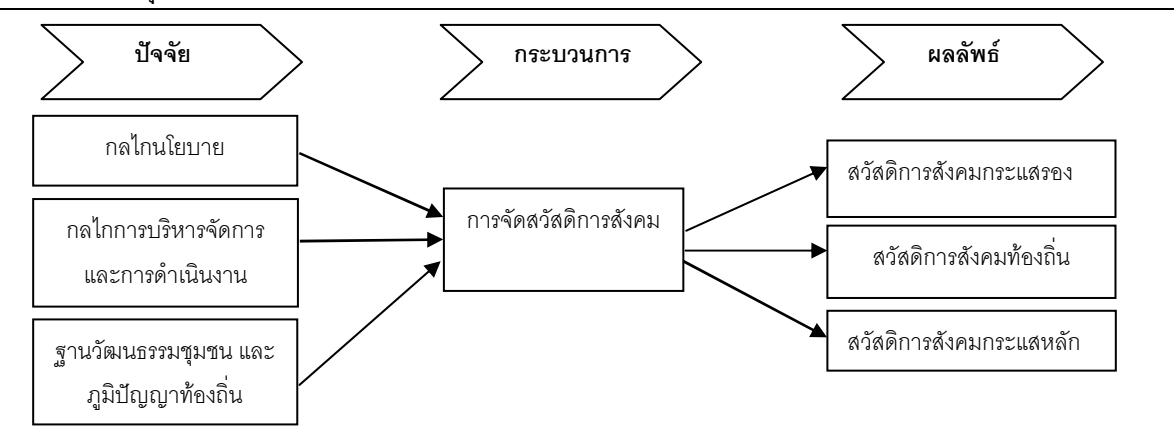
4. เพื่อศึกษาทิศทางการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทยในอนาคต

- ทิศทางอนาคตจะเข้าสู่พหุลักษณะมากขึ้น

- ทิศทางทางเลือกของการจัดสวัสดิการสังคมรูปแบบใหม่ๆ ที่ก่อตัวอย่างเข้มแข็ง และมีพลังการเคลื่อนไหวทางสังคม คือ การจัดสวัสดิการสังคมกระแสรอง เช่น สวัสดิการชุมชน

- บทบาทของรัฐจะถูกรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นผู้หนุนช่วย เอื้ออำนวยความสะดวกโดยมอบภารกิจบริการตรงแก่หน่วยงานหรือภาคีอื่นมาร่วมกัน ส่วนรัฐจะรับหน้าที่ในส่วนการสร้างและพัฒนาฐานความรู้ กำหนดนโยบายและการวางหลักเกณฑ์ในการประเมินผลในระบบเปิดเผย

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์ได้อย่างครบถ้วน และให้รายละเอียดในส่วนของการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา / อุปสรรค รวมถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนาได้อย่างครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่มีความขัดแย้งกับโจทย์การศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้อย่าง

น่าสนใจ ถึงโจทย์การศึกษาสำคัญของโครงการนี้ คือ “ทิศทางการพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งที่เป็นกลุ่มประชาชนทั่วไป กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ได้แก่ คนจน เด็ก คนพิการ สตรี ผู้สูงอายุ และกลุ่มตกขอบทางสังคมให้เข้าถึงบริการของรัฐ ภายใต้หลักสิทธิพลเมืองและสิทธิทางสังคมได้อย่างไร ” ซึ่งหากตอบตามโจทย์นี้ด้วยแล้ว การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นั้น ผู้วิจัยน่าจะเพิ่มกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ด้วย เพื่อให้ได้ปัญหา และความต้องการที่แท้จริงตามโจทย์การศึกษาด้วย

แบบแผนการวิจัย ในงานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ได้ข้อมูลจากการทบทวนแนวคิด และวรรณกรรม การประชุมระดมสมอง 4 ภาค สัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากกลุ่มผู้บริหารระดับสูง ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ผู้สังเคราะห์งานวิจัย พบว่า วัตถุประสงค์และโจทย์การศึกษาไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ไม่แน่ใจว่า ผู้วิจัย ต้องการตอบปัญหาวิจัยเรื่องอะไร ซึ่งส่งผลต่อการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รวมทั้งข้อมูลจากกระบวนการในการประชุมระดมสมองผู้เกี่ยวข้อง 4 ภาค ขาดหายไปจากรายงานการวิจัย ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าข้อมูลจากส่วนอื่นๆ และจะช่วยให้งานวิจัยฉบับนี้มีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า การตั้งวัตถุประสงค์ และโจทย์การศึกษา ควรมีความชัดเจนไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากมีผลต่อแบบแผนการวิจัย ในการวางแผนคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจากต้นตอของปัญหาที่แท้จริง รวมถึงบริบทต่างๆที่ได้รับจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก อันมีคุณค่าต่อการพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมไทย เป็นอย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้สังเคราะห์งานวิจัยยังมีความเห็นว่า สิ่งสำคัญที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยชิ้นนี้ คือ **ความรู้ ความเข้าใจ** ของผู้ปฏิบัติ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การกำหนดทิศทางและ รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมในประเทศไทยมีความชัดเจนทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ

เรื่องที่ 3

งานวิจัยรหัส 510
ชื่อเรื่อง: ทูทางสังคมกับระบบการจัดสวัสดิการสังคมในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย: กรณีศึกษาชุมชนชนบทในจังหวัดลำพูน

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบทุนทางสังคมด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในชุมชนชนบทของจังหวัดลำพูน
- 2) เพื่อศึกษาถึงเครือข่ายของทุนทางสังคมด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในชุมชนชนบท ของจังหวัดลำพูน
- 3) เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายทุนทางสังคมด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในชุมชนชนบทของจังหวัดลำพูน

2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ทุนทางสังคม คือ ค่านิยมที่ไม่เป็นทางการ ที่มีความสอดคล้องกับศีลธรรมอันดีงาม และทำให้เกิดความชัดเจนว่า ถ้าความสัมพันธ์ดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับศีลธรรมความดีงาม ก็ไม่น่าจะถือว่าเป็นเรื่องของทุนทางสังคม เพราะทุนทางสังคมเน้นความสัมพันธ์ใกล้ชิด และค่านิยมความเชื่อ ที่มีส่วนทำให้บุคคลเกิดความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไว้วางใจกันหรือต่างตอบแทนกันในบรรทัดฐานและจารีตประเพณีที่ดีงาม และมีความเป็นเครือข่ายที่ปรากฏอยู่ในองค์กร/ กลุ่มที่มีหมู่ประโยชน์ต่อส่วนรวม และสืบทอดต่อกันมา ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวิถีชีวิต เป็นเครือข่ายความช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหา ซึ่งส่งผลถึงความเข้มแข็งของกลุ่ม/ ของชุมชนด้วย ถือว่าเป็นการจัดสวัสดิการสังคมโดยชุมชน ที่อาศัยวัฒนธรรมอันดีงามในสังคม อันถือว่าเป็นทุนทางสังคมอย่างหนึ่ง

ระบบสวัสดิการสังคม คือ ระบบการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในสังคมไทยที่มีอยู่ 2 ระบบ คือระบบสวัสดิการของรัฐ และระบบสวัสดิการสังคมท้องถิ่น โดยที่ระบบสวัสดิการสังคมของรัฐของท้องถิ่น อาจมีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะที่เกื้อกูลกันหรือขัดแย้งกัน มีส่วนในการส่งเสริมให้การจัดสวัสดิการสังคมมีความเข้มแข็งหรืออ่อนแอก็ได้ ซึ่งระบบสวัสดิการท้องถิ่นมี 3 ลักษณะ ได้แก่

- การสังคมสงเคราะห์ เป็นกิจกรรมทางสังคมเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนทางสังคมแบบให้เปล่า
- การประกันสังคม เป็นกิจกรรมทางสังคมที่มุ่งสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตของบุคคลแบบมีเงื่อนไข
- การบริการทางสังคมเป็นกิจกรรมทางสังคมที่มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตแก่คนในสังคมโดยไม่คิดมูลค่า ไม่มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ใช้บริการ และให้บริการอย่างเสมอภาค

ประชาสังคม คือ ส่วนรวมที่ไม่ใช่รัฐ เกิดจากการที่ผู้คนในสังคมแสดงออกซึ่งสำนึกและความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมส่วนรวม โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมและรับผิดชอบเพื่อก่อให้เกิดสังคมที่ดี

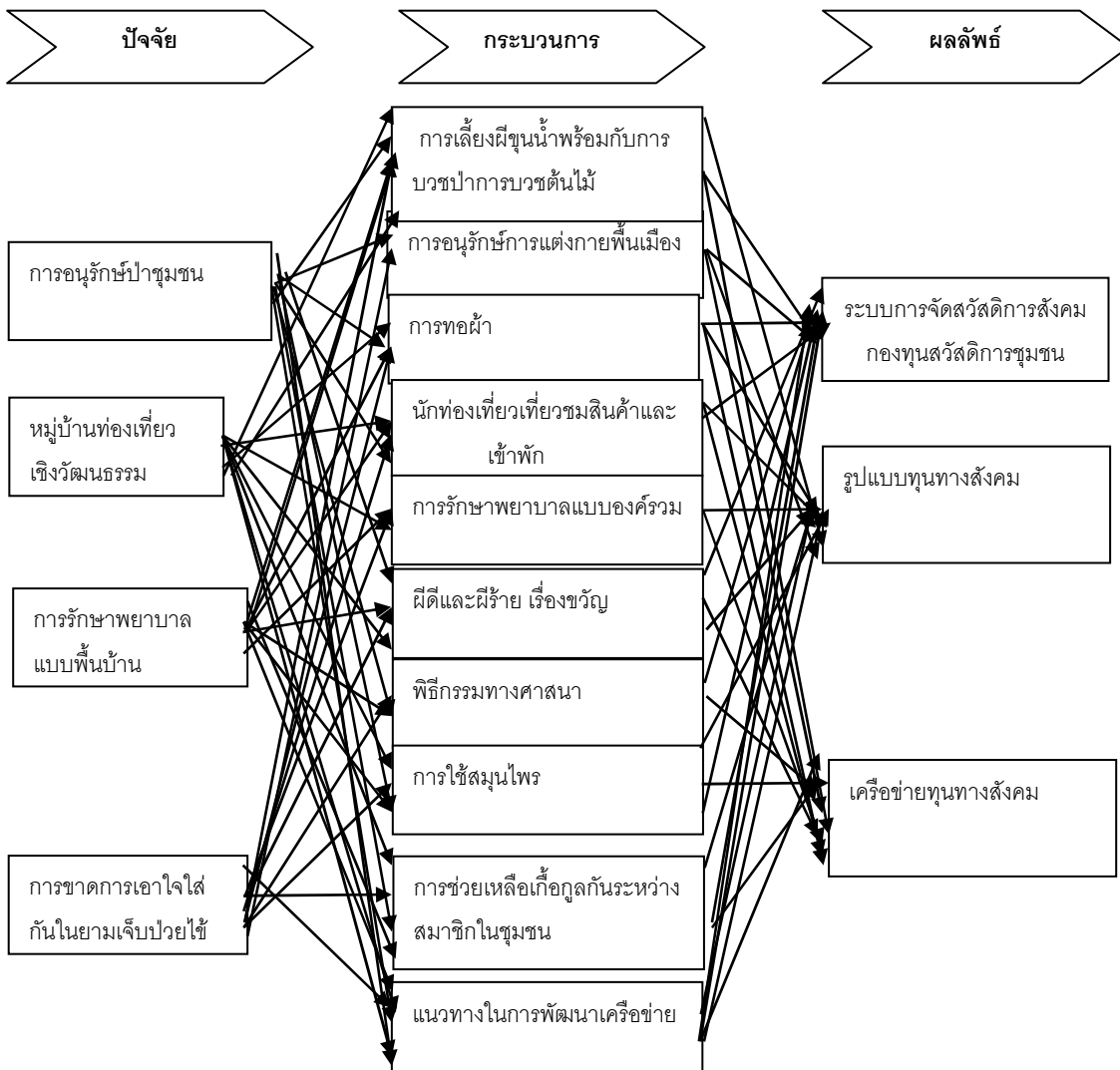
ความเป็นชุมชน คือ อุดมการณ์อำนาจ หรือสิทธิการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ด้วยความร่วมมือสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมาจัดการ ภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและรัฐที่ผลิตซ้ำในบริบททางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม อาจมีทั้งความกลมกลืนกัน/ ความขัดแย้งกัน/ เปลี่ยนแปลง/ ผลิตซ้ำ/ ผลิตใหม่ได้ ไม่ยึดติดกับพื้นที่ และมีหลายระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว/ ชุมชน/ หมู่บ้าน จนถึงระดับเครือข่ายที่อาจซ้อนกันก็ได้ ตลอดจนมีความสัมพันธ์กับภายนอกอีกด้วย

3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย

แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ **กลุ่มตัวอย่าง** กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ผู้สูงอายุในชุมชน เจ้าอาวาสวัดในชุมชน **การดำเนินการวิจัย** การสัมภาษณ์ **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** คือ การสัมภาษณ์

4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1. การอนุรักษ์ป่าชุมชน 2. หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3. การรักษาพยาบาลแบบพื้นบ้าน 4. กองทุนสวัสดิการชุมชน
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
<p>การค้นหากฎมีปัญญาชาวบ้าน ที่เป็นทุนทางสังคมอย่างหนึ่งที่ยังคงมีบทบาทอยู่ในปัจจุบัน ได้มีหรือพื้น และการปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงจากเดิม</p>
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
<p>การวิจัยพื้นและการปรับใช้ทุนทางสังคม ทั้ง 4 คือ ลักษณะการอนุรักษ์ป่าชุมชน หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การรักษาพยาบาลแบบพื้นบ้าน และกองทุนสวัสดิการชุมชน ให้กลับมามีบทบาทอีกครั้ง ท่ามกลางสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และขยายกิจกรรมออกสู่ระดับชุมชน ตำบล และเครือข่ายที่กว้างขึ้น เพื่อการจัดสวัสดิการสังคมให้กับสมาชิกในสังกัด นอกเหนือจากได้รับจากองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของชุมชนในการจัดการทรัพยากร หรือแสดงถึงการคงไว้ซึ่งอำนาจของชุมชน หรือสิทธิชุมชนเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน</p>
7. ผลการวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1. การอนุรักษ์ป่าชุมชน ได้แก่การบวชต้นไม้ บวชป่าและการสืบชะตาขุนน้ำ ต้นไม้ และป่าไม้ โดยนำเอาพิธีกรรมที่ได้ถือปฏิบัติกันมานานในสังคมล้านนามาประยุกต์ใช้ด้วยวัตถุประสงค์ใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุก แย่งชิงทรัพยากรของชุมชนอื่น ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับป่าชุมชนประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - การมองป่าชุมชนในบริบทของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเมือง และระบบนิเวศ - การมองป่าชุมชนในมิติทางวัฒนธรรม - การมองป่าชุมชนว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบทรัพยากรส่วนรวมของชุมชน - การมองป่าชุมชนในฐานะเป็นขบวนการทางสังคม - การมองป่าชุมชนในบริบทของการพัฒนาชนบท และอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน 2. หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เริ่มจากการผลิตสินค้ากลุ่มทอผ้า และการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ของผ้าทอโดยการเน้นจุดเด่นที่มีสีสันหรือลวดลายที่สวยงาม มีความหนา และเน้นความประณีตในงานฝีมือ ตลอดจนการนำไปแปรรูปโดยประยุกต์รูปลักษณะ/รูปแบบการใช้สอยที่สวยงาม ส่วนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จัดให้มีพื้นที่ของตัวบ้านไว้ให้แขกมาพัก หรือที่เรียกว่าโฮมสเตย์ มีกลุ่มเด็กและเยาวชนทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ในการพาเยี่ยมชมสินค้าต่างๆ 3. การรักษาพยาบาลแบบพื้นบ้าน เป็นการรักษาพยาบาลพื้นบ้านแบบองค์รวม คือ พิธีกรรมบำบัด กายภาพบำบัด สมุนไพรบำบัด และอาหารบำบัด มีการถ่ายทอดในลักษณะตัวต่อตัว โดยเชื่อว่าผู้ที่เกิดวันอังคาร จะเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมในการได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้ต่างๆได้ดี ซึ่งมีทั้งไสยศาสตร์ โดยภาพรวมแล้วภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลพื้นฐานมีลักษณะ 5 ประการคือ <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเป็นทรัพยากรร่วมของชุมชน - ความรู้เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลพื้นบ้านมีลักษณะเป็นองค์รวมรอบด้าน ปรับประยุกต์และเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม - ในวิถีคิดของกระบวนการรักษาพยาบาลพื้นบ้านโรคภัยไข้เจ็บไม่ใช่สิ่งที่อยู่ในตัวของมันเองแต่เกิดจากการตีความทางวัฒนธรรม - ความรู้ในกระบวนการรักษาพยาบาลพื้นบ้านถูกกำกับและตัดทอนโดยอำนาจทางศีลธรรม - ระบบการรักษาพยาบาลพื้นบ้านเปลี่ยนแปลงไปตามความสัมพันธ์ทางสังคม 4. กองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มสมาชิกครอบคลุมทั้งทางด้านสังคมและพัฒนาสังคม ในการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นการเติมเต็มในส่วนที่ขาดไป โดยเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง คือ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูลกัน ที่เป็นวิถีชีวิตของชุมชนชนบทที่มีมาอย่างยาวนาน และตอบสนองต่อสมาชิกทั้งทางด้านเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม สุขภาพและการเรียนรู้ร่วมกัน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

1. ให้เหตุผลและรายละเอียดในการทำวิจัยที่น่าสนใจ
2. ถ้ามีแผนภาพประกอบเพื่ออธิบายในส่วนของความเชื่อมโยงโดยในประเด็นที่ศึกษาจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจมากยิ่งขึ้น
3. รายงานวิจัยฉบับนี้ถ้ามีการให้ข้อมูลในส่วนของ methodology ที่ดีและแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบ การเลือกและการสุ่มตัวอย่างที่ดี จะทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 4

งานวิจัยรหัส 511

ชื่อเรื่อง: รายงานการศึกษา การสังเคราะห์องค์ความรู้การพัฒนา รูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน ระดับอำเภอ 12 พื้นที่

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) สรุปค่านิยมหรือคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนา รูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ เพื่อให้ทุกพื้นที่มีความเข้าใจในกรอบแนวคิด(concept) ของโครงการวิจัยตรงกัน
- 2) ประมวลข้อมูล ความรู้ สิ่งที่ได้ค้นพบจากการวิจัยของพื้นที่ศึกษา 12 พื้นที่

<p>3) สังเคราะห์กระบวนการ วิธีการของรูปแบบกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ได้จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการศึกษาของ 12 พื้นที่กับงานวิจัยอื่นๆ ทั้งในประเทศและงานวิจัยของต่างประเทศที่จะนำมาสังเคราะห์เป็นบทเรียนสู่การปฏิบัติ</p> <p>4) สร้างบทเรียนที่เกิดจากพัฒนารูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยใช้แนวคิดทฤษฎี เป็นกรอบในการวิเคราะห์</p> <p>5) ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสวัสดิการชุมชน ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำไปสู่การปฏิบัติการของชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>สวัสดิการชุมชน หมายถึง ที่มา / แนวคิด กระบวนการ วิธีการในการสร้างรูปแบบของสวัสดิการชุมชนของแต่ละพื้นที่ ที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ทูทางสังคม ที่มีความหลากหลายแตกต่างกันเพื่อนำไปสู่การสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกในชุมชน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย สวัสดิการชุมชนเป็นสวัสดิการที่มุ่งตอบสนองกับปัญหา และความต้องการของสมาชิกทุกคนในชุมชนที่จะทำให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีคุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถพึ่งพาตนเองได้</p> <p>กองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึง กองทุนที่เกิดขึ้นจากการที่คนในชุมชนมาร่วมกันคิด ร่วมกันสร้างระบบสวัสดิการชุมชน ร่วมกันบริหารจัดการ ร่วมกันรับผลประโยชน์ ร่วมตรวจสอบความโปร่งใส จึงส่งผลให้เป็นกองทุนที่ทุกคนในชุมชนร่วมกันเป็นเจ้าของรับผิดชอบร่วมพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน กองทุนสวัสดิการชุมชนเน้นความยืดหยุ่น คล่องตัว มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล</p> <p>เครือข่ายกองทุนสวัสดิการ หมายถึง การรวมตัวกันของกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอที่ผ่านการใช้ฐาน 5 ฐาน ได้แก่ 1. ฐานศาสนา 2. ฐานทรัพยากร/เกษตร/ที่ดินทำกิน 3. ฐานวัฒนธรรม/ภูมิปัญญา 4. ฐานองค์กรการเงินชุมชน 5. ฐานวิสาหกิจชุมชน/ธุรกิจชุมชน มาใช้ในการพัฒนารูปแบบของสวัสดิการชุมชนให้มีความหลากหลาย ความครอบคลุม ความเข้มแข็งอันจะนำไปสู่การจัดสวัสดิการแบบยั่งยืน พึ่งตนเองของคนในชุมชน</p> <p>การบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึง กระบวนการรวบรวมองค์ความรู้ของการจัดสวัสดิการชุมชนของแต่ละพื้นที่ใน 12 พื้นที่ ที่เป็นตัวแทนของแต่ละภาคในประเทศไทยมาประมวลข้อมูล ความรู้ ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย 12 พื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การให้นิยาม ความหมายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ 2. การเตรียมคน การสร้างความรู้ ความเข้าใจ 3. ขั้นตอน / วิธีการบูรณาการกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ 4. กิจกรรมร่วมกัน 5. กลุ่มเป้าหมาย 6. การยกระดับองค์ความรู้และการขยายผล</p> <p>การสังเคราะห์องค์ความรู้ หมายถึง การใช้กระบวนการถอดความรู้กองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ 12 พื้นที่เกี่ยวกับการนิยามความหมายของผู้ยากลำบากในชุมชน การประมวลองค์ความรู้ของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) กลุ่มตัวอย่าง คือ พื้นที่การศึกษา ที่เลือกแบบเจาะจง จาก 4 ภาค จำนวน 12 พื้นที่การศึกษา โดยทำการสังเคราะห์การพัฒนารูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ จำนวน 4 พื้นที่ ได้แก่ 1. อ. น้ำปาด จ.อุตรดิตถ์ 2. อ.แหลมสิงห์ จ.จันทบุรี 3. อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น 4. อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี การดำเนินการวิจัย การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การศึกษาจากเอกสาร การใช้ Social mapping การสังเคราะห์กระบวนการ วิธีการในการสร้างรูปแบบและเปรียบเทียบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนของ 12 พื้นที่ การร่วมประชุมเวทีประชาคมและสรุปบทเรียน 12 พื้นที่ การสรุปบทเรียนที่เกิดจากการพัฒนารูปแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน 4 พื้นที่ และการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายสวัสดิการชุมชนที่นำไปสู่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ 12 พื้นที่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การใช้ Social mapping การสังเคราะห์รูปแบบ การถอดบทเรียนจากผู้เกี่ยวข้อง และกรณีศึกษา 4 พื้นที่</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>องค์ความรู้เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน จากการสังเคราะห์โครงการวิจัย ในพื้นที่ศึกษา 12 พื้นที่</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>พัฒนาการของระบบการจัดสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะสวัสดิการชุมชนนั้นมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจากสภาพปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ สภาพปัญหาความยากจน และคนด้อยโอกาสเพิ่มขึ้น โดยมีชุมชนเป็นแหล่งพักพิง และได้เกิดการทบทวนระบบโครงสร้างการคุ้มครองทางสังคมที่มีอยู่ในสังคมไทย พบว่า ความเป็นเครือข่าย ชุมชน ทูทางสังคมในด้านต่างๆ สามารถรองรับปัญหาต่างๆ ได้ดี ดังนั้น การจัดสวัสดิการชุมชนที่มีรากฐานจากกิจกรรมการพัฒนาในด้านต่างๆ จึงเป็นทางเลือกสำคัญที่ช่วยทำให้เกิดความมั่นคงของชุมชนฐานราก ได้ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ ชุมชนต่างๆ ได้มีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือกันอยู่บ้างแล้ว ดังนั้น หากกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ได้ทำการสังเคราะห์องค์ความรู้ และสรุปบทเรียน จากองค์ความรู้ที่พัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน ที่สามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นรูปธรรม ได้อย่างเหมาะสมตามสภาพความเป็นจริงของแต่ละพื้นที่ต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>

การสังเคราะห์กระบวนการ วิธีการ เปรียบเทียบการบูรณาการ และสรุปองค์ความรู้จากบทเรียนการพัฒนาแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน จะช่วยให้การพัฒนาแบบนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยมีปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของระบบสวัสดิการชุมชน หลายประการ คือ 1. องค์ความรู้และความเข้าใจต่อแนวคิด หลักการ กระบวนการการจัดสวัสดิการชุมชน ปัจจัยองค์ความรู้และความเข้าใจต่อแนวคิด 2. การสร้างต้นแบบของการจัดสวัสดิการชุมชนแบบกระจายตัว 3. การใช้กลไกเชื่อมโยงรอยต่อระหว่างพื้นที่ องค์การของรัฐ องค์การภาคีกับชุมชน และ 4. การขยายเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยใช้โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พัฒนาแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ 12 พื้นที่ เป็นกรณีศึกษา เพื่อขยายผลต่อไป

7. ผลการวิจัย

1. สรุปค่านิยมหรือคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ เพื่อให้ทุกพื้นที่มีความเข้าใจในกรอบแนวคิด(concept) ของโครงการวิจัยตรงกัน

- ตามนิยามศัพท์ของการวิจัยนี้

2. ประมวลข้อมูล ความรู้ สิ่งที่ได้ค้นพบจากการวิจัยของพื้นที่ศึกษา 12 พื้นที่

- สรุปไว้ในภาคผนวกทั้ง 12 พื้นที่

3. สังเคราะห์กระบวนการ วิธีการของรูปแบบกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ได้จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการศึกษาของ 12 พื้นที่ กับงานวิจัยอื่นๆ ทั้งในประเทศและงานวิจัยของต่างประเทศที่จะนำมาสังเคราะห์เป็นบทเรียนสู่การปฏิบัติ

- สรุปได้ 4 ประเด็น หลัก
 - 1. ฐานคิด/แนวคิดของการจัดสวัสดิการชุมชนระหว่างต่างประเทศกับประเทศไทย นั้นมีความแตกต่างจากต่างประเทศ โดยมีส่วนที่ใกล้เคียงกับประเทศออสเตรเลีย ประเทศฟิลิปปินส์ ลาว ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และเน้นการพึ่งตนเองของประชาชน และการจัดสวัสดิการชุมชนของไทยบางส่วนก็สอดคล้องกับประเทศฟิลิปปินส์ที่นิยมจัดสวัสดิการในรูปแบบโครงการหลายลักษณะ
 - 2. การจัดสวัสดิการชุมชนระหว่างต่างประเทศกับประเทศไทย พบว่า ประเทศออสเตรเลีย ใช้การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การทำงานที่มีรายได้ การจัดงาน การศึกษาฝึกอบรม การมีส่วนร่วมทางสังคมโดยใช้อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ขณะที่ประเทศเกาหลีมีการจัดสวัสดิการชุมชนเริ่มจากหมู่บ้าน เช่น หอประชุม ยุ้งฉาง การมีเงินทุนประจำหมู่บ้าน ข้อสังเกตคือ ประเทศในแถบเอเชียให้ความสำคัญต่อการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร ด้านการสร้างงานและรายได้ การจัดโครงการช่วยเหลือคนยากจน โครงการ “กองทุนหมุนเวียน” การจัดสวัสดิการชุมชนเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สำหรับประเทศไทย เป็นการจัดสวัสดิการลักษณะวิสาหกิจชีวิต หรือวงจรกิจวิตตั้งแต่ เกิด-เจ็บ-ตาย การพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดสวัสดิการชุมชนของไทย ส่วนใหญ่เป็นการจัดจัดผ่านระบบออมทรัพย์ของชุมชน
 - 3. รูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนระหว่างต่างประเทศกับประเทศไทย พบว่า ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศเกาหลี ใช้โครงการความปลอดภัยทางสังคม(Social safety net-jaring pengaman social: JPS) ในรูปของการมีกองทุนหมู่บ้าน ขณะที่เกาหลีใช้รูปแบบเขมาอัลลุนดง ซึ่งเป็นการพัฒนาหมู่บ้านยากจนให้สามารถพึ่งตนเองได้ ขณะที่ประเทศลาว และประเทศไทย มีรูปแบบที่คล้ายกันคือ การใช้กลุ่มออมทรัพย์ / กองทุนออมทรัพย์ / สัจจะออมทรัพย์ / สหกรณ์เครดิตยูเนียน / กลุ่มอาชีพต่างๆในหมู่บ้าน ส่วนประเทศออสเตรเลียใช้รูปแบบอาสาสมัครให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม
 - 4. จุดเน้นของการจัดสวัสดิการชุมชนระหว่างต่างประเทศกับประเทศไทย พบว่า ประเทศอินโดนีเซียและประเทศฟิลิปปินส์ มีจุดเน้นต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน ขณะที่ประเทศเกาหลีมีจุดเน้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน (หมู่บ้าน) ควบคู่กับการพัฒนาสังคม ส่วนการจัดสวัสดิการชุมชนของประเทศลาว มีจุดเน้นส่งเสริมการรวมกลุ่มในระดับหมู่บ้าน และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายระดับแขวง เมือง และประเทศ สำหรับประเทศไทย มีจุดเน้นส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปขององค์กรการเงินชุมชน และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายระดับตำบลระดับจังหวัด แต่ยังคงขาดกลไกการเชื่อมโยงในระดับอำเภอ การจัดสวัสดิการชุมชนจึงมีบางเครือข่ายของพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง

4. สร้างบทเรียนรู้ที่เกิดจากพัฒนาแบบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยใช้แนวคิดทฤษฎี เป็นกรอบในการวิเคราะห์

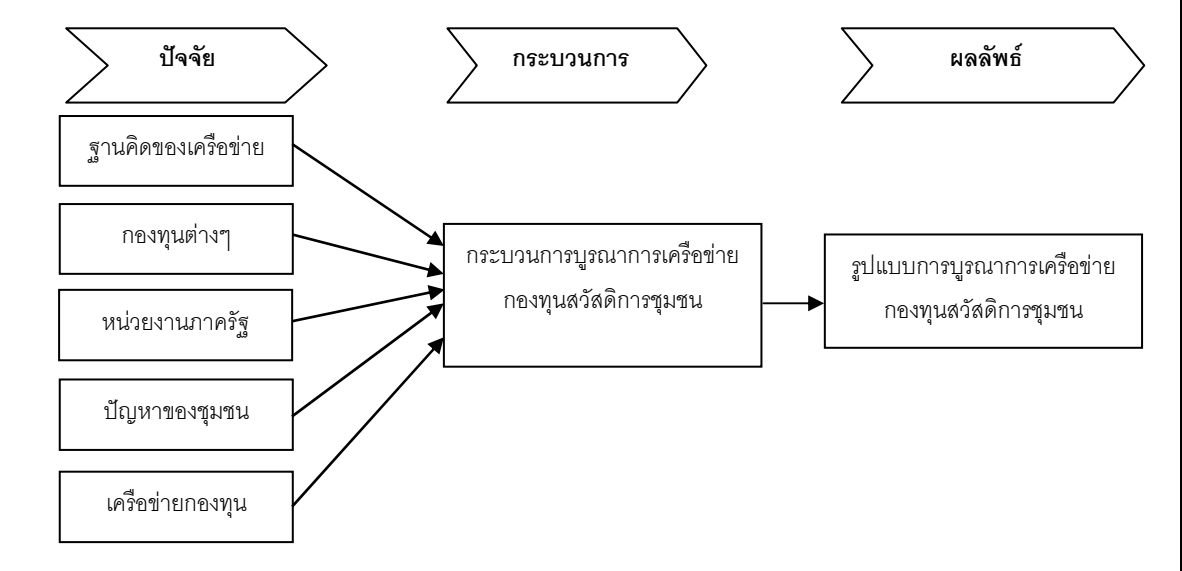
- ไม่พบคำตอบ

5. ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสวัสดิการชุมชน ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำไปสู่การปฏิบัติการของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ควรใช้ “สวัสดิการชุมชน” เป็นวาระแห่งชาติ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สร้างสวัสดิการสังคมไทย
- ควรสร้างนโยบายแบบทางเลือก เพื่อทำให้เกิดความหลากหลายกับรูปแบบสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่
- ควรส่งเสริมให้เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอที่ได้รับการรับรองให้เป็น “เครือข่ายองค์กรสวัสดิการชุมชน” ภายได้ พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 2. พ.ศ. 2550 ให้สามารถเข้าถึง และได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐท้องถิ่น องค์กรสาธารณประโยชน์ ตามมาตรา 40/4 อีกทั้งสามารถขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมสวัสดิการสังคมของจังหวัดได้

- การบูรณาการการทำงานกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ โดยดำเนินการดังนี้
 - 1. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีตัวแทนของเครือข่ายในระดับชุมชน เข้าไปมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด
 - 2. ควรบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภายในกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ให้เอื้อต่อการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน
 - 3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องแก้ไข กฎระเบียบ และออกข้อบัญญัติ อปท. เพื่อเอื้อต่อการสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชนในรูปแบบของการสมทบกองทุน
- ความเชื่อมโยงงานด้านสวัสดิการชุมชน กับพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 โดยการสนับสนุนให้สภาองค์กรชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงเครือข่ายและพัฒนากลุ่มองค์กรชุมชนอันนำไปสู่การจัดสวัสดิการชุมชน การวางแผนพัฒนากลุ่ม และการประสานเชื่อมโยงหน่วยงานภาคีสนับสนุนทั้งในระดับท้องถิ่น และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาสวัสดิการชุมชนอย่างกว้างขวางและเห็นเป็นรูปธรรม
- การขยายผลสู่กองทุนบำนาญภาคประชาชน โดยดำเนินการดังนี้
 - 1. ควรขยายผลกองทุนสวัสดิการที่เข้มแข็งไปสู่การจัดบำนาญภาคประชาชนอย่างทั่วถึง และเป็นรูปธรรม โดยส่งเสริมให้ประชาชนออมทรัพย์ในระยะยาว
 - 2. ควรออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดทำบำนาญภาคประชาชน และมีกองทุนบำนาญภาคประชาชนที่บูรณาการเข้ากับกองทุนสวัสดิการชุมชน และขยายผลกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็งไปสู่การจัดบำนาญภาคประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นรูปธรรม

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบทั้ง 5 ข้อ การดำเนินงานในแต่ละพื้นที่ ยังต้องได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ แต่การสังเคราะห์งานวิจัยขึ้นนี้สรุปบทเรียน และกรณีศึกษา 4 พื้นที่การศึกษา ซึ่งมีได้บ่งบอกว่าเป็นตัวแทนที่ดีของแต่ละภาค แต่เป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยสนใจ ดังนั้น งานวิจัยนี้น่าจะสังเคราะห์งานในแต่ละภาค และทำการสังเคราะห์รวมทุกภาคน่าจะได้สาระสนเทศมากกว่า เนื่องจากในแต่ละภาคมีความแตกต่างกันในลักษณะชุมชน และวัฒนธรรม

แบบแผนการวิจัย งานวิจัยนี้ดำเนินการโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัย พยายามที่จะสังเคราะห์องค์ความรู้ จากการบูรณาการเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ แต่ทั้งนี้ในแต่ละภาคของประเทศไทยมีความแตกต่างกันทั้งปัญหา และลักษณะชุมชน ดังนั้น การที่ผู้วิจัยสรุปบทเรียน และกรณีศึกษา เพียง 4 พื้นที่การศึกษา จึงไม่น่าจะสะท้อนกระบวนการดำเนินงานที่ยั่งยืนได้

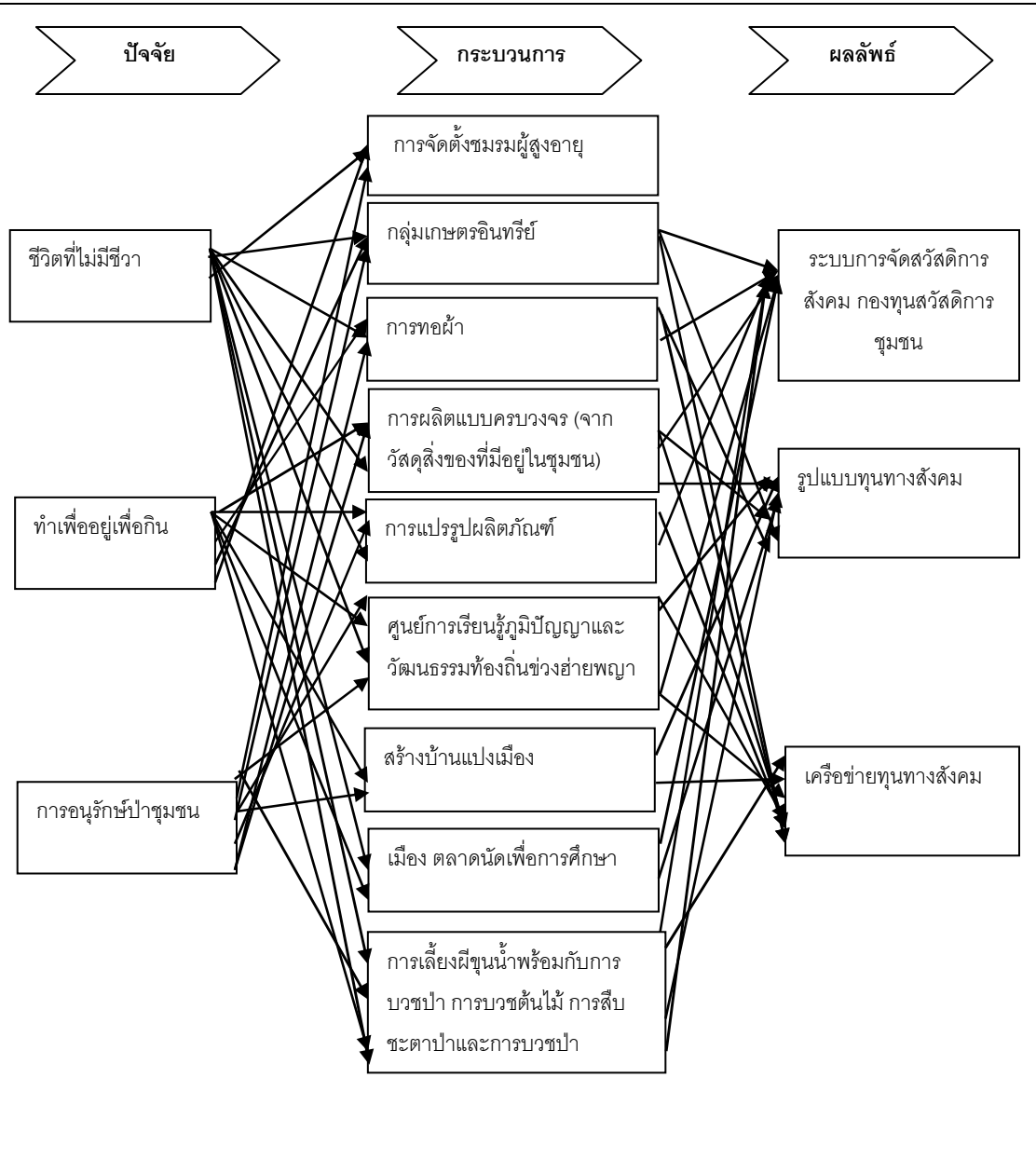
บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า ในการจัดทำรูปเล่มของงานวิจัยนี้ ควรได้รับการดูแล เนื่องจากการเรียบลำดับเนื้อหาทำให้ผู้อ่านมีความยากลำบากในการอ่าน ซึ่งเป็นความละเอียดอ่อนอย่างหนึ่งสำหรับผู้วิจัย ทั้งนี้ผู้สังเคราะห์งานวิจัยเห็นว่า การสังเคราะห์งานวิจัยนี้มีอีกมีประโยชน์มากขึ้น หากสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ได้ครบถ้วนมากขึ้นในทุกๆภาคของเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชน ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลาย ตรงปัญหา อันเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐที่จะจัดทำนโยบายต่อไป

เรื่องที่ 5

<p>งานวิจัยรหัส 520 ชื่อเรื่อง: ทูทางสังคมกับระบบการจัดสวัสดิการสังคมในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย: กรณีศึกษาชุมชนชนบทในจังหวัดเชียงใหม่</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษารูปแบบทุนทางสังคมด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในชุมชนชนบทของจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาถึงเครือข่ายของทุนทางสังคมด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในชุมชนชนบท ของจังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายทุนทางสังคมด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในชุมชนชนบทของจังหวัดเชียงใหม่
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ทุนทางสังคม คือ ค่านิยมที่ไม่เป็นทางการ ที่มีความสอดคล้องกับศีลธรรมอันดีงาม และทำให้เกิดความชัดเจนว่า ถ้าความสัมพันธ์ดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับศีลธรรมความดีงาม ก็ไม่น่าจะถือว่าเป็นเรื่องของทุนทางสังคม เพราะทุนทางสังคมเน้นความสัมพันธ์ใกล้ชิด และค่านิยมความเชื่อ ที่มีส่วนทำให้บุคคลเกิดความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไว้วางใจกันหรือต่างตอบแทนกันในบรรทัดฐานและจารีตประเพณีที่ดีงาม และมีความเป็นเครือข่ายที่ปรากฏอยู่ในองค์กร/ กลุ่มที่มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม และสืบทอดต่อกันมา ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวิถีชีวิต เป็นเครือข่ายความช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหา ซึ่งส่งผลถึงความเข้มแข็งของกลุ่ม/ ของชุมชนด้วย ถือว่าเป็นการจัดสวัสดิการสังคมโดยชุมชน ที่อาศัยวัฒนธรรมอันดีงามในสังคม อันถือว่าเป็นทุนทางสังคมอย่างหนึ่ง</p> <p>ระบบสวัสดิการสังคม คือ ระบบการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในสังคมไทยที่มีอยู่ 2 ระบบ คือระบบสวัสดิการของรัฐ และระบบสวัสดิการสังคมท้องถิ่น โดยที่ระบบสวัสดิการสังคมของรัฐกับของท้องถิ่น อาจมีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะที่เกื้อกูลกันหรือขัดแย้งกัน มีส่วนในการส่งเสริมให้การจัดสวัสดิการสังคมมีความเข้มแข็งหรืออ่อนแอก็ได้ ซึ่งระบบสวัสดิการท้องถิ่นมี 3 ลักษณะ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังคมสงเคราะห์ เป็นกิจกรรมทางสังคมเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนทางสังคมแบบให้เปล่า - การประกันสังคม เป็นกิจกรรมทางสังคมที่มุ่งสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตของบุคคลแบบมีเงื่อนไข - การบริการทางสังคมเป็นกิจกรรมทางสังคมที่มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตแก่คนในสังคมโดยไม่คิดมูลค่า ไม่มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ใช้บริการ และให้บริการอย่างเสมอภาค <p>ประชาสังคม คือ ส่วนรวมที่ไม่ใช่รัฐ เกิดจากการที่ผู้คนในสังคมแสดงออกซึ่งสำนึกและความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมส่วนรวม โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมและรับผิดชอบเพื่อก่อให้เกิดสังคมที่ดี</p> <p>ความเป็นชุมชน คือ อุดมการณ์อำนาจ หรือสิทธิการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ด้วยการร่วมสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมาจัดการภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและรัฐที่ผลิตซ้ำในบริบททางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม อาจมีทั้งความกลมกลืนกัน/ ความขัดแย้งกัน/ เปลี่ยนแปลง/ ผลิตซ้ำ/ ผลิตใหม่ได้ ไม่ยึดติดกับพื้นที่ และมีหลายระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว/ ชุมชน/ หมู่บ้าน จนถึงระดับเครือข่ายที่อาจซ้อนกันก็ได้ ตลอดจนมีความสัมพันธ์กับภายนอกอีกด้วย</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ผู้สูงอายุในชุมชน เจ้าอาวาสวัดในชุมชน การดำเนินการวิจัย การสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชมรมผู้สูงอายุ 2. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ 3. กลุ่มทอผ้า 4. ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น 5. กลุ่มชุมชนอนุรักษ์ป่า
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับทุนทางสังคมด้านระบบสวัสดิการสังคมของชุมชนชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกที่รุกเข้าสู่ชุมชน ได้มีการจัดวาง ปรับเปลี่ยนและผสมผสาน ตลอดจนการขับเคลื่อนจนขยายเป็นเครือข่ายได้อย่างไร้่าง</p>

<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>การนำทฤษฎีทางสังคมทั้ง 5 มาเรียบเรียงและปรับใช้จากสิ่งที่มีอยู่แล้ว ให้กลับมามีบทบาทอีกครั้งท่ามกลางสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และขยายกิจกรรมออกสู่ระดับชุมชน ระดับตำบลและเครือข่ายที่กว้างขวางขึ้น เพื่อเป็นการจัดสวัสดิการสังคมให้กับสมาชิกในสังกัด นอกเหนือจากการได้รับจากองค์กรภาครัฐ และเอกชน</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>ชมรมผู้สูงอายุ</p> <p>การจัดตั้งชมรมผู้สูง ถือเป็น การจัดสวัสดิการสังคมอีกรูปแบบหนึ่งเพื่อให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรม ต่างๆทำ เพื่อไม่ให้ผู้สูงอายุรู้สึก ว่าเหว่มาหนัก และยังมีหลักประกันที่คอยดูแลเอาใจใส่ ตลอดจนสมาชิกทุกคนเข้าถึงบริการได้ และปัจจัยที่ทำให้การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุสำเร็จ คือ ผู้นำที่ได้รับความศรัทธาจากสมาชิกและชุมชน คือ พระสงฆ์ ซึ่งกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมด้านสุขภาพ มีกิจกรรมการออกกำลังกายด้วยวิธีต่างๆ เช่น เดินประกอบเพลง รำมวยจีน รำกระบอง เป็นต้น - กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ เป็นกิจกรรมเพื่อสร้างรายได้ให้กับสมาชิก เช่น การผลิตลูกประคบจากสมุนไพร การผลิตน้ำยาล้างจาน หรือ การเย็บผ้าเช็ดเท้า เป็นต้น - กิจกรรมด้านสังคม เช่น โครงการธรรมะสัญจร โครงการสัจจะออมทรัพย์ โครงการสวัสดิการยามเจ็บป่วย โครงการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้สูงอายุ และโครงการอาหารเพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุ เป็นต้น <p>2. กลุ่มเกษตรอินทรีย์</p> <p>การทำเกษตรอินทรีย์เป็นทางออกหนึ่งในการต่อสู้กับกระแสบริโภคนิยมที่เข้าสู่วิถีชีวิตของชุมชน การปรับเปลี่ยนทัศนคติจากพึ่งคนอื่นมาเป็น ทำเพื่ออยู่เพื่อกิน ต้องมีการรวมกลุ่มกันเพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ และปัญหาสุขภาพจากการได้รับสารเคมีทางการเกษตรมีจำนวนลดน้อยลง นอกจากนี้กลุ่มเกษตรอินทรีย์ ยังเป็นแหล่งเรียนรู้แก่คนรุ่นต่อไปและเป็นแหล่งทุนที่สมาชิกสามารถเข้าถึงได้เท่าเทียมกัน นั่นคือ การมีหลักประกันทางสังคมที่ร่วมกันสร้างขึ้นมามีด้วยตนเอง</p> <p>3. กลุ่มทอผ้า</p> <p>ริเริ่มจากสตรีที่มองเห็นถึงความยุ่งยากในอนาคตจึงได้นำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับการสั่งสอนมาจากบรรพบุรุษมาปรับเป็นการผลิตเพื่อหารายได้เพิ่มให้แก่ครัวเรือน นอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนรุ่นหลัง ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมอันดีงามของกลุ่ม ทำให้เกิดความรักความผูกพันกับชุมชนของตนเอง</p> <p>4. ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น</p> <p>เป็นกิจกรรมที่ผู้สูงอายุได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ แล้วนำจารีตประเพณีที่ดั้งเดิมมาเผยแพร่ และปรับใช้ให้เหมาะสม การได้ทำกิจกรรมร่วมกันของทั้งผู้สูงอายุและคนรุ่นใหม่ ตลอดจนหน่วยงานและองค์กรต่างๆที่ตั้งอยู่บนฐานเจตนาที่ดี ได้สร้างความรักความผูกพัน ความเอื้ออาทรของชุมชนสืบต่อไป ซึ่งกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการ ชวงฮ่ายพญา เป็นการจัดการเรียนรู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาหรือองค์ความรู้พื้นบ้านแขนงต่างๆให้แก่เด็กนักเรียนหรือผู้สนใจทั่วไป - โครงการสร้างบ้านแปงเมือง คือ การฟื้นฟูและสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น - โครงการตลาดนัดเพื่อการศึกษา คือ การสนับสนุนให้ครูภูมิปัญญาพื้นบ้านแขนงต่างๆเอาความรู้หรือภูมิปัญญาที่เด่นๆของท้องถิ่นมาจัดเป็นฐานเรียนรู้ให้เยาวชนหรือผู้สนใจเลือกเรียนตามความสนใจของแต่ละคน <p>5. กลุ่มชุมชนอนุรักษ์ป่า</p> <p>การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน ด้วยการปรับใช้พิธีกรรมทางความเชื่อดั้งเดิม ตามจารีตประเพณีผนวกรวมกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาเข้าด้วยกัน คือ การสืบชะตาป่าและการบวชป่า เป็นกิจกรรมที่ยั่งยืน เพราะเป็นการต่อยอดความเชื่อผ่านทางพิธีกรรม ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้จากรุ่นสู่รุ่น ดังนั้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านการมีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค ทำให้คนในชุมชนเข้าถึงการบริการสังคม และยังเป็นหลักประกันทางสังคมว่าป่าต้นน้ำจะไม่ถูกทำลาย</p>

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

1. ให้เหตุผลและรายละเอียดในการทำวิจัยที่น่าสนใจ
2. ถ้ามีแผนภาพประกอบเพื่ออธิบายในส่วนของความเชื่อมโยงในประเด็นที่ศึกษาจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจมากยิ่งขึ้น
3. รายงานวิจัยฉบับนี้ถ้ามีการให้ข้อมูลในส่วนของ methodology ที่ดีและแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบ การเลือกและการสุ่มตัวอย่างที่ดี จะทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 6

งานวิจัยรหัส 521
ชื่อเรื่อง: ทุนทางสังคมกับระบบการจัดสวัสดิการสังคมในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย: กรณีศึกษาชุมชนชนบทในจังหวัดเชียงใหม่

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

<p>1) เพื่อศึกษารูปแบบทุนทางสังคมด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในชุมชนชนบทของจังหวัดเชียงใหม่</p> <p>2) เพื่อศึกษาถึงเครือข่ายของทุนทางสังคมด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในชุมชนชนบท ของจังหวัดเชียงใหม่</p> <p>3) เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายทุนทางสังคมด้านการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในชุมชนชนบทของจังหวัดเชียงใหม่</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ทุนทางสังคม คือ ค่านิยมที่ไม่เป็นทางการ ที่มีความสอดคล้องกับศีลธรรมอันดีงาม และทำให้เกิดความชัดเจนว่า ถ้าความสัมพันธ์ดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับศีลธรรมความดีงาม ก็ไม่น่าจะถือว่าเป็นเรื่องของทุนทางสังคม เพราะทุนทางสังคมเน้นความสัมพันธ์ใกล้ชิด และค่านิยมความเชื่อ ที่มีส่วนทำให้บุคคลเกิดความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไว้วางใจกันหรือต่างตอบแทนกัน ในบรรทัดฐานและจารีตประเพณีที่ดีงาม และมีความเป็นเครือข่ายที่ปรากฏอยู่ในองค์กร/ กลุ่มที่มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม และสืบทอดต่อกันมา ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวิถีชีวิต เป็นเครือข่ายความช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหา ซึ่งส่งผลถึงความเข้มแข็งของกลุ่ม/ ของชุมชนด้วย ถือว่าเป็นการจัดสวัสดิการสังคมโดยชุมชน ที่อาศัยวัฒนธรรมอันดีงามในสังคม อันถือว่าเป็นทุนทางสังคมอย่างหนึ่ง</p> <p>ระบบสวัสดิการสังคม คือ ระบบการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในสังคมไทยที่มีอยู่ 2 ระบบ คือระบบสวัสดิการของรัฐ และระบบสวัสดิการสังคมท้องถิ่น โดยที่ระบบสวัสดิการสังคมของรัฐกับของท้องถิ่น อาจมีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะที่เกื้อกูลกันหรือขัดแย้งกัน มีส่วนในการส่งเสริมให้การจัดสวัสดิการสังคมมีความเข้มแข็งหรืออ่อนแอก็ได้ ซึ่งระบบสวัสดิการท้องถิ่นมี 3 ลักษณะ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> • การสังคมสงเคราะห์ เป็นกิจกรรมทางสังคมเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนทางสังคมแบบ ให้เปล่า • การประกันสังคม เป็นกิจกรรมทางสังคมที่มุ่งสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตของบุคคลแบบมีเงื่อนไข • การบริการทางสังคมเป็นกิจกรรมทางสังคมที่มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตแก่คนในสังคมโดยไม่คิดมูลค่า ไม่มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ใช้บริการ และให้บริการอย่างเสมอภาค <p>ประชาสังคม คือ ส่วนรวมที่ไม่ใช่รัฐ เกิดจากการที่ผู้คนในสังคมแสดงออกซึ่งสำนึกและความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมส่วนรวม โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมและรับผิดชอบเพื่อก่อให้เกิดสังคมที่ดี</p> <p>ความเป็นชุมชน คือ อุดมการณ์อันอาจ หรือสิทธิการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ด้วยการร่วมสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมาจัดการภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและรัฐที่ผลิตซ้ำในบริบททางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม อาจมีทั้งความกลมกลืนกัน/ ความขัดแย้งกัน/ เปลี่ยนแปลง/ ผลิตซ้ำ/ ผลิตใหม่ได้ ไม่ยึดติดกับพื้นที่ และมีหลายระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว/ ชุมชน/ หมู่บ้าน จนถึงระดับเครือข่ายที่อาจซ้อนกันก็ได้ ตลอดจนมีความสัมพันธ์กับภายนอกอีกด้วย</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่าง กลุ่ม/ องค์กรในชุมชน การดำเนินการวิจัย การทัศนศึกษาดูงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ จัดเวทีถ่ายทอด</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1. ชมรมผู้สูงอายุ</p> <p>2. กลุ่มเกษตรอินทรีย์</p> <p>3. กลุ่มชุมชนอนุรักษ์ป่า</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>การนำองค์ความรู้ที่รวบรวมจัดหมวดหมู่แล้วในการวิจัยครั้งแรก มาปรับเปลี่ยน/ ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริงในชุมชนกรณีศึกษา</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การรื้อฟื้นและปรับใช้ทุนทางสังคมในด้านสวัสดิการสังคมให้กลับมามีบทบาทอีกครั้ง รวมทั้งการพัฒนาเครือข่ายทุนทางสังคมด้านสวัสดิการสังคมจากฐานของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1. ชมรมผู้สูงอายุ</p> <p>การส่งเสริมและสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ ที่มีการจัดกระบวนการ 5 ขั้นตอน พบว่าชมรมผู้สูงอายุ ให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมครบทั้ง 5 ขั้นตอน แต่มีปัจจัยอื่นๆที่สมาชิกชมรมผู้สูงอายุไม่สามารถทำเกษตรอินทรีย์ ได้ เพราะ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ตามวิถีชาวบ้านมักจะมีพืชผักสวนครัวกันอยู่แล้ว • มีปัญหาด้านสุขภาพ • ผู้นำการเปลี่ยนแปลงไม่เด่นชัด

ดังนั้น การให้ข้อมูลที่มาพอและสม่ำเสมอ จึงมีความจำเป็นต่อกระบวนการพัฒนาต่อชมรมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสรรหาและพัฒนาศักยภาพของผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

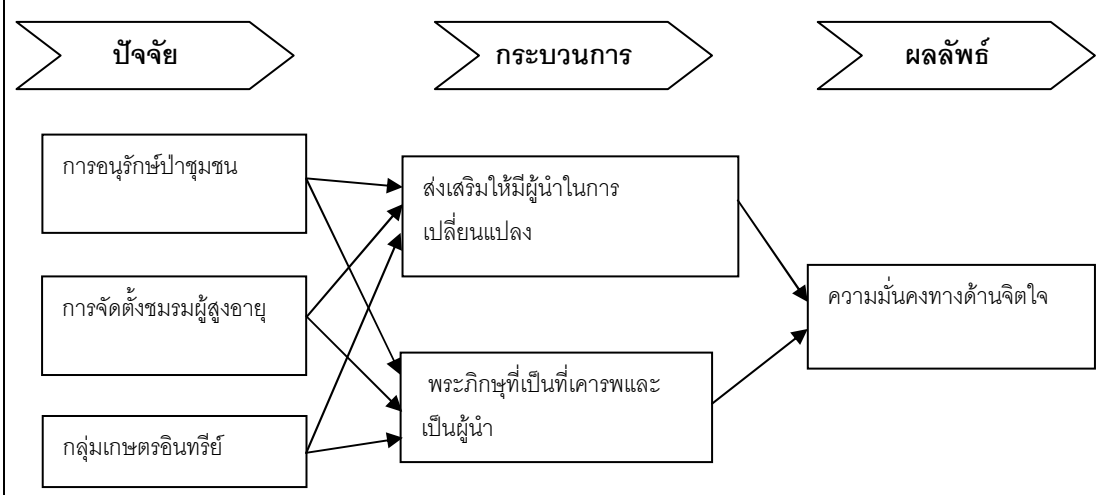
2. กลุ่มเกษตกรอินทรีย์

การเข้าร่วมกิจกรรมการเกษตกรอินทรีย์ของชมรมผู้สูงอายุที่มีมาแต่เดิม และผู้นำชมรมมีประสบการณ์การทำงานรวมกลุ่ม ประกอบกับความต้องการความมั่นคงทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความกังวลใจในเรื่องการจัดการศพ และการมีกิจกรรมรายได้เสริม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กิจกรรมกลุ่มสัจจะออมทรัพย์สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี

3. กลุ่มชุมชนอนุรักษ์ป่า

กิจกรรมหลักของเครือข่ายในด้านการอนุรักษ์ป่า คือ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชน เช่น การนำพืชพรรณไม้หลายชนิดในป่ามาใช้เป็นยาสมุนไพร ในการป้องกันรักษาโรค การจัดตั้งศูนย์บริการแพทย์ทางเลือกของชุมชน การจัดเก็บรวบรวมตำรายาพื้นบ้านจากบ๊อบส่า/ ไบลาน และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการวิจัยเชิงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการมีผู้นำที่อาศัยอยู่ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง จึงเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีพระภิกษุที่เป็นที่เคารพและเป็นผู้นำที่เป็นจุดแข็งของชุมชน ในการต่อสู้และป้องกันทรัพยากรในชุมชนจากนายทุน หรือผู้มีอำนาจรัฐ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

1. ให้เหตุผลและรายละเอียดในการทำวิจัยที่น่าสนใจ
2. ถ้ามีแผนภาพประกอบเพื่ออธิบายในส่วนของความเชื่อมโยงในประเด็นที่ศึกษาและตารางการดำเนินงานและกระบวนการดำเนินงาน จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจมากยิ่งขึ้น
3. รายงานวิจัยฉบับนี้ถ้ามีการให้ข้อมูลในส่วนของ methodology ที่ดีและแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบ การเลือกและการสุ่มตัวอย่างที่ดี จะทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 7

งานวิจัยรหัส 605
 ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนาแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ: กรณีศึกษาอำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) สร้างฐานข้อมูลสารสนเทศ กลุ่ม กองทุนสวัสดิการชุมชน และข้อมูลสถานการณ์ผู้ยากลำบากในอำเภอ ไชยา อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และสมบูรณ์
- 2) สร้างกระบวนการเชื่อมโยงกลุ่ม กองทุนสวัสดิการชุมชน ให้พัฒนาเป็นเครือข่ายระดับอำเภอในอำเภอไชยา
- 3) พัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอที่หลากหลาย มีลักษณะยืดหยุ่น ซึ่งพื้นที่อื่น ๆ สามารถปรับปรุงได้
- 4) ให้เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอในอำเภอไชยาดำเนินกิจกรรมร่วมกันในการดูแลจัดสวัสดิการสำหรับประชาชนกลุ่มผู้ยากลำบากในพื้นที่เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามศักยภาพและทุนทางสังคมของ

<p>กองทุนสวัสดิการระดับอำเภอ</p> <p>5) สังเคราะห์องค์ความรู้จากบทเรียนที่ได้จากโครงการวิจัย และจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>กองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึง กองทุนที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมสร้างระบบ ร่วมบริหารจัดการ ร่วมกันรับผลประโยชน์ ร่วมตรวจสอบประเมิน โดยคนในชุมชน เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกในชุมชน เป็นสถาบันการเงินที่นำผลประโยชน์มาจัดสวัสดิการแก่สมาชิกบนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อกัน</p> <p>เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึง กลุ่มทุนที่เกิดจากการรวมตัวกันของกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อการจัดสวัสดิการให้หลากหลาย ครอบคลุมกลุ่มคนในชุมชน เป็นความร่วมมือกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนของกองทุนและการพึ่งตนเองได้ของคนในชุมชน</p> <p>รูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึง วิธีการรวมตัวโครงสร้างการดำเนินการ กิจกรรม และการเชื่อมโยงระหว่างกองทุนสวัสดิการชุมชนบนฐานการมีส่วนร่วมของกองทุนสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ ในอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สมาชิก อบต. ประธานชุมชน ประธานและสมาชิกกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน และอาสาสมัครต่าง ๆ ในพื้นที่ 7 ตำบล และ 2 เทศบาล อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี การดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดเวทีประชาคม การจัดทำแผน การดำเนินการตามแผน และการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม และแบบบันทึกการประชุม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) บริบทชุมชนและบริบทกองทุนหมู่บ้านประเภทต่าง ๆ ที่จัดสวัสดิการแก่ผู้ยากลำบากในชุมชน</p> <p>2) รูปแบบการดูแลช่วยเหลือผู้ยากลำบากในชุมชน</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ความสำเร็จของระบบสวัสดิการชุมชนนอกจากจะขึ้นอยู่กับ การสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจต่อแนวคิด หลักการ และกระบวนการจัดสวัสดิการชุมชน การสร้างต้นแบบของการจัดสวัสดิการชุมชนแบบกระจายตัวในครอบคลุมพื้นที่แล้ว ปัจจัยที่สำคัญมาก คือ การใช้กลไกเชื่อมโยงรอยต่อระหว่างพื้นที่ องค์การของรัฐ องค์กรภาคีกับชุมชน โดยต้องบูรณาการจัดวางกลไกเชื่อมโยงผ่านกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ แต่การดำเนินการในปัจจุบันยังขาดกลไกระดับอำเภอที่เชื่อมโยงระหว่างชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัด การขยายเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดระบบสวัสดิการชุมชนเนื่องจากกลไกระดับอำเภอจะประสานเชื่อมโยงระหว่างชุมชนท้องถิ่นหรือตำบลกับจังหวัดได้ ทั้งนี้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 11 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดให้อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นห้องทดลองปฏิบัติการทางสังคม เพื่อให้ได้องค์ความรู้เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับฐานข้อมูลสารสนเทศ กองทุนเพื่อชาวบ้าน รูปแบบ และกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนในระดับอำเภอเพื่อขยายผลสู่สังคมที่เข้มแข็ง</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การดำเนินการแบบเครือข่ายสวัสดิการชุมชนถือเป็นการสร้างพลังขับเคลื่อนสำคัญในการปฏิรูประบบสวัสดิการพื้นฐานของสังคมไทยเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยที่ส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูล การดูแลซึ่งกันและกันในลักษณะของการร่วมเฉลี่ยทุกข์และเฉลี่ยสุขร่วมกันบนฐานปรัชญาการดำรงชีวิตแบบพอเพียง การพึ่งตนเองมากกว่าการพึ่งพาสวัสดิการจากรัฐเป็นหลัก การเสริมสร้างเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือช่วยเหลือกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างสังคมไทยที่ไม่ทอดทิ้งกันตามยุทธศาสตร์สังคมเข้มแข็งของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ส่งเสริมให้มีการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในทุกพื้นที่ ในทุกองค์กร ในทุกเรื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการทั่วประเทศ กระทรวงฯ ได้นำร่องโครงการสร้างเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในพื้นที่กรณีศึกษารอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โครงการวิจัยนี้เป็นหนึ่งในโครงการนำร่องของกระทรวงฯ ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมที่จะทำให้เกิดรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อผู้ยากลำบากแบบบูรณาการ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1) สร้างฐานข้อมูลสารสนเทศ กลุ่ม กองทุนสวัสดิการชุมชน และข้อมูลสถานการณ์ผู้ยากลำบากในอำเภอไชยา อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และสมบูรณ์</p> <p>ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมด้านสวัสดิการในอำเภอไชยามีจำนวน 110 องค์กร ส่วนใหญ่จัดสวัสดิการด้านสินเชื่อทางการเงิน ในขณะที่การจัดสวัสดิการเชิงสังคมแก่สมาชิกและกิจกรรมสาธารณประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 7.95 ของเงินกองทุน โดยกลุ่ม</p>

ที่จัดสวัสดิการทางสังคมมากที่สุด คือ ชมรมผู้สูงอายุ (ร้อยละ 55.50) และกลุ่มที่มีความเข้มแข็งทางการเงินมากที่สุดและจัดสวัสดิการชุมชนอย่างเป็นระบบมากที่สุด คือ สหกรณ์เครดิตยูเนียน สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้ยากลำบากในอำเภอไชยา พบว่า มีจำนวน 1,191 คน ได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะเบี้ยยังชีพรายเดือน จำนวน 771 คน ผู้ยากลำบากที่ยังรอความช่วยเหลือ จำนวน 420 คน ผู้ยากลำบากส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ (ร้อยละ 40.48) รองลงมา คือ กลุ่มผู้มีรายได้น้อย (ร้อยละ 29.29) กลุ่มผู้พิการ (ร้อยละ 13.81) และกลุ่มเด็ก (ร้อยละ 10.48) ลักษณะความยากลำบากที่พบมากที่สุด คือ ขาดผู้ดูแล

2) สร้างกระบวนการเชื่อมโยงกลุ่ม กองทุนสวัสดิการชุมชน ให้พัฒนาเป็นเครือข่ายระดับอำเภอในอำเภอไชยา

เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นเครือข่ายทางสังคม การเชื่อมโยงเครือข่ายเริ่มจากการค้นหากลุ่มกองทุน คณะกรรมการกองทุนที่มีจิตสาธารณะ และทำความเข้าใจ สร้างแรงจูงใจเชิงผลประโยชน์สวัสดิการในการเชื่อมโยงกองทุนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน การบูรณาการต้องเริ่มจากการบูรณาการความคิด บูรณาการคน และบูรณาการระบบการทำงาน การบริหารเครือข่ายต้องยึดหลักความเสมอภาค ความเท่าเทียมระหว่างกองทุนประเภทต่าง ๆ สิ่งที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน คือ การสร้างความมั่นใจแก่ประชาชน และองค์กรภาคีต่าง ๆ ดังนั้น เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนจึงต้องมีระบบ กลไก ระเบียบ แนวปฏิบัติที่ชัดเจน และมีความโปร่งใสในการบริหาร และต้องได้รับการหนุนเสริม และได้รับการรับรองโดยราชการ

3) พัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอที่หลากหลาย มีลักษณะยืดหยุ่น ซึ่งพื้นที่อื่น ๆ สามารถปรับปรุงได้

กองทุนสวัสดิการชุมชนอำเภอไชยาเป็นกองทุนจัดตั้งขึ้นใหม่ บริหารโดยคณะกรรมการจาก 4 องค์กรเครือข่าย คือ เครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ และเครือข่ายเครดิตยูเนียน กองทุนนี้ดำเนินกิจกรรมด้านสวัสดิการแก่สมาชิก และผู้ยากลำบากเป็นหลัก ไม่มีบริการกู้ยืมแก่สมาชิก ทั้งนี้เพื่อความมั่นคงของกองทุน สิ่งที่สำคัญที่สุดในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ คือ การสร้างความเชื่อมั่นทั้งแก่องค์กรเครือข่าย และประชาชนทั่วไป ในระยะแรกจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีหลักประกันเชิงนโยบาย และการหนุนเสริมจากรัฐตามสมควร และมีองค์กรสนับสนุนด้านการเงินอีกส่วนหนึ่ง

4) ให้เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอในอำเภอไชยาดำเนินกิจกรรมร่วมกันในการดูแลจัดสวัสดิการสำหรับประชาชนกลุ่มผู้ยากลำบากในพื้นที่เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามศักยภาพและทุนทางสังคมของกองทุนสวัสดิการระดับอำเภอ

เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอในอำเภอไชยาสามารถจัดทำข้อมูลผู้ยากลำบาก มีการเชื่อมโยงกองทุนสวัสดิการ จัดตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่าย และสามารถเปิดรับสมาชิกได้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 ซึ่งมีผู้ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของเครือข่ายยังไม่สามารถประเมินได้ในระยะสิ้นสุดโครงการวิจัยนี้

5) ผลการสังเคราะห์องค์ความรู้จากบทเรียนที่ได้จากโครงการวิจัย และจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1) ดำเนินการให้มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีรับรองเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ เพื่อแสดงว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามนโยบายของรัฐ ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจ และความเชื่อถือแก่ประชาชนในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนเพิ่มขึ้น

2) จัดงบประมาณที่ได้รับในปี 2551 เป็นกรณีพิเศษช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมในการริเริ่มกิจกรรม การบริหารงานของเครือข่ายทั้งในด้านสถานที่ วัสดุภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และค่าใช้จ่ายด้านบริหารงานทั่วไปของสำนักงาน

3) สนับสนุนงบประมาณสำหรับผู้ยากลำบาก และปรับเปลี่ยนวิธีการด้านงบประมาณจากการสงเคราะห์แบบให้เปล่าเป็นการช่วยเหลือค่าสมัครและเงินออมสะสมรายเดือนเป็นระยะเวลา 6 เดือน ในการเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ และให้ผู้ยากลำบากรับผิดชอบในการส่งเงินสะสมหลังจากระยะเวลาดังกล่าว ซึ่งจะทำให้ผู้ยากลำบากได้รับสวัสดิการจากกองทุนได้ตลอดชีวิต

4) สร้างกลไกหรือบุคคลภาครัฐรับผิดชอบงานด้านพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รองรับในระดับอำเภอ

5) ใช้ยุทธศาสตร์อยู่ดี มีสุข ส่งการให้หน่วยงานระดับอำเภอสับสนุน ให้ความร่วมมือกับเครือข่ายฯ ในการดำเนินกิจกรรม

ต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกองทุนสวัสดิการระดับอำเภอ

6) สนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายฯ อย่างต่อเนื่อง 3 – 5 ปี โดยเฉพาะการสนับสนุนทางวิชาการ และการประเมินผลโครงการรายปีอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และนำเสนอต่อกระทรวง

7) ส่งการให้มีการติดต่อประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และนำเสนอต่อกระทรวง

8) มอบนโยบายแก่สถาบันองค์กรชุมชน (พอช.) ซึ่งมีบทบาทหลักในการผลักดันด้านสวัสดิการชุมชนในปัจจุบันในการรับช่วงเป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุนเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภออย่างต่อเนื่อง

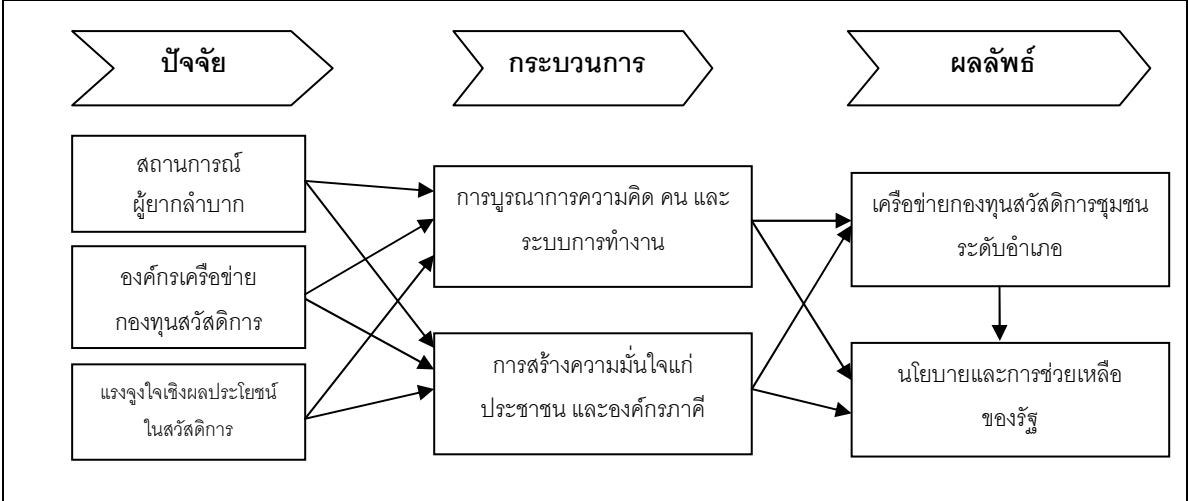
9) กำหนดนโยบายให้รัฐจัดสรรเงินสวัสดิการสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชนในสัดส่วน 1 : 1 เป็นระยะเวลา 5 ปี โดยลดลงร้อยละ 5 ต่อปี หลัง 5 ปี รัฐจะสมทบร้อยละ 20 ตลอดไป

10) ดำเนินการให้มีการรับรองข้อบังคับเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนอำเภอไชยา ซึ่งข้อบังคับที่จัดทำขึ้นให้มีผลเป็น

ทางการเพื่อให้ข้อบังคับมีความน่าเชื่อถือแก่บุคคล และหน่วยงานทั่วไป

11) ดำเนินมาตรการทางกฎหมายให้ผู้บริจาคเงินช่วยเหลือผู้ยากลำบาก ตลอดจนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนสามารถนำเงินบริจาคหรือเงินสะสมเข้ากองทุนรายปีลดหย่อนภาษีเงินได้ประจำปีจากเงินดังกล่าวได้

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 5 ข้อ แต่ผลการวิจัยขาดการสะท้อนภาพที่ชัดเจนในเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับบริบทชุมชนและกองทุนสวัสดิการชุมชนระหว่างตำบล รวมทั้งไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับผลการดำเนินการและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงไม่อาจสะท้อนความสำเร็จที่ชัดเจนของกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ แต่มีข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของกองทุนสวัสดิการที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่ศึกษา

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบูรณาการเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอแบบมีส่วนร่วมและศึกษาผลที่เกิดขึ้นของแต่ละรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งอาจทำให้ได้ทฤษฎีฐานรากของสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอที่มีความแกร่ง อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ยังไม่มีข้อมูลความสำเร็จที่ชัดเจนของกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ และผลการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการท้องถิ่นที่เกิดขึ้น จึงถือว่างานวิจัยนี้ยังไม่บรรลุผลตามกรอบการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบบริบทชุมชนและกองทุนสวัสดิการชุมชนระหว่างตำบลในพื้นที่ที่ศึกษา รวมทั้งศึกษาความสำเร็จที่ชัดเจนของกองทุนสวัสดิการชุมชน และผลการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชนที่เกิดขึ้นในแต่ละตำบล ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทที่สามารถอธิบายสวัสดิการชุมชนได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสารสนเทศเพื่อจัดทำนโยบายหรือการปฏิบัติที่สามารถเข้าถึงสภาพความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายในท้องถิ่น

เรื่องที่ 8

งานวิจัยรหัส 606

ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนาแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ: กรณีศึกษาอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชนและศึกษาข้อมูลสถานการณ์ผู้ยากลำบาก ของอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
- 2) ศึกษาแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการแก่กลุ่มผู้ยากลำบากในชุมชน จากเครือข่ายกองทุนประเภทต่าง ๆ ที่มีในชุมชน
- 3) ทดลองปฏิบัติตามรูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการแก่กลุ่มผู้ยากลำบากในชุมชน
- 4) ประเมินผลเบื้องต้นและพัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการแก่กลุ่มผู้ยากลำบากในชุมชน

5) สังเคราะห์ข้อมูลและถอดองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการดูแลช่วยเหลือผู้ยากลำบากในพื้นที่อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>กองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึง กองทุนที่เกิดขึ้นจากการที่คนในชุมชนมาร่วมกันคิดร่วมกันสร้างระบบสวัสดิการเพื่อกลุ่มผู้ยากลำบากประเภทต่าง ๆ ในชุมชน ร่วมกันบริหารจัดการ ร่วมกันรับผลประโยชน์ ร่วมกันตรวจสอบความโปร่งใส เป็นกองทุนที่ทุกคนในชุมชนร่วมกันเป็นเจ้าของรับผิดชอบ ร่วมพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนคล่องตัว</p> <p>การบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึง กระบวนการผสมผสานความร่วมมือร่วมใจจากกองทุนสวัสดิการชุมชนประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว หรือการประสานความร่วมมือจัดกิจกรรม ต่าง ๆ เพื่อการจัดตั้งกองทุน และบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อผู้ยากลำบาก</p> <p>ผู้ยากลำบาก หมายถึง ผู้มีสภาพร่างกาย และความเป็นอยู่ตามประเภทต่าง ๆ ดังนี้ 1) ผู้พิการ หมายถึง ผู้มีสภาพพิการทางกายที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และไม่มีรายได้ 2) ผู้สูงอายุ หมายถึง ชายหรือหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ไม่มีรายได้ บุตรหลานที่ดูแลอยู่ยากจน หรือถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง 3) เด็กกำพร้า/ถูกทอดทิ้ง/ขาดทุนทรัพย์ หมายถึง เด็กที่บิดาและมารดาถึงแก่กรรม เด็กที่บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม เด็กที่ครอบครัวแตกแยก ถูกทอดทิ้งให้อยู่กับผู้อื่น และได้รับการเลี้ยงดูจากผู้ปกครองที่ไม่เหมาะสม เด็กที่เรียนดี ขยันหมั่นเพียร แต่ขาดทุนทรัพย์ 4) สตรีหม้าย หมายถึง สตรีที่สามีถึงแก่กรรม หรือหย่าขาดจากสามี หรือถูกทอดทิ้งไม่หย่าขาดจากสามี มีบุตรต้องเลี้ยงดู และมีรายได้น้อย 5) ผู้ป่วยเป็นโรคร้ายแรง/เรื้อรัง หมายถึง ผู้ป่วยที่ป่วยด้วยโรคร้ายแรง เช่น โรคเอดส์ โรคมะเร็ง หรือโรคเรื้อรังที่ต้องใช้ระยะเวลาในการรักษานาน เช่น โรคไต โรคอัมพาต โรคหัวใจ เป็นต้น 6) ผู้มีรายได้น้อย หมายถึง ผู้ไม่มีอาชีพและรายได้ที่แน่นอน หาเช้ากินค่ำ มีภาระรับผิดชอบในครอบครัวมาก เช่น ประกอบอาชีพคนเดียว แต่ต้องเลี้ยงดูสมาชิกจำนวนหลายคน และ 7) ผู้ประสบภัยพิบัติ หมายถึง ผู้ประสบภาวะขาดทุนจากการประกอบอาชีพเนื่องจากภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย หรือการประสบอุบัติเหตุอย่างกะทันหัน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สมาชิก อบต. ประธานชุมชน ประธานและสมาชิกกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน และอาสาสมัครต่าง ๆ ในพื้นที่ 7 ตำบล อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง การดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดเวทีประชาคม การจัดทำแผน การดำเนินการตามแผน และการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม และแบบบันทึกการประชุม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) บริบทชุมชนและบริบทกองทุนหมู่บ้านประเภทต่าง ๆ ที่จัดสวัสดิการแก่ผู้ยากลำบากในชุมชน</p> <p>2) รูปแบบวิธีการและระเบียบเครือข่ายกองทุนสวัสดิการแก่ผู้ยากลำบากในชุมชน</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ในพื้นที่จังหวัดสงขลามีสวัสดิการภาคชุมชนในลักษณะชุมชนพึ่งตนเองที่เป็นต้นแบบแก่จังหวัดอื่น ๆ แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ยังเกิดปัญหาในการบริการที่ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงกลุ่มผู้ยากลำบากในชุมชน จึงมีความพยายามในการใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว เมื่อพิจารณาถึงพื้นที่จังหวัดพัทลุง พบว่า มีการรับและใช้แนวคิดและแนวทางการดำเนินงานด้านสวัสดิการชุมชนจากจังหวัดสงขลาในทำนองเดียวกันกับจังหวัดอื่น สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดให้อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง เป็นกรณีศึกษาเพื่อเป็นห้องทดลองปฏิบัติการทางสังคม เพื่อให้ได้องค์ความรู้เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับฐานข้อมูลสารสนเทศ กองทุนเพื่อชาวบ้าน รูปแบบ และกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนในระดับอำเภอเพื่อขยายผลสู่สังคมที่เข้มแข็ง</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นการดำเนินกิจกรรมทางสังคมตามแนวยุทธศาสตร์สังคมไม่ทอดทิ้งกันของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ 1) ประชาชน/ชุมชนที่เข้มแข็งมีบทบาทในการริเริ่มตัดสินใจ 2) ดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทุนที่มีอยู่ในชุมชนตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีพัฒนาอย่างจริงจัง 3) มีกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล และ 4) สร้างรากฐานทางสังคมที่เข้มแข็งในการรองรับการพัฒนา กระทรวงฯ ได้นำร่องโครงการสร้างเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในพื้นที่กรณีศึกษาครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โครงการวิจัยนี้เป็นหนึ่งในโครงการนำร่องของกระทรวงฯ ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมที่จะทำให้เกิดรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อผู้ยากลำบากแบบบูรณาการเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวในพื้นที่อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนค้นหาคุณค่าและศักยภาพของชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าถึงแหล่งสวัสดิการชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การจัดสวัสดิการชุมชนแก่ผู้ยากลำบากด้วยความร่วมมือของชุมชนเอง อันเป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม และเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนแก่ชุมชน</p>

7. ผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชนและศึกษาข้อมูลสถานการณ์ผู้ยากลำบาก ของอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

1.1 ผู้ด้อยโอกาสตามทะเบียนรายชื่อของสำนักพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดพัทลุง มีจำนวน 1,340 คน ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน จำนวน 405 คน คิดเป็นร้อยละ 30.22

1.2 ผู้ยากลำบากตามผลการค้นหาจากเวทีประชาคมและการสัมภาษณ์ตามวิธีดำเนินการวิจัย มีจำนวน 968 คน ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน จำนวน 389 คน คิดเป็นร้อยละ 40.19

1.3 บริบทของอำเภอปากพะยูนในด้านทรัพยากรและพื้นฐานทางเศรษฐกิจ พบว่า เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ และการท่องเที่ยว สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนคิดเป็นรายได้เฉลี่ย เท่ากับ 34,000 บาทต่อคน ต่อปี

1.4 ในพื้นที่ของอำเภอปากพะยูนมีกลุ่ม/กองทุนต่าง ๆ ที่จัดสวัสดิการสำหรับสมาชิก จำนวน 207 กลุ่ม คิดเป็นเงินรวมทั้งสิ้นจำนวน 122,255,937 บาท แต่เป็นกลุ่มที่ยังไม่มีการจัดสวัสดิการเพื่อผู้ยากลำบากโดยตรง

2) ผลการศึกษารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการแก่กลุ่มผู้ยากลำบากในชุมชน จากเครือข่ายกองทุนประเภทต่าง ๆ ที่มีในชุมชน

ทุกตำบลจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อผู้ยากลำบากระดับตำบล โดยกำหนดชื่อกองทุน คัดเลือกคณะกรรมการบริหารกองทุนและกำหนดแผนการจัดกิจกรรมระดมทุนที่หลากหลาย การบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีอยู่เพื่อช่วยเหลือผู้ยากลำบากนั้นส่วนใหญ่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ยกเว้นการดำเนินการของตำบลเกาะหมากที่สามารถบูรณาการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านได้ในระดับหนึ่ง สำหรับรูปแบบและการดำเนินการที่ควรจะเป็น คือ การก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อผู้ยากลำบากโดยชุมชนเองเป็นผู้สร้างรากฐานกองทุนไว้รองรับความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ

3) ผลการทดลองปฏิบัติตามรูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการแก่กลุ่มผู้ยากลำบากในชุมชน

ตำบลที่มีการดำเนินการระดมทุนและมีเงินเข้ากองทุนมีจำนวน 5 ใน 7 ตำบล ตำบลปากพะยูนจัดกิจกรรมเลี้ยงน้ำชาการกุศล มีเงินเข้ากองทุน จำนวน 100,000 บาท ตำบลคอนประดู่จัดกิจกรรมการแข่งขันขกมวยการกุศลและงานประเพณีลอยกระทงของตำบล มีเงินเข้ากองทุน จำนวน 14,200 บาท ตำบลเกาะหมาก มีการบริจาคจากกองทุนหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน เป็นเงินเข้ากองทุน จำนวน 30,000 บาท ตำบลเกาะนางคำ มีการบริจาคจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นเงินเข้ากองทุน จำนวน 4,500 บาท ตำบลคอนทราย มีการบริจาคจากนายก อบต. เป็นเงินเข้ากองทุน จำนวน 3,000 บาท สำหรับตำบลหารเทาและตำบลผาละมียังไม่ดำเนินการระดมทุน

4) ผลการประเมินเบื้องต้นและผลการพัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการแก่กลุ่มผู้ยากลำบากในชุมชน

กิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อผู้ยากลำบากเป็นรูปแบบการบูรณาการที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองท้องถิ่น โดยมีคณะกรรมการกองทุนช่วยกันกำกับดูแล และระดมทุนเข้ากองทุนอยู่เสมอ

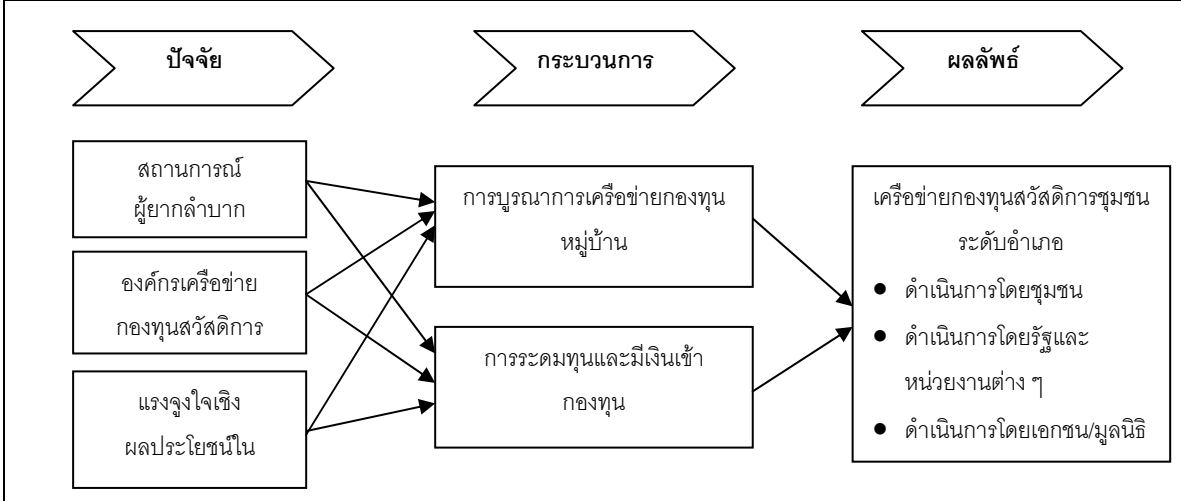
5) ผลการสังเคราะห์ข้อมูลและผลการถอดองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการดูแลช่วยเหลือผู้ยากลำบากในพื้นที่อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

การดูแลช่วยเหลือผู้ยากลำบากในชุมชนมี 3 รูปแบบ ได้แก่ **รูปแบบแรก** เป็นการดูแลช่วยเหลือผู้ยากลำบากโดยชุมชนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อผู้ยากลำบากระดับตำบล โดยการบูรณาการความร่วมมือของคนในชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้นำท้องถิ่น จัดตั้งและบริหารจัดการกองทุนฯ อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมคิด วางแผน ปฏิบัติ ประเมินผล และรับผลประโยชน์ เพื่อให้เกิดการแสวงหาทรัพยากรสนับสนุนกองทุนฯ และแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นด้วยตนเอง 2) กลุ่ม/กองทุนสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในชุมชน จัดสรรเงินช่วยเหลือผู้ยากลำบาก **รูปแบบที่สอง** เป็นการดูแลช่วยเหลือผู้ยากลำบากโดยภาครัฐ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งส่วนท้องถิ่น ส่วนภูมิภาค และส่วนกลางให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อผู้ยากลำบาก หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานประกันสังคมจังหวัด และโรงพยาบาล ส่วนกลาง ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ**รูปแบบที่สาม** เป็นการดูแลช่วยเหลือผู้ยากลำบากโดยภาคเอกชน มูลนิธิและองค์การการกุศลต่าง ๆ ให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อผู้ยากลำบาก ได้แก่ มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย มูลนิธิร่วมจิตน้อมเกล้าเพื่อเยาวชน มูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาสังคมอำเภอ มูลนิธิเพื่อเด็กกำพร้า และองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก เป็นต้น

สำหรับแนวทางการดำเนินการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการเพื่อผู้ยากลำบาก มี 2 แนวทาง คือ แนวทางแรก เริ่มจากการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อผู้ยากลำบากระดับตำบล โดยบูรณาการความร่วมมือจากผู้นำกองทุนสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ จากทุกหมู่บ้าน บริหารงานในรูปคณะกรรมการ มีกิจกรรมระดมทุนและสงเคราะห์ผู้ยากลำบาก ขยายผลไปสู่การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อผู้ยากลำบากระดับอำเภอ และแนวทางที่สอง ให้หมู่บ้านที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการมีการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในชุมชน จัดสรรเงินเพื่อเป็นสาธารณประโยชน์ จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อผู้ยากลำบากระดับหมู่บ้าน บริหารงานในรูปคณะกรรมการ ขยายผลไปสู่การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อผู้ยากลำบากระดับตำบล และระดับอำเภอ

--

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 5 ข้อ แต่ผลการวิจัยพบว่าผลการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน โครงการวิจัยนี้ยังไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร และบางพื้นที่มีการดำเนินการในระดับที่ต่ำมาก ดังนั้นงานวิจัยนี้ควรสะท้อนผลเกี่ยวกับกระบวนการที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างนี้ รวมทั้งควรมีข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของกองทุนสวัสดิการที่จัดขึ้นในพื้นที่ศึกษา

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบูรณาการเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอแบบมีส่วนร่วมและศึกษามลที่เกิดขึ้นของแต่ละรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งอาจทำให้ได้ทฤษฎีฐานรากของสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอที่มีความแกร่ง อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ไม่มีข้อมูลความสำเร็จในระดับต่ำของกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ แต่ไม่สะท้อนผลการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการท้องถิ่นที่เกิดขึ้น จึงถือว่างานวิจัยนี้ยังไม่บรรลุผลตามกรอบการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้ และมีข้อสังเกตว่ากลยุทธ์ที่ใช้ในการสร้างความเติบโตของกองทุนที่จัดตั้งขึ้น คือ การระดมทุนด้วยการบริจาคหรือการจัดกิจกรรมเฉพาะกิจ ซึ่งไม่สะท้อนกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม ไม่อาจเป็นหลักประกันความยั่งยืนของกองทุนฯ และการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนได้

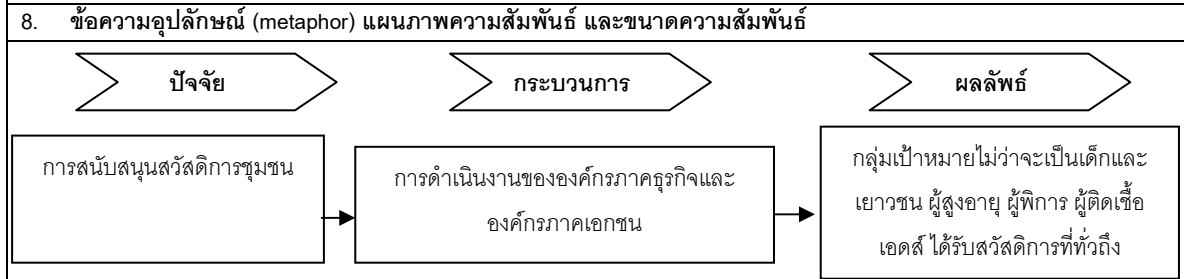
บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรเน้นการเรียนรู้เชิงกระบวนการเพื่อให้เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งผลักดันให้เกิดการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชนที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทรวมทั้งกระบวนการที่สามารถอธิบายสวัสดิการชุมชนได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐ ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสารสนเทศเพื่อจัดทำนโยบายหรือการปฏิบัติที่สามารถเข้าถึงสภาพความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายในท้องถิ่น

เรื่องที่ 9

งานวิจัยรหัส 610	
ชื่อเรื่อง: การดำเนินงานขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน	
1. วัตถุประสงค์การวิจัย	
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงาน ขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน 	
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	
<p>สวัสดิการสังคม หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือโครงการของทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมายให้มีความอยู่ดีกินดี มีคุณภาพชีวิตตามควรอัตรา และเป็นการสร้างความเท่าเทียมกันในการให้บริการตามสิทธิมนุษยชนที่ทุกคนในสังคมควรได้รับอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม โดยไม่มีการแบ่งแยกเพศ อายุ ศาสนา เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์</p>	

<p>องค์กรภาคธุรกิจ คือ การรวมกลุ่มอย่างเป็นระบบของปัจเจกบุคคล เพื่อการหวังผลในวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือเพื่อทำกิจการแสวงหากำไร ทั้งนี้โดยวิธีใดวิธีหนึ่งในจำนวนวิธีทั้งหลายตามที่กฎหมายอนุญาตและวางกำหนดกฎเกณฑ์เอาไว้</p> <p>องค์กรภาคเอกชน คือ การรวมกลุ่มกันอย่างเป็นระบบของปัจเจกบุคคลเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันโดยไม่แสวงหากำไร</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ องค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนใน 4 ภาคได้แก่ ภาคเหนือ 3 องค์กร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 องค์กร ภาคกลาง 6 องค์กร และภาคใต้ 1 องค์กร รวม 15 องค์กร โดยเป็นการเลือกแบบเจาะจง</p> <p>การดำเนินการวิจัย การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มเป้าหมายในองค์กรได้แก่ เจ้าของ ประธาน กรรมการ เจ้าหน้าที่ขององค์กรนั้น และผู้มารับบริการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ต้องการที่จะศึกษาว่าสภาพการดำเนินงานขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชนเป็นอย่างไร มีปัญหาการดำเนินงานอย่างไรบ้าง และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานควรจะเป็นอย่างไร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปสู่การกำหนดนโยบายสาธารณะด้านสวัสดิการชุมชน สำหรับกลุ่มเป้าหมายต่างๆไม่ว่าจะเป็นเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี เป็นต้น</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>ทำการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ความเป็นมาขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน สภาพการดำเนินงาน ขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน สภาพปัญหาการดำเนินงาน ขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สภาพการดำเนินงาน ขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่าองค์กรให้บริการด้านปัจจัยสี่และการศึกษาแก่เด็กที่ขาดโอกาส จัดให้มีครูพัฒนาเด็กเล็ก พัฒนาอาชีพแก่เด็กและชุมชน การจัดการการศึกษา จัดให้มีพ่อแม่ผู้ปกครอง 1.2 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า องค์กรมีการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพ การส่งเสริมอาชีพ การบริการสังคม รับผิดชอบและผู้สูงอายุ ผู้ป่วยจิตเวช และอัมพาต 1.3 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี พบว่า องค์กรมีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี การบริการคลินิกสุขภาพ การอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านเอชไอวี 1.4 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับคนพิการ พบว่า องค์กรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ จัดกิจกรรมป้องกันความพิการทางสายตา ฟันฟูและพัฒนาสมรรถภาพคนตาบอด ผู้พิการซ้ำซ้อน เป็นต้น 2) สภาพปัญหาการดำเนินงาน ขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน <ol style="list-style-type: none"> 2.1 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่ามีปัญหาคล้ายกัน คือ ปัญหาเรื่องเด็กได้รับทุนการศึกษาจากภาครัฐไม่ทั่วถึง และปัญหาด้านสภาพจิตใจของผู้ประสบภัย 2.2 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ทำงานไม่ต่อเนื่อง ขาดความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ จิตเวช อัมพฤกษ์ และปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัยไม่หลากหลาย 2.3 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี พบว่า มีปัญหาการขาดแหล่งงบประมาณที่สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆทำให้ผู้ติดเชื้อเข้าไม่ถึงสิทธิประโยชน์ที่ควรได้รับ 2.4 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับคนพิการ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ การเจ็บป่วยของเด็กเป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการของเด็ก ขาดการยอมรับในความแตกต่างของเด็ก และขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนในการสนับสนุนสวัสดิการชุมชน <ol style="list-style-type: none"> 3.1 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่า องค์กรต่างๆ ต้องการแหล่งเงินทุนสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการสร้างเครือข่าย เพื่อการบริการที่ทั่วถึง และเกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิก 3.2 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมที่คลายเครียดและต้องการให้สังคมทุกภาคส่วนให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุ ควรมีการอบรมผู้สูงอายุ และมีแพทย์ทางด้านจิตเวชมากขึ้น 3.3 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี พบว่ามีการเสนอแนวทางการพัฒนาว่าควรมีการหาวิธีสร้างความ

<p>เข้าใจกับครอบครัว ชุมชน สังคม ในการให้ผู้ติดเชื้อสามารถอยู่ในสังคมได้ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้ามา มีบทบาทในการดำเนินการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อด้วย</p> <p>3.4 การสนับสนุนสวัสดิการชุมชนสำหรับคนพิการ ได้มีการเสนอแนวทางว่า ควรนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มีผู้มาบริจาค เน้นให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองได้ และกำหนดมาตรฐานครูที่ดูแลคนตาบอด โดยเฉพาะ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดสวัสดิการชุมชน ในภาพรวมพบว่า มีปัญหาขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลหรือองค์กรต่างๆ ได้รับรู้การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้มีการบริจาค และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งอื่นๆ 2) สร้างเครือข่ายในการดำเนินงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลักดันให้มีการบรรจุโครงการหรือกิจกรรมการจัดสวัสดิการชุมชนไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) สนับสนุนการบริการสวัสดิการชุมชนแบบบูรณาการ โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการสนับสนุนเพื่อพัฒนาองค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินการด้านสวัสดิการชุมชนตรงต่อความต้องการของชุมชน 4) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรเป็นหน่วยงานกลางในการประสานข้อมูล กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนให้องค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนมีความเข้มแข็ง เพื่อเป็นเครือข่ายในการพัฒนาสังคม โดยไม่ต้องใช้งบประมาณของรัฐ 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในชุมชน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กรนั้นๆ เพื่อพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยครบทุกข้อ มีการแยกประเด็นสำหรับนำเสนอผลการวิจัย ไม่ว่าจะเป็นด้านเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี และคนพิการ ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคเอกชนได้</p> <p>แบบแผนการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มเป้าหมายในองค์กรได้แก่ เจ้าของ ประธานกรรมการ เจ้าหน้าที่ขององค์กรนั้น และผู้มารับบริการ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นและมีคุณภาพ</p> <p>บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า ขอบเขตของการศึกษาวิจัยจะเน้นพื้นที่ในการศึกษาซึ่งเป็นภูมิภาคต่างๆ แต่ในผลการศึกษานักวิจัยจะนำเสนอข้อมูลแบ่งตามประเภทที่องค์กรนั้นๆ ดำเนินการ คือแบ่งเป็นด้านเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี และคนพิการ ซึ่งทำให้คนอ่านงานวิจัยค่อนข้างงงและสับสน</p>

เรื่องที่ 10

<p>งานวิจัยรหัส 611</p> <p>ชื่อเรื่อง: การบริหารจัดการศูนย์รีไซเคิลอย่างยั่งยืน</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาองค์ประกอบในการบริหารจัดการของศูนย์รีไซเคิลและแนวทางที่นำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน 2) ศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการทำธุรกิจขยะรีไซเคิลและธุรกิจชุมชนอื่น ๆ ทั่วไปที่มีกระบวนการบริหารจัดการที่สำเร็จและยั่งยืน 3) กำหนดทิศทางหรือแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์รีไซเคิลที่ยั่งยืน 4) กำหนดรูปแบบในการบริหารจัดการศูนย์รีไซเคิลที่ยั่งยืน 5) ขยายเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยขบวนการองค์กรชุมชน

<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p>
<p>การจัดการ หมายถึง กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอน โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์กร การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการ และความมุ่งหวังในด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วยองค์กรจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้</p> <p>การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การบริหารเป็นการประสานงาน การอำนวยความสะดวก และการให้บริการแก่ผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>ธุรกิจชุมชน หมายถึง รูปแบบการต่อสู้ทางเศรษฐกิจของชุมชนและคนยากจน มีรูปแบบการจัดตั้งที่หลากหลายแต่มีพื้นฐานที่สำคัญ คือ เป็นของสมาชิกในชุมชน เป็นการดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน สามารถก่อตั้งจากการเรียนรู้ในชุมชนอื่น ๆ หรือพัฒนาขึ้นมาเองในชุมชนนั้น ๆ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p>
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเครือข่ายออมทรัพย์ ศูนย์รีไซเคิลกลุ่มนคราจารย์ (จำนวน 4 กลุ่ม) และชุมชน (จำนวน 10 ชุมชน) ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร การดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการศึกษาเอกสารและสนทนัม ได้แก่ การสังเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดเวทีสนทนากลุ่ม และการสังเกตกระบวนการทำงานในสนาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม และแบบสังเกต</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<p>1) องค์กรประกอบในการบริหารจัดการของศูนย์รีไซเคิล</p> <p>2) รูปแบบและกระบวนการในการบริหารจัดการศูนย์รีไซเคิลที่ยั่งยืน</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาใหญ่ของชุมชนเคหะและชุมชนแออัดในเขตหลักสี่ – ดอนเมือง ส่งผลกระทบถึงสุขภาพอนามัย ชีวิตความเป็นอยู่ และความสัมพันธ์ของคนในชุมชนด้วย เครือข่ายออมทรัพย์หลักสี่ – ดอนเมือง ได้จัดตั้งศูนย์ขยะรีไซเคิลเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และเป็นกรณีศึกษาของโครงการวิจัยการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ซึ่งพบว่าศูนย์ฯ นี้เป็นการทำธุรกิจขยะรีไซเคิลที่ดำเนินการโดยขบวนการองค์กรชุมชน รับซื้อขยะจากสมาชิกเครือข่ายฯ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ 1) เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ โดยหาอาชีพเสริมซึ่งไม่ต้องลงทุนมากให้กับสมาชิกเครือข่าย 2) เพื่อเป็นการจัดการขยะในชุมชนเมือง และ 3) เพื่อเป็นกลไกขยายให้สมาชิกใน เครือข่ายฯ ขยายหรือแปลงขยะให้เป็นทุน ผลการดำเนินการสามารถกระจายรายได้ให้กับกลุ่ม/องค์กรชุมชนทั้งในและนอกเขตบริการมากกว่า 20 ชุมชน ดังนั้น การหาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์ฯ ที่ยั่งยืน และขยายผลสู่ชุมชนอื่น ๆ จึงมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของศูนย์ฯ และยกระดับไปสู่ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีของเครือข่ายทางสังคมทั้งในระดับบุคคล ชุมชน และสังคม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ความรัก ความสามัคคี และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยภาคประชาชนที่ดำเนิน ควรมีการยกระดับและขยายผลการดำเนินงานผ่านกิจกรรมและสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการขับเคลื่อนงานให้เป็นรูปธรรมในพื้นที่ระดับเขต ยกกระดับความรู้ผ่านการเผยแพร่ขยายผล สร้างองค์ความรู้ในการคัดแยกขยะ กระตุ้น และปลูกจิตสำนึกในเรื่องสิ่งแวดล้อมสู่ภาคประชาชน พัฒนาทักษะของนักวิจัยชุมชน/เจ้าหน้าที่ผ่านกิจกรรมของโครงการ รวมทั้งสร้างกลไกในการติดตามผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ งานวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่จะทำให้เกิดรูปแบบ กระบวนการ และการขยายผลการบริหารจัดการศูนย์รีไซเคิลที่มีความยั่งยืน</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>1) องค์กรประกอบในการบริหารจัดการของศูนย์รีไซเคิลและแนวทางที่นำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน</p> <p>การบริหารจัดการศูนย์รีไซเคิลมีการดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการโดยเป็นชุดเดียวกับชุดคณะกรรมการเครือข่ายออมทรัพย์หลักสี่ – ดอนเมือง และมีตัวแทนจากชุมชนต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายฯ และมีทีมงานดำเนินการของศูนย์รีไซเคิลที่มีผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และมีที่ปรึกษาจาก 2 หน่วยงาน คือ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และมูลนิธิชุมชนไท แนวทางการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ฯ มีหลักการที่สำคัญ คือ 1) เพื่อเป็นธุรกิจของเครือข่ายออมทรัพย์หลักสี่ – ดอนเมือง และนำกำไรมาจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก 2) เพื่อเป็นการพึ่งพาตนเองในอนาคตของเครือข่ายองค์กรชุมชน 3) เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ในรูปแบบการจัดการสิ่งของเหลือใช้ในรูปการ Reuse and Recycle และ 4) เพื่อเป็นสถานที่คัดแยกและรับซื้อวัสดุสิ่งของเหลือใช้ในชุมชนในเขตหลักสี่และพื้นที่ใกล้เคียง</p> <p>2) ผลการเปรียบเทียบกระบวนการทำธุรกิจขยะรีไซเคิลและธุรกิจชุมชนอื่น ๆ ทั่วไปที่มีกระบวนการบริหารจัดการที่สำเร็จและยั่งยืน</p> <p>การทำธุรกิจขยะรีไซเคิลและธุรกิจชุมชนอื่น ๆ ทั่วไปจากกรณีศึกษาเปรียบเทียบ พบว่า มีความเหมือนกันในเรื่อง</p>

เป้าหมายที่มุ่งรวมกลุ่มกันเพื่อตัวเองเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรอง แต่การทำธุรกิจระยะรีไซเคิลของศูนย์ฯ มองในเรื่องของการจัดสวัสดิการชุมชนและการจัดการสิ่งแวดล้อม ส่วนธุรกิจชุมชนส่วนใหญ่มองในเรื่องหลักประกันความมั่นคงในอาชีพ สำหรับปัจจัยนำเข้าพบว่า ศูนย์ฯ ขาดระบบอาสาสมัครและที่ปรึกษา แต่ธุรกิจชุมชนมีสิ่งดังกล่าว ในส่วนของกระบวนการพบว่า ศูนย์ฯ ยังขาดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากรภายในทีมงาน ระบบบัญชีและการเงินยังไม่เป็นสากล แต่มีจุดเด่นในการขยายเครือข่ายการจัดการขยะในชุมชน แต่ธุรกิจชุมชนส่วนใหญ่มีระบบบัญชีที่ตรวจสอบได้ มีระบบผู้ตรวจสอบบัญชี เพราะเป็นองค์กรที่เป็นทางการในรูปสหกรณ์หรือจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ทำให้เกิดการพัฒนานในเรื่องระบบเอกสาร แต่สำหรับผลลัพธ์ พบว่า ทั้งศูนย์ฯ และธุรกิจชุมชนมีคล้ายกัน คือ เมื่อมีกำไรจะนำไปสู่การจัดสวัสดิการในชุมชนต่อไป

3) ทิศทางหรือแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์รีไซเคิลที่ยั่งยืน

1) ปรับระบบบริหารจัดการภายในศูนย์ฯ

- พัฒนาระบบโครงสร้างคณะทำงานไม่ให้ทับซ้อนกัน มีคนทำบัญชีและการเงินอย่างชัดเจน
- มีการพัฒนาระบบบัญชีซื้อ และบัญชีขายสินค้า
- มีการลงบันทึกรายรับรายจ่ายแบบรายวัน
- มีการจัดทำระบบบิลใบเสร็จการซื้อสินค้าแยกเป็นซื้อข้างในและซื้อข้างนอกศูนย์ฯ
- มีการสรุปรายรับรายจ่ายประจำเดือน
- มีระบบสต็อกสินค้าประจำเดือน
- พัฒนาคู่มือการภายในศูนย์ฯ โดยแต่งตั้งผู้ช่วยผู้จัดการมาทำการแทนในการบริหารศูนย์ฯ และผู้จัดการควรมาทำหน้าที่

ฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายวางยุทธศาสตร์แทน

2) ปรับโครงสร้างการบริหารศูนย์ฯ

- ดึงสมาชิกผู้ถือหุ้นเข้ามาเป็นกรรมการบริหารศูนย์ฯ
- ดึงกลุ่มที่รับการขยายผล 10 ชุมชนเข้ามาช่วยบริหารศูนย์ฯ ด้วย
- ลดบทบาทกรรมการบริหารเครือข่ายฯ และเสริมบทบาทคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ

3) พัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้

- จัดเป็นศูนย์ต้นแบบในการพัฒนาอาชีพที่ต่อเนื่องจากการคัดแยกขยะ และนำขยะเปียกมาใช้ประโยชน์ เช่น ทำน้ำหมักและทำน้ำยาเอนกประสงค์

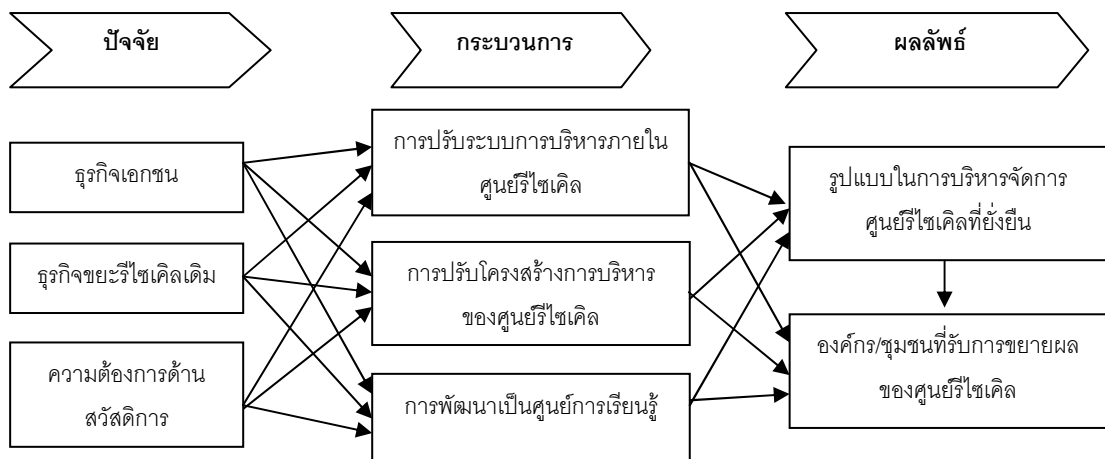
4) รูปแบบในการบริหารจัดการศูนย์รีไซเคิลที่ยั่งยืน

การดำเนินการของศูนย์ฯ ที่นำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืนนั้น ศูนย์ฯ จำเป็นต้องมีความรู้ตั้งแต่การทำงานเครือข่าย การขยายผลขยายพื้นที่ทั้งในส่วนที่เป็นเครือข่ายและนอกเครือข่าย ซึ่งต้องมีความรู้และใกล้ชิดความเคลื่อนไหวในเรื่องราคาสินค้า เพื่อจะได้กำหนดราคาในการรับซื้อได้ถูกต้อง ให้ได้ผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย คือ ผู้ซื้อสินค้าและผู้ขายสินค้า นอกจากนี้ยังต้องมีความรู้ในการคัดแยกที่ละเอียดเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าราคาให้กับสินค้าเพื่อให้สามารถขายสินค้าได้ในราคาสูงกับโรงงาน และต้องมีความรู้เรื่องช่องทางและกลไกการตลาดในการส่งสินค้าเข้าสู่โรงงานรีไซเคิลตามประเภทของสินค้าแต่ละประเภท การเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับบริษัทที่มีข้อตกลงกับทางโรงงานเพื่อส่งสินค้าให้กับบริษัทต่าง ๆ โดยต้องอาศัยประสบการณ์ การสังเกต และการพัฒนาทักษะในการคัดแยกอย่างละเอียดซึ่งสามารถสรุปเป็นกระบวนการสำหรับดำเนินงาน 4 กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการรับซื้อสินค้า 2) กระบวนการคัดแยกและแปรรูป 3) กระบวนการขายสินค้า และ 4) กระบวนการจัดการศูนย์การเรียนรู้

5) ผลการขยายเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยขบวนการองค์กรชุมชน

องค์กร/ชุมชนที่รับการขยายผลของศูนย์รีไซเคิลฯ มีจำนวน 10 ชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนสามารถดำเนินการ 1) สร้างจิตสำนึกด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและมูลค่าของขยะให้กับคนในชุมชน 2) ค้นหามาตรฐานเพื่อเป็นแกนนำสำหรับดำเนินกิจการธนาคารขยะในช่วงแรกอย่างน้อย 3 คน 3) วางกลยุทธ์ในการตั้งธนาคารขยะของชุมชน 4) ประชาสัมพันธ์กำหนดวันเวลาในการรับซื้อขยะและราคาในการรับซื้อผ่านเสียงตามสายและแผ่นพับ และ 5) ให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะเบื้องต้นแก่สมาชิกในชุมชน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 5 ข้อ การนำเสนอผลการวิจัยไม่เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์และขาดการสรุปสาระสำคัญที่ชัดเจนในแต่ละวัตถุประสงค์ ข้อมูลที่นำเสนอบางส่วนโดยเฉพาะเรื่องการวิเคราะห์ทุนทางสังคมและเรื่องปัญหาของศูนย์รีไซเคิลมีเนื้อหาที่ยาวมากและไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย แต่ถือว่าเป็นข้อมูลสำคัญในการอธิบายบริบทของศูนย์ฯ ได้อย่างชัดเจน ซึ่งงานวิจัยนี้ควรให้ความสำคัญกับข้อมูลส่วนนี้เป็นวัตถุประสงค์การวิจัยเพิ่มอีกข้อหนึ่ง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังขาดการสะท้อนภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับความยั่งยืนของการบริหารจัดการศูนย์ฯ รวมทั้งไม่อาจเชื่อมโยงไปสู่การจัดสวัสดิการโดยชุมชนเพื่อชุมชนได้ ซึ่งประเด็นนี้เป็นโจทย์วิจัยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่งานวิจัยนี้ไม่มีการดำเนินการเพื่อตอบโจทย์ดังกล่าวนี้ได้

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจขยะรีไซเคิลหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยอิงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งอาจทำให้ได้ทฤษฎีฐานรากของการทำธุรกิจขยะรีไซเคิลที่ขับเคลื่อนโดยองค์กรชุมชนที่มีความแกร่ง แต่งานวิจัยนี้ขาดการนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพและทำการวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงที่ชัดเจน จึงไม่อาจสรุปผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ใหม่ในระดับทฤษฎีฐานรากได้

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีความลุ่มลึก และมีประเด็นการจัดสวัสดิการชุมชน ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทที่สามารถอธิบายการทำธุรกิจขยะรีไซเคิลที่ขับเคลื่อนโดยองค์กรชุมชนได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐ ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสารสนเทศเพื่อจัดทำนโยบายหรือการปฏิบัติที่สามารถส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างแท้จริง

เรื่องที่ 11

งานวิจัยรหัส 613

ชื่อเรื่อง: การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมในจังหวัดนครสวรรค์

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) ศึกษาทุนทางสังคมด้านสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นทั้งรูปแบบที่รัฐจัดให้ และประชาชนดำเนินการเองในระดับตำบล จังหวัด นครสวรรค์
- 2) พัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมระดับตำบล
- 3) สร้างพื้นที่ต้นแบบการดำเนินการเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกัน การแก้ปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน การมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และการบริการสังคมโดยทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

สวัสดิการท้องถิ่น หมายถึง สวัสดิการโดยรัฐที่เกิดจากการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น เป็นรูปแบบการจัดสวัสดิการร่วม

<p>ระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่นโดยใช้แผน โครงการ และกิจกรรมด้านสวัสดิการสังคมที่ตอบสนองกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น</p> <p>สวัสดิการชุมชน หมายถึง การสร้างหลักประกันเพื่อสร้างความมั่นใจแก่คนในชุมชน ซึ่งหมายความรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้คนในชุมชนดีขึ้น อาจอยู่ในรูปสิ่งของ เงินทอง น้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ผลของการจัดสวัสดิการชุมชนที่สำคัญ เช่น ก่อให้เกิดการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย เกิดความสัมพันธ์/มิตรไมตรีที่ดีของคนในชุมชน รู้สึกมั่นคง ภาคภูมิใจ อยู่อย่างมีศักดิ์ศรี และมีความสุข</p> <p>การพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่อง มีลำดับ/ขั้นตอน และความเชื่อมโยง</p> <p>รูปแบบเครือข่ายสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม หมายถึง รูปแบบการจัดสวัสดิการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการร่วมกัน คือ ภาครัฐ ภาคชุมชน และภาคท้องถิ่น หรือหมายถึงแนวทางหรือวิธีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการทรัพยากรในการพัฒนาสังคมจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทุนทางสังคมในชุมชน ทั้งที่เป็นทุนคน ทุนเงิน ทุนปัญญา โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดกิจกรรมการจัดสวัสดิการชุมชนให้แก่คนในชุมชนตั้งแต่เกิดจนตาย บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาครัฐ และภาคประชาชนในท้องถิ่น</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ และภาคประชาชน ในพื้นที่ 5 ตำบล ในอำเภอชุมแสง (2 ตำบล) อำเภอลาดยาว (2 ตำบล) และอำเภอไพศาลี (1 ตำบล) จังหวัดนครสวรรค์ การดำเนินการวิจัย ใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสมวิธี โดยเน้นวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดเวทีประชาคม การจัดทำแผน การดำเนินการตามแผน และการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบบันทึกการประชุม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) รูปแบบทุนทางสังคมด้านสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นทั้งรูปแบบที่รัฐจัดให้และประชาชนดำเนินการเองในระดับตำบล 2) รูปแบบเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมในระดับตำบล
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>การจัดสวัสดิการให้กับประชาชนส่วนใหญ่มาจากรัฐ ในลักษณะการสงเคราะห์ประชาชน และการบริการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สถานสงเคราะห์ เบี้ยเลี้ยงยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยเลี้ยงยังชีพคนพิการ เบี้ยเลี้ยงยังชีพผู้ป่วยโรคเอดส์ เป็นต้น แต่การดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมถึงความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย รวมทั้งเป็นการดำเนินการโดยรัฐเป็นหลักซึ่งขาดการมีส่วนร่วมจากประชาชนทั้งด้านการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และการร่วมรับผลประโยชน์ ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นที่มีการร่วมมือกันระหว่างองค์กรชุมชนและหน่วยงานภาครัฐในที่นี้คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญจึงมีความน่าสนใจ งานวิจัยนี้ได้คัดเลือกพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์เป็นกรณีศึกษาเพื่อสร้างเป็นพื้นที่ต้นแบบในการดำเนินงานด้านสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น และขยายผลการดำเนินงานไปสู่ชุมชนท้องถิ่นในตำบลอื่น ๆ ต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรชุมชนเป็นแนวทางที่เน้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการวางรากฐานการพัฒนาสังคมและชุมชนให้เข้มแข็ง มีระบบ มีการจัดการที่ดีในทุกระดับ โดยให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและเน้นให้ความสำคัญต่อบริบทของความยากจน ความมั่นคงของมนุษย์ ทุนทางสังคมและชุมชน การมีส่วนร่วม สวัสดิการสังคมและชุมชน โดยมีแนวคิดพื้นฐานจากการออมทรัพย์ การผลิต ความเชื่อ จิตวิญญาณ ความศรัทธา และมีเงื่อนไขความสำเร็จการนำความคิดใน 3 ส่วน ได้แก่ ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และส่วนที่อยู่ในชุมชนมารวมกัน นอกจากนั้นการนำทางจิตวิญญาณของผู้ที่มีความคิด อุดมการณ์ และวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน จะสามารถทำให้ทุกคนเห็นประโยชน์ร่วมกัน อันเป็นเป้าหมายที่แน่นอน ทุกคนจะต้องไปถึงและมีภารกิจเชิงรูปธรรมที่เด่นชัดและปฏิบัติได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกันนี้ทุกคนจะต้องมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อกัน และมีปัจจัยร้อยรัดอารมณ์ร่วมหรือความต้องการร่วมกัน แนวคิดดังกล่าวนี้ได้นำมาใช้ในการส่งเสริมรูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในงานวิจัยนี้ ซึ่งงานวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมที่จะทำให้เกิดรูปแบบเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมโดยมีประชาชน องค์กรภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการในระดับตำบล</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1) ผลการศึกษาทุนทางสังคมด้านสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นทั้งรูปแบบที่รัฐจัดให้ และประชาชนดำเนินการเองในระดับตำบล จังหวัดนครสวรรค์</p> <p>การจัดเวทีเรียนรู้ของชุมชนในหลายครั้ง พบว่า มักมีสิ่งดี ๆ มีคุณค่าอย่างไม่คาดคิดมาก่อนในการพัฒนาเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมระดับตำบล เช่น การตัดสินใจร่วมของผู้นำทุกหมู่บ้านในการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านส่วนหนึ่งจากหมวดเงินสาธารณประโยชน์สมทบเข้ากองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นระดับตำบลทุกตำบลเพื่อจัดสวัสดิการ เป็นต้น สิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดกระบวนการขับเคลื่อนงานในกระบวนการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นเป็นกลไกในการ</p>

ดำเนินงานทั้งด้านการประสานงาน และการขยายผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม และสร้างความน่าเชื่อถือสำหรับชาวบ้านในตำบล คณะกรรมการดังกล่าวส่วนใหญ่จะเริ่มดำเนินงานและพัฒนาจากนักวิจัยท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้เชื่อมประสานกลไกทั้งภายในและภายนอกชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ และมีความเสียสละเพื่อส่วนร่วมอย่างแท้จริง นอกจากนี้การทำงานเชิงกระบวนการดังกล่าวส่งผลให้ผู้นำชุมชนและชาวบ้านได้มองเห็นคุณค่าและสวัสดิการจากฐานทุนทางสังคมของตนเองในแต่ละตำบลด้วย

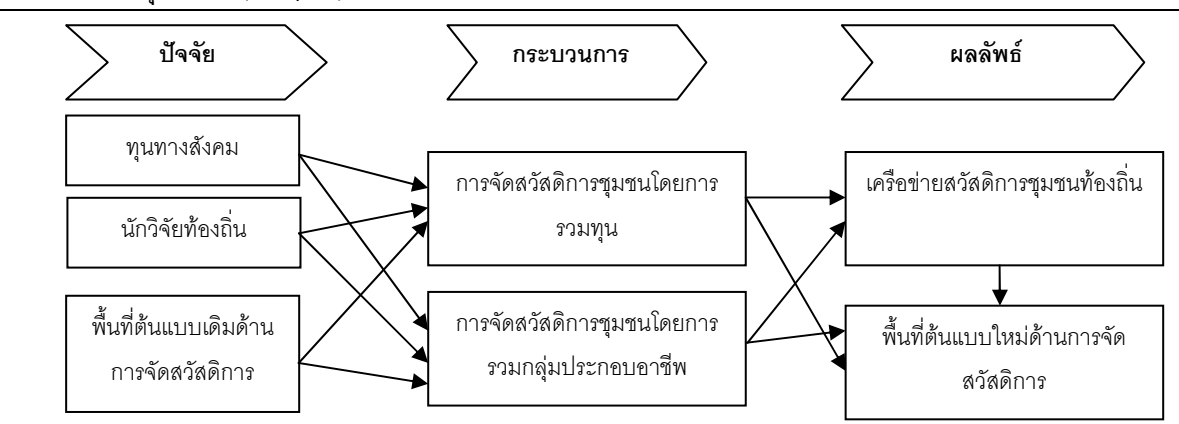
2) ผลการพัฒนาปรับเปลี่ยนเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมระดับตำบล

จากกระบวนการพัฒนารูปแบบเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมทำให้ได้รูปแบบเครือข่ายการจัดสวัสดิการฯ 2 รูปแบบ ได้แก่ **รูปแบบแรก** เป็นรูปแบบสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นโดยเริ่มจากการรวมทุน เช่น การออมทรัพย์จากสมาชิก การพิจารณาสมทบเงินเข้ากองทุนสวัสดิการระดับตำบลโดยองค์การบริหารส่วนตำบลและกองทุนหมู่บ้าน โดยมีตำบล จำนวน 3 ตำบล (ตำบลโพสาลี ตำบลสร้อยละคร และตำบลเนินขี้เหล็ก) ที่เลือกดำเนินการตามรูปแบบนี้ ซึ่งเกิดจากฐานคิดการส่งเสริมนิสัยการออมทรัพย์ รวมทั้งการส่งเสริมให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมด้วยจิตสำนึกและเห็นผลประโยชน์ร่วมกัน และ**รูปแบบที่สอง** เป็นรูปแบบสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นโดยเริ่มจากการรวมกลุ่มประกอบอาชีพและขยายผลระดมทุนโดยการออมทรัพย์จากสมาชิก โดยมีตำบล จำนวน 2 ตำบล (ตำบลพิบูล และตำบลโคกหม้อ) ที่เลือกดำเนินการตามรูปแบบนี้ ซึ่งเกิดจากฐานคิดการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ด้วยการส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์อินทรีย์อัดเม็ด นอกจากเป็นการลดรายจ่ายด้านต้นทุนการผลิตที่เป็นปัญหาของชาวบ้านแล้วยังเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกอีกทางหนึ่งด้วย

3) ผลการสร้างพื้นที่ต้นแบบการดำเนินการเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์

- 1) ความศรัทธา ความเชื่อมั่น และความร่วมมือของชาวบ้านต่อผู้นำชุมชน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้านและตำบล เป็นพลังหนุนเสริมที่สำคัญ บางส่วนอาสาเป็นนักวิจัยท้องถิ่นในการสำรวจทุนทางสังคมในตำบล รวมทั้งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานด้านสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นด้วย
- 2) การได้รับการหนุนเสริมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งด้านการบริหารจัดการ เอื้ออำนวย และงบประมาณ เพื่อขับเคลื่อนงานสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ส่งผลให้ผู้นำชุมชนและภาคประชาชนมีขวัญกำลังใจในการขับเคลื่อนงานได้อย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อมั่นมากขึ้น
- 3) การบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในแต่ละตำบลอย่างเสียสละ อดทน และสนใจเรียนรู้ การจัดเวทีเสวนาระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับกระบวนการ และรูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนให้เหมาะสมกับตำบลของตนเอง เป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นที่ด้วางระบบไว้ ให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืนต่อไป
- 4) การวิเคราะห์สถานการณ์ในชุมชน ทุนทางสังคมที่มีอยู่ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง การทบทวนตนเอง และปัญหาของชุมชน รวมทั้งแนวทางในการดำเนินงานหาทางออกร่วมกันทั้งผู้นำและชาวบ้านในตำบล รวมทั้งการศึกษาดูงานในพื้นที่ต้นแบบด้านสวัสดิการชุมชน ก่อให้เกิดการจุดประกายความคิด แรงกระตุ้นให้เกิดพลังในการทำงาน ประกอบกับผู้นำมีจิตสาธารณะ เสียสละเพื่อประโยชน์สุขและคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวม
- 5) การได้รับผลประโยชน์จากการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นร่วมกันทั้งผู้นำชุมชนและประชาชนในตำบล ตั้งแต่เกิดจนตายอย่างเท่าเทียมกัน บนกติการ่วมกันของชุมชนที่ได้ตกลงกันไว้

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 3 ข้อ แต่ผลการวิจัยขาดการสะท้อนภาพที่ชัดเจนในเชิงเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบที่รัฐจัดให้และประชาชนดำเนินการเองในระดับตำบลเกี่ยวกับทุนทางสังคม รวมทั้งไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับ

กระบวนการและขั้นตอนการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในแต่ละตำบล และผลการดำเนินการที่เกิดขึ้น ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงไม่อาจสะท้อนความสำเร็จที่ชัดเจนของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในแต่ละตำบล แต่มีข้อมูลเกี่ยวกับทุนทางสังคมที่เป็นจุดแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในแต่ละตำบล

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคผสานวิธี แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมและศึกษาผลที่เกิดขึ้นของแต่ละรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งอาจทำให้ได้ทฤษฎีฐานรากของสวัสดิการท้องถิ่นที่มีความแกร่ง อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ยังไม่มีข้อมูลความสำเร็จที่ชัดเจนของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในแต่ละตำบล และผลการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการท้องถิ่นที่เกิดขึ้น จึงถือว่างานวิจัยนี้ยังไม่บรรลุผลตามกรอบการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบทุนทางสังคมระหว่างรูปแบบที่รัฐจัดให้และประชาชนดำเนินการเองในระดับตำบลในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา รวมทั้งศึกษาความสำเร็จที่ชัดเจนของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น และผลการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในแต่ละตำบล ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทที่สามารถอธิบายสวัสดิการท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐ ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสารสนเทศเพื่อจัดทำนโยบายหรือการปฏิบัติที่สามารถเข้าถึงสภาพความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายในท้องถิ่น

เรื่องที่ 12

งานวิจัยรหัส 616 ชื่อเรื่อง: พลวัตของระบบสวัสดิการสังคมของท้องถิ่นกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม
1. วัตถุประสงค์การวิจัย 1) สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบสวัสดิการสังคมของท้องถิ่น 2) ศึกษากระบวนการและวิธีการจัดการของท้องถิ่นในการเสริมสร้างศักยภาพของระบบสวัสดิการสังคมโดยรวม
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย การช่วยเหลือทางสังคม หมายถึง การจัดการความสัมพันธ์ทางสังคมให้สมาชิกมีสำนึกร่วมกันที่จะช่วยเหลือเจือจานผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อน โดยมีเกณฑ์คุณค่าทางวัฒนธรรมบางอย่างเป็นพื้นฐาน เช่น การแบ่งปัน ความมีน้ำใจ และความเห็นอกเห็นใจ เป็นต้น ชาวบ้านไม่ได้เห็นว่าความทุกข์ยากเดือดร้อนเป็นเรื่องผิดปกติ แต่เป็นสามัญลักษณะของชีวิตที่เป็นอนิจจัง จึงมองคนอื่นในฐานะเพื่อนร่วมทุกข์ วิธีการช่วยเหลือจึงให้ความสำคัญกับหน้าตาหรือเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จะไม่ทำให้ผู้ได้รับความช่วยเหลือรู้สึกต่ำต้อย ต่างกับการช่วยเหลือแบบสังคมสงเคราะห์ที่มีมักจะประทับตราผู้ขอรับการช่วยเหลือเป็น “คนอื่น” เสียก่อน เช่น คนจน คนด้อยโอกาส หรือผู้รับการสงเคราะห์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ผู้รับการช่วยเหลือรู้สึกต่ำต้อย การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิต หมายถึง การจัดการความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นการสร้างพันธะทางสังคมให้สมาชิกชุมชนเกิดความร่วมไม้ร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ และพึ่งพาอาศัยกัน การบริการสังคม หมายถึง การสร้างพื้นที่สาธารณะและพื้นที่สังคมให้มีการใช้ประโยชน์อย่างเสมอหน้า นอกจากจะเป็นการรักษามาตรฐานการดำรงชีวิตและยกระดับคุณภาพชีวิตของส่วนรวมแล้ว ยังเป็นความหมายแสดงแทนความมีตัวตนทางวัฒนธรรมของชุมชนด้วย ระบบสวัสดิการสังคมของท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการปฏิบัติทางสังคมเชิงรุกเพื่อป้องกันไม่ให้ความแตกต่างหลากหลายลูกกลมกลายเป็นความแตกแยก เป็นกุศโลบายอันแยบยลในการจัดการความแตกต่างให้เป็นพลังสังคมของชุมชนที่จะเผชิญกับปัญหาอุปสรรคนานาร่วมกัน
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในชุมชน 3 ประเภท ได้แก่ 1) ชุมชนเกษตรกรรม จำนวน 4 ชุมชน 2) ชุมชนอุตสาหกรรมในครัวเรือน จำนวน 2 ชุมชน และ 3) ชุมชนแรงงานรับจ้าง จำนวน 2 ชุมชน การดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และการประชุมกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบบันทึกการประชุม
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา 1) สภาพและผลกระทบของการบริการ กิจกรรม และโครงการที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการสังคมของรัฐทั้งหมดที่มีอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา 2) ความสัมพันธ์ระหว่างระบบสวัสดิการของรัฐและระบบสวัสดิการของท้องถิ่น
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา ระบบสวัสดิการของท้องถิ่นมีมิติด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกับระบบสวัสดิการของรัฐหรือแบบสมัยใหม่ คือ ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านการบริการสังคม และด้านประกันสังคม สิ่งที่แตกต่างกัน คือ ระบบสวัสดิการของรัฐ (แบบสมัยใหม่) เป็นการนำศาสตร์จากสังคมตะวันตก แต่ระบบสวัสดิการของท้องถิ่นใช้ศาสตร์ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างระบบการอยู่ร่วมกันของมนุษย์และกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตประจำวันของคนในท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การศึกษาที่ความเข้าใจในระบบสวัสดิการของท้องถิ่นของประเทศไทยยังมีข้อจำกัด และขาดการศึกษาวิจัยถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบสวัสดิการของรัฐ (แบบสมัยใหม่) กับระบบสวัสดิการของท้องถิ่น (แบบพื้นบ้าน) รวมทั้งความเกือกูลหรือความขัดแย้งระหว่างทั้งสองระบบ
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย การช่วยเหลือกันและกันหรือการสังคมสงเคราะห์ เป็นส่วนหนึ่งของระบบงานสวัสดิการสังคมที่มุ่งให้เกิดหลักประกันในความมั่นคงของการดำรงชีวิต หรือการอยู่ดีมีสุขเป็นเป้าหมาย การช่วยเหลือกันและกันระหว่างเพื่อนมนุษย์ และการสร้างสวัสดิภาพความผาสุกของเพื่อนมนุษย์ในแต่ละหน่วยสังคมถือว่าการสังคมสงเคราะห์ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ สังคมแต่ละท้องถิ่นจึงมีการสังคมสงเคราะห์ตามแบบของตัวเองอยู่แล้ว การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นเป็นผลมาจากลัทธิล่าอาณานิคมและลัทธิเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม การพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยภายใต้เศรษฐกิจแบบทุนนิยมทำให้มีการนำเอาวิธีการสังคมสงเคราะห์แบบตะวันตกหรือการสังคมสงเคราะห์แบบสมัยใหม่มาใช้แก้ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น และกลายเป็นวิธีการสังคมสงเคราะห์กระแสหลักของท้องถิ่น

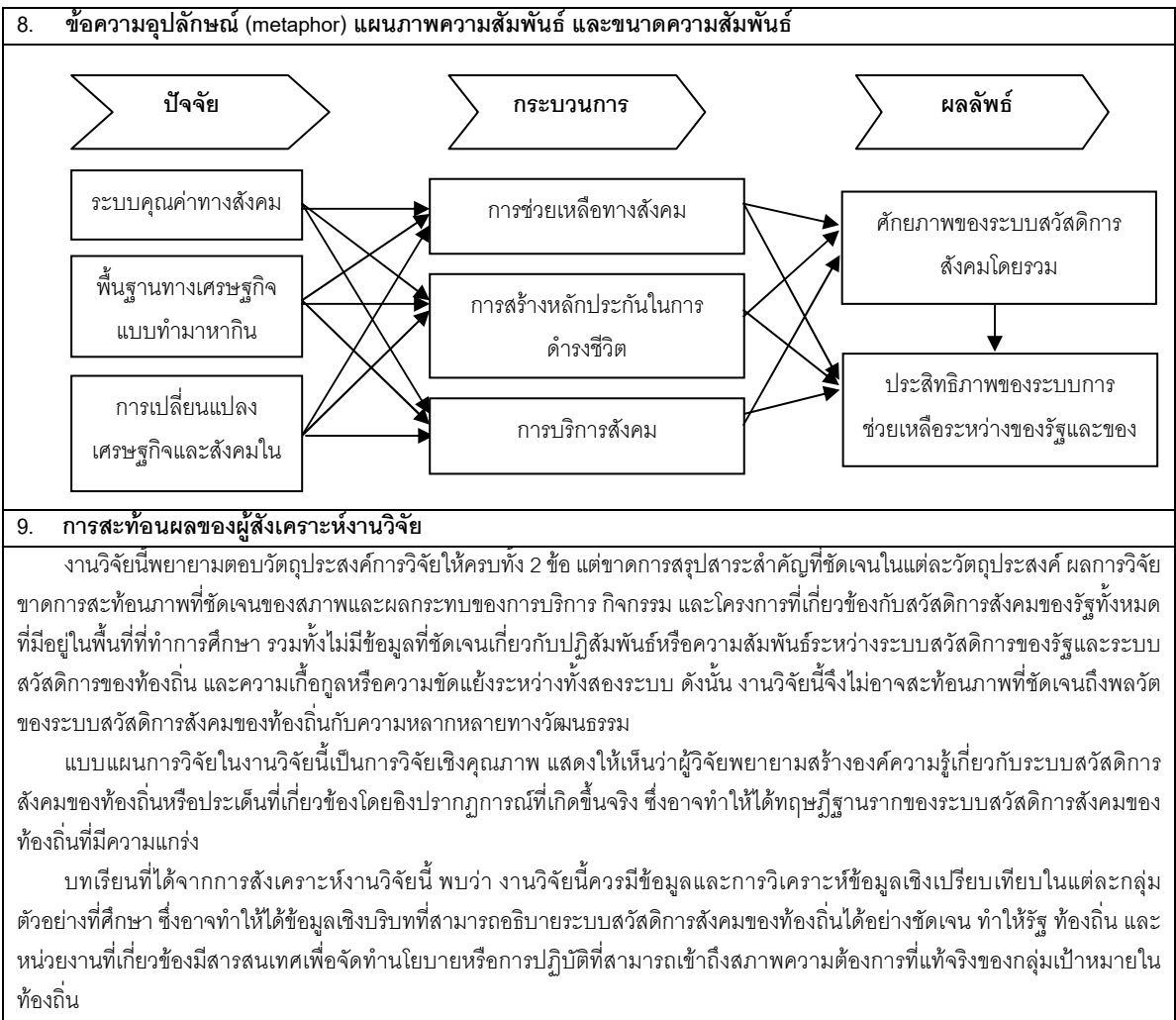
7. ผลการวิจัย

1) องค์ความรู้เกี่ยวกับระบบสวัสดิการสังคมของท้องถิ่น

ระบบสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย การสังคมสงเคราะห์ การประกันสังคม และการบริการสังคม สำหรับระบบสวัสดิการสังคมของท้องถิ่นมีพื้นฐานอยู่บนการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามเงื่อนไขของวิถีการพัฒนา การจัดรูปแบบทางสังคม รวมทั้งวัฒนธรรมย่อยและกลุ่มชาติพันธุ์ รายละเอียดของระบบสวัสดิการสังคมของท้องถิ่นสามารถสรุปได้ว่า **การสังคมสงเคราะห์** เป็นกิจกรรมทางสังคมเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนทางสังคม ซึ่งแต่ละสังคมจะมีหลักเกณฑ์จำแนกผู้ประสบความเดือดร้อนทางสังคมแตกต่างกันไป ผู้ที่เข้าเกณฑ์เท่านั้นจึงจะได้รับความช่วยเหลือ ลักษณะความช่วยเหลือจะมีทั้งการให้เปล่า ทั้งในรูปของเงินทองและสิ่งของ ให้ยืมและให้สิทธิพิเศษ สำหรับการ**ประกันสังคม** เป็นกิจกรรมทางสังคมที่มุ่งสร้างหลักประกันในการดำเนินชีวิตของบุคคลบางกลุ่มบางประเภทในสังคม ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมดังกล่าวจะต้องมีพันธกรณีบางอย่างในกิจกรรมประเภทนั้น เช่น การร่วมออกเงิน การร่วมใช้แรงงาน เป็นต้น ในขณะที่ **การบริการทางสังคม** เป็นกิจกรรมทางสังคมที่มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตแก่คนในสังคมโดยไม่คิดมูลค่า ไม่มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ใช้บริการ และเป็นการให้บริการอย่างเสมอภาค

2) ผลศึกษาระบบการและวิธีการจัดการของท้องถิ่นในการเสริมสร้างศักยภาพของระบบสวัสดิการสังคมโดยรวม

ชุมชนท้องถิ่นชนบทมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจแบบทำมาหากิน คือ ผลิตเพื่อใช้เอง เพื่ออยู่เพื่อกินในครอบครัว ไม่ใช่เพื่อการแลกเปลี่ยน (ยกเว้นบางชุมชน) ไม่ใช่เพื่อการขาย การผลิตที่สำคัญ คือ การทำนาข้าวและข้าวไร่ ชุมชนเหล่านี้มีลักษณะพิเศษ คือ เป็นชุมชนอิสระ มีความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากร มีระบบการช่วยเหลือกันและกันในปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยปรากฏในรูปของกฎเกณฑ์และธรรมเนียมปฏิบัติและจารีตประเพณีของชุมชนที่มีฐานของความสัมพันธ์แบบต่าง ๆ ที่มีระบบคุณค่าทางสังคมที่ยอมรับและยึดถือในชุมชนเป็นที่ยึดโยง ทำให้ชุมชนมีความผูกพันภายในสูง มีการช่วยเหลือกันและกันทั้งระหว่างสมาชิกภายในชุมชนและระหว่างชุมชนจนกลายเป็นจิตวิญญาณของชุมชน ระบบการช่วยเหลือกันและกันของชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากภาครัฐได้เข้ามาเป็นผู้ให้การช่วยเหลือในปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันแทนชุมชน การช่วยเหลือกันในบางเรื่องยังคงอยู่ แต่บางเรื่องก็สูญหายไป การผลิตเพื่อขายเป็นวิถีการผลิตหลักที่มีความสำคัญเท่า ๆ กับการผลิตเพื่อบริโภค การเข้าถึงปัจจัยการผลิตกลายเป็นเรื่องที่ต้องแข่งขันและแย่งชิง ทำให้มีผู้เสียเปรียบ สูญเสียสถานภาพของตนเอง มีความยากจน และประสบความเดือดร้อน รัฐต้องเข้ามาคุ้มครองช่วยเหลือคนเหล่านี้ ซึ่งเป็นกลไกและขั้นตอนการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพน้อยกว่าระบบการช่วยเหลือของชุมชนอยู่มาก การมีจิตวิญญาณของการช่วยเหลือกันและกันที่ยังคงแฝงอยู่ในระบบความสัมพันธ์แบบชุมชน หากมีการฟื้นฟูระบบดังกล่าวอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจะทำให้ระบบการช่วยเหลือระหว่างของรัฐและของชุมชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ท้องถิ่นมีกระบวนการและวิธีการจัดการในการเสริมสร้างศักยภาพของระบบสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย 3 วิธีกร ได้แก่ 1) **การช่วยเหลือทางสังคม** เป็นการจัดการความสัมพันธ์ทางสังคมให้สมาชิกมีสำนึกร่วมที่จะช่วยเหลือเจือจานผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อน โดยมีเกณฑ์คุณค่าทางวัฒนธรรมบางอย่างเป็นพื้นฐาน เช่น การแบ่งปัน ความมีน้ำใจ และความเห็นอกเห็นใจ เป็นต้น ชาวบ้านไม่ได้เห็นว่าความทุกข์ยากเดือดร้อนเป็นเรื่องผิดปกติ แต่เป็นสามัญลักษณะของชีวิตที่เป็นอนิจจัง จึงมองคนอื่นในฐานะเพื่อนร่วมทุกข์ วิธีการช่วยเหลือจึงให้ความสำคัญกับหน้าตาหรือเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จะไม่ทำให้ผู้ได้รับความช่วยเหลือรู้สึกต่ำต้อย ต่างกับการช่วยเหลือแบบสังคมสงเคราะห์ที่มีมักจะประทับตราผู้ขอรับการช่วยเหลือเป็น “คนอื่น” เสียก่อน เช่น คนจน คนด้อยโอกาส หรือผู้รับสงเคราะห์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ผู้รับการช่วยเหลือรู้สึกต่ำต้อย 2) **การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิต** เป็นการจ้องค้ำทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นการสร้างพันธะทางสังคมให้สมาชิกชุมชนเกิดความร่วมไม้ร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ และพึ่งพาอาศัยกัน ชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือมีการสร้างเครือข่ายสังคมขึ้นมาทำหน้าที่จัดการที่ดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ และแรงงานในฐานะทรัพยากรส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง โดยมีสิทธิชุมชนหรือสิทธิหน้าที่เป็นรากฐานในการจัดการ เช่น ระบบเหมืองฝาย ป่าชุมชน และการเอามื้อเอารวัน เป็นต้น และ 3) **การบริการสังคม** เป็นการสร้างพื้นที่สาธารณะและพื้นที่สังคมให้มีการใช้ประโยชน์อย่างเสมอหน้า นอกจากนี้จะเป็นการรักษามาตรฐานการดำรงชีวิตและยกระดับคุณภาพชีวิตของส่วนรวมแล้ว ยังเป็นความหมายแสดงแทนความมีตัวตนทางวัฒนธรรมของชุมชนด้วย

กลุ่มที่ 3: ผู้รับบริการจากหน่วยงานของกระทรวง พม. จำนวน 3 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 515</p> <p>ชื่อเรื่อง: การศึกษาทัศนคติเกษตรกรในการสร้างความมั่นคงทางรายได้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง: ศึกษาเฉพาะกรณีเกษตรกรที่ได้รับ การสนับสนุนจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในโครงการรณรงค์+ ใจ ถวายในหลวง</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์+ ใจ ถวายในหลวง ในความสนับสนุนของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ 2) เพื่อศึกษาถึงความรู้และการปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3) เพื่อศึกษาทัศนคติเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์+ ใจ ถวายในหลวง ในความสนับสนุนของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างความมั่นคงทางรายได้
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ การมีอาหารเพียงพอในการบริโภคตลอดปีมีงานทำและมีรายได้ มีการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสม โดยการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนที่แรก พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา เพื่อส่งเสริมการเพาะปลูก ข้าว ผัก พืชไร่ ไม้ผล เลี้ยงปลา และปลูกพืชน้ำโดยให้มีน้ำใช้ได้ตลอดทั้งปี 2. ขั้นตอนที่สอง รวมกลุ่มในรูปของสหกรณ์ เพื่อจะให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในเรื่องของการผลิต การตลาด สวัสดิการ การศึกษา สังคมและศาสนา เพื่อเป็นการสร้างศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ในทั้งสองขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยความช่วยเหลือจากองค์กรภายนอกช่วยด้วย 3. ขั้นตอนที่สาม การติดต่อร่วมมือกับแหล่งการเงิน คือ ธนาคาร และแหล่งพลังงาน คือบริษัทน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อจัดตั้งและ

<p>บริหารโรงสี บ้านคำสหกรณ์ รวมถึงการแปรรูปผลผลิต สร้างเสริมรายได้ และการสร้างกิจกรรมลดค่าใช้จ่าย อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก</p> <p>สำหรับงานวิจัยนี้จะเน้นการศึกษาเฉพาะขั้นตอนแรกและขั้นตอนที่สอง</p> <p>ความมั่นคงทางรายได้ คือ การที่สมาชิกมีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงตนเองและครอบครัวอย่างพออยู่พอกิน</p> <p>ความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความรู้และทักษะของสมาชิกในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยแบ่งองค์ประกอบเป็น 6 ด้าน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคตลอดทั้งปี 2. การมีสิ่งแวดล้อมที่ดี 3. การมีสุขภาพอนามัยที่ดี 4. การมีรายได้เพียงพอหรือสิ่งจำเป็นในชีวิต 5. การมีความพึงพอใจในชีวิต 6. การมีความสามัคคีในชุมชน <p>การปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือการประเมินตนเองในการประกอบอาชีพของสมาชิกตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 7 ประการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การขอรับการสนับสนุนทรัพยากรการผลิตอย่างเพียงพอ 2. การทำการเกษตรแบบผสมผสาน 3. การจัดพื้นที่ดินให้มีแหล่งน้ำเพียงพอ 4. การรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินและระบบนิเวศโดยวิธีธรรมชาติ 5. การลดต้นทุนการผลิตโดยดัดใช้สารเคมีในการควบคุมวัชพืชและแมลงศัตรูพืช การผลิตอาหารสัตว์ใช้เอง การใช้แรงงานคนและแรงงานสัตว์แทนเครื่องจักร 6. การได้รับการเพิ่มพูนความรู้และเทคนิคในการประกอบอาชีพทางการเกษตร 7. มีการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพ
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรวมน้ำ+ ใจ ถวายในหลวง จำนวน 197 คน</p> <p>การดำเนินการวิจัย เชิงปริมาณ – แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร 2. ความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3. การปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ศึกษาสภาพการณ์และผลที่เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในโครงการรวมน้ำ+ ใจ ถวายในหลวง เพื่อเป็นการสนับสนุนการประกอบอาชีพ การแก้ไขปัญหา การสร้างความมั่นคงทางรายได้</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้อง ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน การเพิ่มพูนความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น ในเรื่องต่างๆ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ในการประกอบอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง - ความรู้ในการจัดสรรแปลงที่ดิน แหล่งน้ำ และการจัดการใน ไร่ นา สวน ฯลฯ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากที่ดิน น้ำ และทรัพยากรการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้เพิ่มมากขึ้น - ความรู้ในการรวมกลุ่มของเกษตรกรในโครงการรวมน้ำ+ ใจ ถวายในหลวง เพื่อให้มีการช่วยเหลือกันในการประกอบอาชีพ การจัดตั้งสหกรณ์รวมทั้งการพัฒนายกระดับไปสู่การร่วมมือทางธุรกิจกับองค์กรภายนอก 2. ส่วนราชการควรประสานกับหน่วยงานราชการอื่น และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องแบบสหวิชาชีพ เพื่อให้การช่วยเหลือและสนับสนุนแบบครบวงจรให้แก่เกษตรกรในโครงการรวมน้ำ+ ใจ ถวายในหลวง โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกที่เกษตรกรแต่ละรายเริ่มเข้ามาประกอบอาชีพตามแนวคิดนี้ 3. ส่วนราชการที่รับผิดชอบโครงการรวมน้ำ+ ใจ ถวายในหลวง ในแต่ละพื้นที่ที่มีการติดตาม สำรวจผลการประกอบอาชีพของเกษตรกร เพื่อให้ทราบสภาพการณ์ อุปสรรค และพิจารณาให้เกิดการพัฒนาการประกอบอาชีพของเกษตรกรให้ดีขึ้น

<p>4. กระตุ้นให้เกษตรกรและกลุ่มของเกษตรกรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตอบสนองความต้องการของตนเอง เสริมสร้างศักยภาพให้เป็นที่น่าเชื่อถือในท้องถิ่นของเกษตรกรสืบต่อไป</p> <p>5. ประสานให้สถาบันการเงินต่างๆทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และกองทุนในระดับท้องถิ่นหมู่บ้านให้การสนับสนุนแก่เกษตรกรที่มีความต้องการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถขยายการผลิตเพื่อสร้างความมั่นคงทางรายได้ สามารถชำระหนี้สิน และพ้นจากสภาวะการเป็นหนี้ได้</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>1. ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร</p> <p>เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความมั่นคงทางรายได้ของครอบครัว</p> <p>2. ความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ซึ่งส่วนใหญ่ทราบแนวคิดจากการดูโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมความรู้ด้านแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและเคยผ่านการดูงานเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่</p> <p>3. การปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มากกว่าไม่ได้ปฏิบัติ ยกเว้น การรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพที่มีการปฏิบัติน้อย ส่วนด้านอื่นมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง (การขอรับการสนับสนุนทรัพยากรการผลิตอย่างเพียงพอ, การทำการเกษตรแบบผสมผสาน, การจัดพื้นที่ดินให้มีแหล่งน้ำเพียงพอ, การรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินและระบบนิเวศโดยวิธีธรรมชาติ, การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้สารเคมีในการควบคุมวัชพืชและแมลงศัตรูพืช การผลิตอาหารสัตว์ใช้เอง การใช้แรงงานคนและแรงงานสัตว์แทนเครื่องจักร และ การได้รับการเพิ่มพูนความรู้และเทคนิคในการประกอบอาชีพทางการเกษตร)</p> <p>4. ทัศนคติเกี่ยวกับการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อการสร้างความมั่นคงทางรายได้ เกษตรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมีแหล่งน้ำเพียงพอจะทำให้สามารถทำการผลิตให้มีผลผลิตตลอดทั้งปี - มีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคตลอดทั้งปี - อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีมลพิษ และทำให้สุขภาพแข็งแรง - มีรายได้พอซื้อสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต - มีความพึงพอใจในชีวิต - ทำให้เกิดความสามัคคีในกลุ่มจากการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ - ครอบครัวมีความมั่นคงทางรายได้ - สามารถทำการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ เพราะไม่มีหนี้สิน มีอาชีพมั่นคง <p>5. ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆกับทัศนคติในการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อการสร้างความมั่นคงทางรายได้ของครอบครัว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อการสร้างความมั่นคงทางรายได้ของครอบครัว - การปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อการสร้างความมั่นคงทางรายได้ของครอบครัว - ความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อการสร้างความมั่นคงทางรายได้ของครอบครัว

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์		
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เหตุผลและรายละเอียดในการทำวิจัยที่น่าสนใจ 2. ถ้ามีกรอบแนวคิดเพื่ออธิบายในส่วนของความเชื่อมโยงในประเด็นที่ศึกษารวมทั้งมีการนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางทำให้ผู้อ่านเข้าใจมากยิ่งขึ้น 3. รายงานวิจัยฉบับนี้ถ้ามีการให้ข้อมูลในส่วนของ methodology การสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบ การเลือกและการสุ่มตัวอย่างที่ดี จะทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น 		

เรื่องที่ 2

งานวิจัยรหัส 612 ชื่อเรื่อง: การประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานี
1. วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หมายถึง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่ในการบริการประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามที่ได้รับมอบหมาย ประชาชน หมายถึง ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มาติดต่อขอรับบริการ ณ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานี ปีงบประมาณ 2548 เจ้าหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างในสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานี ที่ทำหน้าที่ในการให้บริการ ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ และจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้รับบริการในสำนักงาน จำนวน 100 คน การดำเนินการวิจัย การสอบถามประชาชนผู้มารับบริการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาคที่ทำหน้าที่ในการให้บริการประชาชนตามบทบาทภารกิจของรัฐบาล จึงต้องมีการดำเนินการศึกษาและ

สำรวจความพึงพอใจของประชาชนเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
ศึกษาความพึงพอใจของประชาชน ใน 3 ด้าน คือ ด้านการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านการอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ
7. ผลการวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) ด้านการให้บริการ พบว่า ประชาชนที่มาขอรับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ ความพึงพอใจในด้านการให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ การบริการที่รวดเร็ว และการได้รับการบริการตามลำดับก่อน-หลัง 2) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ พบว่า ประชาชนที่มาขอรับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำด้วยไมตรีจิตน่าประทับใจ และการให้บริการเป็นพิเศษแก่ เด็ก ผู้สูงอายุ และหญิงมีครรภ์ 3) ด้านการอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ พบว่า ประชาชนที่มาขอรับบริการมีความพึงพอใจในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ การรับฟังความคิดเห็นด้วยดี มีป้ายแนะนำอย่างละเอียดเข้าใจง่ายมีสารประโยชน์ ระยะเวลาในการรับบริการตรงกับเป้าหมายระยะเวลา และสถานที่ติดต่อสะอาด สะดวก ง่ายต่อการติดต่อ <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บริการให้ทั่วถึง และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายโดยการประสานงานกับท้องถิ่นหรือชุมชนอย่างใกล้ชิด 2. พัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน 3. มีการประชาสัมพันธ์
8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์
<pre> graph LR subgraph ปัจจัย A[เจ้าหน้าที่ให้บริการที่ดี] B[การอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ] end subgraph กระบวนการ C[การดำเนินงานของสำนักงานฯ] end subgraph ผลลัพธ์ D[ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ] end A --> C B --> C C --> D </pre>
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
<p>งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยชัดเจน หน่วยงานสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ ไปปรับปรุงการทำงานให้สอดคล้องกับภารกิจ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกฝ่าย</p> <p>แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยพยายามนำเสนอสารสนเทศผลการวิจัยที่ควรนำเสนอ ทำให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานีนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริการได้</p> <p>บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า รูปแบบของงานวิจัยยังขาดความถูกต้องในหลายๆส่วน โดยเฉพาะ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ที่ข้อคำถามยังไม่มีความชัดเจน จัดหมวดหมู่ยังไม่ถูกต้อง ซึ่งผู้วิจัยควรมีการศึกษาทฤษฎีที่ใช้ให้ชัดเจน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังขาดความถูกต้อง โดยเฉพาะค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สูงเกินกว่าช่วงของข้อมูล</p>

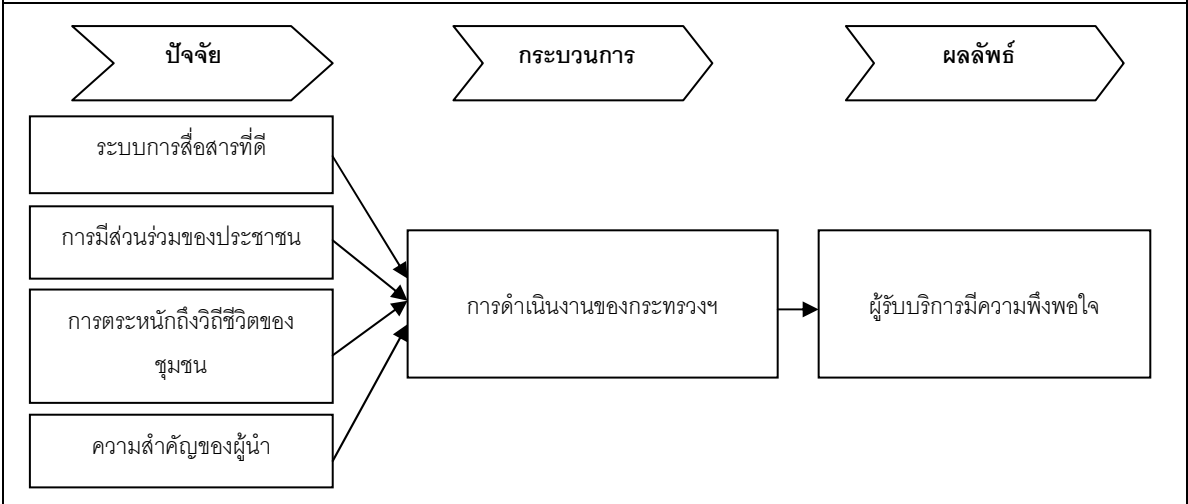
เรื่องที่ 3

งานวิจัยรหัส 620
ชื่อเรื่อง: รายงานการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อภาพรวมในการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปี 2550
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อภาพรวมในการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ความพึงพอใจของประชาชน หมายถึง ความพึงพอใจที่ประชาชนมีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในด้านต่างๆ ทั้งด้านระบบการติดต่อสื่อสาร ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการตระหนักถึงวิถีชีวิตของ

<p>คนในชุมชน และด้านการให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชน</p> <p>โครงการพัฒนาสังคม หมายถึง โครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาสังคม และการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนให้ดีขึ้น ตามแนวนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการจัดทำโครงการ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้รับบริการในสำนักงาน จำนวน 7,828 คน การดำเนินการวิจัย ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแต่ละจังหวัดดำเนินการสำรวจประชาชนที่รับบริการจากการดำเนินกิจกรรม/โครงการพัฒนาสังคมต่างๆของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่เกี่ยวกับครอบครัว เด็กและเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ เป็นต้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) ข้อมูลความพึงพอใจของประชาชนต่อภาพรวมในการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยแบ่งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้</p> <p>1.1 ความพึงพอใจด้านระบบการสื่อสาร</p> <p>1.2 ความพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน</p> <p>1.3 ความพึงพอใจด้านการตระหนักถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน</p> <p>1.4 ความพึงพอใจด้านการให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชน</p> <p>2) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ผลการสำรวจสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพในการให้บริการของกระทรวง ตลอดจนเป็นปัจจัยที่จะก่อให้เกิดการขับเคลื่อนการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ ได้อย่างสอดคล้องตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 พรบ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และกลไกมิติในการปฏิรูปราชการ โดยเฉพาะมิติด้านคุณภาพการให้บริการ ที่ต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นหลัก ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้นับได้ว่าเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้ระบบการบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีและเกิดการพัฒนาระบบงานให้เกิดความก้าวหน้าอย่างบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์กระทรวงและนโยบายรัฐบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อภาพรวมในการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อภาพรวมในการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในทุกด้าน โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือ พึงพอใจต่อการตระหนักถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน พึงพอใจต่อระบบการสื่อสาร และพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้</p> <p>1. ด้านการให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชน พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจที่การดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้ผู้นำชุมชนเป็นแกนนำสำคัญในการดำเนินโครงการพัฒนาสังคมมากที่สุด รองลงมาคือ การให้ผู้นำชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมในชุมชน ตามลำดับ</p> <p>2. ด้านการตระหนักถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจที่การดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการตระหนักถึงวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนมากที่สุด รองลงมา คือ พึงพอใจที่การดำเนินงานโครงการตระหนักถึงความต้องการของคนในชุมชน และพึงพอใจที่การดำเนินงานโครงการมีการตระหนักถึงสภาวะแวดล้อมของชุมชน ตามลำดับ</p> <p>3. ด้านระบบการสื่อสาร พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจที่การดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการประชาสัมพันธ์อย่างพอเพียงมากที่สุด รองลงมาคือ พึงพอใจที่มีแหล่งข่าวในการกระจายข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมอย่างทั่วถึง และพึงพอใจที่การดำเนินงานโครงการมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมอย่างต่อเนื่องตามลำดับ</p> <p>ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจที่การดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการแสดงความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน และด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ตามลำดับ</p>

- ข้อเสนอแนะ**
1. จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอต่อการดำเนินงานอย่างทั่วถึง สามารถที่จะให้ความรู้และแนวทางต่างๆ แก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง
 2. พัฒนาศักยภาพแกนนำ/อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ให้สามารถดำเนินงาน รวมทั้งแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 3. จัดอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างองค์กรเครือข่าย ผู้นำชุมชน ตลอดจนประชาชนในทุกระดับอย่างเป็นรูปธรรม
 4. จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานโครงการต่างๆ ให้เพียงพออย่างสมดุล เพื่อให้การขับเคลื่อนกระบวนการงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 5. พัฒนาระบบการดำเนินงานให้ชัดเจนอย่างต่อเนื่อง อันจะก่อให้เกิดการกระจายโครงการได้อย่างทั่วถึง และสามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างสัมฤทธิ์ผลตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมเครือข่ายชุมชน และประชาชนเป็นสำคัญ
 6. มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ อย่างทั่วถึง โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เชิงลึกภายในท้องถิ่นมากขึ้น
 7. มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ทั่วถึง โดยผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายเพิ่มเติม เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชน วิทยุชุมชน ภาควิชาเครือข่ายต่างๆ เป็นต้น

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากงานวิจัยนี้ พบว่า ไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ เนื่องจากผลการวิจัยที่ได้เป็นเพียงผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อภาพรวมในการดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และข้อเสนอแนะเท่านั้น

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยจะพยายามนำเสนอความพึงพอใจของประชาชนและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ได้จากประชาชนผู้ใช้บริการ

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่างานวิจัยนี้ไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงควรปรับแก้วัตถุประสงค์ของการวิจัยให้สอดคล้องกับการดำเนินงานวิจัย

กลุ่มที่ 4: กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของกระทรวง พม. จำนวน 12 เรื่อง
เรื่องที่ 1

งานวิจัยรหัส 501
ชื่อเรื่อง: ระบบการพัฒนาศักยภาพที่นำไปสู่ความมั่นคงของมนุษย์
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษากระบวนการและกระบวนการพัฒนาสังคมไทย 2) ศึกษาทิศทางและรูปแบบการพัฒนาสังคมของประเทศไทย 3) ศึกษาบทบาทและภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต

2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ระบบการพัฒนา คือ ระเบียบวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับการพัฒนา ซึ่งได้รับการศึกษา คิดค้น ทดลองปฏิบัติปรับปรุงแก้ไข ได้รับการยอมรับใน รูปแบบหรือวิธีการปฏิบัติแบบต่างๆโดยมีการดำเนินการตามลำดับขั้นเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ระบบย่อย คือ ส่วนประกอบต่างๆของสังคม ที่มีการปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบต่อภารกิจ ทั้งที่เป็นภารกิจถูกมอบหมายให้ทำ และภารกิจที่ได้รับการส่งเสริมให้ปฏิบัติ โดยสืบทอดต่อเนื่องกันมาตามลำดับ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและต่อไปในอนาคต โดยมีการ ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้สังคม ชุมชนและประชาชาติอันเป็นระบอบใหญ่ดำรงอยู่ได้

กระบวนการพัฒนา คือ ลำดับขั้นวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาโดยอาจจะเริ่มต้นตามลำดับ หรือข้ามลำดับใดลำดับหนึ่งในขั้นตอนต่อไป คือ การระดมความคิด การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การจัดทำโครงการ หรือเรื่องที่จะทำการพัฒนา การกำหนด วัตถุประสงค์ การจัดทำงบประมาณ การจัดหาวัสดุ การจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก และการเริ่มต้นดำเนินการบรรลุถึงเป้าหมายหรือ ผลสำเร็จ และมีการประเมินผลของกระบวนการพัฒนาว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

การพัฒนาสังคม คือ ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล หรือกลุ่มชน ชำจัดปัญหาความขัดแย้งในสังคมให้บรรเทาเบาบาง จนถึงหมด เป็นการสร้างสรรค์สังคมให้มีระเบียบเรียบร้อย มีความยุติธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกในสังคมได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความ สบายใจโดยทั่วกัน โดยครอบคลุมทุกระบบย่อยของสังคมพร้อมกับจัดปัญหาช่องว่างทางวัฒนธรรมและพยายามจรรโลงวัฒนธรรมให้ สืบทอดเป็นมรดกตกถึงอนุชน

ความมั่นคงของมนุษย์ คือ ความรู้สึกมั่นคงที่ได้รับการคุ้มครองดูแล และความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตตนเอง และบุคคลที่อยู่ภายใต้การ ดูแลและพิทักษ์ โดยมีตัวชี้วัดประกอบด้วย ความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัย อาชีพการงาน อาหาร สวัสดิการ ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ การได้รับการยอมรับ และเครื่องมือซึ่งที่จำเป็นต่างๆ

การพัฒนาสังคมอย่างเป็นบูรณาการ คือ การดำเนินการพัฒนาสังคมอย่างเป็นองค์รวมโดยไม่มีมีการแยก และไม่เน้นการพัฒนาเฉพาะ ส่วนใดส่วนหนึ่งของสังคม กล่าวคือ เป็นการพัฒนาพร้อมกันอย่างน้อยในมิติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และตอบสนองต่อความ ต้องการพื้นฐาน ซึ่งจะส่งผลให้ชีวิตมนุษย์มีคุณภาพ ชุมชนมีความเข้มแข็งสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาโดยเสียความสมดุล แห่งระบบนิเวศวิทยา และประชาชาติมีความเจริญรุ่งเรือง และมีความสงบร่มเย็น ทั้งนี้ โดยอาศัยการดำเนินการอย่างประสาน สอดคล้องและร่วมมือ และไม่มีการซ้ำซ้อนหรือแยกกันดำเนินการ ระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทุกประเภท

ทิศทางการพัฒนาสังคม คือ แนวโน้มและจุดมุ่งหมายที่ควรจะเป็นของการพัฒนาสังคม ซึ่งอาจจะเป็นไปตามทัศนคติและความ ต้องการ ค่านิยม การถูกโน้มน้าวชักจูงของประชาชนในชุมชน หรืออาจจะเป็นไปตามนโยบายของรัฐ หรือเป็นไปตามนโยบายของ ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบในการวางแผนกำหนดนโยบาย และเป้าหมายของการพัฒนาในทุกระดับชั้นและทุกรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนา คือ ลักษณะแบบอย่างของการพัฒนา ทั้งในระดับจุลภาคและระดับมหภาค ทั้งในเชิงแนวคิดหรือระดับนโยบาย และ เชิงแนวรบรวมกันของกลุ่มต่างๆ ที่ได้รับผลจากการพัฒนา

ชุมชน คือ กลุ่มคนที่อยู่รวมกัน ณ แห่งใดแห่งหนึ่งหรืออาณาบริเวณแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยกลุ่มคนเหล่านี้มีความผูกพันกับอาณาบริเวณ แห่งนั้น มีความยึดเหนี่ยวเป็นปึกแผ่นมั่นคง มีการทำกิจกรรมต่างๆหลายด้านร่วมกัน เพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ และ สังคมของสมาชิก

ความเป็นชุมชน คือ ชุมชนแห่งจิตสำนึกที่สมาชิกต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบโดยรวมที่มีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่น โดยอาศัยระบบ คุณค่าชุมชนดั้งเดิม หรือด้วยเป้าประสงค์ใหม่ในการมาทำงานร่วมกัน มีลักษณะเป็นพลวัต ที่บุคคลและกลุ่มคนต่างมีส่วนร่วมรับผิดชอบใน การทำกิจกรรมที่สนใจร่วมกัน มีความสัมพันธ์และตัดสินใจร่วมกัน โดยมีพันธะเชื่อมโยงระบบใหญ่บนพื้นฐานแห่งการอยู่ดีมีสุขร่วมกัน ความเป็นชุมชน หรือความเป็นประชาคมเป็นรากฐานที่สำคัญของกลุ่มคนที่มีความผูกพันเอื้ออาทรต่อกัน เป็นแหล่งพื้นฐานที่สุดที่จะถัก ทอสายใยแห่งความรักความเอื้ออาทรของคนในสังคม

องค์กรชุมชน คือ กลุ่มที่มีการรวมตัวกันอย่างมีเป้าหมายที่เป็นอันเดียวกับชุมชน และการทำตามเป้าหมายเพื่อชุมชน องค์กรชุมชน ประกอบด้วย ตัวแทนของชุมชนในการรักษาผลประโยชน์ของชุมชน และคลี่คลายปัญหาของชุมชนทั้งที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหา ระยะยาวปัญหาของกรรวมกลุ่มเป็นองค์กรชุมชน ประกอบด้วย เป้าหมายทางเศรษฐกิจ เป้าหมายทางสังคม เป้าหมายทางการเมือง และเป้าหมายทางวัฒนธรรมทางสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับต่างๆ อันเกี่ยวกับการพัฒนา การบริหารจัดการและทางการเมืองเพื่อกำหนดแนวทางดำเนินการพัฒนาตามความต้องการของประชาชนในชุมชน

การกินดี อยู่ดี มีสุข คือ การมีปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพอย่างพอเพียงต่อความดำรงอยู่อย่างปกติสุขของมนุษย์ทั้งร่างกายจิตใจ โดยมีสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่เหมาะสมกับสภาพการดำรงอยู่ของมนุษย์ มีการยอมรับศักดิ์ศรีของกัน และกัน และเปิดโอกาสให้บุคคลมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและการกระทำอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย

แบบการวิจัย คือ วิธีการศึกษาเชิงบูรณาการโดยเป็นกระบวนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ **กลุ่มตัวอย่าง** เป็นผู้รู้

หรือประชาชนในพื้นที่บ้าน จำนวน 1,000 คน การดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ-การส่งแบบสอบถาม เชิงคุณภาพ-การสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และสัมภาษณ์เชิงลึก
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบของการพัฒนา 2. ทิศทางของการพัฒนา 3. บทบาทและภารกิจที่ควรจะเป็นของกระทรวงฯ
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาประเทศที่ผ่านมามากเป็นไปตามนโยบายของผู้มีอำนาจทางการเมืองและระบบราชการ 2. ไม่มีรูปแบบการพัฒนาที่แน่นอน 3. ความขัดแย้งทางความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมระดับมหภาคกับระดับจุลภาค ได้ส่งผลกระทบต่อการวางแผนและนโยบายการพัฒนาสังคมของชาติอย่างต่อเนื่อง
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 4. การกลับไปสู่การพัฒนาและการอนุรักษ์ค่านิยม 5. การอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามในแต่ละท้องถิ่นให้คงไว้ เพื่อเป็นทุนทางสังคม เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน
7. ผลการวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบและกระบวนการพัฒนาสังคมไทย การพัฒนาสังคมไทย มี 2 ระบบ คือ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ระบบการพัฒนาสังคมให้ชุมชนเข้มแข็งตามทฤษฎีการพึ่งตนเองและเศรษฐกิจพอเพียง ยึดแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ จะเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหาและร่วมมือกันทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอันเป็นกิจกรรมหลักของชุมชน 1.2. ระบบพัฒนาสังคมที่มุ่งให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลของโลกตามทฤษฎีความทันสมัย เป็นการพัฒนากายใต้กระแสหลักของการพัฒนาสังคมในระดับมหภาค การพัฒนาสังคมทั้ง 2 ระบบ ควรเป็นการพัฒนาในลักษณะที่เป็นการพัฒนาเชิงบูรณาการ โดยรวมบทบาทของระบบย่อยในสังคมทั้งหมดให้เป็นอย่างหนึ่งอย่างเดียวกันและมีบทบาทเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้ระบบย่อยที่สำคัญประกอบด้วย ระบบครอบครัว ระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจ ระบบการเมืองการปกครอง และระบบความเชื่อมั่นและการปฏิบัติที่มุ่งไปสู่เป้าหมายสูงสุดในชีวิตหรือระบบศาสนา 2. กระบวนการพัฒนาสังคม เป็นลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานพัฒนาต่างๆ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการพัฒนาคือ การจุดประกายความคิด การระดมความคิดเห็นของทุกฝ่าย การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การทำกิจกรรมการพัฒนา การกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม การจัดทำงบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การจัดทำลัคนให้เหมาะสม การเริ่มต้นดำเนินการจนถึงเป้าหมาย และการประเมินผลลัพธ์ จะส่งผลให้การพัฒนาสังคมในชุมชนอยู่ในระดับสูง 3. ทิศทางและรูปแบบการพัฒนาสังคมของไทย <p>ทิศทางการพัฒนาสังคมของไทย มักจะเป็นไปตามทัศนคติ ความต้องการและ ค่านิยมซึ่งจะถูกกำหนดโดยนโยบายขององค์กรบริหารของรัฐ เอกชน และชุมชน จุดมุ่งหมายของการพัฒนาสังคมคือ “อยู่ดี มีสุข”</p> <p>รูปแบบการพัฒนาสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนาโดยองค์กรบริหารของรัฐ • การพัฒนาตามแนวองค์กรชุมชน และองค์กรพัฒนาเอกชน • การพัฒนาแบบผสมผสาน <p>การพัฒนาตามแนวองค์กรชุมชนซึ่งยึดเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลัก และแบบผสมผสานจะมีการบูรณาการพัฒนาระบบย่อยต่างๆดีกว่า และมีความสัมพันธ์กับสมาชิกของครอบครัว ชุมชน ชั่วราชการและกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมดีกว่ารูปแบบแรก</p> 4. บทบาทและภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สามารถจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ คือ <ul style="list-style-type: none"> • บทบาท/ ภารกิจ จำแนกตามโครงสร้างหน่วยงาน • บทบาท/ ภารกิจ จำแนกตามกลุ่มงาน • บทบาท/ ภารกิจ จำแนกตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และผลผลิต

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์		
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย		
<p>1. รายงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ใน การวิจัยน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสะท้อนให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการที่จะเสาะแสวงหาวิธีการในการพัฒนาสังคมที่จะมุ่งไปสู่ความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่ง มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุดในการที่จะพัฒนาประเทศชาติต่อไป</p> <p>2. มีการนำเสนอกรอบแนวคิดและแสดงแผนภาพทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายในกระบวนการวิจัยฉบับนี้</p> <p>3. รายงานวิจัยฉบับนี้ถ้ามีการให้ข้อมูลในส่วนของ methodology ที่ดีและแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบ การเลือกและการสุ่มตัวอย่างที่ดี จะทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น</p>		

เรื่องที่ 2

งานวิจัยรหัส 503
ชื่อเรื่อง: การประเมินผลโครงการเตรียมความพร้อมครอบครัวผาสุก
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<p>1) เพื่อประเมินผลสำรวจและปัญหาอุปสรรคของการเตรียมความพร้อมการมีครอบครัวตามโครงการเตรียมความพร้อมครอบครัวผาสุก</p> <p>2) เพื่อหารูปแบบการเตรียมความพร้อมการมีครอบครัวให้แก่คู่สมรสใหม่ ประชาชน และเยาวชน ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม</p>
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
<p>การเตรียมการฝึกอบรม คือ ขั้นตอนที่ได้รับผิดชอบการฝึกอบรมเตรียมการในเรื่องต่างๆ เพื่อการฝึกอบรมโครงการเตรียมความพร้อมครอบครัวผาสุก ประกอบด้วย การเตรียมการด้านรูปแบบและวิธีการดำเนินงาน เนื้อหา วิทยากร สถานที่ฝึกอบรม วิธีการนัดหมาย กลุ่มเป้าหมาย (คู่สมรส ประชาชน และเยาวชน) การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง</p> <p>การดำเนินการอบรม คือ ขั้นตอนการจัดอบรมโดยศึกษาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในระหว่างการดำเนินงาน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ รูปแบบการดำเนินงานที่ต้องการ</p> <p>ผลที่ได้รับ ได้แก่ ความรู้ครอบครัวผาสุกตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในการฝึกอบรม และสัมพันธ์ภาพในครอบครัว</p> <p>ความสัมพันธ์ภาพในครอบครัว คือ ความสัมพันธ์ใกล้ชิด คำนึงกันตามบทบาทที่คนเรามีต่อสมาชิกในครอบครัว ถ้าความสัมพันธ์เป็นไปในลักษณะปรองดองรักใคร่กลมเกลียวกันถือว่าเป็นสัมพันธ์ภาพที่ดี แต่ถ้าเป็นความขัดแย้งหรือรู้สึกไม่ต่อกันถือว่าเป็นสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดี</p> <p>คู่สมรส คือ คู่สามีภรรยาที่ผ่านการอบรมโครงการครอบครัวผาสุก</p> <p>ประชาชนทั่วไป คือ บุคคลทั่วไปที่ผ่านการอบรมโครงการครอบครัวผาสุก</p> <p>เยาวชน คือ ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 19 ปี ที่ผ่านการอบรมโครงการครอบครัวผาสุก</p>
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ เป็นกระบวนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ผ่านการอบรมโครงการครอบครัวผาสุก จำนวน 153 คน การดำเนินการวิจัย เชิงปริมาณ-การส่งแบบสอบถาม เชิงคุณภาพ-การสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์เชิงลึก</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
<p>1. ประเมินผลสำรวจและปัญหาอุปสรรคของการเตรียมความพร้อมการมีครอบครัวตามโครงการเตรียมความพร้อมครอบครัวผาสุก</p> <p>2. หารูปแบบและกระบวนการฝึกอบรมการเตรียมความพร้อมการมีครอบครัวให้แก่คู่สมรสใหม่ ประชาชน และเยาวชน ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม</p>

<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>จากการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยมได้ส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัวเป็นอย่างมากจากรูปแบบครอบครัวขยายเปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยว ทำให้ความสัมพันธ์และเกื้อกูลกันในครอบครัวห่างเหินและมีน้อยลง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ปัญหาครอบครัวและปัญหาสังคมต่างๆตามมา เช่น การหย่าร้าง ปัญหาความรุนแรงภายในครอบครัว ปัญหา ยาเสพติด และ ปัญหาโสเภณี เป็นต้น การสร้างสถาบันครอบครัวให้เกิดความมั่นคง จะเป็นภูมิคุ้มกันเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาครอบครัว และ ปัญหาสังคมต่างๆตามมา</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บูรณาการการดำเนินโครงการไปสู่หน่วยงานระดับท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องอาศัยความคุ้นเคยเป็นหลัก 2. องค์กรท้องถิ่นควรมีแหล่งกิจกรรมเพื่อครอบครัว จัดสรรสถานที่เพื่อรองรับการดำเนินโครงการสำหรับครอบครัวอย่างเป็นสัดส่วน สามารถยืดหยุ่นต่อการใช้สอยให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชาวบ้านทั้งในเขตเมืองและชนบท 3. อบจ. และชุมชนควรพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาครอบครัวมากขึ้น กิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของครอบครัวและพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ควรพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดความหลากหลาย ทั้งการฝึกอบรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้และกระบวนการฝึกอบรมที่พัฒนาชาวบ้าน เช่น เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5. พัฒนากลุ่มแกนนำและเพิ่มพูนศักยภาพการจัดการระดับเครือข่าย เพื่อให้ อบจ.และชุมชนสามารถระดมพลังความร่วมมือให้การพัฒนาครอบครัวและสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง 6. พัฒนาหลักสูตรตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยสู่สังคมโลก ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรในการอบรมให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลก โดยเน้นการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความเหมาะสมของกระบวนการฝึกอบรม มีความเหมาะสมในการฝึกอบรมหลายๆด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเนื้อหาสาระ ด้านวิทยากร ด้านเอกสารประกอบคำบรรยาย สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุดคือ ระยะเวลาที่ฝึกอบรม การศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า มีข้อจำกัดคือ ระยะเวลาอบรมสั้นเกินไป และการจัดอบรมตอนกลางวันมีผลกระทบต่อการทำงานอาชีพ 2. รูปแบบและกระบวนการฝึกอบรม <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบการฝึกอบรม จำแนกได้ 2 รูปแบบ คือ ดำเนินโครงการอบรมอย่างเดียว และ ดำเนินโครงการผสมผสานกับการริเริ่มของท้องถิ่น - สถานที่ฝึกอบรม มีความเหมาะสมเป็นอย่างดี และมีเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ - วิทยากร พบว่าวิทยากรต้องอาศัยศักยภาพและความสามารถในการถ่ายทอด ทักษะในการกระตุ้นความตื่นตัว เป็นอย่างมาก ซึ่งวิทยากรรับเชิญได้รับความสนใจและประสบความสำเร็จสูงกว่า วิทยากรที่มาจากหน่วยงานของ อบจ. และหน่วยงานในท้องถิ่น ซึ่งไม่ค่อยได้รับความสนใจ และไม่สามารถจัดกระบวนการการเรียนรู้ที่มีพลัง - ผู้เข้ารับการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมายคือ คู่สมรส ประชาชน และ เยาวชน แต่ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร - เนื้อหาหลักสูตร เนื้อหาจะครอบคลุมความรู้และทักษะเพื่อการครองเรือน การเตรียมความพร้อมเพื่อครอบครัวที่ดี เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สำหรับประชาชน การอบรมคุณธรรมและจิตใจ - สิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม มีความยืดหยุ่นต่อทรัพยากรที่จัดหาได้ 3. ผลการฝึกอบรมต่อการเพิ่มพูนความรู้ด้านต่างๆแก่ครอบครัว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับด้านสุขอนามัย บทบาทหน้าที่ภรรยา การเตรียมความพร้อมในชีวิตคู่ กฎหมายน่ารู้สำหรับครอบครัว 4. ผลการฝึกอบรมต่อความพึงพอใจด้านสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความพึงพอใจในด้านความช่วยเหลือครอบครัวเมื่อมีปัญหา การที่ครอบครัวช่วยแก้ปัญหา ครอบครัวยอมรับความต้องการในการทำกิจกรรมใหม่ๆ การพูดคุยแสดงความรู้สึก รักใคร่และตอบสนองของครอบครัว และการได้ใช้เวลาทั้งหมดกับครอบครัว กระบวนการฝึกอบรมส่งผลต่อการปรับทัศนคติต่อตนเองในเชิงบวก 5. ภาวะวิกฤติของครอบครัวในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา วิกฤติที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ การทำงาน ด้านการศึกษาของบุตร และการดำรงชีวิต 6. ทักษะในการแก้ปัญหา ประกอบด้วย ความสามารถในการค้นหาสาเหตุของปัญหา การใช้ข้อเท็จจริงประกอบการคิดและการตัดสินใจ การเปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่น การผสมผสานหลายวิธีการในการแก้ปัญหา รวมทั้งการขอความร่วมมือจากผู้อื่น การพัฒนาทางเลือกและการใช้เหตุผล การพยายามแก้ปัญหาให้สำเร็จทุกครั้ง ความสามารถร่วมมือกันในการแก้ปัญหาของกลุ่มจนได้ ความสามารถในการปรับวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสมต่อเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน

7. การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของผู้ผ่านการอบรม ได้แก่ ใช้เพื่อพัฒนาการสื่อสารที่ตีระหว่างสามีภรรยา การแสดงความรักระหว่างกัน การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ตีระหว่างสามีภรรยา พัฒนารูปแบบหน้าที่ของสามีภรรยาการถ่ายทอดสื่อสารกับคนอื่น การลดช่องว่างทางการสื่อความคิดความเข้าใจ และทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันให้ดีขึ้น

ปัญหาและอุปสรรค

1. รูปแบบและวิธีการดำเนินงาน

- ทีมงานขาดประสบการณ์การทำงานด้านครอบครัว
- ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาในการดำเนินงานโครงการด้านครอบครัว
- ผู้ที่ผ่านการอบรม ไม่สามารถนำความรู้ไปขยายผลกับเครือข่ายครอบครัวอื่นได้
- ไม่มีการติดตามประเมินผลครอบครัวผู้ที่ผ่านการอบรม

2. เนื้อหาหลักสูตร

- บางรุ่นขาดเนื้อหาเรื่องกฎหมายครอบครัว

3. กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มเป้าหมายไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้สมัครใหม่ ต้องปรับเปลี่ยนมาเป็นคู่สมรสเก่าแทน
- ไม่ครอบคลุมกลุ่มสมาชิกในครอบครัว เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน วัยรุ่น วัยหนุ่มสาว และวัยผู้สูงอายุ
- กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมน้อยเกินไป

4. วิทยากร

- ขาดวิทยากรด้านเทคนิคที่มีความรู้และบันเทิงควบคู่กันไป
- ขาดวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านครอบครัวและเฉพาะสาขา
 - วิทยากรที่มีชื่อเสียงค่าตอบแทนแพง

5. สถานที่

- ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัด
- สถานที่จัดไกลเกินไป

6. ระยะเวลา

- ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตการทำงานของกลุ่มเป้าหมาย
- ระยะเวลาจัดอบรมน้อยเกินไป
- ขาดความต่อเนื่องในการจัดอบรม

7. วัสดุอุปกรณ์/งบประมาณ

- งบประมาณของ อบจ. มีน้อยและจำกัด
- ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้จากกระทรวง
- การจ่ายค่าตอบแทน ตีระเบียบราชการ

8. เทคนิคและกลวิธีการดำเนินงาน

- การประชาสัมพันธ์ขาดประสิทธิภาพและไม่ทั่วถึง
- ขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมอบรม

รูปแบบการเตรียมความพร้อมครอบครัวผาสุก

1. รูปแบบและวิธีการดำเนินงาน

- ให้ อบจ. จัดอบรมให้ครบทุกพื้นที่
- จัดกิจกรรมให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น กิจกรรมเปิดใจพูดคุยกัน หรือกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน
- จัดอบรมรวมทุกพื้นที่ผ่านมา
- ประกวดครอบครัวผาสุกหรือต้นแบบประจำจังหวัด

2. เนื้อหาหลักสูตร

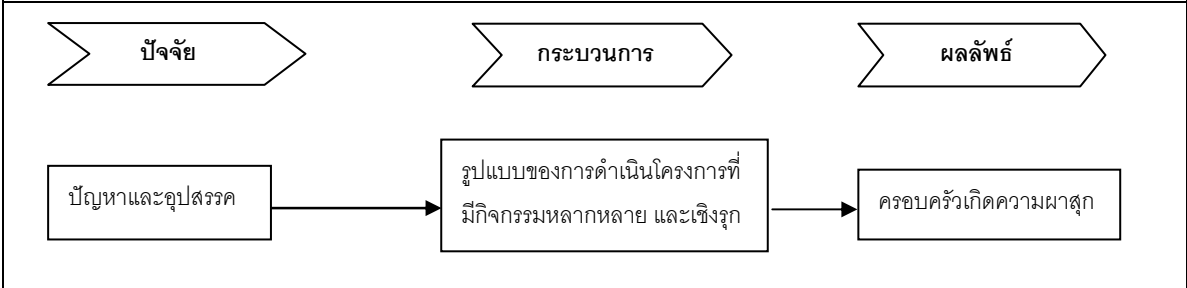
- เสริมเนื้อหาด้านครอบครัวในหลักสูตรการเรียนการสอน
- เพิ่มกฎหมายเกี่ยวกับมรดก สิ้นสมรส การรับบุตรบุญธรรม
- บุรณการเรื่องครอบครัวกับประเด็นอื่นๆ เช่น ปัญหาเสพติด คุณธรรมจริยธรรม

3. กลุ่มเป้าหมาย

- สมาชิกทุกคนในครอบครัว
- วัยเด็กและเยาวชน

<ul style="list-style-type: none"> - คู่สมรสที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหา - คู่สมรสที่ย่ำร้าง - กลุ่มผู้นำชุมชน <p>4. วิทยาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาศักยภาพวิทยากรท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถ <p>5. สถานที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครอบคลุมทุกพื้นที่ - นอกสถานที่หรือต่างจังหวัด <p>6. ระยะเวลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดในวันหยุดเสาร์/ อาทิตย์ ไม่ตรงกับช่วงทำมาหากิน - ใช้เวลาครึ่งวัน และจัดเดือนละครั้ง - มีการจัดต่อเนื่อง <p>7. วัสดุอุปกรณ์/ งบประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม - สนับสนุนเอกสาร และสื่ออย่างเพียงพอ <p>8. เทคนิคและกลวิธีการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์เชิงรุก

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

1. มีการตอบใจของวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ในระดับปานกลาง
2. มีการใช้ตารางในการสรุปให้ผู้อ่านทราบเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ได้อ่านเข้าใจง่าย
3. รายงานวิจัยฉบับนี้ถ้ามีการให้ข้อมูลในส่วนของ methodology ที่ดีและแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบ การเลือกและการสุ่มตัวอย่างที่ดี (กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยฉบับนี้มีขนาดเล็ก) จะทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 3

<p>งานวิจัยรหัส 506</p> <p>ชื่อเรื่อง: ความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาแบบแผนการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง 4) เพื่อสร้างแบบจำลองความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ชุมชนเมือง (urban) หมายถึง ชุมชนอีกแบบหนึ่ง สำหรับในประเทศไทยกำหนดให้เขตเทศบาลที่มีจำนวนประชากร ตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไปเป็นเขตเมือง</p> <p>การกลายเป็นเมือง (urbanization) หมายถึง กระบวนการที่ชุมชนชนบทกลายเป็นเมือง หรือการเคลื่อนของผู้ดำเนินการเข้าสู่บริเวณเมือง หรือ การที่ชาวชนบทได้รับอิทธิพลของเมืองโดยที่อิทธิพลของเมืองนั้นจะมีผลทั้งที่เป็นความคิด ทักษะ และวิถีและมีการดำรงชีวิตแบบชาวบ้าน</p>

<p>ความมั่นคงของประชาชน (population security) หมายถึง การที่ประชาชนได้รับหลักประกัน ด้านสิทธิ ความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่ประสบปัญหาความยากจน ไม่สิ้นหวังและมีความสุขตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนา ศักยภาพของตนเอง</p> <p>ความมั่นคงทางด้านสังคม (social security) หมายถึง ความสัมพันธ์ทั้งมวลของกลุ่มคนหรือบุคคลในชุมชนที่ร่วมกันอยู่ และส่งผลต่อการดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชน ซึ่งมีองค์ประกอบหลายด้านทั้งที่เป็นปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งทางด้านกายภาพ และชีวภาพ เกี่ยวข้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ และการเชื่อมต่อของระบบข้อมูลข่าวสารในประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน อันมีผลกระทบต่อสังคม</p> <p>ความมั่นคงทางครอบครัว หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนหรือบุคคลที่อาศัยร่วมกันอยู่ในบ้านหลังคาเดียวกันหรือแยกกันอยู่ก็ได้ ประกอบด้วย บิดา มารดาและบุตร หรือบุตรบุญธรรม รวมถึงญาติพี่น้องอื่นๆที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันด้วย โดยสมาชิกในครอบครัวมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กันในด้านอารมณ์ และจิตใจ มีความรัก ความเอาใจใส่ ความผูกพันต่อกัน ตลอดจนมีการพึ่งพิงกันทางสังคม และเศรษฐกิจอย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์</p> <p>ความมั่นคงทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการส่งเสริมให้บุคคลเจริญเติบโต และมีความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนเป็นสมาชิกของสังคมที่มีคุณธรรมสูง สามารถเข้าถึงโอกาสในการได้รับการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง หรือ ความมั่นคงทางการศึกษา หมายถึง การเข้าถึงโอกาสในการนำความสามารถในตัวบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือ ระบบที่สามารถในการทำให้พลเมืองมีความประพฤติดี และมีอุปนิสัยที่ดีงาม การพัฒนานาคลิกภาพของเด็กเพื่อให้เด็กพัฒนาตนเอง</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ชาวบ้าน ในชุมชนตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 388 ตัวอย่าง การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยเก็บข้อมูล 2 ส่วน 1) ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม(focus group) สังกศต เข้ามีส่วนร่วมในชุมชน จากกลุ่มหมู่บ้านในเขตตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู และเก็บข้อมูลเชิงลึก(In-depth interview) กับปราชญ์ชาวบ้าน และผู้นำกลุ่มแนวคิดดั้งเดิม และ 2) ข้อมูลเชิงปริมาณ กระบวนการสร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ณ เวลาที่ศึกษา(Cross sectional study) และวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความมั่นคง (Factor analytical) เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประจักษ์(Manifest variables) กับตัวแปรแฝง (Latent variable) สรุปเป็นรูปแบบสมการโครงสร้าง(Structure Equation Model: SEM) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ สนทนากลุ่ม / แบบสอบถาม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1. องค์ประกอบใดที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของประชาชนในชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในชุมชนจนกลายเป็นเมือง</p> <p>2. แบบจำลองสมการโครงสร้างความมั่นคงของประชาชนในชุมชนจนกลายเป็นเมือง</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบัน ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆมากมาย ดังนั้น ความมั่นคงของประชาชนในชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนจนกลายเป็นเมือง นั้น ประชาชนสามารถสร้างความมั่นคงให้กับตนเองและชุมชนได้อย่างไร มีองค์ประกอบของปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง มีรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยอย่างไร เพื่อที่จะได้นำรูปแบบจากการวิจัยไปปรับใช้ในการพัฒนาชุมชน เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับประชาชนในชุมชนที่มีบริบทของชุมชนที่คล้ายคลึงกันต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>งานวิจัยชิ้นนี้ นำแนวคิด “ ทูตทางสังคม ” มาเป็นแนวคิดหลักในการวิจัย ซึ่งประเทศไทยได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ต่างๆ ที่ทำให้สังคมชุมชน สังคมประเทศ โดยเฉพาะสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะทุนทางสังคม(Social capital) ที่เป็นผลผลิตของสังคมในประวัติศาสตร์เชิงวัฒนธรรมชุมชนได้รับผลกระทบ โดยแสดงออกในรูปของเครือข่ายความไว้วางใจ และบรรทัดฐาน ทั้งสามมิติถูกรบกวนด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมการเมืองและวัฒนธรรม นอกจากกระแสภายนอกแล้ว สังคมไทยยังดำรงไว้ซึ่งปัญหากระแสหลักของสังคมไทยอย่างน้อย 3 ประการ คือ</p> <p>1. ปัญหาระบบอุปถัมภ์ ที่มีรากเหง้ามาจากวัฒนธรรมของระบบศักดินา ในขณะที่ระบบการเมืองที่ใช้หลักของประชาธิปไตยที่มีหลักการเคารพความคิดเห็น และมีความเป็นอิสระในตนเอง ซึ่งวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยจะไปขัดแย้งกับวัฒนธรรมของระบบอุปถัมภ์ที่ต้องอาศัยการพึ่งพิงความช่วยเหลือจากผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ โดยเฉพาะในสังคมชุมชนชนบทไทยสภาพความเป็นจริงยังมีลักษณะเช่นนี้ดำรงอยู่ และเป็นการเมืองที่อยู่ในระบบของการหวังพึ่งพิง</p> <p>2. ความเหลื่อมล้ำช่องว่างทางเศรษฐกิจที่ทำให้การกระจายรายได้โอกาสไม่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะคนในระดับล่างมีรายได้ต่ำกว่าคน</p>

ชั้นสูงปัจจัยสำคัญที่เป็นต้นเหตุก็คือ การด้อยโอกาสในระบบเชิงโครงการของคนส่วนใหญ่ในสังคม

3. การรวมศูนย์อำนาจในการจัดการทางการเมือง เศรษฐกิจสังคมไทย ทำให้มีผลกระทบต่อหลักการกระจายอำนาจสู่ชุมชนท้องถิ่น ทำลายมิติทางสื่อ เสรีภาพ การมีสิทธิของภาคประชาชน ในการสร้างสุขภาวะชุมชนท้องถิ่น

ดังนั้นกระบวนการทัศน์ใหม่จะต้องสร้างแนวคิดใหม่ในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แบบยั่งยืน

7. ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบแผนการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง

- เป็นกระบวนการหนึ่งในการศึกษาครั้งนี้

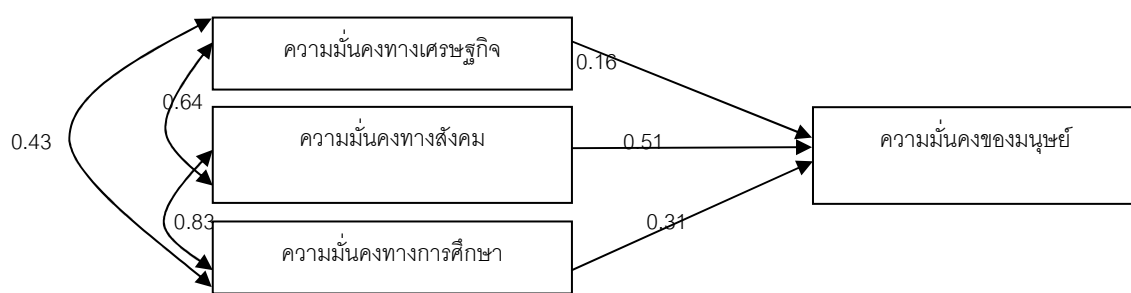
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง

- จากการศึกษา พบว่า องค์ประกอบของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความมั่นคงทางสังคม ปัจจัยด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความมั่นคงทางการศึกษา และปัจจัยความมั่นคงของประชาชน

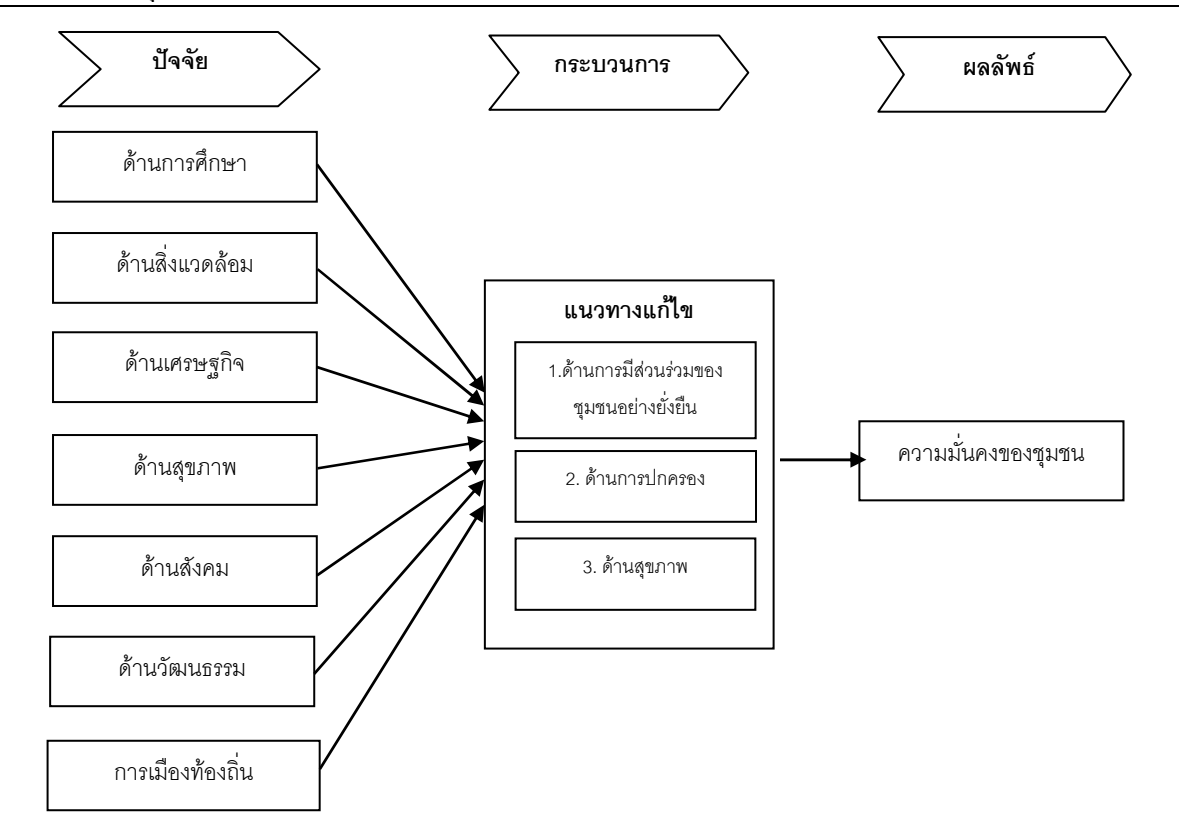
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง

- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของประชาชนมากที่สุด คือ ปัจจัยความมั่นคงทางสังคม($\gamma = 0.51$) รองลงมา คือ ความมั่นคงทางการศึกษา ($\gamma = 0.31$) น้อยที่สุด คือ ปัจจัยความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ($\gamma = 0.16$) สามารถร่วมกันพยากรณ์ความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง ได้ร้อยละ 79 ($R^2 = .79$) และยังพบอีกว่า ปัจจัยความมั่นคงทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยความมั่นคงทางการศึกษา ($r = 0.43$) รวมทั้งปัจจัยทางการศึกษา ($\phi = .83$) และปัจจัยความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ($\phi = .64$) มีอิทธิพลต่อปัจจัยทางด้านความมั่นคงทางสังคม

4. เพื่อสร้างแบบจำลองความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>งานวิจัยชิ้นนี้ ตอบวัตถุประสงค์ได้อย่างครบถ้วน และให้รายละเอียดอย่างชัดเจนถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของชุมชน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ถึงจุดอ่อนของความไม่มั่นคงของชุมชนกลายเป็นเมือง</p> <p>แบบแผนการวิจัย งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ที่ผู้วิจัยพยายามใช้แบบแผนการวิจัยที่ทันสมัย และมีความเคร่งครัดในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ ที่จะช่วยให้การค้นหาคำตอบของการวิจัยนี้มีความน่าเชื่อถือ และนำไปปรับใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ</p> <p>บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า การสร้างความรู้ ความเข้าใจในสังคม ต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และวัฒนธรรมไทย ในชุมชนที่กลายเป็นเมือง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อความมั่นคงของประชาชนในชุมชนกลายเป็นเมือง ดังนั้น กระบวนการในการศึกษา และการได้มาของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความใกล้เคียงความจริงมากที่สุดจึงเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษานี้</p>

เรื่องที่ 4

<p>งานวิจัยรหัส 516</p> <p>ชื่อเรื่อง: การประเมินความเสี่ยงและความเปราะบางทางสังคม: การประเมินการคุ้มครองทางสังคมในระดับองค์การ และสถาบันของประเทศ</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) ศึกษาจำนวนผู้ได้รับสิทธิประโยชน์จากโครงการต่างๆ ที่ให้ความคุ้มครองในลักษณะของทั้งก่อนที่จะเผชิญความเสี่ยง และหลังจากที่เผชิญกับความเสี่ยงแล้ว รวมถึงความเหมาะสมของสิทธิประโยชน์ของโครงการ</p> <p>2) ศึกษาการกระจายของผลประโยชน์ของโครงการช่วยเหลือโดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้น้อยที่สุด (ร้อยละ 20 ของผู้ได้รับสิทธิประโยชน์ทั้งหมดที่มีรายได้น้อยที่สุด)</p> <p>3) ประมาณการค่าใช้จ่ายของโครงการช่วยเหลือต่างๆ โดยแบ่งเป็นค่าดำเนินการและเงินโอนหรือผลประโยชน์ที่ตกแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ และนำมาเทียบกับจำนวนผู้ที่ได้รับสิทธิประโยชน์</p> <p>4) ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนานโยบาย และโครงการคุ้มครองทางสังคม รวมถึงวิธีการที่เป็นไปได้ในการให้การสนับสนุนงบประมาณให้แก่โครงการด้านความคุ้มครองทางสังคม</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ วิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง เจ้าหน้าที่ 21 คน การดำเนินการวิจัย เชิงปริมาณ – การสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1. ภาพรวมระบบการคุ้มครองทางสังคมของประเทศไทย</p> <p>2. องค์การที่ให้ความคุ้มครองก่อนที่จะเผชิญกับความเสี่ยง</p> <p>3. องค์การที่ให้ความคุ้มครองเมื่อความเสี่ยงเกิดขึ้นแล้ว</p> <p>4. การประเมินผู้ได้รับประโยชน์จากการให้ความคุ้มครองทางสังคมจากภาครัฐ</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ความเสี่ยงต่างๆส่งผลกระทบต่อกลุ่มบุคคลแต่ละกลุ่มแตกต่างกันออกไป ความเสี่ยงชนิดเดียวกันอาจนำพาคนกลุ่มหนึ่งไปสู่ภาวะความยากจน แต่ไม่มีผลกระทบที่รุนแรงต่อคนกลุ่มอื่น เนื่องจากแต่ละปัจเจกบุคคลมีความเปราะบางต่อปัญหาและความเสี่ยงที่แตกต่างกัน การบรรเทาความขาดโอกาสและความเปราะบาง ต้องอาศัยกลไกทางนโยบายที่หลากหลายเพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถจัดการกับความเสี่ยงได้</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>1. ยังคงองค์การที่ช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนและชุมชนให้สามารถเผชิญกับความเสี่ยงได้ไว้ เช่น องค์การด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน และพัฒนาชุมชน แต่ให้มีการปรับยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับประชาชนและชุมชน</p> <p>2. มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น สถาบันการเงิน</p> <p>3. องค์การที่รับผิดชอบควรเป็นงานหลักของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และส่งเสริมผู้เปราะบางให้สามารถพึ่งพาตนเองได้</p> <p>4. การป้องกันมิให้ผู้เปราะบางและผู้ยากไร้เพิ่มขึ้นในอนาคต เช่น ส่งเสริมศักยภาพของครัวเรือนที่เปราะบาง ส่งเสริมการออม ให้ความรู้</p>

แก่มารดาที่ตั้งครรภ์และลดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

7. ผลการวิจัย

1. ภาพรวมระบบการควบคุมช่องทางสังคมของประเทศไทย ประกอบด้วย

1.1 หลักการประกัน ประกอบด้วย การประกันสังคม และการประกันสุขภาพ

- การประกันสังคม แบ่งเป็น 3 ประเภท ตามสถานภาพการทำงานของผู้ประกันตน คือ

- กลไกสำหรับข้าราชการ ได้รับสิทธิประโยชน์การคุ้มครองมากที่สุด ไม่มีการจ่ายเงินสมทบเด่นชัด
- ครูโรงเรียนเอกชน
- นายจ้าง ลูกจ้างเอกชนนอกภาคการเกษตร ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

- การประกันสุขภาพ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ระบบประกันสุขภาพสำหรับข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ระบบประกันสุขภาพสำหรับลูกจ้างเอกชนนอกภาคการเกษตร และ การให้ความคุ้มครองทางด้านสุขภาพแก่ประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการคุ้มครองภายใต้ระบบประกันสุขภาพของรัฐ

1.2 การคุ้มครองแรงงาน คือ การคุ้มครองให้กับลูกจ้างหลายๆด้านตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

1.3 การสงเคราะห์ การให้ความช่วยเหลือในรูปของที่พักชั่วคราว การให้คำปรึกษา แก่เด็กกำพร้า เด็กและเยาวชนจากครอบครัวยากจน สตรีด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ คนไร้ที่พึ่ง ขอทาน คนพิการ ผู้ประสบภัยธรรมชาติ ผู้ติดเชื้อเอดส์ ชาวเขา และครอบครัวและชุมชนที่ยากจน

1.4 การให้บริการทางสังคมอื่นๆ เช่น การบริการศึกษา การฝึกอบรมอาชีพ เป็นต้น

2. องค์การที่ให้ความคุ้มครองก่อนที่จะเผชิญกับความเสี่ยง

2.1 องค์การด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน

- กลุ่มเป้าหมายคือบุคคลในวัยทำงานมีศักยภาพและมีมาตรฐานฝีมือแรงงานเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

- สามารถประกอบอาชีพทั้งในลักษณะเป็นลูกจ้างและเป็นผู้ประกอบการอิสระเพื่อสวัสดิการที่ดีขึ้นของประชาชน

ปัญหาที่สำคัญของการดำเนินงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ระดับจังหวัด คือการขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับความต้องการในการบริหารจัดการภายในศูนย์ฯ

- ปัญหาการลดลงของผู้เข้าอบรมในบางหลักสูตรที่ไม่เป็นที่นิยมแต่เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบพอเพียง

- ปัญหาผู้อบรมบางรายไม่สามารถจบหลักสูตรได้ เนื่องจากปัญหาส่วนตัว เช่น ไม่มีความอดทน

2.2 องค์การหลักด้านการพัฒนาชุมชน ได้พยายามเพิ่มจำนวนกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มบุคคลที่มีอยู่ในชุมชน ให้มีศักยภาพและมีความสามารถในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยให้มีศักยภาพในการปรับตัวให้เข้ากับภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนผ่านการพัฒนาองค์กรชุมชนและผู้นำชุมชน

3. องค์การที่ให้ความคุ้มครองเมื่อความเสี่ยงเกิดขึ้นแล้ว

องค์กรหลักคือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีภารกิจในการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบความเดือดร้อน ให้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีบริการสวัสดิการและคุ้มครองอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รูปแบบในการให้บริการประชาสงเคราะห์ มี 2 รูปแบบคือ

- การให้บริการในสถานสงเคราะห์

- การให้บริการนอกสถานสงเคราะห์

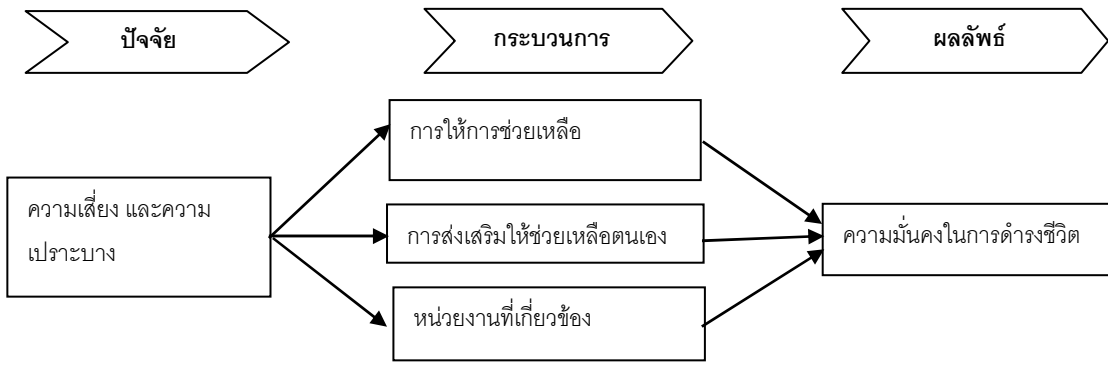
กลุ่มเป้าหมายหลักในการให้บริการ ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน สตรีผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ คนไร้ที่พึ่ง ผู้สูงอายุ ชุมชนบนที่สูง ผู้มีรายได้น้อย และผู้ประสบปัญหาเอดส์

4. การประเมินผู้ได้รับประโยชน์จากการให้ความคุ้มครองทางสังคมจากภาครัฐ

จากการประเมินจำนวนผู้ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการช่วยเหลือต่างๆของรัฐ พบว่าโครงการที่สามารถเข้าถึงคนยากจน ได้แก่ โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โครงการอาหารกลางวันฟรี/อาหารเสริม และโครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

- โครงการที่ไม่สามารถเข้าถึงคนยากจน ได้แก่ สิทธิประกันสังคม โครงการธนาคารประชาชน และโครงการทุนการศึกษาของรัฐ

- โครงการที่ยังมีการให้ความช่วยเหลือไม่เพียงพอ คือโครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ โครงการทุนการศึกษาของรัฐ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์		
		
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย		
1. รูปแบบการเขียนรายงานไม่ได้เป็นรูปแบบการทำวิจัย ที่บอกถึงกระบวนการต่างๆในการทำวิจัย 2. รายงานวิจัยฉบับนี้ไม่มีการให้ข้อมูลในส่วนของ methodology จึงทำให้ความน่าเชื่อถือของรายงานวิจัยลดน้อยลง		

เรื่องที่ 5

งานวิจัยรหัส 517 ชื่อเรื่อง: การวิจัยปฏิบัติการเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านการวิจัย และติดตามผลโครงการวิจัยของบุคลากรกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
1. วัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อกำหนดหลักสูตร โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการทางด้านระเบียบวิธีวิจัยระดับกลาง ที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบุคลากรของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2) ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดขึ้น ให้แก่บุคลากรของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 3) เพื่อติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 12 โครงการ 4) เพื่อสรุปผลการติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 12 โครงการ และเสนอรูปแบบการติดตามโครงการดำเนินงาน
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย การเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านการวิจัย คือ การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการทางด้านระเบียบวิธีวิจัยระดับกลางแก่บุคลากรของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บุคลากรของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ บุคคลที่ปฏิบัติงานในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โครงการวิจัย คือ โครงการวิจัยที่ดำเนินการโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 12 จังหวัด ในปีงบประมาณ 2551 ประกอบด้วยจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน แพร่ นครสวรรค์ กาญจนบุรี นอนงบัวลำภู อุตรธานี ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และสุรินทร์ การติดตามโครงการวิจัย คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน ตามโครงการวิจัย เพื่อให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้านปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก ทรัพยากร กระบวนการ และผลผลิต รูปแบบเบื้องต้นของการติดตามโครงการวิจัย คือ รูปแบบของการติดตามโครงการวิจัยที่สร้างขึ้นมาจากแนวคิด ทฤษฎีการติดตามประเมินผล เพื่อทดลองใช้ในการติดตามโครงการวิจัย รูปแบบของการติดตามโครงการวิจัย คือ รูปแบบของการติดตามโครงการวิจัยที่พัฒนาขึ้นจากรูปแบบเบื้องต้น โดยพัฒนาจากข้อมูลที่ได้รับจากกระบวนการติดตามรูปแบบเบื้องต้น เพื่อใช้เป็นรูปแบบในการติดตามโครงการวิจัยที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ปัจจัยภายใน คือ โครงสร้างการบริหารงาน และการสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานบังคับบัญชาทั้งระดับประเทศ และหน่วยงานบังคับบัญชาระดับจังหวัด เพื่อการดำเนินงานตามโครงการวิจัย ปัจจัยภายนอก คือ การสนับสนุนจากองค์กรภายนอกทางด้านบุคคล ข้อมูล และแหล่งความรู้เชิงวิชาการ เพื่อช่วยให้การดำเนินงานตามโครงการวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทรัพยากร คือ บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานตามโครงการวิจัย กระบวนการ คือ ลักษณะหรือวิธีการดำเนินงานตามโครงการวิจัย ที่สัมพันธ์กับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการวิจัย ผลผลิต คือ ผลผลิตขั้นต้นจากโครงการวิจัย และผลผลิตขั้นสุดท้ายที่เกิดขึ้นจากโครงการวิจัย

<p>ผลผลิตขั้นต้น คือ ผลผลิตที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยที่กำหนดไว้ เมื่อดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแต่ละโครงการ</p> <p>ผลผลิตขั้นสุดท้าย คือ ผลผลิตที่เกิดขึ้นทั้งกระบวนการของโครงการ โดยประเมินจากคุณภาพ ของรายงานการวิจัยแต่ละโครงการ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง บุคลากรของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 50 คน การดำเนินการวิจัย เชิงปริมาณ – แบบประเมิน เชิงคุณภาพ- การสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน การสัมภาษณ์</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านการวิจัย และการติดตามโครงการวิจัย</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัยจากสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และบุคคลควรได้รับการเพิ่มพูนความรู้ด้านการวิจัยในระดับกลางเป็นอย่างดีเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัย และบริหารโครงการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> จัดกลุ่มผู้เข้าฝึกอบรมตามฐานความรู้ที่ใกล้เคียงกัน ให้ความรู้ด้านการวิจัยให้เหมาะสมกับระยะเวลาในการดำเนินงานตามโครงการวิจัย ควรมีการติดตามโครงการวิจัย เป็น 3 ระยะ คือ <ul style="list-style-type: none"> ก่อนเริ่มดำเนินการ ควรมีการให้ความรู้ด้านการวางแผนการวิจัย การจัดการทางการเงิน และองค์ความรู้ด้านการวิจัยในเรื่องที่จำเป็น ระยะดำเนินการ มีการติดตามโดยกระบวนการที่แตกต่างกัน โดยจำแนกเป็น 3 กลุ่ม (การจัดจ้างนักวิชาการในพื้นที่, นักวิจัยหลักเป็นบุคลากรของ พมจ. และ บุคลากรของ พมจ. ร่วมกับนักวิชาการอื่นๆในพื้นที่) แต่ละกลุ่มมีความต้องการการช่วยเหลือและสนับสนุนแตกต่างกัน ระยะประเมินผลการวิจัย เป็นระยะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ไปพัฒนางาน
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> หลังการฝึกอบรมผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความรู้ด้านการวิจัยแตกต่างกัน การติดตามผลโครงการวิจัย 12 โครงการ พบว่า <ul style="list-style-type: none"> ด้านปัจจัยภายใน มีกลุ่มงานที่รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารให้การสนับสนุนแต่ให้ความสำคัญในระดับรองจากภารกิจประจำ และขาดการติดตาม และสนับสนุนตั้งแต่เริ่มโครงการ ด้านปัจจัยภายนอก มีแหล่งค้นคว้า และหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเพียงพอ ด้านทรัพยากร บุคลากรส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำวิจัย และงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงาน ด้านกระบวนการ แบ่งกลุ่มโครงการตามลักษณะการดำเนินงานออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่ม A เป็นการจ้างนักวิชาการในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการวิจัย กลุ่ม B เป็นการดำเนินการวิจัยโดยนักวิจัยหลักเป็นบุคลากรของสำนักงานพัฒนาสังคม และมีที่ปรึกษาที่ปรึกษาของหน่วยงานร่วมปฏิบัติงานกับนักวิชาการอื่นๆในพื้นที่ และมีที่ปรึกษาหลักเป็นนักวิชาการจากสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา กลุ่ม C เป็นการดำเนินการวิจัยโดยบุคลากรของสำนักงานพัฒนาสังคม และมีที่ปรึกษาที่ปรึกษาของหน่วยงานร่วมปฏิบัติงานกับนักวิชาการอื่นๆในพื้นที่ โดยมีนักวิชาการเป็นที่ปรึกษาในบางประเด็น เป็นครั้งคราว หรือไม่มีที่ปรึกษาการดำเนินการของกลุ่ม B เป็นไปตามระยะเวลา ส่วนกลุ่ม A และ กลุ่ม C การดำเนินงานไม่เป็นไปตามระยะเวลา ด้านผลผลิตขั้นต้น ส่วนใหญ่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีบางโครงการที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ผลผลิตขั้นสุดท้าย มีคุณภาพในระดับดี
<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p> <pre> graph LR A[ปัจจุบัน] --> B[กระบวนการ] A --> C[การติดตามผลโครงการวิจัย] B --> D[ผลลัพธ์] B --> E[รูปแบบของการติดตามโครงการวิจัย] C --> D </pre>

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
1. รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยมีความชัดเจน ครบถ้วนทุกหัวข้อ 2. มีการนำเสนอกรอบแนวคิด และตารางทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย 3. รายงานวิจัยฉบับนี้ถ้ามีการให้ข้อมูลในส่วนของ methodology ที่ดีและแสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบ การเลือกและการสุ่มตัวอย่างที่ดี จะทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 6

งานวิจัยรหัส 518
ชื่อเรื่อง: รายงานการวิจัย เรื่อง: ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นกับงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นกับด้านการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ในองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
<p>การสนับสนุน/ส่งเสริม อปท. หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน อปท. ให้มีการสำรวจ การจัดเก็บข้อมูล การจัดทำระบบสารสนเทศด้านการพัฒนาสังคม องค์ความรู้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมระดับตำบล กิจกรรม งบประมาณ อุปกรณ์ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ อปท. มีการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามแนวนโยบายด้านการพัฒนาสังคมของรัฐบาลและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น</p> <p>องค์ประกอบส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัดองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร</p> <p>การพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม เพื่อประชากรทุกกลุ่มรวมทั้งการพัฒนากลุ่มประชากรผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อความมั่นคงของมนุษย์โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาค ส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน</p> <p>การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น หมายถึง การที่ประชากรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ มีกิจกรรมที่เกิดจากการมีส่วนร่วมที่หลากหลายโดยการสร้างความรู้ของคนที่ในท้องถิ่นเป็นการสร้างปัญหาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืน</p> <p>การดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคม หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบล(อปท.) ได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันทางสังคมท้องถิ่นของตนเองอย่างเป็นระบบและมีกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างมีระบบมีขั้นตอนในการสร้างความรู้และดำเนินกิจกรรมต่างๆ จากชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน</p> <p>ความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีตลอดจนได้มีโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน ในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยมีมิติ 10 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา ความมั่นคงด้านรายได้และการมีงานทำ ความมั่นคงของครอบครัว ด้านส่วนบุคคล ด้านการสนับสนุนองค์การทางสังคม ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสิทธิและความเป็นธรรม ด้านการเมืองและธรรมาภิบาล</p> <p>การส่งเสริมองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น(อปท.) หมายถึง กรณีท้องถิ่น ส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบล(อปท.) มีการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ ตามแนวนโยบายด้านการพัฒนาสังคมของรัฐบาล และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และยุทธศาสตร์ชาติ</p>
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อปท.) ทั้งหมด 219 แห่ง เลือกลุ่มตัวอย่างไม่เฉพาะเจาะจง จำนวน 152 แห่ง ตามหลักของ Krejcie, R. V. & Morgan, V. D. (1970) โดยแบ่งเป็น เป็นโซนๆ ละ 5 อำเภอๆ ละ 4-10 แห่ง รวม 152 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กล้องถ่ายภาพ / เครื่องบันทึกเสียง / สทนากลุ่มย่อย / แบบสัมภาษณ์</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
1) รูปแบบทุนทางสังคมด้านสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นทั้งรูปแบบที่รัฐจัดให้และประชาชนดำเนินการเองในระดับตำบล 2) รูปแบบเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมในระดับตำบล
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
การดำเนินงานส่งเสริมองค์ประกอบส่วนปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมมีมาตั้งแต่ ปี 2548 แต่ผล

<p>การดำเนินงานยังไม่เป็นรูปธรรมมากนักอาจเนื่องจากเหตุปัจจัยหลายอย่าง และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน จากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี จากสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัย หรือ สังคมกำลังพัฒนา จึงมีความสนใจศึกษาประเด็นปัญหาเหล่านี้</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การถอดองค์ความรู้ และสรุปบทเรียนซึ่งคุณภาพ ด้วยการประชุมกลุ่มย่อย(Focus group discussion) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (work shop) ถอดบทเรียน สรุปบทเรียน ประกอบกับการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับด้านการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>1.1 ปัจจัยด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทบาทและสถานการณ์ของผู้นำองค์กรที่มีมุมมองที่ดี มีความจริงจัง และมีนโยบายที่ชัดเจน การพัฒนาสังคมควบคู่กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม - มุมมองการปฏิบัติงานที่จริงจังในงานด้านการพัฒนาสังคมของผู้นำ หรือผู้บริหารภาคการเมืองท้องถิ่นที่กำหนดนโยบายและการกำกับการทำงานและการขับเคลื่อนงานไปสู่ความสำเร็จตามนโยบายที่วางไว้ - วิสัยทัศน์ของผู้นำสะท้อนให้เห็นทิศทางของการพัฒนาสังคมไปสู่ความสำเร็จ เช่น ผู้นำมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมีมุมมองด้านการพัฒนาที่เป็นเชิงบวกมักขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมไปสู่ความสำเร็จ - ผู้นำในชุมชนยังขาดการกระตุ้นแนวคิดสร้างจิตสำนึกแก่ประชากรในท้องถิ่นในการร่วมกิจกรรมการพัฒนาสังคมไปสู่ความสำเร็จ - ด้านบทบาทและสถานการณ์ ปฏิบัติงานของผู้นำในองค์กรและมุมมองในการพัฒนาสังคม อยู่ในมุมมองที่ดีก็จะทำให้การขับเคลื่อนงานไปสู่ความสำเร็จมากกว่ามุมมองในด้านการพัฒนาสังคมที่อยู่ในระดับที่น้อย - ระดับความคิดเห็นเชิงลบที่มีผลต่อการดำเนินงานที่ผ่านมาเล็กน้อย เช่น ประชาชนบางส่วนต้องประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวจึงขาดการมีส่วนร่วม การพัฒนาสังคมเป็นงาน ไม่เห็นผลเป็นรูปธรรม เป็นงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นต้น - ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของประชากร เห็นว่าถ้าประชากรเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมระดับมากมีผลต่อความสำเร็จมากกว่าระดับน้อย <p>1.2 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ</p> <p>*ด้านบุคลากร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัจจุบันบุคลากรมีไม่เพียงพอในงานด้านการพัฒนาสังคม ต้องใช้เจ้าหน้าที่ด้านอื่นๆ ช่วยดำเนินงาน - บุคลากรยังขาดความเข้าใจในองค์ความรู้ด้านการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนาชุมชนที่เป็นรูปธรรม - บุคลากรยังขาดที่เลี้ยงขาดทักษะในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติแบบมีอาชีพ - บางแห่งยังขาดโครงสร้างหลักของบุคลากรตามสายงานที่ปฏิบัติงาน และความก้าวหน้า ในกลุ่มงาน/ฝ่าย ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชนเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ที่เป็นรูปธรรม <p>*งบประมาณด้านการพัฒนาสังคมยังมีน้อย ไม่เพียงพอต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรอบการใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นรูปธรรม - บางแห่งขาดการติดตามประเมินผลโครงการหลังสิ้นสุดโครงการ ไม่สรุปให้เห็นบทเรียนของโครงการที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยเปรียบเทียบอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต อย่างต่อเนื่อง - การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ในการทำงาน ด้านการพัฒนาสังคม และหน่วยงาน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น <p>*ด้านการจัดเก็บข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ข้อมูลไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริง ข้อมูลมีการปรุงแต่งจากข้อเท็จจริง <p>1.3 ปัจจัยด้านประชากรในท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการดำเนินชีวิตของประชากรในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นเมือง การดำเนินชีวิตจึงเป็นปัจเจกชนมากขึ้น ต้องประกอบอาชีพแบบเร่งรีบหาเลี้ยงครอบครัว เวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวมน้อยลง - ประชากรบางส่วนยังมีฐานะทางครอบครัวที่ไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ต้องเร่งรีบหาเลี้ยงครอบครัว บางครั้ง จึงมีเงื่อนไขของการได้รับสิ่งของชดเชยในโอกาสที่เสียไปจึงเข้าร่วมกิจกรรมประชากรกลุ่มดังกล่าว จึงยังไม่พอใจกับของแจกฟรี - ประชากรบางส่วนยังขาดการแสวงหาเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน วิถีชีวิตที่เป็นปัจเจกชน จึงขาดความใส่ใจและขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ทั้งที่โดยพื้นฐานของสังคมชนบทจะมีความรักความเอื้ออาทรต่อกัน ในยามทุกข์สุขพวกเขาจะช่วยเหลือกัน จึงเป็น

ปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาสังคมยังเกิดความล้มเหลวเท่าที่ควร

- ประชากรบางกลุ่มยังมีความเชื่อตามกระแสข่าวลือ ขาดการคิดวิเคราะห์ แยกแยะในสภาพปัญหาต่างๆ ในชุมชนมีความเชื่อตามกระแสโดยขาดการพิจารณาหลักเหตุผล
- ประชากรบางส่วนในชุมชนมีความเห็นที่แตกต่างกัน ความขัดแย้งในชุมชน แต่ไม่มีความแตกแยกเนื่องจากในชุมชนมีกฎระเบียบธรรมเนียมและจารีตคดียึดเหนี่ยว ทำให้สมาชิกไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบของชุมชน แม้ว่ามีความเห็นที่แตกต่างและความขัดแย้งแต่ก็อยู่ร่วมกันได้อย่างมีการเคารพกติกา
- ประชากรบางส่วนในชุมชนยังขาดการพิทักษ์สิทธิ์ในความเสมอภาคและความเป็นธรรม อันเนื่องมาจากความไม่รู้จึงถูกการเอาเปรียบ และบางครั้งชอบปล่อยวิถีชีวิตไปตามกรรม
- ประชากรบางส่วนในท้องถิ่นยังขาดการเข้าถึงการบริการจากรัฐอย่างเสมอภาค ความไม่กล้า ความกลัว การไม่ออกยุ่งเกี่ยวกับภาครัฐยังมีปรากฏในชุมชนท้องถิ่น
- ด้านการมีส่วนร่วมของประชากรในท้องถิ่น บางส่วนต้องประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวขาดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นงานที่ต้องเสียสละเวลาและไม่มีรายได้
- ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นอันเป็นลักษณะที่เด่นชัด เช่น ทิวทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น ปราชญ์ชุมชน ผู้รู้ในท้องถิ่น ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี ฮีตสิบสอง คองสิบสี่ การเอื้ออาทรต่อกันในชุมชน นับว่าเป็นต้นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนที่น่าปัจจัยเหล่านี้มาเป็นแนวทางขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ในท้องถิ่น

1.4 ปัจจัยด้านกระบวนการขับเคลื่อนทำงาน

- การขับเคลื่อนนโยบายด้านการพัฒนาสังคมให้เกิดผลสำเร็จ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องประสานงานกับผู้บริหารและการสร้างแรงจูงใจ การกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนในท้องถิ่นร่วมกันอย่างบูรณาการ
- การส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาท้องถิ่นขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การส่งเสริมการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นขาดการกระตุ้นและการส่งเสริมการพัฒนา ต่อเนื่อง
- การสนับสนุนจากหน่วยงานบางส่วนมุ่งเอาผลงานมากกว่าผลสำเร็จของการทำงานเพื่อประชาชนให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น
- การบริหารจัดการยังขาดการส่งเสริมศักยภาพการทำงานของเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม / ชุมชน ในท้องถิ่นที่มีทุนทางสังคมที่หลากหลายในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ ขาดการบูรณาการในการทำงานในระหว่างหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน เช่น ผู้นำท้องถิ่น
- ส่งเสริมผู้นำและบุคลากรในชุมชนเกิดความสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม การพัฒนาไปสู่ความสำเร็จ
- การขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนบางส่วนไม่ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น อย่างแท้จริงแต่เป็นการวางแผนมาจากส่วนบน ไม่ได้ส่งเสริมประชากรให้เกิดการเรียนรู้ในการช่วยเหลือตนเองอย่างแท้จริง
- ส่งเสริมให้ประชากรในชุมชน เกิดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาครอบครัวและชุมชนของตนเอง
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการติดตามประเมินผลและสรุปบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำเร็จทางการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์บางส่วนจะมีการสรุปบทเรียนเป็นเอกสารให้เป็นรูปธรรม

- งบประมาณมีไม่เพียงพอ งบประมาณที่ลงไปชุมชน ยังขาดการติดตามประเมินผล เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วขาดการประเมินผลความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรคที่จะแก้ไขได้อย่างไร

- ขาดแคลนบุคลากรที่เป็นพื้นเพองในการขับเคลื่อนงาน ขาดพี่เลี้ยง ขาดทักษะ องค์ความรู้ทางด้านการพัฒนาสังคมที่มีทฤษฎีที่หลากหลาย และขาดบุคลากรด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน

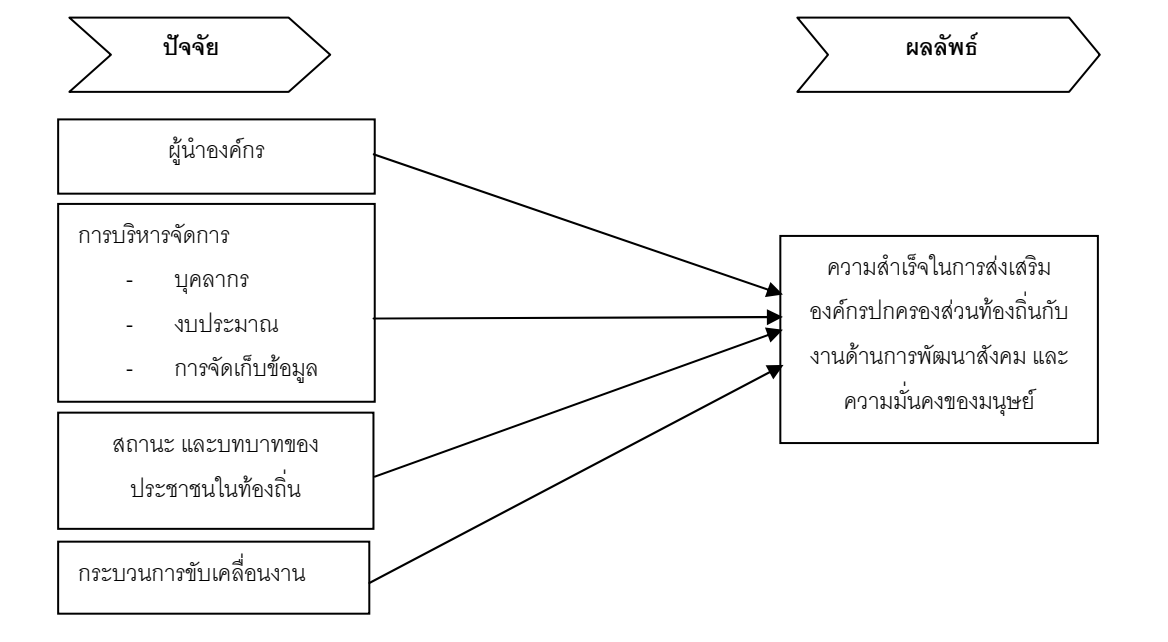
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี

- บทบาทผู้บริหารหรือผู้นำนโยบายมุ่งเน้นการทำงานด้านโครงสร้างพื้นฐานเนื่องจากประชากรในชุมชนยังขาดแคลนสิ่งด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการมากกว่าการพัฒนาที่ควบคู่กันไป
- ด้านบุคลากรไม่เพียงพอ ขาดทักษะขาดประสบการณ์ในการทำงานกับท้องถิ่นทำงาน ไม่ตรงสายงาน บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจองค์ความรู้ด้านการพัฒนาสังคมและขาดทักษะในการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ในท้องถิ่น
- ด้านงบประมาณมีจำกัด ไม่เพียงพอและงบประมาณด้านการพัฒนาสังคม ไม่มีความชัดเจนและงบประมาณในการจัดสวัสดิการชุมชนมีน้อยไม่เพียงพอจำนวนประชากร การเบิกจ่ายล่าช้า การโอนจากส่วนกลางล่าช้าขาดการพิจารณาในด้านงบประมาณ
- เนื่องจากประชากรในท้องถิ่นบางส่วนมีความยากจนต้องประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว จึงขาดการไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมท้องถิ่น บางครั้งมีเงื่อนไขด้านค่าตอบแทนเพื่อชดเชยโอกาสที่เสียไปจึงพอใจในการรับสิ่งของที่ภาครัฐหยิบยื่นให้เป็นครั้งคราว
- องค์กรอิสระลงพื้นที่บ่อยประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย ขาดการประสานงานผู้นำชุมชน ขาดแรงจูงใจในการทำงานด้านสังคม ชุมชนยัง

มีความแตกแยกทางความคิดแต่พวกเขาก็ไม่แตกแยก เพราะชุมชนมีพื้นฐานความเชื่ออาทรต่อกันเป็นต้นทุน

- บทบาทผู้นำยังไม่เห็นความสำคัญและการส่งเสริมงานด้านการพัฒนาสังคมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และมีการส่งเสริมไม่ต่อเนื่อง
- ประชาชนบางส่วนยังขาดความสนใจและไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาสังคมที่มีผลกระทบต่อตัวเขา เนื่องจากประชากรยังยากจน ต้องประกอบอาชีพ การเข้าร่วมกิจกรรมบางครั้งเวลาของประชาชนและภาครัฐไม่ตรงกันจึงขาดการมีส่วนร่วม
- การทำงานด้านการพัฒนาสังคมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการบูรณาการ ต่างคนต่างทำ
- การสำรวจข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลยังขาดความเป็นระบบทำให้ได้ข้อมูลไม่ตรงกัน กับข้อเท็จจริงที่ปรากฏผู้ให้ข้อมูลปิดบังข้อมูล หน่วยงานกำหนดข้อมูลต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
- ประชากรยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านการพัฒนาสังคม เพื่อความมั่นคงของมนุษย์ โดยคิดว่างานพัฒนาสังคม คือ การจัดสวัสดิการสังคมโดยรัฐจัดให้เพียงอย่างเดียว

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้ ตอบวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วน โดยเฉพาะ การศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข หากมีการขับเคลื่อน และติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมน่าจะเป็นประโยชน์มากในการขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมเพื่อก่อให้เกิดความมั่นคงของมนุษย์

แบบแผนการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัย มีกิจกรรมการได้มาซึ่งข้อมูลในลักษณะการระดมความคิดเห็นเป็นส่วนใหญ่ ด้วยการจัดสนทนากลุ่มย่อย การประชุมเชิงปฏิบัติการและการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้สังเคราะห์งานวิจัยมีความเห็นว่า การได้มาซึ่งข้อคำถามนั้นไม่มีความชัดเจนในการสร้างแบบสอบถาม ทำให้การให้ความเห็นในข้อมูลส่วนนี้ขาดความน่าเชื่อถือ

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับชุมชนนั้นมีความละเอียดอ่อน ต่อปัญหาที่สั่งสมมานาน ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานแม้ว่าจะมีความสำคัญ แต่การได้มาของข้อมูลที่เป็นปัญหาที่แท้จริงจะเป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อการดำเนินงาน การขับเคลื่อนงาน และการจัดทำนโยบายเป็นอย่างมาก ดังนั้น กระบวนการในการสร้างแบบสอบถาม กิจกรรมการระดมความคิดเห็น จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ทราบสภาพปัญหาที่แท้จริง

เรื่องที่ 7

<p>งานวิจัยรหัส 519 ชื่อเรื่อง: รายงานการศึกษา พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษารายละเอียดและแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 2) ศึกษาอำนาจหน้าที่และภารกิจซึ่งสัมพันธ์กันระหว่างสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) กับรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 3) ศึกษาอำนาจหน้าที่และภารกิจซึ่งสัมพันธ์กันระหว่างสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) กับสภาองค์กรชุมชนตำบล

<p>ตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>4) ศึกษาความเกี่ยวข้องกันระหว่างสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) กับสภาองค์กรชุมชนตำบล และหน่วยงานอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 กับกฎหมายฉบับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>6) ศึกษาสาระสำคัญสำหรับการจัดทำร่างกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่จะต้องออกตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p>
<p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ เชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยเอกสาร(documentary research) ในลักษณะการศึกษาวិเคราะห์(analytical study) กลุ่มตัวอย่าง คือ เอกสารต่างๆ ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รายงานการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ รายงานการวิจัย บทความวิชาการ และเอกสารอื่นๆ การดำเนินการวิจัย เป็นการวิเคราะห์เอกสารที่รวบรวมได้ ร่วมกับ สภาองค์กรชุมชน รัฐมนตรี ผู้รักษาราชการตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 สภาองค์กรชุมชนตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมทั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ไม่มีรายงาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>- ร่างกฎหมายระดับอนุบัญญัติ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>บทบัญญัติในพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ. 2551 มีหลายมาตราที่บัญญัติเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนตำบลในหลายมาตรา เช่น องค์ประกอบของสภาองค์กรชุมชนตำบล คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก วาระการดำรงตำแหน่ง การแจ้งการยุบเลิกสภาองค์กรชุมชน ข้อห้ามมิให้สมาชิกสภาองค์กรชุมชนปฏิบัติ เป็นต้น และกำหนดให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) มีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในรายละเอียด และแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 จึงได้ทำการศึกษาเรื่องนี้</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รายงานการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางปฏิบัติ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>- ไม่สามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายชื่อตามวัตถุประสงค์ได้</p> <p>- ผลการศึกษาสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อรับรู้ และรับรองสถานภาพและบทบาทขององค์กรชุมชน และสภาองค์กรชุมชนตำบล เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน พระราชบัญญัติฉบับนี้มีได้บัญญัติให้สภาองค์กรชุมชนตำบลมีอำนาจหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้อง หรือตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐ แต่บัญญัติให้มีเพียงภารกิจในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนร่วมกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนของตนเอง และการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาหรือความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะต่อหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภารกิจอื่นๆ อีกบางประการเท่านั้น</p>
<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p>
<pre> graph LR subgraph Inputs A[กฎหมาย] B[ระเบียบ ข้อบังคับ] C[รายงานการประชุมสมานิติบัญญัติ] D[รายงานการวิจัย] end subgraph Process E[พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551] end subgraph Output F[กฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ต้องออกตาม พ.ร.บ. สภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551] end A --> E B --> E C --> E D --> E E --> F </pre>

<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>รายงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อความชัดเจนในรายละเอียด ของการสร้างแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ โดยดำเนินวิธีการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นข้อๆ จนสุดท้ายได้ร่างกฎหมายระดับอนุบัญญัติ ซึ่งน่าจะเป็นสาระสำคัญของการศึกษาครั้งนี้</p> <p>แบบแผนการวิจัย เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ที่เน้นการวิจัยเอกสาร(documentary research) ในลักษณะการศึกษาวិเคราะห์(analytical study) เมื่อทำการศึกษาแล้ว ผู้วิเคราะห์งานมีความเห็นว่าลักษณะการดำเนินงานเป็นการศึกษาเพื่อจัดทำร่างกฎหมาย ที่มีคุณค่าในการสังเคราะห์ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ แต่ทั้งนี้ ผู้สังเคราะห์งานวิจัยยังมีความรู้เกี่ยวกับการร่างกฎหมายน้อย ทำให้ไม่สามารถสังเคราะห์ร่างกฎหมายนี้ได้ อันอาจทำให้การสังเคราะห์ในเชิงลึกไม่ลึกซึ้งพอ</p> <p>บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย พบว่า การดำเนินงานเพื่อร่างกฎหมายนั้นมีความละเอียดอ่อน เนื่องจากเป็นการร่างแนวทางปฏิบัติกฎหมายที่ประชาชนที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น การศึกษาถึงผลได้ ผลเสียของร่างกฎหมายอย่างละเอียดจึงเป็นสิ่งสำคัญไม่อาจมองข้ามได้ รวมทั้งการทำประชานิยม ให้ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงได้มีส่วนร่วมรับทราบ ทำความเข้าใจถึงผลกระทบที่พวกเขาเหล่านั้นจะได้รับจักเป็นประโยชน์อย่างยิ่งมากกว่าการทำการสังเคราะห์รายละเอียดของข้อกำหนดจากเอกสารเพียงอย่างเดียว</p>

เรื่องที่ 8

<p>งานวิจัยรหัส 602</p> <p>ชื่อเรื่อง: การประเมินผลการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดในด้านประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ ด้านการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ และด้านการพัฒนาองค์กร 2) ประเมินการพัฒนาความรู้ด้านการติดตามประเมินผลให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน 3) จัดทำข้อเสนอที่เป็นรูปธรรมในการปรับปรุงยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้บรรลุวิสัยทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>การพัฒนาสังคม หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ดีทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม เพื่อประชาชนจะได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย การศึกษา สุขภาพอนามัย การมีงานทำ มีรายได้ที่เพียงพอในการครองชีพ ประชาชนได้รับความเสมอภาค ความยุติธรรม มีคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ</p> <p>ความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่ประสบปัญหาความยากจน ไม่สิ้นหวัง และมีความสุข ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยประเมินผล กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานระดับกรม/สำนักงานในกระทรวงฯ และหน่วยงานระดับภูมิภาค กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 7 หน่วยงาน การดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการวิจัยประเมินผล ได้แก่ การจัดทำกรอบการประเมิน การประเมินผล สรุปผลการประเมินและจัดทำข้อเสนอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (เชิงประเมิน)</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดในด้านประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ ด้านการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ และด้านการพัฒนาองค์กร 2) ความรู้ด้านการติดตามประเมินผลของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>การบริหารยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต้องอาศัยกลไกสนับสนุนเพื่อผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีการคิด วิธีการทำงาน รวมทั้งการสร้างพลังสังคมและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนายุทธศาสตร์ แปลงนโยบาย</p>

ของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ การจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง ดังนั้น การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามประเด็นสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดและเป้าประสงค์ประจำปีงบประมาณ (พ.ศ. 2548) อย่างเป็นระบบ นอกจากจะทำให้ทราบผลการดำเนินงานของหน่วยงานระดับกรม/สำนักงาน และภูมิภาค ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นไปตามที่คาดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ยังนำไปสู่ข้อเสนอการปรับแผนและกลยุทธ์ การทำงานของแต่ละกรม/สำนักงาน และภูมิภาคดังกล่าว รวมถึงการกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจสังคมปัจจุบัน และมีศักยภาพในการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

บทบาทของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีทั้งปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดหรือปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อการบริหารจัดการให้เกิดผลต่อภารกิจในการบริการประชาชน ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การปฏิรูประบบราชการได้มีการรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมและเกิดเอกภาพในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีการดูแลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การจัดสวัสดิการ การพิทักษ์คุ้มครองสิทธิของประชาชน การพัฒนาศักยภาพของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เป็นการทำงานลักษณะเชิงรุก สำหรับข้อจำกัดหรือปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการแข่งขันทางการค้าอย่างรุนแรงมีผลกระทบต่องานทางสังคม เช่น ยาเสพติด ความยากจน การว่างงาน ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยง เป็นต้น กระทรวงฯ ได้กำหนดเป้าประสงค์การดำเนินงาน 4 ประการ ตามยุทธศาสตร์ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ได้แก่ 1) มีการคุ้มครองทางสังคมที่เป็นธรรมมีประสิทธิภาพและยั่งยืน 2) มีหลักประกันสวัสดิการทางสังคม การพิทักษ์สิทธิและที่อยู่อาศัย 3) ประชาชนกลุ่มเปราะบาง ครอบครัวยุคใหม่ และสังคมมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง และ 4) ประชาชนทุกกลุ่มมีการรวมตัวเพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์กรและชุมชนให้เป็นเครือข่ายซึ่งกันและกัน การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของกระทรวงฯ ในงานวิจัยนี้ได้ใช้เป้าประสงค์ดังกล่าวนี้เป็นกรอบการประเมิน โดยใช้เทคนิคการประเมินแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งมีการประเมินทั้งปัจจัยหรือทรัพยากร กระบวนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและมาตรการในทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องต่อไป

7. ผลการวิจัย

1) ผลการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดในด้านประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ ด้านการพัฒนาคูณาการให้บริการ และด้านการพัฒนาองค์กร

- 1.1) ความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ พบว่า ยุทธศาสตร์ของทั้ง 7 หน่วยงาน มีความเหมาะสม แต่มีภาระงานกว้าง ยุทธศาสตร์มีความเป็นนามธรรมสูง ขับเคลื่อนยากและหลากหลาย ยากที่จะครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหารขาดความชัดเจนในนโยบาย ต้องทำ Roadmap ให้ชัดเจนและขับเคลื่อนเป็นวาระแห่งชาติ การจัดทำยุทธศาสตร์ จึงควรระดมผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้ามาร่วมทุกขั้นตอน และควรมีที่ปรึกษาหลากหลายสาขามาร่วมคิด นอกจากนี้ผู้เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานในสังกัดจะต้องเข้าร่วมทุกขั้นตอน พร้อมจัดเตรียมข้อมูลทุกหน่วยงานให้ครอบคลุม
- 1.2) ความเหมาะสมของภารกิจที่กำหนด พบว่า ภารกิจที่กำหนดของทั้ง 7 หน่วยงาน มีความเหมาะสมดี แต่ในกระบวนการจัดทำแผนงานโครงการ ขาดการนำวิสัยทัศน์เข้ามาพิจารณา ร่วม ภารกิจมาก เป้าหมายมาก เวลาดำเนินการค่อนข้างจำกัด ภาระงานมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ทำให้ยากต่อการปฏิบัติ จึงควรมีการปรับแผนงานโครงการให้ชัดเจน สามารถนำสู่การปฏิบัติ และมีความสอดคล้องกับภารกิจและวิสัยทัศน์
- 1.3) การสนับสนุนด้านงบประมาณและการเงิน พบว่า งบประมาณและการเงินของทั้ง 7 หน่วยงาน ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล หน่วยงานมีการประชุมสรุปงบประมาณโครงการต่าง ๆ การทำแผนงบประมาณตามแผนงาน/โครงการ จัดลำดับความสำคัญและยุทธศาสตร์ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- 1.4) การสนับสนุนด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรของทั้ง 7 หน่วยงาน มีความเพียงพอ แต่ต้องพัฒนาด้านความรู้และความสามารถให้มีความเหมาะสมกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้ารับการศึกษาอบรม การศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ การประกาศเกียรติคุณข้าราชการดีเด่น ตลอดจนการประเมินผลเลื่อนตำแหน่ง การจัดสวัสดิการ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร
- 1.5) การสนับสนุนด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ พบว่า อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ของทั้ง 7 หน่วยงาน โดยเฉพาะเทคโนโลยีไม่มีความเพียงพอและขาดประสิทธิภาพในการใช้งาน ผู้รับผิดชอบหน่วยงานต้องพึ่งพิงศักยภาพของหน่วยงานอื่น
- 1.6) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่า ข้อมูลข่าวสารของทั้ง 7 หน่วยงาน ขาดการสนับสนุนงาน เป็นข้อมูลจากแหล่งอื่น หรือนำข้อมูลจากหน่วยงานอื่นมาใช้ การทำงานขาดข้อมูลที่ชัดเจน
- 1.7) ความเหมาะสมในการดำเนินการของหน่วยงาน พบว่า การดำเนินการของทั้ง 7 หน่วยงาน มีการวางแผนงานตามยุทธศาสตร์และพันธกิจที่มีส่วนร่วมจากส่วนกลางซึ่งนำไปสู่แผนปฏิบัติ และแผนงาน/โครงการของหน่วยงานในส่วนกลาง ในขณะที่หน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่ระดับจังหวัดต้องปฏิบัติตามภาระงานประจำ และแผนยุทธศาสตร์จังหวัด CEO ดังนั้นแผนงาน/โครงการกับ

พื้นที่ปฏิบัติจึงไม่สอดคล้องและเหมาะสม

1.8) ความเหมาะสมด้านโครงสร้างองค์กรและการแจกจ่ายงาน พบว่า โครงสร้างของหน่วยงานทั้ง 7 หน่วยงานเอื้อต่อการปฏิบัติงาน แต่ควรปรับโครงสร้างบางประการในระดับกระทรวงและหน่วยงาน การกำหนดอำนาจหน้าที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน งานบุคลากรบางส่วนไม่มีการพัฒนาบุคลากรในด้านความรู้ใหม่ในการปฏิบัติงาน การจัดองค์กร โครงสร้าง การมอบหมายงานไม่เอื้อต่อการปฏิบัติ สายการบังคับบัญชาไม่คล่องตัว ไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันเนื่องจากระบบงานได้ใช้มาเป็นเวลานาน ไม่สามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาลให้การดำเนินงานคล่องตัวได้

1.9) ความเหมาะสมในด้านกระบวนการทำงาน พบว่า กระบวนการทำงานของทั้ง 7 หน่วยงาน มีการพัฒนาความรู้บุคลากรในสำนักงาน สร้างระบบข้อมูลข่าวสารให้ความรู้บุคลากร มีการทำงานแบบมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีม และส่งเสริมการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ

1.10) ความเหมาะสมในด้านการใช้ทรัพยากร พบว่า การใช้ทรัพยากรของทั้ง 7 หน่วยงาน มีงบประมาณกับแผนงาน/โครงการ ไม่สอดคล้องกัน บางโครงการงานน้อย - งบประมาณมาก บางโครงการงานมาก - งบประมาณน้อย บางโครงการไม่มีงบประมาณ ดำเนินการ การใช้งบประมาณจึงต้องประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.11) ความเหมาะสมในด้านการอำนวยความสะดวกและการประสานงาน พบว่า การอำนวยความสะดวกและการประสานงานของทั้ง 7 หน่วยงาน มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงทั้งรูปแบบเป็นทางการและความเป็นส่วนตัว เมื่อมีความเข้าใจที่ต่างกัน จะมีการตั้งกรรมการระดับต่าง ๆ เพื่อหาการดำเนินงานร่วมกัน

1.12) ความเหมาะสมในด้านการติดตามและกำกับการปฏิบัติงาน พบว่า หน่วยงานทั้ง 7 หน่วยงาน มีการกำหนดขั้นตอนการตรวจสอบ การรายงานผล การมอบหมายงาน ให้หน่วยงานต่าง ๆ กำกับ ดูแล การนิเทศงาน มีการประชุมติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

1.13) ระดับความสำเร็จของตัวชี้วัด พบว่า มิติด้านประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์กระทรวง ยังไม่บรรลุผลการดำเนินงาน ส่วนมิติอื่น ๆ ยังไม่บรรลุผลการดำเนินงานเป็นส่วนใหญ่

2) ผลการประเมินการพัฒนาความรู้ด้านการติดตามประเมินผลให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน

- ไม่มีผลการวิจัย/ประเมินผล

3) ผลการจัดทำข้อเสนอที่เป็นรูปธรรมในการปรับปรุงยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้บรรลุวิสัยทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีแนวนโยบายตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดนโยบายการพัฒนาสังคม การเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิต การมีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง การพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายของกระทรวง การจัดสวัสดิการสังคม การคุ้มครองสิทธิ ความเสมอภาคและความเป็นธรรม การพัฒนาการบริหารจัดการ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ซึ่งมีความเป็นนามธรรมสูง ขับเคลื่อนยากและหลากหลาย ยากที่จะครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย จึงควรมีการปรับปรุงการจัดทำยุทธศาสตร์ ระดมผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้าร่วมดำเนินการเพื่อความชัดเจน ปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

(2) การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะศูนย์กลางการบริหารกระทรวงในการพัฒนายุทธศาสตร์ แปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติการ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง แต่ตัวชี้วัดความสำเร็จขาดการเชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ของงาน ขาดความชัดเจน ไม่สอดคล้องกับพื้นที่และตัวชี้วัดของการบริหารส่วนตำบล ในระดับจังหวัด จึงควรมีการปรับปรุงการแปลงนโยบายนำไปสู่แผนปฏิบัติการโดยการศึกษาข้อมูลในพื้นที่

(3) ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(4) ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมการวิจัยด้านการบริหารเพื่อคุณภาพและพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีการผลักดันให้นำผลการศึกษาวิจัยที่มีความต่อเนื่อง พัฒนาถึงขั้นการนำไปปฏิบัติได้อันจะเป็นการสร้างพื้นฐานการพัฒนาสังคมอย่างมั่นคงและยั่งยืน

(5) ควรปรับโครงสร้างของกระทรวง โดยแยกส่วนการบริหารภูมิภาค เฉพาะสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทั้ง 75 จังหวัดขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกรม มีภารกิจด้านการบริหารจัดการในส่วนภูมิภาค และดูแลงานในส่วนของการบูรณาการแผนงานกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกกระทรวงที่มีภารกิจเดียวกัน นอกจากนั้นเสนอให้มีการปรับโครงสร้างของหน่วยงานเพื่อให้สามารถรองรับกับสถานการณ์ทางสังคมอันอาจเกิดขึ้น โดยการจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายสนับสนุน

การพัฒนาตามกลุ่มเป้าหมายประเภทต่าง ๆ ตามที่แต่ละหน่วยงานได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตลอดจนการแปลงแผนสู่การปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการบูรณาการแผนกิจกรรม และโครงสร้างที่ชัดเจน ไม่ทับซ้อนกัน

(6) ควรมีการปรับโครงสร้างหน่วยงานกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการทั้ง 12 เขต รวมอยู่ในสำนักตรวจและประเมินผล สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยหลักในการสนับสนุนและบริการด้านวิชาการ นิเทศติดตาม กำกับดูแล พัฒนาองค์ความรู้ ตลอดจนการติดตามประเมินผลโครงการให้กับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(7) ควรมีการนำเสนอประธานคณะกรรมการในเรื่องการถ่ายโอนงบประมาณในประเด็นการจัดโครงสร้างองค์กรในระดับท้องถิ่น โดยให้มีการตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ขึ้น

(8) ควรปรับโครงสร้างหน่วยงานกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยให้เน้นคนสร้างตนเองและศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเป็นหน่วยงานการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ระดับตำบล หรือหมู่บ้านในพื้นที่นั้น ๆ

3.2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

(1) ควรใช้แผนเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติมากขึ้น กระทรวงควรมีการจัดทำแผนอย่างเป็นระบบ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติยังขาดการรับรู้และการถ่ายทอดไปยังผู้ปฏิบัติอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติในส่วนภูมิภาคขาดการรับนโยบายในภาพรวม และการนำนโยบายและแผนไปใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติและติดตามพัฒนางานของตนอย่างจริงจัง การใช้แผนมักใช้เป็นเครื่องมือการของงบประมาณเท่านั้น

(2) ควรทบทวน ปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย เนื่องจากระเบียบปฏิบัติไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในยุคปัจจุบันและอนาคตอย่างต่อเนื่องและทันเวลา

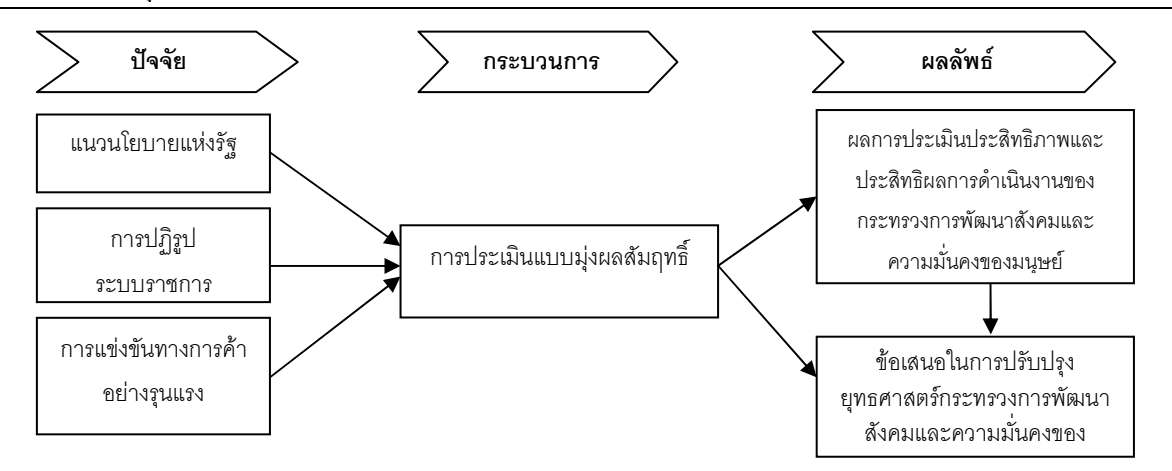
(3) ควรพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากบุคลากรของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หลายหน่วยงานต้องทำงานประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน ข้าราชการต้องมีความรู้ความสามารถขึ้นหรืออย่างน้อยทันตามสถานการณ์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยมองค์กรจากระบบราชการที่มีโครงสร้างแบบดั้งเดิมไปเป็นองค์กรเรียนรู้ (learning organization) โดยไม่ยึดเพียงความรู้ระเบียบกฎหมายเท่านั้น

(4) ควรพัฒนาและใช้ระบบการติดตามประเมินผล เนื่องจากการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือการบริหารอย่างแท้จริง และการรายงานและประเมินผลไม่ใช่ภาระที่จำเป็นต้องทำเพื่อให้ได้งบประมาณหรือผลผลิตรายตัวชี้วัดที่กำหนด ดังนั้นจึงควรปรับเปลี่ยนความเข้าใจ ทศนคติและพฤติกรรมของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติเพื่อใช้ประโยชน์ของการติดตามประเมินผลงานเป็นกลไกการบริหารและการปฏิบัติงานที่สัมพันธ์กัน การวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ การพัฒนางาน การจัดทำระบบข้อมูล การจัดทำแผนงบประมาณ ตลอดจนการใช้เป็นระบบข้อมูลพิจารณาความดีความชอบและการแต่งตั้งโยกย้าย

(5) ผู้บังคับบัญชาควรสร้างโอกาส สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสายการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในหน่วยงาน และมีโอกาสในการสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่การงานในอนาคตโดยเฉพาะสาขาที่หน่วยงานขาดแคลน

(6) ผู้บังคับบัญชาควรสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยไม่จำเป็นต้องยึดสายบังคับบัญชามากเกินไป เพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพในหลากหลายในการทำงาน มีความคล่องตัวในการทำงานมากขึ้น เป็นผลดีต่อหน่วยงานและเป็นการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรที่ดี

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยไม่ครบทุกข้อ โดยไม่มีการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 คือ ผลการประเมินการพัฒนาความรู้ด้านการติดตามประเมินผลให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน การนำเสนอผลการวิจัยส่วนใหญ่เป็นผลในภาพรวม ซึ่งควรมีรายละเอียดเฉพาะที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงของแต่ละหน่วยงานด้วย นอกจากนี้การนำเสนอผลการประเมินค่อนข้างมีความขัดแย้งกันเองในประเด็นที่นำเสนอ เช่น ผลการดำเนินการมีระดับความเหมาะสม แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกลับพบว่าล้วนเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความไม่เหมาะสมของประเด็นนั้น ๆ</p> <p>แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาประเมินผล แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามนำเสนอสารสนเทศผลการดำเนินการและข้อเสนอที่ควรดำเนินการ ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาความมั่นคงและความมั่นคงของมนุษย์ในระยะต่อไปมีการปรับปรุงพัฒนาและมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น</p> <p>บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานเพื่อสะท้อนภาพความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน การเร่งรัด และการจัดทำนโยบายที่เกี่ยวข้องในภาพรวมและของแต่ละหน่วยงานอย่างเหมาะสม</p>

เรื่องที่ 9

<p>งานวิจัยรหัส 614 ชื่อเรื่อง: การวิจัยประเมินผล “ผลลัพธ์ของการสนับสนุนเงินอุดหนุนองค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชนต่อการพัฒนาสังคม</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อประเมินศักยภาพขององค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชนที่ได้รับงบประมาณอุดหนุนในปีงบประมาณ 2547 - 2549 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการดำเนินงานโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2547-2549 3) เพื่อศึกษาแนวทางการให้เงินอุดหนุนแก่องค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชนที่สามารถสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 4) เพื่อประเมินผลจากการดำเนินโครงการขององค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชนที่มีต่อกลุ่มเป้าหมาย
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>องค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชน หมายถึง มูลนิธิ สมาคม หรือกลุ่มบุคคล มีวัตถุประสงค์และกิจกรรมเพื่อการพัฒนาสังคม การช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน ทั้งนี้โดยไม่หวังผลกำไร</p> <p>การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่แสวงหาคำตอบว่าการดำเนินงานขององค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชน นโยบายแผนงานหรือโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ระดับใด และเป็นกระบวนการที่กระทำอย่างมีระบบเพื่อวัดปัจจัยนำเข้าจริง กระบวนการผลิต และการดำเนินการที่ได้กำหนดไว้สำหรับการดำเนินการตามโปรแกรมหรือนโยบายเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่คาดหวังไว้หรือตกลงไว้ตั้งแต่แรก</p> <p>ผลลัพธ์ หมายถึง ผลกระทบจากกระบวนการดำเนินงานขององค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชน และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ดีขึ้น</p> <p>เงินอุดหนุน หมายถึง งบประมาณที่รัฐบาลโดยคณะกรรมการพิจารณาให้เงินอุดหนุน แก่องค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชน ให้แก่องค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชนเพื่อนำไปพัฒนาสังคม จัดสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิต และพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ</p> <p>การพัฒนาสังคม หมายถึง กระบวนการซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในสังคมเพื่อประชาชนจะได้มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งในด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย การศึกษา สุขภาพอนามัย การมีงานทำและรายได้เพียงพอแก่การครองชีพ ตลอดจนทำให้ประชาชนได้รับความเสมอภาค ยุติธรรมในสังคม</p> <p>ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถขององค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชนในการบริหารจัดการโครงการ การติดตามกำกับงาน การประเมินโครงการจนบรรลุเป้าหมายขององค์กร และทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในขณะเดียวกันสมาชิกขององค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชน สามารถปรับตัวและพัฒนาให้องค์การดำรงอยู่ต่อไปได้</p> <p>ประสิทธิภาพ หมายถึง อัตราส่วน ความคุ้มค่าระหว่างค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ ซึ่งเกิดขึ้นในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ</p>

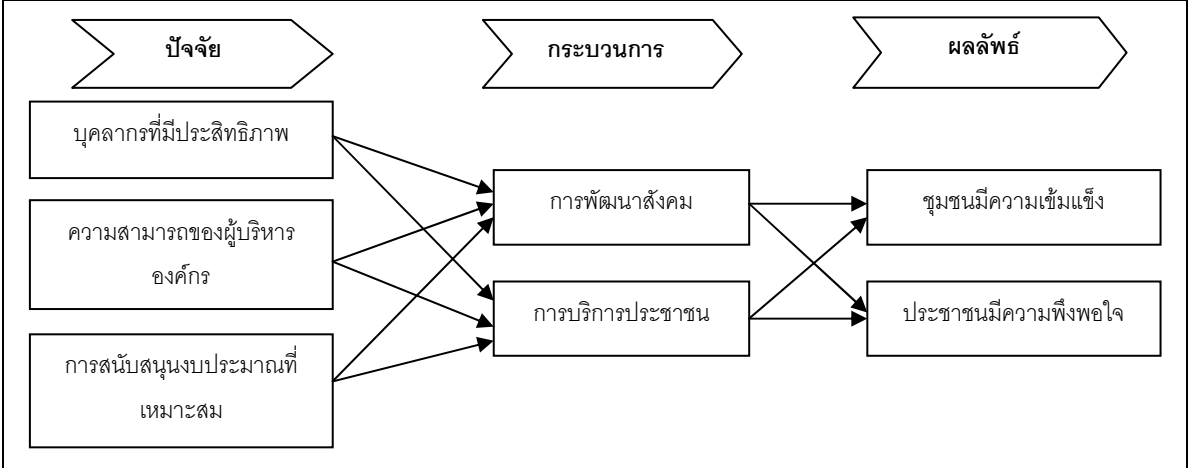
<p>องค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชน</p> <p>ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถขององค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชนในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายต่างๆ ที่กำหนดได้โดยการใช้จ่ายเงินจากทรัพยากรบริหารและแนวทางที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและได้ประโยชน์สูงสุด ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในขณะเดียวกันสมาชิกขององค์การสามารถปรับตัวและพัฒนาให้องค์การดำรงอยู่ต่อไปได้</p> <p>การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ หมายถึง การจัดระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่างๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคนครอบคลุมถึงการจัดโครงการคุ้มครองทางสังคม ตลอดจนการเข้าถึงบริการด้านการจัดสวัสดิการสังคม</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ 1)ผู้บริหารองค์การและเจ้าหน้าที่ขององค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชน รวมประมาณ 595 คน 2) ผู้รับบริการขององค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชน ประมาณ 1,925 คน และ 3) องค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชนจำนวน 265 องค์การ</p> <p>การดำเนินการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึก 1)ผู้บริหารองค์การขององค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำนโยบาย แผนงาน กิจกรรม/โครงการ รวมประมาณ 32 คน และ 2)ผู้รับบริการขององค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชน จังหวัดละ 5 คน ในจังหวัดที่เป็นตัวอย่างจำนวนภาคละ 2 จังหวัด 4 ภาค รวม 8 จังหวัด ประมาณ 40 คน 2) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยทำการสำรวจด้วยการนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลภาคสนาม กลุ่มตัวอย่างเจาะจงทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการ ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัด ที่องค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชนดำเนินกิจกรรมโครงการ ที่ได้รับเงินอุดหนุนจาก กองบริหารกองทุน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปีงบประมาณ 2547-2549 ตามที่ได้รับเงินอุดหนุน จำนวน 265 องค์การ 330 โครงการ โดยเก็บจากผู้บริหาร 265 ตัวอย่าง ผู้ปฏิบัติการ 330 ตัวอย่าง ผู้รับบริการ 1,925 ตัวอย่าง ซึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของผู้รับบริการ ทั้งนี้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดจะทำหน้าที่ประสานอำนวยความสะดวกในพื้นที่แต่ละจังหวัด 3) การจัดประชุมสัมมนา เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อเนื้อหาสาระของผลการศึกษตามที่กำหนดในขอบเขตงาน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อเนื้อหาสาระของผลการศึกษตามที่กำหนดในขอบเขตการศึกษา กำหนดกลุ่มเป้าหมายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องประมาณ 50-80 คน เพื่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาวิจัย <p>เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้บริหารองค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชน ได้แก่ศึกษาปัจจัยนำเข้า และปัจจัยด้านกระบวนการ ได้แก่ข้อมูลองค์การ ความต่อเนื่องขององค์การ โครงสร้างโครงการ การวางแผน บุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยี และปัจจัยด้านกระบวนการ 2) ผู้ปฏิบัติงานโครงการ ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ลักษณะผู้นำที่ปฏิบัติต่อบุคลากรในโครงการ และความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินอุดหนุน 3) ผู้รับบริการโครงการ ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เนื่องจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รับผิดชอบในการส่งเสริมและสนับสนุนเงินอุดหนุนให้กับองค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน เพราะผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นเครื่องมือในการชี้วัดความสำเร็จในการสนับสนุนเงินอุดหนุนแก่องค์การสวัสดิการสังคมภาคเอกชนว่ามีผลต่อการพัฒนาสังคมอย่างไรและด้านใดบ้าง โดยจะนำมาเป็นข้อมูลในการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้กับองค์การต่างๆต่อไปในอนาคต</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การประเมินผลครั้งนี้ จะยึดถือการดำเนินงานตามภารกิจเป้าหมายของกองบริหารกองทุน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และแผนปรับโครงสร้างตามนโยบายการปฏิรูประบบราชการ พ.ศ. 2545 การเสริมสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในภาครัฐ จะได้ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงภาพลักษณ์ของการบริหารอย่างโปร่งใสมีคุณธรรม การมีส่วนร่วมของประชาชน และความคุ้มค่าในกระบวนการพัฒนาประเทศที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นจากฐานสำคัญ และเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้สังคมไทย การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพความมั่นคงในชีวิต และช่วยให้การทำงานเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของประชาชนได้มาตรฐาน และเท่าเทียมกับนานาประเทศ พร้อมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างได้ดียิ่งขึ้น</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ปัจจัยนำเข้าของโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุน โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่

เป็นโครงการต่อเนื่องด้านการให้ความช่วยเหลือและดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรพบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ชัดเจน บุคลากรมีประสิทธิภาพในการทำงานค่อนข้างมาก มีความเป็นระเบียบวินัย ทুমเทในการทำงาน และมีความสามารถในการประสานงานสูง แต่องค์กรฯมีขีดความสามารถในการหาแหล่งเงินทุนใหม่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

2) **ปัจจัยด้านกระบวนการขององค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชน**
 เป็นการศึกษาระบบการบริหาร พบว่า องค์กรฯส่วนใหญ่มีขั้นตอนวิธีดำเนินงานของโครงการที่ชัดเจนสามารถสื่อให้มีการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้นำองค์กรมีภาวะผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

3) **ผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุน**
 พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์มากกว่าที่คาดหวังไว้ ภายหลังจากที่เข้าร่วมโครงการพบว่าส่วนใหญ่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

8. **ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์**

9. **การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย**

งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยไม่ชัดเจน การนำเสนอผลการวิจัยใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจยาก ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน นอกจากนี้จำนวนตัวอย่างที่แสดงในบทที่ 3 ยังไม่ตรงกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอปัจจัยนำเข้าของโครงการ กระบวนการบริหารโครงการ และผลการดำเนินงาน สารสนเทศที่ได้จะเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางการให้เงินอุดหนุนแก่องค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชนให้มีประสิทธิภาพได้

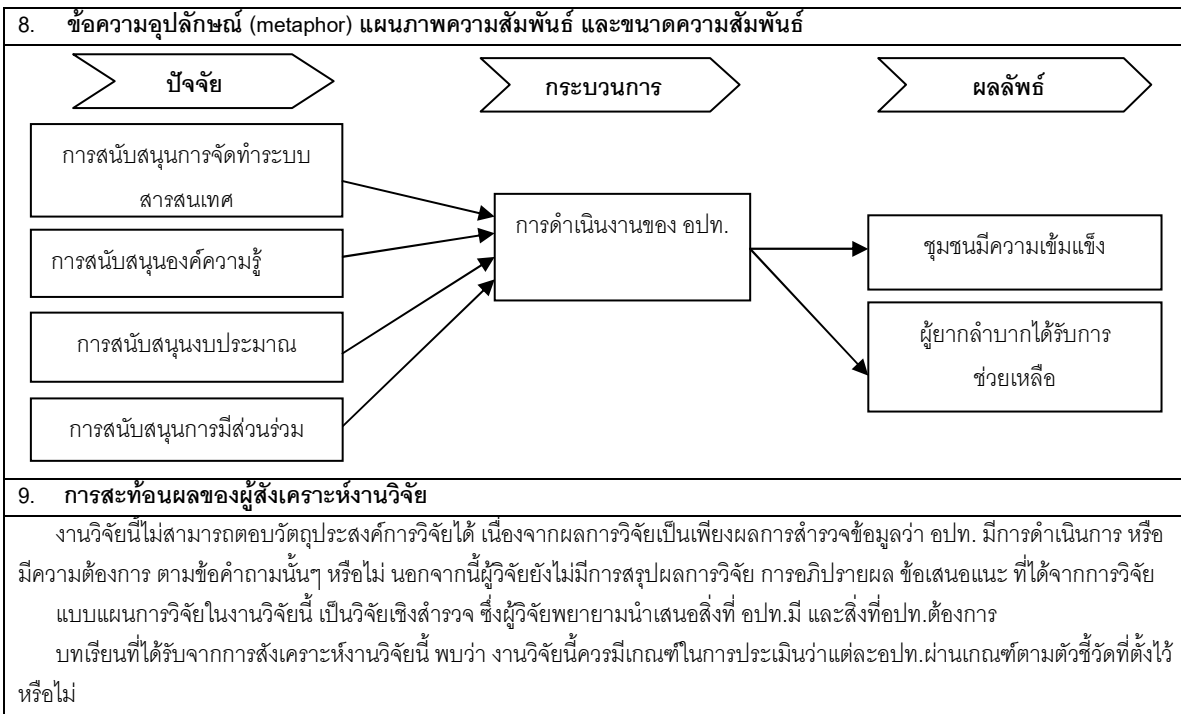
บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า รูปแบบการเขียนรายงาน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ค่อยเหมาะสม แต่ผลการวิจัยที่ได้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะสะท้อนให้เห็นผลลัพธ์ของการสนับสนุนเงินอุดหนุนองค์กรสวัสดิการสังคมภาคเอกชนต่อการพัฒนาสังคม

เรื่องที่ 10

งานวิจัยรหัส 618
ชื่อเรื่อง: รายงานผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุน อปท. มีการดำเนินโครงการพัฒนาสังคม ประจำปี 2550
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อสนับสนุนให้อปท. มีการสำรวจข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการจัดทำระบบสารสนเทศการพัฒนาสังคม 2) เพื่อสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่อปท. มีความรู้เรื่องการพัฒนาสังคมเพิ่มมากขึ้น 3) เพื่อสนับสนุนให้ อปท.มีการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและท้องถิ่น
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
<p>การสนับสนุน/ส่งเสริม อปท. หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน อปท. ให้มีการสำรวจ การจัดเก็บข้อมูล การจัดทำระบบสารสนเทศด้านการพัฒนาสังคม องค์ความรู้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมระดับตำบล กิจกรรม งบประมาณ อุปกรณ์ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้อปท.มีการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามนโยบายด้านการพัฒนาสังคมของรัฐบาลและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น</p> <p>โครงการพัฒนาสังคม หมายถึง โครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาสังคม และการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนให้ดีขึ้นตามนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการจัดทำโครงการ</p>

<p>อปท. มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ</p> <p>1.1 ศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของ อปท.ด้านการพัฒนาสังคม เช่น เจ้าหน้าที่อปท.มีความรู้ในด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โครงสร้างอปท.มีกลุ่มงานที่รับผิดชอบภารกิจด้านการพัฒนาสังคมฯ มีแผนงานโครงการด้านการพัฒนาสังคมฯทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป็นต้น โดยกำหนดระดับศักยภาพเป็น 3 ระดับ (สูง ปานกลาง ต่ำ)</p> <p>1.2 อปท. มีกลไกที่เข้มแข็งในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อย่างน้อย 1 กลไก</p> <p>กลไกที่เข้มแข็งในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง อปท.มีเครือข่าย อาสาสมัคร ชมรม แผนงาน/โครงการ ที่มีศักยภาพในด้านการพัฒนาสังคมฯ ที่ก่อให้เกิดการสร้างหลักประกันในการดูแลและคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้ยากลำบากที่ถูกทอดทิ้งและประชาชนทั่วไป เช่น อปท.มีมาตรการในการดูแลเด็กเร่ร่อนที่ได้รับการส่งกลับสู่ครอบครัวแล้วไม่กลับสู่สถานะเดิม มีเครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงในตำบล มีเครือข่ายเฝ้าระวังการกระทำความรุนแรงในครอบครัว มีเครือข่ายอาสาสมัคร (อ.พ.ม.) ในระดับตำบลในการเฝ้าระวังผู้ยากลำบากที่ถูกทอดทิ้ง มีกองทุนสวัสดิการท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือผู้ยากลำบากที่ถูกทอดทิ้ง มีแผนงาน/โครงการเพื่อช่วยเหลือผู้ยากลำบากที่ถูกทอดทิ้งอย่างต่อเนื่อง มีอาสาสมัครดูแลผู้ยากลำบากที่ถูกทอดทิ้ง มีชมรมเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิผู้ลำบากที่ถูกทอดทิ้ง มีเครือข่ายสตรีที่เข้มแข็งสามารถจัดกิจกรรมเพื่อดูแลสตรีและครอบครัวได้อย่างสม่ำเสมอ มีศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เป็นต้น</p> <p>ความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง</p> <p>มิติที่อยู่อาศัย หมายถึง การมีสิทธิครอบครองที่อยู่อาศัยที่มีสภาพมั่นคง มีสาธารณูปโภคพื้นฐานที่พอเพียง อยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี และมีทางเข้า-ออกที่สะดวก</p> <p>มิติสุขภาพอนามัย หมายถึง การมีสถานภาพด้านสุขภาพอนามัยที่ดี ได้รับการคุ้มครองจากหลักประกันด้านสุขภาพที่พอเพียง สามารถเข้าถึงได้โดยมีข้อจำกัดน้อย และปราศจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยด้านร่างกายและจิตใจ</p> <p>มิติการศึกษา หมายถึง การได้รับการศึกษาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าการศึกษามัธยมศึกษาและการได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องเท่าเทียม ตลอดจนได้ใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตรงตามการศึกษาที่ได้รับมา</p> <p>มิติการมีงานทำและรายได้ หมายถึง การได้ทำงานเต็มเวลาที่มั่นคงและพึงพอใจ มีรายได้และเงินออมที่พอเพียงต่อการดำรงชีพ โดยไม่มีหนี้สินที่ไม่มีคุณค่า</p> <p>มิติความมั่นคงส่วนบุคคล หมายถึง ความปลอดภัยและรู้สึกปลอดภัยจากการประทุษร้ายทางร่างกายและทรัพย์สิน</p> <p>มิติครอบครัว หมายถึง การที่สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีการร่วมรับผิดชอบในภาระของครอบครัว</p> <p>มิติการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลมีบุคคลที่พร้อมจะให้การช่วยเหลือ ได้รับการคุ้มครองและสามารถเข้าถึงบริการของสังคมได้โดยมีข้อจำกัดน้อยและความรู้สึกมีคุณค่าและความสุขในชีวิต</p> <p>มิติสังคม-วัฒนธรรม หมายถึง การที่บุคคลมีเวลาปลอดภัยจากภารกิจงานเพื่อใช้สำหรับพักผ่อนอย่างเพียงพอ ตลอดจนการติดตามข่าวสารด้านสังคม-วัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ ใช้เวลาในการพัฒนาจิตใจ โดยการปฏิบัติศาสนิกและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน</p> <p>มิติสิทธิและความเป็นธรรม หมายถึง การที่บุคคลได้รับการเคารพในสิทธิ ไม่ถูกล่วงละเมิดสิทธิ และรู้สึกถึงการได้รับโอกาสจากสังคมอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม</p> <p>มิติการเมืองและธรรมาภิบาล หมายถึง การที่บุคคลมีส่วนร่วมทางการเมืองประเภทต่างๆ และระดับต่างๆอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจากหน่วยงานและบุคลากรของรัฐ นอกจากนี้ยังรู้สึกไว้วางใจในความโปร่งใสของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p>
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในประเทศไทย การดำเนินการวิจัย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทำการส่งแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลเพื่อการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม 2) แบบสอบถามการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการพัฒนาสังคม และ 3) แบบสอบถามการสำรวจการดำเนินโครงการพัฒนาสังคมในท้องถิ่น ให้อปท.กลุ่มเป้าหมายทำการกรอกข้อมูลแล้วทำการรายงานกลับมาให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทำการกรอกข้อมูลลงในโปรแกรมออนไลน์เพื่อส่งให้ส่วนกลางทำการวิเคราะห์ต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<p>1) ข้อมูลเพื่อการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม คือ</p> <p>1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง</p>

<p>1.2 จำนวนประชากร</p> <p>1.3 ข้อมูลผู้ประกอบการเครือข่ายและอาสาสมัครที่เข้มแข็งในชุมชน</p> <p>1.4 ข้อมูลผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบากที่ถูกทอดทิ้ง</p> <p>1.5 ข้อมูลปัญหาสังคมในพื้นที่</p> <p>1.6 ความต้องการได้รับการสนับสนุน</p> <p>2) ข้อมูลการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการพัฒนาสังคม คือ</p> <p>2.1 การสนับสนุนให้อปท. จัดเก็บข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศผู้ยากลำบากที่ถูกทอดทิ้ง</p> <p>2.2 การสนับสนุนองค์ความรู้</p> <p>2.3 การสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมระดับตำบล</p> <p>2.4 การสนับสนุนกิจกรรม/งบประมาณ/อุปกรณ์เพื่อการดำเนินการโครงการพัฒนาสังคมในตำบล</p> <p>2.5 การสนับสนุนข้อมูลข่าวสาร</p> <p>3) ข้อมูลการดำเนินโครงการพัฒนาสังคมในท้องถิ่น คือ</p> <p>3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง</p> <p>3.2 กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมิติที่อยู่อาศัย</p> <p>3.3 กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมิติสุขภาพอนามัย</p> <p>3.4 กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมิติการศึกษา</p> <p>3.5 กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมิติการมีงานทำและรายได้</p> <p>3.6 กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมิติความมั่นคงส่วนบุคคล</p> <p>3.7 กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมิติครอบครัว</p> <p>3.8 กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมิติการสนับสนุนทางสังคม</p> <p>3.9 กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมิติสังคม-วัฒนธรรม</p> <p>3.10 กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมิติสิทธิและความเป็นธรรม</p> <p>3.11 กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมิติการเมืองและธรรมาภิบาล</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ ได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานเรื่อง จำนวน อบต.ที่มี การดำเนินงานโครงการพัฒนาสังคม โดยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าของตัวชี้วัด กระทรวงจึงจัดทำ โครงการสนับสนุน อปท. มีการดำเนินโครงการพัฒนาสังคม ปีงบประมาณ พ.ศ.2550 เพื่อให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสนับสนุนศักยภาพและประสิทธิภาพ ในด้านการพัฒนาสังคมให้แก่ อปท.ต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>เป็นการสำรวจข้อมูลจาก อปท.กลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศ ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค และความต้องการด้านต่างๆที่เกิดขึ้น ในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1) ผลการสนับสนุนให้อปท. มีการสำรวจข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการจัดทำระบบสารสนเทศการพัฒนาสังคม พบว่า อปท.ส่วนใหญ่ต้องการการสนับสนุนการจัดทำสารสนเทศผู้ยากลำบากที่ถูกทอดทิ้ง</p> <p>2) ผลการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่อปท. มีความรู้เรื่องการพัฒนาสังคมเพิ่มมากขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่มีการสนับสนุนให้อปท.จัดเก็บข้อมูล และจัดทำระบบสารสนเทศผู้ยากลำบากที่ถูกทอดทิ้ง มีการสนับสนุนองค์ความรู้ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ระดับตำบล การสนับสนุนกิจกรรม/งบประมาณ/อุปกรณ์เพื่อการดำเนินงาน และการสนับสนุนข้อมูลข่าวสาร</p> <p>3) ผลสนับสนุนให้อปท. มีการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและท้องถิ่น พบว่า อปท.ส่วนใหญ่จะมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย การศึกษา การมีงานทำและรายได้ ความมั่นคงส่วนบุคคล ครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สังคม-วัฒนธรรม สิทธิและความเป็น ธรรม และการเมืองและธรรมาภิบาล</p>

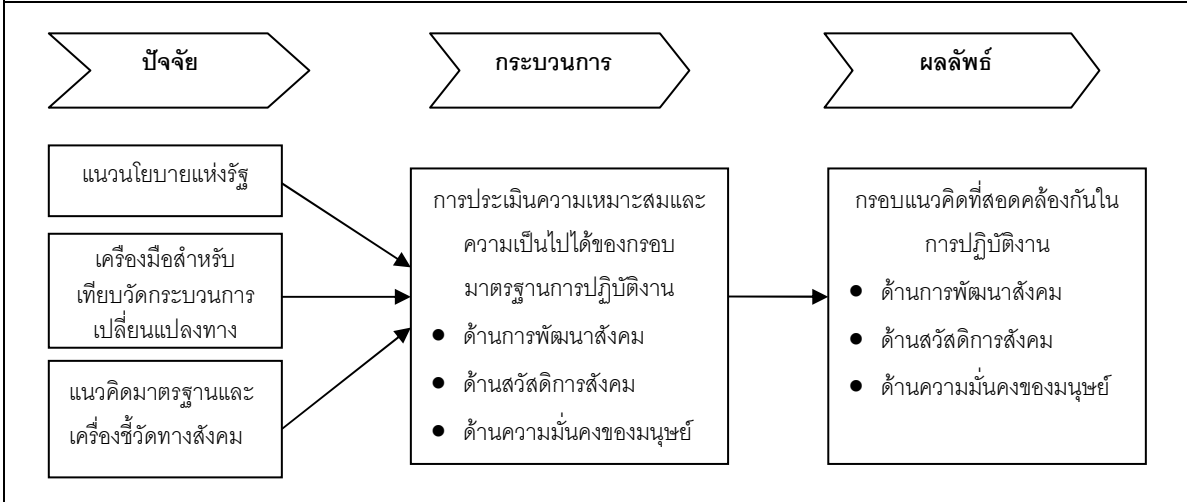
เรื่องที่ 11

<p>งานวิจัยรหัส 619 ชื่อเรื่อง: การศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในด้านมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาความคิดเห็นในด้านมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานพัฒนาสังคม สวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำกรอบแนวคิดมาตรฐาน 2) จัดทำกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกันในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสังคม สวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>มาตรฐานการพัฒนาสังคม หมายถึง ข้อกำหนดอันเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพของสังคมที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับกำหนด ส่งเสริม กำกับ ตรวจสอบกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ดี ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม เพื่อประชาชนจะได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย การศึกษา สุขภาพอนามัย การมีงานทำ มีรายได้เพียงพอในการครองชีพ ประชาชนได้รับความเสมอภาค ความยุติธรรม มีคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทุกขั้นตอนอย่างมีระบบ</p> <p>มาตรฐานสวัสดิการสังคม หมายถึง ข้อกำหนดอันเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับกำหนด ส่งเสริม กำกับ ตรวจสอบระบบการบริการทางสังคม ซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นั้นทนทานการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ</p> <p>มาตรฐานความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง ข้อกำหนดอันเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพของมนุษย์ที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับกำหนด ส่งเสริม กำกับ ตรวจสอบการที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การสนองตอบต่อความต้องการจำเป็นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยประเมินผล กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานพัฒนาสังคม สวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และประชาชนชาวบ้าน การดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการวิจัยประเมินผล ได้แก่ การจัดทำกรอบการประเมิน การประเมินผล สรุปผลการ</p>

ประเมินและจัดทำข้อเสนอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
มาตรฐานและตัวบ่งชี้การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสังคม สวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
การสร้างความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้เรื่องมาตรฐานและตัวชี้วัดการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการพัฒนาสังคม มาตรฐานสวัสดิการสังคม และมาตรฐานความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งการศึกษารวบรวมแนวคิดด้านการพัฒนาสังคม สวัสดิการสังคม ความมั่นคงของมนุษย์ และแนวคิดเรื่องมาตรฐานและเครื่องชี้วัดทางสังคมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นเรื่องสำคัญอันดับแรกที่จะนำไปสู่การกำหนดและพัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และชัดเจน เพื่อใช้ในการกำหนด ชี้วัด หรือแนะแนวทางในการจัดทำนโยบาย แผนงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้การกำหนดมาตรฐานมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับเทียบวัดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นให้เป็นไปในทิศทางหรือเป้าหมายที่ใฝ่หวังไว้ โดยการนำไปใช้เพื่อการส่งเสริม ชี้นำ หรือแนะแนวทาง เน้นผลที่ควรเกิดขึ้นหรือควรจะเป็น
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
การสร้างมาตรฐานจะต้องทำอย่างมีหลักวิชาการโดยนักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นสาขาวิชาชีพ และผ่านการมีส่วนร่วมในการคิดของกลุ่มเป้าหมายในระดับที่เหมาะสม เพื่อเป็นหลักประกันว่ามาตรฐานมีกระบวนการดำเนินการที่ครอบคลุมรอบด้าน ไม่ใช่การกำหนดขึ้นเองโดยลำพังความพอใจ และอารมณ์ความรู้สึกของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หลักสำคัญในการสร้างมาตรฐาน คือ แนวคิดสิทธิมนุษยชน หลักประชาธิปไตย ความเป็นธรรม ความเสมอภาคเท่าเทียม สิ่งแวดล้อม และความพึงพอใจอันเนื่องมาจากความต้องการของผู้รับบริการ กฎหมายที่สำคัญ คือ กฎหมายรัฐธรรมนูญ หลักการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การประชาสังคม การสร้างและพัฒนาตัวชี้วัดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เรื่องของความหลากหลาย และความเป็นพลวัตของสถานการณ์ เป็นต้น
7. ผลการวิจัย
<p>1) ผลการศึกษาความคิดเห็นในด้านมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานพัฒนาสังคม สวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำกรอบแนวคิดมาตรฐาน</p> <p>1.1) การพัฒนาสังคม เป็นการปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ความเป็นพลเมือง เพื่อให้ประชาชนมีศักยภาพที่ดีขึ้น โดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลใน 4 ด้าน คือ ความเจริญเติบโต ความมั่งคั่ง คุณภาพความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคและยุติธรรม ซึ่งเป็นความสุขและความเสมอภาค ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรเพื่อเป็นการลดช่องว่างในสังคม</p> <p>1.2) สวัสดิการสังคม เป็นเครื่องมือ กลไก ที่ทำให้การพัฒนาสังคมเป็นไปด้วยดี โดยเป็นระบบการจัดการทางสังคมเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไข การพัฒนา และการส่งเสริมเพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี มีการจัดบริการต่าง ๆ ให้เป็นระบบโดยชุมชน สังคม และประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตลอดกระบวนการ และมุ่งให้ประชาชนเกิดสวัสดิภาพ และมีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคมให้สมดุล โดยไม่ส่งสัญญาณที่จะทำให้เกิดการพังทลาย</p> <p>1.3) ความมั่นคงของมนุษย์ เป็นการได้รับปัจจัยสี่ครบถ้วน และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การที่คนสามารถพึ่งตนเองได้ การที่บุคคลได้รับการตอบสนองทั้งทางร่างกาย และจิตใจ มีหลักประกันให้รู้สึกปลอดภัย ไม่ถูกคุกคามจากสังคม และภาวะแวดล้อม ไม่ถูกคุกคามทั้งด้านสิทธิ เสรีภาพ และสวัสดิภาพ</p> <p>2) ผลการจัดทำกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกันในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสังคม สวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>2.1) การพัฒนาสังคมเป็นเรื่องสำคัญที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงของมนุษย์ โดยที่สวัสดิการสังคมเป็นเพียงกลไกที่ไปสนับสนุนการพัฒนาสังคมให้ดียิ่งขึ้น และรองรับการพัฒนาสังคมที่ก่อให้เกิดปัญหา เพราะฉะนั้น ถ้าการพัฒนาสังคมสามารถทำได้ดี สวัสดิการสังคมก็อาจไม่ใช่สิ่งจำเป็น</p> <p>2.2) การพัฒนาสังคมครอบคลุมทั้งเรื่องสวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ โดยมองว่าสังคมคุณภาพเป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา และสวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์เป็นกลไกในการดำเนินการเพื่อไปถึงเป้าหมาย</p> <p>2.3) การพัฒนาสังคมเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย คือ ความมั่นคงของมนุษย์ และสวัสดิการสังคม เป็นระบบ/กลไกของกระบวนการเพื่อไปถึงเป้าหมาย</p> <p>2.4) สวัสดิการสังคมเป็นสิ่งที่ดำเนินการเป็นเรื่องแรกเพื่อแก้ไข/จัดการปัญหา และเมื่อคน ชุมชน และสังคมหลุดพ้นจากปัญหา และความเดือดร้อนแล้วจึงค่อยดำเนินการพัฒนาสังคม เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงของมนุษย์ต่อไป</p> <p>2.5) สวัสดิการสังคมเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงของมนุษย์ โดยสวัสดิการสังคมเป็นกลไกที่ทำให้คนมีความมั่นคง (เช่น 30 บาท รักษาทุกโรค การศึกษาฟรี เป็นต้น)</p>

2.6) ความมั่นคงของมนุษย์เกิดจากการพัฒนาสังคม และสวัสดิการสังคมรวมกัน โดยการสร้างคนเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มชน และเป็นประเทศให้ได้รับการพัฒนา และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 2 ข้อ การตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คอนข้างมีความชัดเจนในการกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานฯ แต่ควรมีข้อมูลว่าผู้ให้ข้อมูลในแต่ละกลุ่มย่อยมีความคิดเห็นเหมือนกันหรือแตกต่างกันในประเด็นหรือรายละเอียดปลีกย่อยอะไรบ้าง เพื่อสะท้อนให้เห็นว่ากรอบมาตรฐานฯ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอย่างแท้จริง สำหรับการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ขาดการจัดองค์ประกอบของการนำเสนอที่ชัดเจน ซึ่งควรสะท้อนองค์ประกอบของกรอบการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสังคม สวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเมินผล แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามนำเสนอสารสนเทศผลการดำเนินงานและข้อเสนอที่ควรดำเนินการ ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาความมั่นคงและความมั่นคงของมนุษย์ในระยะต่อไปมีการปรับปรุงพัฒนาและมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

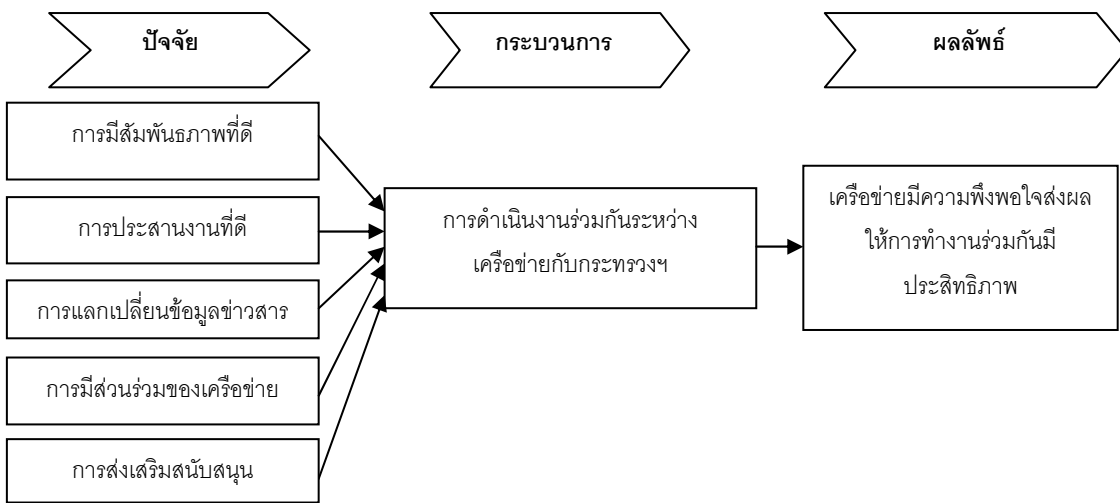
บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในด้านมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทที่สามารถอธิบายมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐ ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสารสนเทศเพื่อจัดทำนโยบายหรือการปฏิบัติที่มีความชัดเจนสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และสามารถเข้าถึงสภาพความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละมาตรฐานของการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เรื่องที่ 12

งานวิจัยรหัส 621	
ชื่อเรื่อง: รายงานผลการสำรวจความพึงพอใจของเครือข่ายที่ทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ประจำปี 2550	
1. วัตถุประสงค์การวิจัย	
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อประเมินความพึงพอใจของเครือข่ายที่ทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 2) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 	
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	
<p>เครือข่ายที่ทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หมายถึงเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่ประสานงานและดำเนินงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิ/สมาคม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น</p> <p>ความพึงพอใจของประชาชน หมายถึง ความพึงพอใจของเครือข่ายที่มีต่อการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในด้านต่างๆ ทั้งด้านสัมพันธภาพ ด้านการประสานงาน ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการส่งเสริมสนับสนุน</p>	

<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p>
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ เครือข่ายที่ทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด จำนวน 9,856 คน การดำเนินการวิจัย ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแต่ละจังหวัด ดำเนินการสำรวจเครือข่ายที่ทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<p>1) สืบหาความพึงพอใจของเครือข่ายที่ทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 5 ประเด็น ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ความพึงพอใจด้านสัมพันธภาพ 1.2 ความพึงพอใจด้านการประสานงาน 1.3 ความพึงพอใจด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร 1.4 ความพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วม 1.5 ความพึงพอใจด้านการส่งเสริมสนับสนุน <p>2) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเครือข่ายที่มีต่อการทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>กลไกสำคัญที่จะทำให้เกิดการดำเนินงานเกิดประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวงได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการประสานการทำงานกับภาคีเครือข่ายในทุกๆระดับอย่างมีเอกภาพและเชื่อมโยงกัน เพื่อสร้างระบบเครือข่ายในการประสานงาน การเสริมสร้างความร่วมมือที่ตระหว่งกัน และการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันบนฐานความเข้าใจของทุกฝ่ายเป็นสำคัญ ดังนั้นการสำรวจความพึงพอใจของเครือข่าย และข้อเสนอแนะแนวทางในการทำงานจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งและสำคัญ</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>ศึกษาความพึงพอใจของเครือข่ายที่ทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>1. เครือข่ายมีความพึงพอใจในการทำงานของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดระดับปานกลาง ในทุกๆด้าน โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านสัมพันธภาพ ด้านการประสานงาน การมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการส่งเสริมสนับสนุน</p> <p>2. ปัญหาอุปสรรคของเครือข่ายที่มีต่อการทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กลไกการสร้างเครือข่ายขาดความชัดเจนและไม่ทั่วถึง ส่งผลให้การประสานงานเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันยังอยู่ในอัตราน้อย ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า ไม่ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด 2) การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ 3) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่างๆยังไม่ทั่วถึง ไม่ครอบคลุม 4) เครือข่ายขาดการมีส่วนร่วม 5) เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กระจายข้อมูลข่าวสารให้ทั่วถึงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะข้อมูลการดำเนินงานของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เพื่อที่จะทำให้เครือข่ายได้ทราบแนวทางในการปฏิบัติอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง 2) อำนวยความสะดวกในการประสานงานในเรื่องของข้อมูล/ข่าวสาร ให้มากขึ้นอย่างทันต่อเหตุการณ์ 3) จัดประชุม อบรมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนกระบวนการทัศนร่วมกันระหว่างเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) จัดสรรงบประมาณ/ทรัพยากรต่างๆ ในการสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างพอเพียง เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและสัมฤทธิ์ผลพร้อมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจแก่เครือข่ายในการปฏิบัติงานด้วย 5) เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญในทุกขั้นตอน 6) จัดสรรเจ้าหน้าที่ในสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดให้พอเพียง และมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานประจำอำเภออย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างกลไกการประสานงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

8. ข้อความอุปมาภพ (metaphor) แผนภาพความสัมพันธ์ และขนาดความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากงานวิจัยนี้ พบว่า ไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ เนื่องจากผลการวิจัยที่ได้เป็นเพียงผลการสำรวจความพึงพอใจของเครือข่ายที่ทำงานร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และข้อเสนอแนะเท่านั้น

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยจะพยายามนำเสนอความพึงพอใจของเครือข่ายและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่างานวิจัยนี้ไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงควรปรับแก้วัตถุประสงค์ของการวิจัยให้สอดคล้องกับการดำเนินงานวิจัย

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มชุมชนและสังคม (กลุ่ม 5 และ 6) จำนวน 31 เล่ม คือ รหัส 501 503 504 506 507 509 510 511 515 516 517 518 519 520 521 601 602 604 605 606 608 610 611 612 613 614 616 618 619 620 และ 621 ทำให้ได้ปัจจัยเชิงสาเหตุและผล จำนวน 45 ปัจจัย ผู้วิจัยนำมาจัดหมวดหมู่เป็น 3 หมวด คือ ปัจจัยปัจจัยป้อน ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยผลลัพธ์

ในที่นี้ผู้วิจัยกำหนดให้ปัจจัยป้อนของบุคคล ประกอบด้วย ปัจจัยหมายเลข 1.1.1 – 1.1.4 ปัจจัยป้อนของหน่วยงาน/องค์กร ประกอบด้วย ปัจจัยหมายเลข 1.2.1-1.2.10 ปัจจัยป้อนของชุมชน/สังคม ประกอบด้วย ปัจจัยหมายเลข 1.3.1-1.3.7 ปัจจัยกระบวนการของบุคคล ประกอบด้วย ปัจจัยหมายเลข 2.1.1-2.1.5 ปัจจัยกระบวนการของหน่วยงาน/องค์กร ประกอบด้วย ปัจจัยหมายเลข 2.3.1-2.3.5 ปัจจัยผลลัพธ์ของบุคคล ประกอบด้วย ปัจจัยหมายเลข 3.1.1-3.1.3 ปัจจัยผลลัพธ์ของหน่วยงาน/องค์กร ประกอบด้วย ปัจจัยหมายเลข 3.2.1-3.2.2 ปัจจัยผลลัพธ์ของชุมชน/สังคม ประกอบด้วย ปัจจัยหมายเลข 3.3.1-3.3.2 และผู้วิจัยกำหนดรหัสแสดงขนาดหรือปริมาณความสัมพันธ์แยกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

ก. ขนาดความสัมพันธ์ เท่ากับ 0 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย กล่าวคือ เมื่อปัจจัยเชิงสาเหตุเกิดขึ้นจะไม่ทำให้ปัจจัยผลเกิดขึ้นตามมา

ข. ขนาดความสัมพันธ์ เท่ากับ 1 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในระดับต่ำ กล่าวคือ เมื่อปัจจัยเชิงสาเหตุเกิดขึ้นจะทำให้ปัจจัยผลเกิดขึ้นตามมาได้ในระดับต่ำ

ค. ขนาดความสัมพันธ์ เท่ากับ 2 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในระดับสูง กล่าวคือ เมื่อปัจจัยเชิงสาเหตุเกิดขึ้นจะทำให้ปัจจัยผลเกิดขึ้นตามมาได้ในระดับสูง

ผลจากการสังเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างประเด็นทั้ง 9 ปัจจัยหลัก 45 ประเด็น แสดงในตารางการวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล โดยมีประเด็นที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุอยู่แนวตั้ง และประเด็นที่เป็นผลอยู่ในแนวนอน และมีตัวเลขในแต่ละเซลล์แสดงถึงความสัมพันธ์ ดังนี้

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ
กลุ่มชุมชนและสังคม

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	1.2.5	1.2.6	1.2.7	1.2.8	1.2.9	1.2.10	1.3.1	
1	ปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพ และชีวิตที่ไม่มีชีวา		2	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	2	1
2	ความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและการวิจัย	1		1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	2
3	ความต้องการด้านสวัสดิการ	1	1		0	0	0	1	1	0	1	1	1	2	2	1
4	แรงจูงใจเชิงผลประโยชน์ในสวัสดิการ	1	1	1		0	0	1	1	0	1	1	1	2	2	1
5	บุคลากรที่มีประสิทธิภาพ	2	2	0	1		1	0	0	0	1	1	1	2	1	1
6	คุณลักษณะของผู้นำที่มีความสามารถบริหารจัดการและมีจิตสาธารณะ	1	2	0	1	2		0	0	1	1	1	1	2	1	1
7	ความต้องการข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์	1	2	2	1	1	1		2	1	1	1	1	1	1	2
8	ความรู้ท้องถิ่นในมิติต่าง ๆ	1	1	0	0	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1
9	เครื่องมือสำหรับเทียบวัดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	0	0	0	0	0	1	1	2		2	2	1	1	1	1
10	แนวคิดมาตรฐาน/ หลักการบริหารจัดการ/ เครื่องชี้วัดทางสังคม	0	1	0	0	1	1	1	2	2		2	1	1	2	1
11	แนวนโยบายแห่งรัฐ กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ	1	1	0	0	1	1	1	2	1	2		1	2	2	1
12	ระบบการสื่อสารที่ดี	0	0	0	0	1	2	0	2	1	1	1		1	1	1
13	องค์กรเครือข่ายกองทุน และหน่วยงานภาครัฐ	0	1	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2		1	2
14	ความเป็นธรรมในการพัฒนาและการจัดสวัสดิการท้องถิ่น	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1		1
15	นักวิจัยท้องถิ่น	0	0	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ
กลุ่มชุมชนและสังคม (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	1.2.5	1.2.6	1.2.7	1.2.8	1.2.9	1.2.10	1.3.1	
16	ระบบคุณค่าทางสังคม	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	0
17	ทุนทางสังคม ฐานวัฒนธรรมชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1
18	พื้นที่ต้นแบบเดิมด้านการจัดสวัสดิการ	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1
19	พื้นฐานเศรษฐกิจแบบเพื่ออยู่เพื่อกิน	1	1	2	2	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1
20	ปัญหา/อุปสรรค/ ผลกระทบ/ ความ	2	1	1	1	1	1	1	1	0	1	2	1	1	2	1

ปัจจัยเชิงผล		ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
		1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	1.2.5	1.2.6	1.2.7	1.2.8	1.2.9	1.2.10	1.3.1		
	เสียง และความเปราะบาง																	
21	สภาพพื้นฐานความมั่นคงของมนุษย์ในชุมชน	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	2	1		
22	การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร	1	0	0	0	2	2	1	2	2	2	1	2	2	1	1		
23	การพัฒนาทักษะการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	0	2	0	0	0	0	1	2	1	1	1	0	2	1	2		
24	การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิต	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	2	2	1		
25	รักษาพยาบาลแบบองค์รวม	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0		
26	การปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	1	2	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1		
27	การประสาน / การมีส่วนร่วม และแนวทางในการช่วยเหลือ	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2	1		
28	การส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ	0	1	0	0	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2	1		
29	การดำเนินงานของหน่วยงาน / องค์กรเครือข่าย	0	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2	1		
30	การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงาน	0	1	0	0	2	2	0	1	2	2	2	1	2	2	2		

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มชุมชนและสังคม (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล		ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
		1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	1.2.5	1.2.6	1.2.7	1.2.8	1.2.9	1.2.10	1.3.1		
31	การประเมินผลการดำเนินงาน	0	1	0	0	2	2	0	1	2	2	2	1	2	2	2		
32	การปรับปรุงระบบและโครงสร้างของหน่วยงาน องค์กร และเครือข่าย	0	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1	2	2	2		
33	รูปแบบของการดำเนินโครงการที่มีกิจกรรมหลากหลาย และเชิงรุก	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1	2	2	1		
34	การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	2	2	2	1		
35	การให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนา	1	0	0	0	2	2	0	1	1	2	1	1	2	2	1		
36	การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1	2	2	1		
37	การสนับสนุนช่วยเหลือสวัสดิการชุมชน	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	2	2	1		
38	การจัดทำฐานข้อมูลทางชุมชน	0	0	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2		
39	การได้รับสวัสดิการที่ทั่วถึงของ	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0		

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	1.2.5	1.2.6	1.2.7	1.2.8	1.2.9	1.2.10	1.3.1	
กลุ่มเป้าหมาย																
40 ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและบุคคลทั่วไป	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	
41 ความมั่นคงของมนุษย์ (การดำรงชีวิตและจิตใจ)	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	
42 แนวทาง แนวคิด นโยบาย /กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	
43 ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของหน่วยงานองค์กร และเครือข่าย	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	2	1	0	
44 ความมั่นคงของชุมชน	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	
45 แนวทาง /แนวคิด /นโยบาย ที่เหมาะสมในชุมชน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	
รวม	29	37	27	24	48	55	33	47	37	61	61	45	69	68	47	

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มชุมชนและสังคม (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
	2.2.5	2.2.6	2.2.7	2.3.1	2.3.2	2.3.3	2.3.4	2.3.5	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.2.1	3.2.2	3.3.1	3.3.2	
1 ปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพ และชีวิตที่ไม่มีชีวา	1	1	0	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	
2 ความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและการวิจัย	1	1	1	2	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	
3 ความต้องการด้านสวัสดิการ	0	1	1	2	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	
4 แรงจูงใจเชิงผลประโยชน์ในสวัสดิการ	0	1	1	2	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	
5 บุคลากรที่มีประสิทธิภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	
6 คุณลักษณะของผู้นำที่มีความสามารถบริหารองค์กรและมีจิตสาธารณะ	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	
7 ความต้องการข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	
8 ความรู้ท้องถิ่นในมิติต่าง ๆ	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	
9 เครื่องมือสำหรับเทียบวัดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	0	0	1	1	1	2	0	1	1	0	1	1	1	1	2	
10 แนวคิดมาตรฐาน/ หลักการบริหารจัดการ/เครื่องชี้วัดทางสังคม	1	1	1	1	1	2	0	0	1	0	1	1	2	2	2	
11 แนวนโยบายแห่งรัฐ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	1	1	1	1	2	2	0	1	1	0	1	1	2	2	2	

ปัจจัยเชิงผล		ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม
		1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	
		6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
		2.2.5	2.2.6	2.2.7	2.3.1	2.3.2	2.3.3	2.3.4	2.3.5	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.2.1	3.2.2	3.3.1	3.3.2	
12	ระบบการสื่อสารที่ดี	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	1	1	1	
13	องค์กรเครือข่ายกองทุน และ หน่วยงานภาครัฐ	1	2	2	1	2	1	1	1	1	0	0	2	2	2	2	
14	ความเป็นธรรมในการพัฒนาและการ จัดสวัสดิการท้องถิ่น	1	1	1	1	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	1	
15	นักวิจัยท้องถิ่น	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ
กลุ่มชุมชนและสังคม (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล		ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม
		1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	
		6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
		1.3.2	1.3.3	1.3.4	1.3.5	1.3.6	1.3.7	2.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.4	2.1.5	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.2.4	
16	ระบบคุณค่าทางสังคม		2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	
17	ทุนทางสังคม ฐานวัฒนธรรมชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น	2		2	2	2	2	1	1	1	2	1	1	2	2	2	
18	พื้นที่ต้นแบบเดิมด้านการจัดสวัสดิการ	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
19	พื้นฐานเศรษฐกิจแบบเพื่ออยู่เพื่อกิน	2	1	2		1	1	0	1	1	1	2	1	1	1	1	
20	ปัญหา/อุปสรรค/ผลกระทบ/ ความ เสี่ยง และความประมาท	1	1	2	2		2	1	1	1	2	2	1	2	2	2	
21	สภาพพื้นฐานความมั่นคงของมนุษย์ ในชุมชน	1	1	1	1	2		1	1	1	2	2	1	2	2	1	
22	การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร	0	1	1	0	1	1		0	0	0	1	1	1	1	1	
23	การพัฒนาทักษะการประเมินมูลค่าทาง เศรษฐกิจศาสตร์ การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ	0	1	1	1	0	1	1		0	0	1	1	1	1	0	
24	การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิต	1	2	1	1	1	1	0	0		0	2	1	2	2	1	
25	รักษาพยาบาลแบบองค์รวม	1	2	0	0	1	1	0	0	1		0	1	2	2	1	
26	การปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1		1	1	2	1	
27	การประสาน / การมีส่วนร่วม และ แนวทางในการช่วยเหลือ	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1		2	2	1	
28	การส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2		2	1	
29	การดำเนินงานของหน่วยงาน / องค์กร เครือข่าย	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2		1	
30	การประเมินความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของกรอบมาตรฐานการ ปฏิบัติงาน	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	1	1	2		

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ
กลุ่มชุมชนและสังคม (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม	
	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3		
	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0		
	1.3.2	1.3.3	1.3.4	1.3.5	1.3.6	1.3.7	2.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.4	2.1.5	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.2.4		
31	การประเมินผลการดำเนินงาน	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	2	2	2	2	
32	การปรับปรุงระบบและโครงสร้างของ หน่วยงาน องค์กร และเครือข่าย	0	0	2	0	0	2	1	0	0	0	0	1	1	2	2	
33	รูปแบบของการดำเนินโครงการที่มี กิจกรรมหลากหลาย และเชิงรุก	1	1	1	1	1	2	1	0	1	0	1	2	2	2	2	
34	การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	2	2	2	
35	การให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชนและ ผู้นำทางศาสนา	2	2	1	1	0	2	1	1	2	2	1	2	2	2	1	
36	การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมใน ชุมชน	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2	2	2	2	
37	การสนับสนุนช่วยเหลือสวัสดิการชุมชน	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	1	2	2	2	2	
38	การจัดทำฐานข้อมูลทางชุมชน	0	2	2	1	2	2	2	1	1	0	1	2	2	2	2	
39	การได้รับสวัสดิการที่ทั่วถึงของ กลุ่มเป้าหมาย	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2	
40	ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและบุคคล ทั่วไป	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2	
41	ความมั่นคงของมนุษย์ (การดำรงชีวิต และจิตใจ)	0	0	1	1	0	0	0	0	2	2	2	2	2	2	2	
42	แนวทาง แนวคิด นโยบาย /กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เหมาะสมใน การปฏิบัติงาน	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
43	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของหน่วยงาน องค์กร และเครือข่าย	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2	
44	ความมั่นคงของชุมชน	0	0	0	1	0	0	0	0	2	1	1	2	2	2	2	
45	แนวทาง /แนวคิด /นโยบาย ที่เหมาะสม ในชุมชน	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
รวม		3	4	4	4	4	5	3	3	4	3	4	6	7	7	6	
		0	4	7	5	2	5	0	0	2	3	2	0	0	3	1	

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ
กลุ่มชุมชนและสังคม (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม	
	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5		
	2.2.5	2.2.6	2.2.7	2.3.1	2.3.2	2.3.3	2.3.4	2.3.5	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.2.1	3.2.2	3.3.1	3.3.2		
1	ปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพ และ ชีวิตที่ไม่มีชีวิต	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	0	1	1	1	43
2	ความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	30

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม
	3 1	3 2	3 3	3 4	3 5	3 6	3 7	3 8	3 9	4 0	4 1	4 2	4 3	4 4	4 5	
	2.2.5	2.2.6	2.2.7	2.3.1	2.3.2	2.3.3	2.3.4	2.3.5	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.2.1	3.2.2	3.3.1	3.3.2	
และการวิจัย																
3 ความต้องการด้านสวัสดิการ	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	35
4 แรงจูงใจเชิงผลประโยชน์ในสวัสดิการ	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	37
5 บุคลากรที่มีประสิทธิภาพ	2	2	2	1	1	0	1	0	0	0	0	0	2	1	1	33
6 คุณลักษณะของผู้นำที่มี ความสามารถบริหารองค์กรและมีจิต สาธารณะ	2	2	2	1	1	0	2	0	0	0	0	0	2	1	1	36
7 ความต้องการข้อมูลด้าน เศรษฐศาสตร์	1	1	1	1	0	1	1	2	1	1	1	0	1	1	1	41
8 ความรู้ท้องถิ่นในมิติต่าง ๆ	2	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	0	2	1	1	49
9 เครื่องมือสำหรับเทียบวัดกระบวนการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม	2	1	1	1	0	1	1	2	0	2	2	1	2	2	2	45
10 แนวคิดมาตรฐาน/ หลักการบริหาร จัดการ/เครื่องชี้วัดทางสังคม	2	1	1	1	0	1	1	1	0	2	2	2	2	2	2	51
11 แผนนโยบายแห่งรัฐ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ	2	2	2	2	0	1	1	1	0	2	2	2	2	2	2	57
12 ระบบการสื่อสารที่ดี	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	29
13 องค์กรเครือข่ายกองทุน และ หน่วยงานภาครัฐ	2	2	2	2	2	1	1	1	0	1	1	1	2	2	2	62
14 ความเป็นธรรมในการพัฒนาและการ จัดสวัสดิการท้องถิ่น	1	2	2	2	1	1	2	1	1	2	2	1	2	2	2	55
15 นักวิจัยท้องถิ่น	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	33

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ
กลุ่มชุมชนและสังคม (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															รวม
	3 1	3 2	3 3	3 4	3 5	3 6	3 7	3 8	3 9	4 0	4 1	4 2	4 3	4 4	4 5	
	2.2.5	2.2.6	2.2.7	2.3.1	2.3.2	2.3.3	2.3.4	2.3.5	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.2.1	3.2.2	3.3.1	3.3.2	
16 ระบบคุณค่าทางสังคม	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	53
17 ทูทางสังคม ฐานวัฒนธรรมชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	2	2	2	2	2	66
18 พื้นที่ต้นแบบเดิมด้านการจัดสวัสดิการ	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	43
19 พื้นฐานเศรษฐกิจแบบเพื่ออยู่เพื่อกิน	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	48
20 ปัญหา/อุปสรรค/ ผลกระทบ/ ความ เสี่ยง และความเปราะบาง	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2	66
21 สภาพพื้นฐานความมั่นคงของมนุษย์ ในชุมชน	2	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	66
22 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	45

ปัจจัยเชิงผล		ปัจจัยเชิงสาเหตุ														รวม	
		3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4		5
		2.2.5	2.2.6	2.2.7	2.3.1	2.3.2	2.3.3	2.3.4	2.3.5	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.2.1	3.2.2	3.3.1	3.3.2	
23	การพัฒนาทักษะการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24
24	การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิต	0	1	1	1	0	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	47
25	รักษาพยาบาลแบบองค์รวม	0	0	0	1	2	1	2	0	2	2	2	1	1	1	1	36
26	การปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	2	2	43
27	การประสาน / การมีส่วนร่วม และแนวทางในการช่วยเหลือ	1	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	2	2	62
28	การส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ	1	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	2	2	59
29	การดำเนินงานของหน่วยงาน / องค์กรเครือข่าย	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	66
30	การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงาน	2	2	2	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	36

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มชุมชนและสังคม (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล		ปัจจัยเชิงสาเหตุ														รวม	
		3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4		5
		2.2.5	2.2.6	2.2.7	2.3.1	2.3.2	2.3.3	2.3.4	2.3.5	3.1.1	3.1.2	3.1.3	3.2.1	3.2.2	3.3.1	3.3.2	
31	การประเมินผลการทำงาน		2	2	2	0	0	0	2	0	0	0	1	1	1	1	42
32	การปรับปรุงระบบและโครงสร้างของหน่วยงาน องค์กร และเครือข่าย	2		2	2	0	1	0	2	0	0	0	1	2	1	2	48
33	รูปแบบของการดำเนินโครงการที่มีกิจกรรมหลากหลาย และเชิงรุก	2	2		2	1	1	0	2	1	1	1	1	2	1	2	59
34	การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	2	2	2		2	1	2	1	1	1	1	1	2	2	2	65
35	การให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนา	1	2	2	2		1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	58
36	การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน	2	2	2	2	1		1	1	1	1	1	1	2	2	2	64
37	การสนับสนุนช่วยเหลือสวัสดิการชุมชน	1	2	2	2	1	1		1	1	1	1	1	2	2	2	67
38	การจัดทำฐานข้อมูลทางชุมชน	2	2	2	2	1	1	1		1	1	1	1	2	2	2	66
39	การได้รับสวัสดิการที่ทั่วถึงของกลุ่มเป้าหมาย	1	1	2	2	0	1	2	1		1	1	1	2	2	2	39
40	ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและบุคคลทั่วไป	1	1	2	2	0	1	2	1	2		2	1	2	2	2	40
41	ความมั่นคงของมนุษย์ (การดำรงชีวิต)	1	1	2	2	2	1	2	1	2	1		1	2	2	2	44

ปัจจัยเชิงผล		ปัจจัยเชิงสาเหตุ															
		3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	
	และจิตใจ)																
42	แนวทาง แนวคิด นโยบาย /กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2		2	2	2	75
43	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของหน่วยงาน องค์กร และเครือข่าย	2	1	2	2	1	1	2	1	2	2	2	2		2	2	45
44	ความมั่นคงของชุมชน	2	1	2	2	1	1	2	1	2	2	2	2	2		2	43
45	แนวทาง /แนวคิด /นโยบาย ที่เหมาะสมในชุมชน	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2		73
รวม		55	59	65	68	41	43	53	51	41	50	57	44	67	68	70	

หมายเหตุ ปัจจัยเชิงสาเหตุและปัจจัยเชิงผล แบ่งออกเป็น 3 X 3 มิติ

มิติ	บุคคล	หน่วยงาน/องค์กร	ชุมชน/สังคม
ปัจจัยป้อน	<ol style="list-style-type: none"> ปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพ และชีวิตที่ไม่มีชีวา ความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และงานวิจัย ความต้องการด้านสวัสดิการ แรงจูงใจเชิงผลประโยชน์ในสวัสดิการ 	<ol style="list-style-type: none"> บุคลากรที่มีประสิทธิภาพ คุณลักษณะผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารองค์กร และมีจิตสาธารณะ ความต้องการข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์ ความรู้ท้องถิ่นในมิติต่างๆ เครื่องมือสำหรับเทียบวัดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แนวคิดมาตรฐาน/ หลักการบริหารจัดการ/เครื่องมือวัดทางสังคม แนวนโยบายแห่งรัฐ/กฎหมาย/ ระเบียบ ข้อบังคับ ระบบการสื่อสารที่ดี องค์กรเครือข่ายกองทุน และหน่วยงานภาครัฐ ความเป็นธรรมในการพัฒนาและการจัดสวัสดิการท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> นักวิจัยท้องถิ่น ระบบคุณค่าทางสังคม ทุนทางสังคม / ฐานวัฒนธรรมชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น พื้นที่ต้นแบบเดิมด้านการจัดสวัสดิการ พื้นฐานเศรษฐกิจแบบเพื่ออยู่เพื่อกิน ปัญหา/อุปสรรค/ ผลกระทบ/ ความเสี่ยงและความเปราะบาง สภาพพื้นฐานความมั่นคงของมนุษยในชุมชน
กระบวนการ	<ol style="list-style-type: none"> การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาทักษะการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิต การรักษาพยาบาลแบบองค์ 	<ol style="list-style-type: none"> การประสาน / การมีส่วนร่วมและแนวทางในการช่วยเหลือ การส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ การดำเนินงานของหน่วยงาน / องค์กรเครือข่าย การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกรอบมาตรฐานการปฏิบัติงาน 	<ol style="list-style-type: none"> การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชน และผู้นำทางศาสนา การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน การสนับสนุนช่วยเหลือ

	รวม 5. การปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	5. การประเมินผลการดำเนินงาน 6. การปรับปรุงระบบและโครงสร้างของหน่วยงานองค์กร และเครือข่าย 7. รูปแบบของการดำเนินโครงการที่มีกิจกรรมหลากหลาย และเชิงรุก	สวัสดิการชุมชน 5. การจัดทำฐานข้อมูลทางชุมชน
ผลลัพธ์	1. การได้รับสวัสดิการที่ทั่วถึงของกลุ่มเป้าหมาย 2. ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและบุคคลทั่วไป 3. ความมั่นคงของมนุษย์ (การดำรงชีวิต และจิตใจ)	1. แนวทาง /แนวคิด /นโยบาย /กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน 2. ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของหน่วยงาน องค์กร และเครือข่าย	1. ความมั่นคงของชุมชน 2. แนวทาง /แนวคิด /นโยบายที่เหมาะสมในชุมชน

5. การสังเคราะห์งานวิจัยจากงานวิจัยเชิงคุณภาพด้านผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ

รายงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ เป็นรายงานการวิจัยของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งหมด จำนวน 25 เรื่อง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 การค้ำมนุษย์ จำนวน 8 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 701 ชื่อเรื่อง: “แรงงาน คือ มนุษย์ ค่าแรงงาน...ค้ำมนุษย์” กระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ สมุทรสาคร
2. งานวิจัยรหัส 702 ชื่อเรื่อง: โครงการการติดตามประเมินผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์
3. งานวิจัยรหัส 703 ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์
4. งานวิจัยรหัส 704 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษากระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ พื้นที่จังหวัดตาก
5. งานวิจัยรหัส 705 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษากระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ พื้นที่จังหวัดพะเยา
6. งานวิจัยรหัส 706 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษากระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ พื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
7. งานวิจัยรหัส 711 ชื่อเรื่อง: การพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายการเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดยโสธร
8. งานวิจัยรหัส 720 ชื่อเรื่อง: แนวทางความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ตามแนวชายแดน ศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

กลุ่มที่ 2 บุคคลเร่ร่อน ขอดทาน คนต่างด้าว บุคคลไร้สัญชาติ บุคคลไร้รัฐ และผู้ติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 9 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 708 ชื่อเรื่อง: การติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายคุ้มครองและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กต่างชาติในประเทศไทย
2. งานวิจัยรหัส 709 ชื่อเรื่อง: ชื่อเรื่อง: การประเมินความเสี่ยงและความเปราะบางทางสังคม: การวัดความยากไร้และความเปราะบางทางสังคม สู่แนวทางนำไปปฏิบัติได้ในประเทศไทย
3. งานวิจัยรหัส 718 ชื่อเรื่อง: ปัญหาและความต้องการของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยโรคเอดส์ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
4. งานวิจัยรหัส 722 ชื่อเรื่อง: องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือ และพัฒนาพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาส
5. งานวิจัยรหัส 726 ชื่อเรื่อง: การศึกษาการดำเนินงานขององค์กรชุมชนด้านการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ด้อยโอกาสที่ได้รับการช่วยเหลือ กรณี ศึกษา ชุมชนบ้านบางโรงดำ ตำบลปากคลอง
6. งานวิจัยรหัส 727 ชื่อเรื่อง: การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสของประเทศไทย
7. งานวิจัยรหัส 728 ชื่อเรื่อง: การศึกษาแนวทางพัฒนากฎหมายสำหรับคนไร้ที่พึ่ง
8. งานวิจัยรหัส 729 ชื่อเรื่อง: การสำรวจคนไร้สัญชาติและคนชายขอบในจังหวัดกาญจนบุรี
9. งานวิจัยรหัส 730 ชื่อเรื่อง: การต่อสู้กับปัญหาการถึงสวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ บ้านแม่สามแลบ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและชุมชน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มบุคคลพิการ จำนวน 8 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 710 ชื่อเรื่อง: การพัฒนาการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัว จังหวัดลพบุรี: กรณีศึกษา

2. งานวิจัยรหัส 712 ชื่อเรื่อง: การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพ พระประแดง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
3. งานวิจัยรหัส 713 ชื่อเรื่อง: การศึกษาวิจัยประเมินผลโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550
4. งานวิจัยรหัส 716 ชื่อเรื่อง: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานี
5. งานวิจัยรหัส 719 ชื่อเรื่อง: รายงานการวิจัย เรื่อง ระบบการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ
6. งานวิจัยรหัส 721 ชื่อเรื่อง: ปัญหาและความต้องการของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยโรคเอดส์ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
7. งานวิจัยรหัส 723 ชื่อเรื่อง: สวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับคนพิการระดับรุนแรงในประเทศไทย ในชุดโครงการศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์บูรณาการพัฒนาคูณภาพชีวิตคนพิการ
8. งานวิจัยรหัส 724 ชื่อเรื่อง: สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและเพื่อทุกคนในสังคมไทย

กลุ่มที่ 1 การค้ำมนุษย์ จำนวน 8 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 701 ชื่อเรื่อง: “แรงงาน คือ มนุษย์ ค่าแรงงาน...ค้ำมนุษย์” กระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ สมุทรสาคร</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ และการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ 2) เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ในสังคมไทย
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>กระบวนการค้ำมนุษย์ หมายถึง การจัด การขนส่ง การจัดให้อยู่ในพื้นที่พักพิงหรือรับมนุษย์ไว้ด้วยวิธีการข่มขู่ คุกคามหรือใช้กำลัง หรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการล่อลวง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจที่เหนือกว่าหรือจากความอ่อนแอของผู้ถูกกระทำ หรือมีการให้หรือรับค่าตอบแทนเป็นเงินหรือประโยชน์อย่างอื่น เพื่อให้ได้ความยินยอมของมนุษย์หนึ่งผู้มีอำนาจเหนือกว่าอีกมนุษย์หนึ่ง เพื่อนำเอามนุษย์ผู้ถูกกระทำไปแสวงหาประโยชน์ที่มีชอบ ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางการมณีในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน</p> <p>“เหยื่อ” การค้ำมนุษย์ หมายถึง ผู้ที่เข้าสู่การค้ำมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางการมณีในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ทั้งเพศชายและหญิง โดยที่ผู้ตกเป็นเหยื่อรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัย การวิจัยในโครงการนี้ ทางศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้การวิเคราะห์ด้วยการสร้างข้อมูลสรุปแบบอุปนัย และจากคำถามปลายเปิด ในแบบสัมภาษณ์ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยเช่นกัน การวิเคราะห์ส่วนหนึ่งมาจากการสรุปบทเรียน สภาปัญหาจากกลุ่มตัวอย่างและผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ โดยเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้ำมนุษย์ในพื้นที่ เช่น เหยื่อการค้ำมนุษย์ กลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูกล่อลวงเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ ผู้ได้รับผลกระทบจากค้ำมนุษย์ ผู้นำชุมชน หน่วยงาน/องค์กรที่ทำงานในพื้นที่ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้เป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มหน่วยงาน/องค์กรที่ทำงานในพื้นที่ จังหวัดสมุทรสาคร จาก 12 หน่วยงาน กลุ่มผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์และจากนายหน้าค้ำมนุษย์จากการทำงาน LPN กลุ่มแรงงานข้ามชาติในชุมชน และจำนวนผู้ที่ประสบปัญหาและเข้ามาปรึกษากับเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน ปี พ.ศ. 2549-2550 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรมของการเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ เพื่อค้นหาเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ ตลอดจนกระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ และเพื่อศึกษารูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการดังกล่าว อันจะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาและพัฒนาระบบการแก้ไข</p>

ปัญหาการค้ำมนุษย์ในสังคมไทยต่อไป
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
ปัญหาการค้ำมนุษย์เป็นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของมนุษย์ เนื่องจากเป็นปัญหาที่มนุษย์ถูกลดทอนศักดิ์ศรีของความเป็นคนให้เป็นเพียงสินค้าที่มีการซื้อขายและเอาวัดเอาเปรียบได้ โดยไม่คำนึงถึงสภาพร่างกาย จิตใจ และความรู้สึก ปัญหาการค้ำมนุษย์จึงเป็นเรื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการไร้ซึ่งมนุษยธรรม และด้วยการเปลี่ยนแปลงในบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ปัญหาการค้ำมนุษย์มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นในการแสวงหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในเบื้องต้นมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ว่าเป็นอย่างไร เพื่อที่จะทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และเป็นข้อมูลที่ทำให้หน่วยงานเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนของปัญหา อันจะเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาและพัฒนากระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานต่อไป
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1. การศึกษาบทบาทขององค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยการค้ำมนุษย์ ได้แก่ การทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการทบทวนงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ทั้งในสังคมไทยและในต่างประเทศ 2. การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกในพื้นที่ โดยศึกษาการค้ำมนุษย์ในรูปแบบการค้ำแรงงานในพื้นที่ 3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเหยื่อการค้ำมนุษย์ที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน/องค์กร ในสังกัดของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 4. การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ในสังคมไทย มีประเด็นหลักได้แก่ เงื่อนไขปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์และเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ รูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ และแนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ในสังคมไทย
7. ผลการวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานการณ์การค้ำมนุษย์ ปัจจัยที่ทำให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ พื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสาครเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีแรงงานเคลื่อนย้ายจากทั่วทุกภาคของประเทศ รวมถึงแรงงานข้ามชาติและครอบครัวจากประเทศเพื่อนบ้านมาทำงานในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมประมง ต่อเนื่องจากประมงทะเล จำนวนมาก ความต้องการแรงงานในจังหวัดมีสูงมากแต่กลับขาดแคลน ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะภาคธุรกิจประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากประมงทะเล สถานประกอบการบางแห่งจึงต้องใช้แรงงานข้ามชาติที่หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย บางแห่งต้องใช้กระบวนการจัดหา นำพาแรงงานจากแหล่งอื่นๆ มาทำงาน โดยมีปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้ำมนุษย์คือ การขาดแคลนแรงงานและมีความต้องการใช้แรงงานจำนวนมาก นายจ้างมีความต้องการใช้แรงงานราคาถูกเพื่อลดต้นทุนการผลิต ลักษณะงานส่วนใหญ่คือ สกปรก อันตราย ยากลำบากซึ่งแรงงานไทยไม่นิยมทำ ผลประโยชน์มหาศาลที่นายหน้าทั้งคนไทยและต่างชาติจะได้รับในการค้ำแรงงานทาส ช่องทางการหลบหนีเข้าเมืองมีหลายช่องทางและไม่สามารถตรวจสอบได้ นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับการจัดระบบแรงงานข้ามชาติ ทำให้เกิดช่องว่างในการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติจนกลายเป็นการค้ำมนุษย์ในที่สุด หน่วยงานที่รับผิดชอบยังขาดการติดตามปัญหาอย่างลึกซึ้ง แก้ปัญหาไม่ตรงจุด 2. รูปแบบการค้ำมนุษย์กลุ่มแรงงานข้ามชาติ รูปแบบการค้ำมนุษย์แรงงานข้ามชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่สมุทรสาครและจากการรับแจ้งจากแรงงานที่ประสบปัญหาและเข้ามาขอความช่วยเหลือทางเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน การศึกษาทำให้เข้าใจว่ารูปแบบการค้ำมนุษย์ในกลุ่มแรงงานข้ามชาตินั้นมีความแตกต่างจากกระบวนการค้าหญิงและเด็กโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ในกลุ่มแรงงานข้ามชาติ ซึ่งในพื้นที่สมุทรสาครนอกจากผู้เสียหายจะเป็นผู้หญิงกับเด็กแล้วยังมีกลุ่มผู้ชายที่ตกเป็นผู้เสียหาย โดยกระบวนการที่ทำให้แรงงานชายเหล่านั้นเป็นแรงงานทาสหรือแรงงานบังคับในที่สุด ซึ่งรูปแบบของการค้ำมนุษย์ที่เกิดขึ้นในสมุทรสาคร ได้แก่ 1) การที่นายหน้าได้เสาะแสวงหาเด็กหญิงตามหมู่บ้านโดยจะไปรับจากหมู่บ้านในฝั่งพม่าแล้วส่งต่อเพื่อขายไปยังสถานบริการคาราโอเกะหรือเป็นเด็กเสิร์ฟตามร้านอาหาร วิธีการที่นายหน้าใช้คือ การออกค่าเดินทางให้ก่อน โดยบอกว่าให้ไปทำงานชดใช้เมื่อถึงประเทศไทย งานดี เงินดี หลังจากนั้นเด็กและผู้หญิงจะกลายเป็นแรงงานบังคับหรืออาจถูกบังคับให้ค้าประเวณีที่ปลายทาง 2) ผู้เสียหายเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์เมื่อเปลี่ยนงาน ประกอบกับสถานะบุคคลที่เป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายซึ่งง่ายต่อการถูกแสวงหาผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องค่าจ้างค่าแรง การเป็นแรงงานบังคับ และการถูกละเมิดทางเพศ 3) นายหน้าล่อลวงและนำไปขายที่โรงงาน การล่อลวงใช้วิธีการไปนำพามาที่ละคน เช่นในหนึ่งครอบครัว นายหน้าจะหลอกคนใดคนหนึ่งมาก่อนอาจจะไปพ่อหรือแม่ หลังจากนั้นจะเดินทางกลับไปบอกกับลูกๆ ของแรงงานที่อพยพมาครั้งแรกว่าพ่อหรือแม่ให้ไปอยู่ด้วย 5) วิธีการที่นายหน้าใช้หลอกลวงคนลงเรือ กรณีแรงงานพม่า คือ นายหน้านำพาแรงงานมาจากประเทศพม่าและจัดส่งลงเรือประมง นายหน้าไปหาแรงงานต่างชาติในชุมชนแรงงาน โดยเสนอเงินจำนวน 2,000 บาทเป็นค่าจ้างล่วงหน้าและนัดวันลงเรือ 6) วิธีการที่นายหน้าใช้หลอกลวงคนลงเรือ กรณีแรงงานไทย คือ การใช้คำพูดหวานล่อม แต่เมื่อมาถึงสำนักงานก็ขังไว้ หลอกให้ดื่ม น้ำ เช่น เครื่องดื่มชูกำลัง น้ำเปล่าใสยานอนหลับ เช้ามาชวนคุยและสูบบุหรี่พันทนให้สลบไป

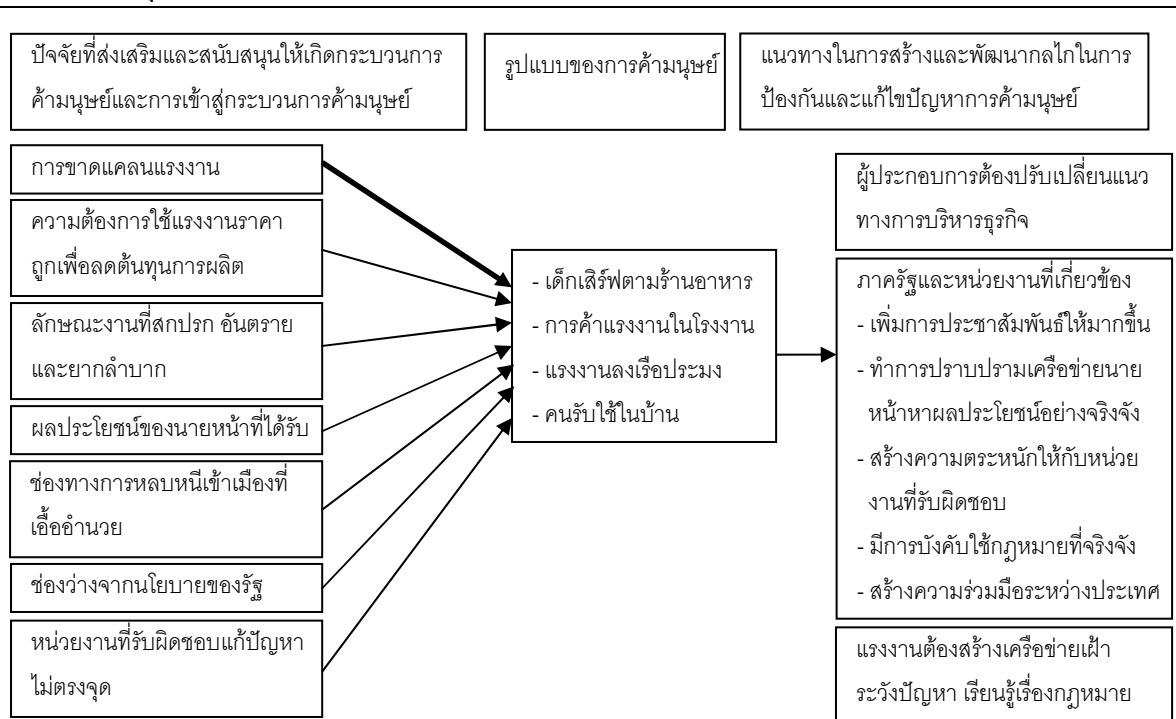
พาไปเลี้ยงอาหารและให้ดื่มสุรา พาไปเลี้ยงอาหารและพาไปเที่ยวสถานบริการทางเพศ ทำให้เป็นหนี้สินและบังคับให้ลงเรือ 7) ผู้เสียหายเป็นเด็กสาวอายุระหว่าง 13-20 ปี ส่วนใหญ่ถูกนายหน้าพามาขายให้กับนายจ้าง ลักษณะการทำงานจะเข้ามาทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้าน บางครั้งจะทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟตามร้านอาหารและเป็นแรงงานในโรงงานขนาดเล็ก 8) การจ้างงานแบบเหมาช่วงในโรงงานสิ่งทอโรงงานประมงต่อเนื่อง โดยสรุปพบว่า การค้ามนุษย์ในกลุ่มแรงงานข้ามชาติเกิดจากกระบวนการนายหน้าเดินทาง ระหว่างทาง และในพื้นที่สมุทรสาครทำงานเป็นเครือข่ายโยงใยกัน กระบวนการนายหน้าส่งคนทำงานในโรงงานหรือกระทังส่งคนลงเรือ เป็นรูปแบบที่เกาะเกี่ยวความสมัครใจและถูกค้ามนุษย์ในที่สุดเมื่ออยู่ในสถานที่ทำงาน เช่น การลงเรือของลูกเรือประมงต่างชาติไปหาปลาที่อินโดนีเซีย ส่วนใหญ่จะเป็นคนผิดกฎหมายให้หนังสือคนประจำเรือปลอมหรือ seaman book ปลอมโอกาสขายต่อที่เรือมีสูง ส่วนการค้ามนุษย์ในโรงงานไทย มีรูปแบบที่ชัดเจนจากกระบวนการจัดหา นำพาส่งคนลงเรือประมง และเรือประมงส่วนใหญ่จะไปหาปลาที่ต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย นอกจากนั้นยังส่งคนไปตามจังหวัดต่างๆ ที่มีความต้องการชัดเจน เช่น สมุทรปราการและสงขลา เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ในส่วนของผู้ประกอบการและผู้มีส่วนในการสร้างเงื่อนไขการค้ามนุษย์ต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารจัดการธุรกิจที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและสภาพลักษณะที่ดีต่อธุรกิจการส่งออก ต้องเสนอแนวทางการบริหารจัดการแรงงานที่ดี การคุ้มครองสิทธิแรงงาน มองแรงงานเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถพัฒนาได้ ไม่เอาर्डเอาเปรียบแรงงานและที่สำคัญคือต้องมีทัศนคติที่ดีต่อแรงงานข้ามชาติโดยภาพรวม

การทำงานเชิงป้องกันปัญหาควรมีการประชาสัมพันธ์มากขึ้นเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการค้ามนุษย์ การปราบปรามต้องจริงจังกับเครือข่ายนายหน้าหาผลประโยชน์ การสร้างความตระหนักกับหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามาดำเนินการรับผิดชอบให้มากขึ้น การบังคับใช้กฎหมายที่จริงจัง การนำผู้กระทำผิดมาลงโทษอย่างจริงจังและมองด้านการคุ้มครองผู้เสียหายเป็นหลัก การแก้ไขปัญหามาในเชิงระบบระเบียบของรัฐบาลที่กำหนดให้เปลี่ยนนายจ้างได้ต้องได้รับการอนุญาตจากนายจ้างคนเดิม ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จริงและไม่ได้ผล โอกาสของแรงงานกลายเป็นแรงงานบังคับมีสูง ในส่วนของแรงงานต้องสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาและต้องเรียนรู้เรื่องกฎหมาย สิทธิต่างๆ รู้เท่าทันกระบวนการค้ามนุษย์และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ ทางด้านนโยบาย ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เท่าทันกับปัญหาที่เกิดขึ้นมากกว่านี้ รวมถึงในระดับจังหวัดสามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง จัดงบประมาณที่คล่องตัวเพื่อการจัดการอย่างบูรณาการ ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศให้มีการประสานความร่วมมือเป็นกรณีพิเศษ เช่น การทำงานร่วมกับประเทศอินโดนีเซีย เป็นต้น รวมถึงการสร้าง ความตระหนักในปัญหาต้นทางหรือจังหวัดที่มาของแรงงานให้ทราบปัญหาที่ต้องเผชิญเมื่อเข้ามาทำงานต่างถิ่นที่ไม่คุ้นเคย และศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเองมากขึ้นจากสื่ออื่นๆ เท่าที่มี

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบทั้ง 3 ข้อ มีการระบุให้เห็นถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้ามนุษย์ ในด้านการศึกษาถึงรูปแบบการค้ามนุษย์จะศึกษาในกรณีของกลุ่มแรงงานไทยและกลุ่มแรงงานข้ามชาติ แต่ส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การค้าแรงงานในกลุ่มของแรงงาน

ข้ามชาติ โดยศึกษารูปแบบของการค้ามนุษย์จากการสัมภาษณ์เหยื่อการค้ามนุษย์ รวมถึงการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกซึ่งจะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาและพัฒนากระบวนการแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ในจังหวัดสมุทรสาคร

จุดอ่อนของงานวิจัยนี้คือ แบบแผนการวิจัยที่ขาดการศึกษาเชิงปริมาณและเน้นเฉพาะการศึกษากลุ่มแรงงานข้ามชาติ โดยเฉพาะกลุ่มที่เดินทางมาจากประเทศพม่า และเน้นศึกษาเฉพาะในเขตอำเภอเมือง จึงทำให้ผลการศึกษาที่ได้ไม่ครอบคลุมถึงลักษณะกระบวนการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดสมุทรสาครอย่างแท้จริง

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้พบว่า สถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัดสมุทรสาคร เน้นไปที่การค้าแรงงานข้ามชาติในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมประมงที่ยังคงเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ในจังหวัดสมุทรสาคร จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และผู้ใช้งานเอง ทั้งในด้านการปรับเปลี่ยนแนวการบริหารจัดการธุรกิจของผู้ประกอบการ การสร้างความตระหนัก การประชาสัมพันธ์ และการจัดสรรงบประมาณที่เพิ่มมากขึ้นของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการเรียนรู้ให้เท่าทันกับกระบวนการค้ามนุษย์ของผู้ใช้งาน และจากการศึกษาพบว่า นอกจากการประสานงานจากทุกๆ หน่วยงานในประเทศแล้ว ทางรัฐบาลควรให้ความสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างประเทศอินโดนีเซียให้เพิ่มมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ควรทำการศึกษาถึงการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องต่อแนวทางในการเยียวยาช่วยเหลือสนับสนุนเหยื่อเพิ่มขึ้นด้วย

เรื่องที่ 2

<p>งานวิจัยรหัส 702 ชื่อเรื่อง: โครงการการติดตามประเมินผลการป้องกันและแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของมาตรการ การป้องกันและแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค นำสู่การเสนอแนวทาง/ทิศทางการป้องกันและแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยติดตามและประเมินผล กลุ่มตัวอย่าง มี 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานองค์การภาครัฐและภาคเอกชน และ 2) กลุ่มตัวอย่างกลุ่มบุคคลที่เป็นเหยื่อ การดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการตามหลักการวิจัยและประเมินผลหลายวิธีประกอบกัน คือ 1) ทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการค้ามนุษย์ 2) ศึกษาทบทวนประมวลวิเคราะห์เอกสาร 3) ศึกษาการใช้ทรัพยากร การดำเนินกิจกรรมและโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ 4) ศึกษากระบวนการดำเนินงานเพื่อวิเคราะห์หาข้อสรุปเกี่ยวกับความชัดเจนในเป้าหมายการกำหนดหลักปฏิบัติ วิธีการปฏิบัติ 5) ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานของหน่วยงานพร้อมทั้งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ประเมินผลกระบวนการในการดำเนินงานเพื่อหาแนวทาง/ทิศทางการป้องกันและแก้ไข 6) รวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ โดยการสัมภาษณ์และสำรวจความคิดเห็น 7) ประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์อย่างบูรณาการ และ 8) จัดทำรายงานพร้อมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงรูปแบบ วิธีการดำเนินงาน การบริหารงานที่เป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เจาะลึก และแบบสอบถาม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การติดตามประเมินกระบวนการดำเนินงานตามแผนงานของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ ปี พ.ศ. 2546-2548 2. การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ปี พ.ศ. 2546-2547 3. การจัดทำข้อเสนอแนะและแนวทาง ทิศทางการป้องกันและแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ที่เป็นรูปธรรม เพื่อปรับทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพ
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ในปัจจุบันการค้าเด็กและหญิงยังคงเป็นปัญหาที่สังคมโลกได้ตระหนักและเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับปัญหานี้จึงได้ประกาศนโยบายให้การคุ้มครองแรงงานเด็กและสตรี กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และคณะอนุกรรมการประสานการแก้ไขปัญหการค้าเด็กและหญิง ได้จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติ เรื่องการป้องกันปัญหการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ และเมื่อได้ดำเนินการตามแผนมาระยะหนึ่งแล้ว จึงต้องมีการติดตาม</p>

ประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ซึ่งนอกจากจะทำให้ทราบข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อ
ดำเนินงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ว่าดำเนินงานเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่มากนักเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรค
ในการดำเนินงานอย่างไร และนำไปสู่การกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหาในอนาคตให้มีประสิทธิภาพเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมี
ศักยภาพ

6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

แนวคิดที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 แนวคิดหลัก คือ 1) แนวคิดการติดตามประเมินผล ซึ่งใช้ตัวแบบการประเมินผลตาม
แบบจำลองซิป (CIPP) 2) แนวคิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ 3) พระราชบัญญัติ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ได้แก่ กฎหมายและ
ข้อตกลงระหว่างประเทศ กลไกภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้ามนุษย์อันประกอบด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
อาญา พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2542 กฎหมายป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงิน และบันทึกข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการป้องกันและการแก้ไขการค้ามนุษย์ และ 4) นโยบายและแผนเกี่ยวกับการค้ามนุษย์
ได้แก่ นโยบายและแผนระดับชาติ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และนโยบายและแผนงานของ
หน่วยงานภาคเอกชน

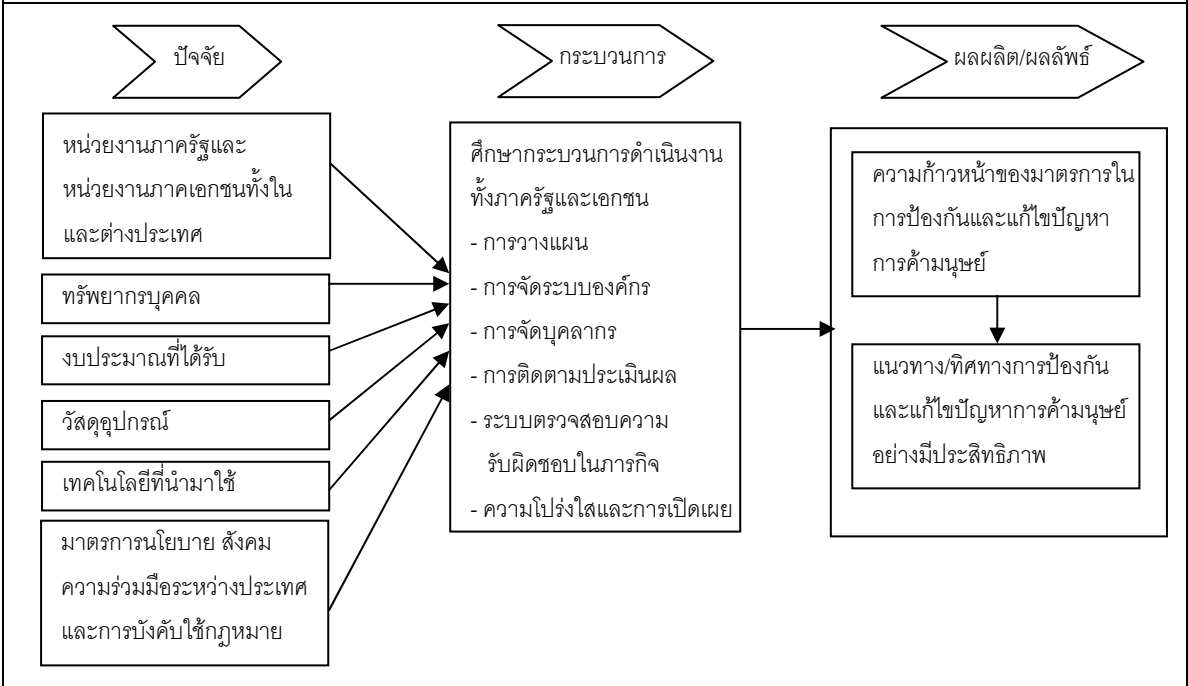
7. ผลการวิจัย

การพิจารณาถึงผลการดำเนินงานว่ามีความก้าวหน้าของมาตรการเพียงใดและในกระบวนการดำเนินงานตามแผนงานของ
หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค นำสู่การเสนอ
แนวทาง/ทิศทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ จะพิจารณาจากองค์ประกอบการประเมิน 4 ด้าน คือ
ด้านบริบทหรือสถานะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต พบว่า 1) ในด้านสถานะแวดล้อม สำหรับมาตรการ
นโยบายทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนส่วนใหญ่ นโยบายและแผนรัฐบาลมีความสอดคล้อง มีความชัดเจนเชิงนโยบายกับแนวทางการ
ปฏิบัติของหน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ มาตรการด้านกฎหมายและการบังคับใช้พบว่า กฎหมายและการบังคับใช้ยังอยู่ระหว่างดำเนินการ
ศึกษาวิจัยยังไม่สามารถนำสู่การบังคับใช้จริงได้ มาตรการทางสังคมพบว่า แม้จะมีการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบทั้งสื่อด้านกว้างและเชิง
ลึกในระดับพื้นที่ แต่ประชาชนและกลุ่มบุคคล (Victims) ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการหรือไม่เคยรู้จัก
โครงการเหล่านั้นเลย สำหรับมาตรการทางความร่วมมือระหว่างประเทศพบว่า เอกสารข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้าน
ดำเนินการแล้ว 6 ฉบับ สำหรับจุดขายแดนที่มีปัญหาและยังไม่สามารถจัดทำบันทึกข้อตกลงได้ก็ยังคงมีการขับเคลื่อนอยู่เช่นเดิม 2) ใน
ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า หน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในและนอกประเทศส่วนใหญ่มีศักยภาพในการดำเนินโครงการในบทบาทที่
แตกต่างกัน บุคลากรในภาคเอกชนมีความพร้อมในการปฏิบัติงานสูง การปฏิบัติงานไม่คำนึงถึงเวลา มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีความ
ตั้งใจในการดำเนินโครงการให้บรรลุเป้าหมายสูง แต่มีข้อจำกัดในด้านการขาดสวัสดิการในการดูแล ทำให้ผู้ปฏิบัติงานผลัดเปลี่ยน
หมุนเวียนกันเข้าออกเป็นระยะ สำหรับบุคลากรในภาครัฐส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในงานด้านการค้ามนุษย์ งบประมาณใน
ระดับพื้นที่ยังมีค่อนข้างจำกัด แผนงานลงสู่การปฏิบัติยังไม่ชัดเจน โดยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ เครื่องมือในการตรวจสอบเพียงพอ แต่
การสื่อสารยังกระจายไม่ทั่วถึงในบางพื้นที่ 3) ด้านกระบวนการ พบว่า ส่วนใหญ่ทั้งภาครัฐและเอกชนมีการจัดทำแผนการดำเนินงานและ
มีการวางแผนปฏิบัติการและระยะการดำเนินงานชัดเจน ส่วนใหญ่ภาคเอกชนจะมีการจัดโครงสร้าง การแข่งขัน อำนาจหน้าที่ในการ
ตัดสินใจ และการตั้งคณะทำงานที่ชัดเจน ส่วนภาครัฐมีการจัดโครงสร้างตามภาระงาน อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติยังไม่
เข้าใจงาน แต่มีคณะทำงานที่ชัดเจน ในส่วนของการติดตามและประเมินผลทั้งภาครัฐและเอกชนมีการติดตามงานเป็นระยะ มีการ
รายงานขั้นตอนการติดตามที่ชัดเจน รวมถึงมีความโปร่งใสและสามารถเปิดเผยให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ 4) ด้านผลผลิต
พบว่า ส่วนใหญ่ในการนำผู้ประสบภัยส่งกลับภูมิลำเนาเดิมอย่างปลอดภัยได้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนกระชับยิ่งขึ้น

สำหรับแนวทางและทิศทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ แบ่งเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ
โดย 1) ด้านนโยบายและแผนระดับชาติ เน้นนโยบายและกลไกทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชน จังหวัด ประเทศ และระหว่างประเทศในการ
ป้องกัน ช่วยเหลือคุ้มครอง บังคับใช้กฎหมาย ปราบปราม การส่งกลับและคืนสู่สังคม เน้นให้ความสำคัญกับการแปลงนโยบาย นำสู่
แผนการปฏิบัติได้อย่างแท้จริงในทุกระดับ 2) ด้านมาตรการด้านกฎหมายและการบังคับใช้ ควรกำหนดให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่
เกี่ยวข้องและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ชัดเจน 3) ด้านมาตรการทางสังคม
ควรเน้นการรณรงค์ให้สาธารณชนได้เข้าใจต่อสภาพปัญหาและร่วมกันให้ความช่วยเหลือผู้ที่กำลังจะเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ และ
พัฒนาการฟื้นฟูเยียวยาแก่ผู้ถูกกระทำ โดยประสานความร่วมมือสื่อทุกแขนงในการสอดแทรกความรู้ด้านการป้องกันและแก้ไข 4) ด้าน
การบูรณาการระหว่างโครงการและระหว่างแผนงาน ควรเน้นการประสานระหว่างโครงการในแผนงานเดียวกัน และมีการประสาน
ระหว่างแผนงาน มุ่งบรรเทาผลกระทบต่อสังคมภายใต้วัตถุประสงค์ร่วมกัน 5) ด้านการจัดองค์กรโครงการ ควรเน้นความสมดุลระหว่าง
ส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับองค์กรในท้องถิ่น ในภูมิภาค หรือในพื้นที่เป้าหมาย ตลอดจนองค์กร
ประชาชนในพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 6) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ควรเน้นความพร้อมและศักยภาพในการบริหาร

โครงการของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ควรตั้งงบประมาณสนับสนุน งบประมาณสำหรับกิจกรรมการติดตามประเมินผลและการผลักดันให้นำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ รวมถึงงบประมาณกลางสำหรับการนำเสนอผลงาน การแลกเปลี่ยนปัญหาอุปสรรคและการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติในแต่ละแผนงาน/โครงการเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาการดำเนินโครงการระหว่างการปฏิบัติ และ 7) ด้านการใช้ทรัพยากรการบริหารของโครงการ ควรใช้ประโยชน์จากสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อโครงการ แต่หากมีข้อจำกัดควรจัดหาทรัพยากรให้พอเพียงเพื่อมิให้สร้างความเสียหายแก่โครงการ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบทั้ง 3 ข้อ แต่ในการศึกษากระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า ยังขาดประเด็นการนำเสนอในเชิงเปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานต่างๆ และควรนำเสนอให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของแต่ละหน่วยงานว่ามีการดำเนินงานเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยติดตามและประเมินผล การเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสำรวจเชิงคุณภาพ และการสำรวจเชิงปริมาณ มีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณในรูปความถี่ ร้อยละ ทำให้มีความเข้าใจในข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างได้ง่ายและชัดเจนขึ้น แต่แบบแผนการวิจัยไม่ได้ระบุวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้งานวิจัยนี้ได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แต่ไม่มีการรายงานผล

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า ในการติดตามประเมินผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์พบว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดจนผลที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับเป้าหมาย จะพิจารณาจากกระบวนการในการดำเนินการปฏิบัติซึ่งพบว่าการดำเนินการส่วนใหญ่บรรลุเป้าหมาย ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่วนความก้าวหน้าด้านแผนนโยบายและแผนระดับชาติเรื่องการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงสาวภายในประเทศและข้ามชาติ ยังต้องมีการเร่งปรับปรุงในทุกมาตรการ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการนโยบาย มาตรการด้านกฎหมายและการบังคับใช้ มาตรการทางสังคม และมาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ ให้นำไปสู่การปฏิบัติและบรรลุเป้าหมายตามแผนที่ได้กำหนดไว้ต่อไป

เรื่องที่ 3

งานวิจัยรหัส 703
ชื่อเรื่อง: โครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ และการเข้าสู่การค้ามนุษย์ 2) เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในสังคมไทย

<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p>
<p>กระบวนการค้ำมนุษย์ หมายถึง การจัด การขนส่ง การจัดให้อยู่ในพื้นที่พักพิงหรือรับมนุษย์ไว้ด้วยวิธีการข่มขู่ คุกคามหรือใช้กำลัง หรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการล่อลวง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจที่เหนือกว่าหรือจากความอ่อนแอของผู้ถูกระทำ หรือมีการให้หรือรับค่าตอบแทนเป็นเงินหรือประโยชน์อย่างอื่น เพื่อให้ได้ความยินยอมของมนุษย์หนึ่งผู้มีอำนาจเหนือกว่าอีกมนุษย์หนึ่ง เพื่อนำเอามนุษย์ผู้ถูกระทำไปแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบ ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางการมรดกในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน</p> <p>“เหยื่อ” การค้ำมนุษย์ หมายถึง ผู้ที่เข้าสู่การค้ำมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางการมรดกในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ทั้งเพศชายและหญิง โดยที่ผู้ตกเป็นเหยื่อตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p>
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ 1) เหยื่อการค้ามนุษย์ชาวไทยและชาวต่างชาติที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน/องค์กรในสังกัดของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการทั้ง 6 หน่วยงาน จำนวนทั้งสิ้น 240 คน แยกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ชาวไทย 33 คน และเหยื่อการค้ามนุษย์ชาวต่างประเทศ จำนวน 207 คน และ 2) ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่ เช่น เหยื่อการค้ามนุษย์ กลุ่มเสี่ยงต่อการถูกล่อลวง ผู้ได้รับผลกระทบจากการค้ำมนุษย์ ผู้นำชุมชน หน่วยงาน/องค์กรที่ทำงานในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดตาก และจังหวัดสมุทรสาคร การดำเนินการวิจัย ทำการศึกษาหลากหลายวิธี คือ การศึกษาเอกสาร การศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม การศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การศึกษาชุมชนโดยการฝังตัวในชุมชนของเครือข่ายนักวิจัยท้องถิ่น การจัดประชุมกลุ่มย่อย และการจัดประชุมปฏิบัติการ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรม SPSS for Window โดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นหลักที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<p>การวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรมของการเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ เพื่อค้นหาเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ ตลอดจนกระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ และเพื่อศึกษารูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการดังกล่าว อันจะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาและพัฒนาระบบการแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ในสังคมไทยต่อไป</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>การเปลี่ยนแปลงในบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ปัญหาค้ำมนุษย์มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นในการแสวงหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในเบื้องต้นมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ว่าเป็นอย่างไร เพื่อที่จะทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และเป็นข้อมูลที่ทำให้หน่วยงานเข้าถึงข้อมูลที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนของปัญหา อันจะเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาและพัฒนาระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีเป้าหมายหลักอยู่ที่การพยายามทำความเข้าใจกระบวนการเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และพัฒนาการของการค้ามนุษย์ในสังคมไทย จึงได้ทำการศึกษาในประเด็นดังนี้ 1) แนวคิด ทฤษฎีว่าด้วยการค้ำมนุษย์ กล่าวถึง นิยามความหมายโดยทั่วไปของการค้ำมนุษย์ การค้ำมนุษย์ในรูปแบบการค้าประเวณี และการค้าทาส/การบังคับใช้แรงงาน 2) แนวคิดที่ว่าด้วยโลกาภิวัตน์กับกระบวนการการกลายเป็นสินค้าของมนุษย์ 3) แนวคิดที่ว่าด้วยอาชญากรรม องค์กรอาชญากรรม และอาชญากรรมข้ามชาติ และ 4) การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายและการให้แง่มุมที่น่าสนใจของการค้ำมนุษย์ทั้งในรูปแบบของการค้าประเวณีและการบังคับใช้แรงงาน</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>1. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ</p> <p>1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างชาวไทย ส่วนใหญ่มารับบริการที่สถานแรกรักและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ด ตระการ จังหวัดนนทบุรี เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 16-20 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 นับถือศาสนาพุทธ มีสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน สถานภาพครอบครัวพ่อแม่อยู่ด้วยกัน มีฐานะยากจน มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกิ่งเมืองกิ่งชนบท เหตุผลอันดับแรกที่ตั้งใจมาทำงานนี้คือ เพื่อน โดยให้คนในหมู่บ้านที่เคยเดินทางมาทำงานก่อนเป็นผู้ชักชวน ผู้ชวนบอกว่าทำงานมีรายได้มาก งานสบาย มีอิสระ โดยไม่บอกว่าเป็นงานอะไร หรือเป็นการถูกหลอกให้มาทำงาน โดยพบว่าเป็นงานอื่นที่มีชั่วโมงที่เคยพูดคุยตกลงกันไว้ สถานที่ทำงานเป็นสถานบันเทิง เช่น ร้านคาราโอเกะ ร้านนวด อาบอบนวด คาเฟ่ ร้านอาหาร ทำงาน 6-10 ชั่วโมง ไม่ได้รับค่าตอบแทน</p>

ได้รับสวัสดิการเป็นห้องพัก/ที่อยู่อาศัย นายจ้างอนุญาตให้ติดต่อกับบุคคลอื่นทางโทรศัพท์ ส่วนผลกระทบ/ความเสียหายที่ได้รับคือ ไม่เคยถูกนายจ้างทำร้าย แต่ได้รับความเสียหายเจ็บปวดทางจิตใจ หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือเยียวยา คือ หน่วยงานของรัฐบาลไทย ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือที่ตรงกับความต้องการส่วนใหญ่

1.2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่พบว่า มารับบริการที่สถานสงเคราะห์ คือ สถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี เป็นเพศหญิง เชื้อชาติลาวหรือมีประเทศพม่าเป็นบ้านเกิด มีอายุระหว่าง 16-20 ปี ไม่ได้เรียนหนังสือ นับถือศาสนาพุทธ มีสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 6 คน สถานภาพครอบครัวพ่อแม่อยู่ด้วยกัน มีฐานะยากจน มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเมือง ไม่มีบัตรใดๆ เหตุผลอันดับแรกที่ตัดสินใจมาทำงานนี้คือ ฐานะยากจน มีภาระต้องเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว อยากช่วยแบ่งเบาภาระทางบ้าน มีความเห็นด้วยในระดับมากต่อการตัดสินใจในการมาทำงานนี้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกระบวนการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์พบว่า นายหน้าชักชวนให้มาทำงาน มีผู้เดินทางไปชักชวนในหมู่บ้าน นายหน้าหรือผู้ชวนบอกว่าให้ไปทำงานที่สบาย รายได้ดี ค่าแรงสูงกว่าที่ประเทศของตน มีที่พักให้ฟรีเป็นอิสระ สามารถเก็บเงินส่งให้ทางครอบครัวหรือสามารถใช้หนี้ได้ในระยะเวลาอันสั้นและจะจัดการให้ทุกอย่าง การเดินทางมีทั้งโดยการนั่งเรือมา เดินทางมาเป็นกลุ่ม โดยมีนายหน้ามาด้วย ให้นายหน้ามาติดต่อและเป็นผู้พาเดินทางไปยังสถานที่ทำงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การเดินทางไปยังต่างประเทศ เมื่อเข้าสู่ประเทศไทยทำงานที่โรงงาน 16-20 ชั่วโมงต่อวัน โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ได้รับสวัสดิการจากนายจ้างเป็นห้องพัก/ที่อยู่ นายจ้างไม่อนุญาตให้ติดต่อกับบุคคลอื่นๆ ในทุกวิธีการ รู้ว่าต้องมาทำงานอะไรแต่ไม่รู้ว่ามีเงื่อนไขในการทำงานและการจ้างงานอย่างไร ได้รับความเสียหายและความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือเยียวยา คือ หน่วยงานของรัฐบาลไทย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการช่วยเหลือที่ตรงกับความต้องการ

2. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย (คำประเวณี) ในด้านสาเหตุและปัจจัยของการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ พบว่า ในกรณีที่เด็กสาวในพื้นที่ที่เป็นคนไทย มักตกอยู่ในกระแสของโลกทุนนิยม กระแสบริโภคนิยม จนทำให้พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงมีพฤติกรรมหลงใหลในวัตถุนิยม เกิดความคิดทัศนคติที่ผิดๆ อยากได้ อยากมี ชอบงานสบายได้แต่ตัวสวย ทำให้เด็กหลงผิดและเข้าสู่กระบวนการธุรกิจทางเพศ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กสาวที่เติบโตมาจากครอบครัวที่ยากจน พ่อแม่แยกทางกันและอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายาย ขาดคนดูแลสนใจ เด็กกลุ่มนี้มักออกจากโรงเรียนกลางคันและมีประสบการณ์มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ในส่วนของเด็กหญิง หญิงสาวกลุ่มชาติพันธุ์รวมทั้งกลุ่มคนต่างด้าว มีสาเหตุหลักของการตกเป็นเหยื่อคือ เกิดจากฐานะครอบครัวมีความยากจนเส้นทางการรูปแบบของการค้ามนุษย์ในพื้นที่คือ 1) การทำงานมีลักษณะเป็นกระบวนการโดยอาศัยช่องว่างแรก เป็นกลุ่มนายหน้าที่ทำในลักษณะกลุ่มเครือข่าย คนรู้จักอยู่หมู่บ้านเดียวกัน ซึ่งเกิดจากคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเมื่อครั้งลี้ภัยสงคราม และรัฐก็จัดให้พักอาศัยอยู่ในประเทศเป็นการชั่วคราว รอการส่งกลับ 2) ช่องว่างต่อมา เป็นกลุ่มชนคนต่างด้าวใช้หนังสือเดินทางปลอม แยกได้เป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มจากพม่า และกลุ่มจากประเทศจีน 3) ช่องว่างที่ 3 เป็นกลุ่มขบวนการล่อลวงหญิงไปค้าประเวณี แยกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรก กลุ่มขบวนการที่ร่วมมือกับคนไทย จะมีคนต่างด้าวไปรับจ้างทำงานตามร้านอาหาร สถานบริการ พักอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ และมีหน้าที่ทำลูกค้าที่ต้องการใช้บริการเด็กผู้หญิง โดยเน้นไปที่ลูกค้าต่างประเทศ กลุ่มที่สอง กลุ่มขบวนการที่ทำในลักษณะญาติ จะจัดหาเด็กหญิงจากหมู่บ้านเดียวกันหรือชนกลุ่มน้อยที่มีความต้องการขายเด็ก รับเด็กเข้ามาดูแล อ้างว่าเป็นลูกเป็นหลาน เลี้ยงจนโตอายุ 14-15 ปี ก็จะบังคับให้ขายตัว ส่วนเส้นทางการเดินทางของเหยื่อสู่จุดหมายปลายทาง จากการศึกษาพบว่า การเดินทางจะเป็นลักษณะการเดินทางมาเป็นทอดๆ มีทั้งที่เดินทางมาเองและมีนายหน้าเดินทางมาด้วย บางรายต้องใช้วิธีการเดินทางเท้าเลาะตามแนวชายแดนเข้าตามช่องทางธรรมชาติ หากเป็นเด็กหรือหญิงสาวที่มาจากฝั่งพม่า จุดพักที่สำคัญคือทำซีเหล็กและแม่สาย โดยจะมีนายหน้าเปลี่ยนคนมารับทอดช่วงต่อ การเดินทางมักจะไม่เดินทางทอดเดียวและมีการเปลี่ยนถ่ายพาหนะตลอดเวลา บางรายซุกตัวมากับห้องสัมภาระของรถทัวร์ เพื่อเดินทางเข้าเมืองใหญ่ กระบวนการทำงานในพื้นที่พบว่า มีทีมสหวิชาชีพที่ประกอบด้วยภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน มาทำงานร่วมกันในพื้นที่

2.2 การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดพะเยา (คำประเวณี) มีสาเหตุและปัจจัยการเข้าสู่การค้าประเวณี จุดเริ่มต้นของการก้าวเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ ได้แก่ 1) ฐานะทางบ้านยากจน 2) ครอบครัวแตกแยก 3) เพื่อนชักชวนหรือทำตามเพื่อน เด็กเหล่านี้จะไม่ยึดการค้าประเวณีเป็นอาชีพ แต่ทำไปด้วยมีสิ่งชักจูงหรือจูงใจให้ทำ เพื่อต้องการเงินใช้จ่ายซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่ฟุ่มเฟือย การเที่ยวเตร่กับเพื่อนฝูง 4) ความเจริญทางเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ 5) การติดยาเสพติดทำให้ต้องใช้ร่างกายแลกกับยาเสพติด 6) เกิดการเลียนแบบจากครอบครัวที่ทำอาชีพขายบริการ ซึ่งเด็กมองว่าเป็นเรื่องธรรมดา 7) ค่านิยมในกลุ่มเด็กที่ถือว่าพรมหจรรย์เป็นเรื่องไม่สำคัญ 8) การถูกล่วงละเมิดทางเพศเมื่ออายุน้อยหรือจากคนใกล้ชิดโดยไม่ได้เกิดจากการยินยอม 9) ค่านิยมเรื่องความกตัญญูอยากให้พ่อแม่มีความเป็นอยู่ที่สุขสบาย รูปแบบการค้ามนุษย์ ได้แก่ 1) รูปแบบที่เอเยนต์หรือนายหน้าทั้งในและนอกพื้นที่ชวนให้ไปแต่งงานกับคนต่างชาติ โดยผู้ที่เป็นเหยื่อไม่รู้จักรหน้าตา ชื่อ ที่อยู่ ของคนต่างชาติที่จะไปอยู่ด้วย มีหลายรายที่แต่งงานไปแล้วถูกหลอกไปขายต่อเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ 2) รูปแบบที่มีแม่เลี้ยงหรือเอเยนต์อยู่ในโรงเรียน 3) รูปแบบการขายบริการทางเพศของชาวต่างชาติ 4) รูปแบบการใช้แรงงานต่างด้าว โดยผ่านนายหน้าคนไทยและคนลาว 5) รูปแบบการเปิดบริษัทจัดหาคูทางอินเทอร์เน็ต บริษัทนายหน้าจะติดต่อผู้

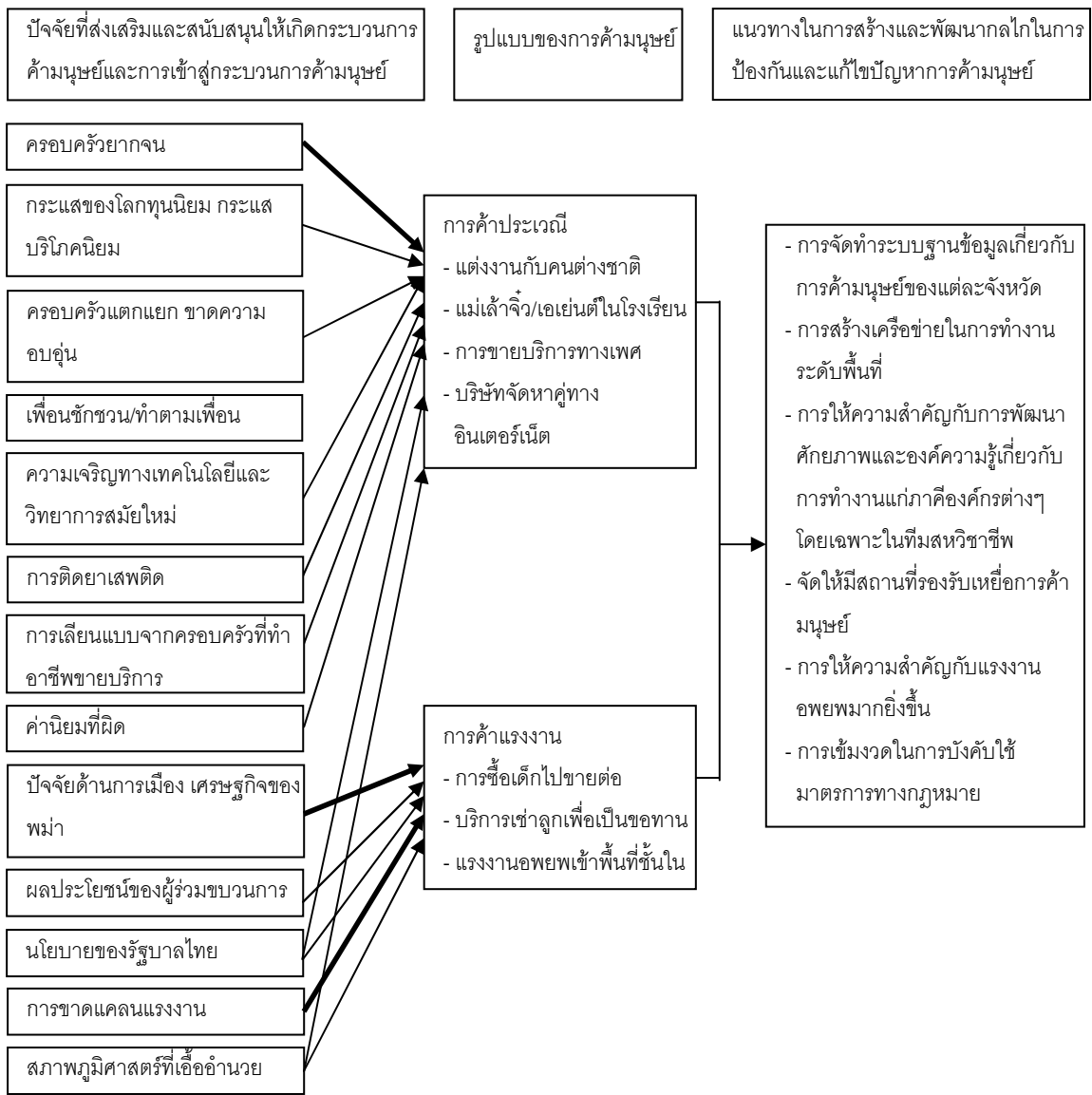
หญิงไทยให้กับชาวต่างประเทศโดยการเข้ามาสมัครและเสียค่าใช้จ่าย 6) รูปแบบการล่อลวงเด็กและหญิงเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ โดยใช้จุดอ่อนด้านการบริโภควัตถุดิบเป็นตัวล่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ : ยุทธศาสตร์จังหวัด คือ 1) ตัดวงจรปัญหา 2) การแก้ไขปัญหาลูกเรือจากการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง

2.3 การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดตาก (คำแรงงาน) พบว่า เงื่อนไขและปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ในพื้นที่ คือ 1) ปัจจัยทางการเมืองของประเทศพม่า 2) ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศพม่า 3) ค่านิยมของคนพม่าในบางหมู่บ้าน 4) สภาพธรรมชาติที่เอื้ออำนวย 5) นโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย 6) เครือข่ายการอพยพของแรงงานเป็นไปด้วยความสมัครใจ 7) นโยบายอื่นๆ ของรัฐบาลไทย 8) ผลประโยชน์ของผู้ร่วมกระบวนการ 9) ปัจจัยอื่นๆ ของประเทศพม่า ส่วนรูปแบบการค้ามนุษย์ ได้แก่ 1) การซื้อตัวเด็กเพื่อไปขายต่อ 2) การให้บริการเช่าลูกเรือเป็นขบวน 3) การค้าแรงงานอพยพเข้าพื้นที่ขึ้นใน แนวทางในการเยียวยาช่วยเหลือสนับสนุนเหยื่อ และแนวทางในการสร้างพัฒนาโลกในการป้องกันแก้ไขปัญหาคือ 1) มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดตาก (ศปคม.จังหวัดตาก) 2) การดำเนินงานกับแรงงานต่างด้าว : แนวทางการขับเคลื่อนเพื่อการป้องกันเหยื่อการค้ามนุษย์ และการดำเนินงานในรูปแบบเยียวยาช่วยเหลือเหยื่อในลักษณะสหวิชาชีพ

2.4 การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร (คำแรงงาน) พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์คือ 1) สมุทรสาครเป็นจังหวัดที่ขาดแคลนแรงงานและมีความต้องการใช้แรงงานในจำนวนมาก 2) นายจ้างมีความต้องการใช้แรงงานราคาถูกจำนวนมากเพื่อลดต้นทุนการผลิต 3) ลักษณะงานส่วนใหญ่เป็นงานที่ลำบาก อันตราย และสกปรก ซึ่งแรงงานไทยไม่นิยมทำ 4) มีนายหน้าทั้งที่เป็นคนไทยและต่างชาติจำนวนมาก ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการค้าแรงงานทาส เนื่องจากมีผลประโยชน์มหาศาล 5) ช่องทางการหลบหนีเข้าเมืองมีหลายช่องทางและไม่สามารถตรวจสอบได้ 6) ผู้แสวงหาผลประโยชน์มีเครือข่ายโยงโยยอย่างเป็นระบบและเป็นผู้กระทำการนำเข้าแรงงานข้ามชาติในแต่ละวัน 7) นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับการจัดระบบแรงงานข้ามชาติ ทำให้เกิดช่องทางการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติในทุกรูปแบบ จนกระทั่งกลายเป็นการค้ามนุษย์ในที่สุด ส่วนรูปแบบการค้ามนุษย์พบว่า ในกลุ่มแรงงานข้ามชาติเกิดจากกระบวนการนายหน้าเดินทาง ระหว่างทาง และในพื้นที่สมุทรสาครที่ทำงานเป็นเครือข่ายโยงโยยกัน กระบวนการนายหน้าส่งคนทำงานในโรงงานหรือกระทั่งส่งคนลงเรือเป็นรูปแบบที่เกาะเกี่ยวความสมัครใจ และถูกค้ามนุษย์ในที่สุดเมื่ออยู่ในสถานที่ทำงาน เช่น การลงเรือของลูกเรือประมงต่างชาติไปหาปลาที่อินโดนีเซีย ส่วนใหญ่จะเป็นคนผิดกฎหมาย ใช้หนังสือคนประจำเรือปลอม หรือ Seaman Book ปลอมทำให้ออกสาขายต่อที่เรือมีสูง ส่วนการค้ามนุษย์ในแรงงานไทย มีรูปแบบที่ชัดเจนจากกระบวนการจัดหานำพาคนส่งลงเรือประมงและเรือประมงส่วนใหญ่จะไปหาปลาที่ต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย การแก้ไขปัญหาค้าแรงงานเด็กและการป้องกันการค้ามนุษย์จังหวัดสมุทรสาคร แนวทางการทำงานต่อเนื่องในประเด็นการคุ้มครองแรงงานเด็กคือ 1) การป้องกันไม่ให้เด็กเข้าสู่ระบบการทำงานในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม เช่น การจัดระบบการตรวจสอบและติดตามการจ้างแรงงานในกิจการประมง และต่อเนื่องจากการประมง การแก้ไขปัญหาค้าแรงงานเด็ก การจัดการศึกษาแก่เด็กต่างชาติ 2) การคุ้มครองแรงงานเด็ก 3) การมีส่วนร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อสามารถแทรกแซงให้แรงงานเด็กได้รับบริการทางสังคม การพัฒนาทักษะชีวิตแรงงาน การสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมแก่แรงงานเด็ก การพัฒนาฝีมือ ทักษะอาชีพที่เหมาะสมแก่เด็กตามวัย 4) การพัฒนาความร่วมมือและเครือข่ายระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ควรมีการกำหนดนโยบายระยะสั้น นโยบายระยะยาว และนโยบายระหว่างประเทศ

ข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ 1) การจัดทำระบบฐานข้อมูลของแต่ละจังหวัด จำเป็นต้องมีระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ซึ่งครอบคลุมฐานข้อมูลในเรื่องของสถานการณ์ปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่ ทั้งนี้การจัดทำฐานข้อมูลดังกล่าวจะต้องเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของหน่วยงาน องค์การภาคีในระดับจังหวัดและระดับประเทศ 2) การสร้างเครือข่ายในการทำงานระดับพื้นที่ นอกจากการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของทีมสหวิชาชีพ ซึ่งเป็นคณะทำงานในระดับจังหวัดและอำเภอแล้วในระดับพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นระดับตำบล ระดับชุมชน/หมู่บ้าน จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์แต่ละพื้นที่ รวมทั้งมีการสร้างและพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครจากชุมชน 3) การให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงานเพื่อช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์ ตลอดจนการทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์แก่ภาคีองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะในทีมสหวิชาชีพ 4) การจัดให้มี Shelter รองรับเหยื่อการค้ามนุษย์ในแต่ละจังหวัด ทำหน้าที่เป็นสถานแรกรับเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อกัน/แยกเหยื่อออกจากกระบวนการ โดยที่ Shelter ดังกล่าวจำเป็นต้องมีความพร้อมในเรื่องของการแก้ไข เยียวยาในเบื้องต้น 5) การให้ความสำคัญกับการทำงานกับกลุ่มแรงงานอพยพต่างชาติให้มากยิ่งขึ้น หน่วยงานราชการของประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการทำงานกับกลุ่มแรงงานอพยพมากยิ่งขึ้น 6) การให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงานกับองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ในพื้นที่ เนื่องจากมีศักยภาพในการทำงานเชิงรุกถึงปัญหาได้ค่อนข้างดี มีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน เฉพาะเรื่อง ไม่ต้องแบกรับภาระหน้าที่หลากหลายเช่นหน่วยงานราชการ 7) การเข้มงวดในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบทั้ง 3 ข้อ ผลการวิจัยมีความครอบคลุมและชัดเจนดี

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กันไป ทำให้ได้ข้อมูลทั้งในภาพกว้างและข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ในระดับพื้นที่ ซึ่งมาจากการใช้วิธีการศึกษาที่หลากหลายวิธี เช่น การศึกษาเอกสาร การสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การศึกษาชุมชนโดยการฝังตัวในชุมชน การประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงการนำเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แต่ขาดการรายงานเรื่องวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้เน้นไปที่การศึกษากระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ในรูปแบบของการค้าประเวณีและการค้าแรงงานเท่านั้น แต่จากการศึกษาจะพบว่ารูปแบบของการค้ามนุษย์ในปัจจุบันนั้นมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น การรับจ้างแต่งงาน การขายอวัยวะ เป็นต้น จึงควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้รู้เท่าทันต่อกระบวนการค้ามนุษย์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการสร้างและพัฒนาแนวทางในการป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ นอกจากนี้ยังควรทำการศึกษาในมุมมองของนายจ้างหรืออดีตนักค้ามนุษย์ รวมทั้งผู้ที่ควรอยู่ในกระบวนการค้ามนุษย์ ก็อาจทำให้ได้องค์ความรู้เพิ่มเติมและรอบด้าน อันจะนำไปสู่ความเข้าใจในกระบวนการค้ามนุษย์อย่างแท้จริงมากยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 4

<p>งานวิจัยรหัส 704 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษากระบวนการเข้าสู่การคุ้มครองพื้นที่จังหวัดตาก</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการคุ้มครอง และการเข้าสู่การคุ้มครอง 2) เพื่อศึกษารูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการคุ้มครอง 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการคุ้มครองในสังคมไทย
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>กระบวนการคุ้มครอง หมายถึง การจัด การขนส่ง การจัดให้อยู่ในพื้นที่พักพิงหรือรับมุนษยไ้ด้วยวิธีการข่มขู่ คุกคามหรือใช้กำลังหรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการล่อลวง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจที่เหนือกว่าหรือจากความอ่อนแอของผู้ถูกระทำ หรือมีการให้หรือรับค่าตอบแทนเป็นเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ เพื่อให้ได้ความยินยอมของมุนษยหนึ่งผู้ม้อำนาจเหนือกว่าอีกมุนษยหนึ่ง เพื่อนำเอามุนษยผู้ถูกระทำไปแสวงหาประโยชน์ที่มีชอบ ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางการมณเฒในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน</p> <p>"เหยื่อ" การคุ้มครอง หมายถึง ผู้ที่เข้าสู่การคุ้มครองในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางการมณเฒในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ทั้งเพศชายและหญิง โดยที่ผู้ตกเป็นเหยื่อตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ 1) การศึกษาเอกสารเพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองทั้งในสังคมไทยและต่างประเทศ 2) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อระดมความคิดเห็นจากหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการคุ้มครองในสังคมไทย และ 3) การศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการทางการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การศึกษาชุมชน โดยการฝังตัวอยู่ในชุมชนของเครือข่ายนักวิจัยท้องถิ่น และการจัดประชุมกลุ่มย่อย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการคุ้มครองในพื้นที่ เช่น การเกี่ยวข้องในฐานะเหยื่อการคุ้มครอง กลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูกล่อลวงเข้าสู่กระบวนการคุ้มครอง ผู้ได้รับผลกระทบจากการคุ้มครอง ผู้นำชุมชน หน่วยงาน/องค์กรที่ทำงานในพื้นที่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรมของการเข้าสู่กระบวนการคุ้มครอง เพื่อค้นหาเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการคุ้มครอง ตลอดจนกระบวนการเข้าสู่การคุ้มครอง และเพื่อศึกษารูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการดังกล่าว อันจะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาและพัฒนากระบวนการแก้ไขปัญหาการคุ้มครองในสังคมไทยต่อไป</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ปัญหาการคุ้มครองเป็นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของมุนษย เนื่องจากเป็นปัญหาที่มุนษยถูกลดทอนศักดิ์ศรีของความเป็นคนให้เป็นเพียงสินค้าที่มีการซื้อขายและเอาตัวเขาเปรียบได้ โดยไม่คำนึงถึงสภาพร่างกาย จิตใจ และความรู้สึก ปัญหาการคุ้มครองจึงเป็นเรื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการไร้ซึ่งมุนษยธรรม และด้วยการเปลี่ยนแปลงในบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ปัญหาการคุ้มครองมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นในการแสวงหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในเบื้องต้นมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการเข้าสู่การคุ้มครองว่าเป็นอย่างไรร เพื่อที่จะทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และเป็นข้อมูลที่ทำให้หน่วยงานเข้าถึงข้อมูลที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนของปัญหา อันจะเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาและพัฒนากระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกในการคุ้มครองในรูปแบบการค้าแรงงาน พื้นที่จังหวัดตาก โดยการศึกษาทบทวนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการคุ้มครอง ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทั้งในสังคมไทยและในต่างประเทศ เพื่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองในสังคมไทย โดยมีประเด็นหลักได้แก่ 1) เงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการคุ้มครอง และการเข้าสู่การคุ้มครอง 2) รูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการคุ้มครอง และ 3) แนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการคุ้มครองในสังคมไทย</p>

7. ผลการวิจัย

1. บริบททางสังคม วัฒนธรรม และสถานการณ์แรงงานต่างด้าว

จากการศึกษาพบว่า แรงงานต่างด้าวลักลอบเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้โดยสะดวกและยากต่อการป้องกันไม่ให้เกิดลักลอบเข้ามาในประเทศไทย มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดตาก ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ (แม่สอด, แม่ระมาด และพบพระ) โดยดำเนินการในลักษณะชุมชนไร้พรมแดนระหว่างกัน เพื่อให้ประชาชนไทยและประเทศเพื่อนบ้านบริเวณชายแดนเดินทางไปมาหาสู่และติดต่อค้าขายได้อย่างสะดวกและคล่องตัว อันจะทำให้เกิดผลดีแก่ทั้งสองฝ่ายทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต นอกจากนี้สถานการณ์ทั่วไปยังพบว่าการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ซึ่งกลุ่มคนต่างด้าวสัญชาติพม่าในจังหวัดตาก มี 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า กลุ่มผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่พม่าที่พิกังซ์ชั่วคราวชายแดนด้านตะวันตก และกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย โดยมีสาเหตุการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดตาก ได้แก่ ปัญหาการเมืองและสภาพเศรษฐกิจของประเทศพม่า สถานะการขาดแคลนแรงงานของภาคการลงทุนในพื้นที่ 5 อำเภอชายแดนจังหวัดตาก และจากการศึกษาพบปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ในจังหวัดตาก ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการเมืองของประเทศพม่า ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศพม่า ค่านิยมของคนพม่าในบางหมู่บ้าน สภาพธรรมชาติที่เอื้ออำนวย นโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย เครือข่ายการอพยพแรงงาน นโยบายอื่นๆ ของรัฐบาลไทย (นโยบายการศึกษาภาคบังคับ นโยบายการควบคุมประชากร) ผลประโยชน์ของผู้ร่วมกระบวนการ และปัจจัยอื่นๆ ของประเทศพม่า เช่น ความยากจน ค่านิยมของคนพม่า โอกาสในชีวิตของคน การศึกษา การเข้าถึงสื่อ ข้อมูลข่าวสาร ความแตกต่างทางชนชั้น ภาวะสงคราม ปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชนและการเข้าถึงสิทธิพื้นฐานต่างๆ ของกลุ่มแรงงานอพยพ และระบบเผด็จการ

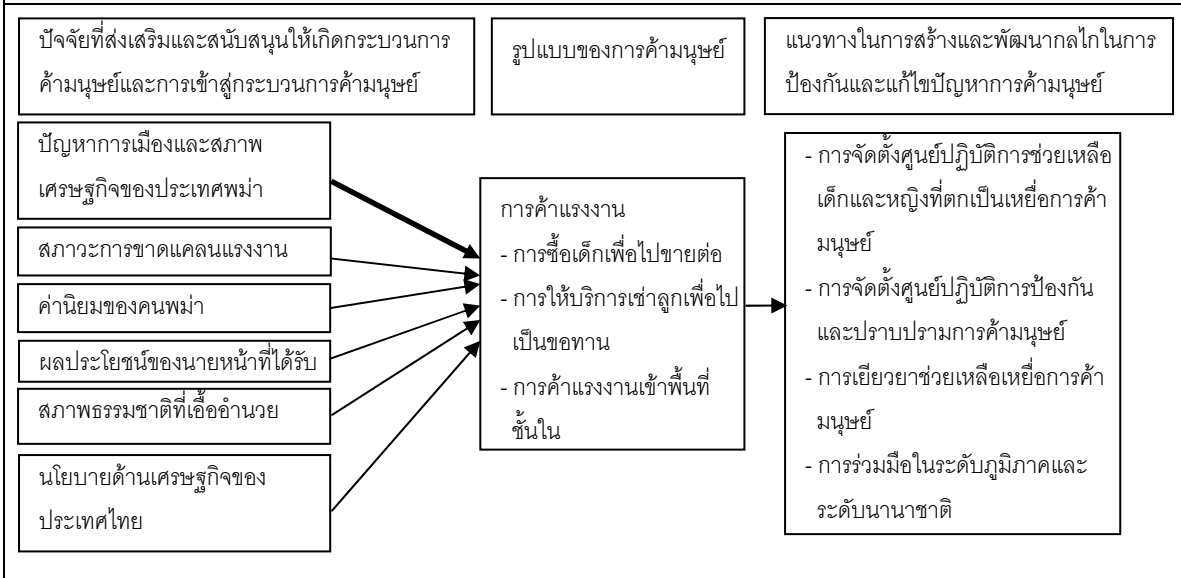
2. กระบวนการและรูปแบบการค้ามนุษย์ในจังหวัดตาก

กระบวนการค้ามนุษย์มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) นายหน้า/หัวหน้ากระบวนการ 2) วิธีการนำพา/เส้นทาง 3) เหยื่อ ซึ่งหมายถึงแรงงานอพยพ แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย และแรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียน รูปแบบของการค้ามนุษย์ในจังหวัดตากมีอยู่ทั้งในแรงงานเด็กและแรงงานผู้ใหญ่ มี 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นการซื้อตัวเด็กเพื่อไปขายต่อ รูปแบบที่ 2 เป็นการให้บริการเช่าลูกเพื่อไปเป็นขอมหรือใช้แรงงาน และรูปแบบที่ 3 เป็นการค้าแรงงานเข้าพื้นที่ขึ้นใน โดยการนำพาด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การนำพาโดยรถขนผัก/ผลไม้ การนำพาโดยการแอบไปกับรถของพ่อค้าเร่ที่เข้ามาขายสินค้า และการนำพาโดยการปลอมแปลงเอกสารเดินทาง โดยสรุปแล้วพบว่า รูปแบบการค้ามนุษย์ในจังหวัดตากส่วนใหญ่เป็นการค้ามนุษย์เพื่อไปเป็นแรงงาน ส่วนการค้ามนุษย์เพื่อไปขายบริการทางเพศ และการค้ามนุษย์เพื่อไปเป็นเครื่องมือในลักษณะอื่นๆ เช่น การเป็นขอม การขายอวัยวะ/ชิ้นส่วนร่างกาย เกิดขึ้นในจำนวนน้อย

3. กระบวนการขับเคลื่อนเพื่อการป้องกันการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ : แนวทางในการเยียวยาช่วยเหลือสนับสนุนเหยื่อ และแนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานกับกระบวนการค้ามนุษย์มี 4 ระดับ คือ การขับเคลื่อนระดับจังหวัด การขับเคลื่อนระดับพื้นที่ การขับเคลื่อนระหว่างประเทศ และการขับเคลื่อนระดับชาติ โดยการขับเคลื่อนระดับจังหวัดมีกลไกการดำเนินงานในรูปของการจัดทำบันทึกข้อตกลงเรื่อง “แนวทางการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีเด็กและหญิงซึ่งตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือ พ.ศ. 2546” การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ การจัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วย “แนวทางการปฏิบัติร่วมกันในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 17 จังหวัด ภาคเหนือ” การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จังหวัดตาก (ศป.ค.ม. จังหวัดตาก) การเยียวยาช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์ ที่บูรณาการระหว่างหน่วยงานในลักษณะสหวิชาชีพ การทำการบันทึกข้อตกลงร่วม (mou) กับประเทศพม่า การร่วมมือในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ โดยพบปัญหาและข้อจำกัดในการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ เช่น ปัญหาทางด้านกฎหมายที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะการเอาผิดการค้ามนุษย์ ปัญหาการเข้าใจความหมายของคำว่า “การค้ามนุษย์” ที่แตกต่างกัน การขาดประสบการณ์ของผู้ที่ทำงาน การไม่ให้ความร่วมมือของเหยื่อ ปัญหาเรื่องการนิยามลักษณะของการค้ามนุษย์ของจังหวัดตากว่าเป็นสถานะทางผ่าน ปัญหาภาระงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก ข้อจำกัดเรื่องงบประมาณในการขับเคลื่อนงาน การติดตามผลการดำเนินงานที่พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการติดตามผลการดำเนินงาน และปัญหาความไม่สอดคล้องของนโยบายชาติ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบทั้ง 3 ข้อ โดยในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า มีความชัดเจนในการนำเสนอภาพรวมของสถานการณ์แรงงานต่างด้าว โดยการเปรียบเทียบภาพรวมระหว่างพื้นที่จังหวัดตากและอำเภอแม่สอด แสดงให้เห็นถึงปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ในจังหวัดตากอย่างชัดเจนและมีเอกสารหลักฐานงานวิจัยรองรับ การตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า มีการสรุปองค์ประกอบของกระบวนการค้ำมนุษย์และรูปแบบของการค้ำมนุษย์ไว้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย การตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ทำการศึกษากระบวนการขับเคลื่อนเพื่อการป้องกัน แก้ไข และปราบปรามปัญหาการค้ำมนุษย์ มีระดับของการดำเนินงานอยู่ 4 ระดับ คือ ระดับจังหวัด ระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระหว่างชาติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมและกว้างขวาง แต่ผลการวิจัยยังไม่ได้ระบุถึงแนวทางการพัฒนาภาคีระดับต่างๆ อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมมากนัก ซึ่งไม่สามารถขยายผลไปยังการปฏิบัติที่แท้จริงได้ นอกจากนี้ยังทำการศึกษาแนวทางในการเยียวยาช่วยเหลือสนับสนุนเหยื่ออีกด้วย

จุดอ่อนของงานวิจัยนี้ คือ ผลการวิจัยจากการศึกษาเชิงคุณภาพ รายงานว่า สถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัดตากส่วนใหญ่เป็นการค้ำมนุษย์ในรูปแบบการค้ำแรงงาน การค้ำมนุษย์ในรูปแบบการค้าประเวณีไม่ปรากฏชัดเจนมากนัก จึงควรมีการศึกษาในเชิงปริมาณควบคู่ไปด้วย เพื่อจะได้ทราบว่าในพื้นที่จังหวัดตากมีปริมาณการค้ามนุษย์ในรูปแบบต่างๆ จำนวนร้อยละเท่าไร ปัจจัยใดที่ส่งผลให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์มากที่สุด เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลยืนยันให้เห็นถึงลำดับความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาและการเฝ้าระวังต่อไป

บทเรียนที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า ปัญหาสำคัญในการขับเคลื่อนงานเพื่อปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่คือ ความไม่เข้าใจนิยามความหมายของการค้ำมนุษย์และเหยื่อของการค้ำมนุษย์อย่างลึกซึ้งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้น บทบาทของภาครัฐจึงควรแก้ไขปัญหาเหล่านี้อย่างเร่งด่วน ควรจัดการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในนิยามความหมายของการค้ำมนุษย์และเหยื่อของการค้ำมนุษย์ให้ตรงกันในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการดำเนินงานที่สอดคล้องและอยู่ภายใต้มาตรฐานเดียวกันของทุกๆ หน่วยงาน

เรื่องที่ 5

งานวิจัยรหัส 705
ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษากระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ พื้นที่จังหวัดพะเยา
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ และการเข้าสู่การค้ามนุษย์ 2) เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ในสังคมไทย
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
<p>กระบวนการค้ำมนุษย์ หมายถึง การจัด การขนส่ง การจัดให้อยู่ในพื้นที่พักพิงหรือรับมนุษย์ไว้ด้วยวิธีการข่มขู่ คุกคามหรือใช้กำลัง หรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการล่อลวง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจที่เหนือกว่าหรือจากความอ่อนแอของผู้ถูกระทำ หรือมีการให้หรือรับค่าตอบแทนเป็นเงินหรือประโยชน์อย่างอื่น เพื่อให้ได้รับความยินยอมของมนุษย์หนึ่งผู้มีอำนาจ</p>

<p>เหนือกว่าอีกมนุษย์หนึ่ง เพื่อนำเอามนุษย์ผู้ถูกระงับไปแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบ ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางกามารมณ์ในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน</p> <p>“เหยื่อ” การค้ามนุษย์ หมายถึง ผู้ที่เข้าสู่การค้ามนุษย์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางกามารมณ์ในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ทั้งเพศชายและหญิง โดยที่ผู้ตกเป็นเหยื่อผู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ 1) การศึกษาเอกสารเพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ทั้งในสังคมไทยและต่างประเทศ 2) การศึกษาเชิงปริมาณ โดยการสอบถามเพื่อให้ทราบปัจจัย/สาเหตุของการเข้าสู่กระบวนการ รูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเหยื่อ และแนวทางการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเหยื่ออย่างเหมาะสม และ 3) การศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการทางทฤษฎีเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การศึกษาชุมชน โดยการฝังตัวอยู่ในชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เหยื่อการค้ามนุษย์ที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน องค์กรในสังกัดของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของภูมิภาคทั้ง 4 ภูมิภาคในประเทศไทย และบุคลากร หน่วยงาน องค์กรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรมของการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ เพื่อดำเนินการแก้ไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ ตลอดจนกระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ และเพื่อศึกษารูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการดังกล่าว อันจะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาและพัฒนาระบบการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ในสังคมไทยต่อไป</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>จังหวัดพะเยาเป็นพื้นที่ต้นทางที่มีสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาการค้าประเวณีมาเป็นเวลานาน ถึงแม้สถานการณ์ของเด็กและหญิงจะเข้าสู่กระบวนการค้าลดลง แต่จังหวัดพะเยายังเป็นจังหวัดต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางในกระบวนการค้า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ปัญหานี้ยังคงไม่หมด เป็นเพราะความซับซ้อนของปัญหาความยากจน ภาวะหนี้สิน การขาดแคลนที่ดินทำกิน การขาดโอกาสในการมีงานทำที่เหมาะสม ปัญหาสุขภาพ การมีเพศสัมพันธ์อันไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน ตลอดจนทัศนคติค่านิยมการบริโภควัตถุนิยม การขาดความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงกระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ของคนในพื้นที่จังหวัดพะเยา เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การศึกษาเรื่องกระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา มีแนวคิดในการวิจัย 2 ประเด็น คือ 1) นโยบายเรื่องการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ภายในประเทศและข้ามชาติ ในด้านมาตรการทางนโยบาย มาตรการและการบังคับใช้ทางกฎหมาย มาตรการทางสังคม มาตรการทางความร่วมมือระหว่างประเทศ และนโยบายระดับชาติ และ 2) ยุทธศาสตร์การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์จังหวัดพะเยา ซึ่งยุทธวิธีการดำเนินงานเน้นใช้กลไกการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาชน ดำเนินกิจกรรมหลัก 3 ด้านคือ ด้านการจัดการโครงสร้างกลไกและระบบงาน ด้านการป้องกัน และด้านการปราบปรามและช่วยเหลือ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1. บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของการค้ามนุษย์ในจังหวัดพะเยา</p> <p>จากการศึกษาพบว่า การค้ามนุษย์ในจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการค้าประเวณี ที่มีปัจจัยและเงื่อนไขให้เข้าสู่ธุรกิจขายบริการทางเพศ คือ ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ วัฒนธรรมการบริโภคนิยมที่เลียนแบบจากตะวันตก จากนโยบายการพัฒนาประเทศที่เน้นการเจริญเติบโตของภาคเกษตรกึ่งอุตสาหกรรม ระบบการศึกษาที่ส่งเสริมให้เยาวชนหลุดออกจากเงาของวัฒนธรรมท้องถิ่น การสร้างค่านิยมแบบคนในเมือง และปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ระหว่างภาคเมืองและภาคชนบท พัฒนาการของการค้าประเวณีมี 4 ยุคด้วยกันคือ ยุคแรกเป็นยุคแม่ค้าเพิ่งจะไปเมืองไทย ยุคที่สองเป็นยุคสาวหนีโดยลัด ยุคที่สามเป็นยุคสาวล่องกรุง หมู่มล่องกรุง และยุคที่สี่เป็นยุคสาวหาเงิน มีสาเหตุของการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ คือ ฐานะทางบ้านยากจน ปัญหาการแตกแยกทางครอบครัว เพื่อนชักชวนหรือต้องทำตามเพื่อน ค่านิยมในการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ความเจริญทางเทคโนโลยี วิทยาการสมัยใหม่ การติดยาเสพติด เกิดการเลียนแบบจากครอบครัวที่ทำอาชีพขายบริการ การมีค่านิยมในกลุ่มเด็กที่ถือว่าพรมจารีเป็นเรื่องไม่สำคัญ และการถูกล่วงละเมิดทางเพศเมื่ออายุน้อย ทำให้เกิดการติดเชื้กซ์ เลิกไม่ได้ มีปัจจัยผลักดันให้เข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์คือ ภาวะหนี้สิน รายได้ที่ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และการอพยพแรงงาน</p>

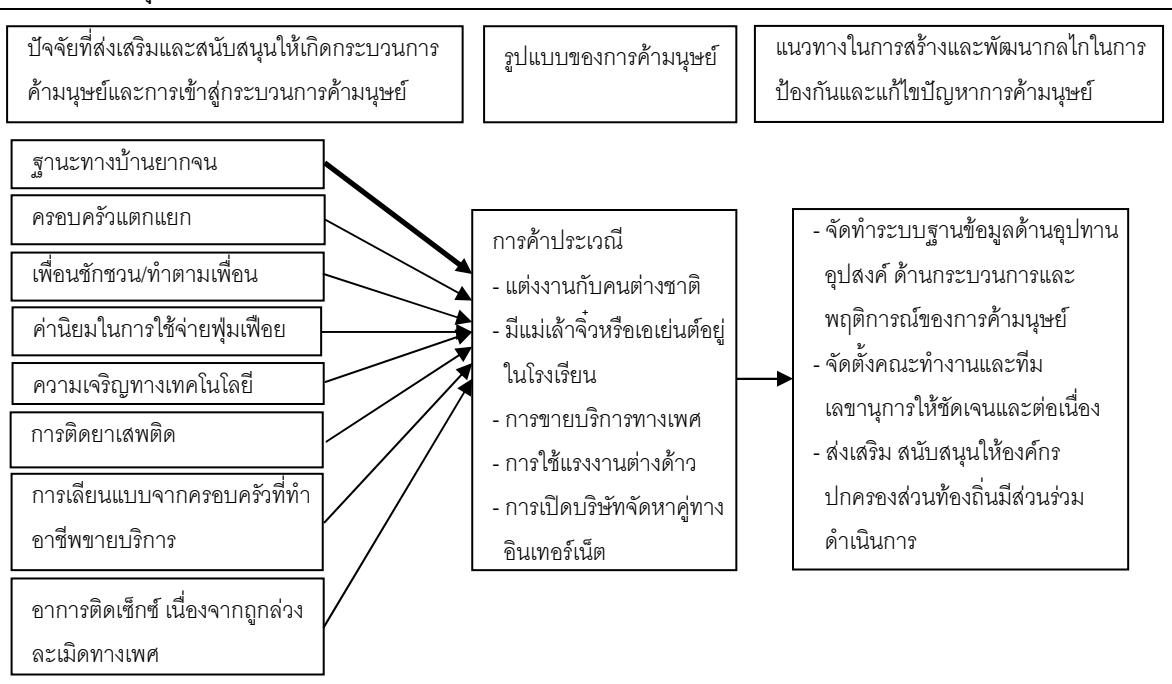
2. รูปแบบการค้ำนุชย์ในจังหวัดพะเยา

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการค้ำนุชย์ในจังหวัดพะเยามี 6 รูปแบบ คือ 1) มีเอเยนต์หรือนายหน้าทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ชวนไปแต่งงานกับคนต่างชาติ โดยไม่รู้จักรหน้าตา เมื่อแต่งงานแล้วก็ถูกหลอกไปขายต่อเข้าสู่กระบวนการค้ำนุชย์ 2) มีแม่เฒ่าจิวหรือเอเยนต์อยู่ในโรงเรียน มีการค้าประเวณีโดยผ่านนายหน้าเป็นเพื่อนนักเรียนด้วยกัน โดยขายบริการทางเพศผ่านรูปถ่าย ผ่านมือถือ อินเทอร์เน็ต ขายตรงในโรงแรมม่านรูด 3) การขายบริการทางเพศของชาวต่างชาติ บริเวณด้านชายแดนในรูปการขายบริการทางเพศในร้านอาหาร 4) การใช้แรงงานต่างด้าวโดยผ่านนายหน้าคนไทยและคนลาว 5) การเปิดบริษัทจัดหาคู่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต และ 6) การล่อลวงเด็กและหญิงเข้าสู่กระบวนการค้ำนุชย์ โดยใช้จุดอ่อนในเรื่องการบริโภควัตถุนิยมเป็นตัวล่อลวง

3. จังหวัดพะเยากับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำนุชย์

จากการศึกษาพบ 1) ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ คือ นโยบายที่สอดคล้องกับการทำงานของจังหวัด รูปแบบการทำงานที่มีโครงสร้างการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจนของภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน ผู้นำองค์กรและองค์กรภาครัฐมีความรู้ ความเข้าใจในการทำงาน การมีกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพให้กับองค์กรเครือข่ายทุกระดับในการประชุมอบรมสัมมนา การจัดเวทีประชาคม ที่งานสหวิชาชีพมีกระบวนการทำงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานกันอย่างต่อเนื่อง การมีแกนนำเครือข่ายภาคประชาชนที่มาจากอาสาสมัครที่มีความหลากหลายและมีจิตสาธารณะ และ 2) แนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำนุชย์ จังหวัดพะเยา แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการจัดทำระบบฐานข้อมูลและด้านการพัฒนากลไกการบริหารจัดการ โดยด้านการจัดทำระบบฐานข้อมูล ควรมีทีมบุคลากรรับผิดชอบด้านข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูลด้านการค้ำนุชย์ควรประกอบด้วย ข้อมูลด้านอุปทานและอุปสงค์ ควรจัดทำระบบข้อมูลด้านกระบวนการและพฤติการณ์ของการค้ำนุชย์ และควรจัดให้มีระดับชั้นความลับของข้อมูล ส่วนด้านการพัฒนากลไกการบริหารจัดการ ควรจัดตั้งคณะทำงานและทีมเลขานุการให้ชัดเจนและต่อเนื่อง ควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบระดับอำเภอที่ชัดเจน จัดตั้งทีมทำงาน อาสาสมัครเครือข่ายระดับตำบล หมู่บ้านอย่างเป็นทางการและต่อเนื่อง ควรส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการในส่วนงบประมาณและบุคลากร

8. ข้อความอุปลักษณ์ (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 3 ข้อ ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเข้าสู่กระบวนการค้ำประเวณีของเด็กอายุมากกว่า 18 ปี แต่ขาดการรายงานผลการวิจัยถึงสาเหตุของการเข้าสู่กระบวนการค้ำประเวณีในหญิงสาวที่มีอายุมากกว่า 18 ปี ขึ้นไป ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 นำเสนอรูปแบบการค้ำนุชย์จากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการการศึกษากระบวนการเข้าสู่การค้ำนุชย์ พบว่า มีหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปและมีวิวัฒนาการที่เพิ่มมากขึ้น การตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำนุชย์ พบว่า ผลการวิจัยได้นำเสนอแนวคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำนุชย์ แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นแนวคิดในเชิงนามธรรมและไม่ครอบคลุมกว้างขวางมากนัก

แบบแผนงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แต่กลับมีการนำเสนอผลการวิจัยแค่เพียงในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพเท่านั้น จึงทำให้ผลการวิจัยที่ได้ไม่กว้างขวางและครอบคลุมมากนัก นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบของงานวิจัยที่นำเสนอยังไม่

ถูกต้องมากนัก จึงควรทำการศึกษารูปแบบการวิจัยที่ถูกต้องเพื่อนำมาปรับใช้ในงานวิจัยให้เหมาะสม
บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า งานวิจัยนี้ขาดการสรุปสาระประเด็นสำคัญๆ เกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ นอกจากนี้ควร
นำเสนอแนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ให้เป็นรูปธรรม เพื่อสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้
ชัดเจนยิ่งขึ้น และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกัน

เรื่องที่ 6

<p>งานวิจัยรหัส 706 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาระบบการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ พื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ และการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ 2) เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ในสังคมไทย
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>กระบวนการค้ำมนุษย์ หมายถึง การจัด การขนส่ง การจัดหาให้อยู่ในพื้นที่พักพิงหรือรับมนุษย์ไว้ด้วยวิธีการข่มขู่ คุกคามหรือใช้กำลัง หรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการล่อลวง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจที่เหนือกว่าหรือจากความอ่อนแอของผู้ถูกระทำ หรือมีการให้หรือรับค่าตอบแทนเป็นเงินหรือประโยชน์อย่างอื่น เพื่อให้ได้ความยินยอมของมนุษย์หนึ่งผู้มีอำนาจเหนือกว่าอีกมนุษย์หนึ่ง เพื่อนำเอามนุษย์ผู้ถูกระทำไปแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบ ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางกามารมณ์ในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน</p> <p>“เหยื่อ” การค้ำมนุษย์ หมายถึง ผู้ที่เข้าสู่การค้ำมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางกามารมณ์ในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอาลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ทั้งเพศชายและหญิง โดยที่ผู้ตกเป็นเหยื่อผู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ 1) การสัมภาษณ์เหยื่อเป็นรายบุคคล 2) การจัดสนทนากลุ่ม เพื่อรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ และ 3) การจัดเวทีระดมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มี 3 กลุ่ม คือ 1) กรณีศึกษาที่เป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์ จำนวน 8 กรณี 2) ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร ครูในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ และ 3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรมของการเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ เพื่อค้นหาเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ ตลอดจนกระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ และเพื่อศึกษารูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการดังกล่าว อันจะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาและพัฒนากระบวนการแก้ไข ปัญหาการค้ำมนุษย์ในสังคมไทยต่อไป</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ปัญหาการค้ำมนุษย์เป็นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของมนุษย์ เนื่องจากเป็นปัญหาที่มนุษย์ถูกลดทอนศักดิ์ศรีของความเป็นคนให้เป็นเพียงสินค้าที่มีการซื้อขายและเอาวัดเอาเปรียบได้ โดยไม่คำนึงถึงสภาพร่างกาย จิตใจ และความรู้สึก ปัญหาการค้ำมนุษย์จึงเป็นเรื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการไร้ซึ่งมนุษยธรรม และด้วยการเปลี่ยนแปลงในบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ปัญหาการค้ำมนุษย์มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นในการแสวงหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในเบื้องต้นมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ว่าเป็นอย่างไร เพื่อที่จะทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และเป็นข้อมูลที่ทำให้หน่วยงานเข้าถึงข้อมูลที่ทำหน้าที่กับการเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนของปัญหา อันจะเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาและพัฒนากระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกในสถานการณ์การค้ำมนุษย์ กรณีกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากธุรกิจทางเพศ โดยการศึกษาทบทวนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการค้ำมนุษย์ สภาพปัญหาและสถานการณ์การค้ำมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูกค้ำมนุษย์ สาเหตุแห่งปัญหา: ปัจจัยดึงดูดและปัจจัยผลักดัน ศึกษาเส้นทางและรูปแบบการค้ำมนุษย์จากเหยื่อที่เป็กรณศึกษา จำนวน 8 กรณี เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้เห็นตั้งแต่จุดต้นทางหรือที่มาของกระบวนการค้ำมนุษย์ ขึ้นตอนการล่อลวง</p>

การเดินทางจนถึงจุดปลายทาง รวมถึงกระบวนการช่วยเหลือ ทำการศึกษาชุมชนค้าประเวณี: คำนิยมใหม่ในสังคมวัตุนิยม เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ถึงสาเหตุและการขยายตัวของชุมชนการค้าประเวณีในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่มีการเชื่อมโยงกับปัจจัยต่างๆ อย่างน่าสนใจ

7. ผลการวิจัย

1. สถานการณ์การค้ามนุษย์ กรณีกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากธุรกิจทางเพศ

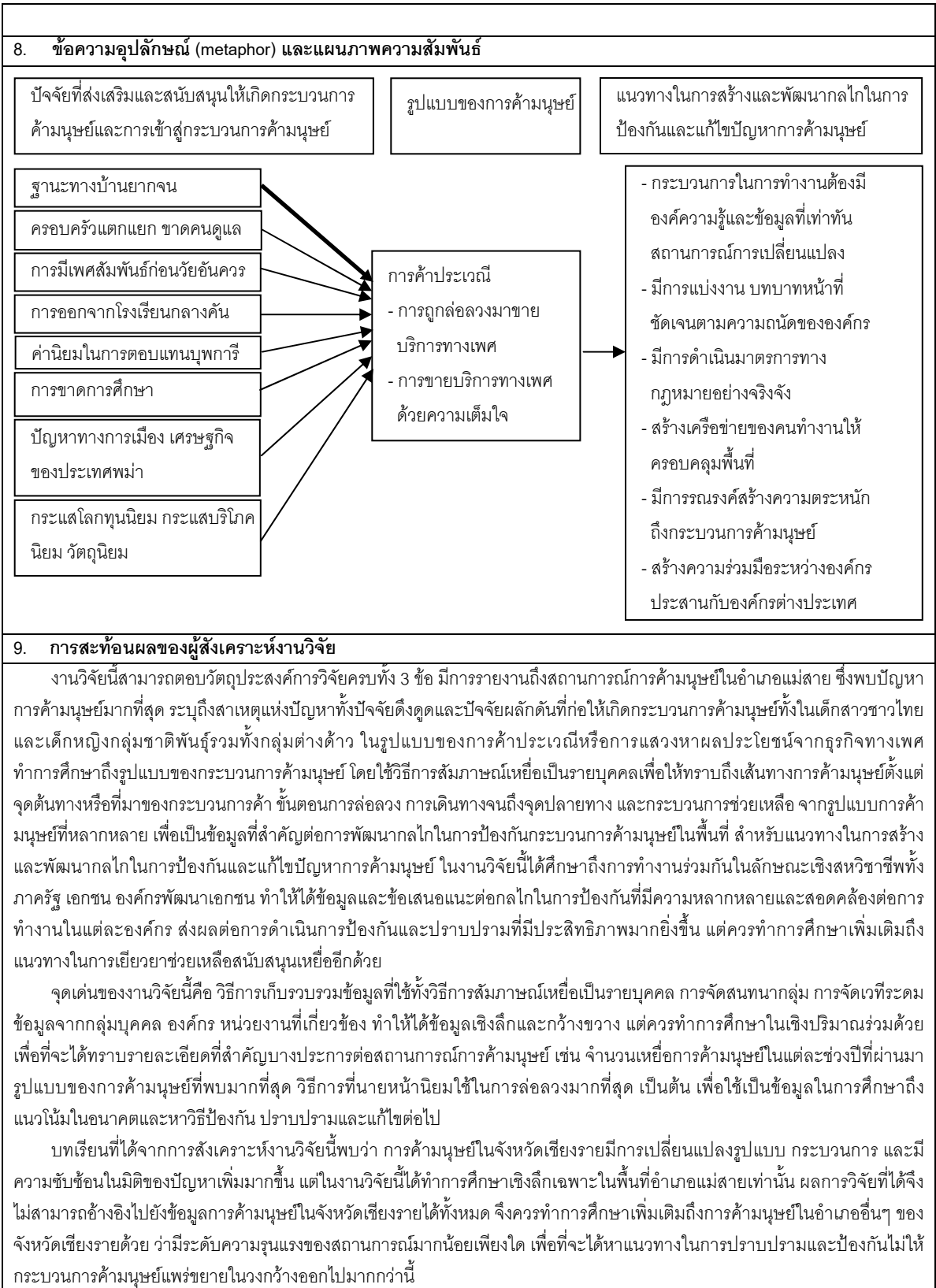
จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในอำเภอแม่สาย คือ การลักลอบเข้าเมืองของคนต่างด้าวที่เข้ามาค้าบริการทางเพศ โดยกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกค้ามนุษย์ได้แก่ กลุ่มเด็กหญิงและหญิงสาวจากประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มเด็กหญิงชาวเขาหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่มีสถานบุคคล กลุ่มเด็กที่ครอบครัวทอดทิ้งและเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่แตกแยก และกลุ่มเด็กที่เติบโตท่ามกลางกระแสสังคมที่กระตุ้นให้เกิดการบริโภคปัจจัยดึงดูดและปัจจัยผลักดันก็คือ อำเภอแม่สายเป็นเมืองชายแดนการค้าที่มีการขยายตัวและเติบโตอย่างรวดเร็ว มีฐานะทางเศรษฐกิจและความมั่นคงที่ดีกว่าเพื่อนบ้าน ส่วนสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อ กรณีเด็กสาวคนไทย คือ การตกอยู่ในกระแสของโลภุนิยม กระแสบริโภคนิยม พฤติกรรมการหลงใหลวัตุนิยม ครอบครัวยากจน พ่อแม่แยกทางกันและอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายาย ขาดคนดูแลสนใจ การออกจากโรงเรียนกลางคัน การมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร สำหรับกรณีเด็กหญิงกลุ่มชาติพันธุ์รวมทั้งกลุ่มต่างด้าว มักมีสาเหตุมาจาก ปัญหาครอบครัวยากจน ปัญหาการย้ายถิ่นไปทำงานนอกชุมชน ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน (พม่า) การขาดการศึกษา และค่านิยมของชุมชนในการตอบแทนบุญคุณต่ออนุภพารี

2. กระบวนการและรูปแบบการค้ามนุษย์ในจังหวัดเชียงราย

กระบวนการค้ามนุษย์ในรูปของการค้าประเวณีในอำเภอแม่สาย มีทั้งสถานะเป็นต้นทาง จุดพักส่งต่อ และปลายทาง มีกลุ่มเป้าหมายเป็นหญิงสาวชาวไทยใหญ่ กลุ่มผู้ที่อพยพจากฝั่งท่าขี้เหล็ก (พม่า) เข้ามาอยู่อาศัยในเมืองไทย และหญิงสาวชาวไทยลื้อจากเชียงตุง มีเส้นทางและรูปแบบกระบวนการคือ มีนายหน้าพา วิธีการที่ส่งเข้ามาทำงานมีทั้งรถยนต์ รถจักรยานยนต์รับจ้าง หรือเดินเข้ามาประเทศไทย มีระบบรับประกันความเสี่ยง การเดินทางใช้วิธีการเดินทางเป็นทอดๆ เดินทางมาเอง หรือมีนายหน้าเดินทางมาด้วยจุดพัก ได้แก่ ท่าขี้เหล็ก อำเภอแม่สาย โดยมีนายหน้าเปลี่ยนคนมารับช่วงต่อ มีการเปลี่ยนถ่ายพาหนะ จากนั้นจึงถูกส่งต่อไปยังจุดนัดหมายหรือจุดหมายปลายทาง รูปแบบการค้ามนุษย์มักพบในรูปแบบการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยเด็กและหญิงสาวที่ถูกล่อลวงมาขายบริการทางเพศ มี 2 ประเภท คือ แบบเต็มใจ และแบบบังคับล่อลวง

3. กลไก มาตรการ กระบวนการทำงาน แนวทางแก้ไข ป้องกัน กระบวนการค้ามนุษย์ในพื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

แนวโน้มในอนาคตกับแนวทางแก้ไข ป้องกัน กระบวนการค้าในพื้นที่อำเภอแม่สาย พบว่ากระบวนการทำงานในพื้นที่มีปัญหา/อุปสรรค คือ ปัญหาเรื่องการเชื่อมประสาน ทำให้ขาดจุดเชื่อมและศูนย์ข้อมูลที่ทันเหตุการณ์ การขาดความชัดเจนในการนิยามความหมายของการค้ามนุษย์ การขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ทำให้กระบวนการทำงานขาดความต่อเนื่อง การเน้นการทำงานในเชิงตั้งรับ ทำให้ละเลยกระบวนการทำงานในเชิงป้องกัน คนทำงานยังขาดความเข้าใจในสภาพปัญหาและขาดการเชื่อมโยง และปัญหากลุ่มคนทำงานหลักเสี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์จากนโยบายมาตรการการปราบปราม ด้านข้อเสนอแนะในการทำงานพบว่า กระบวนการในการทำงานต้องมียุทธศาสตร์ความรู้และข้อมูลที่ทำทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ต้องมีการประสานงานให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น มีการแบ่งงาน บทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนตามความถนัดขององค์กร ลดความซ้ำซ้อนของกระบวนการ ควรมีการออกกฎหมายที่ชัดเจน มีการดำเนินมาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจัง ลดช่องว่างทางข้อกฎหมายที่เอื้อให้คนบางกลุ่มเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากกระบวนการค้ามนุษย์ สร้างเครือข่ายของคนทำงานให้ครอบคลุมพื้นที่ มีชุมชนเฝ้าระวัง มีการรณรงค์ให้คนตระหนักถึงปัญหากระบวนการค้ามนุษย์ ควรมีการประสานงานร่วมกันระหว่างองค์กรระหว่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาที่ต้นทาง ควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรให้มีความเหนียวแน่น มีข้อเสนอต่อองค์กรภาครัฐ คือ ควรมีการทำข้อตกลงระหว่างประเทศที่มีความเป็นรูปธรรมในการร่วมมือกันแก้ปัญหา ข้อเสนอต่อองค์กรเอกชน คือ ควรมีการประสานงานระหว่างองค์กรให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น และภาครัฐควรให้การสนับสนุนการทำงานขององค์กรเหล่านี้ให้มีความเข้มแข็งมั่นคงขึ้น ข้อเสนอขององค์กรส่วนท้องถิ่นและชุมชนในท้องถิ่น คือ ควรมีการส่งเสริมและให้บทบาทแก่ท้องถิ่นอย่างชัดเจนในกระบวนการทำงาน ทั้งในเชิงป้องกัน แก้ไข เฝ้าระวัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการกำหนดปัญหาการค้ามนุษย์ลงในแผนการทำงานของท้องถิ่นอย่างเป็นกิจลักษณะ จัดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม สร้างความตระหนักถึงการป้องกัน การแก้ไขและช่วยเหลืออย่างจริงจัง และชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะชุมชนเฝ้าระวังด้วย

เรื่องที่ 7

<p>งานวิจัยรหัส 711</p> <p>ชื่อเรื่อง: การพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายการเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดยโสธร</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการค้ำมนุษย์ในมิติทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนรูปแบบการช่วยเหลือและกลไกการเฝ้าระวังต่างๆ ที่มีในจังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียง 2) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในกระบวนการค้ำมนุษย์ และฝึกกำลังระหว่างภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นและองค์กรชุมชน ให้เกิดความตระหนักต่อความสำคัญของปัญหาร่วมกัน 3) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลไกเครือข่ายการเฝ้าระวังปัญหา และผลกระทบจากขบวนการการค้ำมนุษย์ของชุมชนและภาคีพัฒนาในระดับท้องถิ่น
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ไม่พบนิยามศัพท์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสุ่มหลายช่วงชั้นโดยการเลือกตำบลแบบเจาะจงจากทุกอำเภอ จำนวน 21 ตำบล หลังจากนั้นมีการสุ่มหมู่บ้านจากแต่ละตำบล โดยการสุ่มแบบง่าย จำนวน 3 หมู่บ้านในแต่ละตำบล และสุ่มครัวเรือนในหมู่บ้านจำนวน 15 ครัวเรือนต่อหมู่บ้าน โดยใช้วิธีสุ่มแบบเป็นระบบ และสอบถามข้อมูลจากตัวแทนของครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 คน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการเลือกอย่างเจาะจงจากผู้เกี่ยวข้องหรือผู้รู้ที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้นำ กลุ่มรับจ้างแรงงาน กลุ่มสมรสกับชาวต่างชาติ กลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มนักพัฒนาทั้งรัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ การดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาเอกสารและใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้รู้ที่สำคัญสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ และในส่วนของการศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการจัดเวทีประเมินสถานการณ์ การสนทนากลุ่ม การสนทนากลุ่มเฉพาะ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการถอดกรณีศึกษาจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการถูกล่วงหรือเข้าข่ายเคยถูกค้ำมนุษย์ มีการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบ Data Triangulation และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์จำแนกประเภท และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ธุรกิจจัดหาแรงงาน ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งจากการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านและจากชุมชนท้องถิ่นไปยังต่างประเทศ 2. ธุรกิจการค้าประเวณี โดยมีทั้งในลักษณะที่เป็นแอบแฝงในรูปแบบต่างๆ ตามสถานบริการบันเทิงต่างๆ ทั้งในเมืองและชนบท และในรูปของเครือข่ายมาฆ่าขัง รวมถึงการบริการแบบเปิดเผย ซึ่งในปัจจุบันมีการหลีกเลี่ยงกฎหมายและประกอบการในรูปแบบอื่นๆ บังหน้า แต่เป็นที่รับทราบของผู้ใช้บริการ 3. ธุรกิจจัดหาผู้สมรสกับชาวต่างชาติ ซึ่งมีทั้งแบบแอบแฝงธุรกิจการค้าประเวณีในต่างแดน โดยการจัดการผ่านระบบการสมรสกับชายชาวต่างชาติ เพื่อความสะดวกในการเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศเป้าหมาย และในลักษณะของธุรกิจการค้าผู้สมรสในเชิงพาณิชย์แบบครบวงจรที่มุ่งแสวงหาผลกำไรจากค่าตอบแทนในการเป็นนายหน้าจัดหาคู่ให้อย่างชัดเจน หรือค่าตอบแทนในรูปแบบอื่นๆ ตามเงื่อนไขข้อตกลงเป็นรายๆ ไป
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>จังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ติดกับจังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร และนครพนม ซึ่งทั้งสามจังหวัดอยู่ติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศกัมพูชา โดยประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่กล่าวมาล้วนแต่เป็นพื้นที่ต้นทางที่มีการเคลื่อนย้ายแรงงานสูงและเสี่ยงต่อการนำไปสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ สำหรับสถานการณ์การค้ำมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดยโสธรโดยทั่วไปพบว่ามักจะถูกใช้เป็นทางผ่าน และมีหญิงไทยที่ถูกชักชวนไปทำงานต่างประเทศโดยมีบุคคลในพื้นที่เกี่ยวข้องเป็นธุระจัดหา ส่วนสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กพบว่าไม่มีโสเภณีเด็ก แต่พบว่ามีภรรยาละเมิดสิทธิเด็กและมีการกระทำผิดของเด็ก ซึ่งเด็กกลุ่มนี้จัดว่ามีความเสี่ยงต่อการถูกชักพาเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ จากสภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาสภาพปัญหาในปัจจุบันของจังหวัดยโสธรอย่างองค์รวม ทั้งจากมุมมองของชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ท้องถิ่น อันจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างกลไกการเฝ้าระวังปัญหาและการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรชุมชนในการป้องกันปัญหาในระดับต้นทาง และการติดตามป้องกันปัญหาในระดับปลายทางร่วมกับองค์กรภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในทุกๆ ระดับต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>

ในการศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพความสามารถเครือข่ายการเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในจังหวัดยโสธร ได้ทำการศึกษานิยามความหมายของการค้ำมนุษย์ สถานการณ์ปัญหาและการดำเนินการของภาครัฐ รูปแบบการค้ำมนุษย์ในไทย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

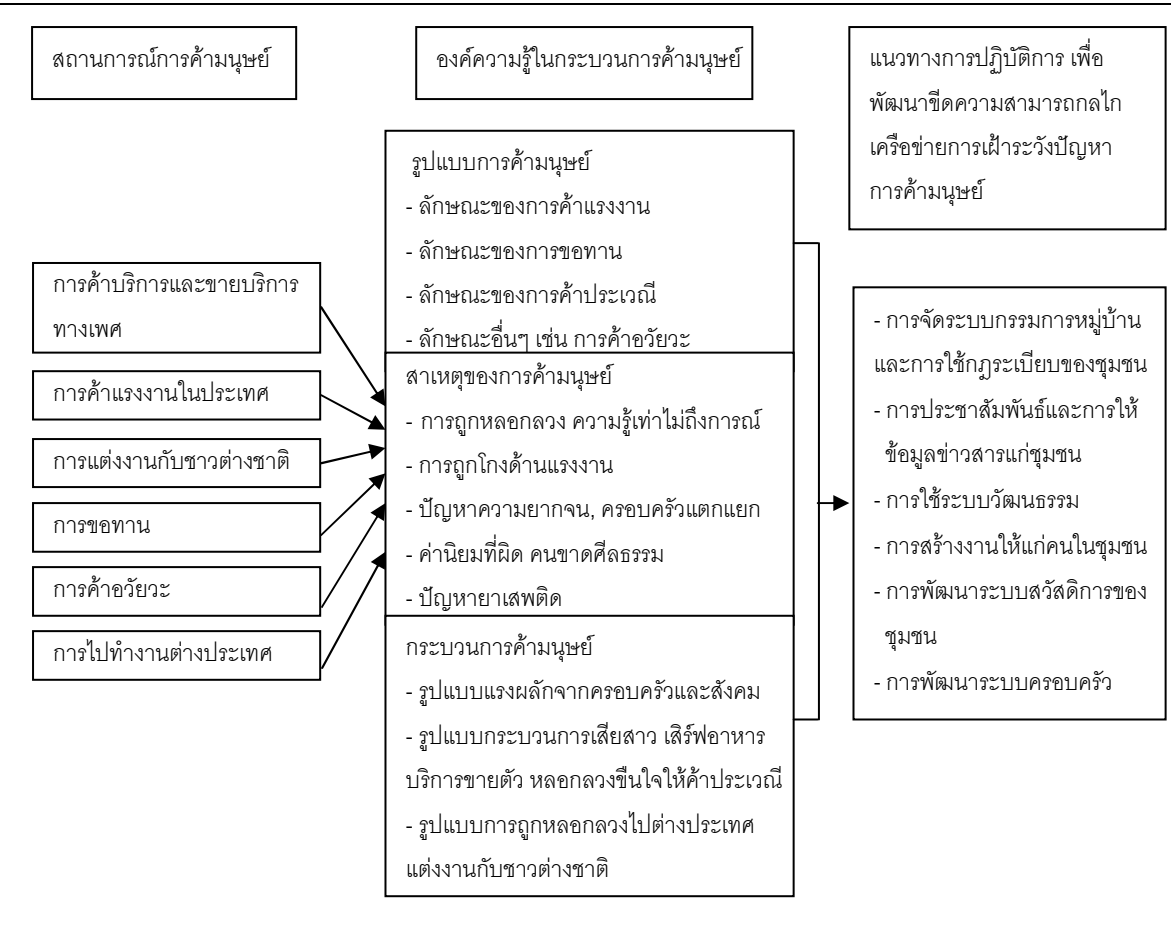
7. ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการค้ำมนุษย์ในมิติทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนรูปแบบการช่วยเหลือและกลไกการเฝ้าระวังต่างๆ ที่มีในจังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียง พบว่า สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม โดยทั่วไปของตำบลต่างๆ ในพื้นที่ของจังหวัดยโสธร มีลักษณะเหมือนกับจังหวัดอื่นๆ ของภาคอีสาน คือ คริวเรือนในชนบทส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีอาชีพเสริมอื่นๆ ประกอบ เช่น การทำหมอน อาชีพรับจ้าง อาชีพหาของป่า หรือมีการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มจักสาน เป็นต้น สภาพการทำงาน โดยทั่วไปภายในจังหวัดและชุมชนของบิดามารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อการค้ำมนุษย์น้อยมาก การประกอบอาชีพของบุตรภายในจังหวัด พบว่า บุตรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาเป็นกลุ่มที่กำลังศึกษา และมีบุตรหลานที่ทำงานในโรงงานจำนวนหนึ่ง สำหรับการประกอบอาชีพในต่างจังหวัดของบิดามารดา พบว่า ส่วนใหญ่ไปทำงานด้านเกษตรกรรม รองลงมาเป็นงานก่อสร้างและงานในโรงงาน กลุ่มหญิงที่ไปทำงานต่างจังหวัดพบว่ามักมีกลุ่มที่ไปทำงานที่เสี่ยงต่อสภาพการค้ำมนุษย์อยู่กระจัดกระจาย ในด้านการประกอบอาชีพของบุตรพบว่า ส่วนใหญ่บุตรที่ไปทำงานต่างจังหวัดจะประกอบอาชีพทำงานโรงงานเป็นหลัก สำหรับการไปประกอบอาชีพในต่างประเทศพบว่า นิยมไปทำอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ปัญหาการทำงานในต่างจังหวัดที่เป็นปัญหาหลัก คือ การทำงานที่ไม่ตรงกับงานที่นายจ้างบอกไว้ก่อนการทำงาน ส่วนปัญหาสำคัญของการทำงานในต่างประเทศที่มีปัญหาค่อนข้างสูง คือ ปัญหาเงื่อนไขและประเภทของการทำงานแยกว่าที่เคยได้รับการบอกกล่าว ไป สถานการณ์การค้ำมนุษย์ของจังหวัดยโสธรพบหลากหลายกรณี ได้แก่ การแต่งงานกับคนต่างชาติโดยมีนายหน้าจัดหาให้ การไปค้าแรงงานในประเทศ ทั้งในส่วนของกรรับจ้างทำงานในโรงงาน รับเหมาก่อสร้าง ลงเรือประมง เป็นต้น การไปทำงานต่างประเทศ การค้าบริการและขายบริการทางเพศ การขอทาน และสถานการณ์อื่นๆ เช่น การค้าอวัยวะ เป็นต้น

2. องค์ความรู้ในกระบวนการค้ำมนุษย์ ได้นำเสนอให้เห็นถึงรูปแบบการค้ำมนุษย์ของจังหวัดยโสธรในมุมมองของชุมชน สาเหตุของการค้ำมนุษย์ และกระบวนการค้ำมนุษย์ พบว่า 1) รูปแบบการค้ำมนุษย์ในมุมมองของชุมชนจะให้ความหมายและการรับรู้ค่อนข้างหลากหลายแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ คือ ความหมายของการค้ำมนุษย์ในลักษณะของการค้าแรงงาน ความหมายในลักษณะของการขอทาน ความหมายในลักษณะการค้าประเวณี และความหมายในแง่มุมอื่นๆ เช่น การค้าอวัยวะมนุษย์ เป็นต้น 2) สาเหตุของการค้ำมนุษย์ ได้แก่ การถูกหลอกลวง ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การถูกโกงด้านแรงงาน การขายบริการด้วยความเต็มใจ ความอยากได้เงิน อยากรวย การเอาแบบอย่างคนอื่น การเลียนแบบสื่อ ปัญหาความยากจน คนชาติศีลธรรม ค่านิยมที่ผิด ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหายาเสพติด และภัยธรรมชาติ และ 3) รูปแบบการค้ำมนุษย์ในจังหวัดยโสธรพบได้หลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรงผลักดันจากครอบครัวและสังคมจุดเริ่มต้นของการค้าประเวณี รูปแบบกระบวนการเสียสาว เสรีพออาหาร บริการขายตัว รูปแบบการหลอกลวงและบังคับขืนใจให้ค้าประเวณี รูปแบบการถูกหลอกลวงไปทำงานต่างประเทศ รูปแบบการค้ำมนุษย์ผ่านระบบการแต่งงานกับชาวต่างชาติ รูปแบบการหลอกลวงและกักขังแรงงานเด็ก รูปแบบของกระบวนการรักษาและความไม่โปร่งใสของแพทย์ และรูปแบบของกระบวนการหลอกลวงให้ทำงานเร่ร่อนขอทาน

3. ผลการศึกษาการพัฒนากลไกเครือข่ายการเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์ ได้แก่ 1) ระบบและกลไกการเฝ้าระวังปัญหาโดยทั่วไปของชุมชน พบว่า ทางชุมชนไม่มีเครือข่ายการเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์โดยตรงและยังเป็นประเด็นปัญหาใหม่ของชุมชน แต่พบว่าในทุกชุมชนมีกลไกและระบบเพื่อการป้องกันตนเองต่อปัญหาที่จะเกิดขึ้นในชุมชน เช่น ระบบครอบครัว ชุมชน และสังคม ระบบวัฒนธรรม และภูมิปัญญา ระบบข้อมูลข่าวสารและการเฝ้าระวังของชุมชน และระบบสวัสดิการชุมชน 2) ความคิดเห็นของชุมชนต่อกลไกและระบบการเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์ ด้านกลไกระดับครอบครัวพบว่า การอบรมเลี้ยงดูด้วยการให้ความอบอุ่นของครอบครัวเป็นกลไกสำคัญมากที่จะช่วยป้องกันปัญหาการค้ำมนุษย์ ด้านกลไกระดับกลุ่มและชุมชนพบว่า คนในชุมชนได้ตื่นตัวและให้ความสำคัญกับปัญหาการค้ำมนุษย์มากขึ้น โดยผู้นำและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์ และชุมชนยังมีวัฒนธรรมประเพณีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างเข้มข้น ด้านกลไกความร่วมมือภาคีและเครือข่ายพบว่า ชุมชนสามารถเชื่อมงานกับหน่วยงานรัฐและองค์กรท้องถิ่นได้สูงมาก 3) กระบวนการพัฒนากลไกเครือข่ายการเฝ้าระวังเบื้องต้น มีกระบวนการพัฒนาเบื้องต้นในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ ด้านการพัฒนากลไกประสานในพื้นที่ ด้านการพัฒนาศักยภาพของนักวิจัยชุมชน ด้านการปฏิบัติการสร้างกระแสการเรียนรู้และการตื่นตัวเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาการค้ำมนุษย์ และ 4) แนวทางของชุมชนต่อการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์ ได้แก่ การจัดระบบกรรมกรหมู่บ้านและการใช้กฎระเบียบของชุมชน ระบบการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน การให้ระบบวัฒนธรรม การสร้างงาน สร้างอาชีพให้เด็ก เยาวชนและคนในชุมชนมีงานทำ มีรายได้ การพัฒนาระบบสวัสดิการของชุมชน และการพัฒนาระบบครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบทั้ง 3 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ยังขาดการตีความหมายการค้ามนุษย์ที่ชัดเจน บางประเด็นปัญหาที่ศึกษาไม่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยตรง เช่น การถูกหลอกลวงต่างๆ ไป การนำเสนอผลการวิจัยควรนำเสนอแยกเป็นประเด็นและสรุปความให้ชัดเจน โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย นอกจากนี้ยังพบว่าเนื้อหาที่นำเสนอบางประเด็นไม่มีความสอดคล้องกับหัวข้อที่ต้องการนำเสนอ

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นแบบผสมผสานทั้งการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างและใช้วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายและเหมาะกับข้อมูลที่ต้องการศึกษา มีการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณในรูปแบบที่และร้อยละที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจได้มากขึ้น มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการตรวจสอบแบบ Data Triangulation เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า การทำความเข้าใจสถานการณ์การค้ามนุษย์เพื่อสร้างกระบวนการแก้ปัญหาที่เป็นระบบ จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นองค์รวม องค์ภาคี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วน ต้องทำงานร่วมกันด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในวัยเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีแนวโน้มจะก้าวเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ โดยการปลูกจิตสำนึกให้เกิดค่านิยมรักนวลสงวนตัว การไม่หลงติดกับวัตถุนิยม เป็นต้น รวมถึงการได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากพ่อแม่ผู้ปกครองร่วมด้วย

เรื่องที่ 8

<p>งานวิจัยรหัส 720 ชื่อเรื่อง: แนวทางความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามแนวชายแดน ศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัดมุกดาหาร 2) เพื่อศึกษาหาแนวทางการร่วมมือขององค์กรเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในจังหวัดมุกดาหาร

3) เพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนารูปแบบความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในการทำงาน เพื่อให้เกิดผลปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ไม่พบนิยามศัพท์
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ 1) ศึกษาจากเอกสาร ได้แก่ หนังสือ บทความในวารสารวิชาการวิทยานิพนธ์ งานวิจัยและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และ 2) ศึกษาจากภาคสนาม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและแกนนำจากองค์กรบริหารส่วนตำบล กำนัน แกนนำชุมชน/หมู่บ้าน อาสาสมัครความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในพื้นที่ชายแดน และผู้ที่เคารพนับถือหรือผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนท้องถิ่น และวิธีการจัดประชุมสนทนากลุ่มย่อยระดมความคิดเห็น (Focus group) จำนวน 3 ครั้ง 3 พื้นที่ เพื่อทราบสถานการณ์และแนวทางการร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามแนวชายแดน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เครือข่ายองค์กรป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดมุกดาหาร มีทั้งภาครัฐและเอกชนที่ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวน 41 คน และเครือข่ายองค์กรระดับอำเภอ แกนนำทั้งในระดับตำบล ชุมชนหมู่บ้าน ระดับบุคคล และตัวแทนองค์กรท้องถิ่นและประชาชนตามแนวชายแดนที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย เพื่อระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จัดทำ Focus group จำนวน 104 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบบันทึกการประชุม
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
1) ศึกษาสถานการณ์การค้ามนุษย์จังหวัดมุกดาหาร 2) ศึกษาหาแนวทางการร่วมมือขององค์กรเครือข่ายให้เกิดการปฏิบัติเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในพื้นที่ร่วมกัน 3) ศึกษาเฉพาะพื้นที่ตามแนวชายแดน 3 อำเภอ ของจังหวัดมุกดาหาร คือ อำเภอห้วยน้ำขาว อำเภอเมืองมุกดาหาร และอำเภอดอนตาล
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
จังหวัดมุกดาหาร เป็นจังหวัดชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านแขวงสะหวันนะเขต โดยมีลำน้ำโขงเป็นเส้นกั้นอาณาเขต ระยะทาง 72 กิโลเมตร ในพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอห้วยน้ำขาว อำเภอดอนตาล จำนวน 83 หมู่บ้าน/ชุมชน และจากรายงานวิจัยของสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2548) ซึ่งศึกษาผลกระทบจากเส้นทางหมายเลข 9 เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาชายแดนอีสานหรือ BEAN- Border Esan Action Network (2548) สำรวจแรงงานต่างชาตินิคมอีสาน และมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย (2550) ศึกษาชุดโครงการการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ได้เสนอว่า เนื่องจากจังหวัดมุกดาหาร เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เป็นประตูสู่อินโดจีน ตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง (GMS: East-West Economic Corridor) มีแผนสร้างเส้นทางผ่านพม่า-ไทย-ลาว-เวียดนาม ซึ่งในขณะนี้ได้ก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 2 เสร็จแล้ว จึงเป็นจุดเชื่อมต่อการค้าคนข้ามแดนระหว่างเมืองมุกดาหาร และแขวงสะหวันนะเขต กำลังจะพัฒนาเป็นเมืองคู่แฝดทางเศรษฐกิจ จึงเป็นปัจจัยเอื้อต่อการอพยพแรงงาน โดยเฉพาะการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ตามลำน้ำโขง ดังนั้น จึงสนใจศึกษาในประเด็นแนวทางการร่วมมือของเครือข่ายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามแนวชายแดน เฉพาะพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร เพื่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการทำงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
ในงานวิจัยเรื่องแนวทางการร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามแนวชายแดน เฉพาะพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ได้ศึกษาแนวคิดในหลายประเด็น คือ 1) แนวคิดเรื่องการค้ามนุษย์ ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องการค้ามนุษย์ ด้านนิยาม ความหมายการค้ามนุษย์ องค์ประกอบการค้ามนุษย์ที่เป็นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และรูปแบบและลักษณะการค้ามนุษย์ 2) แนวคิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดสิทธิมนุษยชน สาระสำคัญและหลักการด้านสิทธิมนุษยชน ความหมายของสิทธิมนุษยชน 3) แนวคิดเกี่ยวกับการย้ายถิ่น การลักลอบนำบุคคลเข้าประเทศและการค้ามนุษย์ และ 4) แนวคิดเรื่องทุนทางสังคม ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของทุนทางสังคม องค์ประกอบของทุนทางสังคม กลไกการทำงานของทุนทางสังคม กระบวนการทุนทางสังคม และกระบวนการสร้างพลังทางสังคมโดยทุนทางสังคม
7. ผลการวิจัย
1. สถานการณ์ปัญหาการค้ามนุษย์ในจังหวัดมุกดาหาร พบว่าสถานการณ์ในด้านการค้ามนุษย์ในจังหวัดมุกดาหาร ไม่มีลักษณะการค้ามนุษย์ที่ชัดเจนตามกฎหมายและแนวทางปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เช่น อำเภอเมืองมุกดาหาร มีเพียงการข้ามแดนเข้าเมืองมาท่องเที่ยว ทำงานบริการในร้านอาหารหรือคาราโอเกะในเวลาว่าง หรือมาเยี่ยมญาติในลักษณะเข้ามายามเย็นแล้วกลับไปรุ่งเช้าซึ่งไม่มีลักษณะการขู่บังคับแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนอำเภอห้วยน้ำขาว มีประชาชนในประเทศสาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาวตลอดแนวชายแดน อพยพมาช่วยงานญาติในเมืองไทยตามฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตการเกษตรกรรม ระยะเวลาสั้นแล้วกลับมาดูภูมิ และกรณีของอำเภอคอนตาลซึ่งถูกกล่าวว่าเป็นเส้นทางยาเสพติดตามตะเข็บชายแดนมีการหลบหนีข้าม มาในเวลากลางคืน แม้ว่าผู้พบเห็นและแจ้งเหตุ แต่ก็ไม่เท่าทันความเคลื่อนไหวที่รวดเร็วและผ่านไปอย่างไร้ร่องรอย ส่วนภาคราชการที่ เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มักมีมุมมองการปฏิบัติงานตามภารกิจของตนเองเป็นหลัก มิได้มองในภาพรวม ทั้งหมด แต่ในขณะเดียวกันก็ถือว่าเป็นการตัดไฟเสียแต่ต้นลม เช่น ตรวจคนเข้าเมืองมักจับกุมคนหลบหนีเข้าเมือง แล้วผลักดันกลับ ตามกฎหมายมากกว่าจะขยายผลว่าเป็นกระบวนการก่อเกิดเครือข่ายการค้ามนุษย์หรือไม่ และข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสรุปได้ว่าปี 2552 ไม่มีสถานการณ์ที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์เนื่องจากผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดของศรัทธาและเอกชน ร่วมกันตรวจคัดให้ความรู้เรื่องการค้ามนุษย์และฝึกอาชีพแก่ประชาชนเป็นอย่างดีและครอบคลุมทุกพื้นที่

สถานการณ์การค้ามนุษย์ตามแนวชายแดน พบว่า จังหวัดมุกดาหารมีแนวชายแดนขนานไปกับแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามลำแม่น้ำโขงเป็นระยะทาง 72 กิโลเมตร แขวงสะหวันนะเขต ของสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ราษฎรของแขวงสะหวันนะเขต ประกอบอาชีพด้านการเกษตรตามฤดูกาล ประชาชนทั้งสองฝั่งมี ความสัมพันธ์เหมือนญาติมิตรมีความใกล้ชิด ยกต่อการป้องกัน มีการเดินทางไป-มา เข้าออกเมือง มีทั้งถูกกฎหมายและไม่ถูก กฎหมาย โดยใช้ช่องทางน้ำตลอดแนวลำน้ำโขงตามด่านประเพณีและสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 ของจังหวัดมุกดาหาร เป็น ทางผ่านเข้าสู่จังหวัดมุกดาหารเข้าสู่เมืองใหญ่ขึ้นใน อาทิ จังหวัดนครราชสีมา กรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่นๆ ได้

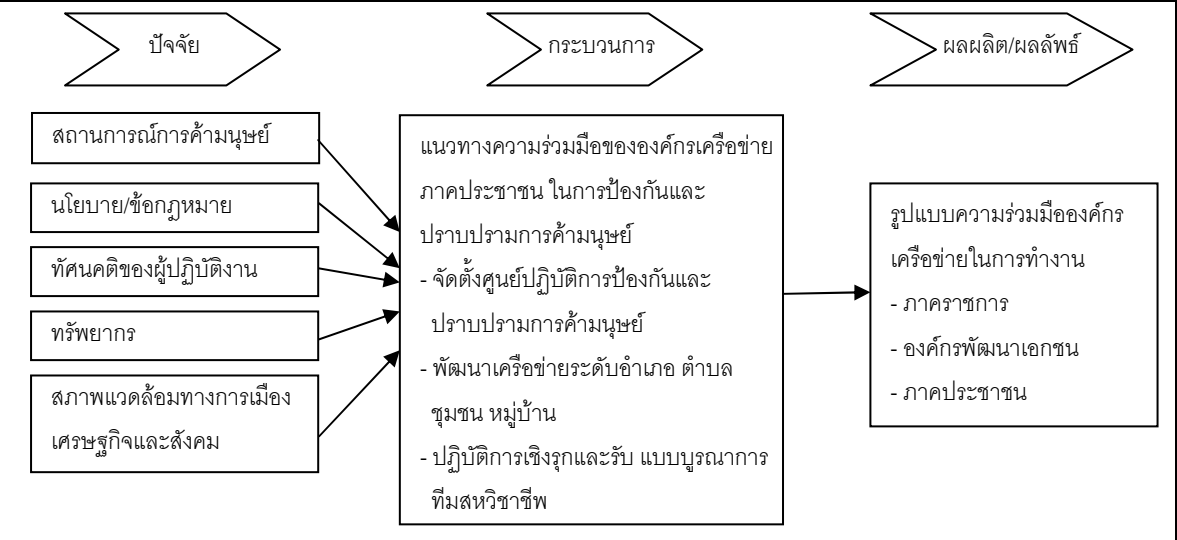
ด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม กลุ่มเสี่ยงหรือผู้ตกเป็นเหยื่อมีฐานะทางเศรษฐกิจยากจนขาดแคลนต้อง กระตือรือร้นหารายได้ไปจุนเจือครอบครัวที่ไม่มีความมั่นคง ขาดการศึกษารู้เท่าไม่ทันการณ์กับพฤติกรรมการชักชวนเข้าสู่กระบวนการ ความสัมพันธ์ระบบเครือข่ายมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างคนในกระบวนการค้าและเหยื่อ ทำให้ยากต่อการป้องกันและใช้เทคโนโลยีที่ ทันสมัยเข้ามาเป็นเครื่องมือในการค้ามนุษย์ในปัจจุบัน

2. แนวทางความร่วมมือขององค์กรเครือข่ายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มีการดำเนินการทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับจังหวัด เมื่อมีการตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประจำจังหวัด ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ ดำเนินงานด้านการค้ามนุษย์อย่างต่อเนื่อง มีการประชุมแลกเปลี่ยนรายงานสถานการณ์ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และได้ร่วมมือกันหา แนวทางในการแก้ไขร่วมกันในที่ประชุมเป็นระยะมาโดยตลอด ในขณะเดียวกันได้รับการสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายในระดับอำเภอ ตำบล และชุมชน หมู่บ้าน อปท. ระดับหมู่บ้าน ในการเพิ่มศักยภาพ โดยการให้ความรู้ด้านการค้ามนุษย์ การป้องกันการเคลื่อนย้ายคน และผลกระทบที่มีต่อผู้ตกเป็นเหยื่อ เครือข่ายได้ทราบกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานและถือปฏิบัติแจ้งเบาะแส และรายงาน สถานการณ์เหตุเร่งด่วน ในการช่วยเหลือป้องกันไม่ให้คนไทย คนลาวเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ โดยมีแนวทางป้องกันและปฏิบัติการเชิงรุกและรับแบบบูรณาการที่งานสหวิชาชีพในการทำงาน มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเครือข่ายป้องกันแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ จัดอบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติขั้นตอนการดำเนินงานแก่แกนนำและกลุ่มเสี่ยง ระหว่างหน่วยงานมีการติดตามผล มีการผลักดันให้ท้องถิ่น บรรจุงานการค้ามนุษย์ไว้ในแผนงานของท้องถิ่น มีศูนย์ปฏิบัติการการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประจำจังหวัด เป็น ศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ประสานทรัพยากรและเป็นศูนย์ข้อมูลด้านการช่วยเหลือเหยื่อ

3. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือขององค์กรเครือข่ายในการทำงาน เพื่อให้เกิดผลปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและมี ประสิทธิภาพ มี 2 แนวทางคือ 1) แนวทางในระดับนโยบาย ด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบุคลากร พบว่า รัฐบาลควรมี แนวทางดำเนินการทบทวนนโยบายด้านการจดทะเบียนแรงงานให้สอดคล้องกับนโยบายการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการค้า มนุษย์ นโยบายการตรวจสอบการเข้าเมืองควรทำอย่างทั่วถึง เข้มงวดควรดำเนินการทั่วประเทศ นโยบายด้านการ ผลักดันแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายออกนอกประเทศ โดยใช้กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ และให้มีการขึ้นทะเบียน บุคคลที่ผลักดันกลับเพื่อป้องกันการหลบหนีเข้าเมืองอีก ควรเพิ่มจำนวนช่องทางให้บริการตรวจลงตราของด่านตรวจคนเข้าเมือง ใช้ เทคโนโลยีทันสมัยในการตรวจสอบการเข้าและออกราชอาณาจักร เพิ่มช่องทางการเข้าถึงฐานข้อมูลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การตรวจสอบการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ควรประเมินสมรรถนะบุคลากรที่ปฏิบัติงาน เพื่อการพัฒนาให้มีทักษะและความชำนาญให้ สามารถปฏิบัติงานแทนในตำแหน่งที่ขาดแคลนได้ และควรส่งเสริมภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้า มนุษย์โดยมีคำตอบแทนในการปฏิบัติงาน และ 2) แนวทางการดำเนินงานขององค์กรเครือข่ายในการป้องกันและปราบปรามการค้า มนุษย์ตามแนวชายแดน พบว่า ด้านแนวทางการป้องกันการค้ามนุษย์ ควรเน้นการสร้างความมั่นคงแก่ชีวิต ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ครอบครัวและกลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งตนเองได้ มุ่งการสร้างจิตสำนึกของกลุ่มเป้าหมายและสังคมในการต่อต้านการค้ามนุษย์ ทุกรูปแบบ และวางแนวทางในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จโดยสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและการทำงานแบบประสานความ ร่วมมือและทำงานเชิงรุก ด้านแนวทางการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครอง ควรมุ่งจัดบริการให้ความคุ้มครองเบื้องต้น อย่างมีมาตรฐาน รวมทั้งการพัฒนากฎหมายให้มีทักษะในการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ พร้อมทั้งมีระบบในการประสานเครือข่าย ระหว่างหน่วยงานต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในและระหว่างประเทศ มีแนวทางการส่งกลับและคืนสู่สังคมและความปลอดภัยในการ ส่งกลับ ด้านแนวทางการจัดระบบข้อมูล การติดตามและประเมินผลควรมีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการข้อมูล เพื่อการตัดสินใจที่รวดเร็ว

ถูกต้องและเป็นปัจจุบันและมีความปลอดภัย

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

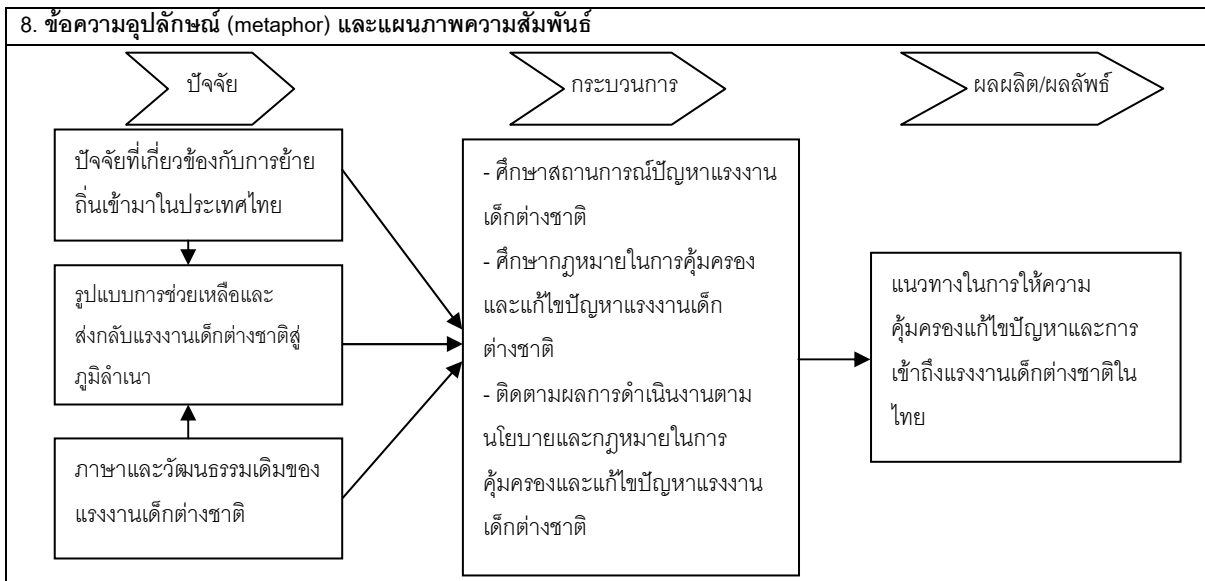
งานวิจัยนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบทั้ง 3 ข้อ โดยภาพรวมแล้วพบว่า การรายงานผลการวิจัยมีความชัดเจนดี จังหวัดมุกดาหารไม่มีสถานการณ์ที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์ เนื่องจากผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด องค์กรภาครัฐและเอกชนร่วมกันรณรงค์ให้ความรู้เรื่องการค้ามนุษย์และฝึกอาชีพแก่ประชาชนเป็นอย่างดีและครอบคลุมทุกพื้นที่

แบบแผนการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอ สถานะของผู้ให้ข้อมูลมีความหลากหลายทำให้ได้ข้อมูลที่กว้างขวางและครอบคลุม แต่ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในพื้นที่อื่นๆ นอกจากพื้นที่ 3 อำเภอชายแดน เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มในการแพร่กระจายของกระบวนการค้ามนุษย์ไปยังพื้นที่อื่นๆ หรือทำการศึกษาถึงรูปแบบของกระบวนการค้ามนุษย์จากผู้ที่เคยเป็นนายหน้ากระบวนการค้ามนุษย์ร่วมด้วย

บทเรียนที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า ถึงแม้จังหวัดมุกดาหารจะไม่พบสถานการณ์การค้ามนุษย์ แต่การทำงานเฝ้าระวังป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในระดับพื้นที่ควรมีอย่างต่อเนื่อง เพราะถือได้ว่าเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ ควรส่งเสริมให้มีการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันปัญหาาร่วมกันทั่วทุกพื้นที่ นอกจากนี้ปัญหาในเรื่องการคุ้มครองเด็กไร้สัญชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่หรือถูกทอดทิ้งในจังหวัดมุกดาหารเป็นปัญหาสำคัญที่เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรตระหนักและเร่งหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขต่อไป

กลุ่มที่ 2 บุคคลเร่ร่อน ขอนาน คนต่างดาว บุคคลไร้สัญชาติ บุคคลไร้รัฐ และผู้ติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 9 เรื่อง
เรื่องที่ 1

งานวิจัย รหัส 708
ชื่อเรื่อง: การติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายคุ้มครองและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กต่างชาติในประเทศไทย
1. วัตถุประสงค์วิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อประมวลนโยบายกับกฎหมายในการคุ้มครองและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กต่างชาติที่มีอยู่ 2) เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายกับกฎหมายในการคุ้มครองและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กต่างชาติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน 3) เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามนโยบายและกฎหมายที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการให้ความคุ้มครองและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กต่างชาติในประเทศไทย
2. นิยามศัพท์
<p>แรงงานเด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างการหางาน หรือ มีงานทำโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ค่าตอบแทนจากการทำงาน</p> <p>แรงงานเด็กต่างชาติ หมายถึง บุคคลที่มีอายุไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ไม่มีสัญชาติไทย เข้ามาทำงานในลักษณะที่มีการจ้างงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำกัดเฉพาะกลุ่มแรงงานเด็กต่างชาติ</p> <p>นโยบาย หมายถึง กฎหมายภายในประเทศ บันทึกความตกลง อนุสัญญาและสนธิสัญญาที่ประเทศไทยได้ลงนามให้สัตยาบันและเข้าเป็นภาคีซึ่งมีผลให้ประเทศไทย ต้องดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในบันทึกความตกลง อนุสัญญาและสนธิสัญญาดังกล่าว รวมถึงมาตรการและแนวทางปฏิบัติ (ร่วมกัน) ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานเด็กต่างชาติ</p> <p>การดำเนินงานตามนโยบาย หมายถึง กระบวนการนำเอานโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานเด็กต่างชาติของไทยที่มีอยู่ มาดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้</p> <p>แนวปฏิบัติงาน หมายถึง แนวทางที่เป็นกรอบในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อคุ้มครองและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กต่างชาติ</p>
3. วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่ม ตัวอย่าง / เครื่องมือ:
<p>วิจัยเชิงคุณภาพ</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จำนวน 14 คน รวมทั้งเด็กแรงงานต่างชาติชาวพม่า ลาวและกัมพูชา จำนวน 13 คน</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
นโยบายคุ้มครองและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กต่างชาติในประเทศไทยที่มีและดำเนินการอยู่ปัจจุบันเป็นอย่างไร
5. สาเหตุประเด็นหลักที่ศึกษา
สังคมที่เปลี่ยนแปลงส่งผลต่อสถานการณ์ความรุนแรงต่อแรงงานเด็กต่างชาติมีความซับซ้อนมากขึ้น การให้ความคุ้มครองและแก้ไขปัญหาจึงต้องอาศัยทั้งความร่วมมือ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สูงสุด ต่อแรงงานเด็กต่างชาติ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาและติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายคุ้มครองและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กต่างชาติของไทยที่ผ่านมา เพื่อแสวงหาแนวทางในการ ส่งเสริมความร่วมมือและกำหนดแนวทางที่ชัดเจนสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย :
ติดตามประเมินผลการดำเนินการ
7. ผลการวิจัย
<p>สถานการณ์ปัญหาแรงงานเด็กต่างชาติมีความรุนแรงและซับซ้อน ขั้นตอนกระบวนการย้ายถิ่นจนกระทั่งได้รับความช่วยเหลือส่งกลับภูมิลำเนา ประกอบด้วยข้อจำกัดด้านสภาพผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรม ส่งผลให้ตกอยู่ในภาวะยากลำบาก อีกทั้งการเข้าสู่ตลาดแรงงานโดยขบวนการค้ามนุษย์และลักษณะการทำงานเข้าข่ายรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก ตามอนุสัญญาฉบับที่ 182</p> <p>ด้านนโยบายและกฎหมาย เป็นลักษณะการถ่ายเทปัญหาแรงงานเด็กไทย สู่แรงงานเด็กต่างชาติ ซึ่งต่อมาประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กไทย การบังคับใช้กฎหมายจึงลดความเข้มข้นลง ทั้งยังไม่มีมาตรการหรือกิจกรรม ที่เอื้อต่อการคุ้มครองแรงงานเด็กต่างชาติอย่างจริงจัง มีเพียงดำเนินการในภาพรวม ไม่มีการแบ่งแยกวิธีการเข้าถึงเพื่อการคุ้มครองและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กและแรงงานต่างชาติ ส่งผลให้การดำเนินงานที่เป็นอยู่ยังไม่มีประสิทธิภาพและไม่เท่าทันต่อความซับซ้อนของสภาพปัญหา อย่างไรก็ตาม พบว่าหลังประสบปัญหา การดำเนินงานช่วยเหลือและคุ้มครองแรงงานเด็กต่างชาติมีการพัฒนาเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นผลจากความก้าวหน้าด้านกฎหมายและการส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายเรื่องการค้ามนุษย์และเด็ก</p>

เรื่องที่ 2

<p>งานวิจัย รหัส 709</p> <p>ชื่อเรื่อง: การประเมินความเสี่ยงและความเปราะบางทางสังคม: การวัดความยากไร้และความเปราะบางทางสังคม สู่แนวทางนำไปปฏิบัติได้ในประเทศไทย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์วิจัย</p> <p>1) กำหนดจำนวนผู้เปราะบางและผู้ยากไร้ในประเทศไทย โดยใช้เครื่องมือวัดมิติต่างๆ ที่เกี่ยวกับความยากไร้</p> <p>2) ศึกษาลักษณะและหนทางต่างๆ ที่จะนำประชาชนไปสู่กลุ่มเปราะบาง</p>
<p>2. นิยามศัพท์</p> <p>ความเสี่ยง (risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่สามารถพยากรณ์ได้ว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือเกิดขึ้นได้อย่างไร อาจมีแนวทางที่กำหนดความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ขึ้นล่วงหน้าได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งความเสี่ยงเป็นเรื่องของการพิจารณาเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต</p> <p>ความเปราะบาง (vulnerability) หมายถึง เป็นสถานการณ์ที่บุคคลไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ภายหลังจากการเกิดเหตุการณ์ เนื่องจากไม่ได้เตรียมการจัดการหรือไม่สามารถเตรียมการจัดการกับความเสี่ยงไว้อย่างเพียงพอ</p> <p>ความยากไร้ (Deprivation) เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเสี่ยงและความเปราะบาง ความยากไร้เป็นสถานการณ์ที่บุคคลมีสถานะยากจนในปัจจุบันและไม่มีแนวโน้มที่จะหลุดพ้นจากความยากจนได้ในอนาคต ด้วยเหตุนี้บุคคลที่เป็นคนยากไร้จึงไม่สามารถที่จะช่วยตนเองได้ทั้งก่อนและหลังเกิดเหตุการณ์จากรisk ความเสี่ยง</p>
<p>3. วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่ม ตัวอย่าง / เครื่องมือ:</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ, การวิจัยเชิงคุณภาพ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ความเสี่ยงและความเปราะบางทางสังคม</p>
<p>5. สาเหตุประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ความยากไร้และความเปราะบางได้รับความสนใจทั้งในเชิงวิชาการและการกำหนดนโยบาย ร่วมกับความพยายามที่จะวัดความอยู่ดีกินดีหรือสิ่งที่ตรงข้ามกับความยากไร้ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่เป็นที่รู้จักแพร่หลายจัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ คือ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index) ความเสี่ยงเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความเปราะบางหรือความยากไร้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงว่าอยู่ในระดับใด และการคงอยู่อย่างต่อเนื่องของความเสี่ยงทำให้บุคคลเปราะบางตกอยู่ในสภาพยากไร้ได้อย่างไรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรศึกษาอย่างยิ่ง เพื่อป้องกันการเกิดสภาวะยากไร้ต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย :</p> <p>ศึกษาเอกสาร ตำรา ระดมความคิด และข้อมูลจากสำนักงานสถิติและสังคมแห่งชาติ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>ความยากไร้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม</p> <p>1) ความยากไร้ที่ยังสามารถทำงานได้</p> <p>2) ความยากไร้ที่ไม่มีทางขยับฐานะ</p>

ความเสี่ยงแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

- 1) ความเสี่ยงที่สามารถเตรียมการได้ล่วงหน้า
- 2) ความเสี่ยงที่ไม่สามารถเตรียมการหรือคาดการณ์ได้ล่วงหน้า หรือความเสี่ยงที่คาดการณ์ได้แต่มีโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่เกิดในระดับต่ำ
- 3) ความเสี่ยงในซวภาพ

แนวทางการจัดการกับความเสี่ยง

- 1) การจัดการในระดับบุคคล
- 2) การจัดการโดยสังคมและรัฐบาล

ตัวแปรที่มีผลต่อการบริโภคเฉลี่ยต่อหัว คือ ขนาดของครัวเรือน, อายุของหัวหน้าครัวเรือน, ปัจจัยด้านการศึกษา, สภาพทางเศรษฐกิจ, ลักษณะทางกายภาพของครัวเรือน

ความเสี่ยงและความเปราะบางในบริบทของสังคมไทย: การศึกษาเชิงคุณภาพ

จากการระดมสมองในสามจังหวัด ผู้เข้าร่วมเห็นว่า ความเสี่ยงคือ ความไม่แน่นอน ไม่มั่นคง ไม่พร้อม ไม่มีมาตรฐาน สภาพที่หมั่นหม่อมต่อการเปลี่ยนแปลง โรคภัยไข้เจ็บ ไม่ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน โจรขโมย ภัยแล้ง ภัยน้ำท่วม โรคภัยหรือเชื้อโรค พ่อแม่ไม่สอน ลูก สังคมอ่อนแอ ลืมวัฒนธรรม ส่วนความเปราะบาง คือ ความเสี่ยงที่นำไปสู่ความไม่เข้าใจกัน ความสับสน ความรุนแรง ความขัดแย้ง สภาพที่อ่อนไหวพร้อมที่จะนำไปสู่สิ่งต่างๆ มีความใกล้เคียงกับความเสี่ยง ยิ่งเปราะบางยิ่งเสี่ยง

โดยสรุปความเสี่ยงสามารถจำแนกได้เป็น ความเสี่ยงที่เกิดจากธรรมชาติ และความเสี่ยงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ความเสี่ยงที่คนไทยตระหนักคือความเสี่ยงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ และเป็นความเสี่ยงในระดับปัจเจกมากกว่าระดับชุมชน โดยเฉพาะความเสี่ยงที่เกิดแก่เด็กและเยาวชนในปัจจุบัน

ในการเผชิญกับความเสี่ยงและความเปราะบางของคนไทยมักจะเริ่มจากการช่วยเหลือกันของสถาบันครอบครัวและชุมชนเป็นอันดับแรก การพึ่งพาภาครัฐมักเกิดในกรณีธรรมชาติที่กระทบคนทั้งชุมชน

การวัดความเปราะบางต่อความยากจน: การศึกษาเชิงปริมาณ

การวัดความเปราะบางต่อความยากจนเป็นการพยายามกำหนดระดับความเปราะบางในเชิงปริมาณให้แก่ครอบครัว เพื่อให้สามารถบอกได้ว่าแต่ละครัวเรือนหรือครัวเรือนประเภทใดที่มีความเปราะบางต่อความยากจน และเพื่อให้สามารถกำหนดแนวนโยบายที่เหมาะสมและตรงต่อปัญหาที่ครัวเรือนจะตกอยู่ในภาวะความยากจน

การกำหนดความเปราะบางต่อความยากจนของครัวเรือนเป็นการมองไปข้างหน้าและประเมินว่าโอกาสที่ครัวเรือนจะตกอยู่ในภาวะความยากจนนั้นมากน้อยเพียงใด ดังนั้น การประเมินความเปราะบางต่อความยากจนของครัวเรือน คือ การประเมินว่าโอกาสที่ครัวเรือนจะตกอยู่ในภาวะความยากจนในอนาคตเป็นเท่าใด ครัวเรือนจะตกอยู่ในความยากจนด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค (หรือรายได้) ของครัวเรือนในอนาคตถ้าค่าใช้จ่าย (หรือรายได้) ของครัวเรือนต่ำกว่าเส้นความยากจน

คนที่มีความเปราะบางสูงมีแนวโน้มที่เป็นคนจนในอนาคต นอกจากนี้คนที่เคยมีความยากจนมีแนวโน้มที่จะยังคงเปราะบางต่อความยากจน ครัวเรือนที่ตกอยู่ในความยากจนอย่างต่อเนื่อง (หรือครัวเรือนที่จนเรื้อรังหรือยากไร้เรื้อรัง) และครัวเรือนที่เปราะบางอย่างต่อเนื่องส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ การมีผู้หญิงเป็นหัวหน้าครัวเรือน ไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้ครัวเรือนเปราะบางหรือยากจน อย่างไรก็ดี สัดส่วนของครัวเรือนที่เปราะบางข้ามปีและยากจนข้ามปีส่วนใหญ่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นชายและเป็นครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีคู่สมรส ส่วนครัวเรือนที่จนหรือเปราะบางเพียงปีใดปีหนึ่งมีสัดส่วนของหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นหม้ายค่อนข้างสูง

สาเหตุของความเปราะบางมาจากสองส่วน คือ ค่าเฉลี่ยของการบริโภคต่อหัวต่ำ หรือความผันผวนของการบริโภคต่อหัวสูง (แม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยของการบริโภคสูง) ในกรณีที่ครัวเรือนเปราะบางมีค่าเฉลี่ยของการบริโภคต่อหัวต่ำกว่าเส้นความยากจนจะถูกเรียกว่าเป็นครัวเรือนเปราะบางประเภท LM (low-mean) ส่วนครัวเรือนเปราะบางที่เหลือเป็นประเภท HV (high-variance)

การศึกษาความเปราะบางต่อความยากจนในเชิงปริมาณชี้ให้เห็นว่า ปัญหาความเปราะบางของครัวเรือนไทยมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าปัญหาความยากจน การจะขจัดความยากจนให้หมดไปจะต้องขจัดความความยากจนต่อความเปราะบางด้วย ไม่เช่นนั้น

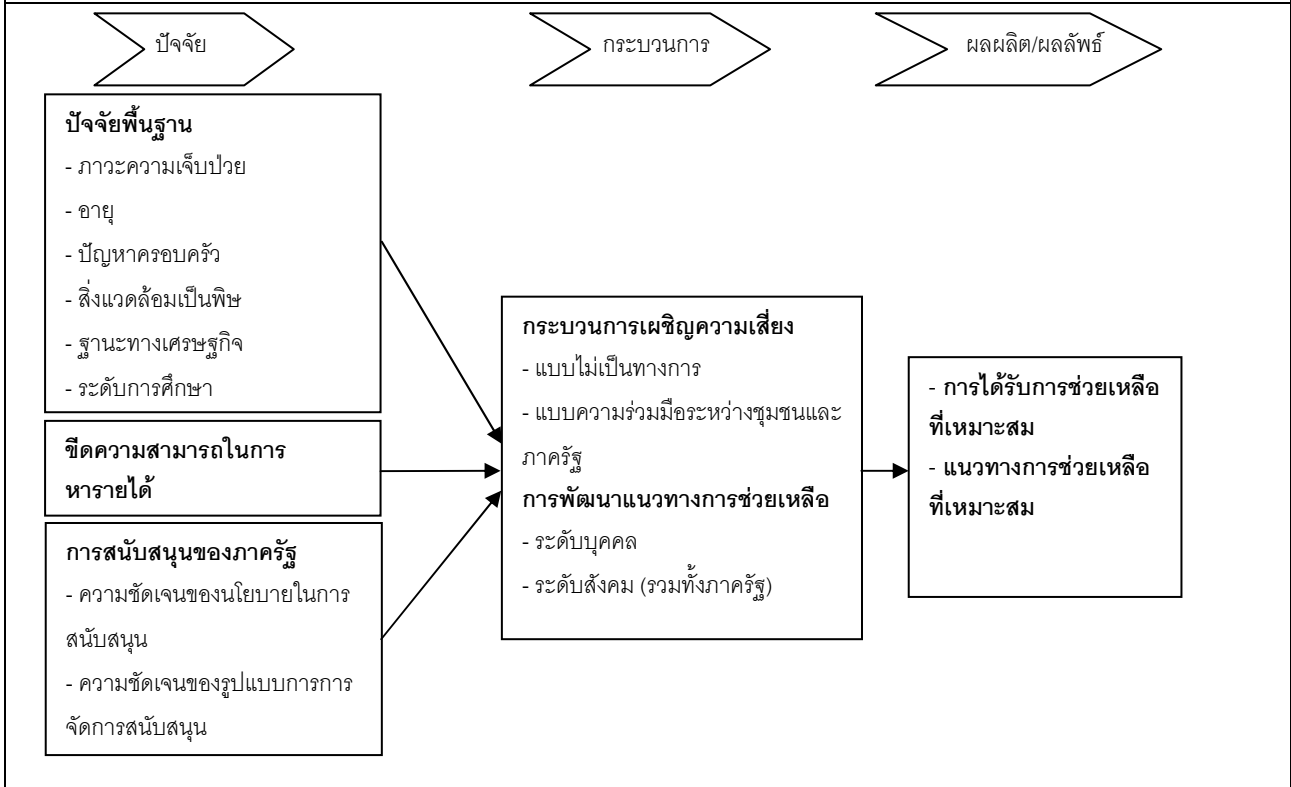
ก็จะสามารถลดจำนวนคนที่ยากจนอยู่จำนวนมากจำนวนคนจนในอนาคตก็จะมีแนวโน้มว่าจะยังคงมีอยู่ต่อไป

ดังนั้น ในทางปฏิบัติจึงควรวิเคราะห์ว่าจะทำอย่างไรจึงจะป้องกันให้ครัวเรือน ที่เปราะบางมีภูมิคุ้มกันให้สามารถเผชิญกับความเสี่ยงได้ และถ้ามีเหตุรุนแรงเกินกว่าที่ภูมิคุ้มกันจะรองรับไว้ได้ควรมีมาตรการใดให้ผู้ตกสู่ความยากจนกลับออกสู่ครัวเรือนปกติได้ยั่งยืนที่สุด

การศึกษาพบว่า ครัวเรือนชนบทที่เปราะบางต่อเนื่องและซ้ำซาก คือ ครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่มีการศึกษา หรือการศึกษาสูงสุทธระดับประถมต้น ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และครัวเรือนที่มีสินทรัพย์ต่ำ มาตรการที่จะช่วยคนกลุ่มนี้คือ การมุ่งสร้างศักยภาพให้กับคนรุ่นหลานโดยเฉพาะด้านการศึกษา ในการช่วยเหลือครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนไม่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจควรหาแนวทางสร้างอาชีพให้เกิดรายได้ อาจจะใช้เงินสนับสนุนจากรัฐในลักษณะ workfare ถ้าหัวหน้าครัวเรือนไม่สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ควรได้รับการสงเคราะห์ที่พอเพียงต่อการดำรงชีพ

ส่วนครัวเรือนที่เปราะบางปีใดปีหนึ่งมักเกิดจากความผันผวนของรายได้สูง และเป็นครัวเรือนที่ประกอบกิจกรรมส่วนบุคคล นายจ้างและลูกจ้างเอกชน ความมั่นคงของรายได้ที่มีต่อสวัสดิการของครัวเรือนเหล่านี้ กลไกการประกันการว่างงานเป็นกลไกหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อลูกจ้างเอกชนให้สามารถจัดการกับความเสี่ยงจากการทำงานในระดับหนึ่งกลไกสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจและนายจ้างอาจจะซับซ้อนมากกว่าเนื่องจากมีสาเหตุหลากหลาย ดังนั้น กลไกที่จะช่วยให้ครัวเรือนประเภทนี้เผชิญกับความเสี่ยงได้มีประสิทธิภาพควรมีหลายมิติ เช่น มีการประกันพืชผลเสียหายจากภัยธรรมชาติ มีกลไกการช่วยเหลือทางธุรกิจที่ทำให้กิจการฟื้นตัวเร็วขึ้น เป็นต้น

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

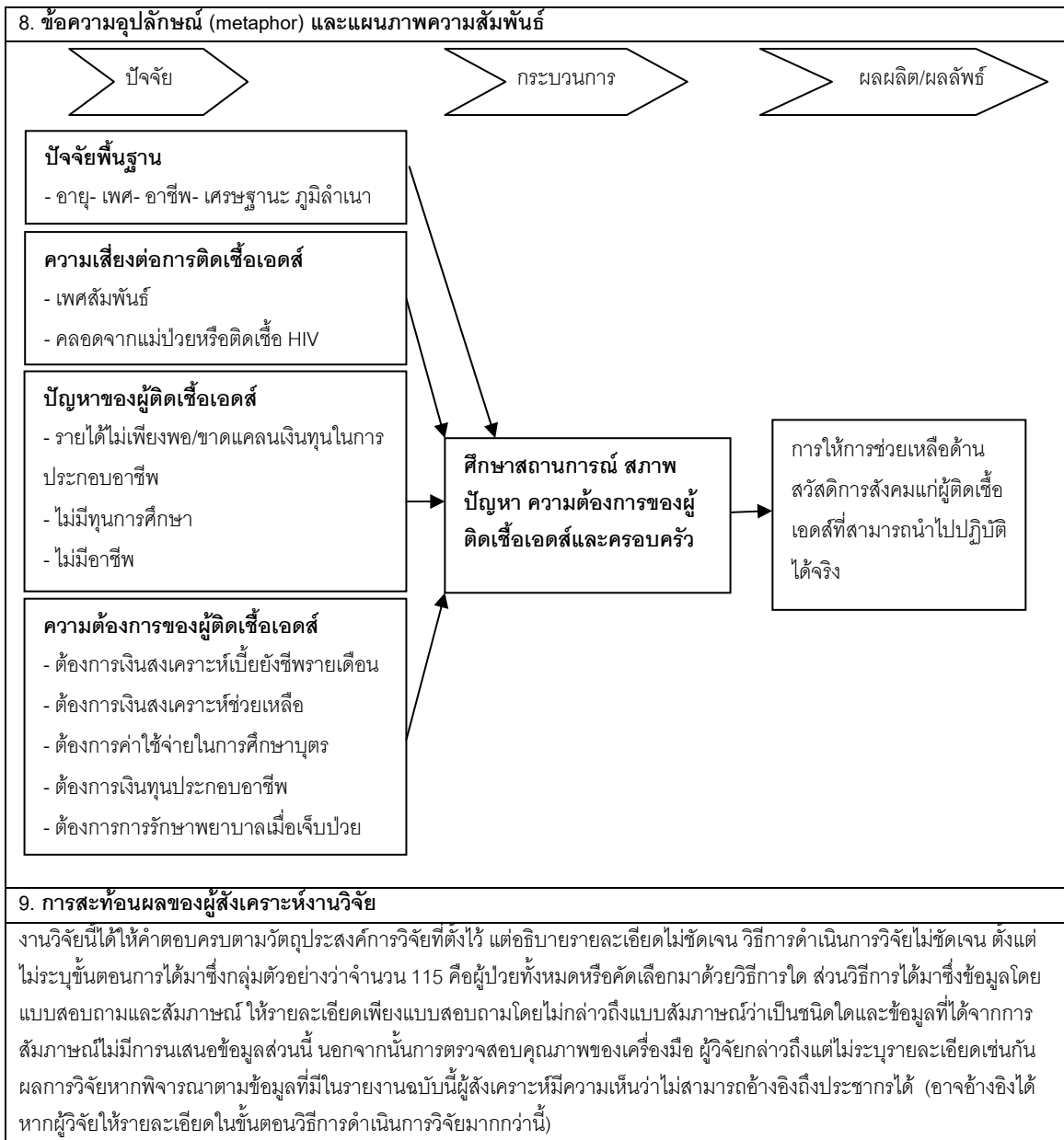

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ และผลการวิจัย ไม่สอดคล้องกัน ผลการศึกษาตอบไม่ครบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ลักษณะการนำเสนออยากต่อการเข้าใจเป็นอย่างยิ่ง ควรนำเสนอเป็นรายชื่อตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ไม่มีการนำเสนอเครื่องมือในการวิจัย และไม่มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรื่องที่ 3

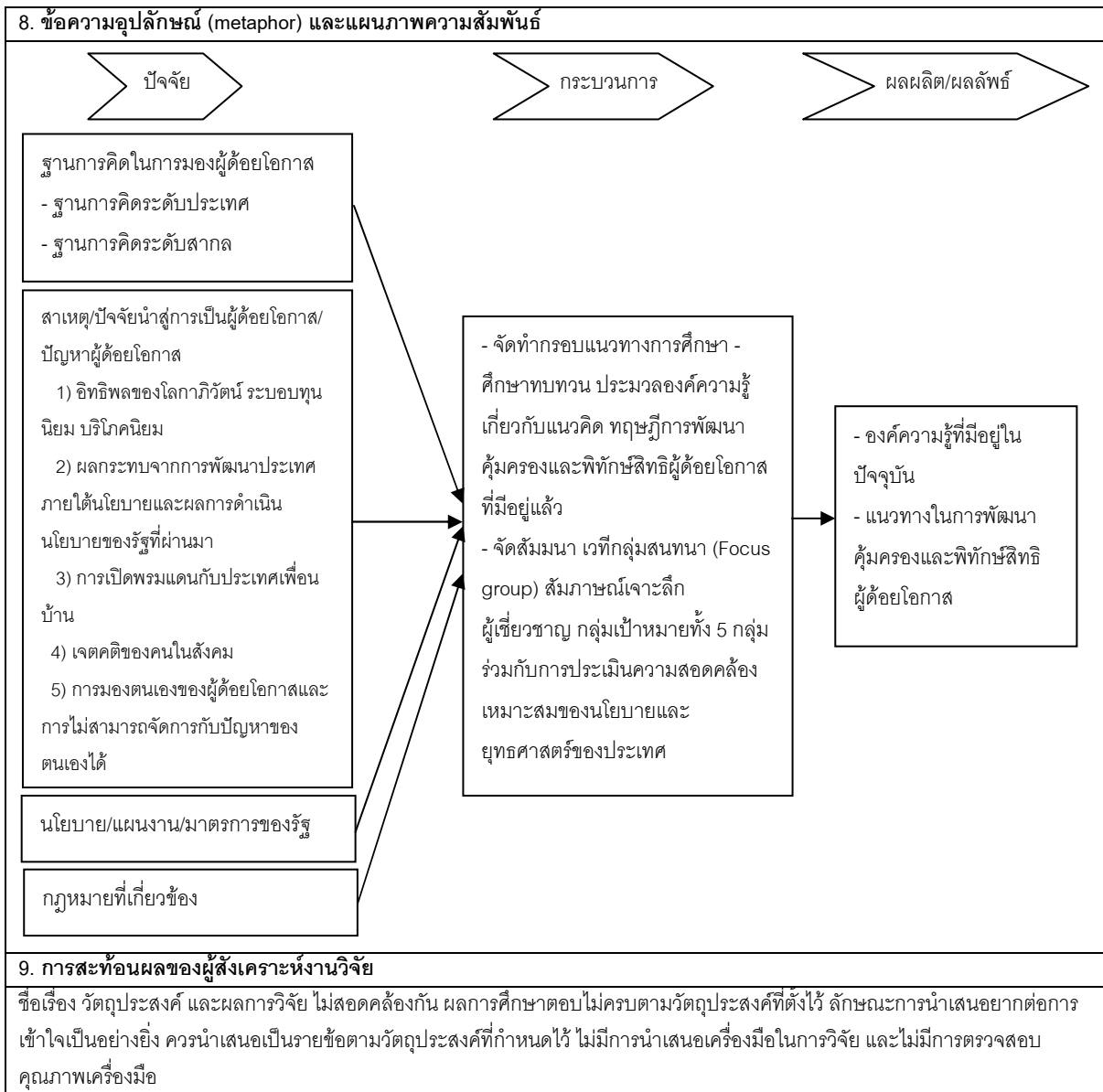
<p>งานวิจัย รหัส 718</p> <p>ชื่อเรื่อง: ปัญหาและความต้องการของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยโรคเอดส์ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์วิจัย :</p>
<p>ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้ติดเชื้อ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย</p>
<p>2. นิยามศัพท์</p> <p>ปัญหาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี หมายถึง ความยุ่งยาก ความลำบาก และอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ อันเนื่องมาจากการติดเชื้อเอชไอวี</p> <p>ความต้องการของผู้ติดเชื้อเอชไอวี หมายถึง ความรู้สึกในการที่อยากได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อตอบสนองในด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม</p> <p>ผู้ติดเชื้อเอชไอวี หมายถึง ผู้ที่ได้รับเชื้อเอชไอวี ที่มีความเจ็บป่วยทั้งในระยะที่ยังไม่มีอาการ และระยะที่มีอาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง เช่น มีไข้ต่ำๆ เป็นพักๆ ติดต่อกัน อูจจะระเรื่อรัง น้ำหนักลด ต่อมาน้ำเหลืองโต ยกเว้นอาการสมองเสื่อมจากการติดเชื้อเอชไอวี (AIDS Dementia Complex) เนื่องจากผู้ป่วยกลุ่มอาการนี้ไม่สามารถตอบสนองแบบสอบถามได้</p>
<p>3. วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่ม ตัวอย่าง / เครื่องมือ:</p> <p>แบบการวิจัย คือ เชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้ เป็นผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี ที่เข้าร่วมกลุ่มผู้ติดเชื้อ และมารับบริการในการตรวจสุขภาพประจำเดือน ที่โรงพยาบาลวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวนรวม 115 ราย</p> <p>เครื่องมือ แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และ 2) แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของผู้ติดเชื้อเอชไอวี</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ปัญหาและความต้องการของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยโรคเอดส์ ที่เข้าร่วมกลุ่มผู้ติดเชื้อ และมารับบริการในการตรวจสุขภาพประจำเดือน ที่โรงพยาบาลวังสะพุง อำเภอวังสะพุงซึ่งมีอัตราการป่วยสูงที่สุดในจังหวัดเลย</p>
<p>5. สาเหตุประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>จากสถิติผู้ป่วยเอดส์สะสมของจังหวัดเลย จำนวน 2,153 คน โดยพบสูงสุดที่ อำเภอวังสะพุง และเนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคที่รักษาไม่ได้ ผู้ติดเชื้อต้องเผชิญกับปัญหาซับซ้อนหลายรูปแบบ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดเลย มีหน้าที่ให้บริการด้านสวัสดิการสังคมแก่บุคคลเหล่านี้ ต้องการดำเนินงานวางแผน จัดระบบการให้การดูแลและช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงสนใจศึกษาอย่างลึกซึ้งถึงปัญหาและความต้องการของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยโรคเอดส์ เพื่อให้การบริการที่เหมาะสมในบุคคลกลุ่มนี้ต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย :</p> <p>- สอบถามและสัมภาษณ์</p> <p>- ศึกษาอย่างลึกซึ้งถึงปัญหาและความต้องการของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยโรคเอดส์ เพื่อให้การบริการที่เหมาะสมในบุคคลกลุ่มนี้ต่อไป</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) รายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการยังชีพ 2) ไม่มีเงินทุนการศึกษา/อุปกรณ์การศึกษา 3) ไม่มีงานทำ ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ 4) สมาชิกในครอบครัวไม่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ 5) ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ <p>ความต้องการของผู้ติดเชื้อเอชไอวี</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ต้องการเงินสงเคราะห์รายเดือน 2) ต้องการเงินสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ติดเชื้อเอชไอวีและครอบครัว 3) ต้องการค่าใช้จ่ายในการศึกษาบุตร 4) ต้องการเงินทุนประกอบอาชีพ 5) ต้องการการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

เรื่องที่ 4

งานวิจัย รหัส 722
ชื่อเรื่อง: องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาส
1. วัตถุประสงค์วิจัย
1) เพื่อสังเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาสที่มีอยู่ในปัจจุบัน
2) เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ที่มีอยู่ให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาส
2. นิยามศัพท์
องค์ความรู้ หมายถึง ศาสตร์ ที่เป็นเชิงแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย ทดลองหรือความรู้ที่เป็นสติปัญญา ภูมิปัญญาและประสบการณ์เฉพาะบุคคลที่สั่งสมมาซึ่งเป็นที่ยอมรับและมีประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม
ผู้ด้อยโอกาส หมายถึง ผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนและได้รับผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การเมือง กฎหมาย วัฒนธรรม ภัยธรรมชาติ และภัยสงคราม รวมถึงขาดโอกาสที่จะเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ ตลอดจนผู้ประสบปัญหาที่ยังไม่มีองค์กรหลักรับผิดชอบจะส่งผลให้ไม่สามารถดำรงชีวิตได้เท่ากับผู้อื่น โดยมีกลุ่มเป้าหมายในความรับผิดชอบ
3. วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่ม ตัวอย่าง / เครื่องมือ:
แบบการวิจัย คือ การศึกษาเชิงคุณภาพ โดย การศึกษาเอกสาร (Documentary Study) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action

<p>Research) และการประชุมเวทีระดมความคิด (Focus group) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ภาควิชาและผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานและประชาชน กลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 กลุ่ม (คนยากจน, คนเร่ร่อน, คนไร้สัญชาติ, ผู้พหุโทษและผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์และครอบครัว) ที่อยู่ในความดูแลของสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาส</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง 1) นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้ด้อยโอกาส 2) บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ เช่น 2.1 กระทรวงมหาดไทย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และ 2.2 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของจังหวัดต่างๆ 3) องค์การพัฒนาเอกชน 4) เครือข่ายของทั้ง 5 กลุ่มเป้าหมาย 5) ประชาชนทั่วไป และ 6) เจ้าหน้าที่ของสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาส</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาสในปัจจุบัน</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย :</p> <p>จัดทำกรอบแนวทางการศึกษา แผนการดำเนินงาน กระบวนการ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของโครงการ โดยศึกษาทบทวนประมวลองค์ความรู้ เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาสที่มีอยู่แล้ว นอกจากนี้ จัดสัมมนา เวทีกลุ่มสนทนา (Focus group) สัมภาษณ์เจาะลึก ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 กลุ่ม ร่วมกับการประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาสที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า ฐานคิดในการมองผู้ด้อยโอกาส และในการทำงานกับผู้ด้อยโอกาส ประกอบด้วย ฐานคิดระดับสากล และฐานคิดระดับประเทศ</p> <p>ฐานคิดระดับสากล มี 3 ประการ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สิทธิ 2) ความมั่นคงของมนุษย์ 3) มนุษยนิยม <p>ฐานคิดระดับประเทศ ได้แก่ ฐานคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจ/ภูมิปัญญา หลักศาสนา ธรรมเนียมปฏิบัติ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น/สิทธิมนุษยชน/ยุติธรรมชุมชน/การสร้างกระบวนการเรียนรู้และการรวมกลุ่ม ส่วนฐานคิดในการมองและการทำงานกับคนเร่ร่อน ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์และครอบครัว ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น/สิทธิมนุษยชน/ยุติธรรมชุมชน ขณะที่ผู้พหุโทษจะไม่ได้กล่าวถึงการสร้างกระบวนการเรียนรู้และการรวมกลุ่ม</p> <p>สาเหตุหรือปัจจัยที่นำไปสู่ปัญหาของผู้ด้อยโอกาส ที่สำคัญมี 5 ประการ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ ระเบิดทุนนิยม บริโภคนิยม 2) ผลกระทบจากการพัฒนาประเทศ ภายใต้นโยบายและผลการดำเนินนโยบายของรัฐที่ผ่านมา 3) การเปิดพรมแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน 4) เจตคติของคนในสังคม 5) การมองตนเองของผู้ด้อยโอกาสและการไม่สามารถจัดการกับปัญหาของตนเองได้ <p>การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาส</p> <p>รูปแบบที่ 1 การช่วยเหลือด้านปัจจัย 4 และคุ้มครองสวัสดิภาพ</p> <p>รูปแบบที่ 2 การเสริมพลังโดยการกระบวนการเรียนรู้ โดยเชื่อว่ากลุ่มเป้าหมายมีศักยภาพช่วยตนเองได้</p> <p>รูปแบบที่ 3 การใช้ชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน</p> <p>รูปแบบที่ 4 พหุลักษณะ เป็นรูปแบบที่ไม่แน่นอนตายตัว ขึ้นกับสถานการณ์พื้นที่และปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>การสังเคราะห์องค์ความรู้ที่มีอยู่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาส พบว่า กลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ เป็นกลุ่มที่มีองค์ความรู้ระดับมากแต่ยังไม่เพียงพอที่จะนำไปสังเคราะห์และใช้ประโยชน์อย่างเต็มรูปธรรมในการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย</p> <p>กลุ่มคนไร้สัญชาติ เป็นกลุ่มที่มีองค์ความรู้ระดับปานกลาง เพราะยังเป็นประเด็นใหม่ ที่ถูกปลดปล่อยจากการครอบงำ ภายใต้กระบวนการทัศนความมั่นคงของชาติ ซึ่งขัดแย้งกับกระบวนการด้านความมั่นคงของมนุษย์ และยังผูกติดกับกฎหมาย วัฒนธรรมย่อยของกลุ่มชาติพันธุ์</p>

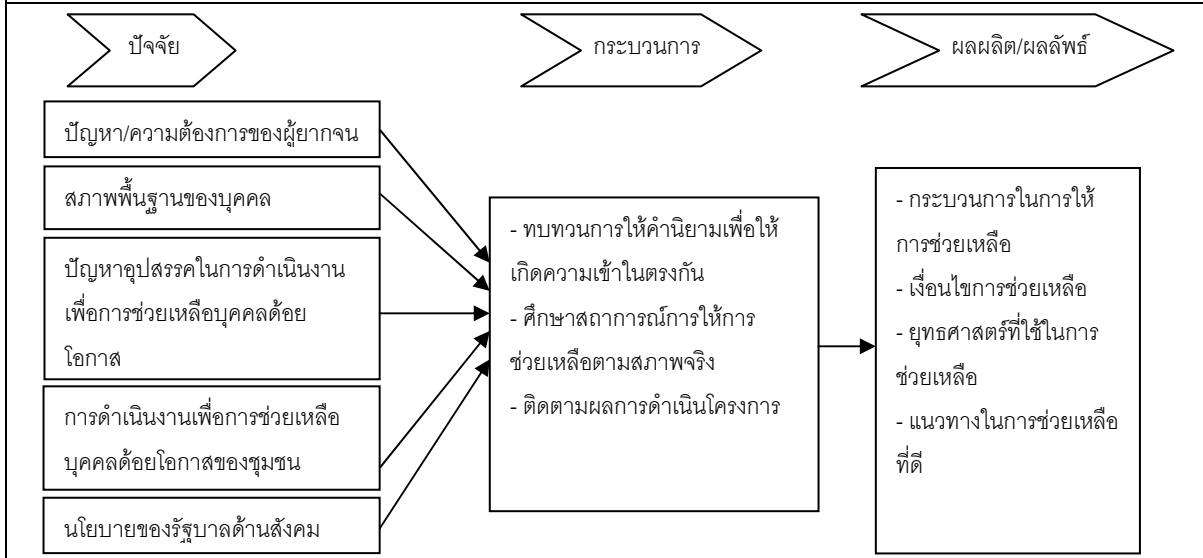
เรื่องที่ 5

<p>งานวิจัย รหัส 726</p> <p>ชื่อเรื่อง: การศึกษาการดำเนินงานขององค์กรชุมชนด้านการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ด้อยโอกาสที่ได้รับการช่วยเหลือ กรณี ศึกษาชุมชนบ้านบางโรงตำบลดงอกลอก อ.กลาง จ.ภูเก็ต</p>
<p>1. วัตถุประสงค์วิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษากระบวนการในการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสขององค์กรชุมชน 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไขในการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสขององค์กรชุมชน 3) เพื่อศึกษายุทธศาสตร์ในการดำเนินงานด้านการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสขององค์กรชุมชน
<p>2. นิยามศัพท์</p> <p>ความยากจน หมายถึง ความขาดแคลนปัจจัยสี่ ได้แก่ ขาดแคลนอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค</p> <p>ระบบสวัสดิการสังคม หมายถึง การบริการสังคม เช่น การศึกษา การสาธารณสุข ที่อยู่อาศัย การคุ้มครองสิทธิ และการดูแลความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน สวัสดิการด้านที่สอง คือ ประกันสังคม คือ สร้างระบบหลักประกันชีวิตให้แก่ลูกจ้างหรือคนทำงานเกินเงินเดือน และสุดท้าย คือ สวัสดิการสำหรับคนที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เช่น คนแก่ เด็กเร่ร่อน</p>
<p>3. วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่ม ตัวอย่าง / เครื่องมือ:</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย คือ คนในชุมชนบ้านบางโรง ต.ดงอกลอก อ.กลาง จ.ภูเก็ต ประกอบด้วย คณะกรรมการขององค์กรชุมชนเกี่ยวกับคณะกรรมการดำเนินงานด้านการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส จำนวน 10 คน และผู้ด้อยโอกาส</p>

<p>หมู่บ้านบางโรง ต.ป่าคลอก จ.ภูเก็ต จำนวน 15 คน เครื่องมือ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ด้านยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การดำเนินงานขององค์กรชุมชนในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในประเด็น กระบวนการในการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เงื่อนไขในการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส และองค์กรชุมชนมียุทธศาสตร์ใดบ้างในการดำเนินงาน ด้านการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส</p>
<p>5. สาเหตุประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ชุมชนบ้านบางโรง ต.ป่าคลอก อ.ถลาง จ.ภูเก็ต เป็นชุมชนที่มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ อัล-อามานะห์ และสวัสดิการชุมชนขึ้นนั้น เนื่องจากชุมชนแห่งนี้ได้รับภาวะวิกฤตทั้งทางด้านอาชีพ ทรัพยากรธรรมชาติ ศาสนา ทำให้คนในชุมชนเกิดปัญหาความยากจน เป็นหนี้ ทรัพยากรป่าชายเลนถูกทำลาย และเกิดการอพยพไปหางานทำในเมืองมากขึ้น และปล่อยให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกิดการแตกแยก ขาดจิตสำนึก และชุมชนอาจจะถึงขั้นล่มสลายได้</p> <p>ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้นำชุมชน และสมาชิกในชุมชนบางโรง จึงจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้น ในการช่วยแก้ไขปัญหา จากการดำเนินงานมา ระยะหนึ่ง เพื่อให้การช่วยเหลือสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและนโยบายของรัฐในด้านการจัดสวัสดิการให้กับชุมชนจึง เกิดการศึกษาในครั้งนี้ขึ้น</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย :</p> <p>การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีเป้าหมายหลักคือศึกษากระบวนการ เงื่อนไข และยุทธศาสตร์ในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส โดยแนวคิดในการศึกษาคือ 1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มคนจนสาเหตุความยากจน ฐานความคิด การให้การให้นิยาม “ความยากจน” และ แนวคิด “คนจนในสังคมไทย” 2) แนวคิดทฤษฎีความต้องการ 3) ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการ และ 4) การศึกษาทางวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายและการให้มุมมองที่น่าสนใจเกี่ยวกับระบบสวัสดิการที่พึงปรารถนา สังคมพึงปรารถนา ยุทธศาสตร์ทางสังคม</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>การดำเนินงานขององค์กรชุมชนในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ด้อยโอกาสที่ได้รับการช่วยเหลือประกอบด้วย 3 ส่วน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กระบวนการในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ด้อยโอกาสที่ได้รับการช่วยเหลือ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 คณะกรรมการมีสยิด คัดสรรคณะกรรมการ 2 ชุด เพื่อทำการสำรวจ ตรวจสอบ ค้นหาผู้ด้อยโอกาส 1.2 สำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ที่ต้องการได้รับการช่วยเหลือ 1.3 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของคณะกรรมการ 1.4 คณะกรรมการประชุมพิจารณาผู้ที่จะได้รับทุนและความช่วยเหลือต่างๆตามความเหมาะสมโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา 1.5 ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแสดงความต้องการที่จะให้ทางกลุ่มให้การช่วยเหลือ 1.6 อนุมัติงบประมาณ 1.7 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่อการช่วยเหลือ 1.8 ตรวจสอบ ติดตาม และให้คำแนะนำในการดำเนินงาน โดยวิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม แล้วจัดบันทึกผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือ นำเงินที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการที่แจ้งไว้เบื้องต้น 1.9 ประเมินผล 2) เงื่อนไขในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ด้อยโอกาสที่ได้รับการช่วยเหลือ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1 ด้านการศึกษา 2 ด้านอาชีพ 3 ด้านที่อยู่อาศัย 4 ด้านสุขภาพ 5 ด้านเกษียณ <p>เงื่อนไขหลักในการช่วยเหลือ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา - มีสภาพความเป็นอยู่ที่ลำบาก - มีอาชีพในการดำเนินชีวิตที่ไม่แน่นอน - มีภาระในการดูแลบุคคลอื่นๆ - ไม่มีที่อยู่อาศัย 3) ยุทธศาสตร์ในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ด้อยโอกาสที่ได้รับการช่วยเหลือ <ol style="list-style-type: none"> 1. การนำหลักศาสนาเป็นตัวตั้งในการให้การช่วยเหลือ

2. การมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง
3. การเข้าถึงประชาชน
4. ความเข้มแข็งของชุมชน
5. การรวมกลุ่มของคนในชุมชน
6. การเสียสละ
7. การพึ่งตนเอง
8. การยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
9. ความสามัคคี
10. การมีส่วนร่วม
11. การบูรณาการแบบองค์รวมด้านความช่วยเหลือ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยออกแบบการศึกษาที่เหมาะสม คือ การศึกษาเชิงคุณภาพ ในกลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุมทั้ง คณะกรรมการขององค์กรชุมชนเกี่ยวกับคณะกรรมการดำเนินงานด้านการให้การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส จำนวน 10 คน และผู้ด้อยโอกาส ในพื้นที่ จ.ภูเก็ต จำนวน 15 คน โดยกำหนดเป้าหมายหลักคือศึกษากระบวนการ เงื่อนไข และยุทธศาสตร์ในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส แนวคิดในการศึกษาคือ 1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มคนจนสาเหตุความยากจน ฐานความคิด การให้การให้นิยาม “ความยากจน” และ แนวคิด “คนจนในสังคมไทย” 2) แนวคิดทฤษฎีความต้องการ 3) ทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการ และ 4) การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายและการให้แง่มุมที่น่าสนใจเกี่ยวกับระบบสวัสดิการที่พึงปรารถนา สังคมพึงปรารถนา ยุทธศาสตร์ทางสังคม ผลการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ตามที่กำหนด โดยทราบถึงกระบวนการในการให้การช่วยเหลือ เงื่อนไขการช่วยเหลือ ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการช่วยเหลือที่เหมาะสม และแนวทางในการช่วยเหลือที่ดีในพื้นที่จริง

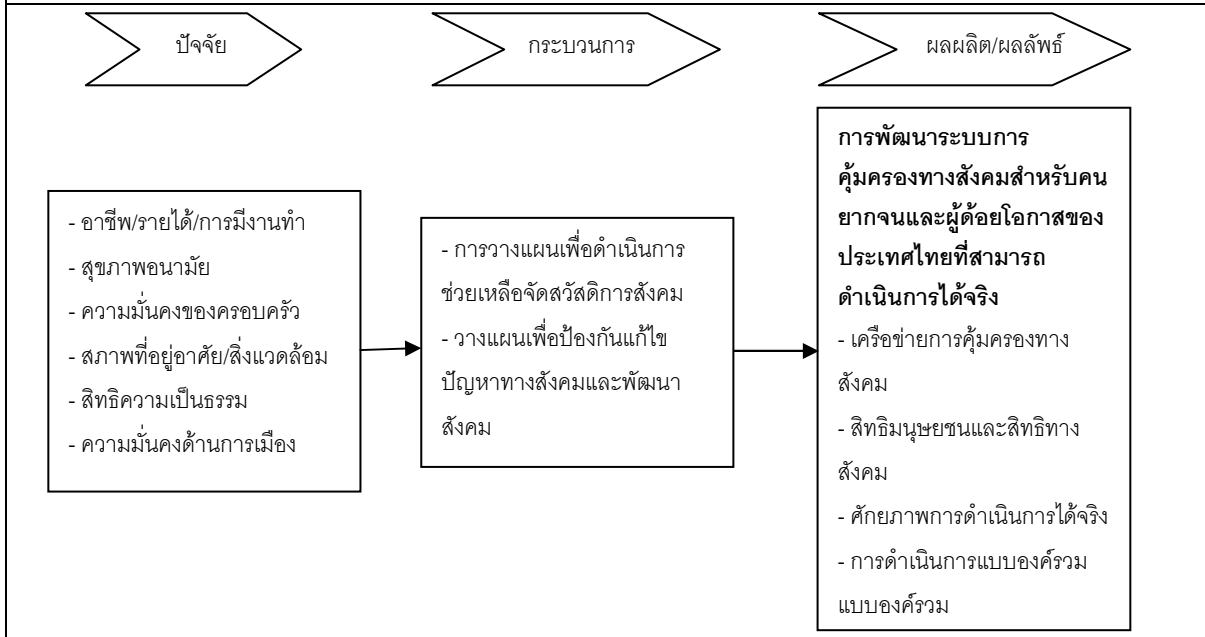
เรื่องที่ 6

งานวิจัย รหัส 727
ชื่อเรื่อง: การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสของประเทศไทย
1. วัตถุประสงค์วิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาองค์ความรู้ด้านระบบการคุ้มครองทางสังคมเพื่อให้เกิดความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในบริบทของประเทศไทย ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการในการให้ความช่วยเหลือสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส 2) เพื่อทดลองระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส ในพื้นที่เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงระบบการคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรมของประเทศไทย
2. นิยามศัพท์
ระบบการคุ้มครองทางสังคม หมายถึง ระบบการดำเนินการโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนทุกคนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นพิเศษไปที่กลุ่มคนยากจน และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งเป็น

<p>กลุ่มคนที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและคุ้มครองมากที่สุด โดยการจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบการประกันสังคม การสังคมสงเคราะห์ หรือการช่วยเหลือทางสังคม และบริบทสังคม และเป็นการคุ้มครองสิทธิทั้งสิทธิมนุษยชนและสิทธิทางสังคม ซึ่งจะต้องมีการวางแผนเพื่อเตรียมการกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นเป็นการดำเนินงานที่ต่อเนื่องในการช่วยเหลือและคุ้มครองแก่ประชาชน ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาด้านสังคมและพัฒนาสังคม รวมทั้งส่งเสริมความมั่นคงแก่ประชาชนโดยให้ประชาชนให้สามารถช่วยเหลือและพึ่งตนเองได้ เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือประชาชนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมั่นคงในระดับมาตรฐาน</p> <p>คนยากจน หมายถึง ผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 1,242 บาท ต่อเดือน (ปี 2547 ประเทศไทยกำหนดเส้นความยากจนที่ 1,242 บาท ผู้มีรายได้น้อยกว่า 1,242 บาท ต่อเดือน ถือว่ายากจน) หรือคนที่มีรายได้น้อยได้ไม่เพียงพอที่จะซื้ออาหารและสินค้าจำเป็นพื้นฐานขั้นต่ำ</p> <p>ผู้ด้อยโอกาส หมายถึง ผู้ที่มีประสบปัญหาความเดือดร้อนทั้งในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สาธารณสุข การเสียเปรียบ และไม่ได้รับความเป็นธรรมทางกฎหมาย รวมทั้งผู้ที่มีปัญหาในรูปแบบต่างๆ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมได้ตามปกติ หรือจำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ รวมทั้งผู้ถูกทอดทิ้งทางสังคม ได้แก่ ผู้ที่หลุดจากกลไกทางสังคม ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรหรือบริการทางสังคมได้หรือถูกกีดกันไม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดสิทธิประโยชน์และโอกาสที่จะยกระดับสถานภาพทางสังคมของตนเองให้สูงขึ้น เป็นต้น</p>
<p>3. วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่ม ตัวอย่าง / เครื่องมือ:</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) กลุ่มตัวอย่าง ด้านประชากร คือ กลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส และ ด้านเนื้อหาสาระ คือ องค์ความรู้ด้านระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสของประเทศไทย ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เครื่องมือ 1) แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน 2) แบบสำรวจผู้นำชุมชน และ 3) แบบสำรวจข้อมูลรายครัวเรือน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ระบบการคุ้มครองทางสังคม สำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส</p>
<p>5. สาเหตุประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>จากความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วและซับซ้อน โดยเฉพาะกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสที่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางสังคมในรูปแบบต่างๆทั้งทางร่างกายและจิตใจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 มีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของคน และพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมโดยเฉพาะกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสเพื่อช่วยเหลือคุ้มครองให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจริง คณะวิจัยจึงต้องการศึกษาระบบการคุ้มครองทางสังคม สำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสของประเทศไทยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสโดยการเพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการรับมือกับความเสี่ยงต่างๆ เพื่อสังคมที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย :</p> <p>ค้นหาค้นหาความรู้ทางวิชาการในการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในประเทศไทย จากนั้นทดลองใช้เพื่อหาแบบที่เหมาะสมและใช้ได้จริง</p> <p>ศึกษาวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้ทางวิชาการจากนักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนพื้นที่เป้าหมายโดยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) และวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยทดลองใช้ระบบที่พัฒนาขึ้นในพื้นที่เป้าหมายที่คัดเลือก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> ระบบการคุ้มครองทางสังคมเป็นการดำเนินงานโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนโดยเน้นเป็นพิเศษไปที่กลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส โดยจัดสวัสดิการทางสังคมและการคุ้มครองสิทธิทั้งสิทธิมนุษยชนและสิทธิทางสังคม ซึ่งต้องวางแผนเตรียมการกับปัญหาต่างๆอย่างต่อเนื่องทั้งภาวะปกติและวิกฤติ และต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีของบุคคล ระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสของประเทศไทยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. การทำความเข้าใจในกระบวนการดำเนินการงานวิจัยการพัฒนาการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส 2. การตั้งทีมงานวิจัยของชุมชนระดับตำบล 3. การเก็บรวบรวมข้อมูลของชุมชนระดับตำบลประกอบด้วย การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน การสำรวจข้อมูลชุมชน และการสำรวจข้อมูลรายครัวเรือน 4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลเพื่อทำแผนของชุมชน 5. การจัดทำแผนของชุมชนซึ่งเป็นการวางแผนของชุมชนเพื่อเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน

6. ปฏิบัติการเพื่อการสร้างและพัฒนา ระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสของชุมชน
 7. สรุปและประเมินผลการปฏิบัติการเพื่อการสร้างและพัฒนา ระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสของชุมชน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ทั้งข้อ 1 และ 2 แต่เนื่องจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้ระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่จริง ซึ่งจากหลักการและเหตุผลในการศึกษาวิจัยร่วมกับผลการวิจัยที่พบ วัตถุประสงค์ข้อนี้ควรเป็น “เพื่อการพัฒนา ระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสของประเทศไทย” ซึ่งสอดคล้องกับชื่อเรื่องและประเด็นในการศึกษา

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างไม่ชัดเจนบอกเฉพาะผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาส แต่ขั้นตอนการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการทั้งในส่วนของผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาส นักวิชาการ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ได้ระบุจำนวนที่แน่นอน

เรื่องที่ 7

งานวิจัย รหัส 728
ชื่อเรื่อง: การศึกษาแนวทางพัฒนากฎหมายสำหรับคนไร้ที่พึ่ง
1. วัตถุประสงค์วิจัย
1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความจำเป็นในการบัญญัติกฎหมายสำหรับคุ้มครองดูแลคนไร้ที่พึ่ง 2) เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนากฎหมายสำหรับการคุ้มครองดูแลคนไร้ที่พึ่ง
2. นิยามศัพท์
คนไร้ที่พึ่ง หมายถึง บุคคลที่ประสบกับปัญหาขาดความมั่นคงในชีวิตทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ปราศจากทรัพย์สินของ หรือไม่มีรายได้เพียงพอสำหรับการยังชีพ รวมถึงบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพทางจิต โดยไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ จนนำไปสู่ผลกระทบต่อการดำรงชีวิตได้อย่างสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
3. วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่ม ตัวอย่าง / เครื่องมือ:
แบบการวิจัย คือ วิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้การช่วยเหลือคนไร้ที่พึ่ง และคนไร้ที่พึ่ง เครื่องมือ : แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างโดยใช้คำถามที่กึ่งเชิง
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
กฎหมายสำหรับคนไร้ที่พึ่ง
5. สาเหตุประเด็นหลักที่ศึกษา
ผลแห่งการเร่งพัฒนาประเทศ นำสู่ปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตและผู้คนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหา

ผู้ด้อยโอกาสและปัญหาบุคคลไร้ที่พึ่ง โครงสร้างทางกฎหมายในการช่วยเหลือเปิดกว้างมากขึ้น แต่ไม่ได้กล่าวถึงเนื้อหาในการแก้ไขปัญหาว่าจะดำเนินการอย่างไร การศึกษากระบวนการพัฒนากฎหมายเพื่อช่วยเหลือ คุ่มครองคนไร้ที่พึ่ง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การบัญญัติกฎหมายรอบด้านมากขึ้น และมีกลไกสามารถใช้ได้จริง

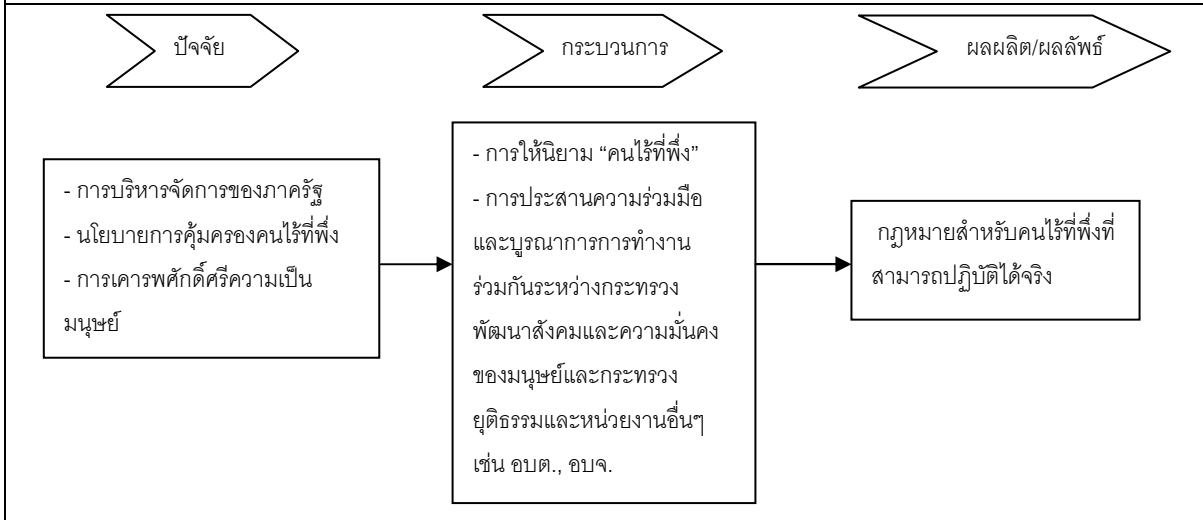
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย :

- ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์เชิงลึก ระดมความคิดและประชุมกลุ่มย่อย
- ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์เชิงลึก ระดมความคิดและประชุมกลุ่มย่อย ถึงสภาพและความสำคัญของปัญหาคนไร้ที่พึ่ง

7. ผลการวิจัย

- ข้อมูลที่ใช้เป็นแนวทางการพัฒนากฎหมายสำหรับคนไร้ที่พึ่ง ดังนี้
1. ข้อมูลกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งปัจจุบันมีทั้งเป็นกฎหมายลักษณะการปฏิบัติงานสวัสดิการแบบทั่วไปที่เข้ามาเสริม แต่มิได้มีวิธีปฏิบัติอย่างเด่นชัด และกฎหมายที่ล้ำสมัยอยู่ระหว่างการปรับปรุง นอกจากนี้ยังพบว่า กฎหมายปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มคนไร้ที่พึ่ง
 2. ข้อมูลกฎหมายในต่างประเทศเกี่ยวกับคนไร้ที่พึ่ง ยังไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน แต่จะแฝงมาในรูปแบบกฎหมายเฉพาะกลุ่ม โดยมีวิวัฒนาการเริ่มจากความต้องการในการควบคุม (เน้นการลงโทษ) การสงเคราะห์ช่วยเหลือและกลายเป็น “หุ้นส่วน (Partner)” ทางสังคม ดังเช่นที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน
 3. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ พบว่า เป็นผลสืบเนื่องมาจาก สาเหตุหลายประการ ขาดความพร้อมในการบริหารจัดการของภาครัฐ และการขาดกฎหมายรองรับอย่างชัดเจน
 4. ทิศทางและเนื้อหาสาระในการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับคนไร้ที่พึ่ง ควรมีการบัญญัติกฎหมายที่เป็นไปในลักษณะของกฎหมายสวัสดิการที่เน้นไปในการคุ้มครองสิทธิคนไร้ที่พึ่งผ่านการจัดบริการเชิงทางเลือกที่มีความชัดเจน โดยครอบคลุมในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์
 5. นโยบายการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งควรคำนึงถึง
 - การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน
 - การตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน
 - ความหลากหลายของแบบแผนการดำเนินชีวิต
 6. นโยบายการรณรงค์การทำความเข้าใจกับสาธารณชน มุ่งเปลี่ยนผ่านและผลักดันปัญหาคนไร้ที่พึ่ง จากระดับปัจเจกบุคคลไปสู่ประเด็นสาธารณะ
 7. นโยบายการปฏิรูประบบการบริหารจัดการสถานสงเคราะห์ จากรูปแบบ “ปิดล้อม” สู่รูปแบบ “เปิดโล่ง” และเปลี่ยนจาก “การสงเคราะห์” มาเป็น “บ้าน”
 8. นโยบายการจัดตั้งกองทุน คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน กระจายความเป็นธรรม รักษาความสงบสุข
 9. กฎหมายที่บัญญัติขึ้นใหม่ ควรปราศจากการจำกัดด้วย เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ สภาวะทางร่างกาย และจิต
 10. สร้างกลไกในการทำงานที่เป็นไปได้
 11. คำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรวจกฎหมาย

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผลการวิจัยสามารถตอบได้ครบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัย (เก็บรวบรวมข้อมูล) ถึงเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่ง แต่การศึกษานี้ไม่ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ตลอดจนการถอดเทปและสรุปประเด็นสำคัญไม่มีการนำเสนอรายละเอียดในส่วนนี้

เรื่องที่ 8

งานวิจัย รหัส 729

ชื่อเรื่อง: การสำรวจคนไร้สัญชาติและคนชายขอบในจังหวัดกาญจนบุรี

1. วัตถุประสงค์วิจัย

- 1) เพื่อสำรวจข้อมูลคนไร้สัญชาติและคนชายขอบในพื้นที่อำเภอที่ติดชายแดนของจังหวัดกาญจนบุรี
- 2) เพื่อให้ได้ระบบฐานข้อมูลคนไร้สัญชาติและคนชายขอบของจังหวัดกาญจนบุรี

2. นิยามศัพท์

คนไร้สัญชาติ หมายถึง บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย จำแนกตามประเภทชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ของกระทรวงมหาดไทยเป็นเกณฑ์ ได้แก่ กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูง ชุมชนบนพื้นที่สูง กลุ่มผู้ผลัดถิ่น สัญชาติพม่า กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า และกลุ่มผู้อพยพจากเนปาล

3. วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่ม ตัวอย่าง / เครื่องมือ:

แบบการวิจัย คือ เป็นการศึกษาเชิงบูรณาการโดยเป็นกระบวนการทั้งกระบวนการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลดังนี้ 1) ข้อมูลเชิงitudinal ได้ข้อมูลจากเอกสารวิชาการ เอกสารว่าด้วยระเบียบ กฎเกณฑ์ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลการตรวจสอบสถานของบุคคล ระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านในพื้นที่ศึกษา 2) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการเก็บข้อมูลจากพื้นที่ศึกษา โดย

- การสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการให้สถานบุคคลทางทะเบียนราษฎร ได้แก่ นายอำเภอ ปลัดทะเบียน
- การประชุมกลุ่มย่อย ด้วยวิธีการจัดการประชุมกลุ่มย่อย (focus group) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้แทน เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ปัญหาของคนไร้สัญชาติไทยและคนไร้ชายขอบ
- การสัมภาษณ์บุคคลไร้สัญชาติ เพื่อทราบปัญหาที่เกิดจากการไม่มีสัญชาติ

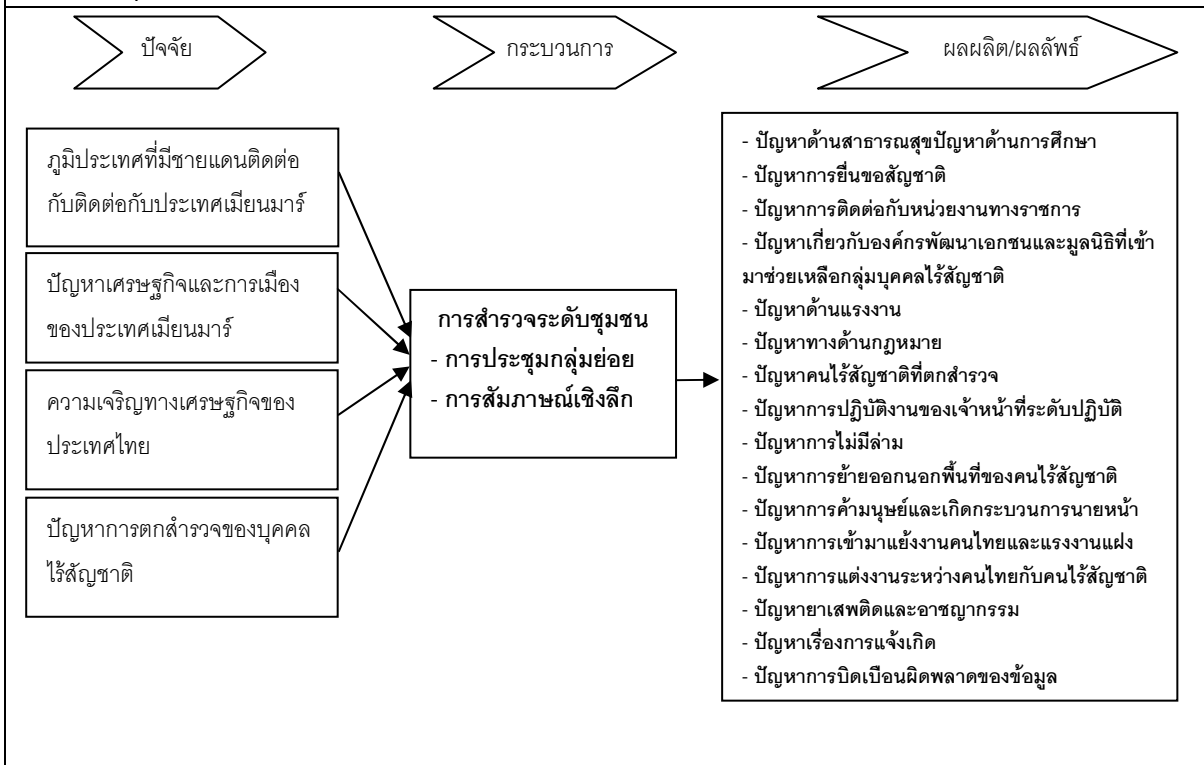
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา

เพื่อให้ได้ข้อมูลของคนไร้สัญชาติและคนชายขอบระดับชุมชน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 3 อำเภอ ซึ่งเป็นอำเภอชายแดนของจังหวัดกาญจนบุรี

5. สาเหตุประเด็นหลักที่ศึกษา

ปัจจุบันประเทศไทยมีกลุ่มคนที่เรียกว่า “คนไร้สัญชาติ” อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งที่มีสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทยและไม่มีสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทย ประเทศไทยจึงมีสถานเป็นรัฐเจ้าของตัวเป็นบุคคล (Personal stat) ของคนไร้สัญชาติเหล่านี้ ไม่มีสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศใดเลย คนไร้สัญชาติจึงกลายเป็น “คนไร้รัฐ”

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

เรื่องที่ 9

<p>งานวิจัย รหัส 730</p> <p>ชื่อเรื่อง: การต่อสู้กับปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ บ้านแม่สามแลบ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและชุมชน</p>
<p>1. วัตถุประสงค์วิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ 2) เพื่อศึกษาปฏิบัติการต่อสู้กับปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ ของศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและชุมชน ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน 3) เพื่อนำผลการศึกษาจากสถานการณ์ปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ รวมถึงการปฏิบัติการต่อสู้กับปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ ของศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและชุมชน เสนอเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กและเยาวชนไร้รัฐ ของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
<p>2. นิยามศัพท์</p> <p>สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิต และพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึงเหมาะสมเป็นธรรมและเป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ ภาวะทรวงการยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ</p> <p>การเข้าถึงสวัสดิการสังคม หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึงระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม ความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิต และพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึงเหมาะสม เป็นธรรม และเป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ ภาวะทรวงการยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไป</p> <p>ระบบสวัสดิการภาคชุมชน หมายถึง ระบบการจัดการใน 3 รูปแบบ คือ การจัดการสวัสดิการฐานทรัพยากร การจัดการฐานสวัสดิการฐานวัฒนธรรม และการจัดการสวัสดิการฐานงานพัฒนา</p> <p>ปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการ หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากการเข้าถึงระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่ง เกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิต และพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และเป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ ภาวะทรวงการยุติธรรมและบริการทางสังคมทั่วไป เช่น ปัญหาด้านงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน งบอาหารกลางวัน งบอาหารเสริม และทุนการศึกษา สภาพปัญหาด้านการเดินทาง และปัญหาด้านสุขภาพ</p> <p>เด็กและเยาวชนไร้รัฐ หมายถึง เด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 0-25 ปี ที่อยู่ในสถานะไร้สัญชาติ ที่เกิดในผืนแผ่นดินไทย ทั้งนี้อาจเกิดจากการตกสำรวจ และการไม่ระบุสถานะของหน่วยงานด้านการปกครอง โดยในโครงการวิจัยครั้งนี้ไม่ถือว่าเป็นเด็กไร้สัญชาติที่อยู่ในศูนย์พักพิง ศูนย์อพยพ แต่เป็นเด็กไร้สัญชาติที่รอการพิสูจน์สัญชาติไทย</p> <p>ศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและชุมชน หมายถึง กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาเครือข่ายด้านเด็กและชุมชน โดยเฉพาะด้านสิทธิของเด็กไร้รัฐที่พึงมี</p>
<p>3. วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่ม ตัวอย่าง / เครื่องมือ:</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงพรรณนา และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 ราย จากจำนวนครัวเรือนเด็กไร้สัญชาติในพื้นที่หมู่บ้านแม่สามแลบ เครื่องมือ 1) แบบสอบถามข้อมูลด้านการเข้าถึงสวัสดิการของเด็กไร้รัฐ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) และ 3) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview)</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>ปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ</p>
<p>5. สาเหตุประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>จากปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ ถูกปฏิเสธสัญชาติ รอพิจารณาสัญชาติ อันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ ปัจจุบันอาศัยอยู่ในประเทศไทยและรอการกำหนดสถานะบุคคลตามกฎหมายไทย ดังนั้นระหว่างรอพิจารณาสัญชาตินี้เนื่องจากยังไม่มีความชัดเจนจึงเกิดปัญหาด้านสถานะบุคคล สิทธิต่างๆที่ควรได้รับ ตลอดจน การเป็นกลุ่มที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก และยังมีหน่วยงานใดเข้ามารับผิดชอบอย่างจริงจัง ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมา เช่น ยาเสพติด การขายบริการ การค้ามนุษย์ แม้จะมีกฎหมายเพื่อคุ้มครองบุคคลกลุ่มนี้แต่ไม่สามารถขับเคลื่อนในการคุ้มครองเด็กกลุ่มนี้ได้เต็มที่ คณะวิจัยจึงมุ่งศึกษาถึง ปฏิบัติการต่อสู้กับปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ ของศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและชุมชน ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ต้องต่อสู้กับปัญหาที่ไม่ราบรื่นอะไรบ้าง เพื่อให้เด็กและเยาวชนไร้รัฐสามารถเข้าถึงสวัสดิการสังคม และสามารถขับเคลื่อนปฏิบัติการต่อสู้เข้าสู่การ</p>

เสนอแนวมาตรการและนโยบายเฉพาะของรัฐต่อไป
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย :
- ทบทวนแนวคิดจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ - ศึกษาข้อมูลจากตำรา ใช้แบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง สัมภาษณ์เชิงลึกกับแกนนำทั่วภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน รวมถึงเข้าร่วมปฏิบัติการต่างๆของศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและชุมชน
7. ผลการวิจัย
สถานการณ์เด็กและเยาวชนไร้รัฐบ้านแม่สามแลบ ส่วนมากร้อยละ 39.2 เกิดจากไม่ระบุสถานะจากหน่วยงานภาครัฐ รองลงมาร้อยละ 24.1 เกิดจากการเพิกเฉยของผู้ปกครองในการแจ้งเกิด และร้อยละ 18.3 เกิดจากการตกสำรวจของทางราชการ ด้านการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ พบว่า สวัสดิการด้านกระบวนการยุติธรรมมีระดับการเข้าถึงน้อยที่สุด ร้อยละ 37 รองลงมา คือ สวัสดิการด้านการศึกษา ร้อยละ 29.7 ซึ่งเท่ากับกับด้านบริการทางสังคมทั่วไป ร้อยละ 29.7 ส่วนระดับการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐในระดับมาก พบว่า สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยมีการเข้าถึงมากที่สุด ร้อยละ 24.3 รองลงมา คือ ด้านนันทนาการ และด้านการศึกษาตามลำดับ
8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์
<p>ปัจจุบัน</p> <p>กระบวนการ</p> <p>ผลผลิต/ผลลัพธ์</p> <p>ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนไร้รัฐ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สุขภาพอนามัย - การศึกษา - ที่อยู่อาศัย - การมีงานทำและการมีรายได้ - สวัสดิการสังคม-นันทนาการ <p>นโยบาย/กระบวนการยุติธรรม</p> <p>บริการทางสังคมทั่วไป</p> <p>ศึกษาสถานการณ์ปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ</p> <p>ปฏิบัติการต่อสู้กับปัญหาการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐ</p> <p>สวัสดิการสังคมของเด็กและเยาวชนไร้รัฐที่สามารถปฏิบัติได้จริง</p>
9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
ผลการศึกษาตอบครบตามวัตถุประสงค์ทุกข้อ อธิบายวิธีการดำเนินการวิจัยชัดเจนร่วมกับมีการนำเสนอกรอบแนวคิดในการศึกษา แต่การใช้คำต่างๆในรายงานวิจัยยังไม่คงที่ (inconsistency) รวมถึงขอบเขตประชากรในการศึกษาเช่นกัน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มบุคคลพิการ จำนวน 8 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 710</p> <p>ชื่อเรื่อง: การพัฒนาการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัว จังหวัดลพบุรี: กรณีศึกษา</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาสภาพการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนของครอบครัว ปัญหา และความต้องการของครอบครัวในการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อน 2) เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัว 3) เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัว
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>การดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัว หมายถึง การจัดผู้ดูแลเด็ก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพิการ วิธีเลี้ยงดูเด็กตาบอดพิการซ้อน และการรับบริจาคจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง</p> <p>เด็กตาบอดหรือเด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น หมายถึง เด็กที่มีสายตาสั้นที่ต่ำกว่าเมื่อใช้แว่นสายตาแล้วมองเห็นน้อยกว่า 6/18 จนถึงมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง หรือคนที่มีลานสายตาแคบกว่า 10 องศา หรือได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีความบกพร่องทางการเห็น</p> <p>เด็กตาบอดพิการซ้อน หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นและมีความพิการอย่างอื่นร่วมด้วย หรือในเด็กคนหนึ่งมีความพิการตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป เช่น ตาบอดและปัญญาอ่อน ตาบอดและมีปัญหาทางการได้ยิน ตาบอดและมีพัฒนาการช้ากว่าวัยของเด็กปกติ เป็นต้น</p> <p>บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early childhood Intervention Service) หมายถึง การดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเด็กพิการในวัยตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุ 6 ขวบ เพื่อให้เด็กได้รับการดูแล และฝึกพัฒนาการที่เหมาะสมโดยมีความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ</p> <p>แผนบริการเฉพาะครอบครัว (Individual Family Service Plan: IFSP) หมายถึง เครื่องมือในการวิจัยโดยการดำเนินการตามกระบวนการ 11 ขั้นตอน เพื่อให้ได้แผนการจัดบริการ และดำเนินการให้บริการตามแผนสำหรับครอบครัวที่มีลูกพิการอายุตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 6 ขวบ ของแต่ละครอบครัว ประกอบด้วย การฝึกกระตุ้นพัฒนาการและการฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่มีกระบวนการจัดทำแผนบริการโดยพิจารณาถึงความต้องการตามลำดับความสำคัญของเด็กพิการและครอบครัว</p> <p>ชุมชน หมายถึง ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน สมาชิกในหมู่บ้านหรือท้องถิ่น สมาคม ชมรม และองค์กรบริหารของท้องถิ่นที่ครอบครัวเด็กพิการอาศัยอยู่</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลา 1 ครอบครัวที่มีเด็กตาบอดพิการซ้อนก่อนวัยเรียน (แรกเกิด – 6 ปี) จำนวน 4 ครอบครัว และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลา 2 ผู้ปกครอง 2 คน ผู้ประสานงานบริการ 1 คน ครูการศึกษาพิเศษ 2 คน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็ก 4 คน ระยะเวลา 3 ครอบครัวเด็กตาบอดพิการซ้อน 2 กรณีศึกษา และเพื่อนบ้านจำนวน 4 คน</p> <p>การดำเนินการวิจัย ระยะเวลา 1 เป็นการศึกษาสภาพการดูแล ปัญหา และความต้องการของครอบครัวในการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อน ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ</p> <p>ระยะเวลา 2 เป็นการแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัว ใช้วิธีการวิจัยเอกสารและการวิจัยกึ่งทดลอง โดยนำองค์ความรู้จากการทบทวนเอกสารและผลจากการวิจัยระยะที่ 1 มาเป็นแนวทางในการพัฒนา</p> <p>ระยะเวลา 3 เป็นการศึกษาผลของการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัว ใช้วิธีการวิจัยกึ่งทดลอง</p> <p>เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะเวลา 1 ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง</p> <p>ระยะเวลา 2 แนวทางการประชุมคณะทำงาน และแบบบันทึกตามแผนบริการเฉพาะครอบครัว</p> <p>ระยะเวลา 3 แบบประเมินผลการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อน</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สภาพการดูแล ปัญหา และความต้องการของครอบครัวในการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อน 2) แนวทางในการพัฒนาการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัว 3) ผลการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อน 5 ประเด็น คือ 1) ผู้ดูแลเด็ก 2) อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจ 3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพิการและการยอมรับเด็ก 4) วิธีการเลี้ยงดู 5) การได้รับการบริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>

สภาพการดูแลคนตาบอดพิการซ้อนในประเทศไทยยังขาดหน่วยงานที่จะดูแลโดยตรง การทบทวนวรรณกรรมพบว่า การให้บริการคนพิการกลุ่มนี้มี 3 ลักษณะ คือ 1) โรงเรียนสอนคนตาบอดให้บริการแก่เด็กตาบอดพิการซ้อนที่มีความพิการไม่รุนแรงที่มาสมัครเข้าเรียนแล้วไม่สามารถเลื่อนชั้นได้ 2) ครอบครัวดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนที่มีความรุนแรงเองที่บ้านโดยไม่มีความรู้ความเข้าใจที่จะให้การดูแลที่เหมาะสม และ 3) เด็กจะถูกส่งเข้ารับบริการในสถานสงเคราะห์เมื่อครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ ครอบครัวแตกแยก หรือขาดผู้ปกครองอุปการะเลี้ยงดู แม้ภาครัฐจะพยายามขยายความช่วยเหลือโดยการรับเด็กพิการเหล่านี้เข้าสถานสงเคราะห์มากขึ้น ให้เบี้ยยังชีพเดือนละ 500 บาท และพยายามขยายบริการการศึกษาโดยการจัดตั้งโรงเรียนการศึกษาพิเศษและศูนย์การศึกษาพิเศษเพิ่มมากขึ้น แต่ยังไม่เพียงพอและไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึง โรงเรียนสอนคนตาบอดและคนตาบอดพิการซ้อน ลพบุรี พบปัญหาในการให้บริการคือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่นำเด็กตาบอดที่มีอายุสูงกว่าเกณฑ์เข้าเรียนปกติ ส่วนมากอายุเกิน 10 ปีขึ้นไป มาสมัครเข้าเรียนและยังไม่มีความพร้อมในการเข้าเรียน ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ นอกจากนี้ยังต้องรับเด็กจากจังหวัดอื่นๆ เข้าเรียนอีกด้วย ยังมีผู้พิการจำนวนมากที่อยู่กับครอบครัวในชุมชนที่ต้องเผชิญปัญหาต่างๆ ไม่สามารถเข้าถึงบริการจากหน่วยงานที่ให้บริการจากคนพิการ ไม่มีผู้ให้คำปรึกษา และไม่มีประสานงานความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ ที่จะช่วยให้ครอบครัวสามารถเลี้ยงดูเด็กตาบอดพิการซ้อนเข้าเรียนได้ งานวิจัยเรื่องนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาสำหรับครอบครัวเด็กตาบอดพิการซ้อนในชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเหล่านี้ได้รับการดูแลที่เหมาะสมหรือได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพความพิการของเด็ก จนอาจพัฒนาให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นภาระของครอบครัว และให้เด็กเหล่านี้ได้รับการยอมรับจากชุมชนสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติสุข

6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

ระยะที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาสภาพการดูแล ปัญหา และความต้องการของครอบครัวในการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อน ได้จากการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) ผู้ดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อน 2) อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจ 3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพิการและการยอมรับความพิการด้านสาเหตุความพิการและความพิการมีผลต่อเด็กและครอบครัว 4) วิธีเลี้ยงดูเกี่ยวกับการกระตุ้นพัฒนาการเด็ก และการฟื้นฟูสมรรถภาพ 5) การรับบริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบริการกระตุ้นพัฒนาการและฟื้นฟูสมรรถภาพเด็ก ความช่วยเหลือด้านการเงิน และบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก

ระยะที่ 2 กรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัว ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและสภาพการดูแล ปัญหา และความต้องการของครอบครัวจากผลการวิจัยระยะที่ 1

ระยะที่ 3 แนวทางในการพัฒนาการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัวเมื่อนำไปปฏิบัติจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์ทั้ง 5 ด้านคือ 1) ผู้ดูแลเด็ก 2) อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจ 3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพิการและการยอมรับเด็ก 4) วิธีการเลี้ยงดู 5) การได้รับการบริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. ผลการวิจัย

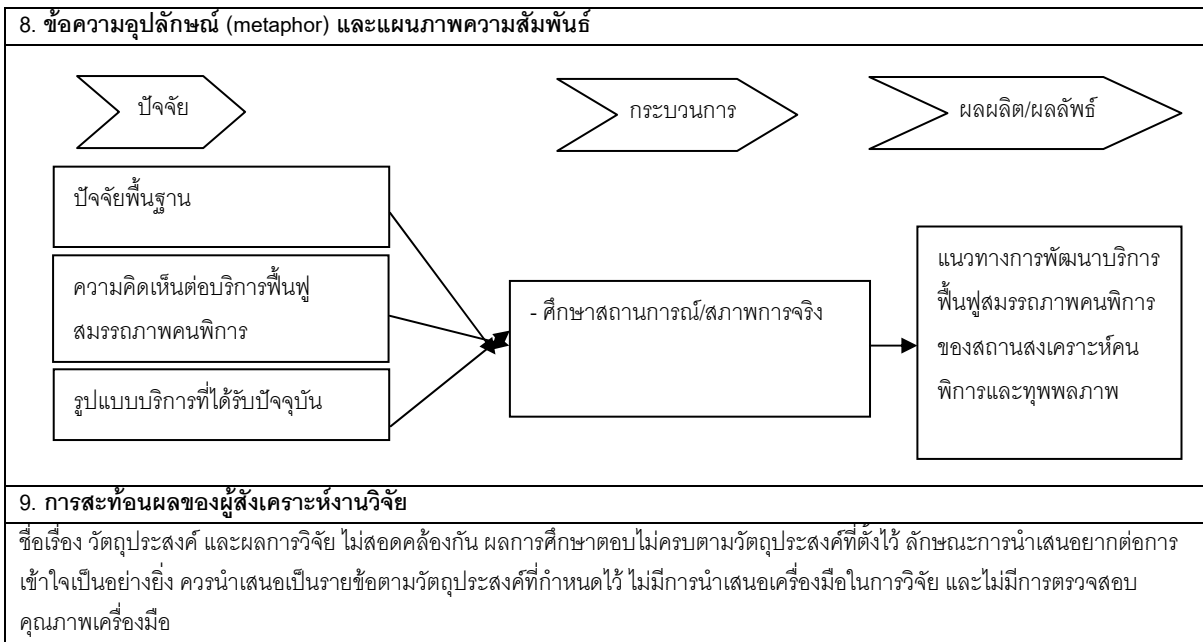
ระยะที่ 1 เด็กตาบอดพิการซ้อนจำเป็นต้องมีผู้ดูแลตลอดเวลา ทำให้มารดาหรือผู้ดูแลจำเป็นต้องหยุดงานหาเลี้ยงชีพเพื่อมาดูแลเด็ก อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจมีผลต่อการเลี้ยงดู หากมีความยากจนจะไม่มีความพร้อมในการเลี้ยงดู ขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่สามารถหาอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และมีปัญหาในการพาไปรับบริการ การดูแลโดยครอบครัวทำด้วยความรักและความสงสาร แต่ไม่มีความรู้ในการดูแล เนื่องจากการศึกษาต่ำ ไม่ทราบการแสวงหาความรู้ และมีข้อจำกัดสิทธิสวัสดิการสำหรับคนพิการส่งผลกระทบต่อวิธีเลี้ยงดูเด็กและไม่ได้พาไปรับบริการการฟื้นฟูสมรรถภาพ

ระยะที่ 2 แนวทางพัฒนาการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัว ที่จัดขึ้นเป็นแผนเฉพาะครอบครัวประกอบด้วย เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว พัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก ความต้องการของครอบครัว เป้าหมาย วิธีการพัฒนาการดูแลเด็ก และแผนการจัดบริการที่เหมาะสม ระบุตัวชี้วัดความสำเร็จ 2 ระดับ คือ ระดับผลผลิต ประกอบด้วย 1) เด็กตาบอดพิการซ้อนเข้าถึงจำนวนบริการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการมากขึ้น 2) ครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจในการเลือกรับบริการ 3) มีแผนการจัดบริการ ระดับผลลัพธ์ ประกอบด้วย 1) ผู้ดูแลเด็ก 2) อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจ 3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพิการและการยอมรับเด็ก 4) วิธีการเลี้ยงดู 5) การได้รับการบริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 3 เมื่อนำแนวทางในการพัฒนาการดูแลเด็กตาบอดพิการซ้อนเฉพาะครอบครัวไปใช้กับ 2 กรณีศึกษาพบว่าทำให้เกิดเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์ทั้ง 5 ด้านคือ 1) มีผู้ดูแลเด็กเต็มเวลา 2) อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน 3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพิการและการยอมรับเด็กดีขึ้น 4) วิธีการเลี้ยงดูมากขึ้น 5) การรับบริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น

เรื่องที่ 2

งานวิจัย รหัส 712 ชื่อเรื่อง: แนวทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของสถานสงเคราะห์ คนพิการและทุพพลภาพพระประแดง
1. วัตถุประสงค์วิจัย
1) เพื่อศึกษาบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพพระประแดง 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคนพิการและเจ้าหน้าที่ต่อบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพพระประแดง
2. นิยามศัพท์
คนพิการ หมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติ หรือมีข้อจำกัดบางประการ เนื่องจากความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ทางใดทางหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน ทั้งนี้ไม่ว่าจะพิการมาแต่กำเนิดหรือพิการภายหลัง ทั้งชายและหญิงอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่ได้รับการพิจารณาจากเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ว่ามีความพิการอยู่ในระดับที่สามารถให้ข้อมูลได้ และได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างน้อยที่สุด 1 ด้าน โดยอยู่ในความอุปการะของสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพพระประแดง เจ้าหน้าที่ หมายถึง บุคคลกรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพพระประแดงซึ่งเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานบริการและฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการอย่างน้อย 1 ด้าน ความคิดเห็นต่อบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ หมายถึง ความคิดเห็นของคนพิการและเจ้าหน้าที่ต่อบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ การฟื้นฟูสมรรถภาพ หมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ สถานสงเคราะห์ หมายถึง สถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพพระประแดง สังกัดกรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
3. วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่ม ตัวอย่าง / เครื่องมือ:
แบบการวิจัย คือ การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการศึกษา ดังนี้ 1) การศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary study) และ 2) การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 1) แบบสอบถามสำหรับคนพิการ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ 4 ด้าน และ ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ 2) แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ 4 ด้าน และส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
บริการเพื่อคนพิการ
5. สาเหตุประเด็นหลักที่ศึกษา
ปรากฏการณ์ของคนพิการที่เกิดขึ้นมักเสียเปรียบคนทั่วไปในสังคมเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นยังประสบปัญหาการขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู ถูกทอดทิ้ง ไร้ที่พึ่งทำให้ต้องประสบปัญหา ความยากลำบากในชีวิต ดังนั้นการศึกษาแนวทางในการพัฒนาบริการฟื้นฟูศักยภาพคนพิการของสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพจึงมีความสำคัญ ผลการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และนำไปกำหนดแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมบริการในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และพัฒนาบริการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย :
ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับ 1) ทฤษฎีเกี่ยวกับคนพิการและความพิการ 2) แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิคนพิการ 3) แนวคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ 4) แนวคิดการดำเนินชีวิตในสภาพปกติ
7. ผลการวิจัย
- สถานสงเคราะห์บริการฟื้นฟูสมรรถภาพครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการแพทย์ การศึกษา สังคม และอาชีพ - คนพิการและเจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ 1) ด้านสังคมในระดับมาก 2) ด้านอาชีพและการศึกษาในระดับปานกลาง และ 3) ด้านการแพทย์คนพิการมีความเห็นในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นในระดับปานกลาง - แนวทางในการพัฒนาฟื้นฟูมีความเห็นสอดคล้องกันคือควรจัดให้มีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในการฟื้นฟูสมรรถภาพแต่ละด้านมาประจำ ในสถานสงเคราะห์ ควรกระจายบริการให้ครอบคลุมคนพิการทุกประเภทและพัฒนาบริการให้มีความหลากหลาย จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้ง 4 ด้าน ให้เพียงพอและทันสมัย จัดหาอาคารสถานที่ที่เหมาะสม และจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น

เรื่องที่ 3

งานวิจัยรหัส 713

ชื่อเรื่อง: การศึกษาวิจัยประเมินผลโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปีงบประมาณ 2550

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
- 2) เพื่อประเมินความสอดคล้องของโครงการที่องค์กร/หน่วยงาน ดำเนินการ กับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- 3) เพื่อประเมินประโยชน์และความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับจากการดำเนินงานขององค์กร/หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
- 4) เพื่อประเมินศักยภาพขององค์กร/หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ไม่พบนิยามศัพท์

1. ปัจจัยนำเข้าของโครงการ(Inputs) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่

- 1) อุปสงค์และกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ความต้องการที่มีต่อโครงการและความชัดเจนเหมาะสมของการได้มาและคุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ
- 2) นโยบายและการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ หมายถึง แนวคิดหลักการในการกำหนดนโยบายที่มีเหตุผลและมีส่วนร่วมอันทำให้นโยบายมีความชัดเจนเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องตลอดจนมีการถ่ายทอดและแปลงนโยบายให้เป็นแผนที่นำมาปฏิบัติได้
- 3) สาระสำคัญของโครงการ หมายถึง การมีเอกสารแผนโครงการที่มีความครอบคลุมชัดเจน มีรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติ เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องทั้งโครงการทุกส่วน
- 4) สัดส่วนและกระบวนการจัดสรรงบประมาณ หมายถึง ความพอเพียงงบประมาณเปรียบเทียบกับปริมาณงานและเป้าหมายที่กำหนด และการแบ่งสัดส่วนของงบประมาณสอดคล้องกับงานและกิจกรรมโครงการตลอดจนขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความจำเป็นในการปฏิบัติ
- 5) ทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ความพร้อมของทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ บุคลากร สถานที่อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกรวมถึงกลุ่มเป้าหมายด้วย

2. กระบวนการดำเนินโครงการ (Process) ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ได้แก่

- 1) การจัดองค์ประกอบโครงการ หมายถึง การจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่รับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยดี มีความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
- 2) การบริหารและพัฒนาบุคลากรในโครงการ หมายถึง กระบวนการสรรหา การคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานในโครงการ การฝึกอบรมพัฒนา การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการและการเสริมสร้างขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน

<p>3) <u>วิธีการดำเนินโครงการและระเบียบปฏิบัติ</u> หมายถึง การมีวิธีการขั้นตอนของการดำเนินโครงการที่ชัดเจนสามารถสื่อให้มีการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การมีระเบียบปฏิบัติ คู่มือและเครื่องมืออื่นๆ ในการอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติโครงการ</p> <p>4) <u>การอำนวยความสะดวกและการประสานงานโครงการ</u> หมายถึง การมอบหมายงาน การสั่งการ การอำนวยความสะดวก การจัดหาทรัพยากร บริหารและการสนับสนุนการปฏิบัติการประสานงานทั้งภายในโครงการและภายนอกโครงการ เพื่อให้โครงการดำเนินไปโดยราบรื่นบรรลุเป้าหมายที่กำหนด</p> <p>5) <u>การกำกับติดตามประเมินผลโครงการ</u> หมายถึง การติดตามผลการดำเนินโครงการและประเมินผลโครงการทั้งก่อนดำเนินการและเมื่อสิ้นสุดโครงการ</p> <p>6) <u>การแก้ไขปัญหายุ่งยากของโครงการ</u> หมายถึง การติดตามประมวลวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในโครงการ แล้วนำมากำหนดวิธีการแก้ไขโดยใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้สามารถขจัดปัญหาและโครงการดำเนินการบรรลุเป้าหมายได้</p> <p>7) <u>การปิดและถ่ายทอดโครงการ</u> หมายถึง การเตรียมและการกำหนดเป็นแผนเพื่อปิดโครงการ โดยสามารถถ่ายทอดกิจกรรมและผลการดำเนินงานไปยังองค์กรที่สามารถรองรับโครงการเพื่อให้ทรัพยากรโครงการและผลงานของโครงการมีความต่อเนื่องเกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ</p> <p>3. ผลการดำเนินงาน (Output) ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่</p> <p>1) <u>ความก้าวหน้าของโครงการ</u> หมายถึง ผลงานหรือผลผลิตของโครงการที่เกิดขึ้นภายในช่วงเวลาดำเนินโครงการ ตลอดจนสัดส่วน ปริมาณและคุณภาพงานที่ปฏิบัติได้ตามขั้นตอนต่างๆ ในแผนโครงการ</p> <p>2) <u>การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ</u> หมายถึง ระดับประสิทธิผลของการใช้ทรัพยากรในการบริหารภายใต้กระบวนการบริหารโครงการ เพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้</p> <p>3) <u>ประสิทธิภาพของโครงการ</u> หมายถึง ผลงานและการได้รับคุณค่าหรือประโยชน์จากผลงานเมื่อเทียบกับทรัพยากรและเวลาที่ใช้ในโครงการ</p> <p>4) <u>การตอบสนองของกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้อง</u> หมายถึง การรับรู้ ยอมรับ สนใจ และเข้ามามีส่วนร่วมตลอดจนปฏิบัติตามงานของกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้องกับโครงการอันจะส่งผลให้การดำเนินงานของโครงการประสบความสำเร็จและนำไปใช้ประโยชน์ได้</p> <p>5) <u>ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้อง</u> หมายถึง ปฏิกริยาตอบสนองในภาพรวมอันเนื่องมาจากกิจกรรมของโครงการทางด้านผู้ปฏิบัติงานโครงการและกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>6) <u>ผลกระทบจากโครงการ</u> หมายถึง ผลกระทบของโครงการต่อกลุ่มเป้าหมายของโครงการ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ตลอดจนผลกระทบต่อสังคมและชุมชนทั้งในด้านบวกและด้านลบต่อการบรรเทาปัญหาทางด้านการพัฒนาสังคม</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ งานวิจัยเชิงบรรยาย ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาโครงการ 28 คน ผู้บริหารองค์กร 82 คน ผู้ปฏิบัติงานโครงการ 170 คน และ คนพิการ 538 คน การดำเนินการวิจัย 1) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามสำรวจข้อมูลจากผู้บริหารองค์กร ผู้ปฏิบัติการ และผู้พิการที่เข้าร่วมโครงการ 2) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้บริหารโครงการในจังหวัดที่เป็นตัวอย่าง ภาคละ 2 จังหวัด รวม 8 จังหวัด และคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง 3) การสำรวจ โดยการเก็บใช้แบบสอบถามจากผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ 166 โครงการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการ และคนพิการ 4) การจัดประชุมสัมมนา เพื่อเสนอผลและรับฟังความคิดเห็น กำหนดกลุ่มเป้าหมายจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถามประเด็นคำถามสัมภาษณ์คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาโครงการ 2) แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กร 3) แบบสอบถามผู้ปฏิบัติงานโครงการ และ 4) แบบสอบถามคนพิการ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ 2) ความสอดคล้องของโครงการกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 3) ประโยชน์ที่ได้รับและความพอใจของกลุ่มเป้าหมาย 4) ศักยภาพขององค์กร/หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>การปฏิรูประบบราชการมีการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณแผ่นดินเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มีการตรวจสอบ "ผลการปฏิบัติงาน" อย่างเป็นรูปธรรม คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการมีการจัดสรรวงเงินงบประมาณประจำปี 2550 ของกองทุนฯ ในส่วนภารกิจสนับสนุนโครงการ จำนวน 25 ล้านบาท ดังนั้นกองทุนฯ จึงให้มีการศึกษาวิจัยประเมินผลโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนฯ ประจำปี 2550 การติดตามประเมินผลเป็นไปเพื่อพิจารณาความคุ้มค่าในการสนับสนุนโครงการต่างๆ เป็นการ</p>

กำกับ ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ และเพื่อให้ทราบประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และปัญหาอุปสรรค รวมทั้งความพึงพอใจและความต้องการของแต่ละโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาให้การสนับสนุนองค์กรและโครงการต่างๆอันจะเป็นประโยชน์ต่อคนพิการอย่างแท้จริง

6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

แนวทางในการประเมินผลโครงการ ใช้ตัวแบบเชิงระบบ (System approach) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ

1. ปัจจัยนำเข้าของโครงการ(Inputs) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) อุปสงค์และกลุ่มเป้าหมาย 2) นโยบายและการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ 3) สารสำคัญของโครงการ 4) สัดส่วนและกระบวนการจัดสรรงบประมาณ 5) ทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง
2. กระบวนการดำเนินโครงการ (Process) ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ได้แก่ 1) การจัดองค์กรโครงการ 2) การบริหารและพัฒนาบุคลากรในโครงการ 3) วิธีการดำเนินโครงการและระเบียบปฏิบัติ 4) การอำนวยความสะดวกและการประสานงานโครงการ 5) การกำกับติดตามประเมินผลโครงการ 6) การแก้ไขปัญหาอุปสรรคของโครงการ 7) การปิดและถ่ายทอดโครงการ
3. ผลการดำเนินงาน (Output) ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความก้าวหน้าของโครงการ 2) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ 3) ประสิทธิภาพของโครงการ 4) การตอบสนองของกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้อง 5) ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้อง 6) ผลกระทบจากโครงการ

องค์ประกอบหลักทั้งสามมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ปัจจัยนำเข้าของโครงการจะส่งผลต่อการดำเนินโครงการ และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบทุกส่วนจะทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขโครงการต่อไป

7. ผลการวิจัย

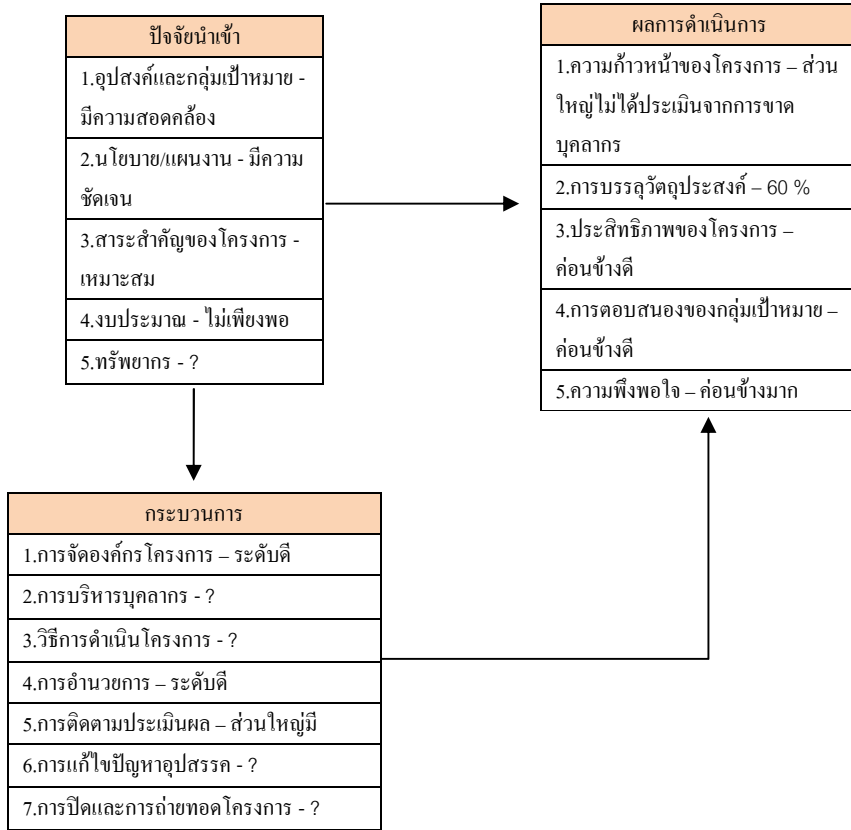
1. **ปัจจัยนำเข้าของโครงการ(Inputs)** ผลการศึกษา พบว่า
 - 1) อุปสงค์และกลุ่มเป้าหมาย มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นส่วนใหญ่
 - 2) นโยบายและการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ ส่วนใหญ่มีนโยบายที่ชัดเจน การนำแผนไปปฏิบัติเป็นไปตามแนวทางที่กำหนด
 - 3) สารสำคัญของโครงการ ส่วนใหญ่พบว่ามีความเหมาะสมสามารถขึ้นสู่การปฏิบัติตามแผนบริหารกองทุนได้
 - 4) สัดส่วนและกระบวนการจัดสรรงบประมาณ ส่วนใหญ่คิดว่ากระบวนการเหมาะสม แต่งบประมาณที่จัดสรรไม่เพียงพอเพราะโครงการในแต่ละประเภทขอมากกว่างบประมาณตามเกณฑ์ที่กำหนด
 - 5) ทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง ไม่พบคำตอบจากผลการวิจัย

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยสรุปว่าภาพรวมของปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับสูง
2. **กระบวนการดำเนินโครงการ (Process)**
 - 1) การจัดองค์กรโครงการ ผู้นำองค์กรมีภาวะผู้นำในภาพรวมระดับสูง คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วนร่วมในองค์กรอยู่ในระดับค่อนข้างสูง การสื่อสารในองค์กรอยู่ในระดับดีแล้วไม่ต้องปรับปรุง
 - 2) การบริหารและพัฒนาบุคลากรในโครงการ -
 - 3) วิธีการดำเนินโครงการและระเบียบปฏิบัติ -
 - 4) การอำนวยความสะดวกและการประสานงานโครงการ อยู่ในระดับดีแล้วไม่ต้องปรับปรุง
 - 5) การกำกับติดตามประเมินผลโครงการ องค์การส่วนใหญ่มีการกำกับติดตาม มีผู้บริหารดูแลการทำงาน มีหัวหน้าประจำองค์การ มีการประเมินผลโครงการที่ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนฯ โดยการจัดทำแบบทดสอบการอบรมและการสัมภาษณ์
 - 6) การแก้ไขปัญหาอุปสรรคของโครงการ -
 - 7) การปิดและถ่ายทอดโครงการ -

จากภาพรวมผู้วิจัยสรุปว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
3. **ผลการดำเนินงาน (Output)**
 - 1) ความก้าวหน้าของโครงการ ไม่มีบุคลากรเพียงพอในการตรวจเยี่ยมความก้าวหน้าของโครงการ
 - 2) การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โครงการที่เข้าร่วมมีความสอดคล้องกับความต้องการ(ร้อยละ 60.6)
 - 3) ประสิทธิภาพของโครงการ -
 - 4) การตอบสนองของกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้อง ผู้พิการและครอบครัวได้รับสิทธิประโยชน์จากโครงการมากกว่าที่คาดไว้ (ร้อยละ 45.4) ีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (ร้อยละ 83.3) สามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น (ร้อยละ 77.0)
 - 5) ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและผู้เกี่ยวข้อง ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก
 - 6) ผลกระทบจากโครงการ -

ผู้วิจัยสรุปว่าภาพรวมของผลลัพธ์จากการดำเนินกิจกรรมของโครงการอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

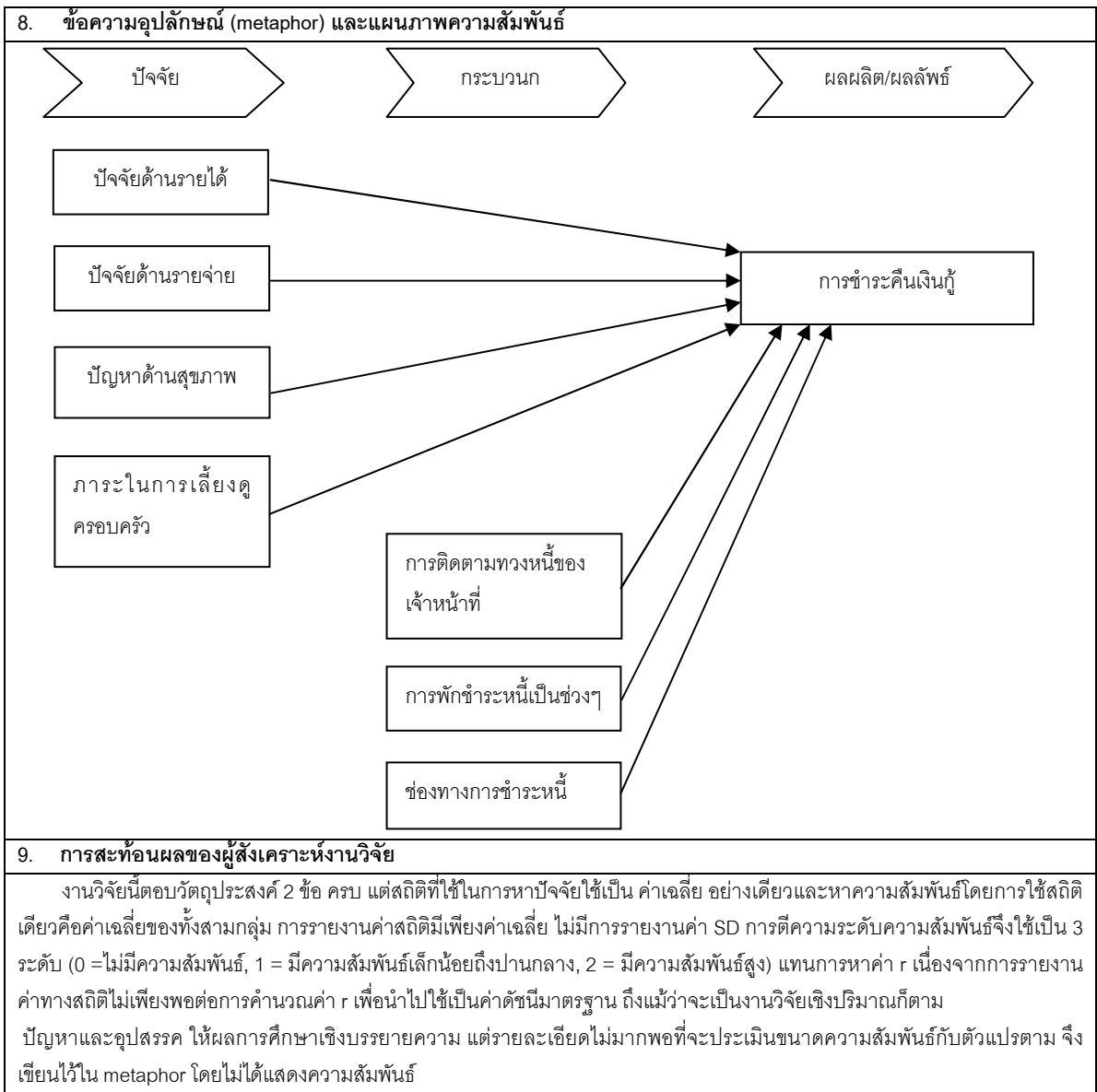
ผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพไม่มีวิเคราะห์ การสรุปรวมและเสนอตามวัตถุประสงค์ ดูเหมือนผู้วิจัยจะบรรยายผลตามกรอบแนวคิด คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ แต่ข้อมูลที่น่าเสนอทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ก็ไม่ชัดเจนตามตัวชี้วัดของตัวแปรที่กำหนดไว้ ทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์และประมวลผลอย่างเป็นระบบเพื่อตอบคำถามการวิจัยได้อย่างชัดเจน ทำให้ผลการวิจัยเรื่องนี้มีความน่าเชื่อถือต่ำ แม้จะมีความทันสมัยมากกว่าเพราะเป็นการประเมินผลการดำเนินโครงการปี 2550 เมื่อเทียบกับการวิจัยประเมินผลการดำเนินงาน 11 ปี (2538-2549) ของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ (ID 721)

ผู้อ่านงานวิจัยมีความคิดว่าการประเมินโครงการของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการควรมีรูปแบบ (Format) ที่ชัดเจน ทั้งกรอบแนวคิด เครื่องมือวัด การรายงานผลที่เป็นรูปแบบเดียวกัน เมื่อทำการประเมินอย่างต่อเนื่องจะทำให้เห็นรูปแบบ ทิศทางของผลการดำเนินงานที่เป็นไปในรูปแบบเดียวกันและนำมาเทียบเคียงกันได้อย่างต่อเนื่อง ทุกๆปีงบประมาณ

เรื่องที่ 4

<p>งานวิจัยรหัส 716 ชื่อเรื่อง: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานี</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>5) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของจังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>6) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ในการส่งคืนเงินกู้ยืมเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของจังหวัดอุบลราชธานี</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>คนพิการที่ได้รับอนุมัติให้กู้เงิน หมายถึงคนพิการที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ</p> <p>กองทุน หมายถึง เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ</p> <p>เงินกู้ยืมประกอบอาชีพ หมายถึง เงินกู้สำหรับคนพิการที่กู้ยืมเงินจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการที่ได้รับอนุมัติให้มีการกู้ยืมเงินทุนไปประกอบอาชีพในระยะยาว 5 ปี โดยไม่มีดอกเบี้ย</p> <p>ค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้คาดการณ์ไว้ เตรียมไว้ล่วงหน้า เช่น ค่ารักษาพยาบาล</p>

<p>ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภคที่เกิดขึ้นประจำทุกวันซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สามารถกำหนดล่วงหน้า เตรียมล่วงหน้าได้</p> <p>เงินกู้ชำระ หมายถึง ผลต่างระหว่างเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระคืน หักออกด้วยเงินกู้ที่ได้ชำระคืนในรอบบัญชี</p> <p>เงินกู้ชำระคืน หมายถึง จำนวนเงินที่คนพิการได้ชำระหนี้ให้กับกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ</p> <p>รายได้หลัก หมายถึง รายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพที่นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเช่นรายได้ที่ได้จากผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งเป็นรายได้ในรอบบัญชี เช่น รายได้จากการขายพืชผล ผัก หมู ไก่ ปลา ฯลฯ</p> <p>รายได้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร หมายถึง รายได้เสริมอื่น ๆ อันเกิดจากการรับจ้างที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น รับจ้างทำนา เลี้ยงสัตว์ ปลูกพืช</p> <p>รายได้อื่น ๆ นอกภาคการเกษตร หมายถึง รายได้เสริมอื่น ๆ อันได้มาจากการรับจ้างที่ไม่เกี่ยวกับทางเกษตร เช่น รับจ้างทั่วไป รับจ้างงานบริการ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ งานวิจัยเชิงบรรยาย กลุ่มตัวอย่าง คือ คนพิการที่กู้ยืมเงินจากกองทุนฯ 327 ราย ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีทั้งผู้ที่ชำระคืนตามกำหนดและไม่ชำระคืนตามกำหนดเป็นสัดส่วน 50:50 การดำเนินการวิจัย เป็นงานวิจัยแบบบรรยาย เชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ปลายปิดและแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ</p> <p>2) ปัญหา อุปสรรคในการส่งคืนเงินกู้</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2545-2549 มุ่งพัฒนาให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการส่งเสริมให้มีอาชีพอิสระของตนเอง จึงมีการส่งเสริมให้คนพิการได้มีการกู้ยืมเงินกองทุนไปประกอบอาชีพด้วยตนเอง จังหวัดอุบลราชธานีได้มีการดำเนินโครงการนี้มาตั้งแต่ปีพ.ศ.2539 และดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการอนุมัติเงินกู้รายละไม่เกิน 20,000 บาท เป็นเงินกู้ไม่มีดอกเบี้ย ส่งใช้คืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี และขยายวงเงินกู้เป็น รายละไม่เกิน 40,000 บาท ในปีพ.ศ.2548 อย่างไรก็ตามจากข้อมูลทางสถิติพบว่าหลังปีพ.ศ.2545เป็นต้นมา ผู้พิการที่กู้ยืมเงินกู้มีการชำระคืนเงินลดลง จึงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของคนพิการเหล่านี้</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>ไม่มีการระบุแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้อย่างชัดเจน</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ประกอบด้วย</p> <p>1.1 ปัจจัยด้านรายได้ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการชำระคืนเงินกู้ รายได้เหล่านี้ ได้แก่ รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายผลิตผลหลัก รายได้จากการรับจ้าง รายได้เสริมอื่นๆ เช่น ค่าขาย จักรสาน</p> <p>1.2 ปัจจัยด้านรายจ่าย มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการชำระคืนเงินกู้ ค่าใช้จ่ายที่ลดลง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายจากการเกษตร ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน</p> <p>1.3 การติดตามทวงหนี้ของเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการชำระคืนเงินกู้</p> <p>1.4 การพักชำระหนี้เป็นช่วงๆ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการชำระคืนเงินกู้</p> <p>1.5 ปัญหาด้านสุขภาพของผู้พิการ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการชำระคืนเงินกู้</p> <p>สภาพปัญหา อุปสรรคในการส่งคืนเงินกู้ยืมเงินกองทุน ได้แก่ การเดินทางมาชำระหนี้ไม่สะดวก สุขภาพไม่แข็งแรง ไม่มีเงินมาติดต่อ ผลิตผลต่ำและมีหนี้สินมาก ภาวะในการเลี้ยงดูเด็กและคนชราในครอบครัว</p> <p>ข้อเสนอแนะในการชำระหนี้ ได้แก่ การติดตามผลโดยเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เพิ่มความสะดวกและช่องทางการชำระหนี้ การฝึกอบรมการช่วยเหลือเบี้ยยังชีพ</p>

เรื่องที่ 5

งานวิจัยรหัส 719	
ชื่อเรื่อง: ระบบการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ	
1. วัตถุประสงค์การวิจัย	
	<ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาสาเหตุของความพิการ 2) ศึกษากระบวนการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการที่เป็นอยู่ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระบบการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ 4) นำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมของระบบเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	
	<p>คนพิการ หมายถึง คนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญา หรือทางจิตใจตามประเภทหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2(2537) ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการไว้ 5 ประเภท คือ คนพิการทางการมองเห็น คนพิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือการเคลื่อนไหวก่อนวัยอันควร คนพิการทางจิตหรือพฤติกรรม คนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้</p> <p>การเฝ้าระวังความพิการ หมายถึง การเฝ้าติดตาม สังเกต และพิจารณาลักษณะของการเกิด และการกระจายของความพิการที่เกิดขึ้นกับชุมชนและสังคม รวมทั้งองค์ประกอบที่มีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงของความพิการอย่างต่อเนื่อง</p>

<p>โดยจะเป็นการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ การกระจายของข้อมูลข่าวสารที่ได้ไปสู่หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป</p> <p>การป้องกันความพิการ หมายถึง การป้องกันความพิการในระดับปฐมภูมิ ทูติยภูมิและตติยภูมิ</p> <p>การป้องกันความพิการระดับปฐมภูมิ หมายถึง การป้องกันมิให้มีความพิการเกิดขึ้นกับแต่ละบุคคล ผ่านรูปแบบการให้สุขศึกษา และการคุ้มกันเฉพาะ เช่น การป้องกันสาเหตุของความพิการในชุมชน ได้แก่ การฉีดวัคซีนสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคที่จะก่อให้เกิดความพิการ การป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นในสถานประกอบการหรือการประกอบอาชีพ และอุบัติเหตุการจราจรที่จะนำไปสู่ความพิการ</p> <p>การป้องกันความพิการระดับทุติยภูมิ หมายถึง การป้องกันมิให้ความพิการที่เกิดขึ้นระยะเริ่มแรกกับบุคคลมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น หรือมีความพิการซ้ำซ้อนเกิดขึ้น เป็นการวินิจฉัยความพิการในระยะแรกเริ่มและให้การรักษาความพิการที่เกิดขึ้นทันที</p> <p>การป้องกันความพิการระดับตติยภูมิ หมายถึง การป้องกันเมื่อบุคคลมีความพิการเกิดขึ้นแล้ว โดยวิธีการป้องกันมิให้พิการเพิ่มขึ้น หรือเกิดความพิการซ้ำซ้อน รวมถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ</p> <p>การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ หมายถึง การเสริมสร้างสมรรถภาพหรือการเสริมสร้างความสามารถของคนพิการให้มีสภาพดีขึ้น โดยอาศัยวิธีการทางการแพทย์ ทางการศึกษา ทางสังคมและการอาชีพ เพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงาน หรือดำรงชีวิตในสังคมทัดเทียมคนทั่วไป</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive Research) กลุ่มตัวอย่าง คือ เอกสารจากหนังสือ ตำรา วารสาร รายงานผลการวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานประจำปี รายงานผลการประชุม บทความ เอกสารต่างๆที่เป็นรูปเล่มหรือไม่เป็นรูปเล่ม รวมทั้งข้อมูลที่ส่งผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสาเหตุและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพิการ ระบบ แนวทางการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการทั้งภาษาไทยและอังกฤษ การดำเนินการวิจัย ศึกษาข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร(documentary analysis) เป็นหลัก ร่วมกับการจัดประชุมทางวิชาการ (Academic Meeting) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฟอร์มจัดบันทึกผลการวิเคราะห์จากเอกสาร/บรรยายภาคการประชุมและผลการประชุม เทปและวีดีโอเทปเพื่อบันทึกการประชุม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สาเหตุของความพิการ 2) ระบบการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการที่เป็นอยู่ 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระบบการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ 4) รูปแบบที่เหมาะสมของระบบเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>คนพิการมีแนวโน้มที่จะมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากสาเหตุปัจจัยหลายประการ ได้แก่ โครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสัดส่วนของผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนผ่านทางระบาดวิทยาความเจ็บป่วยจากโรคติดเชื้อเป็นโรคไร้เชื้อหรือโรคเรื้อรังนำไปสู่ความพิการเพิ่มมากขึ้น การขยายตัวของอุตสาหกรรม นำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานและการจราจร รวมทั้งวิถีชีวิตสภาพสังคมที่มีความเร่งรีบแข่งขัน นำไปสู่ความพิการทางจิต</p> <p>การศึกษาสำรวจทบทวนสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดความพิการของประเทศไทย รวมทั้งการพัฒนาาระบบเฝ้าระวังและป้องกันความพิการที่ดี เพื่อลดอุบัติการณ์ความพิการ และผลกระทบจากความพิการ จัดได้ว่าเป็นนโยบายสำคัญของรัฐ รัฐมีการดำเนินงานการป้องกันและเฝ้าระวังความพิการทั้งตามแผนพัฒนาการสาธารณสุข พระราชบัญญัติโรงงาน และแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ระบบการสำรวจและการเฝ้าระวังความพิการที่เป็นอยู่ยังไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มคนพิการส่วนมากไม่ได้รับการจดทะเบียน เพื่อการได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลฟรีตามนโยบายหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ นอกจากนี้ระบบการจัดทำแผนเพื่อการป้องกันโรคที่ก่อให้เกิดความพิการ เช่น การรณรงค์ให้วัคซีนป้องกันโรคโปลิโอ หัดเยอรมัน เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ยังไม่สามารถดำเนินการให้ครอบคลุมถึงกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและบางพื้นที่ ขณะเดียวกันกลไกรัฐยังขาดความชัดเจนในการป้องกัน สนับสนุนภาคเอกชนและองค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังต่อการจัดระบบเฝ้าระวังและป้องกันความพิการในชุมชน ดังนั้น จึงต้องมีการทำวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุของความพิการ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>แนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการวิจัย ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการเฝ้าระวังโรค(Disease Surveillance) และแนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันโรคและความพิการ โดยสรุปดังนี้</p> <p>ในการดำเนินงานเฝ้าระวังจะมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ การเฝ้าระวังโรค การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา และการเฝ้าระวังส่วนบุคคล โดยวัตถุประสงค์ของการเฝ้าระวังโรคประกอบด้วย เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของการเกิดโรคและการระบาดของโรคได้ทันเวลาที่ ทราบถึงการกระจายของโรคและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโรค ทราบถึงภาวะเสี่ยงการเกิดโรคของประชากร ทราบถึงประชากรที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกี่ยวกับการดำรงชีวิต พฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของการเกิดโรคในชุมชน โดยขั้นตอนของการเฝ้าระวังโรคประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบ การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล</p>

และการกระจายข้อมูลข่าวสารหรือการรายงานสถานการณ์ของโรคไปให้ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้วิธีดำเนินการเฝ้าระวังโรคมีทั้งการเฝ้าระวังโรคเชิงรุก และการเฝ้าระวังโรคเชิงรับ

ในส่วนของ การป้องกันโรคและความพิการต้องอาศัยความเข้าใจเรื่องธรรมชาติของโรค ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่มีความไวต่อการเกิดโรค ระยะก่อนมีอาการของโรค ระยะมีอาการของโรค และระยะที่มีความพิการของโรค สำหรับการป้องกันโรคแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับตามระยะต่างๆของโรค คือ 1) การป้องกันขั้นแรก เป็นการป้องกันในระยะที่ยังไม่มีโรคเกิดขึ้น โดยการกำจัดหรือลดสาเหตุที่ทำให้เกิดโรค 2) การป้องกันขั้นที่สอง เป็นการป้องกันเมื่อโรคได้เกิดขึ้นแล้ว เพื่อที่จะลดความรุนแรงของโรค ป้องกันการแพร่กระจายของโรค หยุดยั้งการดำเนินการของโรค ลดระยะเวลาการเจ็บป่วย และลดระยะการติดต่อของโรค การป้องกันขั้นนี้ประกอบด้วย การค้นหาผู้ป่วยในระยะที่ยังไม่มีอาการ และการวินิจฉัยผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็วเมื่อพบมีอาการ 3) การป้องกันขั้นที่สาม เป็นการป้องกันในระยะที่มีความพิการหรือป่วยมาก ช่วยลดภาวะแทรกซ้อนของโรค ลดความพิการของโรค ประกอบด้วย การจำกัดความพิการ และการฟื้นฟูสมรรถภาพ สำหรับการป้องกันความพิการแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับปฐมภูมิ เป็นการป้องกันการเกิดโรคหรือความเจ็บป่วย โดยการส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้แข็งแรง 2) ระดับทุติยภูมิ เป็นการป้องกันการเกิดความบกพร่อง โดยการค้นหาและให้การดูแลรักษาแต่เนิ่นๆ 3) ระดับตติยภูมิ เป็นการป้องกันการไร้สมรรถภาพ และ/หรือความเสียหายซึ่งเป็นผลตามมา โดยการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างต่อเนื่อง

7. ผลการวิจัย

1) ภาพรวมของสาเหตุความพิการอาจแบ่งได้ 4 ลักษณะ คือ การพิจารณาสาเหตุของความพิการทางสังคมและการแพทย์ การพิจารณาสาเหตุของความพิการจากปัจจัยภายในและภายนอกของบุคคล การพิจารณาสาเหตุความพิการตามช่วงวัย และการพิจารณาความพิการจำแนกตามประเภทความพิการ ซึ่งการพิจารณาสาเหตุความพิการออกเป็นลักษณะต่างๆดังกล่าวขึ้นอยู่กับมุมมองที่มีต่อสาเหตุความพิการ ส่งผลให้สาเหตุปัจจัยอื่นของความพิการไม่ถูกนำมาพิจารณา ทำให้ขาดมิติมุมมองต่อบริบทที่ครอบคลุมทั้งในเชิงสังคมและเชิงการแพทย์ ส่วนการใช้กรอบแนวคิดที่เป็นองค์รวม เช่น แบบจำลองชีว-จิต-สังคม หรือกรอบแนวคิดปัจจัยสามทางระบาดวิทยาจะทำให้สาเหตุของความพิการถูกยกมาพิจารณาอย่างรอบด้าน มองเห็นความเชื่อมโยงทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม

2) ระบบการเฝ้าระวังความพิการของประเทศไทย จากการศึกษานี้พบระบบการเฝ้าระวังความพิการโดยตรง แต่พบระบบการเฝ้าระวังโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อที่เป็นสาเหตุสำคัญนำไปสู่ความพิการภายหลัง รวมทั้งระบบการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ โดยระบบเหล่านี้ต่างมีความสอดคล้องเป็นไปตามหลักการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของโรคที่ประกอบด้วย การรวบรวมเรียบเรียง วิเคราะห์ แปรผล การกระจายของโรคหรืออุบัติเหตุ ไม่ว่าจะอุบัติการณ์ ความชุก และปัจจัยที่เป็นสาเหตุ ขณะที่การสำรวจระบาดวิทยาความพิการที่ทำอยู่เป็นเพียงการศึกษาภาคตัดขวางเท่านั้น

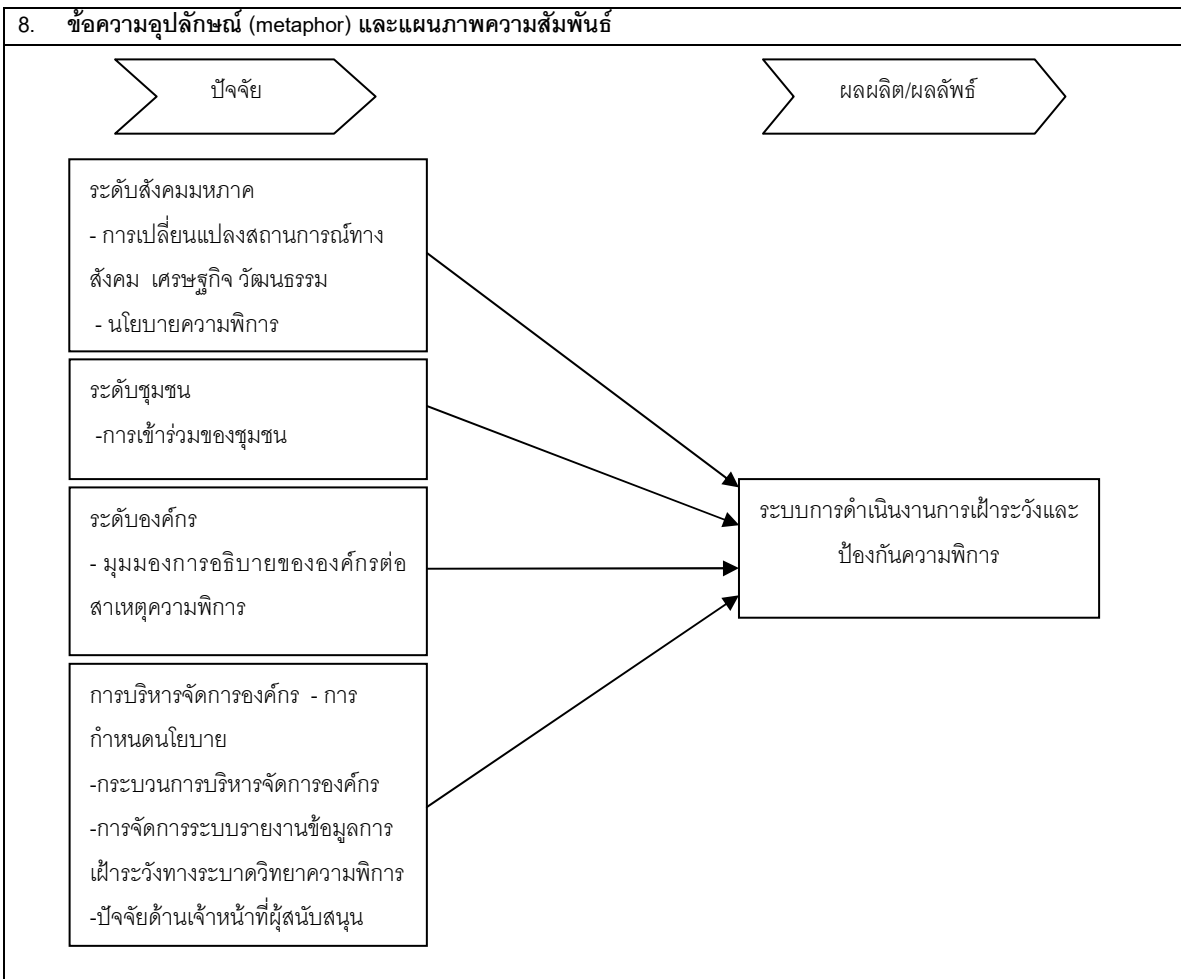
3) การเฝ้าระวังโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อที่เกี่ยวข้องกับความพิการ จะมีการกำหนดเป็นนโยบายและมาตรการดำเนินงานจากส่วนกลางที่เรียกว่า เป็นการกำหนดนโยบายดำเนินงานจากข้างบนลงมาข้างล่าง โดยใช้กลไกระบบราชการตามสายงานบังคับบัญชาเป็นตัวขับเคลื่อน และกรณีที่โรคนั้นเป็นปัญหาสำคัญของประเทศจะใช้รูปแบบการบูรณาการระหว่างหลายหน่วยงานทำงานร่วมกัน

4) ระบบการป้องกันที่เกี่ยวข้องกับความพิการ จะมีความสัมพันธ์กับช่วงวัยของชีวิต ประเภทของความพิการ และบริบทของสิ่งแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ การป้องกันความพิการตามช่วงวัยจะเกี่ยวข้องกับการวางแผนครอบครัว การอนามัยแม่และเด็ก การส่งเสริมสุขภาพ

5) ระบบการดำเนินงานป้องกันความพิการ กิจกรรมการดำเนินงานป้องกันความพิการของหน่วยงานรัฐจะมีระดับการดำเนินงานตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ ระดับการให้บริการเหล่านี้จะผสมผสานเชื่อมโยงกับการให้บริการป้องกันความพิการของชุมชนที่มีอาสาสมัครสาธารณสุขเป็นผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ กิจกรรมการดำเนินงานเพื่อป้องกันโรคที่เกี่ยวข้องกับความพิการจะมีการกำหนดนโยบายจากส่วนกลางของกระทรวงสาธารณสุข ลงมาสู่หน่วยงานระดับล่างจนถึงระดับพื้นที่ เช่นเดียวกับระบบเฝ้าระวังโรค ส่วนการดำเนินงานระบบป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานและการจราจรต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชน

6) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระบบการดำเนินงานการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ จำแนกเป็นปัจจัยระดับสังคมมหภาค ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และนโยบายความพิการของรัฐบาล ปัจจัยระดับชุมชน ได้แก่ การเข้าร่วมของชุมชน ส่วนปัจจัยระดับองค์กร ได้แก่ มุมมองการอธิบายขององค์กรต่อสาเหตุความพิการ

7) การบริหารจัดการองค์กร ได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ กระบวนการบริหารจัดการองค์กร การจัดการระบบรายงานข้อมูลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาความพิการ และปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ผู้สนับสนุนต่อระบบงานเฝ้าระวังและป้องกันความพิการมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

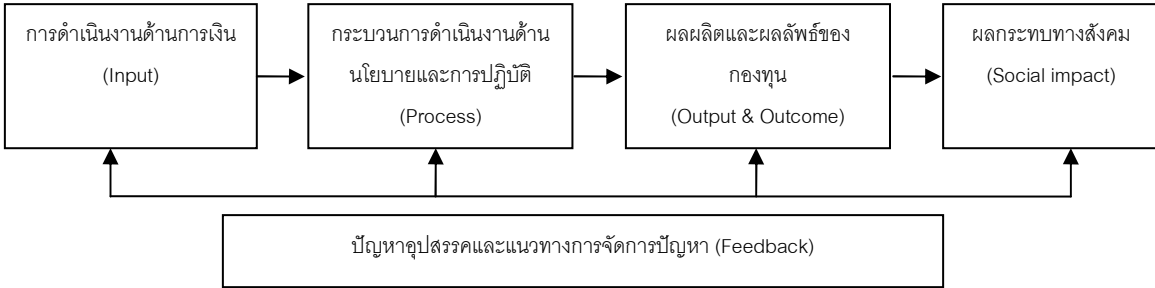
งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบทั้ง 4 ข้อ พร้อมทั้งมีการนำเสนอรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ในการนำไปทดลองปฏิบัติจริง อย่างไรก็ตาม ควรมีการศึกษาวิจัยในแง่ของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการโดยตรง เพื่อเป็นการขยายมุมมองให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน หน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ได้ภาพสะท้อนจริงที่ชัดเจนของระบบการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการมากยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 6

<p>งานวิจัยรหัส 721</p> <p>ชื่อเรื่อง: ประเมินผลการดำเนินงาน 11 ปี ของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) เพื่อศึกษาวิจัยประเมินผลการดำเนินงาน โดยใช้ฐานคิดเชิงระบบ ศึกษาวิจัยและประเมินผลองค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้</p> <p>1.1 ผลการดำเนินงานด้านการเงิน (Input)</p> <p>1.2 ผลการดำเนินงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ (Output/Outcome) ที่เป็นการตอบสนองของประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) และผลกระทบต่อสังคม (Social impact)</p> <p>1.3 ผลการดำเนินงานด้านนโยบายขององค์กร</p> <p>2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการดำเนินงานของกองทุนฯ</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ผลการดำเนินงานด้านการเงินของกองทุน หมายถึง การที่กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการมีผลการดำเนินงานด้านการเงินของกองทุนใน 6 เรื่อง 1) ความพอเพียงของกองทุน 2) การเพิ่มพูนกองทุน 3) การขยายแหล่งทุน 4) การหมุนเวียนของกองทุน 5) การชำระหนี้ และ 6) ความสามารถในการจัดการปัญหาและอุปสรรคด้านการเงิน</p> <p>ผลการดำเนินงานด้านนโยบายและการปฏิบัติ หมายถึง การที่กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการดำเนินงานด้านนโยบายและการปฏิบัติ ใน 9 เรื่อง 1) ความชัดเจนของทิศทางนโยบาย 2) การจัดทำแผนและการนำไปปฏิบัติ 3) การอนุมัติแผนงานและโครงการ 4)</p>

<p>การเห็นชอบค่าใช้จ่ายเงินกองทุนและกำหนดระเบียบ 5) การกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการกู้ยืมเงิน 6) การพิจารณาและอนุมัติการกู้ยืมเงินของคนพิการ 7) การสงเคราะห์ครอบครัวคนพิการ 8) การควบคุมและติดตามผลการใช้จ่ายเงินกองทุน และ 9) ความสามารถในการจัดการปัญหาและอุปสรรคด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน</p> <p>การบริหารพัฒนาองค์กร หมายถึง การที่กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการมีการบริหารพัฒนาองค์กรใน 6 เรื่อง คือ 1) การพัฒนาระบบบัญชี 2) การพัฒนาระบบสารสนเทศ 3) การพัฒนาโครงสร้างการบริหารกองทุน 4) การพัฒนากฎระเบียบในการปฏิบัติงาน 5) การพัฒนาบุคลากร และ 6) ความสามารถในการจัดการปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารพัฒนาองค์กร</p> <p>ผลผลิต หมายถึง ผลโดยตรงที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมี 5 เรื่อง คือ 1) โครงการขององค์กรภาครัฐและเอกชนที่ได้รับเงินสนับสนุน 2) โครงการที่ดำเนินงานโดยกองทุน 3) บุคคลที่ได้รับเงินกู้ยืม 4) ครอบครัวคนพิการที่ได้รับการสงเคราะห์ และ 5) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน</p> <p>ผลลัพธ์ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทำให้เกิดขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมายซึ่งมี 6 เรื่อง คือ 1) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ 2) ลักษณะการใช้เงินของกลุ่มเป้าหมาย 3) ความมั่นคงในอาชีพและรายได้ของกลุ่มเป้าหมาย 4) ความตระหนักในคุณค่าของตนเองของกลุ่มเป้าหมาย 5) การมีบทบาทในครอบครัวของกลุ่มเป้าหมาย และ 6) การมีบทบาทในชุมชนของกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>ผลกระทบทางสังคม หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อสังคมและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมี 5 เรื่อง คือ 1) การยอมรับจากครอบครัว 2) การยอมรับจากชุมชน 3) การสร้างงานในชุมชน 4) การสร้างทุนทางสังคม และ 5) ความคุ้มค่าทางสังคมของกองทุน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ งานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ 1.1 คนพิการที่กู้ยืมเงินกองทุน ตั้งแต่ พ.ศ.2538-2549 ทุกภาค ภาคละ 3 จังหวัด และกทม. รวม 13 จังหวัด โดยวิธีสุ่มแบบเป็นระบบ(systematic sampling) จากบัญชีผู้กู้ของแต่ละจังหวัดเพื่อให้ได้ 1,575 คน แต่เมื่อเก็บข้อมูลจริงได้กลุ่มตัวอย่างมา 1,286 คน 1.2 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน ตั้งแต่ พ.ศ.2538-2549 จำนวน 66 โครงการ โดยการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน และ 2) กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 2.1 คณะกรรมการบริหารกองทุนฯและที่ปรึกษา 18 คน</p> <p>2.2 คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด 60 คน 2.3 ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกองทุนฯ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่สทก. และ สท. 12 คน และเจ้าหน้าที่ พมจ. 30 คน 2.4 ผู้บริหารองค์กรเพื่อคนพิการ องค์กรด้านคนพิการ องค์กรภาครัฐและผู้ดำเนินโครงการ 58 คน 2.5 สมาชิกครอบครัวคนพิการจาก 13 จังหวัด จำนวน 71 คน 2.6 ผู้นำชุมชนที่คนพิการพำนักอาศัย จาก 13 จังหวัด จำนวน 69 คน การดำเนินการวิจัย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผลการดำเนินงานด้านการเงินของกองทุน 2) ผลการดำเนินงานด้านนโยบายและการปฏิบัติ 3) การบริหารพัฒนาองค์กร 4) ผลผลิตของกองทุน 5) ผลลัพธ์ของกองทุน 6) ผลกระทบทางสังคม
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เริ่มดำเนินงานในปี พ.ศ.2538 มีระเบียบคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการว่า ด้วยการจัดหาผลประโยชน์และการใช้จ่ายเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2536และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2 พ.ศ.2541 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2547) โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังเป็นแนวทางปฏิบัติ ภายใต้การบริหารจัดการของคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ในคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยมีรายได้หลักจากเงินงบประมาณและเงินสมทบจากสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 200 คนขึ้นไป ซึ่งประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุนฯ แทนการจ้างงานคนพิการ จนถึงปีงบประมาณ 2549 มีเงินทุนหมุนเวียน เป็นเงิน 763 ล้านบาท กองทุนมีการดำเนินงาน 2 ลักษณะคือ 1) ให้บริการกู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพแก่คนพิการ และ 2) สนับสนุนโครงการที่ดำเนินงานด้านคนพิการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จากการทำางานกองทุนตั้งแต่ พ.ศ.2538-2549 เป็นระยะเวลา 11 ปี จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวิจัยประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยที่ได้จะนำมากำหนดทิศทางการดำเนินงานของกองทุนฯในอนาคตเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับคนพิการ</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>

การประเมินผลโครงการวิจัยครั้งนี้ ใช้การประเมินผลเชิงระบบซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินตามที่กระทรวงการคลังได้กำหนดเกณฑ์เอาไว้ เมื่อนำหลักการของกระทรวงการคลังมาจัดกรอบตามแนวคิดเชิงระบบ(System model) ซึ่งพิจารณาว่าปัจจัยต่างๆ มีการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นขั้นตอน และส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน ตั้งแต่ในขั้นปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยกระบวนการ (Process) และปัจจัยส่งออก (Output) รวมถึงข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน จะได้กรอบและตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนดังนี้

7. ผลการวิจัย

ปัจจัยนำเข้า

1. ผลการดำเนินงานด้านการเงินของกองทุน

1.1 ความพอเพียงของกองทุน กองทุนยังมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการของคนพิการ:

อัตราส่วนของจำนวนงบประมาณทั้งหมดกับจำนวนคนพิการเท่ากับ 1178 บาทต่อคน อัตราส่วนของจำนวนงบประมาณต่อปีต่อจำนวนคนพิการทั้งหมดมีแนวโน้มลดลงจาก 532 บาทต่อคนในปี 2538 เหลือ 153 บาทต่อคนในปี 2549 สัดส่วนของงบประมาณที่ตรงกับงบประมาณที่ได้รับเท่ากับร้อยละ 59.3 สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเรื่องความพอเพียงของกองทุน จนท.พมจ.ร้อยละ 50.9 ระบุว่าไม่เพียงพอ. กลุ่มผู้บริหารและจนท.ภาคเอกชน ร้อยละ 57.1 . คณะอนุกรรมการบริหาร ร้อยละ 73.7

1.2 การเพิ่มพูนกองทุน กองทุนมีการเพิ่มพูนรายได้มากขึ้นทุกปี โดยส่วนใหญ่มาจากเงินสมทบของสถานประกอบการ แนวทางการเพิ่มพูนกองทุน โดยการทำความเข้าใจกับสถานประกอบการและของงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล

: อัตราการเพิ่มของจำนวนเงินกองทุน ช่วงก่อนปี 2544 มีความผันแปรสูง (ร้อยละ -37 ถึงร้อยละ 84) ปี2545-2548 ความผันแปรไม่มาก (ร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 8.6) แต่ปี 2549 มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 23.69 เนื่องจากรัฐบาลให้เงินสนับสนุนเพิ่มจาก 20 ล้านเป็น 30 ล้านบาท อัตราการเพิ่มของจำนวนเงินกองทุนสะสม ลดลงจากร้อยละ 162.20 ในปี 2538 เหลือร้อยละ 14.43 ในปี 2549 การมีแนวทางการเพิ่มพูนกองทุน โดยการทำความเข้าใจกับสถานประกอบการและของงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล

1.3 การขยายแหล่งทุน ตลอด 11 ปี ไม่มีแนวทางในการขยายแหล่งทุนให้เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด: อัตราการขยายของจำนวนแหล่งทุน ไม่มีการเพิ่มในภาพรวม แต่มีอัตราการเพิ่มของสถานประกอบการที่ส่งเงินสมทบเข้ากองทุนมีพิสัยความแปรผันระหว่างร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 9 การมีแนวทางการขยายแหล่งทุน ยังไม่มีความชัดเจน

1.4 การหมุนเวียนของกองทุน การหมุนเวียนมีสภาพคล่องดี: การมีสภาพคล่องของกองทุน มีการจัดการที่ดีด้วยการพยายามผ่อนหนักผ่อนเบาอดเงินสดจ่ายให้สอดคล้องกับยอดเงินสตรับมากที่สุด แม้มีปัญหาบางปีก็สามารถแก้ไขได้

1.5 การชำระหนี้ กองทุนได้รับการชำระหนี้คืนในสัดส่วนที่ต่ำและกองทุนยังขาดมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการติดตามหนี้สินคืน: สัดส่วนของจำนวนเงินที่ได้รับการชำระคืนจากจำนวนเงินที่ให้กู้ยืม เฉลี่ยร้อยละ 12.81 สัดส่วนของจำนวนบุคคลที่มีการชำระเงินคืนครบตามกำหนดจากบุคคลทั้งหมดที่ให้กู้ยืม ระหว่างปี 2538-2545 มีผู้ที่ชำระเงินคืนแก่กองทุนหมดแล้วร้อยละ 53.3 มีผู้คงค้างร้อยละ 44.7 และแนวโน้มอัตราหนี้ที่ชำระหนี้เงินคืนหมดสูงขึ้นจากร้อยละ 5.6 ในปี2545 เป็นร้อยละ 7.51 ในปี 2548 แนวทางการจัดการเกี่ยวกับหนี้สิน โดยการส่งจดหมายแจ้งเตือนและเชิญมาเซ็นรับสภาพหนี้

1.6 ความสามารถในการจัดการปัญหาและอุปสรรคด้านการเงิน กองทุนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในบางส่วน แต่อีกบางส่วนก็ยังเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขในอนาคต: สัดส่วนของปัญหาและอุปสรรคด้านการเงินที่สามารถแก้ไขได้ร้อยละ 62.5 ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ระบุว่าความสามารถในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านกระบวนการ

2 ผลการดำเนินงานด้านนโยบายและการปฏิบัติ

2.1 ความชัดเจนของทิศทางนโยบาย ทิศทางนโยบายมีความชัดเจนในบางเรื่อง แต่บางเรื่องยังไม่ชัด เช่น เรื่องการชำระเงินกู้ และประเภทของโครงการที่ให้ความสำคัญ รวมทั้งฐานคิดและค่านิยมของผู้ปฏิบัติต่อเป้าประสงค์ของกองทุนมีความแตกต่างกัน:

ผู้ปฏิบัติงานกองทุนยังมีความเข้าใจนโยบายไม่ตรงกันสี่ประเด็นหลัก 1) เกี่ยวกับเป้าประสงค์ของกองทุนระหว่างผู้ปฏิบัติหน้าที่ในต่างจังหวัดกับผู้ปฏิบัติงานในส่วนกลาง 2) แนวคิดพื้นฐานที่มาและการใช้จ่ายเงินกองทุนระหว่างตัวแทนคนพิการกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

3) ความไม่คงเส้นคงวาเกี่ยวกับแนวคิดในการบริหารจัดการเงินกู้ว่าจะดำเนินการอย่างไรยืดหยุ่น/ผ่อนปรนเพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่คนพิการหรือควรใช้มาตรการที่เข้มงวด 4) ความไม่ชัดเจนเชิงนโยบายเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนโครงการ

2.2 การจัดทำแผนและการนำไปปฏิบัติ กองทุนมีแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติในภาพรวม มีแผนปฏิบัติงานประจำปีอย่างกว้างๆ การนำไปปฏิบัติทั้งในส่วนกลางและต่างจังหวัดมีความหลากหลายและส่วนใหญ่มีความล่าช้า: การนำไปปฏิบัติมีความหลากหลาย บางจังหวัดให้คนพิการกู้เงินได้เพียงร้อยละ 1.4 บางจังหวัดมีความสอดคล้องกับนโยบายมาก สามารถปล่อยเงินกู้ได้มากกว่าร้อยละ 10 ของผู้พิการที่จดทะเบียน

2.3 การอนุมัติแผนงานและโครงการ แม้สัดส่วนที่ระบุในเชิงบวกมีมากกว่าครึ่งหนึ่งแต่ไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงให้เห็นถึงปัญหาบางประการที่ดำรงอยู่ในเรื่องความชัดเจน ความเป็นธรรม ความโปร่งใสและประสิทธิภาพ: มีการอนุมัติโครงการจำนวน 748 โครงการแก่องค์กรภาครัฐและเอกชน คิดเป็นร้อยละ 61.41 ของโครงการที่เสนอขอมา ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการสนับสนุนโครงการร้อยละ 57.1 และ 69.8 ระบุว่ามีความเป็นธรรม อย่างไรก็ตามในระยะหลังมีการสะท้อนจากผู้บริหารบางองค์กรว่ามีการเล่นพรรคเล่นพวกสูงขึ้น ผู้ที่เกี่ยวข้องร้อยละ 73.0 ระบุว่ามีความโปร่งใส และร้อยละ 60.3 ระบุว่ามีประสิทธิภาพมาก

2.4 การเห็นชอบค่าใช้จ่ายเงินกองทุนและกำหนดระเบียบ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ระเบียบการจ่ายเงินมีความชัดเจน มีกระบวนการจ่ายเงินที่โปร่งใสและค่อนข้างมีประสิทธิภาพ: ผู้บริหารองค์กรและเจ้าหน้าที่การภาครัฐและเอกชนร้อยละ 87.3 ระบุว่ามีการกำหนดระเบียบการใช้จ่ายเงินของกองทุนอย่างชัดเจน ร้อยละ 92.1 ระบุว่ามีความโปร่งใสในกระบวนการจ่ายเงิน และร้อยละ 74.6 ระบุว่ากระบวนการจ่ายเงินมีประสิทธิภาพมาก

2.5 การกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการกู้ยืมเงิน กองทุนมีการกำหนดชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติมีการตีความและปฏิบัติแตกต่างกันตามค่านิยมของตนเอง: ในการปฏิบัติระดับจังหวัดมีการตีความและใช้กฎระเบียบที่แตกต่างกัน 3 เรื่องหลัก ได้แก่ 1) หลักเกณฑ์ในการอนุมัติเงินกู้ บางแห่งยึดหลักศักยภาพในการประกอบอาชีพของผู้กู้ บางแห่งยึดหลักความเป็นไปได้ของอาชีพ และบางแห่งยึดหลักความเหมาะสมของพฤติกรรมผู้กู้และครอบครัว 2) หลักเกณฑ์ในการอนุมัติวงเงินเนื่องจากไม่มีมาตรฐานกลางด้านราคาที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์หรือสิ่งของที่ใช้ประกอบอาชีพ 3) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้ค้ำประกัน บางแห่งมีความเคร่งครัดมากเพราะกลัวหนี้สูญจึงให้เฉพาะผู้ค้ำประกันที่ทำงานกับหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ขณะที่บางแห่งมีความยืดหยุ่นมากให้มีการค้ำประกันระหว่างผู้กู้ด้วยกันเอง

2.6 การพิจารณาและอนุมัติการขอกู้ยืมเงินของคนพิการ ในภาพรวมมีการดำเนินการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ แต่ขั้นตอนในการพิจารณาบางขั้นตอนถูกละเลย เช่นการเยี่ยมบ้านและการซักประวัติผู้กู้อย่างละเอียด ในด้านความโปร่งใสในการพิจารณากองทุนดำเนินได้ดี แต่ในเรื่องประสิทธิภาพยังต้องปรับปรุงเพราะเวลาที่ใช้ในขั้นตอนต่างๆของการกู้ยืมมากกว่าเวลาที่กำหนดในมาตรฐานถึง 3 เท่า:

2.7 การสงเคราะห์ครอบครัวคนพิการ กองทุนไม่ได้ดำเนินการในเรื่องการสงเคราะห์ครอบครัวคนพิการ

2.8 การควบคุมและติดตามผลการใช้จ่ายเงินกองทุน กองทุนมีการควบคุมและติดตามผลการใช้จ่ายเงินกองทุนค่อนข้างน้อย

2.9 ความสามารถในการจัดการปัญหาและอุปสรรคด้านนโยบายและการปฏิบัติงาน กองทุนมีปัญหาในเรื่องนโยบายและการปฏิบัติหลายประการที่ยังมาสามารถแก้ไขได้และผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นว่าความสามารถในการแก้ปัญหาอุปสรรคยังทำได้ไม่มากนัก

3. การบริหารพัฒนาองค์กร

3.1 การพัฒนาระบบบัญชี กองทุนมีการวางระบบที่ชัดเจนแต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจาก ปริมาณงานมีมาก จำนวนบุคลากรมีน้อยทำให้มีความผิดพลาดและล่าช้าในการรายงานผลการเงิน จำนวนลูกหนี้ ยอดการกู้และการชำระหนี้ ผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่ขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดทำบัญชี

3.2 การพัฒนาระบบสารสนเทศ การพัฒนาระบบสารสนเทศของกองทุนเริ่มมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีความทันสมัยมากขึ้นในปี.ศ.2549

3.3 การพัฒนาโครงสร้างการบริหารกองทุน กองทุนมีการพัฒนาด้านโครงสร้างอย่างต่อเนื่อง มีแนวโน้มกระจายอำนาจและเน้นการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆมากขึ้น รวมทั้งมีแนวโน้มจัดกลุ่มงานที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

3.4 การพัฒนากฎระเบียบในการปฏิบัติงาน กองทุนมีการพัฒนากฎระเบียบในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

3.5 การพัฒนาบุคลากร กองทุนมีการพัฒนาบุคลากรบ้างแต่ยังไม่เพียงพอและครอบคลุมกลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มต่างๆในการสร้างความรู้และทักษะในการตัดสินใจและปฏิบัติงานได้อย่างเชี่ยวชาญ

3.6 ความสามารถในการจัดการปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารพัฒนาองค์กร กองทุนสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคในเรื่อง โครงสร้าง และระเบียบได้ค่อนข้างดี แต่ปัญหาในเรื่องระบบบัญชี ระบบสารสนเทศและการพัฒนาบุคลากรยังต้องมีการปรับปรุงอีกมาก

ผลผลิตและผลลัพธ์ของกองทุน

4. ผลผลิตของกองทุน

4.1โครงการขององค์กรภาครัฐและเอกชนที่ได้รับเงินสนับสนุน กองทุนมีการสนับสนุนโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรภาครัฐ

และเอกชนทุกปี โครงการส่วนใหญ่กระจุกตัวในกรุงเทพมหานครทั้งในด้านงบประมาณและจำนวน (ร้อยละ 72.95) โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ได้รับงบประมาณสนับสนุนมากที่สุด ขณะที่โครงการด้านอาชีพมีจำนวนโครงการที่ได้รับการสนับสนุนมากที่สุด

4.2 **โครงการที่ดำเนินงานโดยกองทุน** กองทุนฯในนามสำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ(สทก) ดำเนินโครงการ 17 โครงการ ในระยะ 11 ปี เฉลี่ยปีละ 1.5 โครงการ ประเภทโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบมากที่สุดคือ การปรับปรุงแก้ไขสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่จำเป็นแก่คนพิการ ประเภทโครงการที่มีจำนวนมากที่สุดคือ โครงการที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ

4.3 **บุคคลที่ได้รับเงินกู้ยืม** กองทุนฯให้กู้เฉลี่ย 4,793 สัญญาผู้กู้ต่อปี ผู้กู้ส่วนมากอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ผู้กู้มีรายได้เฉลี่ย 4,279 บาทต่อเดือน ผู้กู้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการศึกษาค่อนข้างต่ำ มีอายุระหว่าง 31-50 ปี

4.4 **ครอบครัวคนพิการที่ได้รับการสงเคราะห์** กองทุนฯไม่มีผลผลิตด้านการสงเคราะห์ครอบครัวผู้พิการโดยตรง

4.5 **กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน** กองทุนฯไม่มีกิจกรรมในการหาผลประโยชน์เข้ากองทุน ทางเลือกที่สำคัญในอนาคตคือการผลิตสินค้าให้รัฐบาลจัดสรรภาษีจากสินค้าและบริการที่เป็นเหตุแห่งความพิการ ซึ่งจะทำได้ผลประโยชน์เข้ากองทุนมากกว่าการจัดกิจกรรมหาเงินในรูปแบบอื่น

5. ผลลัพธ์ของกองทุน

5.1 **ความพึงพอใจของผู้รับบริการ** ผู้กู้(ร้อยละ 95.5)และผู้เข้าร่วมโครงการ(ร้อยละ 95.6)เกือบทั้งหมดมีความพึงพอใจระดับมากต่อการให้บริการของกองทุน ขณะที่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับค่อนข้างมาก(ร้อยละ 68.3)

5.2 **ลักษณะการใช้เงินของกลุ่มเป้าหมาย** ผู้กู้และองค์กรที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนส่วนใหญ่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์

5.3 **ความมั่นคงในอาชีพและรายได้ของกลุ่มเป้าหมาย** ผู้กู้ร้อยละ 52.5 มีอาชีพค่อนข้างมั่นคง

5.4 **ความตระหนักในคุณค่าของตนเองของกลุ่มเป้าหมาย** ผู้กู้ประมาณสองในสามมีความรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญ มีความหมาย มีศักดิ์ศรีและสามารถพึ่งตนเองได้เพิ่มขึ้นหลังจากได้เงินกู้

5.5 **การมีบทบาทในครอบครัวของกลุ่มเป้าหมาย** ผู้กู้ประมาณหนึ่งในสามที่มีบทบาทด้านเศรษฐกิจ ด้านการให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในครอบครัว และด้านการช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัวเพิ่มมากขึ้นภายหลังได้รับเงินกู้

5.6 **การมีบทบาทในชุมชนของกลุ่มเป้าหมาย** ผู้กู้ประมาณหนึ่งในสิบมีบทบาทในกลุ่มและชมรมเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับเงินกู้ ส่วนบทบาทด้านสังคมและการบริหารชุมชนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ประมาณร้อยละ 2-3

ผลกระทบทางสังคม

6. ผลกระทบทางสังคม

6.1 **การยอมรับจากครอบครัว** คนพิการร้อยละ 42.7 ได้รับการยอมรับจากครอบครัวเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับเงินกู้

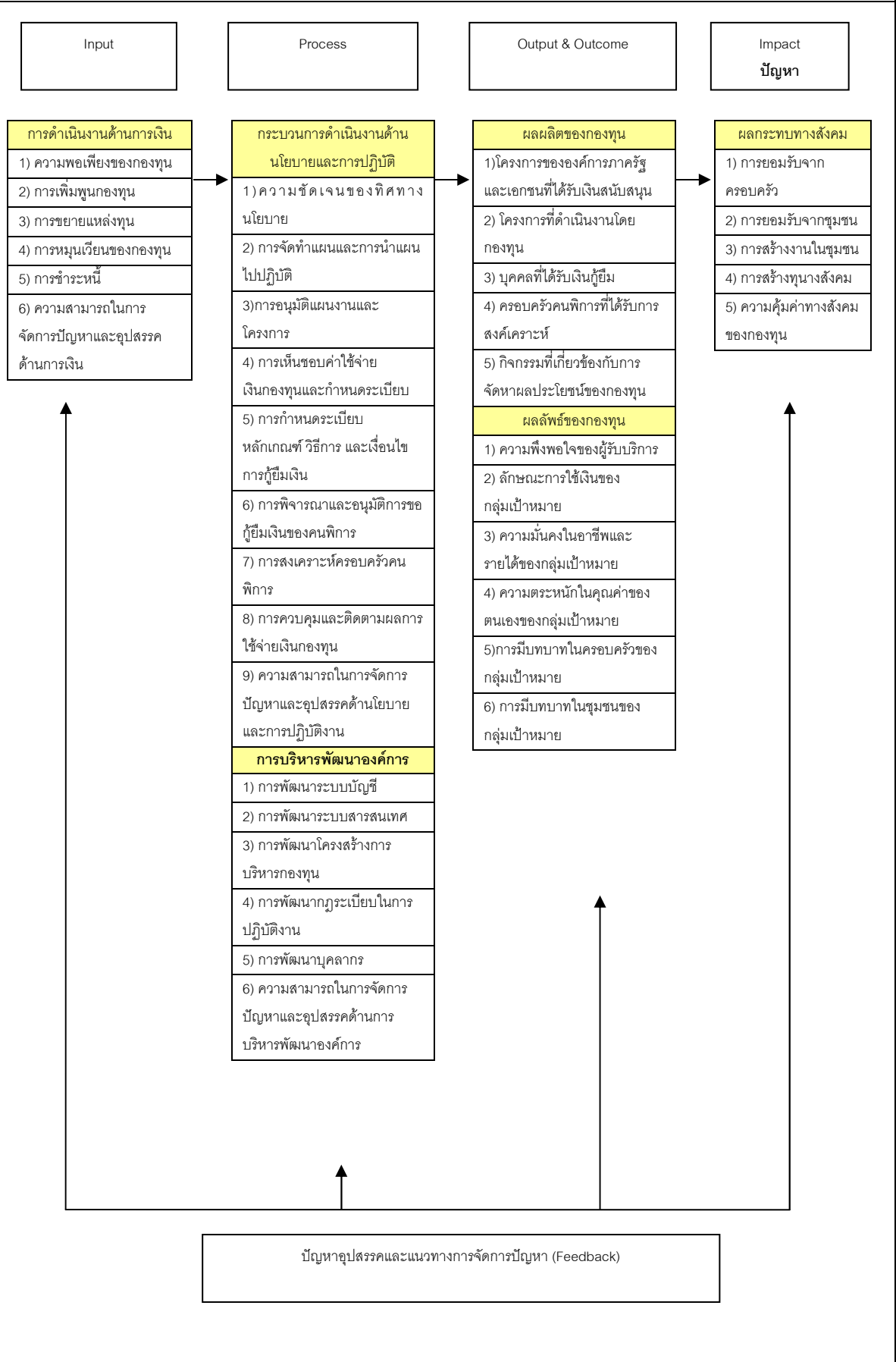
6.2 **การยอมรับจากชุมชน** ผู้พิการเกือบครึ่งหนึ่งได้รับการยอมรับจากชุมชนในเรื่องความสามารถในการพึ่งตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น และสังคม และการมีบทบาทในกิจกรรมทางสังคม แต่มีเพียงเล็กน้อยที่ได้รับการยอมรับให้มีบทบาทในการบริหารชุมชน

6.3 **การสร้างงานในชุมชน** คนพิการประมาณครึ่งหนึ่งสามารถสร้างงานให้ตนเองได้อย่างมั่นคงหลังจากได้รับเงินกู้ ประมาณหนึ่งในสามสามารถสร้างงานค่อนข้างมั่นคงให้สมาชิกในครอบครัว แต่มีไม่มากนักที่สามารถสร้างงานให้กับบุคคลอื่นในชุมชน

6.4 **การสร้างทุนทางสังคม** ผู้กู้ประมาณหนึ่งในสิบสามารถสร้างทุนทางสังคมในมิติกลุ่มและเครือข่ายได้เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับเงินกู้ และประมาณสามในสิบสามารถสร้างทุนทางสังคมในมิติความเชื่อถือศรัทธาซึ่งกันและกัน และมีมิติการมีบรรทัดฐานที่เกื้อกูลซึ่งกันและกันเพิ่มมากขึ้น

6.5 **ความคุ้มค่าทางสังคมของกองทุน** ความคุ้มค่าทางสังคมซึ่งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนทั้งทางตรงและทางอ้อมประเมินปรากฏว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันคือเห็นว่าคุณค่าของทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการมีความคุ้มค่าทางสังคมในระดับมากจำนวน 6 ประเด็น จาก 8 ประเด็นที่ทำการประเมิน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

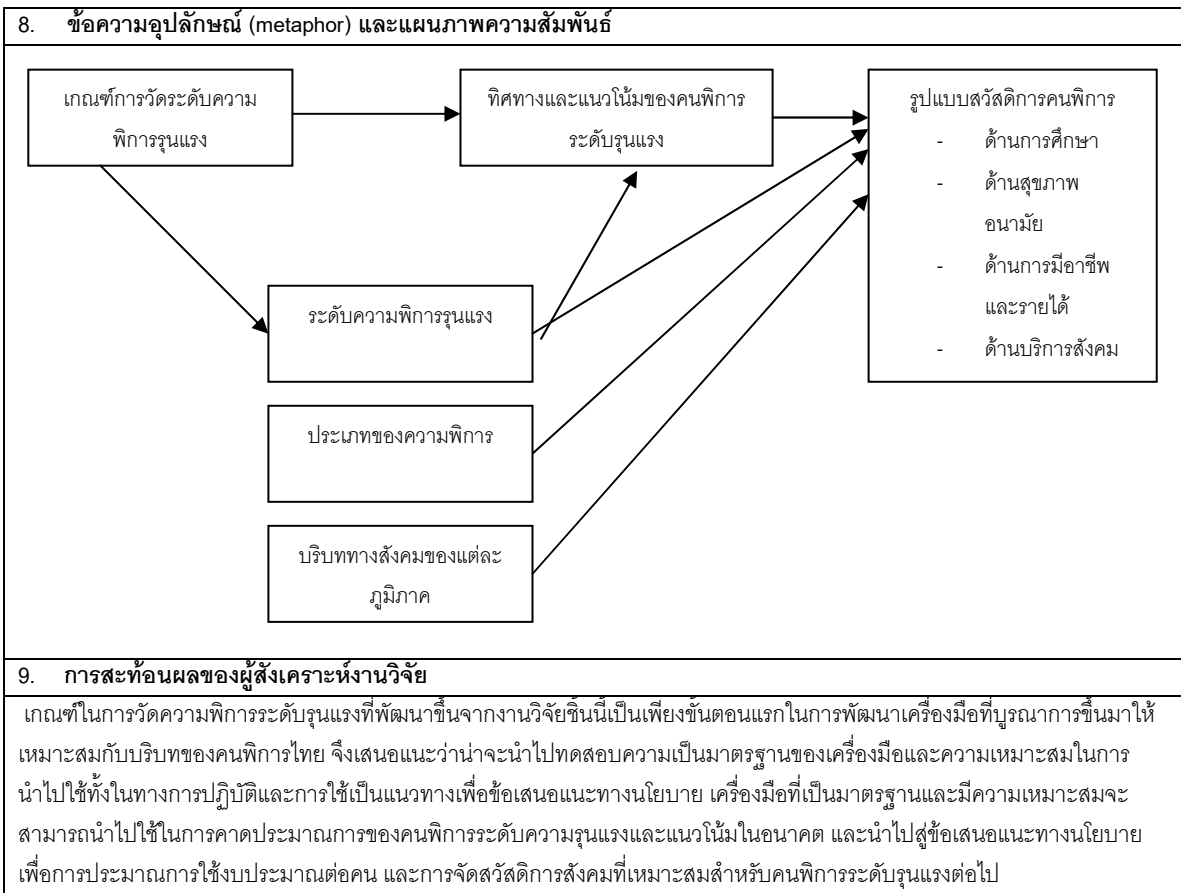

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> - การเก็บข้อมูลภาคสนามทำให้พบปัญหาด้านความไม่ทันสมัยของระบบบัญชีรายชื่อผู้กู้ยืม เช่น พบการย้ายที่อยู่ 14.17 % เสียชีวิต 6.67 % เป็นต้น - การเพิ่มวิธีวิทยาการวิจัยให้สามารถนำข้อมูลที่ได้มีสารสนเทศเพื่อการชี้แนวทางนโยบาย

เรื่องที่ 7

งานวิจัยรหัส 723
ชื่อเรื่อง: สวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับคนพิการระดับรุนแรงในประเทศไทย ในชุดโครงการศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์บูรณาการพัฒนาคคุณภาพชีวิตคนพิการ
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาเกณฑ์ในการวัดความพิการระดับรุนแรง 2) เพื่อศึกษาการคาดประมาณการของคนพิการระดับความรุนแรงและแนวโน้มในอนาคต 3) เพื่อศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับคนพิการระดับรุนแรงและประมาณการใช้งบประมาณต่อคน
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
<p>คนพิการระดับรุนแรง หมายถึง การที่บุคคลมีภาวะจำกัดหรือขาดความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวันอย่างใดอย่างหนึ่ง และต้องมีผู้ให้การช่วยเหลือต่อไปนี้ คือ การกินอาหาร การอาบน้ำ การล้างหน้า แปรงฟัน การแต่งตัว การขับถ่าย รวมทั้งการทำความสะอาดหลังการขับถ่าย เป็นต้น</p> <p>เกณฑ์วัดระดับความพิการ หมายถึง หลักเกณฑ์ที่กำหนดหรือบ่งชี้ว่าคนพิการมีระดับความพิการเป็นอย่างไร ทั้งเกณฑ์ในทางการแพทย์และทางสังคมของคนพิการ</p> <p>การคาดการณ์คนพิการระดับรุนแรง หมายถึง การคาดคะเนแนวโน้มคนพิการระดับรุนแรงในอนาคตว่ามีทิศทางเป็นอย่างไรและจำนวนเท่าใด</p> <p>การจัดสวัสดิการสังคมแก่คนพิการ หมายถึง การจัดบริการให้แก่คนพิการใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านการมีอาชีพและมีรายได้ ด้านความมั่นคงทางสังคม ด้านที่อยู่อาศัย ด้านนันทนาการ และด้านบริการทางสังคม</p>
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง มาจากการเลือกจังหวัดที่เหมาะสมทั้ง 4 ภาคๆละ 1 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร หลังจากนั้นใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน และเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย 1) ตัวแทนคนพิการ 5 ประเภท จำนวน 107 คนและผู้ช่วยเหลือ 40 คน เพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึก 2) ผู้บริหาร นักวิชาการ จนท. ครอบครัวและชุมชนของคนพิการ 92 คน</p> <p>การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ระดับลึก การสนทนากลุ่ม และการจัดประชุมเสนอผลการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบสนทนากลุ่ม</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1) เกณฑ์ในการวัดความพิการระดับรุนแรง 2) การคาดประมาณการของคนพิการระดับความรุนแรงและแนวโน้มในอนาคต 3) การจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับคนพิการระดับรุนแรง 4) ประมาณการใช้งบประมาณต่อคน
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
<p>หลังจากการประกาศใช้พรบ.การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการพ.ศ.2534 งานสวัสดิการสังคมด้านคนพิการในช่วงสิบปีที่ผ่านมา มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาแนวทางการจัดบริการสวัสดิการทางสังคมที่มีอยู่นั้นพบว่ามีการกล่าวถึงสวัสดิการทางสังคมของกลุ่มคนพิการระดับรุนแรงอยู่น้อย ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการขาดค่านิยมของความพิการระดับรุนแรงที่ชัดเจน นิยามความรุนแรงทางการแพทย์และทางสังคมที่ใช้ในปัจจุบันมีความแตกต่างกันจึงสมควรสร้างเกณฑ์ที่ครอบคลุมเพื่อให้คนพิการระดับรุนแรงได้มีโอกาสเข้าถึงสวัสดิการของรัฐอย่างเหมาะสม ในทุกๆด้าน การศึกษาเกณฑ์มาตรฐานในสำหรับประเมินความพิการระดับรุนแรง และการคาดประมาณการคนพิการระดับรุนแรง สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้โอกาสคนพิการระดับรุนแรงได้เข้าถึงสวัสดิการที่เหมาะสมของรัฐและประมาณการใช้งบประมาณการจัดสวัสดิการต่อคน เพื่อให้คนพิการระดับรุนแรงสามารถดำรงชีวิตตามความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ตามสิทธิมนุษยชนและเกิดโครงข่ายความปลอดภัยทางสังคม</p>

<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>องค์ประกอบในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้แก่ เกณฑ์การวัดความพิการระดับรุนแรง การคาดประมาณประชากรคนพิการระดับรุนแรงและแนวโน้ม และการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับคนพิการระดับรุนแรงและประมาณการค่าใช้จ่ายต่อคนของคนพิการ โดยเกณฑ์ในการวัดความพิการระดับรุนแรงพัฒนาโดยใช้กรอบแนวคิดของหลักบัญญัติสากลเพื่อการจำแนกการทำงาน (International Classification of Functioning: ICF) ร่วมกับแนวคิดอื่นๆ โดยประเมินครอบคลุมเกณฑ์ความบกพร่องทางร่างกาย การประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ความต้องการความช่วยเหลือจากอุปกรณ์สำหรับความพิการและบุคคล ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง รวมถึงความสามารถในการหาเลี้ยงชีพ และสวัสดิการสังคมแก่คนพิการประกอบด้วย 7 ด้านได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านการมีอาชีพและมีรายได้ ด้านความมั่นคงทางสังคม ด้านที่อยู่อาศัย ด้านนันทนาการ และด้านบริการทางสังคม</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เกณฑ์ในการวัดความพิการระดับรุนแรง มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ การทำหน้าที่ของร่างกายและโครงสร้างทางร่างกาย กิจกรรมและการมีส่วนร่วม และปัจจัยสิ่งแวดล้อม ในการนำไปใช้เสนอให้มีผู้ประเมินร่วมกัน 3 คน คือ บุคลากรทางการแพทย์ บุคลากรทางการศึกษา และผู้ดูแล เมื่อนำคะแนนมารวมและใช้ในการตัดสินระดับความพิการรุนแรง เกณฑ์ที่ได้เป็นการบูรณาการที่เป็นจริงสำหรับคนไทย ยังไม่ได้นำไปทดลองใช้ และประเมินมาตรฐานของเครื่องมือ 2) การคาดประมาณการของคนพิการระดับความรุนแรงและแนวโน้มในอนาคตของคนพิการระดับรุนแรง จากการทบทวนเอกสารและสถิติ พบว่าคนพิการระดับรุนแรงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และคาดว่าอัตราการเพิ่มของคนพิการจะมากกว่าอัตราการเพิ่มของประชากร และประมาณการว่าแนวโน้มคนพิการระดับรุนแรงใน 10 ปี ข้างหน้า จะมีจำนวน 257,622 คน 3) การจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับคนพิการระดับรุนแรง รูปแบบสวัสดิการคนพิการที่จำเป็นประกอบด้วยด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการมีอาชีพและมีรายได้ ด้านบริการสังคม และด้านนันทนาการ ผลการศึกษาพบว่าความต้องการสวัสดิการแต่ละด้านแตกต่างกันไปตาม ระดับความรุนแรงของความพิการ ประเภทของความพิการ และบริบททางสังคมและวัฒนธรรม <p>รูปแบบการจัดสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมของคนพิการ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบเชิงสถาบัน เป็นรูปแบบภาครัฐ - รูปแบบทวิลักษณ์ เป็นรูปแบบภาคี - รูปแบบพหุลักษณ์ เป็นรูปแบบสหวิชาชีพ/สหสาขา ซึ่งเป็นูปแบบที่เหมาะสมที่สุดสำหรับคนพิการระดับรุนแรง <ol style="list-style-type: none"> 4) รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับคนพิการระดับรุนแรง คือ <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพตามโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยชุมชน (Community based rehabilitation: CBR) - รูปแบบการฝึกอาชีพ “บ้านสมานใจ” ที่มีต้นแบบที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการพัฒนาศักยภาพคนพิการด้านจิตใจหรือพฤติกรรมและด้านสติปัญญาการเรียนรู้ด้วยการพัฒนาอาชีพ - รูปแบบการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ (Independent Living: IL) - รูปแบบการดูแลสุขภาพโดยชุมชนแบบไม่เป็นทางการ (Informal Care) ที่ประกอบด้วย Day care model และ Home health care/Self-care 5) ประมาณการใช้งบประมาณต่อคน ปัจจัยที่พบว่าประมาณการค่าใช้จ่ายของคนพิการในรูปแบบของเบี้ยยังชีพแตกต่างกันคือระดับความรุนแรงของความพิการ ประเภทของความพิการ และบริบททางสังคมและวัฒนธรรม พบว่ามีพิสัยของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2,285-5,100 บาทต่อเดือน โดยพบว่า คนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้เสนอขอ 5,100 บาทต่อเดือน และคนพิการทางการมองเห็นเสนอขอต่ำสุด 2,285 บาทต่อเดือน ส่วนคนพิการระดับรุนแรงเสนอขอ 3,459 บาทต่อเดือน

เรื่องที่ 8

งานวิจัยรหัส 724
ชื่อเรื่อง: สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและเพื่อทุกคนในสังคม
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาความจำเป็นในการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและเพื่อทุกคนในสังคม 2) ศึกษาการจัดทำและระบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ 3) ศึกษาต้นทุนต่อหน่วยในการจัดทำหรือปรับเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและเพื่อทุกคนในสังคม
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
<p>ความพิการ เป็นคำที่ใช้ครอบคลุมความบกพร่อง ข้อจำกัดในการทำกิจกรรมและข้อจำกัดในการมีส่วนร่วม คำนี้ให้ความหมายในเชิงลบของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล(ที่มีเงื่อนไขทางสุขภาพ) กับปัจจัยแวดล้อมต่างๆ</p> <p>คนพิการ หมายถึง คนที่มีความผิดปกติหรือความบกพร่องทางร่างกาย ทางสังคม ทางสติปัญญา หรือทางจิตใจ ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีข้อจำกัดในการแสดงบทบาท หรือกระทำการกิจกรรมต่างๆได้ด้อยลงกว่าคนปกติ</p> <p>สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สภาพแวดล้อม เช่น อาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และบริการสาธารณะที่มีอยู่ รวมทั้งอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ เพื่อให้เข้าถึงบริการและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมอย่างเต็มที่ เช่น ทางลาดสำหรับคนพิการในอาคารสถานที่สาธารณะ ลิฟต์ยกเก้าอี้รถเข็นคนพิการ</p> <p>ความสามารถในการเข้าถึง หมายถึง มาตรการหรือเงื่อนไขของสิ่งต่างๆ และบริการที่คนทั่วไป รวมถึงคนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ได้ โดยออกแบบ/ปรับปรุงให้ใช้ได้อย่างสะดวกง่ายดาย</p>
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนคนพิการ 5 ประเภท รวมจำนวน 107 คน ผู้บริหาร นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับคนพิการ ครอบครัวและชุมชนของคนพิการ จำนวน 96 คน วิศวกรก่อสร้างและสถาปนิกที่มีผลงานด้านการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและเพื่อทุกคนในสังคม จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 215 คน การดำเนินการวิจัย ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ร่วมกับการสนทนากลุ่ม แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) จากการสัมภาษณ์และการ</p>

<p>สนทนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง แบบบันทึกข้อมูล</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความจำเป็นในการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและเพื่อทุกคนในสังคม 2) การจัดการดูแลระบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ 3) ต้นทุนต่อหน่วยในการจัดทำหรือปรับเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและเพื่อทุกคนในสังคม
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องจัดสวัสดิการสาธารณะแก่ทุกคนในสังคม และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือแก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคมต่างๆ ทุกระดับในประเทศไทยนั้นผลการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับคนพิการและสำหรับทุกคนในสังคมที่ผ่านมายังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายต่างๆยังไม่ครอบคลุมและไม่เอื้อในการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องยังขาดความชัดเจนในเรื่องของนโยบายและมาตรการต่างๆในการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งอาจเนื่องมาจากการขาดข้อมูลต่างๆทั้งในเรื่องของความต้องการของคนพิการประเภทต่างๆ ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังขาดข้อมูลสำคัญในเรื่องต้นทุนต่อหน่วยในการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทต่างๆ จึงควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว เพื่อจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวนโยบายและมาตรการต่างๆเกี่ยวกับการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและทุกคนในสังคมในทางปฏิบัติต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>แนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการวิจัย ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ประเภทคนพิการ คุณภาพชีวิต และความต้องการของคนพิการ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและทุกคนในสังคม กฎหมายและนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ ต้นทุนต่อหน่วยในการจัดทำหรือปรับเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวก โดยสรุปดังนี้</p> <p>ความต้องการของคนพิการประเภทต่างๆนั้น มีทั้งความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคล และความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะที่ตอบสนองความพิการแต่ละประเภท บุคคลทั้งไปและบุคคลพิการล้วนมีความต้องการขั้นพื้นฐาน และความต้องการด้านสังคมที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ภาครัฐจะต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับความต้องการ และเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับทุกคนในสังคม</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความจำเป็นในการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและเพื่อทุกคนในสังคม <p>คนพิการทางการมองเห็นทุกภาคมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคลในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ไม่ทำขาขาว นาฬิกาแบบมีเสียง แว่นขยาย เป็นต้น ในด้านการศึกษาชั้นนั้น คนพิการทางการมองเห็นต้องการ เครื่องเขียนอักษรเบรลล์ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ตำราหนังสืออักษรเบรลล์ ตำราหนังสือเสียง เป็นต้น ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ ส่วนมากมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการทางเดินที่มีเบรลล์บล็อก ทางลาด ลิฟท์ที่มีเสียงเตือนและมีปุ่มกดอักษรเบรลล์ รถสาธารณะที่เอื้อต่อการเดินทางของพิการทางสายตา เป็นต้น</p> <p>คนพิการทางการได้ยินรวมทุกภาคมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคลในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องช่วยฟัง โทรศัพท์มือถือที่ส่งข้อความได้ เป็นต้น ในด้านการศึกษาชั้นนั้น คนพิการทางการได้ยินต้องการ เครื่องโทรสาร คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล สื่อบันทึกเสียงสำหรับการสอนภาษามือเป็นต้น ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ ส่วนมากมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการให้สถานที่ให้บริการสาธารณะต่างๆจัดทำป้ายข้อความ อักษรวิ้งบอกข่าวสาร โทรศัพท์มีคำบรรยายได้ภาพหรือจอสัมผัสภาษามือ รถสาธารณะที่มีตัวหนังสือหรือสัญญาณไฟบอกสถานที่เป็นต้น</p> <p>คนพิการทางการเคลื่อนไหว ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคลในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น กายอุปกรณ์ตามลักษณะของความพิการ ในด้านการศึกษาชั้นนั้น ต้องการ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลที่ดัดแปลงให้เหมาะสมกับลักษณะความพิการ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ ส่วนมากมีความต้องการตรงกันในเรื่องของทางลาด ทางเดินที่ได้มาตรฐาน สามารถใช้งานได้ง่าย และเอื้ออำนวยต่อความพิการ รวบรวมในสถานที่ต่างๆ ลิฟท์ ห้องน้ำ รถสาธารณะที่เอื้อต่อคนพิการทางกายโดยปรับระดับการใช้งานให้เหมาะสมกับผู้ใช้วีลแชร์</p> <p>คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ไม่มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคล และสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะเป็นพิเศษ ยกเว้นในกรณีที่มีความพิการซ้ำซ้อนทางกาย ก็จะต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคลที่เหมาะสมกับความพิการทางกายนั้นๆ</p> <p>คนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ ไม่มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคล และสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะเป็นพิเศษ ยกเว้นในกรณีที่มีความพิการซ้ำซ้อนทางกาย ก็จะต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคลที่เหมาะสมกับความพิการทางกายนั้นๆ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาชั้นนั้น ต้องการ หนังสือ ตำราเรียน คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล บทเรียนด้วย</p>

โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่นที่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ และฝึกสมาธิ

สำหรับสภาพการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในปัจจุบัน ส่วนใหญ่คนพิการเห็นตรงกันว่า สิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะยังไม่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต ไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้งไม่เอื้อต่อการใช้งานจริง มีเพียงกลุ่มคนพิการทางจิตใจ และคนพิการทางสติปัญญาที่เห็นว่าอยู่ในสภาพเหมาะสม

2) การจัดการดูแลระบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

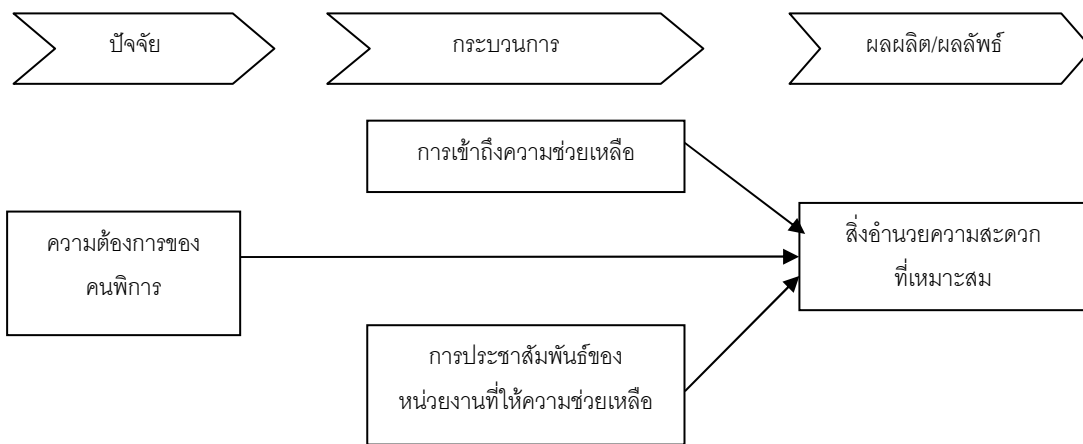
สิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคล พบว่า มีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือทั้งในส่วนกลางและในเขตปกครองท้องถิ่น โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่ส่วนมากคนพิการมีปัญหาด้านการเข้าถึงการให้ความช่วยเหลือ ด้วยไม่รู้ว่ามีหน่วยงานใดให้ความช่วยเหลือบ้างและจะติดต่อสื่อสารเพื่อขอรับความช่วยเหลือได้อย่างไร สาเหตุหลักมาจากการขาดการรับรู้ข่าวสาร และการขาดการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องความซ้ำซ้อนในการช่วยเหลือ ตลอดจนปัญหากฎระเบียบหรือเกณฑ์ต่างๆที่ไม่เอื้อต่อการให้ความช่วยเหลือคนพิการ

สิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ พบว่า มีหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำและปรับเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและทุกคนในสังคมจำนวนมากทั้งที่อยู่ในส่วนกลางและในเขตปกครองท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำและปรับเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะด้วย โดยหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนจะต้องยึดกฎกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2542) เกี่ยวกับการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ และกฎกระทรวงมหาดไทยปีพ.ศ. 2548 เกี่ยวกับการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคารสำหรับคนพิการ หรือทุพพลภาพและคนชรา อย่างไรก็ตาม ควรให้คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีสุขภาพไม่แข็งแรงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดสร้างและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะต่างๆด้วย

3) ต้นทุนต่อหน่วยในการจัดทำหรือปรับเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและเพื่อทุกคนในสังคม

ต้นทุนในการจัดทำหรือปรับเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคลและสาธารณะนั้นมีความหลากหลายของราคาต้นทุน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการใช้งาน ความคงทน และการมีคุณสมบัติพิเศษต่างๆ รวมทั้งขึ้นอยู่กับวัสดุที่นำมาใช้ในการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกนั้นๆด้วย

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสวัสดิการสังคมและความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจากผลการสังเคราะห์งานวิจัยตามหลักการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิธานที่น่าเสนอตอนต้น ประกอบด้วยปัจจัยเชิงสาเหตุทั้ง 5 ปัจจัยหลัก (30 ปัจจัยย่อย) ปัจจัยกระบวนการ 3 ปัจจัยหลัก (10 ปัจจัยย่อย) และปัจจัยผลลัพธ์สวัสดิการสังคมและความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ 20 ด้าน ผลจากการสังเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างประเด็นทั้ง 16 ประเด็น แสดงในการวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ เมื่อมีประเด็นที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุอยู่แนวตั้ง และประเด็นที่เป็นผลอยู่ในแนวนอน โดยมีตัวเลขในแต่ละเซลล์แสดงถึงความสัมพันธ์

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ (กลุ่ม 7)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																	
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.1	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	ผลรว	
ปัจจัยป้อน (Input process)																		
1. สภาพปัญหาบุคคล-ครอบครัว																		
1.1 ความต้องการด้านสวัสดิการสังคม	1	0	0	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1		
1.2 อาชีพ/สถานภาพทางเศรษฐกิจ	1	1	1	2	2	0	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1		
1.3 ค่านิยม/ทัศนคติ	0	2	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	2		
1.4 ครอบครัวยากจน	2	0	1	1	2	0	1	0	0	2	1	1	1	0	0	0		
1.5 ครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น	0	0	1	2	1	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	1		
1.6 เพื่อนชักชวน	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1		
1.7 ดิถยาเสพติด	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0		
1.8 เลียนแบบครอบครัวที่ทำอาชีพขายบริการ	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0		
1.9 รูปแบบภาษาวัฒนธรรมที่แตกต่าง	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0		
1.10 ไม่ได้รับการศึกษา/ การศึกษาดำ	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0		
2. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม การเมือง																		
2.1 ความมั่นคงทางการเมืองของประเทศไทย	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	2		
2.2 ความมั่นคงทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	2	2		
2.3 การขาดแคลนแรงงาน	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2		
2.4 ความต้องการใช้แรงงานราคาถูกเพื่อเป็นต้นทุนในการผลิต	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	2	2		
2.5 ช่องทางการหลบหนีเข้าเมืองที่เอื้ออำนวย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	2	2		
2.6 สภาพสังคมเศรษฐกิจที่ซับซ้อน	1	1	2	1	1	1	1	1	0	1	2	2	2	2	2	2		
2.7 ปัญหาเศรษฐกิจสังคมของประเทศเพื่อนบ้าน	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	2	2	1	2	2	2		
3. นโยบายการเมือง เศรษฐกิจสังคม																		
3.1 นโยบายด้านคนพิการของรัฐ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2		
3.2 นโยบายด้านผู้ด้อยโอกาสของรัฐ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2		
3.3 นโยบายด้านการค้ามนุษย์ของรัฐ	1	0	2	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1		
3.4 ช่องว่างนโยบายของรัฐด้านการค้ามนุษย์	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1		

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.1	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	ผล รว
ปัจจัยป้อน (Input process)																	
3.5 นโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	
4. ปัจจัยด้านองค์กร/หน่วยงาน																	
4.1 มุมมองขององค์กร	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	
4.2 นโยบาย	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	
4.3 กระบวนการบริหารจัดการองค์กร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	
4.4 การจัดระบบรายงานการเฝ้าระวัง	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
4.5 ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ขององค์กร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.6 หน่วยงานที่รับผิดชอบแก้ปัญหาไม่ตรงจุด	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.7 งบประมาณที่ได้รับ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.8 เทคโนโลยีที่นำมาใช้	1	1	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
5. การมีส่วนร่วมของชุมชน	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ปัจจัยกระบวนการ (Process)																	
6. การจัดทำแผน																	
6.1 การจัดทำแผนบริการเฉพาะครอบครัวแบบสหสาขาวิชาชีพ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
7. กระบวนการดำเนินงาน																	
7.1 การจัดระบบองค์กร	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
7.2 การจัดการระบบอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	
7.3 รูปแบบสวัสดิการคนพิการ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
7.4 รูปแบบสวัสดิการผู้ด้อยโอกาส	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
7.5 ระบบการดำเนินงานการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
8. กระบวนการติดตามผล																	
8.1 ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบาย	2	0	0	0	0		0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	
8.2 การติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของจนท.	1	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8.3 ระบบตรวจสอบความรับผิดชอบต่อในภารกิจ	1	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8.4 ความโปร่งใสและการเปิดเผย	1	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ผลลัพธ์ (Output process)																	
9. การเข้าถึงบริการทางสุขภาพ/ได้รับบริการที่เหมาะสม	2	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	
10. ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	
11. สิทธิในการทำนิติกรรมทาง	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																	
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.1	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	ผล รว	
ปัจจัยป้อน (Input process)																		
กฎหมาย																		
12. ความรู้ ความสามารถ ศักยภาพในการดูแลตนเองของผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
13. อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจ	0	2	1	1	1	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	2		
14. ความพึงพอใจ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
15. ความมีคุณค่าในตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
16. ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0		
17. การสร้างทุน และความคุ้มค่าทางสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0		
18. การยอมรับจากครอบครัวและชุมชน	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
19. การสร้างงานในชุมชน	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1		
20. การมีส่วนร่วมในครอบครัวและชุมชน	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
21. สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0		
22. สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0		
23. สร้างความตระหนักต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0		
24. การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2		
25. ปราบปรามเครือข่ายนายหน้า	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
26. ความก้าวหน้าของมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0		
27. มีระบบฐานข้อมูล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
28. การทำงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0		
ผลรวม	3 7	2 0	1 7	2 3	1 7	5	1 1	4	9	1 7	4 1	2 3	1 4	1 3	1 5	4 0		

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ (กลุ่ม 7) (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																	
	2.7	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	5	6	ผล รว	
ปัจจัยป้อน (Input process)																		
1. สภาพปัญหาบุคคล-ครอบครัว																		

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																
	2.7	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	5	6	ผล รว
ปัจจัยป้อน (Input process)																	
1.1 ความต้องการด้านสวัสดิการ ของครอบครัวคนพิการ	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	
1.2 อาชีพ/สถานภาพทาง เศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.3 ค่านิยม/ทัศนคติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4 ครอบครัวยากจน	2	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	
1.5 ครอบครัวแตกแยก ขาด ความอบอุ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.6 เพื่อนชักชวน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.7 ติดยาเสพติด	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.8 เลียนแบบครอบครัวที่ทำ อาชีพขายบริการ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.9 รูปแบบภาษาวัฒนธรรมที่ แตกต่าง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.10 ไม่ได้ได้รับการศึกษา/ การศึกษาต่ำ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง																	
2.1 ความมั่นคงทางการเมือง ของประเทศไทย	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	
2.2 ความมั่นคงทางการเมือง ของประเทศเพื่อนบ้าน	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.3 การขาดแคลนแรงงาน	2	0	0	1	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.4 ความต้องการใช้แรงงาน ราคาถูกเพื่อเป็นต้นทุนในการผลิต	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.5 ช่องทางการหลบหนีเข้าเมือง ที่เอื้ออำนวย	2	0	0	2	2	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	
2.6 สภาพสังคมเศรษฐกิจที่ ซับซ้อน	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.7 ปัญหาเศรษฐกิจสังคมของ ประเทศเพื่อนบ้าน		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3. นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม																	
3.1 นโยบายด้านคนพิการของรัฐ	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.2 นโยบายด้านผู้ด้อยโอกาส ของรัฐ	1	1		1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.3 นโยบายด้านการค้ามนุษย์ ของรัฐ	1	1	1		0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.4 ช่องว่างนโยบายของรัฐด้าน การค้ามนุษย์	1	1	1	1		2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.5 นโยบายความร่วมมือ ระหว่างประเทศ	1	1	1	1	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4. ปัจจัยด้านองค์กร/หน่วยงาน																	

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																	
	2.7	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	5	6	ผล	รว
ปัจจัยป้อน (Input process)																		
4.1 มุมมองขององค์กร	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
4.2 นโยบาย	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0		
4.3 กระบวนการบริหารจัดการองค์กร	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0		
4.4 การจัดระบบรายงานการเฝ้าระวัง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0		
4.5 ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ขององค์กร	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0		
4.6 หน่วยงานที่รับผิดชอบแก้ปัญหาไม่ตรงจุด	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0		
4.7 งบประมาณที่ได้รับ	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
4.8 เทคโนโลยีที่นำมาใช้	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
5. การมีส่วนร่วมของชุมชน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0		
ปัจจัยกระบวนการ (Process)																		
6. การจัดทำแผน																		
6.1 การจัดทำแผนบริการเฉพาะครอบครัวแบบสหสาขาวิชาชีพ	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7. กระบวนการดำเนินงาน																		
7.1 การจัดระบบองค์กร	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7.2 การจัดการระบบอำนาจความสะดวแก่ผู้พิการ	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0		
7.3 รูปแบบสวัสดิการคนพิการ	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7.4 รูปแบบสวัสดิการผู้ด้อยโอกาส	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0		
7.5 ระบบการดำเนินงานการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0		
8. กระบวนการติดตามผล																		
8.1 ประสิทธิภาพการดำเนินนโยบาย	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
8.2 การติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของจนท.	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
8.3 ระบบตรวจสอบความรับผิดชอบต่อรับผิดชอบในภารกิจ	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0		
8.4 ความโปร่งใสและการเปิดเผย	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
ผลลัพธ์ (Output process)																		
9. การเข้าถึงบริการทางสุขภาพ/ได้รับบริการที่เหมาะสม	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1		
10. ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0		
11. สิทธิในการทำนิติกรรมทางกฎหมาย	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0		
12. ความรู้ ความสามารถศักยภาพในการดูแลตนเองของ	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																
	2.7	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	5	6	ผล รว
ปัจจัยป้อน (Input process)																	
ผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ																	
13. อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
14. ความพึงพอใจ	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15. ความมีคุณค่าในตนเอง	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
16. ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
17. การสร้างทุน และความคุ้มค่าทางสังคม	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
18. การยอมรับจากครอบครัวและชุมชน	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
19. การสร้างงานในชุมชน	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
20. การมีส่วนร่วมในครอบครัวและชุมชน	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	
21. สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
22. สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	
23. สร้างความตระหนักต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	
24. การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
25. ปรามปรามเครือข่ายนายหน้า	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	
26. ความก้าวหน้าของมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
27. มีระบบฐานข้อมูล	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	
28. การทำงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ผลรวม	4 2	3 0	2 6	2 8	2 3	2 1	1 5	1 8	2 4	1 7	1 7	1 3	6	4	7	7	

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ (กลุ่ม 7) (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																
	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	8.1	8.2	8.3	8.4	9	10	11	12	13	14	15	ผล รว
ปัจจัยป้อน (Input process)																	
1. สภาพปัญหาบุคคล-ครอบครัว																	
1.1 ความต้องการด้านสวัสดิการของครอบครัวคนพิการ	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	
1.2 อาชีพ/สถานภาพทาง	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																
	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	8.1	8.2	8.3	8.4	9	10	11	12	13	14	15	ผล รว
ปัจจัยป้อน (Input process)																	
เศรษฐกิจ																	
1.3 คำนิยม/ทัศนคติ	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.4 ครอบครัวยากจน	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
1.5 ครอบครัวยากจน ความอบอุ่น	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.6 เพื่อนชักชวน	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.7 ติดยาเสพติด	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	
1.8 เลียนแบบครอบครัวที่ทำ อาชีพขายบริการ	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
1.9 รูปแบบภาษาวัยรุ่นธรรมที่ แตกต่างกัน	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.10 ไม่ได้รับการศึกษา/ การศึกษาต่ำ	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	
2. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง																	
2.1 ความมั่นคงทางการเมือง ของประเทศไทย	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
2.2 ความมั่นคงทางการเมือง ของประเทศเพื่อนบ้าน	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	
2.3 การขาดแคลนแรงงาน	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.4 ความต้องการใช้แรงงาน ราคาถูกเพื่อเป็นต้นทุนในการผลิต	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.5 ช่องทางการหลบหนีเข้าเมือง ที่เอื้ออำนวย	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	
2.6 สภาพสังคมเศรษฐกิจที่ ซับซ้อน	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	
2.7 ปัญหาเศรษฐกิจสังคมของ ประเทศเพื่อนบ้าน	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	
3. นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม																	
3.1 นโยบายด้านคนพิการของรัฐ	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	
3.2 นโยบายด้านผู้ด้อยโอกาส ของรัฐ	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	
3.3 นโยบายด้านการค้ามนุษย์ ของรัฐ	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
3.4 ช่องว่างนโยบายของรัฐด้าน การค้ามนุษย์	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.5 นโยบายความร่วมมือ ระหว่างประเทศ	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	
4. ปัจจัยด้านองค์กร/หน่วยงาน																	
4.1 มุมมองขององค์กร	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.2 นโยบาย	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	
4.3 กระบวนการบริหารจัดการ องค์กร	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																	
	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	8.1	8.2	8.3	8.4	9	10	11	12	13	14	15	ผล	รว
ปัจจัยป้อน (Input process)																		
4.4 การจัดระบบรายงานการเฝ้าระวัง	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1		
4.5 ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ขององค์กร	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1		
4.6 หน่วยงานที่รับผิดชอบแก้ปัญหาไม่ตรงจุด	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0		
4.7 งบประมาณที่ได้รับ	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1		
4.8 เทคโนโลยีที่นำมาใช้	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0		
5. การมีส่วนร่วมของชุมชน	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0		
ปัจจัยกระบวนการ (Process)																		
6. การจัดทำแผน																		
6.1 การจัดทำแผนบริการเฉพาะครอบครัวแบบสหสาขาวิชาชีพ	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0		
7. กระบวนการดำเนินงาน																		
7.1 การจัดระบบองค์กร	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0		
7.2 การจัดการระบบอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1		
7.3 รูปแบบสวัสดิการคนพิการ	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0		
7.4 รูปแบบสวัสดิการผู้ด้อยโอกาส	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0		
7.5 ระบบการดำเนินงานการเฝ้าระวังและป้องกันความพิการ	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0		
8. กระบวนการติดตามผล																		
8.1 ประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบาย	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0		
8.2 การติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของจนท.	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0		
8.3 ระบบตรวจสอบความรับผิดชอบในภารกิจ	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0		
8.4 ความโปร่งใสและการเปิดเผย	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1		
ผลลัพธ์ (Output process)																		
9. การเข้าถึงบริการทางสุขภาพ/ ได้รับบริการที่เหมาะสม	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1		
10. ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0		
11. สิทธิในการทำนิติกรรมทางกฎหมาย	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0		
12. ความรู้ ความสามารถศักยภาพในการดูแลตนเองของผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0		
13. อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจ	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0		
14. ความพึงพอใจ	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1		
15. ความมีคุณค่าในตนเอง	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1		

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															ผล	รว
	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	8.1	8.2	8.3	8.4	9	10	11	12	13	14		
ปัจจัยป้อน (Input process)																	
16. ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	
17. การสร้างทุน และ ความคุ้มค่าทางสังคม	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
18. การยอมรับจากครอบครัว และชุมชน	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
19. การสร้างงานในชุมชน	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	
20. การมีส่วนร่วมในครอบครัว และชุมชน	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	
21. สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
22. สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
23. สร้างความตระหนักต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	
24. การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	
25. ปราบปรามเครือข่ายนายหน้า	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
26. ความก้าวหน้าของมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	
27. มีระบบฐานข้อมูล	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
28. การทำงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	
ผลรวม	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	2	1	9	5	9	4	5	4	5	7	6	4	0	2	2	4	

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ (กลุ่ม 7) (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ													ผล	รว		
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28				
ปัจจัยป้อน (Input process)																	
1. สภาพปัญหาบุคคล-ครอบครัว																	
1.1 ความต้องการด้านสวัสดิการของครอบครัวคนพิการ	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0				21
1.2 อาชีพ/สถานภาพทางเศรษฐกิจ	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0				27
1.3 ค่านิยม/ทัศนคติ	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0				14
1.4 ครอบครัวยากจน	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0				24
1.5 ครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0				13
1.6 เพื่อนชักชวน	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0				14

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																ผล รวม
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28				
ปัจจัยป้อน (Input process)																	
1.7 ดิถยาสถพติด	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0				12
1.8 เลียนแบบครอบครัวที่ทำ อาชีพขายบริการ	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0				7
1.9 รูปแบบภาษาวัยรุ่นที่ แตกต่าง	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				9
1.10 ไม่ได้รับการศึกษา/ การศึกษาต่ำ	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0				11
2. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง																	
2.1 ความมั่นคงทางการเมือง ของประเทศไทย	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0				32
2.2 ความมั่นคงทางการเมือง ของประเทศเพื่อนบ้าน	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1				29
2.3 การขาดแคลนแรงงาน	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				22
2.4 ความต้องการใช้แรงงาน ราคาถูกเพื่อเป็นต้นทุนในการผลิต	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0				18
2.5 ช่องทางการหลบหนีเข้าเมือง ที่เอื้ออำนวย	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0				27
2.6 สภาพสังคมเศรษฐกิจที่ ซับซ้อน	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0				32
2.7 ปัญหาเศรษฐกิจสังคมของ ประเทศเพื่อนบ้าน	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0				20
3. นโยบายการเมือง เศรษฐกิจ สังคม																	
3.1 นโยบายด้านคนพิการของรัฐ	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0				17
3.2 นโยบายด้านผู้ด้อยโอกาส ของรัฐ	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0				17
3.3 นโยบายด้านการค้ามนุษย์ ของรัฐ	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				19
3.4 ช่องว่างนโยบายของรัฐด้าน การค้ามนุษย์	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0				30
3.5 นโยบายความร่วมมือ ระหว่างประเทศ	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0				17
4. ปัจจัยด้านองค์กร/หน่วยงาน																	
4.1 มุมมองขององค์กร	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1				27
4.2 นโยบาย	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0				24
4.3 กระบวนการบริหารจัดการ องค์กร	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1				24
4.4 การจัดระบบรายงานการ เฝ้าระวัง	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0				19
4.5 ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ของ องค์กร	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0				12
4.6 หน่วยงานที่รับผิดชอบ แก้ปัญหาไม่ตรงจุด	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0				18

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28			ผล รวม
ปัจจัยป้อน (Input process)																
4.7 งบประมาณที่ได้รับ	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0			23
4.8 เทคโนโลยีที่นำมาใช้	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			27
5. การมีส่วนร่วมของชุมชน	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0			20
ปัจจัยกระบวนการ (Process)																
6. การจัดทำแผน																
6.1 การจัดทำแผนบริการเฉพาะ ครอบครัวแบบสหสาขาวิชาชีพ	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0			13
7. กระบวนการดำเนินงาน																
7.1 การจัดระบบองค์กร	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0			11
7.2 การจัดการระบบอำนาจ ความสะดวแก่ผู้พิการ	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0			22
7.3 รูปแบบสวัสดิการคนพิการ	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0			13
7.4 รูปแบบสวัสดิการ ผู้ด้อยโอกาส	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0			14
7.5 ระบบการดำเนินงานการเฝ้า ระวังและป้องกันความพิการ	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1			20
8. กระบวนการติดตามผล																
8.1 ประสิทธิภาพการดำเนิน นโยบาย	1	1	1	0	0			0	0	0	0	0	0			18
8.2 การติดตามผลการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของจนท.	0	0	0	0	0			0	1	0	0	0	0			11
8.3 ระบบตรวจสอบความ รับผิดชอบในภารกิจ	0	0	1	1	0			0	0	1	0	0	0			13
8.4 ความโปร่งใสและการ เปิดเผย	0	0	1	1	1			0	0	0	0	0	0			13
ผลลัพธ์ (Output process)																
9. การเข้าถึงบริการทางสุขภาพ/ ได้รับบริการที่เหมาะสม	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0			21
10. ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0			18
11. สิทธิในการทำนิติกรรมทาง กฎหมาย	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0			17
12. ความรู้ ความสามารถ ศักยภาพในการดูแลตนเองของ ผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1			13
13. อาชีพและสถานภาพทาง เศรษฐกิจ	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			20
14. ความพึงพอใจ	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1			15
15. ความมีคุณค่าในตนเอง	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			12
16. ความสามารถในการชำระคืน เงินกู้		2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			11
17. การสร้างทุน และความ คุ้มค่าทางสังคม	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			7
18. การยอมรับจากครอบครัว และชุมชน	1	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			9

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ														ผลรวม
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28		
ปัจจัยป้อน (Input process)															
19. การสร้างงานในชุมชน	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
20. การมีส่วนร่วมในครอบครัวและชุมชน	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	24
21. สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	13
22. สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ	0	1	1	1	1	0	0	0	2	1	2	1	2	0	23
23. สร้างความตระหนักต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	26
24. การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง	0	0	0	0	0	0	2	1	0	1	2	0	1	0	21
25. ปราบปรามเครือข่ายนายหน้า	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21
26. ความก้าวหน้าของมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	13
27. มีระบบฐานข้อมูล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	17
28. การทำงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่าย	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	12
ผลรวม	26	34	22	20	12	7	15	15	8	13	12	7	1	1	1,085

6. การสังเคราะห์งานวิจัยจากงานวิจัยเชิงคุณภาพด้านสตรี

รายงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ เป็นรายงานการวิจัยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 2 เรื่อง และงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 4 เรื่อง รวมทั้งหมด จำนวน 6 เรื่อง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1: การค้าหญิง จำนวน 3 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 803 ชื่อเรื่อง: การค้าหญิงกับมิติเรื่องเพศวิถีและสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต
2. งานวิจัยรหัส 804 ชื่อเรื่อง: การค้าหญิงข้ามชาติและบันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกัน: วิเคราะห์จากมุมมองแนวคิดริ้นิยม
3. งานวิจัยรหัส 806 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาบทบาทของชุมชนที่พึงประสงค์ในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะกรณีการค้าหญิงและเด็ก

กลุ่มที่ 2: ความเสมอภาคหญิงชาย จำนวน 1 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 801 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาเจตคติของคนไทยรุ่นใหม่ต่อการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย

กลุ่มที่ 3: การเข้ามามีบทบาทในสังคมของสตรี จำนวน 1 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 802 ชื่อเรื่อง: การเข้าไปมีบทบาทในสังคม ธุรกิจ และการเมืองของสตรีชั้นนำในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

กลุ่มที่ 4: การปรับตัวหลังการหย่าร้างของสตรี จำนวน 1 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 805 ชื่อเรื่อง: การปรับตัวของสตรีในเมืองเชียงใหม่หลังการหย่าร้าง

กลุ่มที่ 1: การค้าหญิง จำนวน 3 เรื่อง

เรื่องที่ 1

งานวิจัยรหัส 803

ชื่อเรื่อง: การค้าหญิงกับมิติเรื่องเพศวิถีและสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษา นำเสนอรูปแบบและเนื้อหาของสื่อลามกในอินเทอร์เน็ตที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์เชิงอำนาจหญิงชาย 2) ศึกษา นำเสนอการสร้างความหมายของมิติเรื่องเพศวิถี และรูปแบบของการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากผู้หญิงที่ส่งผลทำให้นิยามศัพท์ “การค้าหญิง” ไม่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
<p>การค้าหญิง หมายถึง การค้าหญิงในอินเทอร์เน็ตเป็นปรากฏการณ์ใหม่ โดยที่ผู้ศึกษาให้ความหมายว่า หมายถึงทุกการกระทำที่แสวงหาผลประโยชน์จากผู้หญิงไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์เชิงพาณิชย์จากผู้หญิง หรือผลประโยชน์ทางเพศจากผู้หญิง</p> <p>มิติเรื่องเพศวิถี หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องเซ็กส์ เจื่อนไซของเรื่องเพศวิถี ทางสังคมวัฒนธรรมที่ขอบธรรมจะถูกควบคุมภายใต้กรอบของจารีตวัฒนธรรมประเพณี เพศสัมพันธ์ที่ถูกต้องต้องเกิดขึ้นระหว่างชายหญิงที่มีอายุพอเหมาะ ต้องมีความรัก ภายใต้ความรับผิดชอบของคู่รัก เจื่อนไซ คือ กระบวนการความเป็นหนุ่มเป็นสาว และต้องมีการเกี่ยวพาราสี การหมั้น การแต่งงาน การใช้ชีวิตร่วมกัน การแต่งงานจึงจะเป็นเรื่องที่ถูกต้องการในความหมายของสังคม และควรจะอยู่ในระบบผัวเดียวเมียเดียว (Monogamous) เพื่อที่จะสืบพันธุ์ เพราะฉะนั้นเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้องจะมีเจื่อนไซและมีวัตถุประสงค์</p> <p>สื่อลามก หมายถึง สื่อหรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกามารมณ์ที่ไม่ได้มี “ขอบเขต” เฉพาะเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ โดยมีเรื่องกามารมณ์เป็นสาระสำคัญที่ผสมเข้ากับประเด็น เรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน การใช้ความรุนแรง การคุกคามทางเพศ การกลั่นแกล้ง ไล่อัย กล่าวหา ฯลฯ ซึ่งทำให้ผู้หญิงอยู่ในสถานะเป็นวัตถุทางเพศ</p> <p>เว็บไซต์ลามก หมายถึง พื้นที่ในอินเทอร์เน็ตในเว็ลด์ ไซด์ เว็บ (World Wide Web) ที่มีภาพ ข้อความหรือเนื้อหาที่สัมพันธ์กับมิติเรื่องเพศวิถี กามารมณ์ ตอบสนองอรรถรส และกระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศ ซึ่งไม่ได้มีขอบเขตจำกัดเฉพาะรูปภาพโป๊เปลือย แต่มีความหมายครอบคลุมถึงเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน การคุกคามทางเพศ การกลั่นแกล้ง และทำให้ผู้หญิงในพื้นที่ของเว็บไซต์ลามกเป็นวัตถุทางเพศ</p> <p>ภาพโป๊ หมายถึง ภาพหรือข้อความประกอบภาพที่สื่อหรือให้ความหมายถึงเรื่องเซ็กส์ กามารมณ์ หรือเป็นสิ่งที่ตอบสนองอรรถรสทางเพศให้กับผู้เสพสื่อ ซึ่งภาพหรือข้อความเหล่านั้น ผู้หญิงเป็นผู้ถูกกระทำ ดังนั้น ในการวิจัยนี้ผู้ศึกษาจึงใช้คำว่า “โป๊” ผสมกับคำอื่น เช่น รูปโป๊ หนึ่งโป๊ เพื่อสื่อความหมายว่า ภาพหรือเนื้อหาเหล่านั้นผู้หญิงเป็นผู้ถูกทำร้ายทางเพศ</p> <p>อินเทอร์เน็ต หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์หลายๆเครือข่ายเข้าด้วยกัน เพื่อนำใช้ในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ที่สามารถส่งข้อมูลได้ทั้งข้อความ ตัวหนังสือ เสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว หรือการถ่ายทอดสด บริการเว็ลด์ ไซด์ เว็บ ก็เป็นส่วนหนึ่งของอินเทอร์เน็ต รวมทั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆที่สนับสนุนการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น โปรแกรมสนทนาผ่านระบบออนไลน์</p> <p>การสนทนาผ่านระบบออนไลน์ หมายถึง การสนทนาผ่านข้อความ ภาพเสียง ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และคู่สนทนาจำเป็นต้องอยู่บนเครือข่ายพร้อมๆกัน ซึ่งสามารถสื่อสารกันแบบเป็นกลุ่ม และแบบตัวต่อ</p>
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ บริการเว็ลด์ ไซด์ เว็บ (World Wide Web) (ทั้งจากเว็บไซต์เพื่อความบันเทิงทั่วไปที่มีเนื้อหาเป็นภาษาไทย เว็บไซต์ลามกทั้งที่มีเนื้อหาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เข้าไปดูโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และโปรแกรมสนทนา(Chat room) การดำเนินการวิจัย ใช้การศึกษาจากข้อมูลที่เป็นเอกสาร และเก็บข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต แล้วรวบรวมนำมาศึกษาแบบวิเคราะห์สาระ(content analysis) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ไม่ระบุ</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1) รูปแบบและเนื้อหาของสื่อลามกในอินเทอร์เน็ตที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์เชิงอำนาจหญิงชาย 2) ความหมายของมิติเรื่องเพศวิถี และรูปแบบของการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากผู้หญิง
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
<p>ปัญหามิติเรื่องเพศวิถี(Sexuality) เป็นปัญหาที่มีความทับซ้อนทั้งจากเรื่องของระบบโครงสร้างทางสังคมที่ผู้ชายเป็นผู้กุมอำนาจ ทำให้ผู้หญิงจำนวนมากเปลี่ยนแปลงทัศนคติความเชื่อให้เอื้อในการที่ผู้ชายจะฉกฉวยผลประโยชน์ทางเพศจากผู้หญิงในหลายรูปแบบ สิ่งที่ตามมาคือ เรื่องของการค้าหญิง การขายบริการทางเพศของนักเรียน นักศึกษา สถานบริการทางเพศ รวมทั้งวีซีดีโป๊ หนังสือโป๊ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการค้าหญิง ประกอบกับปัจจุบัน ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อขนาดใหญ่ที่คนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดาย มีค่าใช้จ่ายต่ำ ทำให้อินเทอร์เน็ตกลายเป็นพื้นที่ในการแสวงหาความสุขทางเพศของผู้ชายในทุกรูปแบบ คำจำกัดความของการค้าหญิงที่ใช้อยู่ในปัจจุบันซึ่งยึดติดกับเจื่อนไซการเคลื่อนย้ายผู้หญิงจากสถานที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง จึงมีความหมายแคบและไม่ครอบคลุมถึงโครงข่ายของอุตสาหกรรมทางเพศที่สามารถเชื่อมโยงได้ทั่วโลกอย่างอินเทอร์เน็ต ดังนั้น การศึกษาปรากฏการณ์เกี่ยวกับการค้าหญิง มิติเรื่องเพศวิถี และสื่อลามกในอินเทอร์เน็ตจึงมีความจำเป็นและสำคัญในการนำไปสู่การทบทวน หรือแก้ไขนิยามศัพท์ของ</p>

การค้าหญิง เพื่อให้หนีมาศัพท์ครอบคลุมกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ของอินเทอร์เน็ต

6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

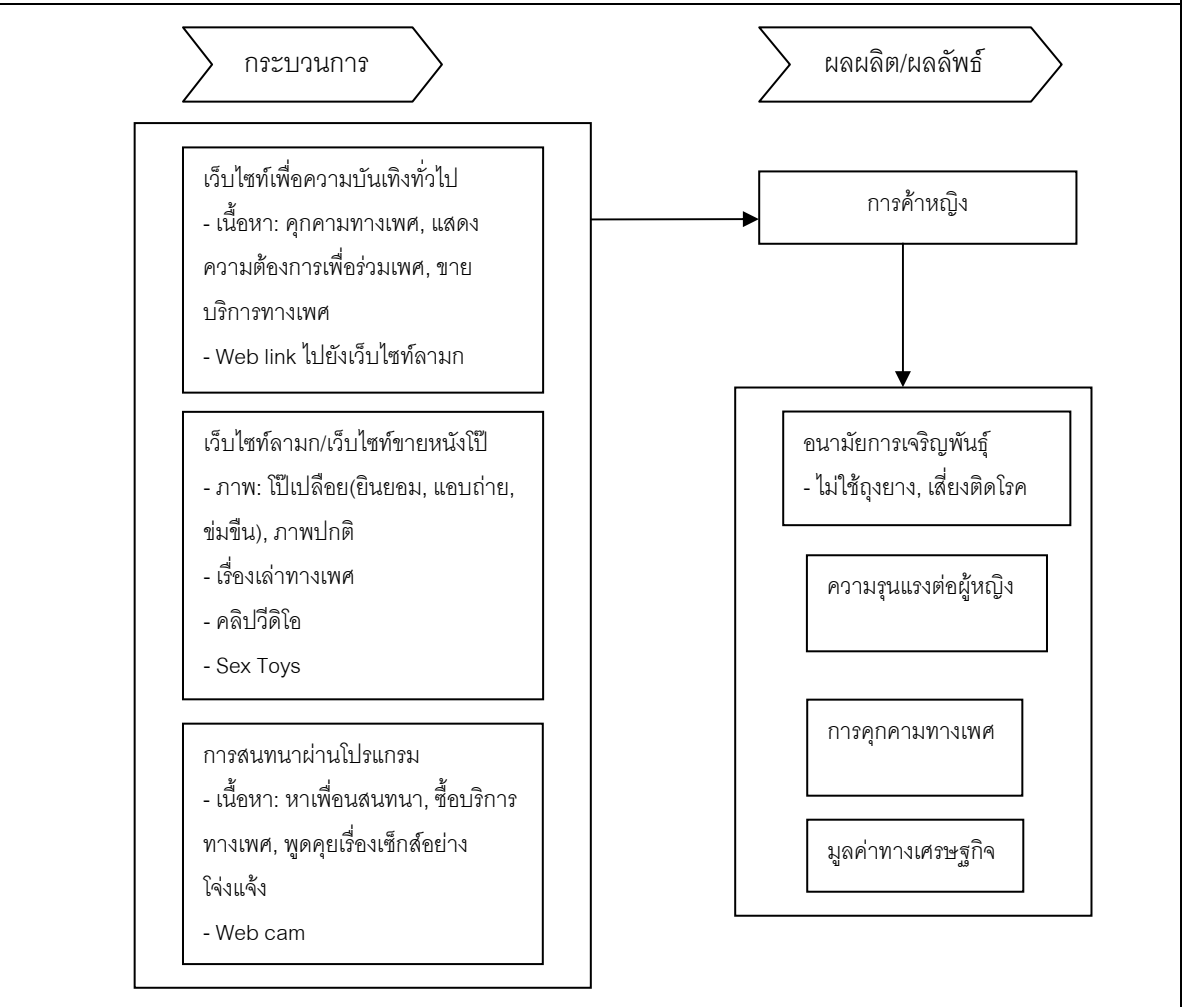
แนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการวิจัย ประกอบด้วย แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมิติเรื่องเพศวิถี (Sexuality) การค้าหญิง (Trafficking in women) สื่อลามก (Pornography) และทฤษฎีสตรีนิยม (Feminist Theory) ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

มิติเรื่องเพศวิถีเป็นวาทกรรมทางสังคมที่ถูกสร้างขึ้นมา และมีผลในการควบคุมลักษณะนิสัยตลอดจนพฤติกรรมการแสดงออกในเรื่องเพศของบุคคล วาทกรรมนี้ผลิตซ้ำอุดมการณ์แบบชายเป็นใหญ่ ผ่านวัฒนธรรม จารีตประเพณี ผู้ชายเป็นศูนย์กลางของอำนาจในโครงสร้างสังคม ส่งผลให้ผู้หญิงถูกเชื่อมโยงกับการรักษาคุณค่าในเรื่องเพศวิถี ในขณะที่ผู้ชายไม่ถูกควบคุมและมีเสรีในเรื่องทางเพศวิถีสามารถแสวงหาความสุขทางเพศในรูปแบบที่แตกต่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกของอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นพื้นที่เสรี และไม่จำเป็นต้องแสดงออกถึงตัวตนที่แท้จริงในสังคม ทำให้เกิดความเป็นเอกบุคลิกในการสร้างอัตลักษณ์ว่าด้วยเรื่องเพศ (Sexual Identity) ของตนเองโดยเสรี มิติเรื่องเพศวิถีในอินเทอร์เน็ตจึงกลายเป็นการสร้างวาทกรรมมิติเรื่องเพศวิถีขึ้นต่อเนื่องจากอดีต รวมทั้งการแสวงหาความสำคัญทางเพศในรูปแบบต่างๆของผู้ชายนั้นไม่ได้จำกัดรูปแบบเรื่องของการค้าหญิงเฉพาะการบังคับ ทำร้าย หรือเพื่อการร่วมเพศกับผู้หญิงเท่านั้นอีกต่อไป ประกอบกับการเข้ามาของอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการพาเว็บไซต์ลามกมาด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการปรับรูปแบบของสื่อลามกเดิมๆ เช่น หนังสือโป๊ ให้มีการรับรู้ในวงกว้างมากขึ้นกว่าเดิม สื่อลามกในอินเทอร์เน็ตนี้จึงจัดได้ว่าเป็นพื้นที่ของการค้าหญิง นอกจากนี้ในพื้นที่อินเทอร์เน็ตยังเต็มไปด้วยการสร้าง “ความรู้และความจริง” โดยไม่มีใครรู้ว่า เนื้อหาที่ถูกสร้างและนำเสนอเป็นเรื่องจริงหรือไม่ แต่ถูกทำให้ยอมรับและสร้าง “ความรู้ความจริง” ในการทำร้ายผู้หญิงและมองผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศสะท้อนให้เห็นถึงการกดขี่และทำร้ายผู้หญิง

7. ผลการวิจัย

ในพื้นที่ของอินเทอร์เน็ต ส่วนของเว็บไซต์เพื่อความบันเทิงทั่วไป เว็บไซต์ลามก และการสนทนาผ่านระบบออนไลน์ พบว่า ผู้เสพสื่อรวมทั้งบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเว็บไซต์นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเซ็กส์ สอดแทรกภาพโป๊เปลือยในพื้นที่ของเว็บไซต์เพื่อความบันเทิงทั่วไป เนื้อหาและภาพบางส่วนมีความคาบเกี่ยวกับเว็บไซต์ลามก นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการสร้าง “ความรู้” และ “ความจริง” อยู่ตลอดเวลา ซึ่งไม่มีใครทราบข้อเท็จจริง แต่การสร้าง “ความจริง” เป็นการครอบงำผู้หญิงบนฐานของการสร้าง “ความรู้และความจริง” เกี่ยวกับมิติเรื่องเพศวิถีที่มักสร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงให้เป็น “หญิงแพศยา” ในประเด็นของการค้าหญิง ยังพบว่า มีการสร้าง “ความเป็นผู้หญิง” ให้ผูกติดกับความเป็น “สินค้า” อยู่ตลอดเวลา โดยที่การค้าหญิงและอุตสาหกรรมทางเพศในอินเทอร์เน็ตไม่มีขอบเขตเฉพาะมูลค่าทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีเรื่องของแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศเป็นหัวใจสำคัญ ถึงแม้เนื้อหาในอินเทอร์เน็ตจะมีเนื้อหาที่วิปริต รุนแรง ละเมิดสิทธิมนุษยชน และลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้หญิง แต่เนื้อหาเหล่านี้กลับตอบสนองอรรถรสทางเพศของผู้เสพสื่อ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ผู้ชายเป็นใหญ่ โดยการแสดงอำนาจผ่านการครอบงำทางร่างกาย และความคิดของผู้หญิง โดยทำให้ผู้หญิงอยู่ในสถานะผู้รับใช้ทางเพศที่จะส่งผลให้ผู้เสพสื่อซึมซับ และยอมรับ “ความรู้และความจริง” ที่มีการสร้างให้ผู้หญิงอยู่ในตำแหน่งเพียงเป็นวัตถุทางเพศ นอกจากนี้ สื่อลามกในอินเทอร์เน็ต ไม่ได้มีข้อจำกัดเฉพาะเรื่องเซ็กส์ เรื่องกามารมณ์ หรือภาพโป๊เปลือย แต่สื่อลามกมีการนำเรื่องเซ็กส์เข้าไปผสมกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน การคุกคามทางเพศ การใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิง โดยเนื้อหามีผลกระทบด้านความไม่ต่ำทั้งในเชิงความคิดและพฤติกรรม ทำให้เกิดการซึมซับสิ่งเหล่านี้ให้กับผู้เสพสื่อ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 2 ข้อ ผลการวิจัยนำเสนอภาพของรูปแบบและเนื้อหาของสื่อลามกในอินเทอร์เน็ตที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์เชิงอำนาจหญิงชายได้ค่อนข้างชัดเจนและครอบคลุม อย่างไรก็ตามผลการวิจัยยังนำเสนอในส่วนของ การสร้างความหมายและการนิยามศัพท์ “การคำหึง” ได้ไม่ชัดเจนนัก

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยเก็บข้อมูลจริงจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อให้ได้ภาพที่เป็นจริงของปรากฏการณ์การคำหึงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังสะท้อนภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของสื่อลามกได้ค่อนข้างชัดเจน เป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ในการปรับเปลี่ยนระบบการติดตาม ควบคุม จำกัด และดูแลเว็บไซต์หรือสื่อลามกได้ต่อไป

เรื่องที่ 2

<p>งานวิจัยรหัส 804 ชื่อเรื่อง: การคำหึงข้ามชาติและบันทึกข้อตกลง เรื่องแนวทางปฏิบัติร่วมกัน: วิเคราะห์จากมุมมองแนวสตรีนิยม</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาสถานการณ์ และปรากฏการณ์การคำหึงที่เกิดขึ้นผ่านแนวคิดตามนิยามของบันทึกข้อตกลงฯ 2) ศึกษาและวิเคราะห์บันทึกข้อตกลง เรื่องแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการคำหึง และเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ 3) ศึกษาและวิเคราะห์การปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการคำหึง และเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ โดยใช้มุมมองสตรีนิยมเป็นเครื่องมือ 4) เสนอแนะการแก้ไขบันทึกข้อตกลงฯ และการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>บันทึกข้อตกลงฯ หมายถึง บันทึกข้อตกลงฯ(MOU)ที่องค์กร และหน่วยงานของรัฐและเอกชนใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาการค้า</p>

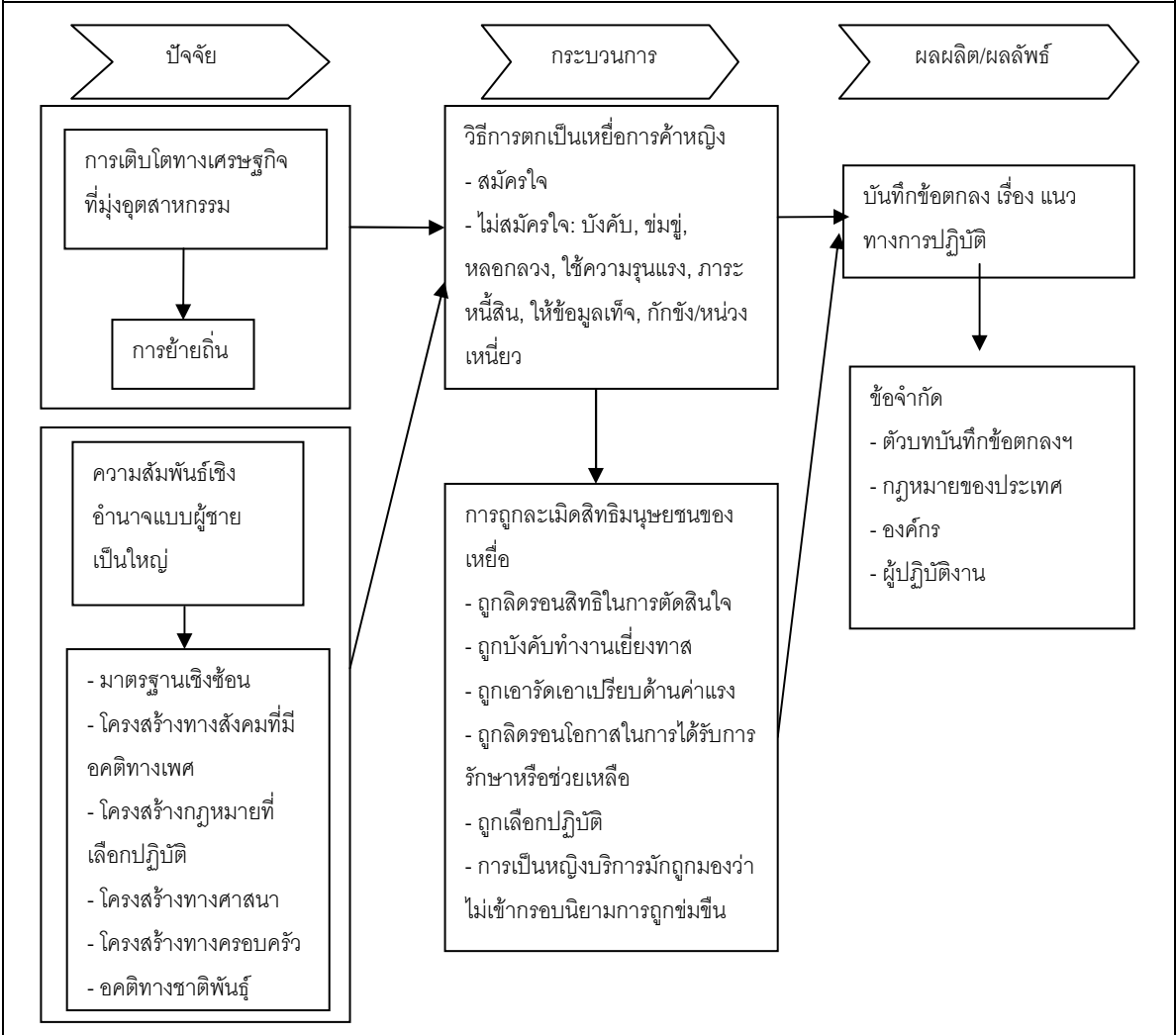
<p>เด็ก 7 ฉบับ</p> <p>การค้าหญิงและเด็กข้ามชาติ หมายถึง “การค้ามนุษย์” หมายถึง การซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วยงานนี้หรือ กักขัง ซึ่งหญิงหรือเด็ก หรือจัดให้หญิงหรือเด็กกระทำการหรือยอมรับการกระทำใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจาร หรือ เพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าหญิงหรือเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม</p> <p>มุมมองแนวสตรีนิยม หมายถึง แนวคิดของนักสตรีนิยมที่เห็นว่า โครงสร้างทางสังคมมีความคิดแบบชายเป็นใหญ่ หรือสังคมที่ผู้ชายมีอำนาจ เป็นสาเหตุของความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายที่ไม่เท่าเทียม และนำเสนอแนวทางทฤษฎีที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศ และสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ เอกสารบันทึกข้อตกลงฯ และผู้ปฏิบัติงานในเครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก และกระบวนการช่วยเหลือ-ฟื้นฟู ส่งกลับ คือ มูลนิธิผู้หญิง สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ มูลนิธิพัฒนาการคุ้มครองเด็ก หน่วยประสานงานเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ภาคเหนือ() ศูนย์พัฒนาการศึกษาเพื่อลูกหญิงและชุมชนจังหวัดเชียงราย ศูนย์ชีวิตใหม่ และภาคีต่อต้านการค้าเด็กและหญิงประเทศไทย(ภคท.) บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ทนายความ และข้อมูลจากสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การดำเนินการวิจัย ใช้การศึกษาข้อมูลย้อนหลังจากเอกสาร และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ แล้วนำมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ไม่ระบุ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สถานการณ์ และปรากฏการณ์การค้าหญิงที่เกิดขึ้นผ่านแนวคิดตามนิยามของบันทึกข้อตกลงฯ 2) บันทึกข้อตกลง เรื่องแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ 3) การปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าหญิง และเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ โดยใช้มุมมองสตรีนิยมเป็นเครื่องมือ
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>สถานการณ์ความรุนแรงของขบวนการค้าหญิงข้ามชาติเป็นปัญหาที่สังคมโลกตระหนักและรับรู้ถึงวิกฤตการณ์ที่ผู้หญิงและเด็กถูกดึงดูดเข้าไปในอุตสาหกรรมทางเพศในรูปแบบต่างๆ อย่างไม่รู้ตัวที่ผ่านมาก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวมักใช้วิธีการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิด ซึ่งรวมถึงผู้ค้าประเวณีที่บางครั้งอาจเรียกว่าเป็น “เหยื่อ” ในอุตสาหกรรมทางเพศ รวมทั้งมีความพยายามทำให้การค้าประเวณีเป็นเรื่องถูกกฎหมาย ซึ่งไม่ได้เป็นหลักประกันว่าจะไม่มีการบังคับค้าประเวณี ในขณะที่กฎหมายที่เคร่งครัดเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ กลับมีการเพิ่มจำนวนผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศของผู้หญิงและเด็ก ส่งผลให้องค์การสหประชาชาติตรึงมติให้ประเทศภาคีร่วมมือกันในการขจัดอาชญากรรมค้ามนุษย์ข้ามชาติ ประเทศไทยได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ และมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงเพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง บันทึกข้อตกลงของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนของเหยื่อ การทำงานโดยสหวิชาชีพ การแยกแยะทำความเข้าใจประเด็นการค้ามนุษย์และการค้าประเวณีให้ชัดเจน อย่างไรก็ตามบทเรียนจากการทำงานสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น ขาดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในกรณีที่เหยื่อการค้ามนุษย์เป็นบุคคลไร้สัญชาติ ประเทศต้นทางไม่ยอมรับ และไม่สามารถสืบหาญาติแล้วคืนได้ หรือการส่งคืนผู้เสียหายผ่านทางหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่รัฐในบางกรณีเป็นอันตรายต่อผู้เสียหาย</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>แนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการวิจัย ได้แก่ แนวคิดสตรีนิยม แนวคิดความรุนแรงต่อผู้หญิง และแนวคิดที่ว่าด้วยการทำให้ผู้หญิงกลายเป็นสินค้า ซึ่งกรอบแนวคิดในการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันในสังคมที่มีโครงสร้างแบบชายเป็นใหญ่หรือปิตาธิปไตย ส่งผลให้เกิดการกดขี่ การครอบงำทางความคิดทางร่างกาย การเอาใจเอาเปรียบ และการขูดรีดผู้หญิงบนฐานของความแตกต่างทางเพศ และเพศภาวะ ส่งผลให้เกิดมาตรฐานเชิงซ้อน(double standard)ทางความคิดบนโครงสร้างทางสังคม ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง ส่งผลให้การปฏิบัติของคนในสังคมเกิดความไม่เท่าเทียมทางเพศที่เอื้อประโยชน์ให้เพศชายมีอำนาจเหนือเพศหญิง อันเป็นสาเหตุของปัญหาขบวนการค้าเด็กและผู้หญิง และการค้าประเวณี รวมทั้งนำไปสู่ความรุนแรงต่อผู้หญิงทั้งความรุนแรงทางตรง เช่น การทำร้ายร่างกาย การข่มขืน การทารุณกรรมต่างๆ การบังคับ/ทำร้ายด้วยวาจา เป็นต้น ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง อาทิเช่น การจำกัดการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม เช่น รูปแบบกีฬาที่ใช้ความรุนแรง การใช้กำลังเป็นวัฒนธรรมของผู้ชาย การที่ผู้หญิงถูกข่มขืนเพราะแต่งกายยั่ววน หรือโสเภณีคือความจำเป็นของสังคมเพื่อปกป้องหญิงดีให้พ้นจากการเสี่ยงถูกข่มขืน การกีดกันหญิงโสเภณีออกจากสังคม เป็นต้น นอกจากนี้กระบวนการทำให้มนุษย์เป็นสินค้ามักจะมา</p>

พร้อมกับการทำให้มนุษย์ผู้นั้นถูกปลดเปลื้องออกจากสถานภาพและอัตลักษณ์ทางสังคมที่เคยมีมาก่อน มนุษย์ผู้นั้นจึงกลายเป็นสิ่งที่มีใช้บุคคล กลายเป็นวัตถุสิ่งของที่กำลังจะเป็นสินค้า ถูกซื้อขายแลกเปลี่ยนภายใต้อิทธิพลของผู้ขายและผู้ซื้อ ผู้หญิงที่ถูกทำให้เป็นสินค้าจึงถูกการบริโภคที่เกินความต้องการนี้ขูดรีดเอาเปรียบอย่างรุนแรง ตกอยู่ระหว่างความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ทับซ้อน ทั้งระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ ผู้หญิงกับผู้ขาย ผู้หญิงกับผู้ซื้อ อีกทั้งยังมีอำนาจทางโครงสร้างประเพณี วัฒนธรรมในสังคมที่กดทั้งผู้หญิงอยู่ด้วย ทั้งนี้เพื่อสนองความพึงพอใจทางเพศให้กับผู้ชาย

7. ผลการวิจัย

- ข้อจำกัดในการทำงานตามแนวทางของบันทึกข้อตกลง มีดังนี้
- 1) ข้อจำกัดที่เกี่ยวกับตัวบทบันทึกข้อตกลงที่ยังมีช่องว่างในการปฏิบัติ เช่น ไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติกับเหยื่อที่เป็นบุคคลไร้สัญชาติ
 - 2) ข้อจำกัดทางกฎหมายของประเทศไทยที่ยังไม่มีการประกาศใช้กฎหมายการค้ามนุษย์โดยตรง ทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดในข้อหาฐานค้ามนุษย์ได้ แต่ต้องเลือกใช้กฎหมายอื่นที่เป็นองค์ประกอบแทน เช่น พรบ.มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พรบ.คนเข้าเมือง เป็นต้น
 - 3) ข้อจำกัดในระดับองค์กร เช่น หลายหน่วยงานขาดทรัพยากรในการทำงาน ซึ่งโดยมากเป็นภารกิจที่เพิ่มจากหน้าที่รับผิดชอบเดิม ไม่ว่าจะเป็น การไม่มีงบประมาณให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ รัฐไม่สนับสนุนงบประมาณให้กับสถานสงเคราะห์ที่มีเพียงพอต่อการรองรับเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎระเบียบปฏิบัติขององค์กรที่ยังไม่เอื้อต่อการปฏิบัติตามแนวทางของบันทึกข้อตกลงฯ
 - 4) ข้อจำกัดในระดับผู้ปฏิบัติงาน ยังขาดความเข้าใจในเรื่องบันทึกข้อตกลงฯ และประเด็นการค้ามนุษย์ ส่งผลให้มีการละเมิดซ้ำต่อเหยื่อ เช่น มีการดำเนินคดีกับเหยื่อ ไม่มีการคัดแยกเหยื่อจากแรงงานต่างชาติเข้าเมืองโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้การทำงานแบบสหวิชาชีพยังขาดความคล่องตัวและความเข้าใจที่ตรงกัน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

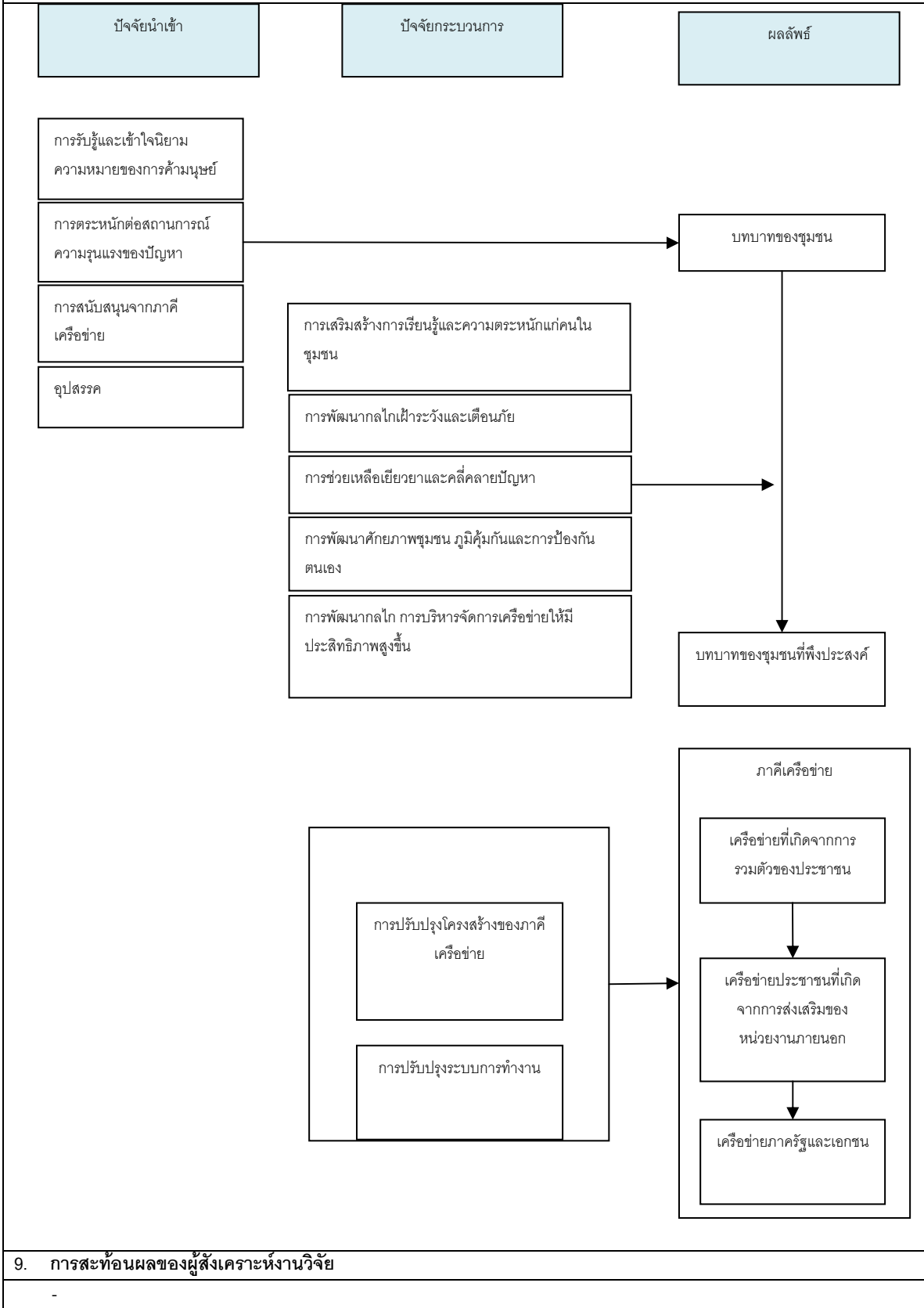

<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>งานวิจัยนี้อาจกล่าวได้ว่าตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ค่อนข้างครบถ้วน ผลการวิจัยให้ภาพสะท้อนที่ค่อนข้างชัดเจนในเรื่องการดำเนินงานวิจัยทั้งในแง่ของปัจจัยสาเหตุ และรูปแบบวิธีการ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงให้เห็นภาพของการดำเนินงานตามแนวทางปฏิบัติของบันทึกข้อตกลง และปัญหา อุปสรรคจากผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน</p> <p>แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยทั้งการทบทวนเอกสาร และการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษา พร้อมทั้งมีการเชื่อมโยงประเด็นที่ได้เข้ากับแนวคิดทฤษฎีที่นำมาเป็นกรอบหลักของการวิจัยได้ค่อนข้างชัดเจน</p> <p>บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า การดำเนินงานวิจัยเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ทั้งในแง่เชิงโครงสร้าง สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งยังเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกมาในสังคมไทยเป็นเวลานาน การปรับเปลี่ยน หรือแก้ไขปัญหานี้ต้องอาศัยระยะเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนแนวคิดของสังคม นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ หรือภาคเอกชน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันรูปแบบของการดำเนินงานเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่ออินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงได้ งานวิจัยต่อไปที่เกี่ยวกับการดำเนินงานควรศึกษาในประเด็นรูปแบบที่เปลี่ยนไปของการดำเนินงาน รวมทั้งควรมีการศึกษาวิจัยในกลุ่มหญิงบริการเป็นโดยตรง ซึ่งจะสะท้อนภาพความเป็นจริงของการดำเนินงานในปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น</p>

<p>เรื่องที่ 3</p> <p>งานวิจัยรหัส 806 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาบทบาทของชุมชนที่พึงประสงค์ในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะกรณีการค้าหญิงและเด็ก</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาบทบาทของชุมชนในการป้องกัน แก้ไข และเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะกรณีการค้าหญิงและเด็กในปัจจุบัน 2) ศึกษาบทบาทที่พึงประสงค์ของชุมชนในการป้องกัน แก้ไข และเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะกรณีการค้าหญิงและเด็ก 3) ศึกษากระบวนการเครือข่ายความร่วมมือระดับชุมชนในการในการป้องกัน แก้ไข และเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะกรณีการค้าหญิงและเด็กในชุมชน 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคีต่างๆทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชนในการป้องกัน แก้ไข และเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะกรณีการค้าหญิงและเด็กในชุมชน
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ชุมชน สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ ชุมชนแบบที่เป็นทางการ ชุมชนกลุ่มอาชีพ ชุมชนที่มีวงสัมพันธ์ทางศาสนา/ความเชื่อเดียวกัน และชุมชนที่เกิดจากคนที่มิวัตถุประสงค์ร่วมกัน</p> <p>ชุมชนต้นทาง หมายถึง ชุมชนที่กลุ่มเหยื่อหรือกลุ่มเสี่ยงซึ่งเป็นคนในชุมชนมีการอพยพเข้าไปทำงานในเมืองใหญ่จำนวนมาก หรือไปต่างประเทศ ไม่ว่าจะถูกหลอกลวงหรือยินยอมพร้อมใจหรือไม่ก็ตาม ทั้งที่มีการติดต่อ หรือขาดการติดต่อกับครอบครัว ญาติพี่น้องที่ภูมิลำเนาเดิม</p> <p>ชุมชนที่เป็นปลายทาง หมายถึง ชุมชนที่เป็นชุมชนเมือง อาจเป็นแหล่งการจ้างงานไม่ถูกกฎหมาย แหล่งสถานบันเทิง หรือแหล่งที่พักอาศัยแต่มีการเอารัดเอาเปรียบ ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อเหยื่อ ชุมชนเหล่านี้มักเป็นชุมชนที่มีคนต่างถิ่นอพยพเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก</p> <p>ชุมชนที่เป็นทางผ่าน หมายถึง ชุมชนที่ถูกใช้เป็นเส้นทางในการเดินทาง อพยพขนย้ายเหยื่อและกลุ่มเสี่ยง หรือใช้เป็นที่พักชั่วคราวเพื่อเดินทางไปยังชุมชนอื่นหรือประเทศอื่นต่อไป ชุมชนทางผ่านอาจเป็นชุมชนชายแดนหรือชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวก มีช่องทางเข้าออกได้หลายทาง สามารถเล็ดลอดการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ได้โดยง่าย</p> <p>การค้ำมนุษย์ หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่อบุคคลอื่นโดยเจตนาเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเอง ธุรกรรมในการค้ำมนุษย์ ได้แก่ การเป็นธุระจัดหาไม่ว่าจะด้วยวิธีใด เป็นการกระทำต่อเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี หรือการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ</p> <p>บทบาทชุมชน หมายถึง สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังจากกระบวนการทางสังคม สถานภาพ ตำแหน่งในสังคมหรือชุมชน ที่มีผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกจริง ซึ่งเป็นผลรวมของบทบาทที่ถูกคาดหวังต่างๆและบทบาทตามตำแหน่ง สถานภาพทางสังคมหรือชุมชน ทั้งนี้</p>

<p>บทบาทที่แสดงออกจริงอาจเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ก็ได้</p> <p>บทบาทชุมชนที่พึงประสงค์ในการป้องกัน และเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์ หมายถึง บทบาทที่ถูกคาดหวังตามความประสงค์ของตนเอง ผู้อื่น หรือชุมชน ออกมาให้เห็นจริงในชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกร่วม เสริมศักยภาพ หรือเพิ่มความเข้มข้นของบทบาทในการป้องกัน และเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์ในชุมชน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง เลือกพื้นที่การศึกษาจากภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเลือกมาภาคละ 2 จังหวัด ๆ ละ 1 อำเภอ ๆ ละ 1 ตำบล ๆ ละ 2 หมู่บ้าน และเลือกชุมชนตัวอย่างเป็น Best Practice เพิ่มอีก 1 ชุมชน (ต่อ 1 ภาค) รวมจำนวนชุมชนที่เลือกเป็นพื้นที่ศึกษา ทั้งสิ้น 15 ชุมชน (ภาคละ 5 ชุมชน) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน ครู พระ เป็นต้น ประชาชนทั่วไป และผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินการวิจัย โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การใช้วิธีประชุมกลุ่มเฉพาะ และวิธี Rapid Rural Appraisal(RRA) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ไม่ระบุ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) บทบาทของชุมชน 2) บทบาทที่พึงประสงค์ของชุมชน 3) ระบบเครือข่ายความร่วมมือระดับชุมชน และ 4) แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคีต่างๆทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชนในการป้องกัน แก้ไข และเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ รวมถึงบทบาทนำในการดำเนินงานป้องกัน แก้ไขจะอยู่ในส่วนของภาครัฐ ทว่าในความเป็นจริงชุมชนเองก็มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานในการป้องกัน แก้ไขปัญหาซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของชุมชนในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์เพื่อเป็นองค์ความรู้ด้านการป้องกันปัญหาการค้ำมนุษย์โดยอาศัยฐานรากของสังคม เพื่อให้ได้ความรู้ ข้อเสนอแนะ นโยบาย แนวทางในการดำเนินงานด้านการป้องกันปัญหาการค้ำมนุษย์ในอนาคตต่อไป</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>-</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> รูปแบบการค้ำมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลง ทำให้สตรีที่เป็นเหยื่อคิดว่าการค้าบริการทางเพศเป็นเรื่องส่วนตัว การยินยอมทำไปเพื่อการหารายได้ ในพื้นที่ปลายทางรูปแบบเปลี่ยนไปตามกระแส มีการขายบริการแบบอิสระ โดยการซื้อบริการทางโทรศัพท์ มีการใช้แรงงานต่างชาติมาก เพราะความต้องการภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคบริการเพิ่มขึ้น บทบาทของชุมชน แนวทางในการดำเนินงานของชุมชน ขึ้นกับการรับรู้และเข้าใจนิยามความหมายของการค้ำมนุษย์ การตระหนักต่อสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหา การสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย และอุปสรรคการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ บทบาทชุมชนที่พึงประสงค์ บทบาทชุมชนที่พึงประสงค์คือบทบาทเดิมที่ชุมชนเคยทำอยู่แล้วแต่ควรทำให้ได้มากกว่าเดิมและดีกว่าเดิม เป้าหมายในการไปสู่บทบาทที่พึงประสงค์คือ 1) การเสริมสร้างการเรียนรู้และความตระหนักแก่คนในชุมชน 2) การพัฒนากลไกเฝ้าระวังและเตือนภัย 3) การช่วยเหลือเยียวยาและคลี่คลายปัญหา 4) การพัฒนาศักยภาพชุมชน ภูมิคุ้มกันและการป้องกันตนเอง และ5) การพัฒนากลไก การบริหารจัดการเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เครือข่ายความร่วมมือระดับชุมชน แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) เครือข่ายที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนโดยปราศจากการสนับสนุนจากภายนอก เครือข่ายประเภทนี้มิได้จัดตั้งขึ้นเพื่อป้องกันการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะ แต่เน้นการป้องกันปัญหาอื่นๆในชุมชน ต่อมาจึงเพิ่มงานที่เกี่ยวกับการค้ำมนุษย์เข้าไป 2) เครือข่ายของประชาชนที่เกิดจากการส่งเสริมของหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เครือข่ายประเภทนี้จะเน้นป้องกันแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์โดยตรงเพราะเป็นวัตถุประสงค์หลัก แต่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเข้มแข็งเสมอไป 3) เครือข่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ทั้งภาครัฐและเอกชน เครือข่ายนี้จะพยายามส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายประเภทที่ 1 และ 2 เพื่อให้การดำเนินงานเผยแพร่อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามพบว่าเครือข่ายประเภทที่ 1 และ 2 เมื่อดำเนินการไประยะหนึ่ง จะเกิดการผสมผสานระหว่างเครือข่ายทั้งสามประเภท โดยเครือข่ายประเภทที่ 1 และ 2 จะเข้ามาสังกัดได้เครือข่ายประเภทที่ 3 เพราะการทำงานต่อสู้กับปัญหาค้ำมนุษย์มีความเสี่ยงสูง ต้องเผชิญกับอิทธิพลหลายระดับและจากหลายภาคส่วน แนวทางการพัฒนาเครือข่าย เครือข่ายที่มีศักยภาพสูงและสมควรมีการพัฒนาคือเครือข่ายภาครัฐ ประเด็นที่สมควรแก้ไข คือ 1) การปรับปรุงโครงสร้างทั้งแนวนอนและแนวตั้ง 2) การปรับปรุงระบบการทำงาน ข้อเสนอแนะคือ รัฐบาลควรเพิ่มความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนข้อมูลและทรัพยากร องค์ความรู้ รวมทั้งควรถ้าหาคนนโยบายและแนวทางปฏิบัติต่อแรงงานต่างชาติ การจดทะเบียนแรงงานต่างชาติ การจัดสวัสดิการ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

กลุ่มที่ 2: ความเสมอภาคหญิงชาย จำนวน 1 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 801 ชื่อเรื่อง: โครงการศึกษาเจตคติของคนไทยรุ่นใหม่ต่อการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาเจตคติของคนไทยรุ่นใหม่ต่อการทำงานในบ้าน 2) ศึกษาเจตคติของคนไทยรุ่นใหม่ต่อการทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง 3) ศึกษาผลกระทบจากค่านิยมทางเพศต่อการทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง 4) หาแนวทางในการปรับเจตคติของสังคมต่อการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในประเด็นการทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>เจตคติ หมายถึง แนวคิดหรือทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งสามารถวัดได้ด้วยการวัดความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ การวัดเจตคติอาจวัดด้วยระดับความรู้สึกในด้านบวกและด้านลบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกจะสามารถบอกความแตกต่างว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยได้</p> <p>ความเสมอภาคหญิงชาย หมายถึง สิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมระหว่างหญิงชาย ความเสมอภาคไม่ได้หมายถึงความเหมือน แต่เป็นความแตกต่างที่มีความเท่าเทียม</p> <p>ค่านิยมทางเพศ หมายถึง การให้คุณค่ากับเพศใดเพศหนึ่ง หรือทั้งสองเพศอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เช่นนั้นจะเกิดค่านิยมเชิงซ้อนในสังคม</p> <p>บทบาทหญิงชาย หมายถึง การปฏิบัติบทบาทหน้าที่ของหญิงและชายตามค่านิยมและความคาดหวังทางสังคม ถ้าค่านิยมทางเพศเป็นค่านิยมเชิงซ้อน บทบาทหญิงชายก็จะเป็นบทบาทที่ไม่เสมอภาคและไม่เป็นธรรมชาติ</p> <p>การเลือกปฏิบัติต่อสตรี หมายถึง การปฏิบัติต่อผู้หญิงเพราะความเป็นผู้หญิงของคนคนนั้น ซึ่งจะทำให้ผู้หญิงเกิดปัญหา และสังคมมีความไม่เสมอภาคระหว่างหญิงชาย</p> <p>บทบาทความสัมพันธ์หญิงชาย หมายถึง สภาพความเป็นหญิงและชาย และการปฏิสัมพันธ์กันในทุกบริบทของสังคมซึ่งจะต้องเกิดความเท่าเทียมและเสมอภาค</p> <p>ค่านิยมเชิงซ้อน หมายถึง ค่านิยมที่ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคระหว่างหญิงชาย</p> <p>บทบาทหญิงชายและการพัฒนา และการวิเคราะห์บทบาทหญิงชาย หมายถึง การพัฒนาบทบาทของหญิงและชายโดยไม่มุ่งการพัฒนาไปที่ผู้หญิงเพียงกลุ่มเดียว โดยมีแนวคิดสตรีในการพัฒนา(Women in Development-WID) สตรีกับการพัฒนา(Women and Development-WAD) และแนวคิดบทบาทหญิงชายและการพัฒนา(Gender and Development-GAD) เป็นฐานในการวิเคราะห์ และให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายทางสังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา ซึ่งมีค่านิยมและกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นตัวกำหนดและควบคุมให้สมาชิกยึดถือปฏิบัติ การวิเคราะห์บทบาทความสัมพันธ์หญิงชาย(Gender Analysis) เป็นกระบวนการสำคัญที่ใช้ตรวจสอบและทำความเข้าใจมิติของความสัมพันธ์ที่หญิงชายกระทำต่อกันในสังคม เช่น ความสำคัญระหว่างความคิดกับการให้กำเนิดและอบรมเลี้ยงดูบุตร บทบาทหญิงชายและชนชั้นทางสังคมและการแบ่งงานระหว่างเพศ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ช่วยให้เข้าใจว่าหญิงชายต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และปรับบทบาทความสัมพันธ์เพื่อความเสมอภาค</p> <p>การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย หมายถึง การทำให้สังคมตระหนักถึงสิทธิ เสรีภาพและความเท่าเทียมระหว่างหญิงชาย</p> <p>คนรุ่นใหม่ หมายถึง บุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วง 20 – 40 ปี</p> <p>งานในบ้าน หมายถึง งานที่คนในครอบครัวมีบทบาทและหน้าที่ร่วมกันรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นงานในลักษณะของการดูแลทำความสะอาดบ้าน การดูแลคนในครอบครัว และทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอยู่อาศัยร่วมกันในครอบครัว ซึ่งเป็นงานที่ไม่มีค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์ตอบแทนใดๆ</p> <p>งานนอกบ้าน หมายถึง งานที่ทำตามวิชาชีพ ซึ่งเป็นงานที่เกิดจากการว่าจ้าง มีเงินเดือน ค่าจ้าง หรือผลตอบแทน ทั้งแบบค่าจ้างรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน รวมถึงการได้รับซึ่งสวัสดิการต่างๆจากนายจ้าง</p> <p>การประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง หมายถึง การที่ผู้หญิงได้รับการยอมรับในการทำงาน โดยที่ทำงานมีการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้รับสิทธิและโอกาสในการก้าวสู่ตำแหน่งหน้าที่การงานที่สูงขึ้นเช่นเดียวกับผู้ชาย โดยไม่มีการกีดกันทางเพศหรือการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การศึกษาเชิงผสมวิธี(Mixed method) กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ คนไทยอายุระหว่าง 20-40 ปี โดยแบ่งช่วงอายุเป็นช่วงละ 5 ปี จำนวน 1,200 คน จากทั่วประเทศ(5 ภาค: ตะวันออกเฉียงเหนือ, เหนือ, กลาง, ตะวันออก และใต้) สุ่มตัวอย่างโดย multi-stage sampling ส่วนเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคคลที่มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาส่งเสริมความเสมอภาค</p>

หญิงชายและการพัฒนาสตรี(ผู้หญิง/ผู้ชายที่มีตำแหน่งสำคัญทางการเมือง องค์กร ผู้นำหน่วยงานหรือองค์กรชุมชน) รวมทั้งบุคคลทั่วไป อายุ 20-40 ปี จำนวน 96 คน(กรณีศึกษา 24 คน และ สทนากลุ่ม 72 คน) จาก 6 พื้นที่(5 ภาค+กทม.และปริมณฑล) การดำเนินการวิจัย ใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสานวิธี คือ เชิงปริมาณใช้การสำรวจความคิดเห็น สำหรับเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก(in-depth interview)เป็นรายกรณี และการสนทนากลุ่ม(focus group) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และแบบสัมภาษณ์แบบสอบถามกึ่งโครงสร้าง(semi-structure) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1) เจตคติของคนไทยรุ่นใหม่ต่อการทำงานในบ้าน การทำงานนอกบ้าน และการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง 2) ผลกระทบจากค่านิยมทางเพศต่อการทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง 3) แนวทางในการปรับเจตคติของสังคมต่อการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในประเด็นการทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
<p>สังคมไทยเป็นอีกสังคมหนึ่งให้ความสำคัญกับบุรุษมากกว่าสตรีทั้งในเรื่องของการให้คุณค่าและความสำคัญต่อบทบาททางสังคม บทบาทในครอบครัว บทบาททางการเมือง รวมทั้งโอกาสทางการศึกษา และโอกาสในการทำงาน ผู้ชายมีโอกาสดำเนินการเข้าถึงสิ่งต่างๆ มากกว่าผู้หญิงในทุกด้าน การเลือกปฏิบัติต่อสตรีเช่นนี้ทำให้ผู้หญิงถูกจำกัดสิทธิต่างๆมาเป็นเวลานาน ถึงแม้จะมีการเปิดพื้นที่ทางสังคมให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในด้านต่างๆเพิ่มมากขึ้น ได้รับโอกาสต่างๆในการพัฒนาความสามารถตนเองมากขึ้น แต่ก็ยังมีมิติที่ทำให้คนในสังคมไทยมีอคติแฝงต่อเรื่องเพศอยู่มา ผู้หญิงส่วนน้อยที่ประสบความสำเร็จในทุกด้าน โดยเฉพาะเรื่องการทำงานและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ผู้หญิงยังถูกมองว่าควรต้องรับผิดชอบงานในบ้านทั้งเรื่องของการดูแลลูก การทำความสะอาดบ้าน ซึ่งเป็นงานที่ไม่มีผลตอบแทนหรือรายได้ ในขณะที่การทำงานนอกบ้านเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวเป็นหน้าที่ของผู้ชาย</p> <p>นอกจากนี้แม้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจะเริ่มมีการให้โอกาสแก่สตรีมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากกระแสแนวคิดสตรีนิยมและแนวคิดสิทธิสตรีเริ่มมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นความเสมอภาคและสิทธิความเท่าเทียมระหว่างหญิงชายในมิติการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการพัฒนา โดยเห็นได้จากการบรรจุหัวข้อการพัฒนาสตรีในด้านต่างๆอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่แผนฉบับที่ 3(พ.ศ.2515-2519) จนถึงแผนฉบับที่ 10(พ.ศ.2550-2554) ทำให้ผู้หญิงได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลายด้าน อย่างไรก็ตามโอกาสในการทำหน้าที่บริหารงานสำคัญ หรืองานที่ต้องใช้ความสามารถต่างๆยังเป็นของเพศชายมากกว่าเพศหญิง ผู้หญิงยังไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมในระดับการตัดสินใจเท่าที่ควร ทั้งในด้านการเมืองและการปกครอง ทั้งนี้เนื่องจากเจตคติดั้งเดิมที่ยังแบ่งแยกบทบาทหญิงชายระหว่างงานในบ้านและงานนอกบ้าน รวมถึงเจตคติ “ชายเป็นใหญ่” ซึ่งนับได้ว่าเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของผู้หญิงให้ก้าวเข้าสู่การมีอำนาจในการตัดสินใจและการบริหารงาน สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคระหว่างหญิงชายที่ยังมีแฝงอยู่</p> <p>ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านสตรีและการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวจึงได้จัดทำโครงการวิจัยนี้ขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการจัดทำแนวทางในการปรับเปลี่ยนเจตคติของสังคมในเรื่องความเสมอภาคหญิงชายได้ถูกทิศทางมากขึ้น</p>
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
<p>งานวิจัยนี้ใช้มุมมองจากหลายแนวคิดทฤษฎีร่วมกับการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดเรื่องเจตคติ แนวคิดปฏิสังสรรค์หรือทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism) แนวคิดผู้ชายเป็นใหญ่ แนวคิดการเลือกปฏิบัติ แนวคิดค่านิยมเชิงซ้อน แนวคิดสตรีนิยม แนวคิดการเสริมพลังอำนาจ แนวคิดมิติหญิงชายกับการพัฒนา แนวคิดการพัฒนาสตรี แนวคิดการมีส่วนร่วมของหญิงชายในการทำงาน แนวคิดผู้หญิงกับการทำงานนอกบ้าน และวัฒนธรรมองค์กรในเรื่องความเสมอภาคหญิงชาย</p> <p>แนวคิดในการวิจัยนี้โดยสรุป คือ ค่านิยมเชิงซ้อนในสังคมไทยที่มีอยู่ ซึ่งถึงแม้ผู้หญิงมีโอกาสดำเนินการนอกบ้านมากขึ้น แต่ก็ยังคงประสบปัญหาความไม่เสมอภาคในการทำงานนอกบ้าน เช่น ค่าจ้างแรงงาน การได้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในที่ทำงาน เป็นต้น ปัจจัยหนึ่งของความไม่เสมอภาคทางเพศเกิดจากเจตคติเรื่องชายเป็นใหญ่ ซึ่งการจะลบล้างค่านิยมดังกล่าวจำเป็นต้องสร้างเจตคติที่เหมาะสม ทั้งจากระบบครอบครัว การศึกษา เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สื่อสารมวลชน ศาสนา และระบบอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป ผู้หญิงทำงานนอกบ้านมากขึ้น ภาวะทางเศรษฐกิจจะดีขึ้น ผู้หญิงจะมีความมั่นคงมากขึ้นในเรื่องการพึ่งพาตนเอง การเลือกคู่ครองที่เหมาะสม และผู้หญิงจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมรวมทั้งมีบทบาทที่เคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชายมากขึ้น</p>
7. ผลการวิจัย
<p>ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องความเสมอภาคหญิงชาย ถึงแม้เห็นว่าอาจยังมีบางครอบครัวหรือบางชุมชนที่ให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง แต่ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ดีขึ้น แนวคิดในเรื่องความเชื่อ ค่านิยมที่มีความไม่เสมอภาคระหว่างหญิงชายจะทำให้ครอบครัวเลี้ยงลูกด้วยความไม่เสมอภาค ถ้าสังคมให้ความสำคัญกับเรื่องความเสมอภาคก็จะมีผลต่อการปรับเปลี่ยน</p>

แนวคิดทัศนคติในการเลี้ยงลูก บทบาทของโรงเรียน ชุมชน และสื่อมวลชนก็สามารถปรับเปลี่ยนเจตคติของคนในสังคมให้เกิดความเสมอภาคได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า เจตคติของคนรุ่นใหม่เปิดกว้างในการยอมรับการทำงานนอกบ้านของผู้หญิง ส่วนการทำงานในบ้านก็ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องของผู้หญิงเสมอไป และค่านิยมในเรื่องเพศมีผลต่อการทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง ส่วนแนวทางในการปรับเจตคติของสังคมต่อความเสมอภาคหญิงชาย ควรเริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว การเรียนรู้เรื่องความเสมอภาคหรือมีหลักสูตรหญิงชายที่เหมาะสมในโรงเรียน การเรียนรู้เรื่องความเสมอภาคในชุมชน และสื่อต่างๆ ในสังคมต้องช่วยกันรณรงค์ด้วย รวมทั้งรัฐควรรณรงค์ให้ความสำคัญในเรื่องความเสมอภาคหญิงชาย และการปรับเปลี่ยนกฎหมาย

เพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเสมอภาคหญิงชายด้านการศึกษา ด้านครอบครัว เจตคติต่อการทำงานในบ้าน ลักษณะงานที่เหมาะสมกับเพศ การทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิงแตกต่างกัน

สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเสมอภาคหญิงชายด้านครอบครัว และเจตคติต่อลักษณะงานที่เหมาะสมกับเพศแตกต่างกัน

ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเสมอภาคหญิงชายด้านการศึกษาแตกต่างกัน

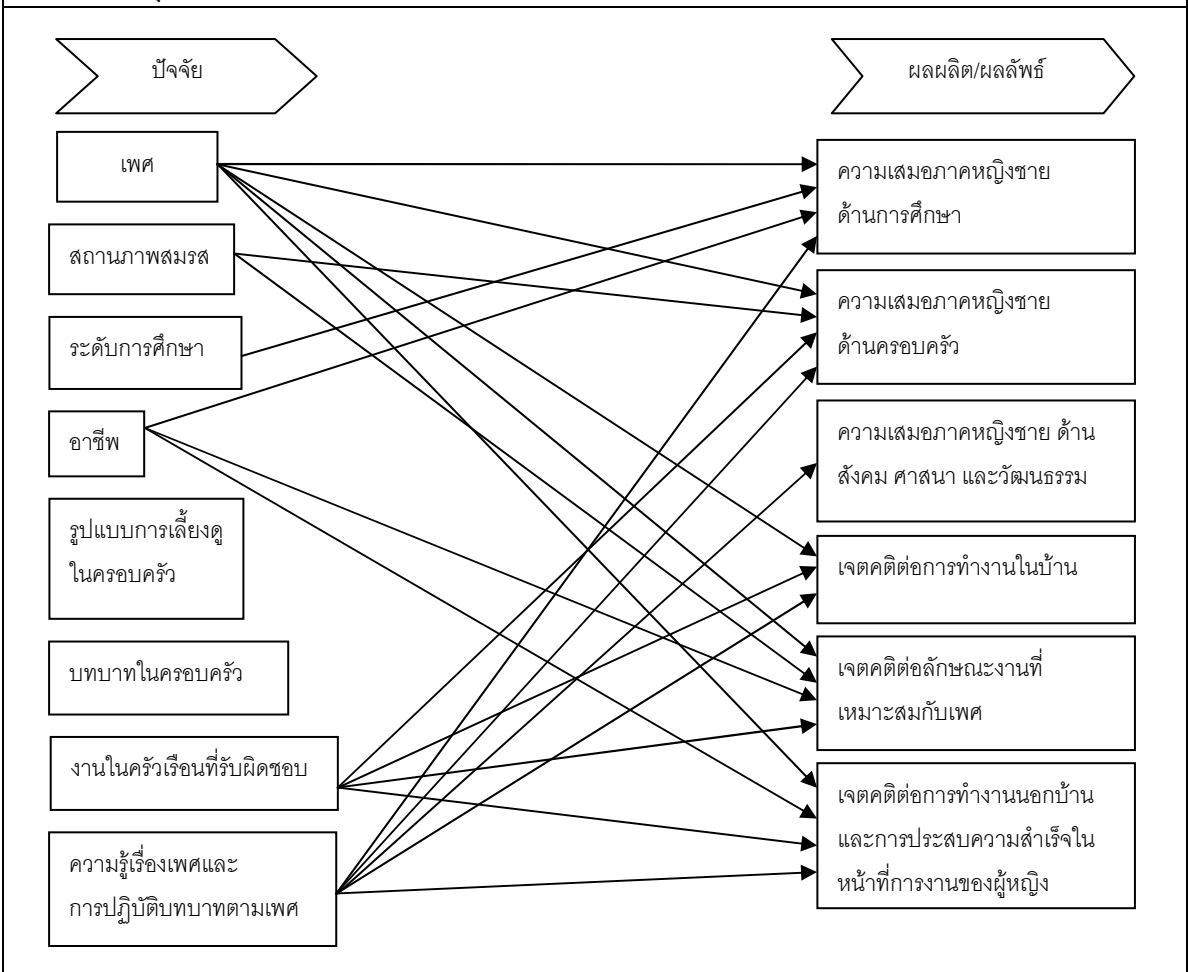
อาชีพที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเสมอภาคหญิงชายด้านการศึกษา เจตคติต่อลักษณะงานที่เหมาะสมกับเพศการทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิงแตกต่างกัน

รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัว และบทบาทในครอบครัวที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเสมอภาคหญิงชาย และเจตคติต่อการทำงานในบ้าน ลักษณะงานที่เหมาะสมกับเพศ การทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิงไม่แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่รับผิดชอบงานในครัวเรือนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเสมอภาคหญิงชายด้านครอบครัว เจตคติต่อการทำงานในบ้าน ลักษณะงานที่เหมาะสมกับเพศ การทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิงแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เรื่องเพศและการปฏิบัติบทบาทตามเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเสมอภาคหญิงชายด้านการศึกษา ด้านครอบครัว ด้านสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม เจตคติต่อการทำงานในบ้าน และการทำงานนอกบ้านและการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิงแตกต่างกัน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>งานวิจัยนี้ต่อบัณฑิตผู้ประสงค์การวิจัยครบทั้ง 4 ข้อ อย่างไรก็ตามข้อที่นำสังเกต คือ กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับทราบบรมลี้ลับดูให้เห็นความสำคัญในเรื่องความเสมอภาคหญิงชาย ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลจากสภาพการณ์จริง จึงควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นความเสมอภาคหญิงชายในกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเรื่องความเสมอภาคหญิงชายแตกต่างกัน เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลประเด็นเรื่องความเสมอภาคหญิงชายให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p> <p>นอกจากนี้ ถึงแม้แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่ผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ แต่ผู้วิจัยไม่ได้นำเสนอข้อมูลตัวเลขทางสถิติสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณในแง่ของการเปรียบเทียบและทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งอาจส่งผลให้ไม่สามารถแสดงภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้อย่างชัดเจน รวมทั้งการนำข้อมูลผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยครั้งต่อไปย่อมถูกจำกัดลง อาทิเช่น ไม่สามารถนำค่าสถิติไปใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัยแบบเมต้าได้</p> <p>บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า ความเสมอภาคระหว่างเพศหญิงและชาย เป็นสิ่งต้องอาศัยเวลาในการปรับเปลี่ยน ถึงแม้ในปัจจุบันคนรุ่นใหม่จะมีการยอมรับเรื่องของความเสมอภาคหญิงชายเพิ่มมากขึ้น แต่กระนั้นก็ยังมีความไม่เสมอภาคหญิงชายที่ยังแอบแฝงอยู่ในหลายหน่วยของสังคม อาทิเช่น การคุกคามทางเพศในที่ทำงาน เป็นต้น การปรับเปลี่ยนเจตคติในเรื่องดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยหลายฝ่ายในการให้ความสำคัญและร่วมมือร่วมใจ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ทั้งในทุกระดับของสังคม ไม่ว่าจะในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ในแง่ของการศึกษาวิจัย ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรหรือรูปแบบที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนเจตคติ ค่านิยมเรื่องความเสมอภาคทางเพศ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติจริงต่อไป</p>

กลุ่มที่ 3: การเข้ามามีบทบาทในสังคมของสตรี จำนวน 1 เรื่อง

เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 802 ชื่อเรื่อง: การเข้าไปมีบทบาทในสังคม ธุรกิจและการเมืองของสตรีชั้นนำในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) ศึกษาวิธีการเข้าไปมีบทบาทในสังคม ธุรกิจและการเมืองของสตรีชั้นนำในภาคเหนือตอนบน 2) วิเคราะห์เงื่อนไขที่สนับสนุนและเป็นอุปสรรคของการเข้าไปมีบทบาทในสังคม ธุรกิจ และการเมืองของสตรีชั้นนำในภาคเหนือตอนบน</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>สตรีชั้นนำ หมายถึง กลุ่มสตรีดังต่อไปนี้ ผู้ที่เป็นเจ้าของธุรกิจ/หุ้นส่วนธุรกิจทั้งในระดับท้องถิ่นและหรือธุรกิจข้ามชาติ สตรีที่มีบทบาทด้านการดูแลระบบเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับจังหวัดขึ้นไป สตรีที่เป็นนักการเมืองระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ หรือสตรีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับทั่วไปในแวดวงสังคมล้านนาหรือสังคมทั่วไปของไทย</p> <p>บทบาททางสังคม ธุรกิจและการเมือง หมายถึง บทบาทที่แสดงออกเกี่ยวกับการเป็นผู้นำหรือผู้ชี้แนะทางสังคม ธุรกิจและการเมือง รวมทั้งบทบาทในครอบครัวและชุมชนที่สังคมภายนอกอาจจะทราบหรือไม่ทราบ</p> <p>บทบาทด้านสังคม หมายถึง แวดวงของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีบทบาทด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งมุ่งเน้นการช่วยเหลือบุคคล กลุ่มบุคคลที่ด้อยโอกาสทางสังคมให้ได้มีโอกาสทางสังคมที่ดีขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว</p> <p>บทบาทด้านธุรกิจหรือเศรษฐกิจ หมายถึง แวดวงของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีบทบาทดูแลระบบเศรษฐกิจในระดับจังหวัดขึ้นไป ประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่น้อยกว่า 40 ล้านบาท</p> <p>บทบาทด้านการเมือง หมายถึง แวดวงของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีบทบาทด้านการเมือง ทั้งการเมืองระดับท้องถิ่น หรือการเมืองระดับชาติ</p> <p>เงื่อนไข หมายถึง สิ่งที่ทำให้สตรีชั้นนำได้มีโอกาสและทำให้ไม่มีโอกาสหรือช่องทางที่สนับสนุนและเป็นเครื่องกีดขวางสตรีชั้นนำ ในการเข้าไปมีบทบาททางสังคมธุรกิจที่โดดเด่นจนเป็นที่ยอมรับ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ สตรีชั้นนำในเขตภาคเหนือตอนบนที่มีบทบาทใน 3 กลุ่ม คือ ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านธุรกิจหรือเศรษฐกิจ และด้านการเมืองระดับท้องถิ่นหรือการเมืองระดับชาติ จำนวน 15 ราย(ด้านละ 5 ราย) การดำเนินการวิจัย ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการบันทึกภาคสนาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์(กรอบโครงสร้าง)/แบบบันทึก</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) วิธีการเข้าไปมีบทบาทในสังคม ธุรกิจ และการเมืองของสตรีชั้นนำในภาคเหนือตอนบน 2) เงื่อนไขที่สนับสนุนและเป็นอุปสรรคของการเข้าไปมีบทบาทในสังคม ธุรกิจ และการเมืองของสตรีชั้นนำในภาคเหนือตอนบน</p>

<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>ในอดีตสังคมล้านนามีความเชื่อว่า สตรีมีความด้อยกว่าชายและได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากเพศชายค่อนข้างมาก จนกระทั่งสังคมล้านนามีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม โดยระบบการเมืองและเศรษฐกิจรวมทั้งการศึกษาได้รับอิทธิพลจากกรุงเทพมหานคร มีการอพยพโยกย้ายของประชาชนจากภาคอื่นเข้าสู่ภาคเหนือมากขึ้น ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงทางความเชื่อและพร้อมที่จะยอมรับวัฒนธรรมใหม่มากขึ้น มีการสร้างความคิดใหม่ให้แก่สังคม รวมทั้งกระแสสังคมโลกที่มุ่งเน้นความเท่าเทียมกันของชายและหญิง ภาพลักษณ์ของสตรีในล้านนาจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยสตรีได้รับการยอมรับให้มีบทบาททั้งในภาคการเมือง ภาคธุรกิจ และสังคม สตรีหลายท่านได้รับการยอมรับให้เป็นบุคคลชั้นนำในสังคมทั้งสังคมล้านนา และสังคมของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่า สตรีชั้นนำของล้านนามีชีวิตดำเนินไปอย่างไร จึงได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในสังคมและแวดวงธุรกิจ มีเงื่อนไขอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการสร้างตนเองให้มีชื่อเสียงจนเป็นที่ยอมรับในแวดวงสังคม ธุรกิจ และการเมือง และสตรีเหล่านี้มีวิธีการแก้ไขปัญหา อุปสรรคเหล่านั้นอย่างไร</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่ ทฤษฎีบทบาท แนวคิดสตรีนิยม ทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม แนวคิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยสรุปได้ดังนี้</p> <p>บทบาทสามารถเกิดขึ้นได้จากการขัดเกลาตั้งแต่ระดับครอบครัวและเมื่อมีโอกาสได้ออกมาเผชิญสังคมภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาเล่าเรียน การเข้ากลุ่มเพื่อน การติดตามข่าวสาร และการยึดเหนี่ยวในศาสนา บุคคลย่อมแสดงบทบาทตามที่ได้รับ การขัดเกลา และตามที่สังคมนั้นๆต้องการ สำหรับบทบาทของสตรีในสังคมภาคเหนือนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จากเดิมต้องทำหน้าที่ดูแลบุคคลในครอบครัว เปลี่ยนเป็นการออกสู่สังคมเพื่อแสวงหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเช่นเดียวกับบุรุษ ทำให้สตรีมีบทบาทในสังคมเพิ่มมากขึ้นทั้งในด้านการเมือง ธุรกิจ และสังคม ซึ่งในสังคมชั้นนำในระดับการเมือง ธุรกิจ และสังคมก็มีสตรีที่มีบทบาทโดดเด่นอยู่เป็นจำนวนมาก แต่การที่สตรีจะเข้าไปมีบทบาทในระดับสำคัญหรือชั้นนำในสังคมนั้นต้องอาศัยการขัดเกลาทางสังคม จนนำไปสู่การมีบทบาทโดดเด่นเฉพาะ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>วิธีการเข้าไปมีบทบาทในสังคม ธุรกิจ และการเมืองของสตรีชั้นนำในภาคเหนือตอนบน</p> <p>1) การเข้าไปมีบทบาททางด้านสังคมสงเคราะห์ มี 2 ลักษณะ คือ</p> <p>1.1) การเข้าไปมีบทบาททางด้านสังคมเกี่ยวเนื่องกันมาหลายปี ตั้งแต่เมื่อครั้งเป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือตั้งแต่อายุยังน้อย โดยวิธีการเข้าไปมีบทบาทมี 2 รูปแบบ คือ</p> <p>1.1.1) เข้าไปดำเนินกิจกรรมจากความจำเป็นในฐานะผู้ต้องแสดงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับสังคมของครอบครัวในเบื้องต้น และได้มีโอกาสทำงานในหน้าที่อื่นที่เป็นการเกื้อหนุนการแสดงกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์ต่อมา</p> <p>1.1.2) เข้าไปดำเนินกิจกรรมตั้งแต่เป็นนักศึกษา โดยจำกัดอยู่เฉพาะในขอบเขตของมหาวิทยาลัย หลังจบการศึกษามีโอกาสได้เห็นความเหลื่อมล้ำของสตรีในสังคม และได้เข้าทำงานด้านสังคมสงเคราะห์จากการชักชวนของเพื่อนร่วมรุ่น และมีประสบการณ์ทำงานด้านสังคมสงเคราะห์เรื่อยมา</p> <p>1.2) การเข้าไปมีบทบาทด้านสังคมสงเคราะห์หลังจากมีหน้าที่การงาน หรือหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว โดยวิธีการเข้าไปมีบทบาทมี 2 รูปแบบ คือ</p> <p>1.2.1) เข้าไปดำเนินกิจกรรมในฐานะผู้ต้องแสดงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับสังคมของครอบครัว ในฐานะภริยานักการเมือง ภริยานายทหารในเบื้องต้น และมีโอกาสได้ทำงานในด้านสังคมสงเคราะห์ต่อมา</p> <p>1.2.2) เข้าไปมีบทบาทด้านสังคมสงเคราะห์เนื่องจากฐานะการเป็นนักธุรกิจ ซึ่งต้องเลือกเพื่อต่อสังคม เมื่อเวลาผ่านไปทำให้ได้ทำหน้าที่ในฐานะผู้นำกิจกรรมต่างๆ</p> <p>2) วิธีการเข้าไปมีบทบาทด้านธุรกิจหรือเศรษฐกิจ มีความคล้ายคลึงกัน คือ ความพยายามสร้างฐานธุรกิจของตนเองที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งอาจเริ่มต้นด้วยตนเองหรือสานต่อจากครอบครัว การสร้างฐานธุรกิจมักเป็นไปในลักษณะการได้รับความเกื้อหนุนกันระหว่างครอบครัวในฐานะสามี บิดา และเพื่อนสนิทที่มีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจนั้นๆเป็นอย่างดี การทำธุรกิจเริ่มจากธุรกิจขนาดเล็ก แล้วขยายประเภทของผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายขึ้น รวมทั้งยังพยายามรักษาชื่อเสียงของธุรกิจให้เป็นที่ยอมรับอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นที่การรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งส่งผลให้สตรีที่มีบทบาทด้านธุรกิจได้รับการยอมรับทั่วไปในแวดวง</p> <p>3) วิธีการเข้าไปมีบทบาทด้านการเมืองท้องถิ่นหรือระดับชาติ ส่วนใหญ่อาศัยฐานทางธุรกิจของตนเองและสามี โดยใช้การค้าขายที่มีน้ำใจช่วยเหลือในราคามิตรภาพ หรือให้บริการหลังการขายที่ดีเยี่ยมแก่ลูกค้า ประกอบกับสามีเป็นนักการเมืองท้องถิ่น สตรีมีโอกาสดำเนินงานช่วยเหลือประชาชนและช่วยเหลือทางการเมืองให้แก่สามี ซึ่งมีส่วนผลักดันให้สตรีมีโอกาสในการลงสมัครการเมืองระดับท้องถิ่น ในขณะที่ทำงานการเมืองก็ยังคงรักษาสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน ทำงานการเมืองด้วยความโปร่งใส และเอาใจใส่ต่อการแก้ปัญหาของ</p>

ประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งยังทำธุรกิจที่ไม่เอาัดเอาเปรียบเช่นเดิม ส่วนการเข้าไปมีบทบาททางการเมืองของสตรีในระดับชาติ ทั้งหมดอาศัยความมีชื่อเสียงของตนเองหรือวงศ์ตระกูลเป็นสิ่งก่อกำหนด ซึ่งความมีชื่อเสียงนี้ไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานต้องการเข้าไปมีบทบาททางการเมือง แต่ต้องการสร้างชื่อเสียงให้โดดเด่นในอาชีพที่ปฏิบัติ เมื่อได้ทำงานการเมืองแล้วก็พยายามแสดงบทบาทให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนจนสามารถสร้างชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในที่สุด

เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปมีบทบาทในสังคม ธุรกิจ และการเมืองของสตรีชั้นนำในภาคเหนือตอนบน มีดังนี้

1) เงื่อนไขและปัจจัยที่สนับสนุนการเข้าไปมีบทบาทด้านสังคมสงเคราะห์ค่อนข้างมาก ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากนักการเมืองหรือพรรคการเมือง การสนับสนุนจากกลุ่มธุรกิจ การให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เงื่อนไขและปัจจัยที่สนับสนุนการเข้าไปมีบทบาทด้านสังคมสงเคราะห์บ้างแต่ไม่ชัดเจน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของครอบครัว ความสนใจเข้าไปแสดงบทบาท และความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน

2) เงื่อนไขและปัจจัยที่สนับสนุนการเข้าไปมีบทบาทด้านธุรกิจ ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากกลุ่มธุรกิจ ความสนใจเข้าไปแสดงบทบาท การให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เงื่อนไขและปัจจัยที่สนับสนุนการเข้าไปมีบทบาทด้านสังคมสงเคราะห์บ้างแต่ไม่ชัดเจน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ภูมิหลังของครอบครัว การเป็นผู้เริ่มต้นก่อสร้างธุรกิจจนมีชื่อเสียง ความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ส่วนการสนับสนุนจากนักการเมืองหรือพรรคการเมืองไม่ใช่ปัจจัยสนับสนุนการเข้าไปมีบทบาทด้านธุรกิจของสตรี

3) เงื่อนไขและปัจจัยที่สนับสนุนการเข้าไปมีบทบาทด้านการเมืองระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากกลุ่มธุรกิจ ความสนใจเข้าไปแสดงบทบาท ความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน

เงื่อนไขและปัจจัยที่สนับสนุนการเข้าไปมีบทบาทด้านสังคมสงเคราะห์บ้างแต่ไม่ชัดเจน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ภูมิหลังของครอบครัว การสนับสนุนจากนักการเมืองหรือพรรคการเมือง การเป็นผู้เริ่มต้นก่อสร้างธุรกิจจนมีชื่อเสียง และการให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอ

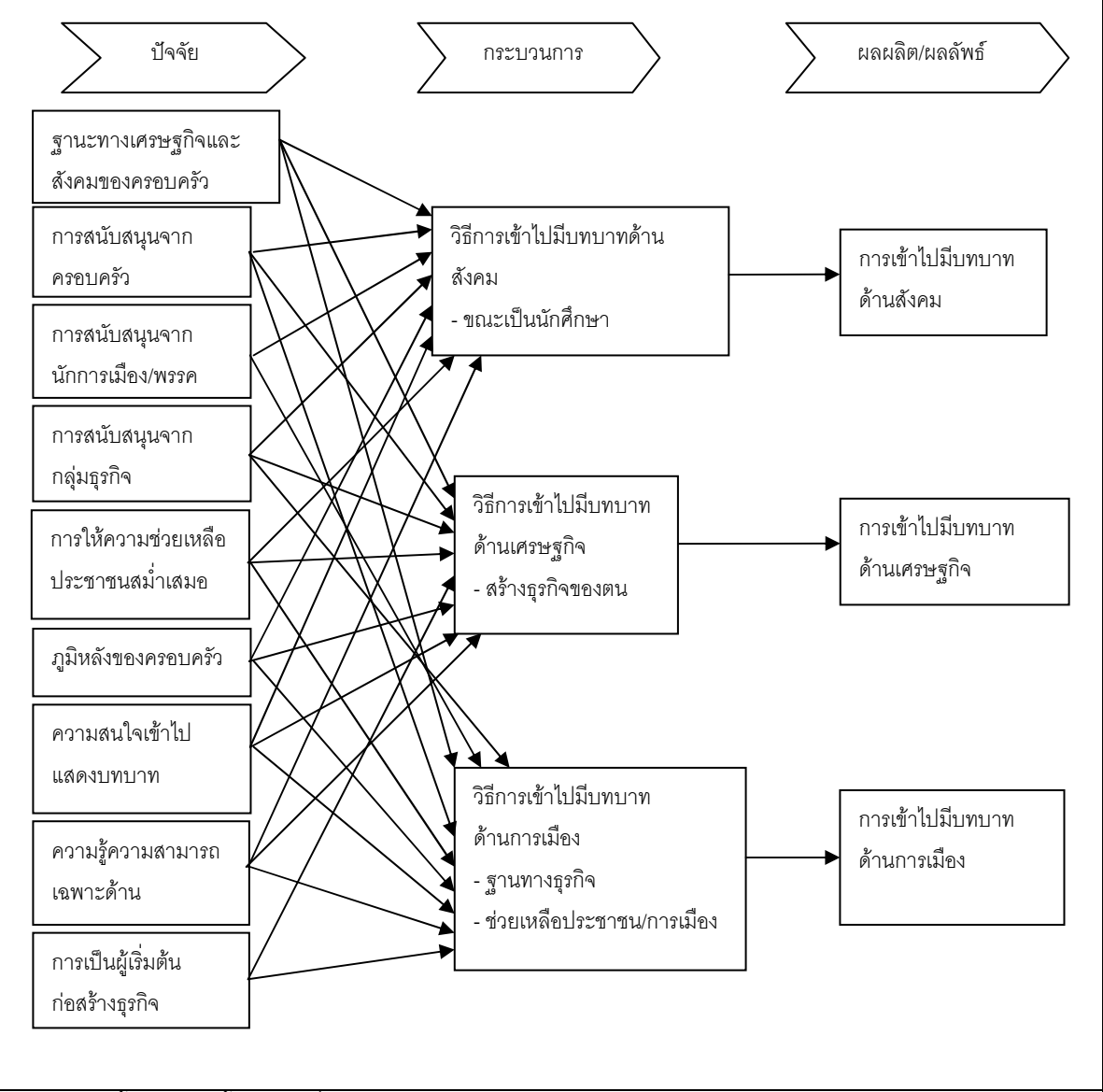
อุปสรรคในการเข้าไปมีบทบาทในสังคม ธุรกิจ และการเมือง และวิธีแก้ไขอุปสรรคของสตรีชั้นนำในภาคเหนือตอนบน มีดังนี้

1) อุปสรรคและการแก้ไขอุปสรรคของสตรีที่มีบทบาทด้านสังคมสงเคราะห์ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านบุคคลทั้งจากบุคคลใกล้ชิดและบุคคลที่ไปให้ความช่วยเหลือ ถ้าเป็นอุปสรรคจากคนใกล้ชิดจะแก้ไขโดยสอดส่องดูแลเอาใจจริงเอาใจไม่ให้บุคคลใกล้ชิดสร้างความเสียหาย สร้างความเข้าใจ พูดคุย หากเป็นอุปสรรคจากบุคคลทั่วไปจะแก้ไขโดยอาศัยระยะเวลา ใช้การชี้แจง ให้เกียรติ แสดงเหตุผลความตระหนักและเปลี่ยนแปลงค่านิยมของสังคมเสียใหม่

2) อุปสรรคและการแก้ไขอุปสรรคของสตรีที่มีบทบาทด้านธุรกิจหรือเศรษฐกิจ มีอุปสรรคสำคัญ 2 ประการ คือ อุปสรรคด้านการแสวงหาทุน และอุปสรรคด้านบุคคล อุปสรรคด้านการแสวงหาทุนจากแหล่งทุนต่างๆ เกิดจากความไม่แน่ใจในธุรกิจของกลุ่มสตรี แก้ไขโดยการวิเคราะห์ทางการเงิน เพื่อดูสภาพคล่องของธุรกิจ พร้อมกับพยายามสร้างคุณภาพของสินค้าให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อให้แสวงหาแหล่งทุนได้ง่าย ส่วนอุปสรรคด้านบุคคล เกิดจากความรู้สึกไม่ดีด้านการแข่งขัน แก้ไขโดยพยายามทำความเข้าใจสังคม ตั้งใจทำแต่ความดี ตั้งใจก่อสร้างธุรกิจให้เข้มแข็ง ไม่สนใจการครหาจากบุคคลในแวดวงเดียวกัน วางตัวเป็นกลาง รวมทั้งใช้การชี้แจงข้อเท็จจริงถ้ากรณีนั้นมีผลต่อการดำเนินธุรกิจ

3) อุปสรรคและการแก้ไขอุปสรรคของสตรีที่มีบทบาทด้านการเมือง อุปสรรคสำคัญ คือ บุคคล ได้แก่ การทำงานที่ไม่เป็นไปตามความต้องการของบุคคล/กลุ่มบุคคล ซึ่งมักมาจากเหตุผลทางการเมือง แก้ไขโดยพยายามปรับแนวคิดตนเอง ขอความคิดเห็นจากบุคคลกลุ่มนั้น ใช้ความอ่อนโยนหรือความปรานีเข้าหาบุคคลที่ความเห็นทางการเมืองไม่สอดคล้อง ยอมรับความแตกต่าง มองจุดอ่อนของคนเก่ง จุดแข็งของคนด้อย ขวนขวายแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ทำงานอย่างตรงไปตรงมา เรียนรู้การทำงานทางการเมืองจากนักการเมืองที่มีชื่อเสียงรายอื่น รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผลงานของตนเอง

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะในกลุ่มสตรีชั้นนำที่มีบทบาทในแต่ละด้าน ซึ่งทุกคนอยู่ในเขตเมือง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมรุนแรง รวดเร็วกว่าสังคมชนบท จึงควรมีการศึกษาการเข้าสู่บทบาทของสตรีในด้านต่างๆ ในเขตชนบท รวมทั้งศึกษาวิธีการเข้าสู่บทบาทสตรีที่มีความโดดเด่นในด้านต่างๆ ที่อยู่ในเขตชนบทเปรียบเทียบกับบทบาทสตรีที่อยู่ในเขตเมืองว่าแตกต่างหรือเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร

กลุ่มที่ 4: การปรับตัวหลังการหย่าร้างของสตรี จำนวน 1 เรื่อง
เรื่องที่ 1

งานวิจัยรหัส 805
ชื่อเรื่อง: การปรับตัวของสตรีในเมืองเชียงใหม่หลังการหย่าร้าง
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
1) ศึกษาวิถีชีวิตของสตรีในเมืองเชียงใหม่ก่อนและหลังการหย่าร้าง
2) ศึกษาการปรับตัวด้านเศรษฐกิจและสังคมของสตรีในเมืองเชียงใหม่หลังการหย่าร้าง
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
การหย่าร้าง หมายถึง การสิ้นสุดความสัมพันธ์ของชายและหญิงที่เคยอยู่ด้วยกันอย่างสามีภรรยาตามกฎหมาย คือ ความสัมพันธ์เริ่มต้นด้วยการแต่งงานหรือจดทะเบียนสมรส และสิ้นสุดความสัมพันธ์ด้วยการจดทะเบียนหย่าหรือแยกการอยู่ร่วมกันอย่างถาวร

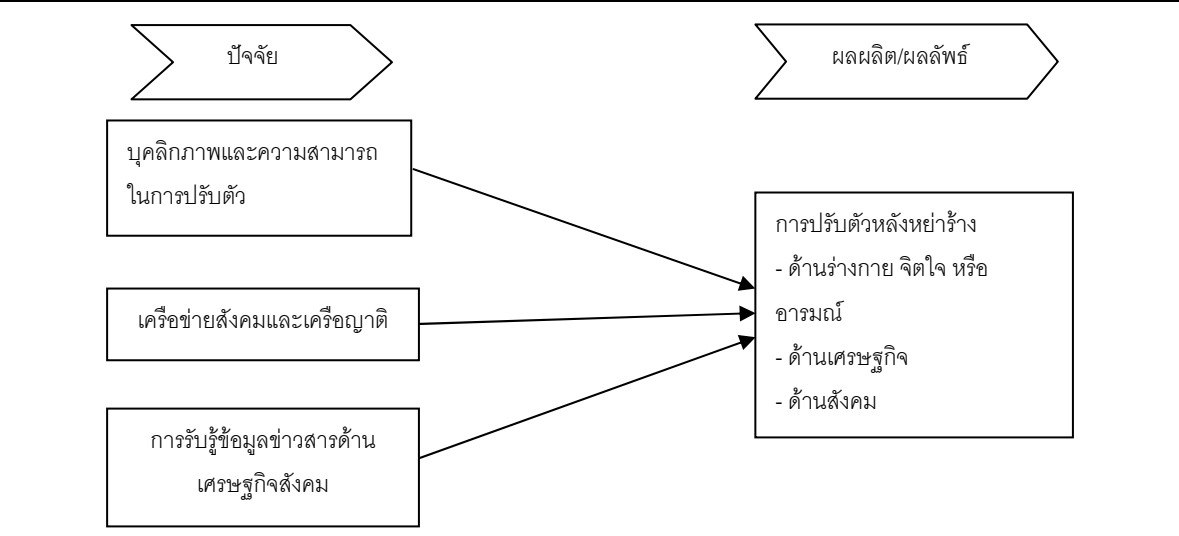
<p>หญิงหม้ายหรือหญิงม่าย หมายถึง สตรีที่ผ่านการหย่าร้าง หรือแยกการอยู่ร่วมกันกับสามีอย่างถาวร</p> <p>วิถีชีวิต หมายถึง การดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของสตรีทั้งก่อนและหลังการหย่าร้าง ได้แก่ การประกอบอาชีพ การเลี้ยงดูบุตร ความสัมพันธ์กับเครือญาติและบุคคลอื่น เป็นการแสดงออกผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่ประกอบด้วย การพักผ่อน การพบปะ การเข้าร่วมกิจกรรมกับญาติพี่น้อง กลุ่มเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน</p> <p>การปรับตัว หมายถึง การปรับพฤติกรรมหรือบทบาทของสตรีหย่าร้างให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมปัจจุบันได้อย่างปกติ ซึ่งการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับส่วนอื่นของสังคมได้ ประกอบด้วย การปรับตัวด้านร่างกายเพื่อการดูแลตนเอง การปรับตัวด้านจิตใจหรืออารมณ์เพื่อคลายปัญหาด้านจิตใจให้แก่ตนเอง การปรับตัวด้านเศรษฐกิจเพื่อหารายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว การปรับตัวด้านสังคมโดยปรับความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและบุคคลอื่น และการปรับตัวด้านเพศสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการหาทางออกเพื่อให้หลุดพ้นความต้องการทางเพศของสตรีหลังการหย่าร้าง การปรับตัวด้านต่างๆ ของสตรีหลังการหย่าร้างจึงเป็นการจัดการกับปัญหาให้บรรลุถึงจุดหมายที่ต้องการและทำให้ชีวิตดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ สตรีหลังการหย่าร้างที่จดทะเบียนหย่า และไม่ได้จดทะเบียนหย่า หย่าแต่แยกกันอยู่อย่างถาวร และอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 10 คน</p> <p>การดำเนินการวิจัย ใช้การสัมภาษณ์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์(แนวคำถาม) และแบบบันทึก</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) วิถีชีวิตของสตรีในเมืองเชียงใหม่ก่อนและหลังการหย่าร้าง 2) การปรับตัวด้านเศรษฐกิจและสังคมของสตรีในเมืองเชียงใหม่หลังการหย่าร้าง
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>ถึงแม้ว่าการหย่าร้างสามารถส่งผลกระทบต่อทั้งฝ่ายชายและหญิง แต่ในเพศหญิงการหย่าร้างนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบหลายอย่างที่อาจมากกว่าผู้ชาย เช่น การหาเลี้ยงชีพตามลำพัง การรับภาระเลี้ยงดูบุตรมากกว่าฝ่ายชาย รวมทั้งยังได้รับผลกระทบทั้งทางอารมณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยเฉพาะจากญาติของฝ่ายชาย มีความไม่สงบสุขในจิตใจ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลงกระทบต่อหน้าที่การงาน การประกอบอาชีพ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม หลังการหย่าร้างสตรีจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อเข้าสู่สภาพสมดุลอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้สังคมยอมรับ ซึ่งการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงหลังการหย่าร้างของสตรีจะมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยสำคัญ ไม่ว่าจะเป็น บุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัว ความสัมพันธ์กับอดีตคู่สมรส สภาพชีวิตภายหลังการหย่าร้าง เครือข่ายประคับประคองทางสังคมผ่านเครือญาติ รวมทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของสตรีก่อนและหลังการหย่าร้าง การปรับตัว และปัจจัยที่ส่งผลการปรับตัวมีความจำเป็น และก่อนให้เกิดประโยชน์ในการให้ความรู้และคำปรึกษาแก่สตรีหลังการหย่าร้างให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขโดยเร็ว</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>แนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการวิจัย ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งงานและการหย่าร้าง แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสตรี และทฤษฎีการปรับตัว โดยสรุปดังนี้</p> <p>หลังการหย่าร้างของคู่สมรสโดยเฉพาะสตรีนั้น จำเป็นต้องมีการปรับตัวไปสู่ความสมดุลของชีวิต เพราะชีวิตของสตรีที่ผ่านการหย่าร้างช่วงหนึ่งได้ผ่านการแต่งงานและอยู่ร่วมกันกับสามีและบุตร ต้องแบกรับรับผิดชอบครอบครัวในหลายด้าน ทั้งด้านสังคม บทบาทในการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างทั้งในครอบครัวตนเองและครอบครัวสามี ดังนั้น หลังการหย่าร้างสภาพวิถีชีวิตที่อยู่โดยปราศจากคู่ครองย่อมเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบต่อด้านความรู้สึกนึกคิด ความหวังว่าเหว่ ความสมหวังหรือความสิ้นหวังได้ทั้งสิ้น สตรีหลังหย่าร้างจำเป็นต้องอาศัยการปรับตัวให้สามารถดำรงบทบาทด้านสังคม ด้านการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้เป็นปกติ ซึ่งการปรับตัวจะครอบคลุม 2 ด้าน คือ การปรับตัวด้านเศรษฐกิจ และการปรับตัวด้านสังคม การปรับตัวได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ คือ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัว และปัจจัยด้านเครือข่ายสังคมหรือเครือญาติ รวมทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจและสังคม</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) วิถีชีวิตของสตรีในเมืองเชียงใหม่ก่อนและหลังการหย่าร้าง พบว่า ก่อนหย่าร้าง สตรีแต่งงานแล้วส่วนใหญ่ออกไปสร้างครอบครัวใหม่กับสามีตนเอง โดยอยู่ห่างไกลกับญาติพี่น้องของตนและสามี หลังการหย่าร้างสตรีส่วนหนึ่งกลับมาอยู่ร่วมกับพ่อแม่ของตน บางส่วนซื้อบ้านหรือพักอาศัยอยู่บ้านเช่าใกล้ๆกับครอบครัวของญาติพี่น้อง ในด้านการทำงานทุกรายต้องทำงานเพื่อหารายได้เป็นของตนเอง โดยรายได้จะนำมาใช้ในการดูแลบุตรเป็นหลัก ในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนฝูงก่อนหย่าร้างสตรีส่วนใหญ่ไม่มีเวลาให้กลุ่มเพื่อน แต่หลังการหย่าร้างสตรีได้รับกำลังใจ คำแนะนำ และเข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มบ่อยขึ้น ในด้านความสัมพันธ์กับเครือญาติ ก่อนการหย่าร้างสตรีมี

ความสัมพันธ์ที่ดีกับเครือข่ายฝายสามีและของตนเอง แต่หลังการหย่าร้างสตรีส่วนใหญ่สิ้นสุดความสัมพันธ์กับเครือข่ายฝายสามี ส่วนความสัมพันธ์กับชุมชนในช่วงก่อนการหย่าร้างมีสตรีน้อยรายที่มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม แต่หลังการหย่าร้างมีสตรีจำนวนมากให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมกับสังคม

2) การปรับตัวของสตรีหลังการหย่าร้าง

- ด้านร่างกาย สตรีกลุ่มหนึ่งที่ไม่เคยดูแลตนเองในเรื่องความสวยงามและสภาพร่างกายของตนก่อนการหย่าร้าง หลังการหย่าร้างกลับหันมาให้ความสนใจดูแลตนเองในเรื่องการแต่งตัว การรักษาสุขภาพโดยการออกกำลังกาย
 - ด้านจิตใจหรืออารมณ์ พบว่ามีการปรับตัวใน 2 ลักษณะ คือ หลังการหย่าร้างส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงจากคนอารมณ์ร้อน ขาดความสุ่มรอบคอบ เป็นคนใจเย็น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นผู้อื่นมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามกลุ่มสตรีที่ก่อนการหย่าร้างเป็นคนอารมณ์เย็น หลังการหย่าร้างกลับกลายเป็นคนอารมณ์ร้อน
 - ด้านเศรษฐกิจ พบว่า สตรีต้องมีการปรับตัวด้านเศรษฐกิจด้วยการแสวงหารายได้มาจุนเจือครอบครัวด้วยตนเอง แม้ว่าบางกลุ่มจะมีบุคคลอื่นมารับผิดชอบค่าใช้จ่ายในครอบครัวร่วมด้วย แต่ไม่ใช่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในครอบครัว การปรับตัวด้านเศรษฐกิจนี้สตรีสามารถทำได้ค่อนข้างดี
 - ด้านสังคม หลังการหย่าร้างสตรีทุกรายจะย้อนกลับมาเชื่อมความสัมพันธ์กับเครือข่ายของตนเอง กับกลุ่มเพื่อน โดยจะรวมไปสร้างกิจกรรมต่างๆด้วยกัน ส่วนความสัมพันธ์กับเครือข่ายฝายสามีนั้น ปรากฏว่ามีเพียงส่วนน้อยที่ยังคงความสัมพันธ์กับเครือข่ายฝายสามี โดยมีเงื่อนไขของความสัมพันธ์นั้นๆ
 - ด้านเพศสัมพันธ์ หลังการหย่าร้างสตรีเกือบทุกคนยังคงมีความต้องการทางเพศ และหาทางปลดปล่อยความต้องการทางเพศนั้นโดยเพื่อนชายคนใหม่ การมีสามีใหม่ การซื้อบริการทางเพศ และการช่วยตัวเองด้วยอุปกรณ์เทียม มีเพียงส่วนน้อยที่กลับไม่สนใจเรื่องเพศสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีอายุมากขึ้น หรือมีภาระหน้าที่การทำงานตั้งแต่เข้ายันเย็นจนไม่มีเวลาคิดอย่างอื่น
- 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของสตรีหลังการหย่าร้าง พบว่า ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัว มีผลต่อการปรับตัวหลังการหย่าร้าง โดยเกิดขึ้นเพื่อต้องการสร้างความมั่นใจในตนเอง และแสดงออกเพื่อชดเชยความล้มเหลวในชีวิตสมรส ส่วนปัจจัยด้านเครือข่ายสังคมและเครือข่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายและเพื่อนฝูงของตนมีผลต่อการปรับตัวของสตรีหลังการหย่าร้างมาก ในขณะที่เครือข่ายฝายสามีมีผลต่อการปรับตัวของสตรีหลังการหย่าร้างน้อยมาก สำหรับปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น พบว่ามีผลต่อการปรับตัวของสตรีหลังการหย่าร้างไม่ชัดเจนนัก

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยนี้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบถ้วน อย่างไรก็ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจค่อนข้างน้อยเกินไป จึงควรมีการศึกษาโดยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น รวมทั้งอาจทำการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบข้อค้นพบที่ได้อีกครั้ง แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นเชิงคุณภาพ ซึ่งทำให้ได้ข้อค้นพบที่ลุ่มลึกในบางประเด็นที่มีความอ่อนไหว อาทิเช่น การปรับตัวด้านเพศสัมพันธ์

เมื่อนำสาระสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มสตรี (กลุ่ม 8) จำนวน 6 เล่ม คือ รหัส 801, 802, 803, 804, 805, 806 ได้ปัจจัยหรือประเด็นที่เป็นสาเหตุ กระบวนการและผลลัพธ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสตรีไทยรวม 13 ปัจจัยหลัก 56 ประเด็น ซึ่งปัจจัยต่างๆ นำเสนอรายละเอียดไว้ในตารางการวิเคราะห์ผลกระทบกระชวย (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มสตรี (กลุ่ม 8) ดังต่อไปนี้

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มสตรี

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
ปัจจัยเบื้องต้น																												
บุคคล																												
1.เพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.สถานภาพสมรส	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.ระดับการศึกษา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.อาชีพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.ความรู้เรื่องเพศและการปฏิบัติบทบาทตามเพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.การให้ความช่วยเหลือประชาชนสม่ำเสมอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.ความสนใจเข้าไปแสดงบทบาท	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.ความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.การเป็นผู้เริ่มต้นก่อสร้างธุรกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.บุคลิกภาพและการปรับตัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยเบื้องต้น																												
ครอบครัว																												
12.รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.บทบาทในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.งานในครัวเรือนที่รับผิดชอบ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15.ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16.การสนับสนุนจากครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17.ภูมิหลังของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18.โครงสร้างทาง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
ครอบครัว																												
ปัจจัยเบื้องต้น ชุมชน																												
19.การสนับสนุน จากนักรการเมือง/ พรรคการเมือง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20.การสนับสนุน จากกลุ่มธุรกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21.การรับรู้และ เข้าใจนิยาม ความหมายการค้า มนุษย์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22.การตระหนักต่อ สถานการณ์ความ รุนแรงของปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23.การสนับสนุน จากภาคีเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24.อุปสรรคจากผู้มี อิทธิพลในชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยเบื้องต้น สังคม																												
25.การเติบโตทาง เศรษฐกิจที่มุ่ง อุตสาหกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
26.การย้ายถิ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
27.ความสัมพันธ์ เชิงอำนาจแบบ ผู้ชายเป็นใหญ่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
28.มาตรฐาน เชิงซ้อน(double standard)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
29.โครงสร้างทาง สังคมที่มีอคติทาง เพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
30.โครงสร้างทาง กฎหมายที่เลือก ปฏิบัติ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
31.โครงสร้างทาง ศาสนา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
32.อคติทางชาติ พันธุ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ปัจจัย กระบวนการด้าน บุคคล																												

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
33.วิธีการเข้าไปมีบทบาทด้านสังคม	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34.วิธีการเข้าไปมีบทบาทด้านเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35.วิธีการเข้าไปมีบทบาทด้านการเมือง	0	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0	0	0	0	1	2	1		1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
36.วิธี/ลักษณะการตกเป็นเหยื่อการค้าหญิง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	
ปัจจัย กระบวนการด้าน ชุมชน																													
37.การเสริมสร้างการเรียนรู้และความตระหนักแก่คนในชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
38.การพัฒนากลไกเฝ้าระวังและเตือนภัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
39.การช่วยเหลือเยียวยาและคลี่คลายปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
40.การพัฒนาศักยภาพชุมชนภูมิคุ้มกันและการป้องกันตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
41.การพัฒนากลไกการบริหารจัดการเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
42.การปรับปรุงโครงสร้าง/ระบบการทำงานของภาคีเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ปัจจัย กระบวนการด้าน อื่นๆ																													
43.ข้อจำกัดในการทำงานตามแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการค้าหญิง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
44. รูปแบบสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านภาวะสุขภาพอนามัย																													
45. อนามัยเจริญพันธุ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46. การปรับตัวหลังหย่าร้าง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านความเชื่อของสังคม																													
47. ความเสมอภาคชายหญิง(ด้านการศึกษา, ด้านครอบครัว, ด้านสังคม ศาสนา วัฒนธรรม)	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
48. เจตคติต่อการทำงานในบ้าน ลักษณะงาน การทำงานนอกบ้าน และความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม																													
49. การเข้าไปมีบทบาทของสตรี																													
49.1 ด้านสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49.2 ด้านเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49.3 ด้านการเมือง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านเศรษฐกิจ																													
50. มูลค่าทางเศรษฐกิจ(ผู้หญิงเป็นสินค้าทางเพศ)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านชุมชน																													
51. บทบาทชุมชนที่พึงประสงค์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
52.ลักษณะภาคีเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านอื่นๆ																												
53.การคำหญิง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
54.ความรุนแรงต่อผู้หญิง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55.การคุกคามทางเพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56.การถูกล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ผลรวม	2	0	0	1	2	4	4	2	1	1	0	0	0	1	3	8	1	1	3	6	0	0	0	0	2	2	6	2

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มสตรี (ต่อ)

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															ผลรวม												
	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43		44	53										
ปัจจัยป้อนด้านบุคคล																												
1.เพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.สถานภาพสมรส	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.ระดับการศึกษา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.อาชีพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.ความรู้เรื่องเพศและการปฏิบัติบทบาทตามเพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.การให้ความช่วยเหลือประชาชนสมัครใจ	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
7.ความสนใจเข้าไปแสดงบทบาท	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
8.ความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
9.การเป็นผู้เริ่มต้นก่อสร้างธุรกิจ	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
10.บุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยป้อนด้านครอบครัว																												
12.รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.บทบาทในครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.งานในครัวเรือนที่รับผิดชอบ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15.ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
16.การสนับสนุนจากครอบครัว	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
17.ภูมิหลังของครอบครัว	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
18.โครงสร้างทางครอบครัว	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ปัจจัยป้อนด้านชุมชน																												
19.การสนับสนุนจากนักการเมือง/พรรคการเมือง	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
20.การสนับสนุนจากกลุ่มธุรกิจ	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
21.การรับรู้และเข้าใจนิยามความหมายการค้ามนุษย์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ															ผลรวม		
	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43		44	53
22.การตระหนักรู้ต่อสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23.การสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24.อุปสรรคจากผู้มีอิทธิพลในชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยป้อนด้านสังคม																		
25.การเติบโตทางเศรษฐกิจที่มุ่งอุตสาหกรรม	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
26.การย้ายถิ่น	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
27.ความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบผู้ชายเป็นใหญ่	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
28.มาตรฐานเชิงซ้อน(double standard)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
29.โครงสร้างทางสังคมที่มีอคติทางเพศ	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
30.โครงสร้างทางกฎหมายที่เลือกปฏิบัติ	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
31.โครงสร้างทางศาสนา	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
32.อคติทางชาติพันธุ์	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
ปัจจัยกระบวนการด้านบุคคล																		
33.วิธีการเข้าไปมีบทบาทด้านสังคม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
34.วิธีการเข้าไปมีบทบาทด้านเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
35.วิธีการเข้าไปมีบทบาทด้านการเมือง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
36.วิถี/ลักษณะการตกเป็นเหยื่อการค้าหญิง	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
ปัจจัยกระบวนการด้านชุมชน																		
37.การเสริมสร้างการเรียนรู้และความตระหนักแก่คนในชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38.การพัฒนากลไกเฝ้าระวังและเตือนภัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39.การช่วยเหลือเยียวยาและคลี่คลายปัญหา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40.การพัฒนาศักยภาพชุมชน ภูมิคุ้มกันและการป้องกันตนเอง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41.การพัฒนากลไก การบริหารจัดการเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
42.การปรับปรุงโครงสร้าง/ระบบการทำงานของภาคีเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยกระบวนการด้านอื่นๆ																		
43.ข้อจำกัดในการทำงานตามแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการค้าหญิง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
44. รูปแบบสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านภาวะสุขภาพอนามัย																		
45.อนามัยเจริญพันธุ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
46.การปรับตัวหลังหย่าร้าง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านความเชื่อของสังคม																		
47.ความเสมอภาคชายหญิง(ด้านการศึกษา, ด้านครอบครัว, ด้านสังคม ศาสนา วัฒนธรรม)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
48.เจตคติต่อการทำงานในบ้าน ลักษณะงาน การทำงานนอกบ้านและความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม																		
49.การเข้าไปมีบทบาทของสตรี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49.1 ด้านสังคม	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																	
	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	53	ผลรวม
49.2ด้านเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
49.3ด้านการเมือง	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านเศรษฐกิจ																		
50.มูลค่าทางเศรษฐกิจ(ผู้หญิงเป็นสินค้าทางเพศ)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านชุมชน																		
51.บทบาทชุมชนที่พึงประสงค์	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	5
52.ลักษณะภาคีเครือข่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
ปัจจัยผลลัพธ์ด้านอื่นๆ																		
53.การค้ำหึง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
54.ความรุนแรงต่อผู้หญิง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
55.การคุกคามทางเพศ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
56.การถูกล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ผลรวม	2	2	2	2	11	9	13	10	1	1	1	1	1	2	0	1	4	

7. การสังเคราะห์งานวิจัยจากงานวิจัยเชิงคุณภาพด้านผู้สูงอายุ

รายงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ เป็นรายงานการวิจัยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งหมด จำนวน 6 เรื่อง รายงานวิจัยระดับชุมชนนิพนธ์จำนวน 2 เล่ม รายงานวิจัยระดับวิทยานิพนธ์จำนวน 5 เล่ม รวมทั้งหมด จำนวน 13 เรื่อง แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1: คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ จำนวน 3 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 911 ชื่อเรื่อง: การสำรวจคุณภาพชีวิต และความต้องการด้านการศึกษเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
2. งานวิจัยรหัส 914 ชื่อเรื่อง: ประสพการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุไทยที่เป็นโรคเอดส์
3. งานวิจัยรหัส 908 ชื่อเรื่อง: การเตรียมความพร้อมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ

กลุ่มที่ 2: สถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุ จำนวน 4 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 912 ชื่อเรื่อง: รายงานการสำรวจความเสี่ยงของผู้สูงอายุจังหวัดเลย
2. งานวิจัยรหัส 921 ชื่อเรื่อง: พฤติกรรมความเสี่ยงของผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร
3. งานวิจัยรหัส 922 ชื่อเรื่อง: ความเสี่ยงของผู้สูงอายุไทย
4. งานวิจัยรหัส 923 ชื่อเรื่อง: รายงานการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม : การสำรวจความเสี่ยงของผู้สูงอายุไทยในจังหวัดยโสธร

กลุ่มที่ 3: การดำเนินการบริการของรัฐ จำนวน 4 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 901 ชื่อเรื่อง: การเสริมสร้างศักยภาพของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
2. งานวิจัยรหัส 903 ชื่อเรื่อง: กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณ์ เชียงใหม่
3. งานวิจัยรหัส 918 ชื่อเรื่อง: การติดตามผลการดำเนินงานโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจังหวัดปทุมธานี
4. งานวิจัยรหัส 924 ชื่อเรื่อง: รายงานวิจัยประเมินติดตามผลพื้นที่ดำเนินการขยายผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) ปี 2551 จังหวัดภูเก็ต

กลุ่มที่ 4: ความเป็นธรรมในการใช้บริการของผู้สูงอายุ จำนวน 1 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 913 ชื่อเรื่อง: ความเป็นธรรมในการใช้บริการสุขภาพของกลุ่มประชากรวัยสูงอายุในประเทศไทยช่วงระหว่างเศรษฐกิจฟองสบู่และหลังวิกฤติเศรษฐกิจ : ทางเลือกเชิงนโยบาย

กลุ่มที่ 5: สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ จำนวน 1 เรื่อง

1. งานวิจัยรหัส 917 ชื่อเรื่อง: สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในอาคารสูง: กรณีศึกษาอาคารสวนนกนิเวศ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มที่ 1: คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ จำนวน 3 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 911 ชื่อเรื่อง: การสำรวจคุณภาพชีวิต และความต้องการด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none">1) เพื่อสำรวจคุณภาพชีวิตและความต้องการด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามการรับรู้ของผู้สูงอายุที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร2) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตและความต้องการด้านการศึกษาของผู้สูงอายุที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพภูมิหลังต่างกัน3) เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ผู้สูงอายุ หมายถึง ชายหรือหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หมายถึง สภาพการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุใน 6 ด้าน ซึ่งปรับมาจากเกณฑ์ชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) (กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2545) ร่วมกับเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุไทย (คชส.) ของสถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ (กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2544) คือ คุณภาพชีวิตในด้านสุขภาพอนามัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสติปัญญา ด้านเศรษฐกิจ ด้านคุณธรรม และด้านสังคม</p> <p>ความต้องการด้านการศึกษา หมายถึง ความต้องการกิจกรรมการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัยสูงอายุทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสติปัญญา ด้านเศรษฐกิจ ด้านคุณธรรม และด้านสังคม เพื่อนำมาใช้ในการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ในวัยสูงอายุได้อย่างเหมาะสม และเท่าทันต่อเหตุการณ์</p> <p>แนวทางในการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ หมายถึง ข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางในการให้การศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และตอบสนองต่อความต้องการด้านการศึกษาของผู้สูงอายุทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสติปัญญา ด้านเศรษฐกิจ ด้านคุณธรรม และด้านสังคม โดยแบ่งกิจกรรมการศึกษานอกเป็น 3 ประเภท (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2541)</p> <p>สถานภาพภูมิหลัง หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวกับสถานภาพพื้นฐานทางสังคมของผู้สูงอายุ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ กรรมสิทธิ์ในบ้านพักอาศัยเขตพื้นที่อยู่อาศัย ภาวะพึ่งพา โรคประจำตัว หลักประกันสุขภาพ และการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยสำรวจคุณภาพชีวิต และความต้องการด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริม คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่มีสถานที่พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>การดำเนินการวิจัย ใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยเน้นวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ และใช้เทคนิคการจัดสนทนากลุ่มโดยประเด็นการสนทนาได้มาจากการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพภูมิหลังของผู้สูงอายุ โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open Ended) ตอนที่ 2 การสำรวจคุณภาพชีวิต และความต้องการด้านการศึกษาของผู้สูงอายุที่มีสถานที่ พักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none">1) ปัจจัยภูมิหลัง2) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ3) ความต้องการด้านการศึกษาของผู้สูงอายุ4) แนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>

เนื่องมาจากประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย คือมีจำนวนสูงถึง 588,100 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2544) อันเป็นผลมาจากการที่กรุงเทพมหานครมีการพัฒนาทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว และยังเป็นศูนย์กลางความเจริญในด้านต่าง ๆ ประกอบกับฐานะความเป็นอยู่ของเมืองหลวงของประเทศ จึง ทำให้มีผู้คนอพยพหลั่งไหลจากภูมิภาคอื่น ๆ เข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง และจากการที่ต้องรองรับประชากรที่ขยายตัว เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นนี้ ได้ส่งผลทำให้เมืองหลวงแห่งนี้ต้องเผชิญกับสภาพปัญหาที่น่าปวดใจ เช่น ปัญหาการจราจรแออัดและความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองสภาวะแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหาการแพร่ระบาดของอภัยมุขและยาเสพติด ตลอดจนปัญหาด้าน อาชญากรรม เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเป็นอันมาก

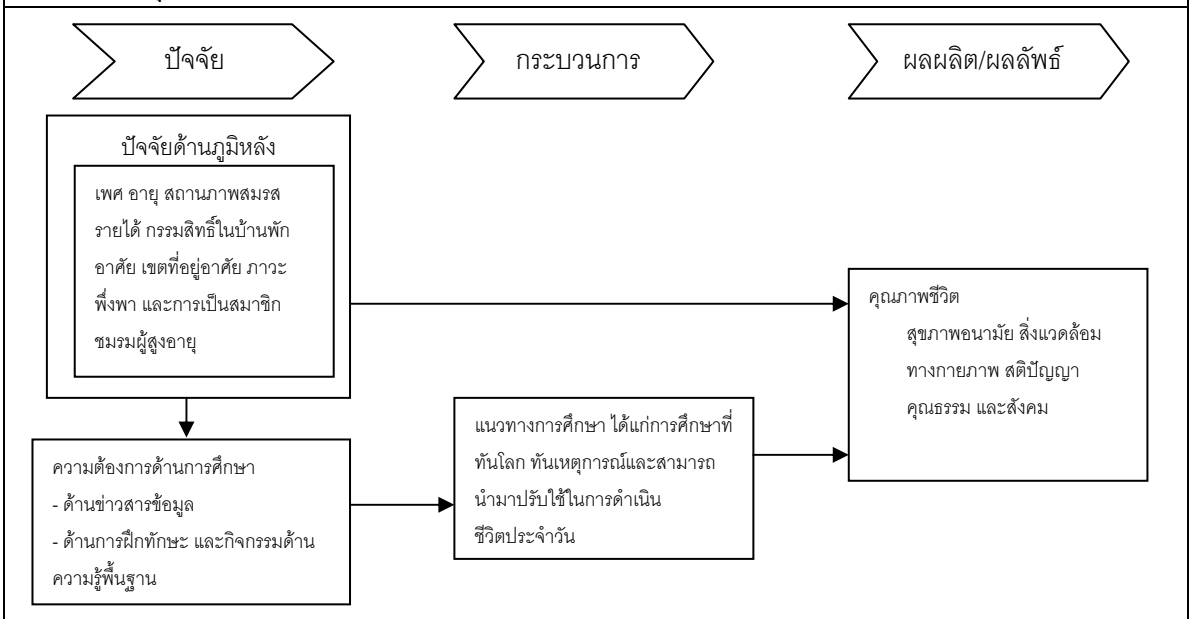
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

นโยบาย และแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในต่างประเทศ อาทิเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ สวีเดน และ ญี่ปุ่น จะมีลักษณะงานที่ให้บริการ ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อมุ่งตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้สูงอายุ และเพื่อสร้างความมั่นคง ทางสังคมในระดับมาตรฐาน โดยผ่านกระบวนการให้การศึกษาโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิด ที่ว่า “บุคคลต้องเรียนรู้ตลอดเวลา หรือ การศึกษาตลอดชีวิต” (Lifelong Education) เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมต่อไป

7. ผลการวิจัย

- 1) คุณภาพชีวิตที่ผู้สูงอายุรับรู้ว่าอยู่ในระดับดีมี 1 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม ระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สุขภาพอนามัย และสังคม ส่วนคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับพอใช้
- 2) ผู้สูงอายุมีความต้องการด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพคุณธรรม สติปัญญา และสังคม ในระดับปานกลาง ขณะที่ความต้องการด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจอยู่ใน ระดับน้อย
- 3) ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนา ต่างกันด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ กรรมสิทธิ์ในบ้านพักอาศัย เขตที่อยู่อาศัยภาวะพึ่งพา โรค ประจำตัว หลักประกันสุขภาพ และการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ
- 4) ผลการเปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ระหว่างผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาต่างกันด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ กรรมสิทธิ์ในบ้านพักอาศัย เขตที่อยู่ อาศัย ภาวะพึ่งพา และการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ
- 5) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเสนอแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตว่าควรจัดกิจกรรมด้านข่าวสาร ข้อมูลมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ กิจกรรมด้านการฝึกทักษะ และกิจกรรมด้านความรู้พื้นฐาน ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่ให้ เหตุผลว่าต้องการข่าวสารข้อมูลเพื่อทันโลก ทันเหตุการณ์และนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันเพื่อส่งเสริมคุณภาพ ชีวิตด้านสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สติปัญญา คุณธรรม และสังคม

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วยสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สถิติปัญญาคุณธรรม และสังคมทั้งหมด 3 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรก คือ ปัจจัยด้านภูมิหลังประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ กรรมสิทธิ์ในบ้านพักอาศัย เขตที่อยู่อาศัย ภาวะพึ่งพา และการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตและความต้องการการศึกษา ปัจจัยด้านที่สอง คือ ความต้องการด้านการศึกษา ประกอบด้วย ด้านข่าวสารข้อมูล และด้านการฝึกทักษะ และกิจกรรมด้านความรู้พื้นฐาน ส่งผลในการกำหนดแนวทางให้การศึกษาแก่ผู้สูงอายุ ปัจจัยด้านที่สาม คือ แนวทางการศึกษา ได้แก่ การศึกษาที่ทันโลก ทันเหตุการณ์และสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนิน</p> <p>งานวิจัยนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 3 ข้อ และผลการวิจัยของทั้ง 2 เทคนิค มีความสอดคล้องมาในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสามารถสะท้อน โมเดลความสัมพันธ์ของคุณภาพชีวิตในผู้สูงอายุ ความสำเร็จในผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีแบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคผสมวิธี แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะปัจจัยหลัก ภูมิหลังและความต้องการด้านการศึกษา โดยใช้งานวิจัยเชิงสำรวจ และการสนทนากลุ่มได้แนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตจึงถือว่างานวิจัยนี้บรรลุผลตามกรอบการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้</p> <p>บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยที่เลือกประเด็นในการสนทนากลุ่มมาจากงานวิจัยเชิงสำรวจมาใช้เป็นข้อคำถามในการนำกลุ่มสนทนา เป็นประเด็นกว้าง ๆ แล้วถามเจาะลึกในรายละเอียด สามารถให้รายละเอียดที่สามารถตอบคำถามการวิจัยได้เป็นอย่างดีทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทที่สามารถอธิบายแนวทางในการจัดการศึกษาได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐ ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสารสนเทศเพื่อจัดทำนโยบายหรือการปฏิบัติที่สามารถเข้าถึงสภาพความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายได้ ดังนั้นคุณภาพการวิจัยนี้อยู่ในระดับปานกลาง</p>

เรื่องที่ 2

<p>งานวิจัยรหัส 914</p> <p>ชื่อเรื่อง: ประสบการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุไทยที่เป็นโรคเอดส์</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>เพื่อศึกษาประสบการณ์ชีวิต (Lived experiences) ของผู้สูงอายุไทยที่เป็นโรคเอดส์</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ผู้สูงอายุที่เป็นโรคเอดส์ หมายถึงผู้สูงอายุไทย เพศชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเอดส์หลังอายุ 60ปีและรับรู้ว่าเป็นโรคเอดส์จากการวินิจฉัยของแพทย์และประวัติเคยมีอาการบ่งชี้ว่า มีภาวะภูมิคุ้มกันเสื่อมและโรคติดเชื้อฉวยโอกาส อย่างน้อยโรคใดโรคหนึ่งใน 25 โรค ตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข</p> <p>ประสบการณ์ชีวิต หมายถึงเหตุการณ์เรื่องราวสิ่งทีประสมมาซึ่งครอบคลุมถึงการตีความและการให้ความหมายของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของผู้ให้ข้อมูล การรับรู้เกี่ยวกับความรู้สึกหลังจากได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเอดส์ ตลอดจนถึงการดำเนินชีวิต การเผชิญปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุที่เป็นโรคเอดส์</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาเชิงพรรณนา (Descriptive Phenomenology) ตามแนวคิดของ Husserl กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุที่เป็นโรคเอดส์ เลือกพื้นที่ (Setting) ที่ทำการศึกษา ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพะเยา การดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ใช้แนวคำถามที่สร้างขึ้น (Interview guideline) เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นรายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guideline) เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุที่เป็นโรคเอดส์ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การบันทึกภาคสนาม (Field note)</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) การรับรู้การเจ็บป่วย 2) การดำเนินชีวิตและการปรับตัว</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>การเจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ เป็นการเจ็บป่วยที่เรื้อรัง เนื่องจากเชื้อไวรัสเอชไอวี ก่อให้เกิดพยาธิสภาพต่อระบบภูมิคุ้มกัน ทำให้ภูมิคุ้มกันของร่างกายลดลงผู้ป่วยจะมีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อฉวยโอกาส ที่พบบ่อยได้แก่ วัณโรค เยื่อหุ้มสมองและไขสันหลังอักเสบ โรคปอดอักเสบและยังก่อให้เกิดพยาธิสภาพต่อเซลล์ของระบบน้ำเหลือง ประสาทส่วนกลาง ทางเดินอาหารและผิวหนังได้โดยตรง (ยงค์วงศ์รุ่งเรือง, 2541) ผู้ป่วยต้องเจ็บปวดทรมานตลอดเวลาที่เผชิญอยู่กับโรค ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองลดลง โดยเฉพาะเมื่ออาการของโรคดำเนินไปจนถึงอาการของโรคเอดส์เต็มขั้น UNAIDS (2002) รายงานว่าอายุที่มากขึ้น ทำให้ความก้าวหน้า</p>

ของโรคเอดส์ในผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นและระดับ CD4 ที่ต่ำลงจะตอบสนองต่อการรักษาลดลงและจากสภาพความสูงอายุทำให้เพิ่มความเสี่ยงของโรคแทรกซ้อนจากโรคเอดส์รุนแรงขึ้นผลกระทบทางด้านร่างกาย ความเจ็บป่วยจากโรคเอดส์ที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อจิตสังคมและจิตวิญญาณของผู้ป่วยตามมา กล่าวคือมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับโรค ซึ่งยังไม่มียารักษาให้หายขาดได้ วิตกกังวลเกี่ยวกับอาการแสดงต่างๆ ของโรคและความตายที่กำลังใกล้เข้ามา เกิดความรู้สึกไม่แน่นอนในชีวิต ไม่ว่าจะตนเองจะมีชีวิตอยู่ได้อีกนานเท่าไร ไม่สามารถกำหนดแผนการต่างๆ ในอนาคตได้ นอกจากนี้ต้องเผชิญกับปฏิกิริยาจากสังคมที่แสดงความรังเกียจและได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างจากผู้อื่น (Suwisith, 1996) ส่งผลให้ความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองลดลงมีความรู้สึกผิด สิ้นหวัง บางคนมีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย มีความรู้สึกโกรธตัวเองและผู้อื่น (Bruhn, 1994) ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทางด้านร่างกายและจิตสังคมที่เกิดขึ้นต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์นับว่าเป็นวิกฤติที่ร้ายแรงของชีวิต ต้องปรับตัวและปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้อยู่ในสังคมได้และที่สำคัญถ้าปัญหานี้เกิดในกลุ่มผู้สูงอายุจะเป็นปัญหาที่เพิ่มทวีคูณขึ้นไปอีก

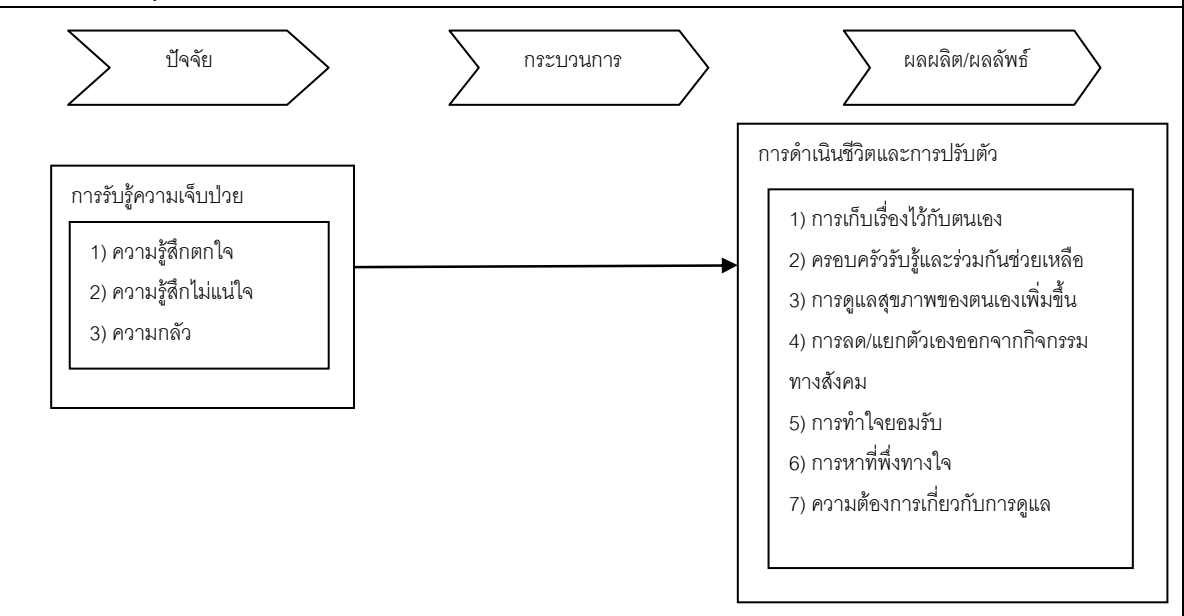
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

การศึกษาถึงประสบการณ์ (Experiences) ของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์หรืออยู่ในสถานการณ์ (being) นั้น โดยการศึกษาในวิธีการเชิงคุณภาพจะนำไปสู่ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในมุมมองของผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นโรคเอดส์กลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงมีประสบการณ์โดยตรงจากการเจ็บป่วยของตนเอง การทำความเข้าใจถึงประสบการณ์ชีวิตเมื่อเจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์รับรู้ถึงความรู้สึก การดำเนินชีวิต การเผชิญปัญหาและความต้องการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งซึ่งเกิดความเข้าใจ โดยการแปลข้อมูลที่ได้ตามการรับรู้ ความรู้สึกและการให้ความหมายของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์นั้นๆ ผลที่ได้จากการศึกษา ช่วยให้นักการทางด้านสุขภาพมีความเข้าใจถึงความรู้สึกและประสบการณ์ชีวิตของผู้ป่วยกลุ่มนี้ สามารถนำข้อมูลและความรู้ที่ได้เป็นแนวทางในการวางแผนให้การพยาบาลอย่างครอบคลุม มีคุณภาพและดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นองค์รวมต่อไป

7. ผลการวิจัย

- ประสบการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุไทยที่เป็นโรคเอดส์ สรุปได้ 2 ประเด็นหลักคือ การรับรู้ความเจ็บป่วย และการดำเนินชีวิตและการปรับตัว
- ประเด็นหลักเกี่ยวกับ การรับรู้ความเจ็บป่วย มีประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้อง 3 ประเด็น คือ 1) ความรู้สึกตกใจ 2) ความรู้สึกไม่แน่ใจ และ 3) ความกลัว
- ประเด็นหลักเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและการปรับตัว มีประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้อง 7 ประเด็น คือ 1) การเก็บเรื่องไว้กับตนเอง 2) ครอบครัวยอมรับและร่วมกันช่วยเหลือ 3) การดูแลสุขภาพของตนเองเพิ่มขึ้น 4) การลด/แยกตัวเองออกจากกิจกรรมทางสังคม 5) การทำใจยอมรับ 6) การหาที่พึ่งทางใจ และ 7) ความต้องการเกี่ยวกับการดูแล

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตและการปรับตัวที่ประกอบด้วย 1) การเก็บเรื่องไว้กับตนเอง 2) ครอบครัวยอมรับและร่วมกันช่วยเหลือ 3) การดูแลสุขภาพของตนเองเพิ่มขึ้น 4) การลด/แยกตัวเองออกจากกิจกรรมทางสังคม 5) การทำใจยอมรับ 6) การหาที่พึ่งทางใจ และ 7) ความต้องการเกี่ยวกับการดูแล คือ ปัจจัยด้านการรับรู้ความเจ็บป่วย มีประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้อง 3 ประเด็น คือ 1) ความรู้สึกตกใจ 2) ความรู้สึกไม่แน่ใจ และ 3) ความกลัว

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในเรื่องประสบการณ์ชีวิต (Lived experiences) ของผู้สูงอายุไทยที่เป็นโรคเอดส์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพตามแนวคิดปรากฏการณ์วิทยาของ Husserl Phenomenology นำข้อมูลที่ได้ วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการของ โคลไลซีย์ แม้ว่าในการวิจัยครั้งนี้มีการควบคุมคุณภาพงานวิจัยทั้งความเชื่อถือได้ (Credibility) การถ่ายโอนข้อมูล (Transferability) การใช้เกณฑ์พึ่งพาอื่นๆ (Dependability) และการยืนยันผลการวิจัย (Confirmability) แต่ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยให้ช่วงเวลาในการสร้างความคุ้นเคยกับผู้ป่วยและญาติสั้นเกินไปทำให้ไม่แน่ใจว่าผู้ป่วยได้สะท้อนความเป็นจริงจากประสบการณ์ที่แท้จริงหรือไม่ ดังนั้นงานวิจัยนี้มีข้อสงสัยว่าอาจไม่สะท้อนประสบการณ์ชีวิตที่แท้จริง

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพตามแนวคิดปรากฏการณ์วิทยาของ Husserl Phenomenology ที่ครอบคลุมขั้นตอนต่างของวิธีวิจัยอย่างครบถ้วน และแสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามค้นหาองค์ความรู้ใหม่ที่ยังไม่เคยมีมาก่อนซึ่งสามารถเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในปัญหาของผู้ป่วยกลุ่มนี้ และสามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการให้ความช่วยเหลือจึงถือว่างานวิจัยนี้บรรลุผลตามกรอบการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้สามารถสะท้อนประสบการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุไทยที่เป็นโรคเอดส์ได้ในระดับปานกลาง สามารถนำไปพื้นฐานความเข้าใจในผู้ป่วยกลุ่มนี้ และสามารถต่อยอดงานวิจัยอื่นได้ในอนาคตได้ และการทำงานซ้ำในกลุ่มที่แตกต่างจากกลุ่มนี้ เช่น เพศชาย วัยอื่น ที่เป็นโรคเอดส์

เรื่องที่ 3

งานวิจัยรหัส 908
ชื่อเรื่อง: การเตรียมความพร้อมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อศึกษาทัศนคติการดูแลผู้สูงอายุของชุมชน ทัศนคติการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุของชุมชน และทัศนคติการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้สูงอายุของชุมชน 2) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานในการดูแลผู้สูงอายุของชุมชนและนักวิจัย แล้วร่วมกันพัฒนาแนวทางการดูแลผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับสภาพของแต่ละพื้นที่ 3) เพื่อขยายเครือข่ายอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
<p>การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของสมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนหรือประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาของรัฐ และเอกชน</p> <p>เครือข่าย หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันใด ๆ ได้ตกลงที่จะประสานเชื่อมโยงเข้าหากันหรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน อย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการนั้นและต้องการแสดงออกเป็นการลงมือทำกิจกรรมร่วมกัน</p> <p>การสร้างเครือข่าย หมายถึง การทำให้มีการติดต่อและการสนับสนุนให้มี การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ</p>
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย
<p>แบบการวิจัย คือ เิงสำรวจและวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participant Action Research) กลุ่มตัวอย่าง-ตัวแทนครอบครัว จำนวน 860 ครัวเรือน เครื่องมือ –แบบสอบถาม / สังเกตการณ์ / ประชุมกลุ่มย่อย</p>
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา
<ol style="list-style-type: none"> 1) ทัศนคติเพื่อการเตรียมพร้อมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ 2) การให้ความรู้ความเข้าใจ แนวคิด ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง 3) การสร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ของชุมชน
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา
<p>จำนวนผู้สูงอายุมีอัตราเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ความสามารถของครอบครัวในการเลี้ยงดูผู้สูงอายุลดลง ประกอบกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในประเทศไทย ใช้หลัก “สถาบันของรัฐ” ในการดำเนินงานส่งผลให้ไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง</p>
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
<ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดสวัสดิการชุมชน เป็นแนวคิดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยชุมชนเองเพื่อสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง 2) แนวคิดการมีส่วนร่วม เป็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนโดยตรง 3) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นการที่ประชาชน กลุ่มชุมชน ได้ใช้พลังปัญญา ความรู้ ความสามารถของตนเองในการดำเนินเครือข่าย โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

7. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาศึกษาทัศนคติการเตรียมพร้อมในการดูแลผู้สูงอายุของตำบลไทรโยค และตำบลหนองปรือ มีความสอดคล้องกันทั้งในด้าน

1. แนวคิดและแนวปฏิบัติ โดยสอดคล้องกันทั้งในด้านแนวคิดและแนวปฏิบัติ โดย

- แนวคิดในการดูแลผู้สูงอายุ ชุมชนให้ความสำคัญสูงมาก ในเรื่องทดแทนบุญคุณ การเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุ การเคารพและเชื่อฟังผู้สูงอายุ

- แนวปฏิบัติในการดูแลผู้สูงอายุ ชุมชนให้ความสำคัญสูงมาก ในเรื่องไม่ปล่อยให้ผู้สูงอายุอยู่ตามลำพัง การให้อภัยในความผิดพลาดของผู้สูงอายุ การดูแลเรื่องอาหารการกินและการออกกำลังกาย

- แนวคิดการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ ชุมชนให้ความสำคัญสูงมาก ในเรื่องการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุในยามเจ็บป่วย โดยต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด ชุมชนควรจัดให้มีอาสาสมัครเพื่อให้ความรู้ในด้านบริการและสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

- แนวปฏิบัติการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้ดูแลผู้สูงอายุ ชุมชนให้ความสำคัญสูงมาก ในเรื่องที่ชุมชนควรมีแผนกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งดำเนินการโดยชุมชนชนด้วยการสนับสนุน จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ชุมชนควรมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุในด้านต่างๆ อย่างละเอียดและเป็นปัจจุบัน และควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาผู้สูงอายุกับชุมชน และหน่วยงานภายนอก

2. กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชนการสร้างเครือข่ายเพื่อเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้สูงอายุ ดำเนินภายใต้หลักเกณฑ์ที่สำคัญคือ

2.1 การสร้างทัศนคติและเจตคติที่ดีต่อการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้สูงอายุ

2.2 การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น

2.3 การสนับสนุนให้ทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความสมัครใจ

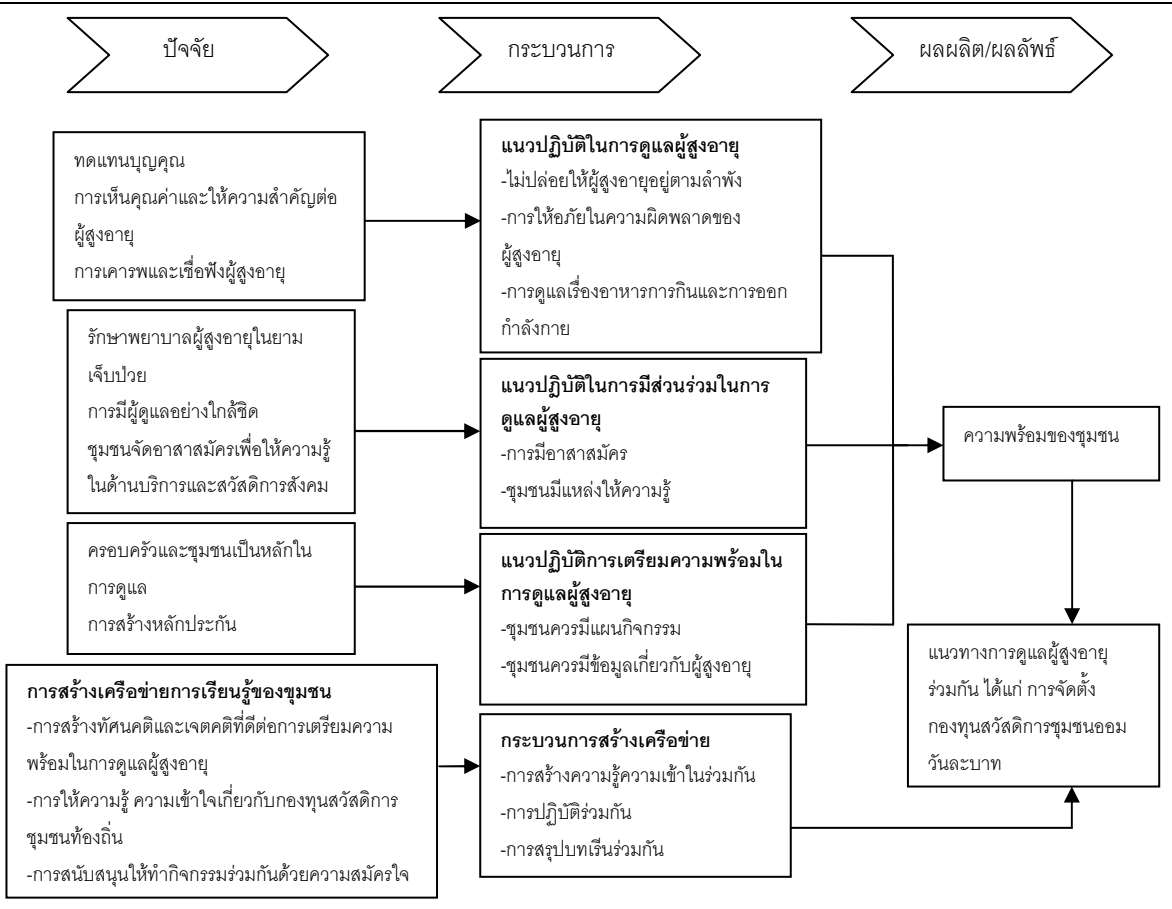
3. กระบวนการสร้างเครือข่าย

3.1 การสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน

3.2 การปฏิบัติร่วมกัน

3.3 การสรุปบทเรียนร่วมกัน

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

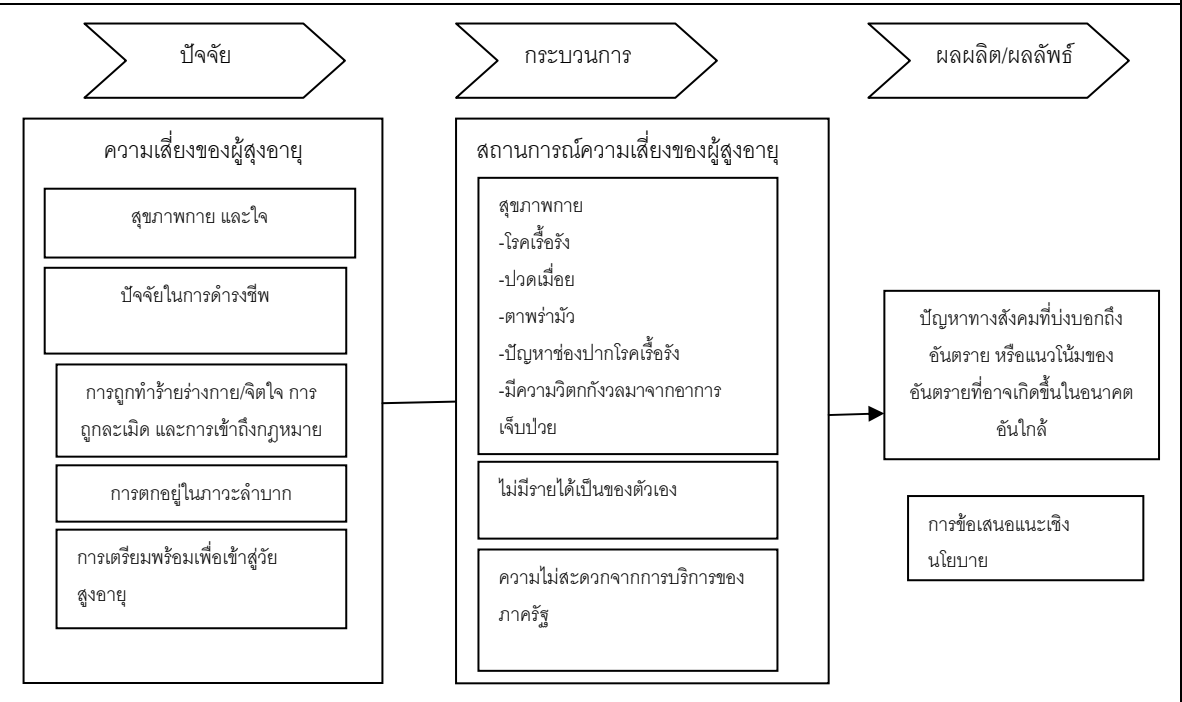
<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุได้ทั้งหมด 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยแรกคือทัศนคติของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ ประกอบด้วย การทดแทนบุญคุณ การเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุ การเคารพและเชื่อฟังผู้สูงอายุ การรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ ในยามเจ็บป่วย การมีผู้ดูแลผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด ชุมชนจัดอาสาสมัครเพื่อให้ความรู้ในด้านบริการและสวัสดิการสังคม ครอบครัวและชุมชนเป็นหลักในการดูแลผู้สูงอายุ และการสร้างหลักประกันปัจจัยด้านที่สอง คือ แนวปฏิบัติในการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ การดูแลผู้ป่วยโดยไม่ปล่อยให้ผู้สูงอายุอยู่ตามลำพัง การให้อภัยในความผิดพลาดของผู้สูงอายุ และการดูแลเรื่องอาหารการกินและการออกกำลังกาย มาจากแนวคิดในการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ การทดแทนบุญคุณ เห็นคุณค่าและให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุ ให้การเคารพและเชื่อฟังผู้สูงอายุ แนวปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ การมีอาสาสมัคร และชุมชนมีแหล่งให้ความรู้มาจากแนวคิดการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ การรักษาพยาบาลผู้สูงอายุในยามเจ็บป่วย การมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด และชุมชนจัดอาสาสมัครเพื่อให้ความรู้ในด้านบริการและสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ แนวปฏิบัติการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ ชุมชนควรมีแผนกิจกรรม และมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุมาจากแนวคิดการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้ดูแลผู้สูงอายุโดยครอบครัวและชุมชนเป็นหลักในการดูแลรวมทั้งการสร้างหลักประกัน สองปัจจัยแรกเกี่ยวข้องกับความพร้อมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ ปัจจัยด้านที่สามคือ การสร้างเครือข่ายชุมชนประกอบด้วย การสร้างทัศนคติและเจตคติที่ดีต่อการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้สูงอายุ การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น และการสนับสนุนให้ทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความสมัครใจ ปัจจัยด้านที่สี่คือ กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ชุมชนได้ประกอบด้วย การสร้างความรู้ความเข้าใจในร่วมกัน เพื่อการสร้างทัศนคติและเจตคติที่ดีต่อการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้สูงอายุ การปฏิบัติร่วมกัน และการสรุปบทเรียนร่วมกันเพื่อการสนับสนุนให้ทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความสมัครใจ ส่งผลให้เกิดแนวทางการดูแลผู้สูงอายุร่วมกัน ได้แก่ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขอนแก่น</p> <p>งานวิจัยนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 3 ข้อ และผลการวิจัยนี้สามารถสะท้อนถึงการจัดการของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ และความสำเร็จของการนำแนวคิดการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนมาเป็นส่วนสำคัญในเตรียมความพร้อมและการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน ที่สอดคล้องและตอบสนองต่อบริบทของความต้องการในแต่ละชุมชนอย่างแท้จริง นำมาสู่ความสำเร็จในการช่วยให้ผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี</p> <p>แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามสร้างต้นแบบการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุจากแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภาคประชาชนนำมาสรุปแบบการดูแลผู้สูงอายุที่ต่อเนื่องและปฏิบัติได้จริงในบริบทของแต่ละชุมชน</p> <p>บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยตอบคำถามการวิจัยได้เป็นอย่างดีทำให้ได้ต้นแบบที่สามารถเป็นแนวทางในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุโดยชุมชนได้อย่างชัดเจน ทำให้รัฐ ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีรูปแบบเพื่อการปฏิบัติที่สามารถเข้าถึงสภาพความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายได้</p>

กลุ่มที่ 2: สถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุ จำนวน 4 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 912</p> <p>ชื่อเรื่อง: รายงานการสำรวจความเสี่ยงของผู้สูงอายุจังหวัดเลย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) เพื่อศึกษาประเมินสถานการณ์เสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุจังหวัดเลย 5 ด้าน ได้แก่ 1) สุขภาพกายและใจ 2) ปัจจัยการดำรงชีพ 3) การถูกทำร้ายร่างกาย/จิตใจ และการถูกละเมิดและการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย 4) การตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก 5) การเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ</p> <p>2) เพื่อจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชาชนไทยที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป</p> <p>ความเสี่ยง หมายถึง แนวโน้มของเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่น่าจะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงอันจะก่อให้เกิดอันตรายได้</p> <p>ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ หมายถึง ปัจจัยจำเป็นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอด เช่น ปัจจัยสี่ เป็นต้น</p> <p>การถูกละเมิด หมายถึง การถูกทำร้าย ถูกกดขี่ ด้านร่างกายและ/หรือจิตใจ หรือถูกเอาเปรียบในสิทธิอันชอบธรรมอื่นๆ</p> <p>สิทธิ หมายถึง สิทธิตามกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ที่ทางราชการกำหนดไว้สำหรับผู้สูงอายุ ทั้งด้านการคุ้มครอง สงเคราะห์ และบริการ</p> <p>สภาวะยากลำบาก หมายถึง สภาวะที่สุขภาพกายและใจไม่สามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้หรือมอบหมายภาวะในการเลี้ยงดูบุคคลอื่นให้เกินกว่าศักยภาพทางร่างกายและจิตใจ</p>

<p>ขาดการเตรียมพร้อม หมายถึง ขาดการวางแผนเตรียมทั้งด้านปัจจัยจำเป็นในการดำรงชีพ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และสภาพจิตใจเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ผู้สูงอายุ 700 คน จากพื้นที่จังหวัดเลย 14 อำเภอ เครื่องมือ แบบสำรวจ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความเสี่ยงด้านสุขภาพกายและจิต 2) ความเสี่ยงด้านพื้นฐานในการดำรงชีพ 3) ความเสี่ยงด้านการถูกละเมิดและการเข้าถึงสิทธิ 4) ความเสี่ยงด้านตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก 5) ความเสี่ยงด้านขาดการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เนื่องด้วยประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ จะต้องมี การดำเนินการในเชิงรุกเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือแนวโน้มที่จะเกิดสถานการณ์ต่างๆ ที่สำคัญ เพื่อนำไปกำหนดนโยบายและมาตรการในการ ป้องกันและแก้ไขได้ถูกต้องตรงประเด็น</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การเฝ้าระวังจะส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ใหม่ และหลากหลาย เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในช่วงนั้นๆ ได้รวมถึงความถี่ของสภาพ ปัญหาทางสังคมสำหรับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง การเฝ้าระวังเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหาร และการปฏิบัติการ และเพื่อการ ตั้งเป้าหมาย ระบบการเฝ้าระวังจะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงความต้องการทางสังคม เพื่อที่จะเข้าใจและค้นพบความ ต้องการดังกล่าว 2) การเตือนภัยทางสังคม คือ สารระสำคัญที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ การ เตือนภัยดังกล่าวอาจกระทำโดยผู้มีหน้าที่โดยตรงหรือผู้พบเห็นเหตุการณ์ก็ได้ โดยการส่งข้อมูล ข่าวสาร ที่ผ่านการวิเคราะห์ หรือตรวจสอบความถูกต้องแล้วถึงผู้มีอำนาจที่มีหน้าที่บรรเทาปัญหาโดยตรงและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนสาธารณชนที่ต้องรับ ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านรายได้หรือค่าครองชีพ ผู้สูงอายุในอำเภอเมืองส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เป็นของตนเอง และมีรายได้ 500-1,000 บาท โดยได้รับจาก บุตร และรายได้เพียงพอกับรายจ่าย และมีเหลือเก็บออม 2. ด้านปัจจัยในการดำรงชีพ ผู้สูงอายุได้รับประทานอาหารในแต่ละวันเพียงพอ และอยู่ในสภาพที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย 3. ด้านสุขภาพกายและจิต <p>ด้านร่างกาย : ผู้สูงอายุเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ที่พบบ่อย ได้แก่ เบาหวาน โรคความดัน โรคหัวใจ มีอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย ที่พบ บ่อยคือ อาการปวดเมื่อยร่างกายแขนขา ตาพร่ามัว ปัญหาช่องปากด้านการบดเคี้ยว เกือบครึ่งหนึ่งได้ตรวจร่างกายประจำปี ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้เอง โดยมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ช่วย</p> <p>ด้านจิตใจ : ผู้สูงอายุมีกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อนและมีการเข้าร่วมชมรมอย่างเป็นทางการ มีการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างเพียงพอ มีการถ่ายทอดสิ่งดีดีให้กับคนรุ่นหลัง สำหรับผลความเสี่ยงด้านสภาวะจิตใจ ผู้สูงอายุมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่รู้สึกลึบเหงา วิตกกังวล เครียด สาเหตุความวิตกกังวลส่วนใหญ่มาจากอาการเจ็บป่วย และไม่ทราบสาเหตุ อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุเกือบทุกคนไม่คิดฆ่าตัวตาย ผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ต้องการให้บุคคลในครอบครัวถามไถ่ทุกข์สุขและพูดคุย และให้มาเยี่ยมเยียน อุปการะให้สิ่งของที่จำเป็น</p> 4. ด้านการถูกทำร้ายร่างกาย จิตใจ และการถูกละเมิด ผู้สูงอายุทุกคนไม่ถูกทำร้ายร่างกาย และเกือบทุกคนไม่เคยถูกทำร้ายจิตใจ มี เพียงส่วนน้อยที่ถูกแสดงอาการเบียดเบียนและเป็นภาระ และถูกดูค่า จากคู่สมรส ลูกหลาน หรือญาติพี่น้อง 5. ด้านการตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้สูงอายุเกือบทุกคนไม่รู้สึกลูกทอดทิ้ง โดยสามารถพึ่งพาได้มากที่สุด รองลงมาคือ คู่สมรส หลานหรือญาติ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินสามารถขอความช่วยเหลือจากบุตร หลาน หรือญาติพี่น้อง คู่สมรส เพื่อนบ้าน ตามลำดับ 6. ด้านอื่นๆ สิ่งที่ผู้สูงอายุได้รับความสะดวกจากบริการของภาครัฐ คือการมีหลักประกันสุขภาพ (มากกว่าครึ่งหนึ่ง) แต่ส่วนใหญ่ไม่ สะดวกในการเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลหรือสถานอนามัย การเดินทางด้วยยานพาหนะ การติดต่อกับหน่วยงานราชการ และการ เข้าชมสถานที่ของหน่วยงานภาครัฐ ผู้สูงอายุต้องการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนด้านการเงินสงเคราะห์จากกองทุนชุมชน และการมี ส่วนร่วมในชุมชน สำหรับความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ ได้แก่ สถานบริการสุขภาพอำนวยความสะดวกในการเข้ารับ การรักษา และติดต่อราชการ ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุที่ต่อเนื่อง การเยี่ยมเยียน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ผู้สูงอายุ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรก คือ ด้านสุขภาพกายและจิต ผู้สูงอายุเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ได้แก่ เบาหวาน โรคความดัน โรคหัวใจ อาการปวดเมื่อยร่างกายแขนขา ตาพร่ามัว ปัญหาช่องปากด้านการบดเคี้ยว สำหรับผลความเสี่ยงด้านสภาวะจิตใจ ผู้สูงอายุมีความวิตกกังวลส่วนใหญ่มาจากอาการเจ็บป่วย ปัจจัยด้านที่สองคือการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ผู้สูงอายุในอำเภอเมืองส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เป็นของตัวเอง ปัจจัยที่สามคือความไม่สะดวกจากการบริการของภาครัฐ ทั้งสามปัจจัยทำให้ผู้สูงอายุอยู่ในสภาพปัญหาทางสังคมสำหรับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยไม่ครบถ้วน มีผลการวิจัยมีการสะท้อนภาพที่ชัดเจนของสถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุ เพื่อจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุได้นำสาระสำคัญที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ที่ได้ตรวจสอบโดยงานวิจัยเท่านั้น การ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมเพื่อเสนอไปยังผู้มีอำนาจที่มีหน้าที่บรรเทาปัญหาโดยตรงและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนสาธารณชนที่ต้องรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้น

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยเชิงสำรวจนี้ มีเพียงการประเมินสถานการณ์เสี่ยงยังขาดข้อมูลในส่วนผลกระทบต่อผู้สูงอายุ รวมทั้งการจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจึงถือว่างานวิจัยนี้ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในระดับนโยบายสุขภาพที่เพื่อยังประโยชน์ที่แท้จริง

เรื่องที่ 2

งานวิจัยรหัส 921
ชื่อเรื่อง: พฤติกรรมความเสี่ยงของผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร
1. วัตถุประสงค์การวิจัย
1) เพื่อศึกษาประเมินสถานการณ์เสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร 5 ด้าน ได้แก่ 1) สุขภาพกายและใจ 2) ปัจจัยการดำรงชีพ 3) การถูกทำร้ายร่างกาย/จิตใจ และการถูกละเมิดและการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย 4) การตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก 5) การเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ 2) เพื่อจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชาชนไทยที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ความเสี่ยง หมายถึง แนวโน้มของเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่น่าจะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงอันจะก่อให้เกิดอันตรายได้ ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ หมายถึง ปัจจัยจำเป็นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอด เช่น ปัจจัยสี่ เป็นต้น

<p>การถูกละเมิด หมายถึง การถูกทำร้าย ถูกกดขี่ ด้านร่างกายและ/หรือจิตใจ หรือถูกเอาเปรียบในสิทธิอันชอบธรรมอื่นๆ</p> <p>สิทธิ หมายถึง สิทธิตามกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ที่ทางราชการกำหนดไว้สำหรับผู้สูงอายุ ทั้งด้านการคุ้มครอง สงเคราะห์ และบริการ</p> <p>สภาวะยากลำบาก หมายถึง สภาวะที่สุขภาพกายและใจไม่สามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้หรือมอบหมายภาวะในการเลี้ยงดูบุคคลอื่นให้เกินกว่าศักยภาพทางร่างกายและจิตใจ</p> <p>ขาดการเตรียมพร้อม หมายถึง ขาดการวางแผนเตรียมทั้งด้านปัจจัยจำเป็นในการดำรงชีพ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และสภาพจิตใจเพื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง-ผู้สูงอายุ 400 คน จากพื้นที่จังหวัดพิจิตร เครื่องมือ -แบบสำรวจ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความเสี่ยงด้านสุขภาพกายและจิต 2) ความเสี่ยงด้านพื้นฐานในการดำรงชีพ 3) ความเสี่ยงด้านการถูกละเมิดและการเข้าถึงสิทธิ 4) ความเสี่ยงด้านตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก 5) ความเสี่ยงด้านขาดการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เนื่องด้วยประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ จะต้องมีกรดำเนินการในเชิงรุกเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือแนวโน้มที่จะเกิดสถานการณ์ต่างๆที่สำคัญ เพื่อนำไปกำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขได้ถูกต้องตรงประเด็น</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การเฝ้าระวังจะส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ใหม่ และหลากหลาย เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในช่วงนั้นๆ ได้รวมถึงความดีของสภาพปัญหาทางสังคมสำหรับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง การเฝ้าระวังเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการปฏิบัติการ และเพื่อการตั้งเป้าหมาย ระบบการเฝ้าระวังจะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงความต้องการทางสังคม เพื่อที่จะเข้าใจและค้นพบความต้องการดังกล่าว 2) การเตือนภัยทางสังคม คือ สารสำคัญที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ การเตือนภัยดังกล่าวอาจกระทำโดยผู้มีหน้าที่โดยตรงหรือผู้พบเห็นเหตุการณ์ก็ได้ โดยการส่งข้อมูล ข่าวสาร ที่ผ่านการวิเคราะห์หรือตรวจสอบความถูกต้องแล้วถึงผู้มีอำนาจที่มีหน้าที่บรรเทาปัญหาโดยตรงและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนสาธารณชนที่ต้องรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1. ด้านสุขภาพ สุขภาพทางกายพบว่า โรคประจำตัวของกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องกันคือ พบว่า โรคพบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ โรคความดันโลหิต โรคเกี่ยวกับกระดูก และโรคเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีหลักประกันด้านสุขภาพที่รัฐจัดให้และจากประกันเอกชน แต่ยังมีผู้ที่ไม่มีหลักประกันใดๆ ร้อยละ 4.3 นอกจากนั้นการไม่ไปพบแพทย์ตามนัด ซึ่งมีประมาณ ร้อยละ 6.3 ซึ่งมีเหตุผลสอดคล้องกันคือ ไม่มีเงินค่ารักษาพยาบาล เดินทางไม่สะดวกเพราะสถานพยาบาลห่างไกล และไม่มีคนพาไป และแม้กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งได้รับการตรวจสุขภาพบ้างปี และก็เป็นการตรวจ แบบผิวเผิน ไม่ครบด้วย ตามหลักเกณฑ์ทางการแพทย์ และไม่ลงลึกถึงความเสี่ยงเฉพาะตัว เนื่องจากยังไม่มีการกำหนดสิทธิในการตรวจสุขภาพดังกล่าวไว้ในบัตรผู้สูงอายุ บัตร 30 บาท และบัตรประกันสังคม สำหรับอุปกรณที่ผู้สูงอายุขาดแคลนและจำเป็นต้องช่วยเหลือมากที่สุดคือ แวนตา และฟันปลอม ไม้ค้ำยัน/ไม้เท้า ซึ่งมีผลต่อการหกล้ม นอกบ้านและการรับประทานอาหารอย่างมาก โดยเฉพาะการหกล้มนอกบ้านมีผลกระทบต่อร่างกายสูง ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อร่างกายอย่างร้ายแรงจนกลายเป็นอัมพาต และส่งผลก่อให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ</p> <p>ในด้านการออกกำลังกายโดยเฉพาะการออกกำลังกายที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของอวัยวะต่างๆคือ วันละ 20-30 นาที สัปดาห์ละอย่างน้อย 3 วัน ยังอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร ที่ร่างกายไม่พร้อม และไม่มีเวลาและโอกาสเพื่อออกกำลังกาย รวมทั้งความเข้าใจผิดว่าการทำงานสามารถทดแทนการออกกำลังกายได้</p> <p>2. ด้านสุขภาพทางจิตซึ่งเกี่ยวข้องกับความคิด ความกังวล พบว่า ผู้สูงอายุเกือบครึ่งนอนไม่หลับสนิทติดต่อกัน 3 วัน ในรอบปีที่ผ่านมา โดยส่วนการรู้สึกเบื่อหน่ายหรือวิตกกังวลติดต่อกันเป็นสัปดาห์ของผู้สูงอายุจะมีสาเหตุเกี่ยวกับเจ็บป่วย สภาพที่อยู่ ค่าใช้จ่าย การไม่ทราบสาเหตุ ความคิดถึงและเป็นห่วงตนเองและคนที่รัก</p> <p>3. ด้านปัจจัยในการดำรงชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับคู่สมรสหรือลูกหลานโดยที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีความปลอดภัย และมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุเพียงเล็กน้อย เกี่ยวกับรายได้ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ของตนเอง ต้องพึ่งเงินจากลูกหลานหรือคู่สมรส และส่วนหนึ่งจากเบี้ยยังชีพ มีเพียงไม่ถึงครึ่งหนึ่งที่มีถึงขั้นพอมีพอกินเท่าที่จำเป็น และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีพอทำกิจกรรมที่ชอบและที่เหลือ</p>

เก็บ ส่วนที่เกี่ยวกับความพอเพียงด้านอาหารแม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พอเพียง แต่ยังมีอีกไม่น้อยที่มีอาหารรับประทานไม่เพียงพอซึ่งไม่น่าจะเพียงพอ รายได้จากแหล่งอื่นอยู่ในระดับต่ำ

4. ด้านการถูกทำร้ายร่างกาย/จิตใจ และการถูกละเมิดสิทธิ พบว่า กลุ่มตัวอย่างถูกทำร้ายร่างกายแม้มีไม่มากนัก ลักษณะของการทำร้ายร่างกายมากที่สุดคือ การถูกละเมิดสิทธิ ส่วนด้านการทำร้ายร่างกายมีอยู่บ้างเป็นการดูถูก ดูถูก แต่ที่สำคัญคือ บุคคลที่ทำร้ายจิตใจมากที่สุดคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิด คือ คู่สมรส และหลาน ญาติพี่น้อง เช่นกัน ส่วนด้านสิทธิการได้รับเบี้ยยังชีพส่วนใหญ่จะได้รับอย่างครบถ้วน ซึ่งถือว่ากระบวนการจ่ายเบี้ยยังชีพมีความรัดกุมดี

5. ด้านการตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยไม่มากนัก รู้สึกถูกทอดทิ้ง สาเหตุส่วนใหญ่เป็นเพราะไม่มีบุตร/คู่สมรส ภาวะความรับผิดชอบในครอบครัว พบว่าผู้สูงอายุเกินกว่าครึ่งต้องรับภาระอย่างใดอย่างหนึ่งภายในครอบครัว เช่น ประกอบอาหาร ดูแลบ้าน และทำงานบ้าน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดไม่มีความรู้สึกว่าถูกยึดเยียด มีความสุขกับการได้ทำกิจกรรมดังกล่าว แสดงถึงความต้องการมีคุณค่าในตนเอง และไม่ต้องการเป็นภาระใครเกินไป

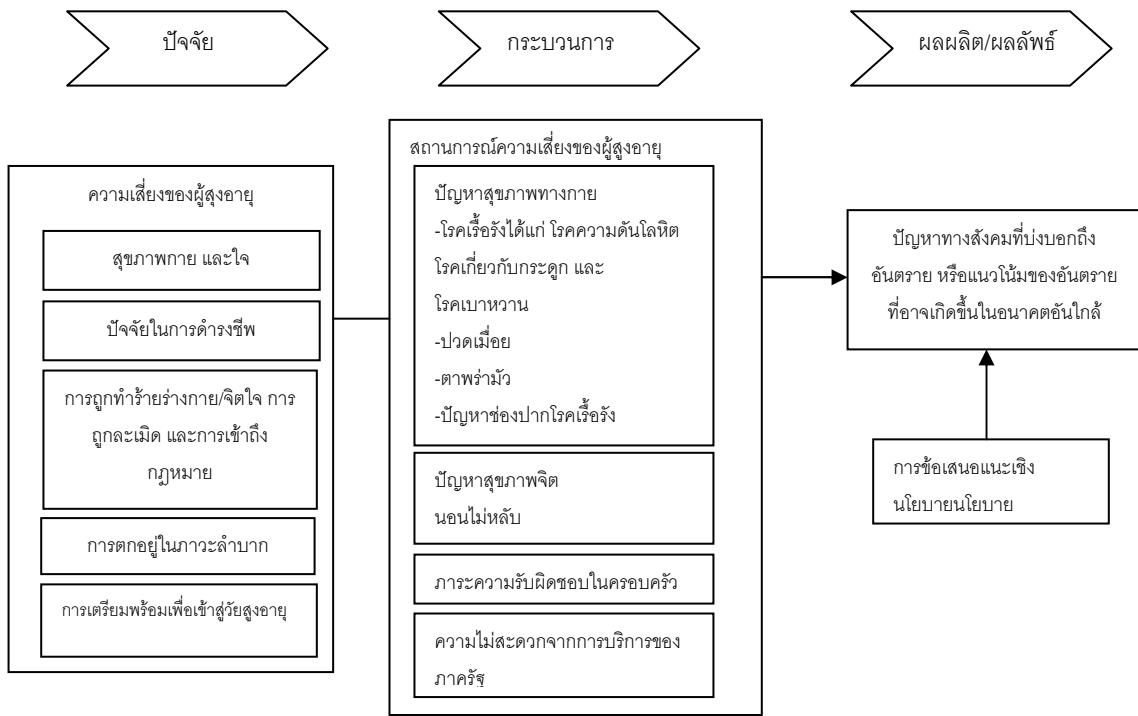
ภาระหนี้สินที่ไม่สามารถใช้คืนได้หมด กลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีปัญหาอยู่บ้าง และปัญหานี้ยากจะก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตได้อีกส่วนหนึ่ง แต่หนี้สินดังกล่าวคงไม่ใช่เกิดขึ้นในช่วงวัยสูงอายุเสียทั้งหมด อาจจะเป็นหนี้สินที่เกิดจากการสะสมในอดีตถึงปัจจุบัน การขอความช่วยเหลือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินได้ทันที ดูไม่ใช่ปัญหามากนัก ยกเว้นผู้ที่อยู่คนเดียวและบ้านที่อยู่ห่างไกล ซึ่งแสดงว่าสังคมไทยยังมีความเอื้ออาทรเป็นทุนทางสังคมไทยอยู่

6. ด้านการเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุ ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ทำการสำรวจสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ปี 2547 ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมใน 3 ประเด็นหลัก คือ 1) ความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย 2) ความพร้อมด้านเศรษฐกิจ และ 3) ด้านสุขภาพ โดยผลการสำรวจพบว่า ปัจจัยที่มีความพร้อมสูง คือ ด้านที่อยู่อาศัยซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอยู่ ในการเตรียมพร้อมอีก 2 ประเด็น ที่ควรจะได้รับการส่งเสริม คือ ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีเงินออมหรือมีทรัพย์สินสำรองใช้ยามจำเป็นมีเพียงส่วนน้อยที่ยังขาดอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ของตนเอง และด้านสุขภาพซึ่งพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีโรคประจำวัน ซึ่งแม้จะเป็นไปโดยธรรมชาติตามสภาพความเสื่อมของร่างกาย แต่บางโรคก็สามารถดูแล รักษาป้องกันตั้งแต่แรกได้ ทั้งนี้การเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุจึงต้องเริ่มทำตั้งแต่เนิ่นๆรวมทั้งการสร้าง ความรู้ความเข้าใจทั้งกับผู้สูงอายุเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อวัยผู้สูงอายุด้วย

ปัญหาสุขภาพนอกจากจะทำให้คุณภาพชีวิตลดลงแล้ว ยังเกิดปัญหาค่าใช้จ่ายเพิ่มตามมา นอกจากนั้นยังพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้และไม่มีหลักประกันสุขภาพใดๆ ถึงแม้รัฐจะจัดให้มีบัตรผู้สูงอายุหรือบัตรทอง 30 บาท ซึ่งไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ในการรักษาพยาบาลหรือมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเฉพาะที่เกิดจากสิทธิประโยชน์อันพึงได้เท่านั้น

ข้อมูลอื่นๆ คณะทำงานได้สำรวจเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานต่างๆในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ ตามมาตรา 80ของรัฐธรรมนูญ 2540 และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้สูงอายุไม่ได้รับความสะดวกในการให้บริการของรัฐเกี่ยวกับการเข้ารับการรักษาพยาบาลตามโรงพยาบาล/ศูนย์สุขภาพชุมชนมากที่สุด ในขณะที่ความต้องการให้ชุมชนช่วยเหลือ คือ การได้รับการสงเคราะห์จากกองทุนในชุมชน และในส่วนที่มีความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือมากที่สุด คือ การได้รับสงเคราะห์เครื่องใช้สิ่งของจำเป็น ส่วนสิ่งดีๆที่ผู้สูงอายุอยากถ่ายทอดให้แก่คนรุ่นหลัง แม้จะมีผู้ตอบไม่มากนัก แต่ผู้ตอบส่วนใหญ่ต้องการถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวกับการประกอบอาหาร ถัดมาที่น่าสนใจได้แก่ ภูมิปัญญาต่างๆ เช่น สมุนไพร หัตถกรรม และด้านที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ศิลปะและแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม และเป็นการสืบทอดมรดกทางปัญญาต่อไป ซึ่งการพบปะเข้าร่วมกลุ่มที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทำอยู่จะเป็นหนทางสนับสนุนในเรื่องนี้ได้มากขึ้น

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุที่ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ประกอบด้วย **ปัจจัยแรก** คือ ด้านสุขภาพและใจ โรคพบมากที่สุดเป็นผู้สูงอายุ ได้แก่ โรคความดันโลหิต โรคเกี่ยวกับกระดูก และโรคเบาหวาน สำหรับอุปสรรคที่ผู้สูงอายุขาดแคลนและจำเป็นต้องช่วยเหลือมากที่สุดคือ แวนตา และฟันปลอม ไม้ค้ำยัน/ไม้เท้า ด้านการออกกำลังกายโดยเฉพาะการออกกำลังกายที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของอวัยวะต่างๆ สุขภาพทางจิต พบว่า ผู้สูงอายุเกือบครึ่งนอนไม่หลับสนิทติดต่อกัน 3 วัน **ปัจจัยด้านที่สอง** คือ ด้านปัจจัยในการดำรงชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ของตนเอง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีพอทำกิจกรรมที่ชอบและที่เพลิดเพลิน **ปัจจัยด้านที่สาม** คือ ด้านการถูกทำร้ายร่างกาย/จิตใจ และการถูกละเมิดสิทธิ พบว่า บุคคลที่ทำร้ายจิตใจมากที่สุดคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิด คือ คู่สมรส และหลาน ญาติพี่น้อง **ปัจจัยด้านที่สี่** ด้านการตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก พบว่าผู้สูงอายุเกินกว่าครึ่งต้องรับภาระอย่างใดอย่างหนึ่งภายในครอบครัว เช่น ประกอบอาหาร ดูแลบ้าน และทำงานบ้าน **ปัจจัยด้านที่ห้า** คือ การเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุไม่ได้รับความสะดวกในการให้บริการของรัฐเกี่ยวกับการเข้ารับการรักษาพยาบาลตามโรงพยาบาล/ศูนย์

ปัจจัยด้านที่หก คือความต้องการของผู้สูงอายุที่ต้องการให้ชุมชนช่วยเหลือ คือ การได้รับการสงเคราะห์จากกองทุนในชุมชน ความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือ คือ การได้รับสงเคราะห์เครื่องใช้สิ่งของจำเป็น และผู้สูงอายุอยากถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนรุ่นหลัง

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบถ้วน มีผลการวิจัยมีการสะท้อนภาพที่ชัดเจนของสถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุ เพื่อจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุโดนนำสาระสำคัญที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ที่ได้ตรวจสอบโดยงานวิจัยเท่านั้น และการ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมเพื่อเสนอไปยังผู้มีอำนาจที่มีหน้าที่บรรเทาปัญหาโดยตรงและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนสาธารณชนที่ต้องรับผลกระทบ

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยเชิงสำรวจนี้ ได้ประเมินสถานการณ์เสี่ยงของผู้สูงอายุและส่วนของผลกระทบต่อผู้สูงอายุ รวมทั้งการจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจึงถือว่างานวิจัยนี้บรรลุผลตามเป้าหมายในระดับนโยบายสุขภาพที่เพื่อยังประโยชน์ที่แท้จริง

เรื่องที่ 3

<p>งานวิจัยรหัส 922</p> <p>ชื่อเรื่อง: ความเสี่ยงของผู้สูงอายุไทย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) เพื่อศึกษาประเมินสถานการณ์เสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุจังหวัดเลย 5 ด้าน ได้แก่ 1) สุขภาพกายและใจ 2) ปัจจัยการดำรงชีพ 3) การถูกทำร้ายร่างกาย/จิตใจ และการถูกละเมิดและการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย 4) การตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก 5) การเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ</p> <p>2) เพื่อจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชาชนไทยที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป</p> <p>ความเสี่ยง หมายถึง แนวโน้มของเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่น่าจะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงอันจะก่อให้เกิดอันตรายได้</p> <p>ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ หมายถึง ปัจจัยจำเป็นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอด เช่น ปัจจัยสี่ เป็นต้น</p> <p>การถูกละเมิด หมายถึง การถูกทำร้าย ถูกกดขี่ ด้านร่างกายและ/หรือจิตใจ หรือถูกเอาเปรียบในสิทธิอันชอบธรรมอื่นๆ</p> <p>สิทธิ หมายถึง สิทธิตามกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ที่ทางราชการกำหนดไว้สำหรับผู้สูงอายุ ทั้งด้านการคุ้มครอง สงเคราะห์ และบริการ</p> <p>สภาวะยากลำบาก หมายถึง สภาวะที่สุขภาพกายและใจไม่สามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้หรือมอบหมายภาวะในการเลี้ยงดูบุคคลอื่นให้เกินกว่าศักยภาพทางร่างกายและจิตใจ</p> <p>ขาดการเตรียมพร้อม หมายถึง ขาดการวางแผนเตรียมทั้งด้านปัจจัยจำเป็นในการดำรงชีพ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และสภาพจิตใจเพื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง-ผู้สูงอายุ 50,058 คน ทั่วประเทศ เครื่องมือ -แบบสำรวจ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) ความเสี่ยงด้านสุขภาพกายและจิต</p> <p>2) ความเสี่ยงด้านพื้นฐานในการดำรงชีพ</p> <p>3) ความเสี่ยงด้านการถูกละเมิดและการเข้าถึงสิทธิ</p> <p>4) ความเสี่ยงด้านตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก</p> <p>5) ความเสี่ยงด้านขาดการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เนื่องด้วยประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ จะต้องมีมาตรการในการดูแลในเชิงรุกเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือแนวโน้มที่จะเกิดสถานการณ์ต่างๆที่สำคัญ เพื่อนำไปกำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขได้ถูกต้องตรงประเด็น</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <p>1) การเฝ้าระวังจะส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ใหม่ และหลากหลาย เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในช่วงนั้นๆ ได้รวมถึงความถี่ของสภาพปัญหาทางสังคมสำหรับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง การเฝ้าระวังเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการปฏิบัติการ และเพื่อการตั้งเป้าหมาย ระบบการเฝ้าระวังจะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงความต้องการทางสังคม เพื่อที่จะเข้าใจและค้นพบความต้องการดังกล่าว</p> <p>2) การเตือนภัยทางสังคม คือ สารสำคัญที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ การเตือนภัยดังกล่าวอาจกระทำโดยผู้มีหน้าที่โดยตรงหรือผู้พบเห็นเหตุการณ์ก็ได้ โดยการส่งข้อมูล ข่าวสาร ที่ผ่านการวิเคราะห์หรือตรวจสอบความถูกต้องแล้วถึงผู้มีอำนาจที่มีหน้าที่บรรเทาปัญหาโดยตรงและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนสาธารณชนที่ต้องรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p> <p>1. ด้านสุขภาพกายและจิต</p> <p>ด้านร่างกาย : ผู้สูงอายุเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ที่พบบ่อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรคความดัน โรคเกี่ยวกับกระดูก และโรคเบาหวาน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีหลักประกันสุขภาพ แต่มีบางส่วนที่ไม่ไปพบแพทย์ตามนัด เนื่องจากเดินทางไม่สะดวก ไม่มีเงินค่ารักษาพยาบาล และไม่มีค่าเดินทาง เกือบครึ่งหนึ่งได้ตรวจร่างกายประจำปี แต่เป็นการตรวจแบบผิวเผิน ไม่ครบถ้วน และไม่ลงลึกถึงความเสี่ยงเฉพาะตัว ผู้สูงอายุส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้เอง อุปกรณ์ที่ขาดแคลนและจำเป็นต้องช่วยเหลือมากที่สุด คือ แวนตา และไม้เท้า</p>

ยัน/ไม่เข้า ผู้สูงอายุออกกำลังกายในระดับที่ไม่มากนัก เนื่องจากไม่มีเวลา เข้าใจผิดว่าการทำงานสามารถทดแทนการออกกำลังกายได้

ด้านจิตใจ : ผู้สูงอายุเกือบครึ่งหนึ่ง นอนไม่หลับสนิทติดต่อกัน 3 วัน ในรอบปีที่ผ่านมา เนื่องจากรู้สึกเบื่อหน่าย และวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่ ความเป็นอยู่ ค่าใช้จ่าย ความคิดถึงและเป็นห่วงตนเองและคนที่รัก ยังรวมถึงการเจ็บป่วยทางร่างกายด้วย นอกจากนี้ผู้สูงอายุเกือบครึ่งหนึ่งมีความรู้สึกเหงาหลังเกษียณ

2. ด้านปัจจัยในการดำรงชีพ

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับคู่สมรสหรือลูกหลานโดยที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีความปลอดภัย และมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุเพียงเล็กน้อย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ของตนเอง ต้องพึ่งเงินจากลูกหลานหรือคู่สมรส และส่วนหนึ่งจากเบี้ยยังชีพ มีเพียงไม่ถึงครึ่งที่มีถึงขั้นพอกินเท่าที่จำเป็น และเพียงส่วนน้อยที่พอทำกิจกรรมหรือเหลือเก็บ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้รับประทานอาหารอย่างเพียงพอ แต่มีบางส่วนที่รับประทานอาหารไม่เพียงพอ

3. ด้านการถูกทำร้ายร่างกาย จิตใจ และการถูกละเมิด

ผู้สูงอายุส่วนน้อยที่ถูกทำร้ายร่างกาย โดยถูกบังคับขู่เข็ญ สำหรับการถูกทำร้ายจิตใจมากกว่าถูกทำร้ายร่างกาย เป็นการ ดุด่า ดูถูก เกิดจากบุคคลใกล้ชิด คือลูกและคู่สมรส ด้านสิทธิในการได้รับเบี้ยยังชีพส่วนใหญ่จะได้รับอย่างครบถ้วน

4. ด้านการตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก

ผู้สูงอายุส่วนน้อยที่รู้สึกถูกทอดทิ้ง เกิดจากเพราะไม่มีบุตร/คู่สมรส ผู้สูงอายุมากกว่าครึ่งหนึ่งต้องรับภาระอย่างใดอย่างหนึ่งในครอบครัว เช่น ดูแลบ้าน ประกอบอาหาร และเลี้ยงดูบุตรหลาน นอกจากนี้ผู้สูงอายุบางส่วนยังมีภาระหนี้สินที่สั่งสมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้สูงอายุส่วนน้อยที่อยู่คนเดียวหรือบ้านที่อยู่ห่างไกล ที่ยังพบปัญหาในการขอความช่วยเหลือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

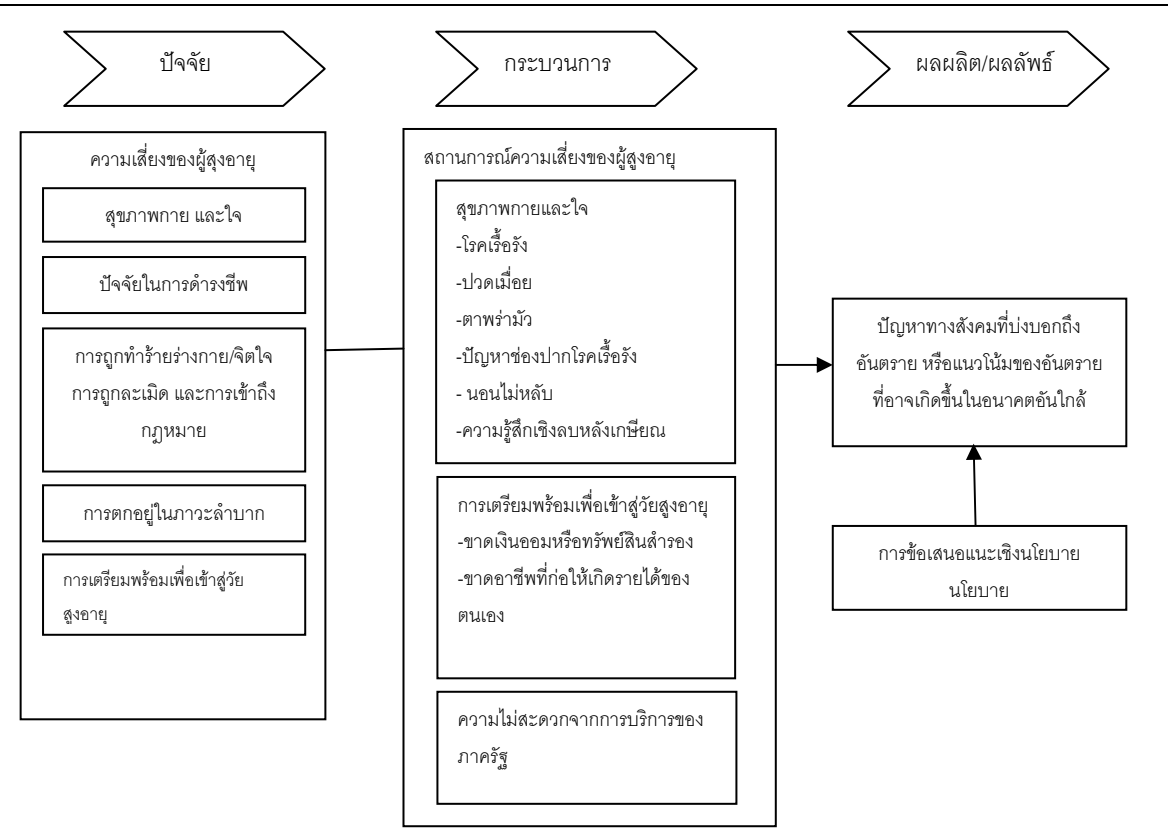
5. ด้านการเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุ

สูงอายุ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านที่อยู่อาศัยมากที่สุด โดยความพร้อมด้านเศรษฐกิจ พบว่าผู้สูงอายุส่วนน้อยที่มีเงินออมหรือทรัพย์สินสำรอง และยังขาดอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ของตนเอง ในขณะที่ความพร้อมด้านสุขภาพพบว่าส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว และพบว่ายังคงมีผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้ และไม่มีหลักประกันสุขภาพใดๆ

6. ข้อมูลอื่นๆพบว่าผู้สูงอายุไม่ได้รับความสะดวกในการเข้ารับการรักษาพยาบาลตามโรงพยาบาล/ศูนย์สุขภาพชุมชนมากที่สุด

ในขณะที่ความต้องการให้ชุมชนช่วยเหลือ คือการได้รับการส่งเคราะห์จากกองทุนในชุมชน และในสวนที่มีความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือมากที่สุด คือ การได้รับส่งเคราะห์เครื่องใช้สิ่งของที่จำเป็น ผู้สูงอายุต้องการถ่ายทอดสิ่งดีๆให้แก่คนรุ่นหลัง ได้แก่ การประกอบอาหาร ภูมิปัญญาต่างๆ ประเพณี วัฒนธรรม และสิ่งดีงามที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

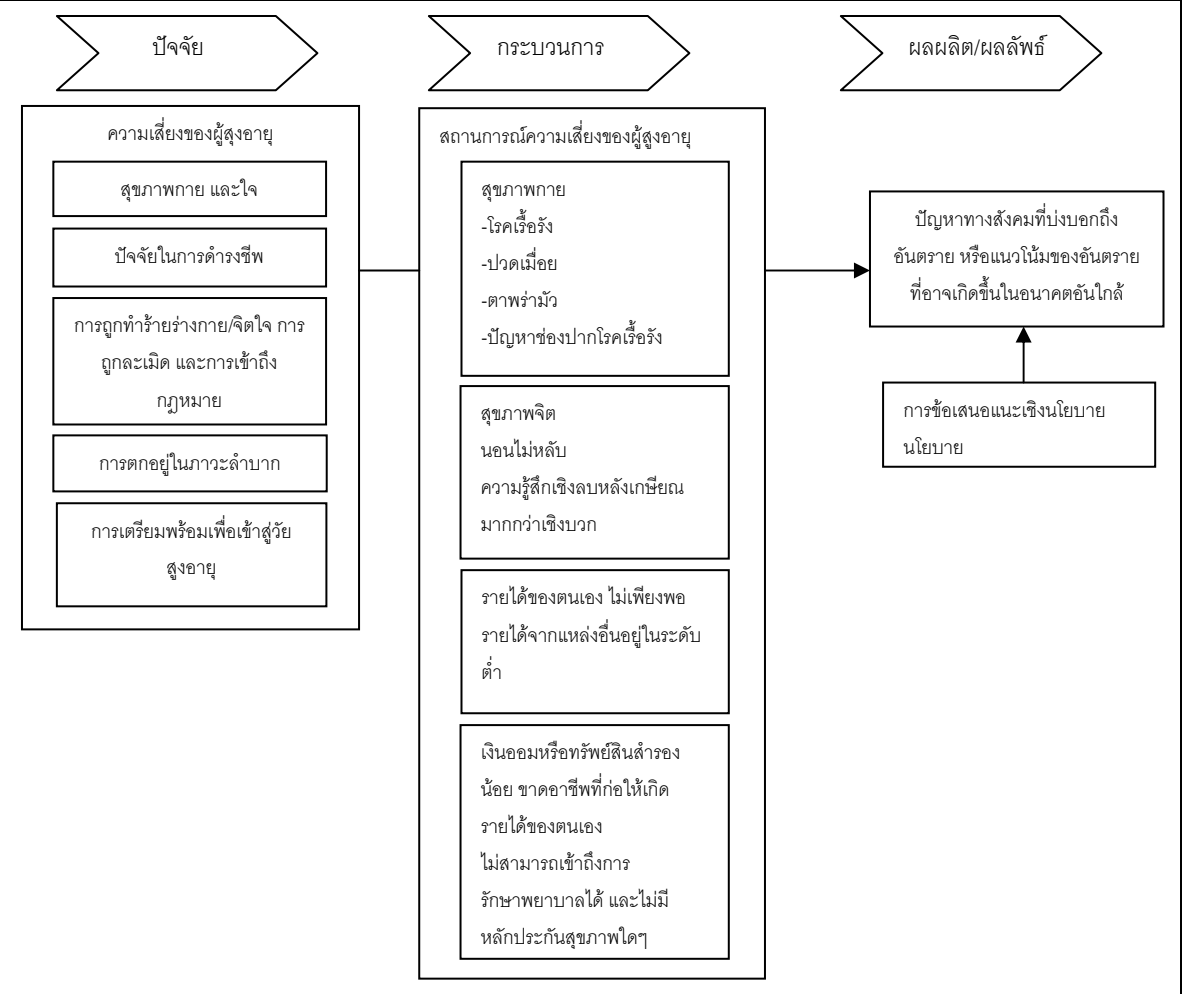
<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p> <p>ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุที่ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรก คือ ด้านสุขภาพกายและใจ พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ได้แก่ โรคความดัน โรคเกี่ยวกับกระดูก และโรคเบาหวาน ด้านจิตใจ : ผู้สูงอายุเกือบครึ่งหนึ่ง นอนไม่หลับสนิทติดต่อกัน 3 วัน ในรอบปีที่ผ่านมา เนื่องจากรู้สึกเบื่อหน่าย และวิตกกังวล เกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่ ความเป็นอยู่ ค่าใช้จ่าย ความคิดถึงและเป็นห่วงตนเองและคนที่รัก ยังรวมถึงการเจ็บป่วยทางร่างกายด้วย นอกจากนี้ผู้สูงอายุเกือบครึ่งหนึ่งมีความรู้สึกเชิงลบหลังเกษียณ ปัจจัยด้านที่สอง คือ ด้านการเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุส่วนน้อยที่มีเงินออมหรือทรัพย์สินสำรอง และยังขาดอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ของตนเอง ปัจจัยด้านที่สาม คือ ความไม่สะดวกในการเข้ารับการรักษาพยาบาลตามโรงพยาบาล/ศูนย์สุขภาพชุมชนมากที่สุดสภาพ</p> <p>งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยแต่ยังไม่ครบถ้วน มีผลการวิจัยมีการสะท้อนภาพที่ชัดเจนของสถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุ เพื่อจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุโดยนำสาระสำคัญที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ที่ได้ตรวจสอบโดยงานวิจัยมารวบรวมเท่านั้น แต่การ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมเพื่อเสนอไปยังผู้มีอำนาจที่มีหน้าที่บรรเทาปัญหาโดยตรงและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสาธารณชนที่ต้องรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้น</p> <p>แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยเชิงสำรวจนี้ มีเพียงการประเมินสถานการณ์เสี่ยงยังขาดข้อมูลในส่วนของผลกระทบต่อผู้สูงอายุรวมทั้งการจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจึงถือว่างานวิจัยนี้ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในระดับนโยบายสุขภาพที่เพื่อยังประโยชน์ที่แท้จริง</p>

เรื่องที่ 4

<p>งานวิจัยรหัส 923</p> <p>ชื่อเรื่อง: รายงานการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม : การสำรวจความเสี่ยงของผู้สูงอายุไทยในจังหวัดยโสธร</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) เพื่อศึกษาประเมินสถานการณ์เสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุในประเทศไทย 5 ด้าน ได้แก่ 1) สุขภาพกายและใจ 2) ปัจจัยการดำรงชีพ 3) การถูกทำร้ายร่างกาย/จิตใจ และการถูกละเมิดและการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย 4) การตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก 5) การเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ</p> <p>2) เพื่อจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชาชนไทยที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป</p> <p>ความเสี่ยง หมายถึง แนวโน้มของเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่น่าจะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงอันจะก่อให้เกิดอันตรายได้</p> <p>ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ หมายถึง ปัจจัยจำเป็นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอด เช่น ปัจจัยสี่ เป็นต้น</p> <p>การถูกละเมิด หมายถึง การถูกทำร้าย ถูกกดขี่ ด้านร่างกายและ/หรือจิตใจ หรือถูกเอาเปรียบในสิทธิอันชอบธรรมอื่นๆ</p> <p>สิทธิ หมายถึง สิทธิตามกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ที่ทางราชการกำหนดไว้สำหรับผู้สูงอายุ ทั้งด้านการคุ้มครอง สงเคราะห์ และบริการ</p> <p>สภาวะยากลำบาก หมายถึง สภาวะที่สุขภาพกายและใจไม่สามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้หรือมอบหมายภาวะในการเลี้ยงดูบุคคลอื่นให้เกินกว่าศักยภาพทางร่างกายและจิตใจ</p> <p>ขาดการเตรียมพร้อม หมายถึง ขาดการวางแผนเตรียมทั้งด้านปัจจัยจำเป็นในการดำรงชีพ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และสภาพจิตใจเพื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการศึกษา คือ การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง-ผู้สูงอายุ 400 คน ในพื้นที่จังหวัดยโสธร เครื่องมือ -แบบสำรวจ</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) ความเสี่ยงด้านสุขภาพกายและจิต</p> <p>2) ความเสี่ยงด้านพื้นฐานในการดำรงชีพ</p> <p>3) ความเสี่ยงด้านการถูกละเมิดและการเข้าถึงสิทธิ</p> <p>4) ความเสี่ยงด้านตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก</p> <p>5) ความเสี่ยงด้านขาดการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ</p>

<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>เนื่องด้วยประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ จะต้องมีการดำเนินการในเชิงรุกเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือแนวโน้มที่จะเกิดสถานการณ์ต่างๆที่สำคัญ เพื่อนำไปกำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขได้ถูกต้องตรงประเด็น</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การเฝ้าระวังจะส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ใหม่ และหลากหลาย เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในช่วงนั้นๆ ได้รวมถึงความถี่ของสภาพปัญหาทางสังคมสำหรับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง การเฝ้าระวังเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการปฏิบัติการ และเพื่อการตั้งเป้าหมาย ระบบการเฝ้าระวังจะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงความต้องการทางสังคม เพื่อที่จะเข้าใจและค้นพบความต้องการดังกล่าว 2) การเตือนภัยทางสังคม คือ สารสำคัญที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ การเตือนภัยดังกล่าวอาจกระทำโดยผู้มีหน้าที่โดยตรงหรือผู้พบเห็นเหตุการณ์ก็ได้ โดยการส่งข้อมูล ข่าวสาร ที่ผ่านการวิเคราะห์หรือตรวจสอบความถูกต้องแล้วถึงผู้มีอำนาจที่หน้าที่บรรเทาปัญหาโดยตรงและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนสาธารณชนที่ต้องรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านสุขภาพกาย ในจังหวัดยโสธร พบว่า โรคเรื้อรัง ที่พบบ่อย 3 อันดับแรกในผู้สูงอายุ ได้แก่ โรคความดัน โรคเกี่ยวกับกระดูก และโรคเบาหวาน มีอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย ที่พบบ่อยคือ ตาพร่ามัว การบดเคี้ยวอาหาร อากาหรุนึ่งและความจำเสื่อม ปัญหาการเคลื่อนไหวร่างกาย ส่วนใหญ่ไปพบแพทย์ตามนัดได้ทุกครั้ง ส่วนน้อยที่ไม่ไปพบแพทย์ตามนัด เนื่องจากเดินทางไม่สะดวก ไม่มีเงินค่ารักษาพยาบาล และไม่มีค่าเดินทาง หลง ลืม ไม่มีคนพาไป ไม่ชอบไปหาหมอ ตามลำดับ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้เอง อุปกรณ์ที่ขาดแคลนและจำเป็นต้องช่วยเหลือมากที่สุด คือ แวนตา ไม่มีคำยัน/ขาเทียม ฟันปลอม รถเข็น และผ้าอนามัย ซึ่งมีผลต่อการทกข์ของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีการออกกำลังกาย 1-2 วันต่อสัปดาห์ และ 3 วันขึ้นไปต่อสัปดาห์ สาเหตุไม่ออกกำลังกาย คือ ร่างกายไม่พร้อม ไม่สะดวกในการเดินทาง ไม่มีเวลา/ไม่มีโอกาส ไม่ชอบออกกำลังกายตามลำดับ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีหลักประกันสุขภาพประเภทต่างๆ โดยบัตรผู้สูงอายุ การใช้สิทธิเบิกราชการ บัตรทอง การประกันชีวิต และประกันสังคม 2. ด้านสุขภาพทางจิต ผู้สูงอายุเกือบครึ่งหนึ่ง นอนไม่หลับสนิทติดต่อกัน 3 วัน ในรอบปีที่ผ่านมา โดยไม่ทราบสาเหตุ ของความวิตกกังวลติดต่อกันเป็นสัปดาห์ เกี่ยวกับ ความเป็นอยู่ ค่าใช้จ่าย คิดถึงผู้ที่จากไป เป็นห่วงบุตรหลาน และกลัวถูกทอดทิ้ง รวมถึงการเจ็บป่วยทางร่างกาย อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุเกือบทุกคนไม่คิดฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ผู้สูงอายุเกือบครึ่งหนึ่งมีผู้สูงอายุมีกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อนและมีการเข้าร่วมชมรมอย่างเป็นทางการ มีการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างเพียงพอ มีการถ่ายทอดสิ่งดีดีให้กับคนรุ่นหลัง สำหรับผลความเสี่ยงด้านสภาวะจิตใจ ผู้สูงอายุมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่รู้สึกเบื่อหน่าย วิตกกังวล เครียด สาเหตุความวิตกกังวลส่วนใหญ่มาจากอาการเจ็บป่วย และไม่ทราบสาเหตุ อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุเกือบทุกคนไม่คิดฆ่าตัวตาย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการให้บุคคลในครอบครัวถามไถ่ทุกข์สุขและพูดคุย และให้มาเยี่ยมเยียน อุปการะให้สิ่งของที่จำเป็น จำเป็น ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการถ่ายทอดสิ่งดีๆให้แก่คนรุ่นหลัง ได้แก่ การประกอบอาหาร ภูมิปัญญาต่างๆ ประเพณี วัฒนธรรม และสิ่งดีงามที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม 3. ด้านปัจจัยในการดำรงชีพ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับคู่สมรสหรือลูกหลานโดยที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีความปลอดภัย และมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุเพียงเล็กน้อย ผู้สูงอายุครึ่งหนึ่งไม่มีรายได้ของตนเอง ไม่เพียงพอ รายได้จากแหล่งอื่นอยู่ในระดับต่ำ 4. ด้านการถูกทำร้ายร่างกาย จิตใจ และการถูกละเมิด ผู้สูงอายุส่วนน้อยที่ถูกทำร้ายร่างกาย เกิดจากบุคคลใกล้ชิด คือลูกและคู่สมรส 5. ด้านการตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้สูงอายุส่วนน้อยที่รู้สึกถูกทอดทิ้ง เกิดจากเพราะไม่มีบุตร/คู่สมรส ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่รู้สึกว่าได้รับการเพียงลำพัง โดยส่วนใหญ่กลับรู้สึกว่าการทำให้มีความสุขดี สามในสี่ยังไม่แน่ใจว่าในการขอความช่วยเหลือได้ที่กรณีฉุกเฉิน 6. ด้านการเตรียมความพร้อมสู่วัยสูงอายุ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านบ้านและที่ดินเป็นหลัก โดยความพร้อมด้านเศรษฐกิจ พบว่าผู้สูงอายุส่วนน้อยที่มีเงินออมหรือทรัพย์สินสำรอง และยังขาดอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ของตนเอง ในขณะที่ความพร้อมด้านสุขภาพพบว่าส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว และพบว่ายังคงมีผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเข้าถึงการรักษายาบาลได้ และไม่มีหลักประกันสุขภาพใด

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุที่ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรกด้านสุขภาพกายและใจ ผู้สูงอายุเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ได้แก่ โรคความดัน โรคเกี่ยวกับกระดูก และโรคเบาหวาน อาการเจ็บป่วยเล็กน้อย ได้แก่ ตาพร่ามัว การบดเคี้ยวอาหาร อาการหูตึงและความจำเสื่อม ปัญหาการเคลื่อนไหวร่างกาย สำหรับผลความเสี่ยงด้านสภาวะจิตใจ ผู้สูงอายุผู้นอนไม่หลับ และ ความรู้สึกเชิงลบหลังเกษียณมากกว่าเชิงบวก ปัจจัยด้านที่สอง คือ ปัจจัยในการดำรงชีพพบว่าผู้สูงอายุครึ่งหนึ่งไม่มีรายได้ของตนเอง ไม่เพียงพอ รายได้จากแหล่งอื่นอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยด้านที่สามคือด้านการตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก พบว่าผู้สูงอายุไม่แน่ใจในการขอความช่วยเหลือได้ทันทีกรณีฉุกเฉิน และปัจจัยด้านที่ 5 คือ การเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ พบว่าความพร้อมด้านสุขภาพพบว่าส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว และพบว่ายังคงมีผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้ และไม่มีหลักประกันสุขภาพใดๆ

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยแต่ยังไม่ครบถ้วน มีผลการวิจัยมีการสะท้อนภาพที่ชัดเจนของสถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุ เพื่อจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุโดนนำสาระสำคัญที่บ่งบอกถึงอันตราย หรือแนวโน้มของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ที่ได้ตรวจสอบโดยงานวิจัยเท่านั้น ในส่วนของการ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมเพื่อเสนอไปยังผู้มีอำนาจที่มีหน้าที่บรรเทาปัญหาโดยตรงและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสาธารณชนที่ควรรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้น

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยเชิงสำรวจนี้ มีเพียงการประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงยังขาดข้อมูลในส่วนของผลกระทบต่อผู้สูงอายุ รวมทั้งการจัดทำข้อมูลสภาวะเสี่ยงของผู้สูงอายุ วิเคราะห์แปลผล เปรียบเทียบ และแสดงเกณฑ์สัญญาณตามแนวคิดและทฤษฎีของระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจึงถือว่างานวิจัยนี้ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในระดับนโยบายสุขภาพที่เพื่อยังประโยชน์ที่แท้จริง

กลุ่มที่ 3: การดำเนินการบริการของรัฐ จำนวน 4 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 901</p> <p>ชื่อเรื่อง: การเสริมสร้างศักยภาพของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมาในมุมมองของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุ</p> <p>2) ศึกษาผลการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุ</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ชายและผู้หญิงที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป</p> <p>ศูนย์บริการผู้สูงอายุ หมายถึง ศูนย์บริการผู้สูงอายุเชียงใหม่ (ปิยะมาลย์) ซึ่งเป็นศูนย์ที่ตั้งขึ้นสำหรับผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่พบปะและทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกภายใต้การจัดการของคณะกรรมการศูนย์ฯ</p> <p>คณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุเชียงใหม่ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ประกอบด้วย สมาชิกผู้สูงอายุและข้าราชการที่ได้รับการเลือกตั้งซึ่งมีบทบาทในการจัดการศูนย์บริการผู้สูงอายุเชียงใหม่ โดยมีวาระ 2 ปี ซึ่งเริ่มครั้งแรกเมื่อเดือนมกราคม 2549</p> <p>กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ถูกจัดขึ้นโดยคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อให้สมาชิกได้รับประสบการณ์ ความรู้ ความสงบทางจิตใจ รวมถึงกิจกรรมทางสังคม</p> <p>ศักยภาพการจัดการ หมายถึง ความสามารถของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุเชียงใหม่ (ปิยะมาลย์) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในศูนย์โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมโดยเริ่มจาก การวิเคราะห์ปัญหา การจัดทำแผนการดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผนติดตามประเมินผลการดำเนินงาน</p> <p>การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการวิจัยที่คณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุเชียงใหม่ (ปิยะมาลย์) ทุกคนและผู้วิจัย มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนเริ่มจาก ระเบียบเตรียมการเพื่อสร้างสัมพันธภาพ การจัดทำแผนการดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผนติดตามประเมินผลการดำเนินงาน</p> <p>ประสิทธิภาพของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง ศักยภาพของคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและพฤติกรรมร่วมประสานแบบมีส่วนร่วม เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม การประสานงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการ การสะท้อนคิดถึงความสำเร็จหลังการปฏิบัติและการแสดงเจตจำนงเพื่อรักษาการทำงานแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุเชียงใหม่ (ปิยะมาลย์) จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ 14 คนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ 1 คน การดำเนินการวิจัย ใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสานวิธี โดยเน้นวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม การจัดทำแผน การดำเนินการตามแผน ติดตามผลและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบบันทึกการประชุม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) รูปแบบการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุ</p> <p>2) การเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุ</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุของศูนย์บริการผู้สูงอายุเชียงใหม่(ปิยะมาลย์) เพื่อให้กลุ่มผู้สูงอายุได้ใช้ศักยภาพของตนเองในการวิเคราะห์ปัญหาและค้นหาแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นสิ่งที่ควรเสริมสร้างโดยผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ แต่ส่วนใหญ่ดำเนินการกิจกรรมจะดำเนินการโดยหัวหน้าศูนย์และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ ทำให้บางครั้งมีอุปสรรคต้องยกเลิกกิจกรรม เช่น วิทยากรไม่สามารถมาจัดกิจกรรมได้ ซึ่งขาดการมีส่วนร่วมจากกลุ่มผู้สูงอายุทั้งด้านการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และการร่วมรับผลประโยชน์ในการเสริมสร้างการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ ดังนั้นแนวทางในเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือในการดำเนินการให้เกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์ฯที่ประสบความสำเร็จ นำไปสู่การขยายบทบาทของศูนย์ฯในการให้บริการชุมชนในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุต่อไป</p>

6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย
 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้บูรณาการแนวคิดการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ และการปฏิบัติโดยใช้ผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง โดยมีแนวคิดของอาชีวบำบัดเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์ฯ ซึ่งงานวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติที่ก่อร่างมีส่วนร่วมที่จะทำให้เกิดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้สูงอายุ

7. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานที่ผ่านมาในมุมมองของคณะกรรมการศูนย์ฯ ได้
 ปัญหา 3 ประเด็น คือ

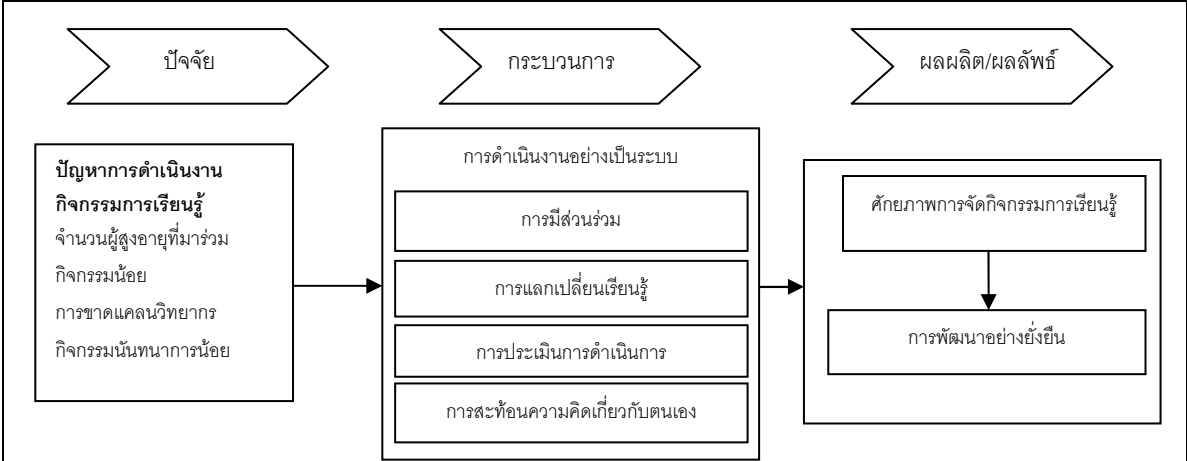
- 1) จำนวนผู้สูงอายุที่มาร่วมกิจกรรมศูนย์ฯในแต่ละวันมีน้อย
- 2) การขาดแคลนวิทยากรผู้ถ่ายทอดความรู้
- 3) กิจกรรมการเรียนรู้จัดไม่ต่อเนื่อง
- 4) กิจกรรมนันทนาการในศูนย์ฯยังไม่เพียงพอ

ประเด็นปัญหาดังกล่าวใช้เป็นกรอบในการร่วมกันจัดทำแผนการดำเนินงานของศูนย์ฯในช่วงเดือนมกราคม ถึง มิถุนายน 2550 ระหว่างนี้มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯเพื่อทบทวนแผนและติดตามผลการดำเนินงานตลอดระยะ

2. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้สามารถพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์ฯบริการผู้สูงอายุเชียงใหม่ (ปิยะมาลย์) ได้ โดยพบว่า

- 1) คณะกรรมการศูนย์ฯสามารถดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์ฯได้ โดยมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตั้งแต่ขั้นต้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา การจัดทำแผนการดำเนินงานของศูนย์ฯ การดำเนินงานตามแผนและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งผลการดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมายของแผนคือมีผู้สูงอายุมาร่วมกิจกรรมศูนย์ฯเพิ่มมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และมีกิจกรรมนันทนาการในศูนย์ฯเพิ่มขึ้น
- 2) คณะกรรมการศูนย์ฯ ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนตลอดกระบวนการและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม
- 3) ในขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย คณะกรรมการศูนย์ฯได้ประเมินการดำเนินงานของตนเองและสะท้อนคิดถึงความภาคภูมิใจในความสามารถและเห็นคุณค่าในตนเอง ตลอดจนแสดงเจตจำนงถึงความต้องการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทั้งหมด 2 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรก คือ ปัจจัยด้านปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุ ประกอบด้วย จำนวนผู้สูงอายุที่มาร่วมกิจกรรมน้อย การขาดแคลนวิทยากรผู้ถ่ายทอดความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ไม่ต่อเนื่อง และกิจกรรมนันทนาการในศูนย์ฯยังไม่เพียงพอ ปัจจัยด้านที่สองคือ ปัจจัยการดำเนินงานแบบอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประเมินการดำเนินการ และการสะท้อนความคิดเกี่ยวกับตนเอง เพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถพัฒนาอย่างยั่งยืน

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 2 ข้อ แต่ผลการวิจัยขาดการสะท้อนภาพที่ชัดเจนในเชิงเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมาโดยหัวหน้าศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการศูนย์ฯดำเนินการเอง จุดแข็งของการวิจัย คือ มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการบริหารจัดการของศูนย์บริการผู้สูงอายุเชียงใหม่ (ปิยะมาลย์) ดังนั้น

งานวิจัยนี้จึงสะท้อนความสำเร็จที่ชัดเจนของการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาและพัฒนา ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคสนทนาวีธี แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับศักยภาพของคณะกรรมการศูนย์ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและศึกษาผลที่เกิดขึ้นของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งอาจทำให้ได้หลักฐานรากของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้มีข้อมูลความสำเร็จที่ชัดเจนของการดำเนินการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ จากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวนกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมนันทนาการที่เพิ่มขึ้น จึงถือว่างานวิจัยนี้บรรลุผลตามกรอบการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งประโยชน์สำหรับการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ นอกเหนือจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เช่น องค์การเครือข่ายผู้สูงอายุภายในจังหวัดหรือภูมิภาค เพื่อเชื่อมประสานเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทที่สามารถพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการศูนย์บริการผู้สูงอายุ (ปิยะมาลย์) ที่ยั่งยืนต่อไป

เรื่องที่ 2

<p>งานวิจัยรหัส 903 ชื่อเรื่อง: กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณณ์ เชียงใหม่</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <p>1) เพื่อศึกษาการสร้างเสริมพลังอำนาจเพื่อการปรับตัว โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณณ์ เชียงใหม่</p>
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นของผู้สูงอายุตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของกิจกรรม</p> <p>การเสริมสร้างพลังอำนาจ หมายถึง การจัดการปัญหาแล้วนำมาสู่การค้นพบสภาพการณ์จริง การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง และคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้มีพลังอำนาจควบคุมตัวเองให้สามารถปรับตัวได้ในสถานสงเคราะห์ฯ</p> <p>การปรับตัว หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม และจิตวิญญาณของผู้สูงอายุ ในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อจำกัดต่างๆภายใต้ภาวะเปราะบางของสถานสงเคราะห์ฯ การสูญเสียบทบาทเดิม ให้สามารถยึดหยัดอยู่ได้ในสถานสงเคราะห์ฯอย่างปกติสุข</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองได้และเข้าพักอาศัยในสถานสงเคราะห์ฯ ไม่เกิน 3 ปีจำนวน 14 คน การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ได้ศึกษาค้นคว้า รวมทั้งการศึกษาจากภาคสนามโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การศึกษาประวัติศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม โดยอาศัยเทคนิค A-I-C (เอ.ไอ.ซี) เพื่อทำการคัดเลือกกิจกรรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) การสร้างความรู้ 2) การจำแนกประเภทของกิจกรรมและจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม และ 3) การมอบหมายภาระหน้าที่ แบบสังเกตผู้สูงอายุระหว่างร่วมกิจกรรม แนวคำถามในการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้สูงอายุหลังจากการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>1) กระบวนการมีส่วนร่วม</p> <p>2) การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้สูงอายุ</p> <p>3) การปรับหลังจากกระบวนการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพลังอำนาจ</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <p>การที่ผู้สูงอายุต้องเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตโดยสิ้นเชิงจากการที่ต้องจากถิ่นฐานบ้านเดิมมาอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งมีความแตกต่างในทุกๆด้าน ทั้งวิถีชีวิต สังคม สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อจำกัดต่างๆภายใต้กฎ ระเบียบของสถานสงเคราะห์ฯ ทำให้ขาดอิสรภาพ สูญเสียบทบาท ลับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมลดลง ผู้สูงอายุจึงมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จำเป็นจะต้องมีการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุเกิดภาวะซึมเศร้า เครียด มีปัญหาทางจิต ทะเลาะวิวาท ตีမ်สุรา ทูพพลภาพ ล้มป่วยและเสียชีวิตก่อนวัยอันควร หรือที่ปรับตัวได้ก็ต่ออาศัยระยะเวลา เมื่อศึกษาถึงภาวะสุขภาพพบว่าผู้สูงอายุที่หัวเหวและปรับตัวไม่ได้จะรู้สึกหมดอาลัยตายอยากในชีวิต มีอาการเบื่ออาหารและไม่สนใจตนเอง ทำให้ภาวะสุขภาพเสื่อมลงได้</p>

<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>การมีส่วนร่วม คือการที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆหรือเข้าร่วมการตัดสินใจ หรือเคยเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสระภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมแบบ เอ.ไอ.ซี (A-I-C) การเสริมสร้างพลังอำนาจ หรือความรู้สึกมีพลังอำนาจของผู้สูงอายุจะช่วยให้เกิดการปรับตัวเพื่อพัฒนาในด้านต่างๆ ของผู้สูงอายุ เช่น การดูแลสุขภาพ การดำเนินชีวิต เป็นต้น ก่อให้เกิดความสามัคคี ความเป็นกลุ่มก้อน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพิ่มความยึดมั่นผูกพันในสถานสงเคราะห์ฯ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีความรู้ความสามารถและเสริมสร้างอัตมโนทัศน์ในตนเอง ประจักษ์ในคุณค่าและพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจตามแนวคิดของกิบสัน</p> <p>การปรับตัว เป็นกระบวนการปฏิริยาตอบสนองของบุคคลตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิตเมื่อมีสิ่งรบกวนหรือมีการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม เพื่อคงไว้ซึ่งสภาพสมดุลของร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผู้สูงอายุที่พักอาศัยในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณ์ เชียงใหม่ ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อม การขาดอิสรภาพ การสูญเสียบทบาทเดิม ซึ่งจัดได้ว่าเป็นสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดความเครียดต่อผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์เป็นอย่างมาก ถ้าผู้สูงอายุมีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรือปรับตัวไม่ได้จะนำมาถึงปัญหาต่อผู้สูงอายุนานับประการ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>กระบวนการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยการจัดกิจกรรมและให้กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นตั้งแต่เริ่มวางแผนกิจกรรม ไปจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม มีส่วนช่วยให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกมีพลังอำนาจในการควบคุม กำกับการดำรงชีวิตของตนเอง ให้สามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม แล้วนำไปสู่การค้นพบสภาพการณ์จริงมีการสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจเลือกวิถีปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง และคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวได้ทั้งด้านร่างกาย มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและมีความพยายามที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในทางที่ดีขึ้น ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการออกกำลังกาย ด้านจิตใจ มีจิตใจเบิกบาน ยิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักใช้คำพูดที่สุภาพสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีสติสามารถยอมรับและเผชิญกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นได้ ด้านอารมณ์ มีอารมณ์ดีขึ้น ไม่เคร่งเครียดเหมือนแต่ก่อน สามารถปรับอารมณ์และเผชิญกับปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ด้านสังคม มีการปรับตัวเข้ากับผู้สูงอายุอื่นได้ดีขึ้น มีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สถานสงเคราะห์ฯ จัดขึ้น และด้านจิตวิญญาณมีภาวะทางจิตวิญญาณที่สูงขึ้นกล่าวคือมีความรู้ ความเข้าใจ รู้เท่าทันถึงความจริงแท้ตามธรรมชาติของทุกชีวิตว่ามนุษย์มีเกิด มีแก่มีเจ็บ และมีตาย ยากนักที่ใครจะหนีพ้นได้ ที่สำคัญรู้จักปล่อยวาง หันหน้าเข้าวัด เพื่อที่จะทำให้จิตใจไปในทางที่ดีงาม เป็นสิริมงคล มีจิตวิญญาณหรือปัญญาที่เข้าใจแยกแยะในเหตุผล ความดีความชั่วบาปบุญคุณโทษยึดมั่นในสังฆธรรม ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สังคมใหม่ การดำรงชีวิตภายใต้ข้อจำกัด กฎ ระเบียบของสถานสงเคราะห์ฯ</p>
<p>8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์</p>
<pre> graph LR A[ปัจจุบัน] --> B[กระบวนการ] B --> C[ผลผลิต/ผลลัพธ์] subgraph A_Box [ปัจจุบัน] A1[ปัญหาของผู้สูงอายุ] A2[เปลี่ยนที่อยู่อาศัย -กฎ ระเบียบ] end subgraph B_Box [กระบวนการ] B1[กระบวนการมีส่วนร่วมโดยใช้ เทคนิค A-I-C] end subgraph C_Box [ผลผลิต/ผลลัพธ์] C1[การสร้างเสริมพลังอำนาจ] C2[การปรับตัวของผู้สูงอายุ] C2 --> C2a[ร่างกาย] C2 --> C2b[จิตใจ] C2 --> C2c[สังคม] C2 --> C2d[อารมณ์] C2 --> C2e[จิตวิญญาณ] end </pre>
<p>9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย</p>
<p>ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณ์ เชียงใหม่ ได้ทั้งหมด 3 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรก คือ ปัจจัยสาเหตุจากตัวของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ความเจ็บป่วยจากการมีโรคประจำตัว ภาวะซึมเศร้าจากการศึกษาพบว่าภาวะซึมเศร้าเป็นสาเหตุของความเจ็บป่วยด้วย ความกลัวต่อความเจ็บป่วยและความตายพบในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดยังยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายไม่ได้ การทะเลาะวิวาทและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพบว่าขาดการมีส่วนร่วมใน</p>

กิจกรรม **ปัจจัยที่สอง** คือ ปัจจัยแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย การปรับเปลี่ยนที่อยู่อาศัยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดปรับตัวไม่ได้กับสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และข้อจำกัด กฎ ระเบียบจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติ ทั้งสองปัจจัยนี้สะท้อนให้เห็นปัญหาของผู้สูงอายุก่อนการจัดกิจกรรมมีส่วนร่วม **ปัจจัยที่สาม** เป็นปัจจัยด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพลังอำนาจ ซึ่งพบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพลังอำนาจสามารถส่งผลให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวได้ทั้งด้านร่างกายจิตใจ สังคม อารมณ์ และจิตวิญญาณ

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยที่ต้องการศึกษาการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพลังอำนาจเพื่อการปรับตัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์ แต่ผลการศึกษาการสะท้อนภาพที่ชัดเจนว่าการปรับตัวที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมแท้จริง หรืออาจเกิดจากตัวแปรแทรกซ้อนอื่นๆ จุดแข็งของการวิจัย คือ มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการกระบวนการแบบมีส่วนร่วมสามารถนำไปพัฒนาและเป็นต้นแบบการจัดการได้

เรื่องที่ 3

งานวิจัยรหัส 918 ชื่อเรื่อง: การติดตามผลการดำเนินงานโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจังหวัดปทุมธานี	
1. วัตถุประสงค์การวิจัย	
1) เพื่อติดตามผลการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ตามโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน 3) เพื่อสำรวจความต้องการของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน	
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	
<p>อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ หรือ อสม. หมายถึง บุคคลทั้งชายและหญิง ในเขตตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน โดยมีเป้าหมายในการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชนของตนเอง โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆทั้งสิ้น</p> <p>การติดตามผลการดำเนินโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน หมายถึง การศึกษาถึงกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุต่างๆของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในแต่ละคนรับผิดชอบในพื้นที่และศึกษาถึงผลดี-ผลเสียที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานในการดำเนินโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ในเขตตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี</p> <p>ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง สิ่งที่ขัดข้อง สิ่งที่ขัดขวางหรือสิ่งที่เป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานในการดำเนินในเขตตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี</p> <p>ความต้องการ หมายถึง ความประสงค์หรือความคาดหวังและปัจจัยที่สนองตอบความต้องการของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ให้เกิดความพึงพอใจและส่งเสริมให้อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านมีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านยังคงดำเนินอยู่ต่อไป และให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้</p>	
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย	
<p>แบบการศึกษา คือ การศึกษาเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง-อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ตามโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (Home care) ในเขตตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 40 คน โดยการเลือกกลุ่มอย่างเฉพาะเจาะจง</p> <p>เครื่องมือ -แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก</p>	
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา	
1) การติดตามผลการดำเนินโครงการ 2) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามโครงการ 3) ความต้องการของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน	
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา	
<p>ผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้นจากผู้ดูแลเนื่องจาก ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุนั้นมีเพียงส่วนน้อยที่มีความคิดเห็นว่าการดูแลผู้สูงอายุเป็นความยากลำบาก ส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ไม่เป็นภาระและไม่มีความหนักใจที่ต้องดูแลผู้สูงอายุ ปัญหาหลักที่เป็นปัญหาการดูแลผู้สูงอายุคือ ปัญหาด้านสุขภาพของผู้สูงอายุและทำให้มีความลำบากในการทำหน้าที่ตามที่คาดหวังไว้ทั้งผู้สูงอายุ และผู้ดูแลส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรเป็นผู้ดูแลมากที่สุด ส่วนความต้องการของผู้ดูแลนั้นต้องการความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจมากที่สุด</p>	
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย	
<p>การดำเนินโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านนั้นจะประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้นั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านที่สมัครเข้าร่วมดำเนินโครงการที่มีความสมัครใจ เสียสละ ตั้งใจทำงานดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุด้วยความมุ่งมั่น บากบั่น และอดทน รวมถึงโครงการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนการดำเนินการต่างๆ ได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ กำลังใจ การยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	

7. ผลการวิจัย

การติดตามกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุต่างๆ ของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ตามโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ปรากฏว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านทุกคนปฏิบัติให้กับผู้สูงอายุมากที่สุดคือ การเยี่ยมเยียนดูแลทุกข์สุขต่างๆ ไปของผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 100

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตาม โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. ด้านบุคคลต่อการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า

- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านทุกคนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 100
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านทุกคนไม่รู้สึกรังเกียจหรือเหนื่อยในการที่จะดูแลผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 87.5
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านทุกคนไม่มีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพหลักปัจจุบันของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 80
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านทุกคนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 95.5
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านทุกคนไม่คาดหวังกับบทบาทหน้าที่การเป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 90

2. ด้านสภาพแวดล้อมต่อการปฏิบัติงาน

- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านได้รับความร่วมมืออย่างดีจากการติดต่อประสานงานการปฏิบัติงานตามโครงการจากองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย คิดเป็นร้อยละ 100
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านได้รับความร่วมมืออย่างดีจากการติดต่อประสานงานการปฏิบัติงานตามโครงการจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานี คิดเป็นร้อยละ 95
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านขาดเครื่องมือ-วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ในการปฏิบัติงานตามโครงการ 3 อันดับแรก ได้แก่ ขาดแคลนเครื่องอุปโภค-บริโภค/ข้าวสาร อาหารแห้ง คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาคือ ยารักษาโรคปัจจุบันทันด่วนสำหรับผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 25 และอันดับสุดท้ายคือ เสื้อผ้า/ เครื่องนุ่งห่ม/ ที่นอน และตู้อบสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 7.5
- การเดินทางจากบ้านอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านไปถึงบ้านผู้สูงอายุนั้นไม่ไกลจนเกินไปและไม่เป็นอุปสรรคต่อการไปปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 95
- ลักษณะที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของบ้านผู้สูงอายุมีความเหมาะสมดี และไม่ใช่อุปสรรคต่อการไปปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 95
- ระเบียบกฎหมายหรือข้อบังคับของโครงการเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านคิดเป็นร้อยละ 100

ความต้องการของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน สามารถแบ่งเป็น 3ประเด็น ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาตนเอง

- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านมีความต้องการให้หน่วยงานจัดฝึกอบรม สัมมนา หรือเพิ่มเติมความรู้ในหลักสูตรเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 95.5
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านมีความต้องการให้หน่วยงานพาอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านไปศึกษาดูงานจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน คิดเป็นร้อยละ 100
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านมีความต้องการให้หน่วยงานจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 95.5

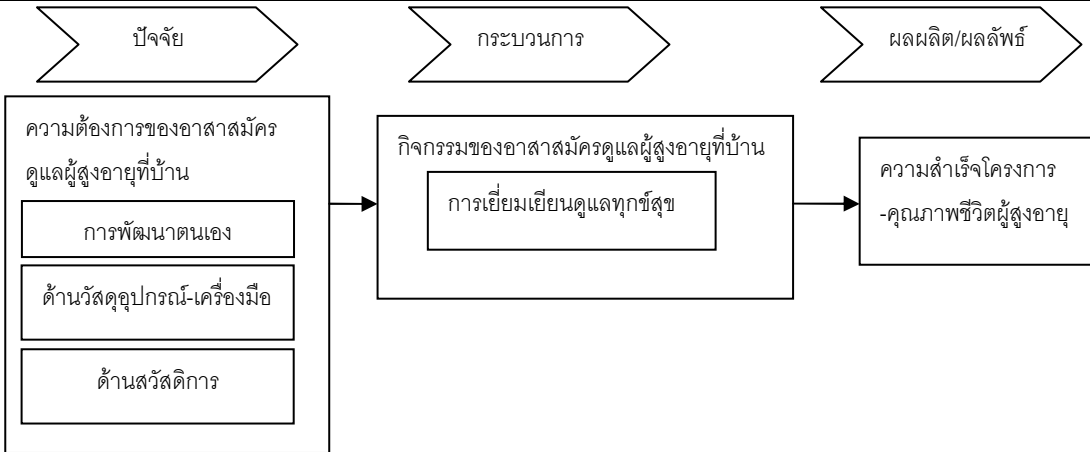
2. ด้านวัสดุอุปกรณ์-เครื่องมือ จากการศึกษาพบว่า

- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านต้องการเครื่องอุปโภค-บริโภค/ข้าวสารอาหารแห้งให้กับผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 57.5
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านต้องการยารักษาโรคปัจจุบันทันด่วนให้กับผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 25
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านต้องการเสื้อผ้า/เครื่องนุ่งห่ม/ที่นอน และตู้อบสมุนไพรให้กับผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 12.5
- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านต้องการยานพาหนะรับ-ส่งอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านคิดเป็นร้อยละ 5

3. ด้านสวัสดิการ

- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านมีความต้องการให้หน่วยงานเพิ่มค่าตอบแทนอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน จากเดิม 300 บาทต่อเดือน เป็น 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 60 และรองลงมาเป็น 400 บาท คิดเป็นร้อยละ 40

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในที่นี่หมายความว่าถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในโครงการทั้งหมด 2 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรก คือความต้องการของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน สามารถแบ่งเป็น 3 ประเด็น ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านวัสดุอุปกรณ์-เครื่องมือ และด้านสวัสดิการ ปัจจัยด้านที่สองคือกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุต่างๆ ของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน จากการศึกษาพบว่ากิจกรรมส่วนใหญ่ที่อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านทุกคนปฏิบัติให้กับผู้สูงอายุคือ การเยี่ยมเยียนดูแลทุกข์สุขต่างๆ ไปของผู้สูงอายุ

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้เพียง 2 ข้อเท่านั้น ไม่มีการติดตามผลของการดำเนินงานโครงการจากผลลัพธ์ที่ต้องการคือคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ทำให้ผลการวิจัยขาดการสะท้อนภาพที่ชัดเจนที่สามารถเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการดำเนินการโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านที่ผ่านมาของอื่นๆ

จุดแข็งของการวิจัย คือ มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน รวมทั้งการสะท้อนปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในที่นี่คืออาสาสมัครโดยตรง ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงสะท้อนถึงความต้องการของอาสาสมัครที่ชัดเจนทำให้สามารถนำมาดำเนินการต่อไปในการพัฒนาโครงการได้

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาและพัฒนา ดำเนินการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามค้นหาศักยภาพของโครงการจากรูปแบบการสนับสนุนจากภาครัฐ สังคม ชุมชนและครอบครัวและศึกษาผลที่เกิดขึ้นเพื่อหาจุดอ่อนและจุดแข็งเพื่อพัฒนาโครงการต่อไป การขยายผล และความร่วมมือจากชุมชน

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ไม่ได้ติดตามประเมินผลของโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คือคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ทำให้งานวิจัยขาดคุณค่าหลักที่สามารถนำมาใช้ประเมินและพัฒนาโครงการได้อย่างแท้จริง ควรทำซ้ำใหม่และศึกษาเกี่ยวกับแหล่งประโยชน์สำหรับการสนับสนุน โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านทั้งตัวโครงการ และอาสาสมัครเอง เช่น องค์ภาคีเครือข่ายอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุภายในจังหวัดหรือภูมิภาค เพื่อเชื่อมประสานเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทที่สามารถพัฒนาศักยภาพของโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านที่ยั่งยืนต่อไป

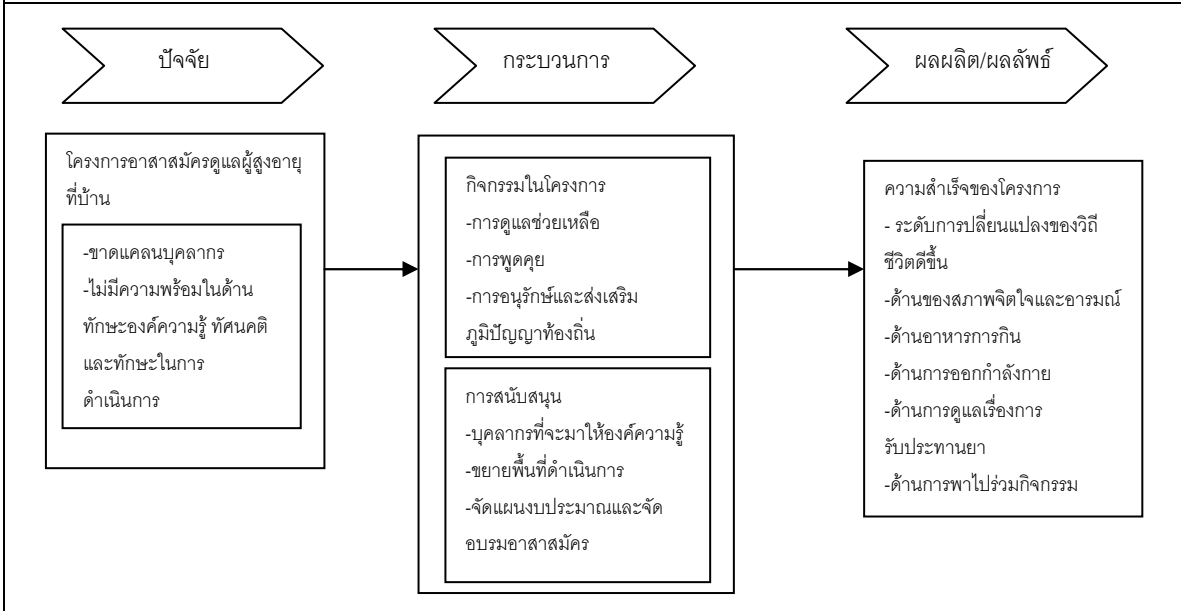
เรื่องที่ 4

<p>งานวิจัยรหัส 924 ชื่อเรื่อง: รายงานวิจัยประเมินติดตามผลพื้นที่ดำเนินการขยายผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อมส.) ปี 2551 จังหวัดภูเก็ต</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เพื่อประเมินติดตามผลโครงการนำร่องอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อมส.) จังหวัดภูเก็ต ของประชาชนผู้สูงอายุต่อผลสัมฤทธิ์และการบรรลุวัตถุประสงค์ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการตามขั้นตอนที่กำหนดรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคและแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานต่อโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านจากผู้รับบริการ (ผู้สูงอายุ) บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) เพื่อศึกษาแนวทางการขยายผลการดำเนินงานต่อโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่ได้รับการดูแลจากโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มที่ 1 ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความทุกข์จากเด็กร้อน เช่น ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ขาด ผู้ดูแล ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ช่วยเหลือตัวเอง

<p>ไม่ได้ ถูกละเอียดพิถีพิถัน ได้รับการดูแลไม่ถูกต้อง ยากจน ฯลฯ</p> <p>- กลุ่มที่ 2 ผู้สูงอายุอื่นที่ชุมชนนอกจากกลุ่มที่ 1</p> <p>อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) หมายถึง บุคคลในชุมชนที่สมัครใจเข้าทำงานในโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน และผ่านการอบรมหลักสูตรพื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุของโครงการฯ</p> <p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลนครภูเก็ต เทศบาลตำบลกระทุ้ง องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาว</p> <p>การดูแลสุขภาพ หมายถึง ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง</p> <p>สวัสดิการของผู้สูงอายุ หมายถึง สิ่งที่ผู้สูงอายุควรได้รับบริการจากหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546</p> <p>ความสำเร็จของโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ หมายถึง ผลปฏิบัติงานของโครงการอาสาสมัครฯ ที่ได้ดำเนินการมานับตั้งแต่เริ่มโครงการฯ ในพื้นที่ดำเนินการขยายผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) ปี 2551 จังหวัดภูเก็ต</p> <p>การประเมินผลโครงการ หมายถึง กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ความหมายและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการและหาผลที่แน่ชัดว่าเกิดโครงการเพื่อเป็นการเพิ่มพูนคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p> <p>แบบการศึกษา คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ</p> <p>กลุ่มตัวอย่าง-ผู้สูงอายุ 60 คน เจ้าหน้าที่ของทางราชการ/ผู้แทนจากอบต./ผู้นำชุมชน/อผส. 40 คน</p> <p>เครื่องมือ –แบบสัมภาษณ์เชิงลึก / การสนทนากลุ่ม</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p> <p>การประเมินผลสัมฤทธิ์และการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) ความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการดำเนินโครงการ รวมทั้งปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับแนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการฯ</p>
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การสนับสนุนจากภาคีภาครัฐและการสนับสนุนจากทางสังคม 2) ปัจจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน 3) ความสำเร็จของโครงการฯ
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กระบวนการ รูปแบบ/วิธีการ สนับสนุนจากภาคีภาครัฐและการสนับสนุนจากทางสังคม ได้แก่ ครอบครัวและชุมชน 2) ปัจจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการฯ ความรู้ความเข้าใจในสิทธิ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ความรู้ความเข้าใจการดูแลผู้สูงอายุ ในด้านของการให้คำปรึกษา ทัศนคติของอาสาสมัครฯต่อโครงการฯ ปัจจัยในการเป็นอาสาสมัครฯ และการปฏิบัติงานของอาสาสมัครฯ 3) ความสำเร็จของโครงการฯ ได้แก่ การได้รับความร่วมมือจากชุมชน และมีการขยายผลการดำเนินงาน
<p>7. ผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) ทำให้ผู้สูงอายุในแต่ละกลุ่มมีระดับการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม ในด้านจิตใจและอารมณ์ความรู้สึก ด้านอาหารการกิน ด้านการออกกำลังกาย ด้านการดูแลเรื่องการรับประทานยา ด้านการร่วมกิจกรรมด้านศาสนา/กิจกรรมของชุมชน 2. กลุ่มผู้สูงอายุมีความพึงพอใจที่มีคนคอยดูแลช่วยเหลือและพูดคุย ในกรณีที่ถูกหลานไปทำงาน หรือกรณีไม่มีลูกหลาน 3. ชุมชนเล็งเห็นความสำคัญของกลุ่มผู้สูงอายุบางท่านที่มีองค์ความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดให้กับเยาวชนและประชาชนที่สนใจ 4. ความคิดเห็นของผู้สูงอายุ บุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการขยายผลโครงการฯ ในด้านต่างๆ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> จุดแข็ง คือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ชัดเจน ชุมชนในพื้นที่ดำเนินการมีเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง บุคลากรในสวนของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ มีความพร้อม เนื่องด้วยส่วนใหญ่เคยทำหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จุดอ่อน คือ ขาดแคลนบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาลผู้สูงอายุ นักจิตวิทยา บุคลากรภายในองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ที่จะรับการถ่ายทอดภารกิจ บางส่วนยังไม่มีความพร้อมในด้านทักษะองค์ความรู้ ทัศนคติ และทักษะในการดำเนินการ เนื่องด้วยบุคลากรส่วนใหญ่มีวุฒิด้านพัฒนาชุมชน ระเบียบในการเบิกจ่ายงบประมาณยังมีปัญหา โอกาส คือ หน่วยงานภาครัฐมีการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการฯ ในด้านนโยบาย แผนงาน และงบประมาณ โดยอปท.มีภารกิจหลักในการรองรับการขยายผลโครงการฯตามพ.ร.บ. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ผู้บริหารในสวนของกอง/ฝ่ายสวัสดิการสังคม เทศบาลและอบต.เล็งเห็นความสำคัญของโครงการฯ เข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการของแต่พื้นที่เป็นอย่างดี

อุปสรรค คือ ขาดแคลนบุคลากรในวัยแรงงานที่จะมาเป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุและขาดการประชาสัมพันธ์การรับสมัครเป็นตัวแทนอาสาสมัคร บุตรหลานของผู้สูงอายุบางรายยังไม่เข้าใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
 แนวทางการขยายผล ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการขยายผลในพื้นที่ชุมชนตามศักยภาพ ดำเนินการโดยอปท. จัดทำแผนงบประมาณและการจัดสรรอัตรากำลังคน ทั้งนี้สำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สนับสนุนด้านการจัดอบรมอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในที่นี่หมายความว่าถึงระดับการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตดีขึ้นทั้งหมด 2 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรก คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การขาดแคลนบุคลากรมาเป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ และไม่มีความพร้อมในด้านทักษะองค์ความรู้ ทักษะคิด และทักษะในการดำเนินการ ปัจจัยด้านที่สอง คือ การสนับสนุนจากภาคภาครัฐและการสนับสนุนจากทางสังคมประกอบด้วยบุคลากรที่จะมาห้องค์ความรู้ สร้างทัศนคติที่ดีขยายพื้นที่ดำเนินการ และจัดแผนงบประมาณและจัดอบรมอาสาสมัคร

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบทั้ง 3 ข้อ แต่ผลการวิจัยขาดการสะท้อนภาพที่ชัดเจนในเชิงเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการดำเนินการโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านที่ผ่านมาของที่อื่นๆ จุดแข็งของการวิจัย คือ มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของจังหวัดภูเก็ต รวมทั้งการประเมินผลลัพธ์ของโครงการจากกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงสะท้อนความสำเร็จที่ชัดเจนของการดำเนินการได้

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามค้นหาศักยภาพของโครงการจากรูปแบบการสนับสนุนจากภาครัฐ สังคม ชุมชนและครอบครัวและศึกษาผลที่เกิดขึ้นเพื่อหาจุดอ่อนและจุดแข็งเพื่อพัฒนาโครงการต่อไป การขยายผล และความร่วมมือจากชุมชน

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งประโยชน์สำหรับการสนับสนุน โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน เช่น องค์ภาคีเครือข่ายอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุภายในจังหวัดหรือภูมิภาค เพื่อเชื่อมประสานเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงบริบทที่สามารถพัฒนาศักยภาพของโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านที่ยั่งยืนต่อไป

กลุ่มที่ 4: ความเป็นธรรมในการให้บริการของผู้สูงอายุ จำนวน 1 เรื่อง
เรื่องที่ 1

<p>งานวิจัยรหัส 913 ชื่อเรื่อง: ความเป็นธรรมในการให้บริการสุขภาพของกลุ่มประชากรวัยสูงอายุในประเทศไทยช่วงระหว่างเศรษฐกิจฟองสบู่และหลังวิกฤติเศรษฐกิจ : ทางเลือกเชิงนโยบาย</p>
<p>1. วัตถุประสงค์การวิจัย</p>
<p>1) เพื่อวัดขนาดความไม่เสมอภาคทางสุขภาพของประชากรไทยวัยสูงอายุ ในช่วงเวลาของสถานการณ์เศรษฐกิจปี 2534 2539 และ 2544</p>

<ol style="list-style-type: none"> 2) เพื่อวัดขนาดความไม่เป็นธรรมของการใช้บริการสุขภาพของประชากรไทยวัยสูงอายุแบบผู้ป่วยนอก-ใน ในช่วงเวลาของสถานการณ์เศรษฐกิจปี 2534 2539 และ 2544 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่เป็นธรรมของการใช้บริการสุขภาพของประชากรไทยวัยสูงอายุแบบผู้ป่วยนอก-ใน ในช่วงเวลาของสถานการณ์เศรษฐกิจปี 2534 2539 และ 2544 4) เพื่ออธิบายความไม่เป็นธรรมของการใช้บริการสุขภาพเชิงปริมาณโดยการสังเคราะห์การตัดสินใจจากข้อมูลการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายตามทฤษฎีความยุติธรรมของจอห์น รอลล์ 5) เพื่อนำผลการวิจัยในการทดสอบทางเลือกเชิงนโยบายในการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรมของระบบบริการสุขภาพ
<p>2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย</p>
<p>ความเจ็บป่วยเรื้อรัง (Chronic condition/illness) หมายถึง การเจ็บป่วยเป็นระยะเวลานานที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ โดยมีระยะเวลานานกว่า 3 เดือนก่อนสัปดาห์การให้สัมภาษณ์</p> <p>ความต้องการด้านสุขภาพ (Health care need) หมายถึง ความต้องการอันเกิดจากความเจ็บป่วยเรื้อรัง เป็นการนำไปสู่การกระจายสถานบริการสำหรับผู้สูงอายุ โดยประเมินจากความต้องการในระยะสั้น ในช่วง 14 วันที่ผ่านมา และความต้องการในระยะยาวระหว่าง 12 เดือนที่ผ่านมา</p> <p>การให้บริการสุขภาพ (Health care utilization) หมายถึง การใช้บริการสุขภาพจริง โดยเฉพาะบริการทางการแพทย์สำหรับผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเรื้อรัง โดยประเมินจากการรับบริการแบบผู้ป่วยนอก และแบบผู้ป่วยใน</p> <p>ความไม่เสมอภาคทางสุขภาพ (Inequalities in health) หมายถึง ความเหลื่อมล้ำทางด้านสุขภาพของผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเรื้อรัง อันเกิดจากรายได้ครอบครัว</p> <p>ความเป็นธรรมในการใช้บริการสุขภาพ (Equity in health care utilization) หมายถึง ผู้ป่วยเรื้อรังมีความเสมอภาคที่ได้รับการดูแล (บุคคลที่ต้องการบริการทางการแพทย์ควรได้รับการรักษาที่เหมือนกัน) โดยไม่ขึ้นกับเงื่อนไขของรายได้ครอบครัว</p>
<p>3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย</p>
<p>แบบการวิจัย คือ การวิจัยแบบพรรณนา การดำเนินการวิจัย การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิของโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ ปี พ.ศ. 2534 2539 และ 2544 คัดเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์</p>
<p>4. ประเด็นหลักที่ศึกษา</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) ความไม่เสมอภาคทางสุขภาพของประชากรไทยวัยสูงอายุ 2) ความไม่เป็นธรรมของการใช้บริการสุขภาพของประชากรไทยวัยสูงอายุแบบผู้ป่วยนอก-ใน
<p>5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา</p>
<p>ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา การพัฒนาเศรษฐกิจก่อให้เกิดช่องว่างความแตกต่างของรายได้ระหว่างผู้มีฐานะยากจนและผู้มีฐานะดี อีกทั้งความผันผวนทางเศรษฐกิจฟองสบู่ วิกฤตเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อรายได้ของครัวเรือน ซึ่งจัดเป็นแหล่งประโยชน์ในการดูแลผู้สูงอายุสำหรับค่าใช้จ่ายในการใช้บริการทางสุขภาพ ส่งผลต่อเนื่องต่อความไม่เสมอภาคทางสุขภาพและความไม่เป็นธรรมของการใช้บริการสุขภาพของประชากรไทยวัยสูงอายุ ทั้งนี้ภาครัฐมีนโยบายสาธารณสุขเพื่อลดอุปสรรคในการเข้าถึงบริการสุขภาพ แต่การดำเนินงานยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร งานวิจัยนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่เป็นธรรมของการใช้บริการสุขภาพของประชากรไทยวัยสูงอายุแบบผู้ป่วยนอก-ใน เพื่ออธิบายความไม่เป็นธรรมของการใช้บริการสุขภาพเชิงปริมาณโดยการสังเคราะห์การตัดสินใจจากข้อมูลการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายตามทฤษฎีความยุติธรรมของจอห์น รอลล์และนำผลการวิจัยในการทดสอบทางเลือกเชิงนโยบายในการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรมของระบบบริการสุขภาพ</p>
<p>6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย</p>
<p>กรอบแนวคิดการวิจัยออกแบบเพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์ทางสุขภาพ และศึกษารูปแบบการให้บริการสุขภาพในช่วงเวลาเศรษฐกิจฟองสบู่ ก่อน และหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ภายใต้แนวคิดของความเท่าเทียมของบริการสุขภาพ ซึ่งงานวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการกำหนดนโยบายสำหรับความเท่าเทียมของบริการสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในอนาคต โดยมีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาสถานการณ์บริการสุขภาพ ภาวะสุขภาพ และคุณภาพของผู้สูงอายุ 2) ประเมินความเท่าเทียมของบริการสุขภาพโดยใช้ความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายตามทฤษฎีความยุติธรรมของจอห์น รอลล์ 3) ทดสอบทางเลือกเชิงนโยบายในการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรมของระบบบริการสุขภาพ</p>
<p>7. ผลการวิจัย</p>
<p>1) ประชากรไทยวัยสูงอายุที่มีฐานะต่างกัน มีความแตกต่างของการเจ็บป่วยเรื้อรังลดลง แต่สัดส่วนการเจ็บป่วยในครัวเรือนยากจนยังคงสูงกว่าในครัวเรือนที่มีฐานะดีกว่า และยังพบว่า การเจ็บป่วยเรื้อรังระหว่างผู้สูงอายุที่มีฐานะต่างกันมีความแตกต่างกันมาก</p>

(น้อย) ที่สุดในช่วงก่อน (หลัง) วิกฤตเศรษฐกิจ

2) เมื่อความจำเป็นทางสุขภาพไม่ต่างกัน พบปรากฏการณ์ความไม่เป็นธรรมแนวราบของการใช้บริการสุขภาพดังนี้ ผู้สูงอายุในครัวเรือนยากจนมุ่งใช้บริการทั้งแบบผู้ป่วยนอกและใน ณ สถานบริการสุขภาพระดับต้น ในขณะที่ผู้ซึ่งอาศัยในครัวเรือนฐานะดีมุ่งใช้บริการสุขภาพ ณ สถานบริการระดับสูงกว่า ปรากฏการณ์นี้สังเกตได้ชัดเจนยิ่งขึ้นในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังพบว่าสวัสดิการรักษามีโอกาสบรรเทาความไม่เป็นธรรมได้เมื่อเปรียบเทียบกับกระจายสถานบริการไปยังพื้นที่ใกล้เคียงแหล่งที่อยู่อาศัย

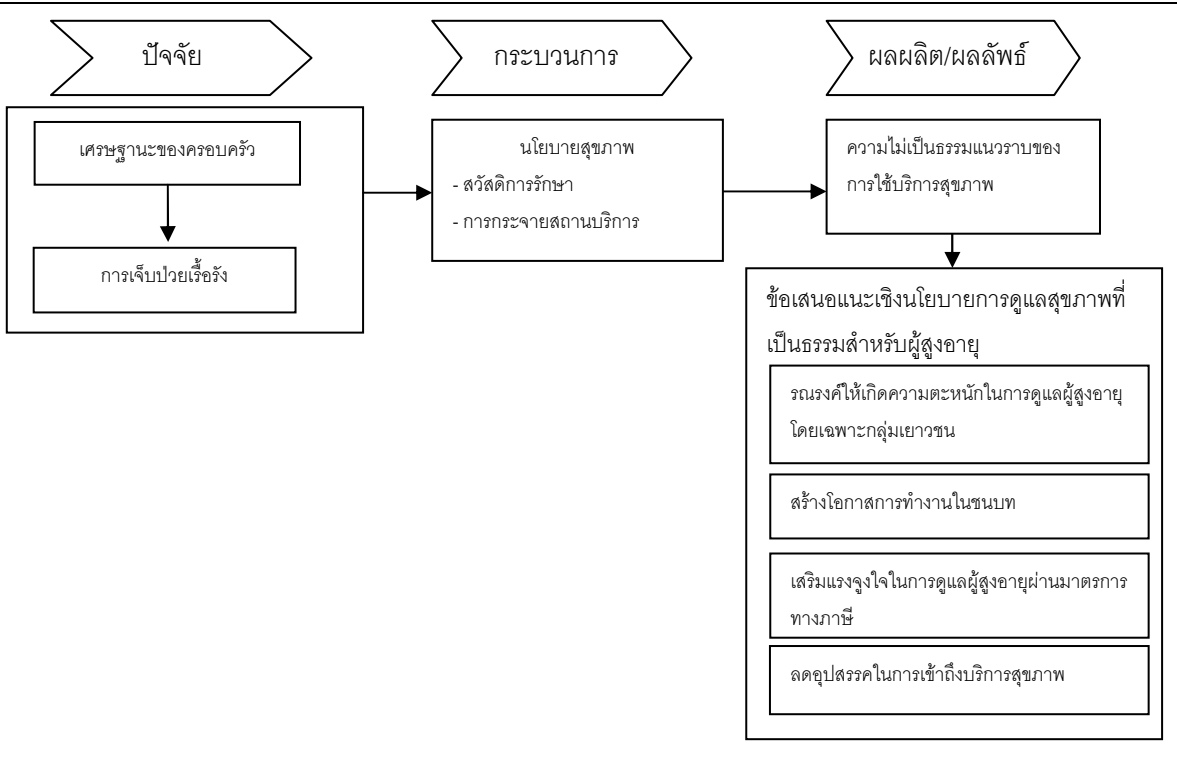
3) ทฤษฎีความยุติธรรมใช้ตัดสินความไม่เป็นธรรมได้สอดคล้องกับวิธีเชิงปริมาณ ในขณะที่ทัศนะของผู้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายกลับไม่มีความชัดเจน

4) การให้เงินสนับสนุนครัวเรือนยากจนที่สุด สามารถปรับลดปรากฏการณ์ความไม่เป็นธรรมดังกล่าวได้
ผลการวิจัยนำเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ลดความแตกต่างทางสุขภาพระหว่างผู้สูงอายุที่มีฐานะต่างกันโดยรณรงค์ให้เกิดความตระหนักในการดูแลผู้สูงอายุโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน สร้างโอกาสการทำงานในชนบทเพื่อป้องกันการอพยพแรงงานหนุ่มสาว เสริมแรงจูงใจในการดูแลผู้สูงอายุผ่านมาตรการทางภาษี

2) ลดอุปสรรคในการเข้าถึงบริการสุขภาพ ด้วยมาตรการทางการเงิน เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสุขภาพ ณ สถานบริการระดับต้น การประเมิน / ติดตามปรากฏการณ์ความไม่เป็นธรรมอย่างต่อเนื่อง

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่เป็นธรรมของการใช้บริการสุขภาพของประชากรไทยวัยสูงอายุแบบผู้ป่วยนอก-ใน ในช่วงเวลาของสถานการณ์เศรษฐกิจปี 2534 2539 และ 2544 ประกอบด้วย 2 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรก คือ เศรษฐฐานะของครอบครัว ปัจจัยด้านที่สอง คือ การเจ็บป่วยเรื้อรัง พบว่าการเจ็บป่วยเรื้อรังระหว่างผู้สูงอายุที่มีฐานะต่างกันมีความแตกต่างกันมาก (น้อย) ที่สุดในช่วงก่อน (หลัง) วิกฤตเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านที่สาม คือ นโยบายสุขภาพ ได้แก่ สวัสดิการรักษาระดับปฐมภูมิ และการกระจายสถานบริการ โดยที่ผู้สูงอายุในครัวเรือนยากจนมุ่งใช้บริการทั้งแบบผู้ป่วยนอกและใน ณ สถานบริการสุขภาพระดับต้น ในขณะที่ผู้ซึ่งอาศัยในครัวเรือนฐานะดีมุ่งใช้บริการสุขภาพ ณ สถานบริการระดับสูงกว่า

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยให้ครบ และผลการวิจัยมีการสะท้อนภาพที่ชัดเจนของความไม่เป็นธรรมในการให้บริการสุขภาพของผู้สูงอายุซึ่งการกำหนดนโยบายสุขภาพเดิมนั้นมาจากปัจจัยด้านการเจ็บป่วยที่แตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้มีความไม่เป็นธรรมจากนโยบายเดิม แต่เมื่อบริบทของการเจ็บป่วยนั้นแตกต่างออกไป จึงควรมีการกำหนดนโยบายเพิ่มเติมนำไปสู่การกำหนดนโยบายสุขภาพใหม่

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิของโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ ปี

พ.ศ. 2534 2539 และ 2544 ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคสถานวิชีเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความไม่เป็นธรรมในการใช้บริการสุขภาพ ซึ่งอาจทำให้ได้ทฤษฎีฐานรากของการจัดบริการสุขภาพที่ตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเรื้อรังที่ครอบคลุมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ยังไม่มียุทธศาสตร์ใดๆก็ตามยังขาดข้อมูลในส่วนของการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ที่เป็นผู้รับบริการโดยตรง จึงถือว่างานวิจัยนี้ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในระดับนโยบายสุขภาพที่ต้องให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการให้ข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อยังประโยชน์ที่แท้จริง

บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบความเป็นธรรมของการใช้บริการสุขภาพระหว่างสถานการณืเศรษฐกิจในภาวะปกติร่วมด้วย รวมทั้งศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหของความเป็นธรรมของการใช้บริการสุขภาพเพื่อจัดทำนโยบายและการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่สนองตอบความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ

กลุ่มที่ 5: สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ จำนวน 1 เรื่อง
เรื่องที่ 1

งานวิจัยรหัส 917 ชื่อเรื่อง: สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในอาคารสูง: กรณีศึกษาอาคารสงวนคนเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ	
1. วัตถุประสงค์การวิจัย	
1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพของผู้สูงอายุในอาคารสงวนคนเฒ่า 2) เพื่อศึกษาสภาพทางด้านกายภาพของที่อยู่อาศัยและการอยู่อาศัยปัจจุบันของผู้สูงอายุในอาคารสงวนคนเฒ่า 3) เพื่อศึกษาปัญหาในการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่อาศัยในอาคารสงวนคนเฒ่า	
2. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	
ผู้สูงอายุ เฉพาะในวิทยานิพนธ์นี้ หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 55 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย การเกษียณอายุ หมายถึง การออกจากตำแหน่งทางสังคมหรือหน้าที่การงานตามอายุเพราะเหตุอายุครบกำหนดตามที่หน่วยงานนั้นๆ กำหนดไว้ เช่น ราชการไทย กำหนดให้ข้าราชการกำหนดเกษียณอายุเมื่ออายุครบ 60 ปี คุณภาพ หมายถึง ความจำกัดหรือการสูญเสียความสามารถในการประกอบกิจการต่างๆ ที่ควรจะได้เป็นปกติ เช่น แขนขาอ่อนแรง ความจำผิดปกติ สายตาดูผิดปกติ เป็นต้น ความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นที่อยู่อาศัย หมายถึง อาคารที่ปลูกสร้างขึ้นเพื่อการอยู่อาศัย มีหลายประเภท เช่นบ้านเดี่ยว บ้านแฝด ทาวน์เฮ้าส์ อาคารชุด เป็นต้น การอยู่อาศัย หมายถึง การประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวันในพื้นที่หรืออาคารที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับกิจกรรมนั้น อาคารสูง หมายถึง อาคารที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอย ได้ที่ความสูงตั้งแต่เมตรขึ้นไป การวัดคาดฟ้า	
3. แบบการวิจัย/วิธีดำเนินการวิจัย	
แบบการวิจัย คือ การศึกษาเฉพาะกรณี (Case study) กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชากรชาย-หญิง ที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งได้บริจาคชื่อสิทธิการอยู่อาศัยในอาคารสงวนคนเฒ่า จำนวน 144 คน การดำเนินการวิจัย ศึกษาด้วยการสำรวจภาคสนาม (Field Survey) และการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุและผู้ที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
1) แบบสังเกตการณ์ วัตถุประสงค์หรือขนาด และภาพถ่าย 2) แบบสัมภาษณ์ (Structural Interview)	
4. ประเด็นหลักที่ศึกษา	
1) กิจกรรมการใช้พื้นที่ 2) สภาพที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน 3) ปัญหาในการอยู่อาศัย 4) การปรับปรุงที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุในอาคาร	
5. สาเหตุของประเด็นที่ศึกษา	
การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่อโครงสร้างประชากร รูปแบบครอบครัวและวิถีชีวิตในสังคมไทย พบว่าในปัจจุบันมีผู้สูงอายุที่ไม่มีครอบครัวของตนเอง เนื่องจากไม่ได้แต่งงานหรือไม่มีลูกหลาน ในช่วงบั้นปลายของชีวิตจึงต้องอยู่ตามลำพัง ขาดคนดูแลอันจะส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ดังนั้นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านกายภาพของผู้สูงอายุและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกายภาพในที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ จึงมีความสำคัญอันควรคำนึงถึงในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอาคารพักอาศัยประเภทอาคารสูงซึ่งสภาพทางกายภาพทั่วไปไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุของไทย แต่ด้วยความจำเป็นด้านพื้นที่อันจำกัด ที่อยู่อาศัยประเภทนี้จึงมีความจำเป็นอย่างมากในอนาคต เพื่อรองรับจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่จะเพิ่มขึ้น	

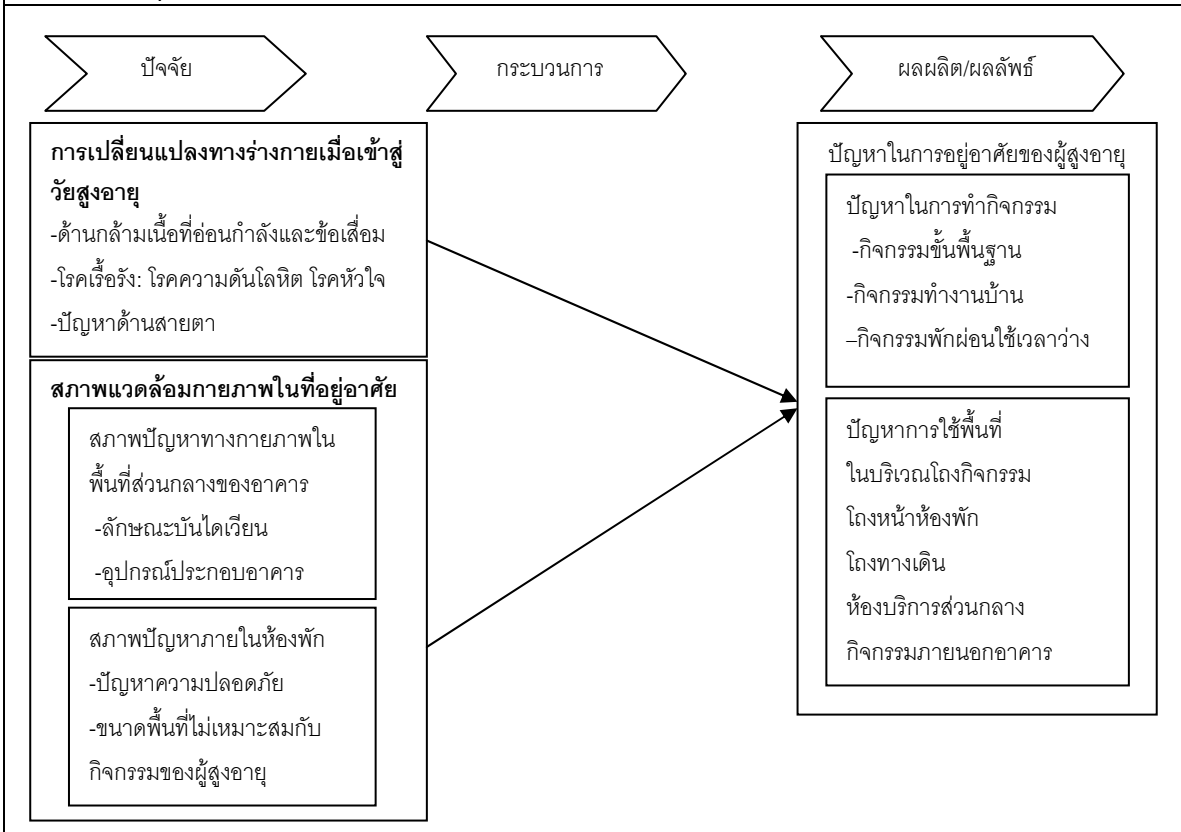
6. แนวทาง/แนวคิดในการวิจัย

ที่อยู่อาศัยมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้นสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและสุขภาพของผู้สูงอายุที่เสื่อมถอยลง หากว่าสภาพแวดล้อมภายในที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุมีความเหมาะสม จะสามารถช่วยยืดระยะเวลาในการเกิดภาวะพึ่งพาออกไปได้ ส่งผลดีต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ ลดค่าใช้จ่ายในการดูแลและลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุ

7. ผลการวิจัย

จากการศึกษาด้านกิจกรรมและการใช้พื้นที่ พบว่า ผู้สูงอายุมีกิจกรรมและการใช้พื้นที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มอยู่อาศัยประจำ มีการใช้พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมมากที่สุดภายในห้องพักอาศัย โดยเฉลี่ย 15 ชั่วโมง/วัน แบ่งเป็นกิจกรรม 3 ประเภท คือ กิจกรรมขั้นพื้นฐาน เช่น การนอน การรับประทานอาหาร การขับถ่ายและทำความสะอาดร่างกาย เป็นต้น กิจกรรมทำงานบ้าน กิจกรรมพักผ่อนใช้เวลาว่าง ที่เหลือเป็นการใช้พื้นที่ส่วนกลางอาคาร ทำกิจกรรมพักผ่อนและใช้เวลาว่าง โดยเฉลี่ย 5 ชั่วโมง/วัน ในบริเวณโถงกิจกรรม โถงหน้าห้องพัก โถงทางเดินและห้องบริการส่วนกลาง ในกิจกรรมภายนอกอาคาร เช่น ไปทำธุระหรือไปซื้อของโดยเฉลี่ยประมาณ 1 ครั้ง/สัปดาห์ สำหรับกลุ่มที่อยู่อาศัยแบบไม่ประจำ มีการใช้พื้นที่ทำกิจกรรมมากที่สุดภายในบ้าน โดยเฉลี่ย 9 ชั่วโมง/วัน เป็นกิจกรรมเช่นเดียวกับกลุ่มอยู่ประจำ แต่พบว่าในกลุ่มนี้ มีกิจกรรมภายนอกบ้านแต่ยังอยู่ในบริเวณบ้าน เป็นกิจกรรมพักผ่อนและใช้เวลาว่าง ประเภททำสวนและเลี้ยงสัตว์ โดยเฉลี่ย 8 ชั่วโมง/วัน และมีกิจกรรมภายนอกที่อยู่อาศัย เป็นกิจกรรมการประกอบอาชีพ ทำธุระและซื้อของ โดยเฉลี่ยทำทุกวัน ประมาณ 3-7 ชั่วโมง/วัน จากการศึกษาสภาพที่อยู่อาศัย ชั้นล่างเป็นพื้นที่ส่วนกลางทั้งหมด มีคอร์ทกลางโถงตั้งแต่ชั้น 1-8 ลักษณะโถงทางเดินในอาคารเป็นทางเดินที่มีห้องอยู่ด้านเดียว (Single Loaded Corridor) สภาพปัญหาทางกายภาพในพื้นที่ส่วนกลางของอาคาร ได้แก่ ลักษณะบันไดเวียนไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และปัญหาอุปสรรคประกอบอาคารไม่เหมาะสม คือ ขาดราวจับบันได ราวจับมีลักษณะไม่เหมาะสม ติดตั้งในตำแหน่งที่ไม่ถูกระยะ รวมทั้งแสงสว่างในพื้นที่ส่วนกลางไม่เพียงพอ และการที่ผู้สูงอายุไม่ได้ไปใช้พื้นที่ส่วนกลาง ในส่วนของห้องพักผู้สูงอายุตั้งแต่ชั้นที่ 2-8 ห้องมีขนาด 33 ตารางเมตร แต่ละห้องประกอบด้วย ส่วนเอนกประสงค์ ส่วนเตรียมอาหารห้องน้ำและระเบียง สภาพปัญหามายในห้องพัก ได้แก่ ปัญหาการระบายอากาศในห้องน้ำ อุปสรรคในห้องน้ำไม่เหมาะสม ปัญหาความปลอดภัยและขนาดพื้นที่ไม่เหมาะสมกับกิจกรรมของผู้สูงอายุ

8. ข้อความอุปมาอุปไมย (metaphor) และแผนภาพความสัมพันธ์

9. การสะท้อนผลของผู้สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ และสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในอาคารสวางคนิเวศ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งหมด 2 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรก คือ การเปลี่ยนแปลงด้านกายภาพของผู้สูงอายุได้แก่ กล้ามเนื้อที่อ่อนกำลังและข้อเสื่อม โรคความดันโลหิต โรคหัวใจ ปัญหาด้านสายตาและด้านการเคลื่อนไหว ปัจจัยด้านที่สอง คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในที่อยู่อาศัย

อาศัยของผู้สูงอายุ ได้แก่ ลักษณะบันไดเวียนไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และปัญหาอุปกรณ์ประกอบอาคารไม่เหมาะสม คือ ขาดราวจับบันได ราวจับมีลักษณะไม่เหมาะสม ติดตั้งในตำแหน่งที่ไม่ถูกระยะ รวมทั้งแสงสว่างในพื้นที่ส่วนกลางไม่เพียงพอ ปัจจัยด้านที่สองคือ สภาพปัญหาภายในห้องพัก ได้แก่ ปัญหาการระบายอากาศในห้องน้ำ อุปกรณ์ในห้องน้ำไม่เหมาะสม ปัญหาความปลอดภัยและขนาดพื้นที่ไม่เหมาะสมกับกิจกรรมของผู้สูงอายุ

งานวิจัยนี้พยายามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ครบทั้ง 3 ข้อ จุดแข็งของการวิจัย คือ มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงสร้างที่แท้จริงของอาคารสวางคนิเวศ รวมทั้งการประเมินผลของโครงสร้างอาคารสูงต่อการปฏิบัติกิจกรรมของผู้สูงอายุ สอดคล้องกับการเปลี่ยนในผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้สะท้อนอาคารสูงเพียงอาคารสวางคนิเวศเท่านั้นไม่สามารถอ้างอิงไปยังอาคารสูงอื่นเนื่องจากบริบทของอาคาร และกลุ่มประชากรสูงอายุที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกันที่ต่างกัน

แบบแผนการวิจัยในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยพยายามค้นหาศักยภาพของอาคารสวางคนิเวศ รวมทั้งข้อจำกัดและข้อเด่นของอาคาร ทำให้การนำงานวิจัยไปขายผลได้น้อย บทเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยนี้ พบว่า งานวิจัยนี้ที่เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีสามารถให้รายละเอียดเฉพาะตัวอย่างได้ดี แต่ในแง่การนำไปใช้และการขยายผลมีข้อจำกัดมาก ทำให้องค์ความรู้ที่ได้เป็นองค์ความรู้เฉพาะตัว แต่อย่างไรก็ตามการสามารถนำอาคารนี้มาเป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาอาคารสูงสำหรับผู้สูงอายุพักอาศัยต่อไปในอนาคต แต่มีข้อจำกัดว่าไม่ได้มีการเปรียบเทียบจากรูปแบบอาคารสูงอื่นๆ

การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจากผลการสังเคราะห์งานวิจัยตามหลักการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาภิมาณที่นำเสนอตอนต้น ประกอบด้วยปัจจัยเชิงสาเหตุทั้ง 4 ปัจจัยหลัก ประกอบด้วยปัจจัยรวม 18 ปัจจัย ปัจจัยกระบวนการ 3 ปัจจัยหลัก ประกอบด้วยปัจจัยรวม 11 ปัจจัย และปัจจัยผลลัพธ์คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ 4 ด้าน ผลจากการสังเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างประเด็นทั้ง 22 ประเด็น แสดงในการวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ เมื่อมีประเด็นที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุอยู่แนวตั้ง และประเด็นที่เป็นผลอยู่ในแนวนอน โดยมีตัวเลขในแต่ละเซลล์แสดงถึงความสัมพันธ์

ตาราง การวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไขว้ (Cross-impact matrix analysis) ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและผล (cause and effect) ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มผู้สูงอายุ

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																						
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2	5.3	6.1	6.2	6.3	7.1	7.2	รวม
ปัจจัยป้อน (Input process)																							
1. สถานการณ์ความเสี่ยงของผู้สูงอายุ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1 สุขภาพกายและจิต																							
1.2 พื้นฐานในการดำรงชีพ	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3 การถูกละเมิดและการเข้าถึงสิทธิ	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4 การตกอยู่ในสภาวะยากลำบาก	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.5 ขาดการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุ	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. ความต้องการของผู้สูงอายุ																							
2.1 การรับรู้ความเจ็บป่วยของตนเอง	2	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
2.2 กระบวนการมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1	0	0	0	0	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
2.3 การเสริมสร้างพลัง	0	0	0	0	0	0	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																						
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2	5.3	6.1	6.2	6.3	7.1	7.2	รวม
อำนาจ และการปรับตัว																							
2.4 ข้อมูลข่าวสาร การฝึกทักษะและกิจกรรมความรู้พื้นฐาน	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3. ปัญหาและอุปสรรคในการดูแลผู้สูงอายุ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1
3.1 ด้านบุคลากร																							
3.2 ด้านวัสดุอุปกรณ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	5
ปัจจัยกระบวนการ (Process)																							
4. การเตรียมความพร้อมของชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	2	1	0	0	0	0	0	7
4.1 การให้ความรู้ความเข้าใจ แนวคิดทัศนคติ																							
4.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงของชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	5
4.3 การสร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ของชุมชน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	4
5. โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน																							
5.1การเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงาน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7
5.2 กิจกรรมของโครงการ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6
5.3 การพัฒนาอย่างยั่งยืนและการขยายผลของโครงการ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	7
6. ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6.1 สภาพที่อยู่อาศัย																							
6.2 ปัญหาในการอยู่อาศัย	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
6.3 กิจกรรมการใช้พื้นที่	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	3
7. นโยบายสุขภาพ																							
7.1.ความไม่เสมอภาคทางสุขภาพของผู้สูงอายุ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
7.2 ความไม่เป็นธรรมในการใช้บริการสุขภาพ																							
ได้แก่ สวัสดิการ และการกระจายสถานบริการ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4
8. ผลลัพธ์ของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ (Output process)	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	23

ปัจจัยเชิงผล	ปัจจัยเชิงสาเหตุ																						
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2	5.3	6.1	6.2	6.3	7.1	7.2	รวม
8.1 สภาวะสุขภาพ อนามัย																							
8.2 สภาวะจิตใจ	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	7
8.3 สภาพสิ่งแวดล้อม ทางกายภาพ	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	8
8.4 สภาพทางสังคม	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	21
ผลรวม	16	4	4	4	4	4	4	3	3	13	8	8	3	4	5	5	0	3	2	1	3	2	124